

**Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta**

Ústav slavistických a východoevropských studií

**Od dětského dynamismu k symfonii čísel
Ukrajinská prozaická tvorba 1917-1934**

Biografický a bibliografický dodatek

Disertační práce

Tereza Chlaňová

**Slovanské literatury - novodobá ukrajinská literatura
Vedoucí práce - Doc. PhDr. Alena Morávková**

**Praha
2006**

Alčevská Chrystyna (1882 – 1931)

- básnířka, prozaička, literární kritička a publicistka, překladatelka
- Chrystyna Oleksijivna Alčevská se narodila 16. 3. 1882 v Charkově.
- Její otec, Oleksij Kyrjovyč, původně vlastník malého obchodu s čajem, se vypracoval na velkého průmyslníka a bankéře. Aktivně se účastnil kulturně-společenského života Charkova, financoval nedělní školu i další aktivity.
- Matka, Chrystyna Danylivna, zakladatelka ženské soukromé nedělní školy v Charkově, vykonávala rozsáhlou pedagogickou činnost.
- Alčevská se učila v tzv. domácí škole, později studovala Mariánské ženské gymnázium v Charkově.
- Svě první verše a povídky psané v ruštině otiskla jako desetiletá v rukopisném časopise *Товариш*.
- V letech 1900-1902 navštěvovala vyšší pedagogické kurzy v Paříži.
- V literárně-estetickém formování Alčevské hrál do značné míry roli kontakt s B. Hrinčenkem, který v polovině 90. let pracoval jako učitel v oleksijivské škole (Katerynoslavská oblast), kterou založila Ch. D. Alčevská. Rovněž ji ovlivnily kontakty s charkovskými literáty H. Chotkevycem, O. Olesem, M. Kosačem, H. Hryhorenkem, P. Kulišem, T. Rylským, kteří se často scházeli v salonu jejich rodičů. Rodinné prostředí Alčevských přispívalo k všestrannému kulturnímu rozvoji, panovala zde otevřená atmosféra. Všichni sourozenci Alčevské nějakým způsobem uspěli: Dmytro se stal kandidátem přírodních věd, hrál dobře na violoncello a maloval, Hryhorij se proslavil jako skladatel a vokální pedagog, Ivan se stal operním zpěvákem, Anna zakončila Charkovskou uměleckou školu, Mykola se stal autorem prvního ukrajinského sovětského slabikáře, napsal několik románů v ruštině. Chrystyna sama dobře zpívala a malovala.
- Na přelomu století se Alčevská pokusila psát ukrajinsky, ale souběžně pokračovala i nadále v tvorbě v ruštině. Nejvíce děl později napsala v ukrajinštině.
- Zpočátku svou tvorbou vplynula do národnického literárního proudu, postupně začala vstřebávat i vlivy neoromantismu, symbolismu, impresionismu.
- V roce 1901 otec Alčevské zbankrotoval a spáchal sebevraždu. Tím se rodina ocitla v obtížné materiální situaci a Alčevská byla nucena jít pracovat do gymnázia.
- Od konce roku 1902 tiskla svá díla v periodických vydáních, literárně-uměleckých almanaších.
- V létě roku 1903 na slavnosti odhalení památníku I. Kotljarevskému v Poltavě se seznámila s I. Frankem, O. Kobyljanskou, M. Pavlykem a začala si s nimi dopisovat.
- V roce 1906 Alčevskou vyzvali ke spolupráci členové literárního uskupení *Молода Муза*.
- V letech 1914-15 studovala charkovskou uměleckou školu, ale studium nedokončila.
- Ve 20. letech P. Tučyna, I. Mykytenko, S. Pylypenko a další spolupracovníci časopisu *Червоний шлях* přizvali Alčevskou ke spolupráci.
- V polovině 20. let si Státní nakladatelství Ukrajiny (ДВУ) zamluvilo u Alčevské jako u dobrého znalce francouzštiny překlad *Paměti* aktivistky Pařížské komuny L. Michelle. Alčevská v té době překládala i jinou francouzskou literaturu (H. Barbusse, V. Huga), psala poezii, překládala ukrajinskou literaturu do francouzštiny, připravovala k vydání dva díly svých sebraných spisů (*Вибрані твори*), vystupovala v časopisech *Червоний шлях*, *Всесвіт*, *Комунарка України* a zároveň vyučovala.
- Bojovala s těžkou chorobou srdce.
- V roce 1927 se v Charkově setkala s H. Barbussem. Alčevská se posléze stala dopisovatelkou francouzského týdeníku *Le Monde*, který Barbusse redigoval a publikovala tam články. Známost Barbusse a Alčevské přerostla v přátelství, dopisovali si.
- Alčevská byla členkou sdružení *Українське Товариство Драматургів і Композиторів (Утодік)*.
- Zemřela v roce 1931.

Prozaická díla

1. *Килина, етюд.*
 - *Червоний шлях*, 1928, č. 5-6.

Primární literatura I.

1. Алчевська, Христя. *Твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1990.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
2. Грузинська, Л. „Христя Алчевська“. In Алчевська, Христя. *Твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1990.

3. Вороний, М. „Христя Алчевська. ‘Вишневий цвіт‘“. In Микола Вороний. *Твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1989.
4. Грузинська, Л. М. „Про творчість Христі Алчевської радянського часу“. *Радянське літературознавство*, 1987, č. 8.

Sekundární literatura II.

1. Костенко, В. В. „Христя Алчевська“. *Радянське літературознавство*, 1982, č. 3.
2. Лисенко, І. „Цвіт лілеї“. *Літературна Україна*, 1972, 17.3.
3. Сінько, Г. „По сторінках архіву Х. О. Алчевської“. *Радянське літературознавство*, 1970, č. 2.

Aleško Vasyl (1889 – 19??)

- básník, prozaik, dramatik, humorista, publicista
- pseudonymy: V. Čučma, V. Hrečanyj, Iv. Pidkova
- Vasyl Ivanovyč Aleško se narodil 12. 2. 1889 v městečku Sumy na Charkovsku v rodině drobného řemeslníka.
- Otec chtěl nechat Vasyla vyučit krejčím, ale matka syna podpořila, aby se mohl vzdělávat. Vychodil tedy základní školu v Troščanci a krejčovskou školu v Sumech. V roce 1907 ukončil v Sumech zemědělskou školu. Tehdy začal publikovat svá poetická díla.
- Pracoval jako agronom.
- Po roce 1917 se na čas přestěhoval do Charkova, pohyboval se v uměleckých kruzích „levého“ směru, sympatizoval s futuristy. Byl dokonce členem Semenkovy skupiny Ударна група поетів-футуристів.
- V roce 1920 Aleško opublikoval tři sbírky poezie, z nichž jedna (*Димарі у квітниках*) prozrazovala futuristický vliv.
- Od roku 1922 pracoval v novinách *Плуг і молот*.
- Od roku 1922 náležel do literární organizace Плуг.

Prozaická díla (abecedně)

1. На „різдвяну тему“, povídka.
 - *Плужанин*, 1927, č. 2.
2. У боях за бавовник (Весна бавовницька, День і ніч, Степовий гість, Бускирна в степу, Гарячий жовтень), cyklus črt, Херсонщина, 1931-32.
 - *У боях за бавовник*. Література і мистецтво 1934.
3. Хліб, povídka.
 - *Хліб*. Харків: Держвидав, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. На „різдвяну тему“
 - *Плужанин*, 1927, č. 2.
2. Хліб
 - *Хліб*. Харків: Держвидав, 1930.
3. У боях за бавовник
 - *У боях за бавовник*. Література і мистецтво 1934.

Primární literatura I.

1. Алешко, Василь. *Хліб*. Харків: Держвидав, 1930.
2. Алешко, Василь. *У боях за бавовник*. Література і мистецтво 1934.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*, Київ 1988.

3. Білецький, О. „Василь Алешко“. In О. І. Білецький. *Літературно-критичні статті*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1990.¹

Sekundární literatura II.

1. „Василь Іванович Алешко. (3 нагоди 20-річчя літературно-газетярської роботи)“. *Зоря*, 1927, ч. 12.
2. „Вечір В. Алешко. (Будинок літератури ім. Блакитного)“. *Комуніст*, 1927, ч. 291 (2376), 21. 12.
3. Самброс, Ю. „Поет рілля й села. (До 20-річчя літературно-газетярської роботи В. Алешка)“. *Глобус*, 1927, ч. 24.
4. Степан, П. „Алешко Василь. (До двадцятиріччя літературно-газетярської діяльності)“. *Комуніст*, 1927, ч. 269 (2354), 25. 11.

Antonenko-Davydovych Borys (1899-1984)

- prozaik, reportér, publicista, kritik, jazykovědec, překladatel, literární vědec
- pseudonym: Bohdan Virnyj
- Borys Antonenko-Davydovych se narodil 5. 8. 1899 v městečku Romen (nyní Romny v Sumské oblasti), přesněji na jeho předměstí Zasulli v rodině mašinisty-železničáře.
- Rod matky Julie Maximovny Janovské pocházel ze Soročynců (její starší bratři se dokonce snažili dokázat, že pocházeli z rodu Gogola).
- Otcův rod Antonenků-Davydovychů byl původně rodem kozáckým. Po zrušení kozáctví tento rod zchudl a někdy v polovině 19. století jeden z potomků, z vůle charkovského arcibiskupa změnil své ukrajinské příjmení na „kulturnější“ Davydov.
- Pouze první rok svého života prožil Antonenko-Davydovych na Ukrajině. Dětství strávil ve městě Brjansk. Jazyk jeho dětství byla ruština, i když jeho rodiče byli Ukrajinci a obě dvě babičky, kromě ukrajinštiny, neznaly žádný jiný jazyk.
- V šesti letech se Antonenko-Davydovych vrátil na Ukrajinu, do Ochtyrky, kde začal později studovat gymnázium. Ve druhém ročníku gymnázia začal psát verše v ruštině a několik jich opublikoval v petrohradském časopise *Ученьик*. V posledních ročnících gymnázia psal fejetony na studenty a učitele a v listopadu roku 1916 v gymnaziálním časopise *Шкільний луч* umístil črtu „Моя поездка на Кавказ“.
- Když byl Antonenko-Davydovych v pátém ročníku ochtyrského gymnázia, dozvěděl se, že v ukrajinštině existuje celá literatura a dokonce i překlady z literatury světové: začal tíhnout čím dál více k ukrajinštině.
- V roce 1915 otec Antonenka-Davydovycha musel narukovat a přestože se pohyboval v týlu, někde se ztratil a nikdy se již nevrátil domů.
- Na jaře roku 1917 ukončil Antonenko-Davydovych ochtyrské gymnázium, na podzim téhož roku vstoupil na přírodovědné oddělení Matematicko-fyzikální fakulty Charkovské univerzity. Kromě Charkovské univerzity nějakou dobu studoval i na Historicko-filozofické fakultě Kyjevské univerzity, ale kvůli materiálním problémům a nestabilní politické situaci vysokou školu nedokončil.²
- Odsud odešel v dubnu roku 1918 a dobrovolně vstoupil do 2. záporožského pluku pod velením plukovníka Bolbočana a stal se řadovým kozákem. V roce 1919 se ocitl v 15. pluku T. H. Ševčenko 5. selské divize.
- Přebývání Antonenka-Davydovycha v armádě ULR a jeho pohled na ni a postoj k ní nebyly jednoznačné. Zpočátku byl Antonenko-Davydovych nadšen, ale posléze přišlo rozčarování³.

¹ Tento článek byl původně otištěn pod názvem „До 20-річного ювілею поета“ v časopise *Плужанин* (1927, ч. 11) a rovněž jako předmluva bez názvu ke sbírce básní V. Aleška *Стени цвітуть* vydané v roce 1928.

² O tomto období hovořil i při výsleších v roce 1935 a v roce 1956: „Будучи студентом Київського університету, в 1919 р. під час наближення полчищ Денікіна до Києва я втік до Кам'янця Подільського, окупованого в той час Петлюрівською армією, оскільки сподівався продовжити десь свою вищу освіту, однак небагом був мобілізований як людина призовного віку і відправлений, як студент, до військового Петлюрівського училища, з якого через два тижні дезертирував. Продовжити вищу освіту я тоді не зміг, оскільки потрапив під військову облогу в серпні 1919 р. і був відправлений до Петлюрівської військової частини, яка прямувала на денікінський фронт. Там пробує до листопада 1919 р., тобто до моменту початку орієнтації Петлюри на Польщу й одночасне взяття радянськими військами у денікінців Києва. Під час відступу Петлюрівської армії я від неї відстав, перейшов через розташування денікінців, ховався в селлах а ще трошки згодом пішки прийшов до радянського Києва продовжити вищу освіту.“ (Antonenko-Davidovich Borys. *Твори в двох томах*. Київ: Наукова думка, 1999, s. 1).

³ O své službě v armádě ULR hovořil sám Antonenko-Davydovych ve vzpomínkách *Блакитна Галілея* a v autobiografické povídce „Шурабуря“, která je chronologickým ročátkem vzpomínek *Блакитна Галілея*. Povídka byla napsána a poprvé opublikována ve sbírce literárních reportáží *Землею українською* v roce 1929.

- 22. 1. 1920 se v Kyjevě odehrál I. ustavující sjezd Ukrajinské Komunistické Strany. Antonenko-Davydovyč se seznámil s programovými dokumenty této strany, které byly opublikovány v novinách *Червоний прапор* a do strany vstoupil. V Kyjevě ovšem dlouho zůstat nemohl, neměl zde kde bydlet, neměl ani práci.
- Odjel k matce do Ochtyrky. Od vedení UKS dostal pověření organizovat v Ochtyrce a okolí stranickou buňku. Po příjezdu rozvinul ihned osvětovou činnost.
- Místní představitelé KS(b)U si okamžitě všimli výrazné osobnosti Antonenka-Davydovyče („ukapisty“) a ochtyrský stranický výbor KS(b)U ho jmenoval vedoucím ochtyrského okresního oddělení pro lidovou osvětu. Zároveň se snažili Antonenka-Davydovyče přesvědčit, aby vstoupil do KS(b)U. To se jim nakonec podařilo: 9. 5. 1920 *Известия/Вісті* opublikovaly přihlášku Antonenka-Davydovyče do KS(b)U.
- V letech 1920-21 Antonenko-Davydovyč vedl ochtyrské oddělení pro lidovou osvětu, z jeho iniciativy a za jeho podpory zde bylo organizováno vydání pedagogického tištěného orgánu pro školy a politicky-vzdělávací instituce, časopisu *Народна освіта* (jiné zdroje uvádějí *Трудова освіта*).
- Antonenko-Davydovyč se příliš svého komisařského kabinetu nedržel a více se pohyboval ve školách, mezi venkovany, účastnil se bojů s machnovci a místními povstaleckými veliteli, sbíral „prodrozvertku“, připravoval volby do Rad.
- Brzy stanul v čele okresního Výboru ochrany památek. Díky jeho úsilí bylo v Ochtyrce otevřeno historicko-vlastivědné muzeum. Antonenko-Davydovyč organizoval koupi unikátních exponátů, nechával opravovat a restaurovat památky, vydával ochranné dokumenty k zachování památek, organizoval výstavy v muzeích. Kromě toho zde byly vydávány noviny s literární rubrikou.
- Od jara roku 1920 Antonenko-Davydovyč publikoval články v ochtyrských novinách *Известия/Вісті*.
- Postupně začala Strana po Antonenku-Davydovyčovi požadovat, aby se zřekl svých ideálů a byl absolutně loajální vůči stranickým nařízením. Situace se začala zhoršovat již od poloviny července roku 1920. Začal zde být vyvíjen silný tlak vůči ukrajinským národním snahám, jehož iniciátorem se stal M. Kicys, jenž byl jmenován redaktorem novin *Известия/Вісті*. Počínaje číslem 134 (28. 7.) z názvu zmizela ukrajinská varianta, tedy slovo „Вісті“, která poskytovala možnost publikovat zde materiály i v ukrajinštině. Z ideologického hlediska redakce také přitvrdila. To vše se Antonenka-Davydovyče bolestně dotýkalo, neboť vedení Strany se snažilo k těmto represivním účelům proti všemu „ukrajinskému“ využívat i samotného Antonenka-Davydovyče. Ten se snažil bránit a odolávat tomuto tlaku jak mohl, ale mnohdy se to dařilo jen obtížně. Represivní opatření ÚV KS(b)U nabíraly na síle, docházelo k zatýkání „ukapistů“, domovním prohlídkám.
- Antonenko-Davydovyč nakonec pochopil, že přestupem z UKS do KS(b)U se dopustil chyby: z KS(b)U vystoupil a vstoupil opětovně do UKS. Tento krok byl doprovázen odjezdem z Ochtyrky do Kyjeva, kde začal studovat Institut lidové osvěty.
- Zhruba na přelomu roku 1921 a 1922 Antonenko-Davydovyč těžce onemocněl na tyfus. Když se na jaře roku 1922 z této nemoci dolečoval, zároveň s ozdravením svého organismu a návratem do života pocítil neodolatelnou touhu psát. Během jara a léta 1922 napsal řadu povídek, z nichž některé vytvořily povídkovou sbírku vydanou v roce 1925 a nazvanou *Запорошені силуети*.
- V červnovém čísle kyjevského časopisu *Нова громада* za rok 1923 (č. 3-4) byla opublikována první povídka Antonenka-Davydovyče „Останні два“.
- 27. 10. 1924 sekretář guberniálního výboru UKS Kyjevské oblasti T. Mychajlovskij informoval ÚV UKS, že člen guberniálního výboru B. Antonenko vystoupil ze Strany. Tento krok se ukázal být velmi šťastným, neboť se tím Antonenko-Davydovyč vyhnul zatčení a represím⁴.
- Antonenko-Davydovyč byl členem literárních organizací АСПИС, Ланка a Марс.
- Masové zatýkání inteligence, proces se CBY, umělý hladomor, sebevraždy Chvylového a Skrypnika se Antonenka-Davydovyče hluboce dotkly a byly jím chápány jako útok proti ukrajinské kultuře. Veřejně hanobení autora, zákaz vydat román *Січ-мати*, vrácení románu *Борз* z nakladatelství ЛіМ s požadavkem předělání – toto vše svědčilo o nemožnosti další práce na poli literatury.
- Antonenko-Davydovyč došel k závěru, že pobývat v Kyjevě a vůbec na Ukrajině bylo nebezpečné a riskantní. Z toho důvodu odjel do Alma-Aty, kde zakotvil 2. 2. 1934. 7. 3. byl přijat v krajském nakladatelství.
- Vyučoval literaturu v geologickém institutu a poskytoval literární konzultace v kabinetu tisku a literatury. Uspořádal Ševčenkův *Кобзар* v kazašském jazyce, napsal k němu předmluvu, přeložil do ruštiny svou povídku „Крила Артема Летючого“. Připravoval k tisku antologii ukrajinské literatury v kazašském jazyce a antologii kazašské poezie v ukrajinštině. Ale realizovat tyto plány se mu nepodařilo.
- 1. 12. 1934 po atentátu na Kirova započaly represe. Kyjevští agenti NKVD vyhledali spisovatele a 2. 1.⁵ byl Antonenko-Davydovyč zatčen, převezen do Kyjeva a odsouzen vojenským soudem kyjevského okrsku jako terorista.

⁴ Nakonec byl permanentní boj KS(b)U proti UKS završen násilným spojením obou stran. Následovala likvidace a represe namířené vůči lidrům UKS.

⁵ H. Kosťuk uvádí datum 5.1. (Костюк Г. „...Що в гору йде...“. In *Українське слово*, díl 2, s. 263.

- Na soudním procesu v září roku 1935 proti němu svědčil spisovatel H. Jakovenko a dokazoval, že Antonenko-Davydovyč svá přesvědčení nijak zvláště neskrýval a veřejně vystupoval jako nacionalista.
- V soudních spisech Antonenka-Davydovyče, které jsou uchovávány v bývalém KGB Ukrajiny jsou uvedeny desítky svědectví spisovatelů. Antonenko-Davydovyč byl jednou z mála výjimek, neboť neuznal jediné obvinění a proti nikomu nesevřel.
- Když v lednu roku 1935 vyšetřovatel M. Chajet požadoval po Antonenku-Davydovyčovi doznání z terorismu a začal mu hrozit zastřelením a v případě doznání a svědectví proti dalším obviněným mu sliboval život, spisovatel odpověděl: „Я не знаю, які у вас є засоби впливу на в'язнів під слідством, та навіть коли б, припустимо, якимись невідомими способами вам пощастило зламати мене і я виказав вам на себе й на інших оцю фантазмагорію і коли б ви не тільки дарували мені моє 'мерзенне', як ви кажете, життя, а навіть випустили на волю, то я б повісився б на першому ж сучку. Тому, що таким людям, як я, можна жити з переламаним хребтом, але з переламаним моральним хребтом я жити не зміг би. На це ви зважте.“⁶
- Vyšetřovatel Proskurjakov mu navrhol během vyšetřování v červnu roku 1935 svéráznou „výměnu“: doznat se z protisovětské agitace. V takovém případě by byl zproštěn obvinění z terorismu a jeho záležitost by byla předána speciálnímu výboru, který obvykle v takovýchto případech vynášel rozsudek ne více než 5 let vězení. Ale ani návrh Proskurjakova, ani nezákonné způsoby ovlivňování jako například inscenace poprav v únoru roku 1935, noční výslechy, hrozby vypořádat se s Antonenkovou rodinou i celá atmosféra psychologického teroru, nedonutily prozaika pošpinit své jméno, uzнат neexistující vinu a svědčit proti nevinným kolegům.
- Antonenko-Davydovyč byl obviněn z účasti v kontrarevoluční nacionalistické organizaci (YBO), která se ozbrojenou silou měla snažit svrhnout sovětskou vládu na Ukrajině a připravovat teroristické akce proti Komunistické straně a státu. Na základě tohoto obvinění byl odsouzen k deseti letům vězení v koncentračních táborech Gulagu.
- Antonenko-Davydovyč, jak již bylo řečeno, své obvinění popřel a řekl, že „свідки свідомо брешуть, але оскільки за їхню брехню я відповідати не можу, то в разі, коли суд визнає мене винуватим, прошу посадити мене до в'язниці, щоб бути подальше від свідків“. Speciální soudní kolegium vyšlo vstříc přání odsouzeného a za „zločin“, který spočíval v tom, že prováděl mezi vězni kontrarevoluční agitaci a v listopadu a prosinci roku 1936 se vyslovoval proti leninsko-stalinské národnostní politice, dokazoval nutnost odtržení Ukrajiny od SSSR, popíral ústavu SSSR, dokazoval nemožnost politické rovnoprávnosti mezi dělnickou třídou a inteligencí a kromě toho projevoval nespokojenost s osobou vůdce Komunistické strany, jej poslalo k výkonu trestu z tábora do vězení, kde měl být pod intenzivním dohledem. 20. 5. 1937 výjezdní zasedání krajského soudu Bamlagu NKVD SSSR na stanici Urulga odsoudilo Antonenka-Davydovyče k deseti letům vězení. Výrok soudu z roku 1935 měl být tímto rozhodnutím pohlcen. Za počátek trestu byl určen 20. 5. 1937.
- Na jaře roku 1941 náhle zemřel v Kyjevě na sepsi sedmnáctiletý syn Antonenka-Davydovyče Levko, kterého měl se svou první ženou Virou Bahlij, jež byla rovněž represována a přebývala ve vyhnanství na Sibiři. Spolu s Levkovou smrtí zahynuly i zbytky archivu Antonenka-Davydovyče, který se u syna nacházel po zatčení matky. Archiv obsahoval i rukopis románu *Борь*.
- Druhá žena Antonenka-Davydovyče, umělkyně Natalja Karpenko, byla také odsouzena zvláštní „trojkou“ k pěti letům vyhnanství ve vzdálených oblastech Kazachstánu jako manželka „nepřítele národa“ a za to, že prováděla aktivní protisovětskou agitaci.
- 20. 5. 1947 byl po 12 letech Antonenko-Davydovyč propuštěn bez práva přebývat v hlavních a oblastních městech.
- V té době k sobě Antonenka-Davydovyče zvala jeho první žena Vira Bahlij, která tehdy žila ve Střední Asii a pracovala jako lékařka. Cestou ze Sibiře se zde Antonenko zastavil a zůstal zde. V té době již tušil, že se jedná jen o přestávku, že bude znovu zatčen. Proto úmyslně ztratil pas a snažil se dostat se z dohledu KGB.
- V roce 1948 s V. Bahlij napůllegálně přijeli do Vinnycké oblasti a našli si zde práci: ona jako lékařka a Antonenko-Davydovyč jako zdravotník ve vsi Bilyj Rukav Chmelnyckého okresu.
- 6. 7. 1951 byl Antonenko znovu zatčen a 22. 9. téhož roku bylo doslovně zopakováno obvinění z roku 1935 (zločinná nacionalistická činnost, která měla spočívat v příslušnosti k teroristické organizaci, v přechovávání nacionalistické literatury). Byl odsouzen k doživotnímu vyhnanství do vesnice Malorosejka Velykomurtynského okresu Krasnojarského kraje.
- Se svou třetí ženou – Hannou Antonivnou - se Antonenko seznámil v roce 1953 a prožil s ní 29 let života. Hanna Antonivna prožila nuceně roky na Sibiři, odkud utekla a byla odsouzena k uvěznění v táborech a k opětovnému vyhnanství. Jejich syn Jevhen, který se narodil ve vyhnanství, se stal kriminálním zločincem. Jeho

⁶ Антоненко-Давидович Борис. *Твори в двох томах*. Київ: Наукова думка, 1999, s. 128.

- morální pád nabral takových rozměrů, že se nakonec zřekl písemně svého otce. Hanna Antoniina se vlivem synova jednání zbláznila a brzy zemřela na infarkt. Zanedlouho poté Jevhen zemřel na rakovinu hrtnanu.
- Smrt Stalina přinesla změnu. 1. 9. 1954 byl Antonenko-Davydovyč propuštěn, byl mu vydán pas s určitými omezeními, nálepka „politického zločince“ mu ovšem zůstala.
 - 29. 12. 1956 obdržel doklad o rehabilitaci a v létě roku 1957 se vrátil do Kyjeva.
 - V průběhu několika desetiletí se většina jeho děl nevydávala, na konci 50. let a v letech 60. vyšlo jen několik děl, v 70. a 80. letech se nesmělo zmiňovat ani jeho jméno, dokonce ani ne v negativním kontextu. Převážná většina jeho děl napsaných a opublikovaných ve 20. letech byla vyloučena z literárního procesu a zavřena ve „specfondech“ jako ideově škodlivá.
 - Psát nová díla pro něj bylo obtížné mimo jiné i z toho důvodu, že u něj byly prováděny domovní prohlídky. Bylo tedy obtížné uchovávat napsané. Svá díla proto posílal Jaryně Holub do Moskvy. Ta otcova díla uchovala a uchránila.
 - Antonenko-Davydovyč byl duchovním otcem ukrajinských disidentů, účastnil se hnutí Pyx onopy.
 - Zemřel 9. 5. 1984.

Prozaická díla (abecedně)

1. Борг, úryvek z románu⁷.
 - *Життя й революція*, 1933.
2. Вартовий Чапенко, povídka, 1923.
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
3. Два⁸, první povídka, 1922.
 - *Нова громада*, 1923, č. 3-4.
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
4. Два пуди жита, povídka, 1922.
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
5. Комуніст, povídka, 1923.
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
6. Крижані мережки, povídka, 1924.
 - *Життя і революція*, 1925, č. 10.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
7. Крила Артема Летючого⁹, povídka, 1931.
8. Люди й вугілля (Штурм майбутнього, Їх імена, Гаврило Семенович Денисенко, Брати сатани), cyklus črt.
 - *Люди й вугілля*. Харків: Український робітник, 1932.
9. Нащадки прадідів, první část trilogie Січ-мати, 1926-33.
 - *Життя і революція*, 1926, č. 4 (úryvek pod názvom „Січ-мати“).
 - *Глобус*, 1929, č. 20 (úryvek pod názvom „Напередодні“).
 - *Життя й революція*, 1930, č. 1 (dva krátké úryvky pod názvom „Нащадки прадідів“).
10. Нерозгадана тасмниця тов. Бурдуна, povídka, 1923.
 - *Нова громада*, 1924, č. 20-21 (pod pseudonymem В. Вімуй).
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
 - *Справжній чоловік*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1929.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
11. Обиватель землі малоросійської, povídka.
 - *Глобус*, 1927, č. 21 (95) (pod pseudonymem В. Вімуй).
12. Пегас, povídka, 1924.
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
 - *Справжній чоловік*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1929.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
13. Печатка, povídka.
 - *Справжній чоловік*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1929.
 - *Печатка*. 1930.

⁷ Zbytek románu byl ztracen.

⁸ Povídka se vyskytovala i pod názvy „Останні два“ a „Двоє“.

⁹ Povídka byla přeložena do ruštiny a bulharštiny.

14. Пиріжки, пиріжки, povídka, 1922.
 - *Нова громада*, 1923, č. 5-6 (pod pseudonymem V. Virnyj).
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
15. Просвітяни, povídka, 1922.
 - *Нова громада*, 1923, č. 10 (pod pseudonymem V. Virnyj).
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
 - *Справжній чоловік*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1929.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
16. Семен Іванович Пальоха, myslivecká poéma – „rovist“, 1931-33¹⁰.
 - *Окрилені обрії* (novela, napsána 1931), *Червоний шлях*, 1931, č. 7-8.
 - *Вмирають Свароги* (novela, napsáno 1932), *Червоний шлях*, 1932, č. 10-12.
17. Синя волошка, povídka, Київ, 1924.
 - *Нова громада*, 1924, č. 28, 29, 30 (pod pseudonymem V. Virnyj).
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
18. Смерть, „rovist“, Київ, květen 1926 – březen 1927.
 - *Життя й революція*, 1927, č. 10-11, 12.
 - *Повісті і оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
 - *Смерть*. Державне видавництво України, 1928.
19. Сонячні плями, satira, 1922.
 - *Нова громада*, 1924, č. 24 (pod pseudonymem V. Virnyj).
 - *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
 - *Сатира й гумор*. Ed. В. Атаманюк. Київ: Видання впорядника, 1927.
 - *Справжній чоловік*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1929.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
20. Справжній чоловік, satira.
 - *Життя і революція*, 1929, č. 7-8.
 - *Справжній чоловік*. Київ-Харків: Державне видавництво України, 1929.
21. Тук-тук, повість, 1925.
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 8.
 - *Тук-тук*. Київ: Час, 1926.
 - *Повісті і оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.
22. Фальшивий білет, povídka.
 - *Справжній чоловік*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1929.
23. Шкапа, povídka, 1924.
 - *Глобус*, 1925, č. 4.
 - *Синя волошка*. Харків-Київ: Книгоспілка, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Два
 - *Нова громада*, 1923, č. 3-4.
- Запорошені силуети**, sbírka povídek, Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.
2. Синя волошка
{Два}
 3. Комуніст
 4. Вартовий Чапенко
 5. Просвітяни
 6. Пиріжки, пиріжки
 7. Сонячні плями
 8. Два пуди жита
 9. Нерозгадана таємниця товариша Бурдуна
 10. Пегас
11. Тук-тук
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 8.

¹⁰ Pouze epilog byl napsán v roce 1965.

12. Смерть
 - *Життя й революція*, 1927, č. 10-12.
13. Обиватель землі малоросійської
 - *Глобус*, 1927, č. 21 (95).

Синя волошка, sbírka povídek, 1927 (1. vydání); Харків – Київ: Книгоспілка, 1930 (2. vydání).
{Синя волошка}.

14. Шапа
 - {Пегас}
 - {Тук-тук}
 - {Два}
 - {Просвітяни}
 - {Соняшні плями}
 - {Нерозгадана таємниця товариша Бордуна}
15. Крижані мережки
 - {Комуніст}
 - {Два пуди жита}
 - {Пидріжки, пиріжки!}
16. Справжній чоловік
 - *Життя і революція*, 1929, č. 7-8.

Справжній чоловік, sbírka povídek, Харків-Київ: Державне видавництво України, 1929.
{Справжній чоловік}

17. Печатка
18. Фальшивий білет
 - {Пегас}
 - {Просвітяни}
 - {Сонячні плями}
 - {Нерозгадана таємниця товариша Бурдуна}
19. Крила Артема Летючого
20. Семен Іванович Пальоха
 - Окрилені обрії (novela, napsána 1931), *Червоний шлях*, 1931, č. 7-8.
 - Вмирають Свароги (novela, napsána 1932), *Червоний шлях*, 1932, č. 10-12.
21. **Люди й вугілля**, sbírka črt, Харків: Український робітник, 1932.
Штурм майбутнього
Їх імена
Гаврило Семенович Денисенко
Брати сатани
22. Борг
 - *Життя й революція*, 1933.
23. Нащадки прадідів
 - *Життя і революція*, 1926, č. 4 (úryvek pod názvem „Січ-мати“).
 - *Глобус*, 1929, č. 20 (úryvek pod názvem „Напередодні“).
 - *Життя й революція*, 1930, č. 1 (dva krátké úryvky pod názvem „Нащадки прадідів“).

Primární literatura I.

1. Антоненко-Давидович, Борис. *Запорошені силуєти. Оповідання*. Київ: Державне видавництво України. Бібліотека українських письменників, 1925.
2. Антоненко-Давидович, Борис. *Справжній чоловік*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1929.
3. Антоненко-Давидович, Борис. *Землею українською*. Київ: Видавництво Маса, 1930.
4. Антоненко-Давидович, Борис. *Синя волошка*. Харків - Київ: Книгоспілка, 1930.
5. Антоненко-Давидович, Борис. *Люди й вугілля*. Харків: Український робітник, 1932.
6. Антоненко-Давидович, Борис. *Крила Артема Летючого*. Київ: Державне видавництво дитячої літератури УРСР, 1959.
7. Антоненко-Давидович, Борис. *В літературі й коло літератури*. Київ: Видавництво молодь, 1964.

8. Антоненко-Давидович, Борис. *На довгій ниві*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1967.
9. Антоненко-Давидович, Борис. *Печатка*. Мельборн: Видавництво Ластівка, 1979.
10. Антоненко-Давидович, Борис. *Сибірські новели*. Baltimore-Toronto: V. Symonenko Smoloskyp Publisher, 1990.
11. Антоненко-Давидович, Борис. *Нащадки прадідів*. Київ: Видавничий дім КМAcademia, 1998.
12. Антоненко-Давидович, Борис. *На шляхах і роздоріжжях*. Київ: Смолоскип, 1999.
13. Антоненко-Давидович, Борис. *Твори в двох томах*. Київ: Наукова думка, 1999.

Primární literatura II.

1. Антоненко-Давидович, Борис. *Тук-тук*. Київ: Час, 1926.
2. Антоненко-Давидович, Борис. *Синя волошка*. 1927.
3. Антоненко-Давидович, Борис. *Смерть*. Державне видавництво України, 1928.
4. Антоненко-Давидович, Борис. *Печатка*. 1930.
5. Антоненко-Давидович, Борис. *Паротяг ч.273*. 1933.
6. Антоненко-Давидович, Борис. *Повісті і оповідання*. Харків: ДВУ, 1928.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. Бойко, Леонід. „З доріг далеких і близьких“. In Борис Антоненко-Давидович. *На довгій ниві*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1967.
4. Бойко, Леонід. „З когорти одержимих“. In Борис Антоненко-Давидович. *Твори в двох томах*. Київ: Наукова думка, 1999.
5. Бойко, Леонід. „Знищено без жалю ворожою рукою“. In Борис Антоненко-Давидович. *Нащадки прадідів*. Київ: Видавничий дім КМAcademia, 1998.
6. Бойко, Леонід. „Про 'кришеник сала' для хворого Степана Васильченка та ще про дещо: легенди і правда“. In Борис Антоненко-Давидович. *Нащадки прадідів*. Київ: Видавничий дім КМAcademia, 1998.
7. Довбня, Л. Е. „Борис Антоненко-Давидович“. In *Гроно нездоланих співців*. Ed. В. І. Кузьменко. Київ: Український письменник, 1997.
8. Костюк, Григорій. „...Що вгору йде...“. In *Українське слово*. Ed. Василь Яременко – Євген Федоренко. Київ: Видавництво Рось, 1994.
9. Мовчан, Раїса. *Українська проза ХХ століття в іменах: посібник для старшокласників, студентів, учителів*. Київ: ПП Компанія Актуальна освіта, 1997.
10. Тимошенко, Борис. „З роздоріжжя на битий шлях“. In Борис Антоненко-Давидович. *На шляхах і роздоріжжях*. Київ: Смолоскип, 1999.
11. Тимошенко, Борис. „Подих кожного слова“. In Борис Антоненко-Давидович. *Як ми говоримо*. Київ: Видавництво Українська книга, 1997.
12. Тимошенко, Борис. „Борис Антоненко Давидович“. *Україна*, 1989, ч. 7.
13. Чуб, Дмитро. „Борис Антоненко-Давидович“. In Борис Антоненко-Давидович. *Печатка*. Мельборн: Видавництво Ластівка, 1979.

Sekundární literatura II.

1. Брюховецький, Вячеслав. „Чесність перед собою“. *Дніпро*, 1989, ч. 6.
2. Голуб, Я. „Спогади про мого батька Бориса Антоненка-Давидовича“. *Березіль*, 1995, ч. 1-2.
3. Дімаров, Анатолій. „Урок незламності“. *Вітчизна*, 1989, ч. 7.
4. Іванисенко, В. „Скромність і сумління“. *Літературна газета*, 1959, 4. 8.

Recenze na sbírku *Запорошені силуети*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1925.

5. Савченко, Я. *Життя і революція*, 1925, ч. 8.
6. Лебідь, М. *Зоря*, 1925, ч. 8.
7. Василенко, В. *Червоний шлях*, 1925, ч. 11-12.
8. Слісаренко, О. *Культура і побут*, 1925, ч. 33.
9. Рудик. *Пролетарська правда*, 1926, ч. 272, 24. 11.

Recenze na „povist“ *Тук-тук*. Київ: Час, 1926.

10. Довгань. *Життя і революція*, 1926, ч. 4.
11. Якубовський, Ф. *Пролетарська правда*, 1926, ч. 82, 11. 4.

Recenze na „povíšť“ *Смерть*. Державне видавництво України, 1928.

12. Василенко, В. „За життя розплата тільки кров'ю...“. *Критика*, 1928, č. 5.
13. Підгайний, Л. *Літературна газета*, 1929, 1. 4.
14. Коваленко, Б. *Молодняк*, 1930, č. 3.
15. Щупак, С. „На манівцях націоналізму і стильового еkleктицизму“. *Критика*, 1930.
16. Мельник, П. „Маленькі наслідки великого жанру“. *Альманах-Авангард*, 1930, č. „в“ (duben).

Anyščenko Kalistrat (1885- 1929)

- prozaik, psal rusky i ukrajinsky
- pseudonymy: Onikej, K. Vinže, A. Romanov, K. Dalnyckyj, K. Romanov, K. Krasnoselcev, Kajer, A. K., K. A-ko
- Kalistrat Romanovyč Anyščenko se narodil 26. 9. 1885 ve vsi Krasne v Kyjevské oblasti v rolnické rodině.
- Základní vzdělání získal ve farní škole.
- V roce 1904 složil zkoušky do kazanského junkerského učiliště. V roce 1905 byl z tohoto učiliště vyloučen jako politicky nespolehlivý bez práva vstupu do jiné školy.
- První povídka „Агашка“ vyšla pod pseudonymem A. Romanov v novinách *Западна Україна* 25. 11. 1904.
- V roce 1905 byl Anyščenko zadržen policií jako jeden z propagátorů revoluce. Byla u něj provedena domovní prohlídka, objevena zakázaná literatura (mimo jiné i práce Engelse). Zjistilo se, že Anyščenko patřil do revoluční organizace ještě v dobách služby v Bilostoce. Soud rozhodl, že Anyščenko bude odvelen k trestnému batalionu, zbaven práva vstoupit do jakéhokoliv vzdělávacího zařízení.
- Po vypršení trestu Anyščenko žil životem „politicky nespolehlivého“ člověka. Nějakou dobu prožil v Petrohradě, vydělával si na živobytí reportážemi do novin. Spolupracoval v petrohradských, oděských a kyjevských novinách. V Petrohradě měl problémy s prací, nechtěli mu tisknout jeho díla. Zničený neúspěchem, Anyščenko opustil Petrohrad, přestěhoval se na Kavkaz a do léta roku 1912 spolupracoval v místních novinách *Закавказье, Кавказский край, Тифлисский листок*. Jeho materiály byly publikovány pod pseudonymy a kryptonimy: K. Dalnyckyj, K. Romanov, K. Krasnoselcev, Kajer, A. K., K. A-ko. V řadě článků osvětloval literární proces na Ukrajině, psal především o M. Kocjubynském a L. Ukrajince.
- V roce 1911 propagoval tvorbu T. Ševčenko. V ruských, gruzínských a arménských novinách, které vycházely na Kavkaze, umístil řadu materiálů.
- Paralelně psal Anyščenko v ukrajinském tisku o nových dílech gruzínských spisovatelů.
- Přestože Anyščenko tiskl své články a materiály pod různými pseudonymy, jeho žurnalistická práce upoutala pozornost příslušných orgánů státní moci. Policie využila poznámky v reakčních novinách, kde bylo uvedeno, že materiály Kalistrata Romanovče jsou namířeny proti carské vládě a zažádala propustit Anyščenka z redakce *Закавказья*.
- Anyščenko se vrátil na Ukrajinu, beznadějně se snažil získat práci v novinách *Одесские новости* a později v Kyjevě. Ocitl se ve velmi obtížné materiální situaci, ale unikl zatčení, neboť zatykač na něj byl vydán v Gruzii.
- Během první světové války byl na frontě, kde byl raněn.
- Po roce 1917 se oddal literární práci, nějakou dobu žil v Moskvě, svá díla tiskl na stránkách novin *Гудок*, v časopisech *Красный воин, Прожектор*.
- Od roku 1925 pracoval na Ukrajině, aktivně se účastnil literárního života Charkova, spolupracoval s ukrajinskými i ruskými časopisy (*Червоний шлях, Плужанин, Всесвіт*).
- Byl členem literární organizace Плуг.
- Když začaly vycházet noviny *Пролетар*, Anyščenko se vrátil k žurnalistice, vystupoval zde s fejetony a črtami.
- V letech 1924-25 byly vydány jeho povídky v překladu do ruštiny.
- Zemřel náhle na akutní zánět slepého střeva 28. 3. 1929.

Prozaická díla (abecedně)

1. Баланс, povídka.
 - *Нова громада*, 1926, č. 10.
 - *Баланс*. Державне видавництво України 1927.
2. Депутатка, povídka, 1917.
3. Кулина, povídka, 1917.
 - *Всесвіт* 1926, č. 8.

4. Мати, povídka.
 - Мати. 1918.
 - Баланс. Державне видавництво України 1927.
5. Мед, povídka.
 - Всесвіт 1926, č. 22.
6. Мироносниці, povídka.
 - Червоний шлях, 1925, č. 6-7.
7. На Кузькиній дачі, povídka.
 - Всесвіт, 1927, č. 18.
8. Побачення, novela.
 - Червоний шлях, 1927, č. 4.
 - Баланс. Державне видавництво України 1927.
 - Побачення. Харків: Видавництво Український робітник, 1929.
9. Цвіркун, povídka.
 - 1918
 - Баланс. Державне видавництво України 1927.
10. Чечевиця¹¹, povídka.
 - 1918
 - Баланс. Державне видавництво України 1927.

Prozaická díla (chronologicky)

Оповідання, sbírka povídek, Київ: Чехослав, 1918.

{Ніч у саду}¹²

{Зустріч}¹³

1. Цвіркун
2. Мати
3. Чечевиця

4. Мироносниці
 - Червоний шлях, 1925, č. 6-7.
5. Кулина
 - Всесвіт, 1926, č. 8.
6. Баланс
 - Нова громада, 1926, č. 10.
7. Мед
 - Всесвіт, 1926, č. 22.
8. На Кузькиній дачі
 - Всесвіт, 1927, č. 18.
9. Побачення
 - Червоний шлях, 1927, č. 4.

Баланс, sbírka povídek, Державне видавництво України 1927.

{Баланс}

{Ніч у саду}

{Зустріч}

{Цвіркун}

{Мати}

{Сочевиця}

{Побачення}

Primární literatura I.

1. Анищенко, Калістрат. Баланс. Державне видавництво України 1927.
2. Анищенко, Калістрат. Мед. Львів: Каменяр, 1974.
3. Анищенко, Калістрат. Побачення. Харків: Видавництво Український робітник, 1929.

¹¹ Jiná verze názvu: „Сочевиця“.

¹² Povídka byla napsána před rokem 1917.

¹³ Povídka byla napsána před rokem 1917.

Primární literatura II.

1. Анищенко, Калістрат. *Оповідання*. 1918.
2. Анищенко, Калістрат. *Ткачихи*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
3. Анищенко, Калістрат. *Мироносниці*. Харків: Книгоспілка, 1926.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. Гнатюк, М. „Калістрат Анищенко“. *Літературна газета*, 1959, 27. 3.
4. Зленко, Григорій. „Заадресовано Калістратові Романовичу...“. *Прапор*, 1979, č. 2.
5. Іваницький, М. „К. Анищенко“. In Калістрат Анищенко. *Побачення*. Харків: Видавництво Український робітник, 1929.

Sekundární literatura II.

1. Косинка, Г. „Калістрат Анищенко“. *Життя й революція*, 1929, č. 6.
2. Мороз-Стрілець, Т. „Сторінки творчого життя“. *Літературна Україна*, 1970, 6. 10.

Recenze na sbírku *Оповідання*. Київ: Чехослав, 1918.

3. Гай, П. *Книгар*, 1918, č. 15.
4. Капустяньський, Ів. „Село в боротьбі за культуру (сучасна українська література й освітлення нею села)“. *Робітник освіти*, 1925, č. 11.

Recenze na sbírku *Ткачихи*. Харків: Державне видавництво України, 1924.

5. Ч. О. *Комуніст*, 1924, č. 240, 18. 10.
6. Чухрай, Д. *Більшовик*, 1924, č. 267, 23. 11.
7. Шахівець, І. *Культура і побут*, 1926, č. 20.

Recenze na sbírku *Мироносниці*. Харків: Книгоспілка, 1926.

8. Коваленко, Б. *Пролетарська правда*, 1926, č. 147, 23. 6.

Atamaňuk Vasyľ (1897-1937)

- básník, prozaik, kritik¹⁴, překladatel¹⁵, redaktor.
- pseudonym: V. Jablunencko
- Vasyľ Ivanovyč Atamaňuk se narodil 14. 3. 1897 na Pokutí v městečku Jablunec (nyní se nachází v Ivano-Frankivské oblasti, Kosivském okrese) v rolnické rodině.
- V roce 1909 začal studovat gymnázium v Kolomyji. Zde se seznámil se Stepanem Melnyčukem, který brzy stanul v čele povstání vesničanů proti polské šlechtě a stal se aktivním účastníkem ilegální skupiny Червона дванадцятка. Po krvavém potlačení povstání byl v listopadu roku 1922 zastřelen v Cortkově. V roce 1926 Atamaňuk zvěčnil obraz přítele v baladě „Степан Мельничук“.
- Mezi Atamaňukovi přátelé ze studií patřil Mychajlo Borčuk, který rovněž zahynul během krvavého potlačení prvomájové demonstrace v roce 1924 polskou šlechtou. Atamaňuk mu věnoval baladu „Свято в Заболотіві“.
- Dlouho se Atamaňuk přátelil s Vasylem Kostaščukem, budoucím pedagogem a literátem, autorem knihy *Володар дум селянських* o Stefanykovi a rovněž s Andrijem Babjukem.

¹⁴ Atamaňuk psal články o literatuře (o V. Stefanykovi, O. Kobyljanské, O. Vyšňovi, D. Zahulovi, M. Irčanovi, M. Tarnovském, M. Čeremšynovi, P. Kozlaňukovi, H. Choťkevyčovi a dalších). V letech 1930-32 spolu s J. Plužnykem sestavil a vydal Antologii ukrajinské poezie a Antologii západoukrajinské literatury 20. století.

¹⁵ Překládal z ruštiny (Jesenin), z hebrejštiny (v roce 1923 uspořádal antologii *Нова єврейська поезія*). Překládal ukrajinskou poezii jazykem esperanto: např. skvělý překlad A. Krymského básně „Стінний календар“, který byl umístěn v učebnici Повний підручник до науки міжнародної мови есперанто, který uspořádal a vydal v roce 1922 v Kolomyji O. Kuzma.

- ◻ Již v době studií na gymnáziu se projevily Atamaňukovy literární schopnosti a talent na jazyky (později kromě ukrajinštiny dobře ovládal ruštinu, francouzštinu, italštinu, němčinu, angličtinu, polštinu, češtinu, běloruštinu, hebrejštinu a esperanto).
- ◻ V pátém ročníku byl zvolen sekretářem gymnaziálního literárního kroužku.
- ◻ V tuto dobu se poprvé pokoušel překládat, nejprve z ruštiny a jazykem esperanto z ukrajinštiny.
- ◻ Za znalost esperanta vděčil jednomu z nejznámějších aktivistů esperantského hnutí na Ukrajině ve 20. letech, pedagogovi, literátovi a vydavateli Orestu Leontijovyčovi Kuzmovi.
- ◻ V domě Kuzmy se Atamaňuk seznámil s jeho synem Orestem, jenž v roce 1913 začal v Kolomyji jazykem esperanto vydávat literární časopis *Зоря України*.
- ◻ Atamaňuk se brzy naučil jazyk esperanto tak dokonale, že do něj začal překládat ukrajinské lidové písně, kolomyjky, díla ukrajinské klasiky. Orest tiskl jeho překlady na stránkách svého časopisu.
- ◻ V roce 1912 se Atamaňuk účastnil stávky studentů ukrajinského gymnázia v Kolomyji.
- ◻ V roce 1915 studoval gymnázium ve Vídni, ovšem po ukončení šestého ročníku (1915) musel odejít na frontu.
- ◻ V téže roce vyšla jeho první báseň „Лист малого синка до батька на війну“ (*Українське слово*, 1915). V roce 1916 mu vyšla první sbírka děl *Як сурми заграли до бою*.
- ◻ V císařském vojsku se účastnil činností revolučního výboru, psal a publikoval protestní verše. Nechal se zapsat k sičovým střelcům.
- ◻ Zanedlouho byl poslán do školy tlumočnicků v Krakově. Poté pracoval jako překladatel v táborech pro ruské válečné zajatce, studoval medicínu a práva na Lvovské univerzitě.
- ◻ Když rakousko-německé oddíly započaly „očistu“ Ukrajiny od ruských okupantů, Atamaňuk byl doporučen jako znalec cizích jazyků do Katerynoslavi do tiskové kanceláře 12. rakouské armády, kde sloužil až do října roku 1918.
- ◻ Tehdy odmítl ustoupit s rakousko-německým vojskem a zůstal v Katerynoslavi, kde v době ULR a Centrální rady pracoval na různých místech a tiskl svá díla v jazyce esperanto. Zabýval se rovněž překladatelskou činností z polštiny a němčiny.
- ◻ V letech 1921-25 každoročně vycházely sbírky jeho poezie.
- ◻ V roce 1920 se seznámil s vedoucími představiteli „borořbystů“ – Desňakem a Hrudnyckým a začal spolupracovat s novinami *Боротьба*.
- ◻ V nestabilní politické situaci Atamaňuk opouští žurnalistiku a začíná se zabývat činností pedagogickou – vedl učňovskou školu, dětské domovy (do roku 1922), poté odjel do Kyjeva a stal se spolupracovníkem AV, kde se seznámil s A. Krymským, D. Zahulem a jazykovědcem Demjančukem.
- ◻ Stal se spoluzakladatelem literární organizace *Західна Україна* a byl jejím členem v letech 1925-33. Pracoval jako redaktor stejnojmenného časopisu.
- ◻ V letech 1921-30 vyšly jeho sbírky básní *Чари кохання* (1921), *Хвилі життя* (1922), *Жовтень* (1924), *Галичина* (1925), *За Збручем грози* (1930).
- ◻ Kromě samostatných vydání, Atamaňuk tiskl svá díla i v tisku: *Шляхи* (1916, 1917 - Lvov), *Нова культура* (1923 - Lvov), *Голос праці* (1923, 1924 - Winnipeg), *Веселка* (1923 - Kališ), *Робітниця* (1924, 1925 - Winnipeg), *Світ* (1925 - Lvov), *Золотий годин* (1925 - Lvov), *Червона калина* (1921 – Katerynoslav), *Червоний шлях* (1923, 1925 - Charkov), *Червоні квіти* (1924 - Charkov), *Нова громада* (1924 – Kyjev - Charkov), *Радянське село* (1924 - Kyjev), *Глобус* (1924, 1925 - Kyjev), *Всесвіт* (1925 - Charkov), *Плужанин* (1925 - Charkov), *Зоря* (1925 - Dnipropetrovsk) a v novinách *Українське село*, *Свобода*, *Боротьба*, *Український пролетар*, *Вісти*, *Більшовик*, *Пролетарська правда*, *Українські щоденні вісті*.
- ◻ 31. 1. 1933 byl Atamaňuk v Kyjevě zatčen. Byl vyslýchán, obviněn z kontrarevoluční činnosti. Část obvinění zněla takto: „Атаманюк був одним із керівників київської організації УВО (Українська військова організація). З його ініціативи і під його керівництвом була створена в Києві організація галицьких письменників - 'За плуг', перейменована в 1923 р. в 'Західну Україну', що ставила своєю метою організацію контрреволюційних повстанських сил“. Byl rovněž obviňován ze styků se západem. Po dlouhých mučeních a bezesných nocích podepsal a doznal to, co mu bylo řečeno. Prozradil i mnoho jmen, ale když si uvědomil, jaké to vše bude mít následky, napsal dopis, ve kterém mnoho věcí ze svého doznání popírá. Samozřejmě, že tento dopis nebyl brán v úvahu.
- ◻ 1. 10. 1933 byl odsouzen k pěti letům vězení v táborech NKVD (Біломор-Балтійський виправно-трудоий табор).
- ◻ Na toto místo byl dopraven 18. 10. 1933. Zprvu pracoval fyzicky, ale kvůli onemocnění dostal nakonec možnost vykonávat práci zubního technika.
- ◻ 1. 3. 1935 napsal a odeslal prosbu o milost; obdobné prosby poslal i Stalinovi (19. 5. 1937) a Vyšynskému (29. 5. 1937). Vyslyšeny nebyly, naopak.
- ◻ Z protokolu zasedání zvláštní trojky NKVD č. 83 z 9. 10. 1937 je zřejmé, že Atamaňuk byl odsouzen k smrti. Byl popraven 3. 11. 1937.
- ◻ Byl posmrtně rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. А революція іде, 1930.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ, 1932.
2. Біскуп, корова і Пільсудський¹⁶, Ірпінь, 1930.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ, 1932.
 - *Галицькі ночі*. Харків-Київ: Західна Україна, 1932.
3. Брат, повідка, 1930.
 - *Галицькі ночі*. Харків-Київ: Західна Україна, 1932.
4. Василько, повідка, 28. 11. 1921.
 - *Василько і інші оповідання*. Катеринослав 1922.
5. Ластівки¹⁷, 1930.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ, 1932.
 - *Галицькі ночі*. Харків-Київ: Західна Україна, 1932.
6. Надурочна праця бухгалтера Гризуна, 1928.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ, 1932.
7. Наймит, 1924.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ, 1932.
8. Найщасливіший день Богданка, повідка, 1921.
 - *Василько і інші оповідання*. Катеринослав 1922.
9. На кордоні, повідка, 1925.
 - *Глобус*, 1926, с. 4.
 - *Галицькі ночі*. Харків-Київ: Західна Україна, 1932.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ 1932.
10. Орендар, 1925.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ 1932.
11. Пільсудська ніч Галичини, 1930.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ 1932.
12. По дорозі до комуни, 1930.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ 1932.
13. Право переможця, повідка, 1930.
 - *Галицькі ночі*. Харків-Київ: Західна Україна, 1932.
14. Танасійчучка
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ, 1932.
15. Червоний шлях, 1924.
 - *Крізь кривду й кров*. Харків – Київ: ЛіМ, 1932.

Prozaická díla (chronologicky)

Василько і інші оповідання, sbírka povídek, Катеринослав 1922.

1. Василько
2. Найщасливіший день Богданка
3. На кордоні
 - *Глобус*, 1926, с. 4.

Крізь кривду й кров, Харків – Київ: ЛіМ, 1932.

Де батіг і багнет

4. Ластівки
5. Танасійчучка
(На кордоні)
6. Пільсудська ніч Галичини
7. Біскуп, корова і Пільсудський
8. Наймит

З виру і з миру

9. Червоний шлях
10. Орендар

¹⁶ Tato povídka se částečně překrývá s povídkou „Право переможця“, která je součástí sbírky *Галицькі ночі*. Jedná se o dvě verze téhož příběhu. Povídka „Біскуп, корова і Пільсудський“ je rozšířenou verzí povídky „Право переможця“.

¹⁷ Tato povídka nese ve sbírce *Галицькі ночі* název „Брат“.

11. Надурочна праця бухгалтера Гризуна
Зі снігами таяли межі
12. По дорозі до комуни
13. А революція іде

Галицькі ночі, Харків-Київ: Західна Україна, 1932.

14. Право переможця
15. Брат
{На кордоні}

Primární literatura I.

1. Атаманюк, Василь. *Василько і інші оповідання*, sbírka povídek, Катеринослав 1922.
2. Атаманюк, Василь. *Галицькі ночі*, sbírka povídek, Харків – Київ: Західная Україна, 1932.
3. Атаманюк, Василь. *Крізь кривду й кров*, sbírka povídek, Харків – Київ: ЛіМ, 1932.

Primární literatura II.

1. Атаманюк, Василь. *Каламар*, Київ: Видавництво Культура, 1929.
2. Атаманюк, Василь. *Тяжкі роки*, sbírka povídek, Дніпропетровське: Державне видавництво України, 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
2. Андріанова, Надія. „Василь із Яблунева“. *Вітчизна*, 1973, č. 5.
3. Веркалець, Михайло. „У путах червоної пандори“. *Освіта*, 1995, 5. 7.
4. Заклинський, Р. „Bez názvu“. In Василь Яблуненко. *Над Дністром*. Спілка революційних письменників Західна Україна, 1927.

Sekundární literatura II.

1. Арсенич, П. - Козовик І. *Поет Василь Атаманюк*. Ужгород: Ранковий клич, 1981.

Recenze na sbírku *Василько та інші оповідання*. Катеринослав 1922.

2. Плевако, М. *Книга* 1923, č. 2.

Bahmut Ivan (1903-1975)

- prozaik, dramatik, publicista
- Ivan Adrianovyč Bahmut se narodil 7. 6. 1903 ve vsi Babajkivka v nynější Děpropetrovské oblasti jako syn učitele.
- Po absolvování klasického gymnázia studoval na učitelském ústavu v charkovském zemědělském institutu (1922-23).
- Tiskl od roku 1927.
- Koncem 20. let se věnoval žurnalistice.
- Aktivně pracoval jako komsomolský funkcionář.
- V letech 1930-32 byl aspirantem na katedře literatury Všeukrajinského institutu marxismu-leninismu.
- Podnikl řadu cest do Střední Asie, na ochotské pobřeží a do Karélie.
- Literární dráhu zahájil črtami vytěženými ze svých cest na Dálný východ.
- V roce 1934 byl za „členství v kontrarevoluční organizaci“ odsouzen k tříletému vyhnanství. Nakonec byl nucen ve vyhnanství setrvat ještě o tři roky déle.
- V roce 1941 byl rovnou z vyhnanství odeslán na frontu jako řadový voják.
- Byl vyzvědačem na voroněžské frontě.
- V roce 1943 byl těžce raněn. V roce 1944 se vrátil do Charkova.
- Zemřel 20. 8. 1975.

Prozaická díla

1. *Верхівці засніжених тундр*. Харків: Український робітник, 1925.

Primární literatura I.

1. Багмут, Іван. *Верхівці засніжених тундр*. Харків: Український робітник, 1925.
2. Багмут, Іван. *Вибране*. Харків: Харківське книжкове видавництво, 1964.

Primární literatura II.

1. Багмут, Іван. *Подорож до небесних гір*, sbírka črt, 1930.
2. Багмут, Іван. *Преріями та джунглями Біробіджану*, sbírka črt, 1931.
3. Багмут, Іван. *Вибухи на півночі*, sbírka črt, Харків: Література і мистецтво, 1932.
4. Багмут, Іван. *Карелія*, sbírka črt, 1933.
5. Багмут, Іван. *Вибрані твори*, 2 díly, Київ 1983.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.
3. Моргаєнко, П. „Про творчість Івана Багмута“. In Іван Багмут. *Повісті*. Київ: Державне видавництво дитячої літератури УРСР, 1963.
4. Павлик, Р. „До дітей – з доброю душею“. *Дивослово*, 1994, č. 1.
5. Ющенко, О. „Побували в галактиці!..“. *Березіль*, 1997, č. 9-10.

Sekundární literatura II.

1. Засць, І. *Іван Багмут*. Київ 1985.

Bahrjanyj Ivan (1907-1963)

- prozaik, dramatik, básník, scénárista, publicista, autor dětské literatury, politik
- pseudonym: I. Poljarnyj
- vlastním jménem Ivan Pavlovyč Lozovjaha (poruštěná verze příjmení: Lohovjahin)
- Narodil se 2. 10. 1906 ve vsi Kuzemyn v Zičivském okrese Poltavské (nyní Sumské) oblasti v rodině zedníka Pavla Petrovyče Lozovjaha a Kryvuše Jevdokije Ivanivny, která pocházela ze zámožného venkovského rodu. Bahrjanyj měl bratra Fedora a sestru Jelyzavetu. Později žil a vyrůstal ve městě Ochtyrka na Charkovsku.
- V šesti letech nastoupil do ruské farní školy v Ochtyrce. Ve druhé třídě na protest proti svým učitelům a rovněž pod vlivem bajek L. Hlibova a poémy Ševčenko *Катерина* začal psát bojovné verše v ukrajinštině.
- Farní školu ukončil. V letech 1916 - 1920 navštěvoval vyšší základní školu. Zde redigoval školní časopis *Надія*, kam umísťoval i své verše a kresby.
- V roce 1920 žil ve vsi Kuzemyn u svého děda (matčino otce), devadesáti-dvouletého jednorukého včelaře. K této době se váže jedna z jeho nejhorších životních vzpomínek, která výrazně ovlivnila jeho další osobní a občanský postoj. Bahrjanyj popisuje tuto událost ve svých vzpomínkách: „...одного дня надвечір прийшли якісь озброєні люди, що говорили на чужій мові, і на моїх очах та на очах інших дідових онуків, під наш несамовитий вереск замордували діда, а з ним й одного сина (а мого дядька). Вони довго штрикали їх штиками і щось допитували, стріляли в лежачі скривавлені тіла з пістолів й реготались... Вони всі гідко лаялись. Під старою липою посеред пасіки, коло ікони святих Зосіма і Савватія все було забризкане кров'ю. Кров усе життя стоятиме мені в очах“.
- V roce 1920 vstoupil do odborné řemeslnické školy v Ochtyrce, kterou brzy opustil.
- V roce 1923 ukončil odbornou umělecko-keramickou školu v Krasnopolu (specializace malířství a hrnčířství).
- Kromě zájmu o literaturu a malířství se Bahrjanyj velmi brzy projevil jako člověk politicky a společensky velmi aktivní.
- Od druhého ročníku studia na keramické škole pracoval. Nejprve jako tajemník závodního střediska trošňaneckého cukrovarenského kombinátu, poté jako okrskový inspektor v ochtyrské milici. Pracoval jako učitel výtvarné výchovy v Ochtyrce v kolonii pro sirotky.

- V roce 1924 se rozhodl věnovat spisovatelské práci, stal se členem byra ochtyrské filiálky literární organizace Плур. Později z této organizace vystoupil.
- V polovině roku 1925 vystoupil z komsomolu.
- Pobýval na Krymu, na Kubáni, na Donbase, pracoval v redakci kamjanec-podolských novin *Червоний кордон* jako ilustrátor. Publikoval zde i své první verše.
- V roce 1925 mu v Ochtyrce pod pseudonymem I. Poljarnyj vyšla sbírka próz *Чорні силуети. П'ять оповідань*.
- V letech 1926 - 1930 studoval Kyjevský umělecký institut (bývalá Ukrajinská akademie výtvarných umění). Institut dokončil, ale z politických důvodů nebyl připuštěn k obhajobě diplomové práce. V té době totiž psal výrazně protirežimní, protikomunistickou literaturu. Náležel k tzv. „popučíkům“.
- V té době psal poezii, scénáře, dramata i prózu.
- V Kyjevě publikoval svá díla v časopisech *Глобус, Життя й Революція, Всесвіт, Червоний шлях*.
- V roce 1927 mu vyšla první básnická sbírka *До меж заказаних а роєта Монголія*.
- O „charkovském“ životním období Bahrjaného vypráví ve svých vzpomínkách J. Smolyč: *„Я часто заходив до Вражливого - ми з Вражливим водночас захоплювались вивченням французької мови, грою на бильярді та полюванням. Якийсь час в квартирі Вражливого, - коли від нього пішла дружина, - взагалі утворилося пристановище богемі: на столі в ідальні постійно ночував Плужник, на другому - Багрянний, переночувати міг взагалі кожний бездомний. Щовечора заходили Підмогильний, Ковтун, Сухомлин, ще хтось. Багрянний рідко бував 'вдома' - був непосидючий, мав якісь побічні знайомства й приятелювання. З'являвся він несподівано - бушував, лаяв весь світ і облягався спати на письмовому столі. Звідтам, з того стола, його і забрано.“*
- Bahrjanij náležel do literární organizace Марс, přátelil se s opozičně laděnými spisovateli jako byl M. Chvylovij, O. Vyšňa, M. Kuliš, M. Jalovij, O. Dosvitnij a další.
- V roce 1929 ve vydavatelství САМ za své vlastní peníze Bahrjanij vydal poému *Ave Maria*. V roce 1930 vyšel Bahrjaného veršovaný román *Скелька*. Již na konci 20. a na počátku 30. let byla tato díla konfiskována jako díla „protisovětského“ spisovatele a „kulackého ideologa“; na počátku 30. let byla jeho díla vylučována z knihoven.
- Počátkem ničivé kritiky na adresu jeho tvorby byl článek marxistického kritika O. Pravduka v časopise *Критика* (1931, č. 10).
- Před svým zatčením Bahrjanij ještě stihl vydat sbírku črt *Крокви над табором*.
- 16. 4. 1932 byl Bahrjanij v Charkově¹⁸ na rohu Sumské ulice za bílého dne zatčen před očima V. Poliščuka.
- Při uvěznění a výsleších si Bahrjanij dokázal zachovat důstojnost a vnitřní nezávislost. Vymohl si například, aby dostal vyšetřovatele, který ovládá ukrajinštinu, neboť vyšetřovatel Chersonskij, který jeho případ vedl, ukrajinštinu neuměl¹⁹.
- Bahrjanij byl odsouzen „za kontrarevoluční a nacionalistickou činnost“ na 5 let do pracovních táborů u Ochotského moře²⁰.
- Na Dalekém Východě nemohl vydržet touhou po Ukrajině, proto se snažil vrátit zpátky. Pokusil se odcestovat vlakem, ale v Tomsku ho chytili železniční agenti NKVD. Bahrjanij byl opětovně zatčen a za útěk z vyhnanství byl odsouzen na tři roky vězení v táboře Bamlag.
- Po třech letech se tentokrát již oficiálně vrátil do Ochtyrky. Oženil se a téhož roku se mu narodil syn Borys a dcera Nataalka.
- 16. 6. 1938 byl znovu zatčen. Tentokrát se celá záležitost táhla až do roku 1940. Tehdy mu začaly souchotiny, měl zničené ledviny. Na podzim roku 1940 byl propuštěn pro nedostatek důkazů, ale měl omezené místo pobytu.
- Několik měsíců pracoval jako dekoratér ochtyrského klubu, redigoval místní noviny *Голос Охтирицини*. Vstoupil do konfliktu s okupační vládou, v důsledku toho byl nucen opustit práci v novinách a odjel do Charkova, kde pracoval jako umělec v Charkovském dramatickém divadle.
- V roce 1943 žil nějakou dobu v Kyjevě.
- Po určitou dobu sloužil v lidové gardě. Podařilo se mu uniknout zastřelení.
- V letech 1943-44 Bahrjanij pobýval v Haliči, byl v řadách ukrajinských povstalců (УПА) bojujících proti německé okupaci. Jako propagátor ОУН psal písně, maloval agitační plakáty, pravidelně cestoval po Volyni a

¹⁸ Časopis *Україна* uvádí, že k zatčení došlo v Kyjevě.

¹⁹ *„Взагалі, мужня поведінка Івана Багрянного заімпонувала чекістам. Прокурор запитав його: 'Бувши на нашому місці, що б ви зробили такому злочинцеві, як ви?' - Я б розстріляв, - відповів Багрянний і пояснив: - Коли ви дасте мені кілька років, то виховаєте з мене контрреволюціонера. Тож або випустіть, або розстріляйте! Судді зареготали: нечасто їм доводилось чути подібні відповіді.“* (Усань, Вадим. „Іван Багрянний“ [online]. [cit. 2006-02-20]. Dostupné z: <<http://www.utoronto.ca/elul/biblio/Bahrianyi-biblio.html>>, dále v textu: Усань).

²⁰ Informace o pobytech v táborech jsou velmi skoupé. Vyskytují se rovněž různé varianty jeho útěku z Dálného východu, které vzájemně nesouhlasí uvedenými časovými i místními údaji. Vybírám tedy informace z jednoho zdroje: Усань.

Karpatech. V horské vesnici Moršyně v Haliči v ilegálním bytě za čtrnáct dní napsal svůj první román *Звіропову*²¹ na základě bezprostředních dojmů ze svého útěku z táborů na Dálném východě. Tento román získal spolu s „povísta“ T. Osmačky *Старший боярин* první cenu na uzavřeném literárním konkurzu ve Lvově v roce 1944.

- Bahrjanyj se účastnil příprav a organizace УГВР (Українська Головна Визвольна Рада). Po nějaké době se mezi ním a УГВР objevila řada neshod.
- V únoru a březnu roku 1943 přebýval se ženou a dvěma dětmi v Ochtyrce.
- V červenci roku 1944 se Bahrjanyj ocitl na Slovensku, žena a děti zůstaly doma. V září ho při razii na emigranty chytili a odeslali do Německa. Jako „Ost-arbeiter“ pracoval pod Berlínem na stanici Tempelhof.
- Před pádem německé říše utekl do Tyrolska, dále do Innsbrucku, odkud v roce 1946 odjel do Bavorska do Nového Ulmu, kde se nacházel velký tábor pro „переміщених осіб (ді-пі)“ z Ukrajiny.
- Zde Bahrjanyj založil noviny *Українські вісті*, při nichž začalo působit několik vydavatelství (Україна, Прометей), které vydávaly knihy V. Vynnyčenka, D. Humenné, T. Osmačky a dalších, překlady ze západní literatury do ukrajinštiny.
- Společně s J. Šerechem, I. Kosteckým, V. Petrovem založil organizaci МУР (Мистецький Український Рух).
- Bahrjanyj se stal iniciátorem a posléze lídrem Ukrajinské revolučně-demokratické strany (УРДП; Українська Револуційна Демократична Партія), byl zvolen zástupcem předsedy a později i předsedou Ukrajinské nacionální rady (УНР; Українська Національна Рада). Později byl viceprezidentem Ukrajinské lidové republiky ve vyhnanství.
- Publikoval mnoho statí politického obsahu, kde formuloval strategii boje s komunistickým režimem.
- Nový Ulm se díky Bahrjanému stal centrem ukrajinského kulturního obrození.
- I přes vysoké funkce, které zastával v ukrajinských organizacích, jeho materiální situace nebyla vždy nejlepší. Neměl ani jednoduché postavení v jiných směrech, stal se kontroverzní postavou nejen pro sovětskou vládu, ale i pro mnohé představitele ukrajinské emigrace.
- V roce 1956 komunistická vláda donutila jeho syna Boryse vystoupit s v rádiu proti svému otci. Pro Bahrjaného to znamenalo strašné zklamání.
- V emigraci měl Bahrjanyj novou rodinu – ženu Halynu, se kterou se seznámil ve 40. letech. S ní měl syna Nestora a dceru Roksolanu.
- Zdravotní stav Bahrjaného se horšil, kromě tuberkulózy trpěl cukrovkou a srdeční chorobou. Často byl nucen pobývat v nemocnicích, kde nepřestával psát.
- V letech 1948-49 napsal román *Людина біжить над прірвою* (posmrtné vydání 1965). V roce 1950 vyšel román *Сад Гетсиманський* líčící mašinerii nátlaku totalitního systému, týrání, ponižování a jiné sadistické praktiky vězeňské služby na základě dokumentárních faktů a vlastních zkušeností. Známým se stal publicistický dopis *Чому я не хочу вертатись до СРСР?*. Bahrjanyj psal i poezii.
- Zemřel 25. 8. 1963 v sanatoriu St. Blasien ve Schwarzwaldu v Německu obklopen hromadami nedokončených rukopisů.
- Byl pohřben v Novém Ulmu. Sochař Leonid Molodožanyn, autor památníku T. Ševčenkovi ve Washingtonu, vytvořil Bahrjanému náhrobek.
- V roce 1992 mu byla posmrtně udělena Státní cena T. H. Ševčenka za literaturu.

Prozaická díla (abecedně)

1. Біля гори Мітрадат
 - *Універсальний Журнал*, 1929, č. 12.
2. В сутінках, povídka.
 - *Всесвіт*, 1927, č. 37.
3. З оповідань старого рибалки
 - *Всесвіт*, 1927, č. 34.
4. Мадонна, povídka, Жмеринка, 1925.
 - *Чорні силуети*, Охтирка 1925 (pod pseudonymem I. Poljarnyj).
5. Пацан
 - *Всесвіт*, 1928, č. 3.
6. Рука, povídka.
 - *Всесвіт*, 1928, č. 15.

²¹ Ve zkrácené podobě román vyšel v časopise *Вечірня година* v roce 1944 a v plném znění vycházel od roku 1946. Byl přeložen do angličtiny a vyšel v Kanadě, Americe, Anglii.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Мадонна
 - *Чорні силуети*, Охтирка 1925 (pod pseudonymem I. Полярний).
2. В сутінках
 - *Всесвіт*, 1927, č. 37.
3. З оповідань старого рибалки
 - *Всесвіт*, 1927, č. 34.
4. Пацан
 - *Всесвіт*, 1928, č. 3.
5. Рука
 - *Всесвіт*, 1928, č. 15.
6. Біля гори Мітрадат
 - *Універсальний Журнал*, 1929, č. 12.

Primární literatura I.

1. Багрянний, Іван. *Під знаком скорпіона*, Ed. Олександр Шугай. Київ: Видавництво Смолоскип, 1994.
2. Багрянний, Іван. *Під знаком скорпіона*. Київ: Видавництво Смолоскип, 1994.
3. Багрянний, Іван. *Сад гетсиманський*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1992.

Primární literatura II.

1. Багрянний, Іван. *Кровки над табором*, sbírka povídek, Харків 1930.
2. Багрянний, Іван. *Чорні силуети*, sbírka povídek, Охтирка 1925 (pod pseudonymem I. Poljarnyj)
3. Багрянний, Іван. *Марево*. 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*, Praha: Libri, 2001.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. Autor neuveden. „Дещо про Івана Багряного, його творчість та це видання“. In Іван Багрянний. *Тигролови*. Детройт: Видання фундації ім. Івана Багряного, 1991.
4. Воскобійник, М. *Пам'яті Івана Багряного – стоїчного борця за державну незалежність*. Detroit 1993.
5. Гаврильченко, Олег – Коваленко, Андрій. „Штрихи до літературного портрета Івана Багряного“. In Іван Багрянний. *Сад гетсиманський*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1992.
6. Гришко, Василь І. „Живий Багрянний. Доповідь на вічах у Нью Йорку й Чикаго 5. і 6. 10. ц. р.“. *Українські вісті*, 1963.
7. Гришко, Василь І. „Невгасна віра в людину“. In Іван Багрянний. *Людина біжить над прірвою*. Новий Ульм – Нью Йорк 1965.
8. Лаврінченко, Ю. „Іван Багрянний – політичний діяч і письменник“. In *Українське слово*. Ed. Яременко, Василь-Федоренко, Євген. Київ: Видавництво Рось, 1994.
9. Шугай, Олександр. „В Новому Ульмі, при Дунаю...“. *Іван Багрянний. Під знаком скорпіона*. Ed. Олександр Шугай. Київ: Видавництво Смолоскип, 1994.
10. Шугай, О. „Через терни Гетсиманського саду“. *Літературна Україна*, 1990, 6. 9.

Sekundární literatura II.²²

1. *Енциклопедія українознавства*. Париж - Нью-Йорк 1955, díl 1.
2. Багряна, Г. „І довго ти будеш плакати за мною...“. *Дніпро*, 1992, č. 10-12.
3. Бендер, В. „Багрянний зблизька“. *Українські вісті*, 1964, 20. 9.
4. Вірний, М. „Іван Багрянний (2. 10. 1907 – 25. 8. 1963)“. *Молода Україна*, 1963, č. 108.
5. Волиняк, П. „Людина, письменник і політичний діяч: 3 нагоди п'ятидесятиліття І. Багряного“. *Нові дні*, 1957, č. 95.
6. Гаврильченко, О. - Коваленко А. „Огненне коло Івана Багряного“. *Київ*, 1991, č. 3.
7. Галкін, О. „Людина, це не нуль історії“. *Червоний промінь*, 1991, č. 37, 14.9.
8. Гіммельрайх, К. „Іван Павлович Багрянний“. *Українські вісті*, 1963, 8. 12.

²² Uvádím zde pouze vybranou bibliografii. Velmi rozsáhlá bibliografie sekundární literatury je dostupná z: <<http://www.utoronto.ca/elul/biblio/Bahrianyi-biblio.html>>.

9. Головацький, І. І. „П. Багряний – духовний велетень українського народу“. *Українські вісті*, 1963, 24. 11.
10. Жданович, О. „Ревізія і капітуляція“. *Українське слово*, 1959, 4. 10.
11. Кацнельсон, А. „Пророцтво Івана Багряного“. *Літературна Україна*, 1995, 3. 8.
12. Качуровський, І. „...І четвертий вимір сюжету: Про творчість Івана Багряного“. *Літературна Україна*, 1995, 16. 11.
13. Качуровський, І. „Поезія і проза Івана Багряного“. *Українські вісті*, 1972, ч. 44., 29. 10.
14. Клен Ю., „Думки на дозвіллі“. *Слово і час*, 1991, ч. 4.
15. Коновал, О. „Іван Багряний – борець за справедливість. До 65-ліття з дня народження“. *Нові дні*, 1972, ч. 272.
16. Коновал, О. „Іван Багряний“. *Дзвін*, 1991, ч. 5.
17. Корж, М. „Хто такий Іван Багряний“. *Вечірній Харків*, 1993, 16. 1.
18. Костюк, Г. „Звеличчик відважних і чесних Іван Багряний“. *Слово*, 1964, ч. 2.
19. Костюк, Г. „Іван Багряний. Сторінки спогадів“. *Українська мова і література в школі*, 1993, ч. 10.
20. Кошелівець, І. „Роман і його автор“. *Сучасна Україна*, 1951, ч. 23.
21. Лівіцький, М. „Велика людина й великий українець“. *Українські вісті*, 1963, 1 – 8. 9.
22. Миронець, Н. „Слідчі справи Івана Багряного. За матеріалами архівів ДПУ – НКВС“. *Розбудова держави*, 1995, ч. 1.
23. Наддніпрянець, В. *На літературному базарі: Поезія, проза і публіцистика Івана Багряного*. Мюнхен - Нью-Йорк: Спілка визволення України, 1963.
24. Нитченко, Д. „Видатна постать нашої доби“. *Українські вісті*, 1964, 23. 2.
25. Нитченко, Д. *Від Зінькова до Мельборну. Спогади*. Мельбурн: Байда, 1990.
26. Попільнюх, М. „Слово про І. Багряного“. *Прапор перемоги (Охтирка)*, 1996, 27. 3.
27. Пошиваник, О. „Іван Павлович Багряний – поет і письменник. До 50-ліття початку літературної діяльності, 1926 – 1976“. *Молода Україна*, 1976, ч. 246.
28. Правдюк О. „Куркульським шляхом. Про творчість Багряного“. *Критика*, 1931, ч. 10.
29. Рахманний, Р. (Олійник). „Де ходив він босими ногами“. *Наша мета*, 1963, 28. 9.
30. Рахманний, Р. (Олійник). „Слово про поета, що хотів бути тільки людиною“. *Сучасність*, 1964, ч. 10 (46).
31. Сварог, В. „Два виміри серця“. *Нові дні*, 1966, ч. 203.
32. Сологуб, Н. „Біблійні образи в художній творчості І. Багряного“. *Мовознавство*, 1993, ч. 1.
33. Тарнавський, О. „Діло Івана Багряного“. *Українські вісті*, 1963, 29. 9., 6. 10.
34. Тарнавський, О. „Творчість Багряного – Одісея Людини над прірвою“. *Українські вісті*, 1980, ч. 42, 29. 10.
35. Хвостенко, Г. „Повернення Багряного. Про життєвий і творчий шлях письменника“. *Сумщина*, 1991, 7. 9.
36. Череватенко, Л. „Ходи тільки по лінії найбільшого опору і ти пізнаєш світ“. *Дніпро*, 1990, ч. 12.
37. Череватенко, Л. „Іван Багряний повертається...“. *Нові дні*, 1991, ч. 499.
38. Шерех, Ю. „Людина великого 'ні'“. *Нові дні*, 1957, ч. 95.
39. Шугай, О. „Прирекла любов: Нове до біографії І. Багряного“. *Літературна Україна*, 1992, 6. 2.
40. Шугай, О. „Через терни Гетсиманського саду. Нове з біографії І. Багряного“. *Україна*, 1991, ч. 18.

Recenze na sbírku *Чорні силуети. Новели*. Охтирка 1925.

41. Книгочий. *Плужанин*, 1926, ч. 1.

Bajdebura Pavlo (1901-1985)

- prozaik, publicista
- Narodil se 16. 2. 1901 ve vsi Nerubajka bývalého Umaňského (později Novoarchangelského) okresu na Kirovohradsku v rodině chudého venkovana Andrije Bajdebury jako první syn (dohromady měla rodina šest dětí – pět synů a dceru).
- Dva roky navštěvoval farní školu (byl jediným ze sourozenců, který v tu dobu chodil do školy). Školu ovšem nedokončil, neboť jej pop přistihl, jak si čte „buřičský“ časopis L. N. Tolstého *Ясная Поляна* a vyhnal ho ze školy. Navíc Bajdebura složil satirické verše na popa a tím si definitivně uzavřel přístup do školy.
- V roce 1916 odešel jeho otec do války. V době občanské války zemřela na tyfus jeho matka.
- Za občanské války byl Bajdebura zvolen tajemníkem revolučního výboru v rodné obci. Zde se stal rovněž jedním z iniciátorů organizace amatérského divadla. V budově revolučního výboru se hrály hry I. Karpenka-Karého; byl zde organizován sbor.
- V letech 1923-24 sloužil v Rudé armádě.
- Po demobilizaci v roce 1924 odešel na Donbas do Luhansku, kde ovšem nenašel práci. Odjel tedy do Krasnodonu, kde začal pracovat na šachtě č. 2. Ale odtud byl brzy propuštěn, neboť byl přistižen, jak pomáhal

stařence s uhlím, jež si nasbírala před vraty skladu, který měl hlídat. Posléze pracoval opět jako dělník na šachtách, také jako pracovník pekárny a nakladač uhlí.

- Zde započal svou literární tvorbu, vystupoval s verši a črtami v místních novinách.
- Stal se členem literární organizace *Забой*, která sdružovala spisovatele píšící převážně na výrobní témata: o dělnících a rolnících, továrnách a šachtách, o obnově Donbasu.
- Na počátku září roku 1926 byl poslán na studia do Charkova.
- Od roku 1926 byl členem Komunistické strany.
- Od roku 1927 studoval novinářskou fakultu na univerzitě v Charkově. Zde absolvoval v roce 1930.
- Debutoval jako prozaik v roce 1931 povídkou „*Біля врубівки*“.
- Po ukončení univerzity pracoval jako vedoucí oddělení kultury v redakci novin *Харківський пролетар*, jako redaktor v nakladatelství *Література і мистецтво*, jako tajemník Charkovské organizace СПУ.
- V roce 1931 pracoval v redakci novin *Вуглекоп* v Alčevsku.
- V roce 1932 mu vyšla sbírka črt *Шахта № 10*, která byla napsána v souladu se „socialistickou smlouvou mezi dělníky sorokynské šachty č. 10 a členem ВУСПП soudruhem Bajdeburou“. Dělníci se zavázali úspěšně vykonat plány a spisovatel – napsat o nich knihu.
- V roce 1932 pracoval jako redaktor nakladatelství *Література і мистецтво*.
- V roce 1934 se nevyhnul represím: byl vyloučen z Komunistické strany, propuštěn z místa redaktora nakladatelství.
- Brzy se ovšem znovu stal významným organizátorem literárního života: od roku 1934 byl jedním z vedoucích osobností literárních organizací v Charkově a v Oděse. V Charkově pracoval jako tajemník filiálky Svazu spisovatelů.
- Za druhé světové války šel jako dobrovolník na frontu, přestože nemusel, neboť byl nemocen²³. Sloužil v 18. armádě, spolu se S. Borzenkem, K. Herasymenkem, V. Havrylenkem a dalšími spisovateli pracoval v armádních novinách *Знамя Родины*.
- Po demobilizaci se trvale usídlil v Doněcku. Byl pověřen obnovením spisovatelské organizace Doněcka, v jejímž čele stál téměř dvacet let.
- V prosinci roku 1943, tedy ihned po osvobození Donbasu od fašistů, byl jmenován odpovědným tajemníkem doněcké organizace.
- Donbas se pro Bajdeburu stal jakýmsi druhým domovem. O tom svědčí právě jeho návrat do těchto míst 3. 1. 1944. Vzhledem k tomu, že zde nefungovala doprava, Bajdebura musel z Nikitovky do oblastního centra pěšky. Spisovatelské řady zde v té době byly velmi řídké. Bajdebura vlastně začal doněckou spisovatelskou organizací obnovovat téměř od nuly. Vzhledem k tomu, že nebyly peníze ani na obnovení výroby, byl nedostatek elektrické energie, vytvořit noviny či časopisy a vydávat díla místních autorů bylo o to obtížnější.
- Nakonec se zde literární proces podařilo obnovit a Doněcká oblastní spisovatelská organizace se po kyjevské a lvovské stala jednou z nepočetnějších na Ukrajině. Pravidelně vycházel časopis *Літературний Донбас*, byly organizovány Dny ukrajinské literatury v Moskvě, kde značnou část účastníků tvořili spisovatelé z Donbasu.
- Kromě výše zmíněných aktivit měl Bajdebura povinnosti vedoucího kulturní komise oblastního výkonného výboru. Organizoval oslavy T. Ševčena, I. Franka, zasloužil se o zbudování pamětních desek V. Sosjurovi, A. Čechovovi. Mnoho sil věnoval na odhalení památníku T. H. Ševčenkovi v Doněcku.
- Několikrát byl zvolen delegátem doněcké oblastní rady lidových poslanců. Byl členem vedení СПУ a doněcké spisovatelské organizace.
- Byl vyznamenán několika řády a mnoha medailemi. Stal se čestným občanem města Doněcka.
- Téměř dvacet let stál v čele spisovatelské organizace, obnovil a redigoval almanach *Літературний Донбас*.
- Zemřel 26.1. 1985, je pohřben na Mušketivském hřbitově v Doněcku.

Prozaická díla (abecedně)

1. **Біля врубівки**, první povídka.
 - *Біля врубівки*. Харків: Література і мистецтво, 1931.
2. **Біля зарубной**, povídka, 1933.
 - *Вугільні дні*. Харків: Література і мистецтво, 1933.
3. **За вугілля**, povídka.
 - *За вугілля*. Харків: Радянська школа, 1932.
4. **Ми, шахтарі**, povídka, 1933.
 - *Вугільні дні*. Харків: Література і мистецтво, 1933.
5. **На плитах**, povídka, 1932, 1933.

²³ Toto období života P. Bajdebury je vylíčeno ve vzpomínkách S. Kryžanivského.

- *Вугільні дні*. Харків: Література і мистецтво, 1933.
- 6. Протест, *rovídka*.
 - *Протест*. Харків: Видавництво письменників Гарт, 1933.
- 7. Сьогодні і завтра, *rovídka*, 1933.
 - *Вугільні дні*. Харків: Література і мистецтво, 1933.
- 8. Уперше, *rovídka*, 1933.
 - *Вугільні дні*. Харків: Література і мистецтво, 1933.
 - *Протест*. Харків: Видавництво письменників Гарт, 1933.
- 9. Штурм естакад, *rovídka*, 1933.
 - *Вугільні дні*. Харків: Література і мистецтво, 1933.
- 10. Я буду так писати, *autobiografická novela*.
 - *Червоний шлях*, 1934, ч. 1.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Біля врубівки
 - *Біля врубівки*. Харків: Література і мистецтво, 1931.
2. За вугілля
 - *За вугілля*. Харків: Радянська школа, 1932.

Вугільні дні, *sbírka povídek*, Харків: Література і мистецтво, 1933.

3. Сьогодні і завтра
4. Уперше
5. Ми, шахтарі
6. Біля зарубной
7. На плитах
8. Штурм естакад
9. Протест

Протест, *sbírka povídek*, Харків: Видавництво письменників Гарт, 1933.

{Уперше}
{Протест}

10. Я буду так писати, *autobiografická novela*.
 - *Червоний шлях*, 1934, ч. 1.

Primární literatura I.

1. Байдебура, Павло. *Біля врубівки*. Харків: Література і мистецтво, 1931.
2. Байдебура, Павло. *Вугільні дні*, *sbírka povídek*, Харків: Література і мистецтво, 1933.
3. Байдебура, Павло. *За вугілля*. Харків: Радянська школа, 1932.
4. Байдебура, Павло. *На плиті*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
5. Байдебура, Павло. *Протест*, *sbírka povídek*, Харків: Видавництво письменників Гарт, 1933.

Primární literatura II.

1. Байдебура, Павло. *Шахта № 10*. 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů 1966.
2. Байдебура, Павло. *Вибрані твори. Спогади про письменника. Дослідження творчості*. Донецьк: Східний видавничий дім, 2001.

Sekundární literatura II.

1. Федорчук, М. *Павло Байдебура*. Донецьк 1963.

Baš Jakiv (1908-1986)

- Vlastním jménem Jakiv Vasylovyč Bašmak.
- Narodil se 8. 8. 1908 ve vsi Mylové Beryslavského okresu na Chersonsku v chudé rolnické rodině.
- Dětství prožil v obrovské bídě, často nádeničil.
- Roku 1919 byl nucen zanechat školy.
- V roce 1928 pracoval na březích Slavuty jako dělník.
- V letech 1928-32 pracoval na budování Dněprohesu, pracoval jako dělník, později jako mistr a konečně jako redaktor závodního časopisu.
- Roku 1930 vstoupil do Komsomolu a roku 1931 do Komunistické strany.
- Pracoval v redakci novin *Пролетар Дніпробуду*.
- Od roku 1931 studoval univerzitu v Charkově, získal stipendium od Dniprobudu.
- Svá první díla napsal v roce 1931, v témže roce časopis *Огонек* otiskl jeho první povídku „Криця“.
- V Charkově byl pověřen vést „kabinet mladého autora“ při klubu V. Ellana-Blakytného a brzy byl dosazen na místo ředitele klubu.
- V tuto dobu spolu s V. Jurezanským pracoval nad knihou *Історія Дніпробуду*. Práce trvala 4 roky.
- V roce 1932 pracoval v nakladatelství *Український робітник*.
- Roku 1937 ukončil studia ukrajinistiky v Kyjevě. Stal se doktorandem na katedře historie ukrajinské literatury (1937-40).
- V prvních válečných měsících přebýval v řadách obránců Kyjeva a Charkova, v operativní skupině vojenské rady Jižní fronty a poté v Centrálním a Ukrajinském štábu partyzánského hnutí.
- Po demobilizaci se stal ředitelem nakladatelství *Радянський письменник* a vykonával vedoucí funkce ve Svazu ukrajinských sovětských spisovatelů. Většinu tvorby zasvětil zobrazení stavby Dněprogesu.
- Získal několik řádů, byl laureátem republikové ceny N. Ostrovského (1970).
- Zemřel 14. 3. 1986 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Вогонь у шахті
 - *Дні наступу*. 1932.
2. Командарм турбін
 - *Дні наступу*. 1932.
3. Криця, povídka.
 - 1931
4. Носії героїзму
 - *Дні наступу*. 1932.
5. Перший дим
 - *Дні наступу*. 1932.
6. Сила, povídka.
 - *Огонек*, 1931.
7. Сила, документальна повість.
 - 1932
8. Штурм
 - *Дні наступу*. 1932.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Криця
 - 1931
2. Сила
 - *Огонек*, 1931.
3. Сила.
 - 1932

Дні наступу. 1932.

4. Вогонь у шахті
5. Штурм
6. Перший дим

7. Носії героїзму
8. Командарм турбін

Primární literatura I.

1. Баш, Яків. *Твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1968.
2. Баш, Яків. *Твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1978.

Primární literatura II.

1. Баш, Яків. *Дні наступу*. 1933.
2. Баш, Яків. *Доба горить*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988, діл 1.
3. Острик, Михайло. „Сторінки творчої біографії“. In Яків Баш. *Твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1968.
4. Острик, Михайло. „Утвердження високого, героїчного“. In Яків Баш. *Твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1978.
5. Острик, Михайло. „Сторінки героїчного літопису“. Яків Баш. In *На берегах Дніпрових*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1965.
6. П'янов, Володимир. „З героїкою в серці“. In Яків Баш. *На крутії дорозі*. Київ: Радянський письменник, 1967.

Sekundární literatura II.

1. Дяченко, О. „Яків Баш“. *Жовтень*, 1960, č. 3.

Bedzyk Dmytro (1898-1982)

- prozaik, dramatik
- Dmytro Ivanovyč Bedzyk se narodil 1. 11 1898 ve vsi Vilchivci Sjaninského okresu v Haliči.
- Rodina Bedzyků byla velká; otec dvakrát podnikl cestu do Ameriky za prací.
- Základní vzdělání získal Bedzyk ve vesnické škole. Když rodina zůstala bez otce, Dmytro, jako nejstarší z dětí musel zastávat mnoho hospodářských povinností: pásal dobytek, oral apod.
- Před začátkem války se mu podařilo ukončit řemeslné učiliště v Bučači na Ternopylsku.
- V roce 1915 odjel do Lvova a dostal se do sirotčince. Při odstupu ruských vojsk z Haliče byl odvezen na jih Ukrajiny.
- V letech 1915-1919 studoval na Katerynoslavsku hnidynské zemědělské učiliště.
- Zde spolupracoval s ochotnickým studentským divadlem, které hrálo národní dramata.
- Na konci roku 1919 odjel do Charkovské oblasti do Bohoduchivského okresu. Jako agronom-specialista pracoval v zemském oddělení okresního revolučního výboru. Jako člen výboru nezáměrných vesničanů vedl agitačně-politickou činnost.
- V roce 1922 učil agronomii v odborné škole ve vsi Kotelva na Poltavsku.
- V letech 1922-26 studoval Charkovský institut lidové osvěty.
- V tuto dobu začal psát. V roce 1924 vydal své první divadelní hry „Люди чутє?“ a „Шахтарі“ a v roce 1926 sbírku povídek pro děti a mládež *До сонця*.
- V roce 1924 vstoupil do literární organizace Плуг.
- Od roku 1925 byl členem literární organizace Західна Україна.
- Ve 20. letech pracoval v redakci časopisu *Сільський театр*.
- Spolupracoval s časopisy *Плуг*, *Червоний шлях*, *Західна Україна*, *Зоря*, *Металеві дні*.
- Zemřel 27. 11. 1982 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Вітер з України, novela.
 - *Знання*, 1925, č. 5, č. 6.

2. Микола винен
 - *Знання*, 1925, č. 32-33.
3. Студені води, повість.
 - 1930
4. Таємний месник
 - *Знання*, 1925, č. 12.
5. У творчі будні, гот.п.
 - *У творчі будні*. Одеса – Харків: Молодий більшовик, 1931.
6. У тихих затоках
 - *Червоні квіти*, 1925, č. 18.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Вітер з України
 - *Знання*, 1925, č. 5, č. 6.
2. Таємний месник
 - *Знання*, 1925, č. 12.
3. У тихих затоках
 - *Червоні квіти*, 1925, č. 18.
4. Микола винен
 - *Знання*, 1925, č. 32-33.
5. Студені води
 - 1930
6. У творчі будні
 - *У творчі будні*. Одеса – Харків: Молодий більшовик, 1931.

Primární literatura I.

1. Бедзик, Дмитро. *Студені води*. Київ: Державне видавництво дитячої літератури, 1959.
2. Бедзик, Дмитро. *У творчі будні*. Одеса – Харків: Молодий більшовик, 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*, Київ 1988, діл 1.
3. Власенко, В. „Дмитро Бедзик“. In Дмитро Бедзик. *Студені води*. Київ: Державне видавництво дитячої літератури, 1959.
4. Дубина, Микола. „Вагомість творчого набутку“. In Дмитро Бедзик. *Украдені гори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1989.
5. Йосипенко, Микола. „Драматургічна творчість Дмитра Бедзика“. In Дмитро Бедзик. *Вибрані п'єси*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1957.
6. Шлапайк, Дмитро. „bez názvu“. In Дмитро Бедзик. *Дніпро горить. Хлібороби*. Київ: Держлітвидав, 1958.
7. Ярмоненко, Андрій. In Дмитро Бедзик. *У творчі будні*. Одеса – Харків: Молодий більшовик, 1931.

Bejlin Pavlo (1910-1988)

- prozaik, psal rusky i ukrajinsky
- Narodil se 10. 3. 1910 ve městě Kryvyj rih v rodině lékaře.
- Vystudoval lékařský institut v Kyjevě a vědeckou aspiranturu ve svém oboru (obhájil disertační práci z oboru chirurgie).
- V polovině 30. let byl tajemníkem redakce populárního kyjevského čtrnáctideníku *Глобус*.
- Zároveň pracoval jako lékař-asistent v jedné z kyjevských klinik.
- Tiskl od roku 1932.
- V roce 1936 asistoval u tehdy vzácného případu operace srdce.
- Do Komunistické strany vstoupil v roce 1942.
- Za Velké vlastenecké války byl vojenským chirurgem.

- Téměř celou válku sloužil ve 3. armádě, které velel generál O. V. Horbatov. S touto armádou se dostal až k Berlínu a Brandeburgu.
- V prvních poválečných letech pracoval jako hlavní chirurg Kyjevské oblasti, poté jako vedoucí vědecký pracovník makarivské nemocnice.
- Zemřel 29. 8. 1988 v Kyjevě.
- Psal téměř výhradně na náměty z lékařského prostředí (díla o lékařích a vědcích M. S. Kolomijčenkovi, O. P. Krymovovi, V. P. Filatovovi, O. L. Pchakadze, S. S. Brjuchonenkovi a dalších).

Prozaická díla²⁴

Sekundární literatura

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Радянська літературна енциклопедія*. Ed. Дзевєрін, І. О. Київ 1988, díl 1.
3. Новиченко, Леонід. „Лікар Тарасенко та його друзі“. In Павло Бейлін. *Поговори зі мною, лікарю*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1982.

Bilenko Zinovij (1909-1979)

- prozaik, dramatik a autor dětské literatury
- Zinovij Jakovyč Bilenko se narodil 21. 12. 1909 v městečku Romny, nyní Sumská oblast.
- Tiskl od roku 1925. Jeho první knížkou byla sbírka divadelních her pro děti, na které se podílel jako spoluautor (*Бойові завдання*, 1929).
- V roce 1933 ukončil Charkovský institut lidové osvěty.
- Účastnil se druhé světové války.
- Byl členem Komunistické strany od roku 1946.
- Zemřel 26. 6. 1979 v Kyjevě.

Prozaická tvorba²⁵

Primární literatura II.

1. Біленко, Зіновій. *Бої за Жовтень*, sbírka povídek, 1932.
2. Біленко, Зіновій. *Велике місто*, sbírka povídek, 1931.
3. Біленко, Зіновій. *Іде товариш урожай*, sbírka povídek, 1931.
4. Біленко, Зіновій. *Про книжку*, sbírka povídek, 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988, díl 1.

Blakytynj-Ellan Vasyl (1894-1925)

- básník, prozaik, satirik, autor fejetonů a parodií, žurnalista, jeden z prvních teoretiků a kritiků ukrajinské literatury, politik
- pseudonymy: Vasyl Ellan, V. Blakytynj, Artur Ortal²⁶ a další. Jako satirik vystupoval pod pseudonymem Valer Pronoza²⁷. Své parodie podepisoval pseudonymem Markiz Popeljastjy.
- Vasyl Mychajlovyč Blakytynj, vlastním jménem Ellanskij se narodil 12. 1. 1894 ve vsi Kozly (nyní Mychajlo-Kocjubynske) na Černihovsku v rodině duchovního.

²⁴ Nepodařilo se mi nalézt prozaická díla z daného období, ale informace o tom, že autor začal psát a publikovat svou prózu v roce 1932 se vyskytují, z toho důvodu umisťuji autorův životopis.

²⁵ Nepodařilo se mi získat žádné z autorových prozaických děl.

²⁶ Pseudonym narážel na jeho nemocnou aortu.

²⁷ Se satirickými díly debutoval v roce 1919.

- Otec zemřel, když mu byly čtyři roky (jeden zdroj uvádí sedm let²⁸). Rodina, ve které byly ještě tři děti (dva synové a dcera) se ocitla v materiální nouzi.
- Základní vzdělání získal Blakytynj ve vesnické farní škole.
- V roce 1903 se rodina přestěhovala do Černihova. Nejprve žili v levném pronajatém bytě (Cholodnyj Jar) na okraji města. V roce 1906 s pomocí matčiných příbuzných rodina koupila malý domek. Zde Blakytynj žil až do odjezdu do Kyjeva na podzim roku 1914.
- Od roku 1910 studoval v černihovském bohosloveckém semináři, který mu příliš k srdci nepřirostl. Zde studoval rovněž i starší bratr Blakytného, který tu ovšem onemocněl a zemřel. Kvůli bratrově smrti Blakytynj vstoupil do semináře až v deseti letech, protože matka, zdrcená smrtí staršího syna, se bála o slabé zdraví Vasyla. Blakytynj se neučil příliš dobře, což částečně způsobovalo jeho chatrné zdraví a částečné čtenářská vášeň.
- V Černihově se svým přítelem P. Tyčynou navštěvoval slavné „soboty“ v domě M. Kocjubynského, kde prezentoval své první verše.
- Od roku 1911 byl pod policejním dohledem kvůli účasti v ilegálních revolučních kroužcích. V té době započal aktivní politickou činnost.
- Od roku 1912 psal poezii. Byly v ní cítit stopy poezie Olese, Voroného, Čupryny.
- V roce 1914, po zakončení čtvrtého ročníku, vstoupil na ekonomické oddělení Kyjevské obchodní akademie. Společenské a ekonomické vědy, které se zde přednášely Blakytnému velmi vyhovovaly. Ovšem institut nakonec nedokončil. Když se v roce 1915 v souvislosti s nástupem Němců akademie evakuovala do Saratova, Blakytynj neměl peníze na cestu a pobyt.
- Znovu se vrátil do Černihova, vydělával si na živobytí soukromými hodinami. Rovněž pracoval jako redaktor a zároveň jako technický tajemník v zemských novinách. Zde ho zastihl rok 1917.
- Zprvu se účastnil činnosti revolučních kroužků a „prosvity“, posléze pomáhal organizovat okresní rolnický sjezd a na počátku léta roku 1917 se dostal až do strany ukrajinských eserů, stal se jejím aktivistou a po únorové revoluci byl zvolen předsedou černihovského guberniálního výboru.
- Na počátku roku 1918 značná část УПСР²⁹ za aktivní účasti Blakytného vytvořila stranu ukrajinských levých eserů. Podle názvu svého ústředního tiskového orgánu – novin *Боротьба*, jejichž redaktorem byl Blakytynj – se její členové začali nazývat „boroťbysté“.
- Blakytynj byl bezprostředním účastníkem mnoha důležitých událostí na Ukrajině. V době Centrální rady se ocitl v Lukjanivské věznici za protivládní výzvu „До робітників і селян України“. Účastnil se vytvoření ilegální tiskárny v Oděse, velel povstání proti hejtmanovi v Poltavě a během nástupu Děnikina velel kyjevskému ilegálnímu hnutí „boroťbystů“, ukrýval se ve strážnici na Bajkově hřbitově.
- V letech 1919-1920 byly „boroťbysté“ spolu s bolševiky součástí sovětských vlád na Ukrajině. Spolupráce nebyla prosta problémů, „boroťbysté“ vedli polemiku s bolševiky, vyčítali jim nedostatečnou pozornost věnovanou národnostní otázce a neochotu uznat suverénní práva Ukrajiny.
- V roce 1920 Blakytnému vyšla sbírka básní *Ударі молота і серця* (Київ 1920), jejímž obsahem se stala jeho poezie z let 1917-20.
- V březnu roku 1920 se „boroťbysté“ UKS(b) spojili s KS(b)U. V témže roce byl Blakytynj zvolen do ÚV KS(b)U a členem Všeukrajinského ústředního výkonného výboru. Později se stal kandidátem Ústředního výkonného výboru SSSR.
- V roce 1920 Ústřední výbor KS(b)U poslal Blakytného vykonávat vojensko-politickou práci. Blakytynj se stal členem revoluční vojenské rady 12. armády, která bránila a posléze osvobozovala Kyjev od Poláků.
- Zanedlouho se stal předsedou kolegia ДВУ a prvním redaktorem vládních novin *Вісті* a jejího dodatku *Література, наука, мистецтво* (později *Культура і побут*), dvoutýdeníku *Всесвіт*. S jeho jménem je spojeno i vydávání humoristického časopisu *Червоний перець*.
- Blakytynj „objevil“ O. Vyšňu, zahrnul ho do redakčního kolektivu novin *Вісті*, začal zde také systematicky tisknout své fejetony.
- Po roce 1921 lyrický hlas Blakytného utichá a začíná psát satirickou poezii. Jak výstižně komentuje M. Chvylovyj, „básník v sobě pověsil lyrika“. V letech 1924-1925 vydal tři knihy veršované satiry: *Нотатку опівцем, Радянська гірчиця, Державний розум*.
- Jedno z prvních literárních uskupení na Ukrajině – sdružení proletářských spisovatelů Гарт (1923-25) bylo založeno z iniciativy Blakytného, který stanul v jeho čele.
- Blakytynj již od raného dětství trpěl nemocí srdce. V listopadu roku 1924, když přebýval na služební cestě, se nachladil a začaly komplikace. Nemoc zasáhla nohy, Blakytynj sotva chodil, ale nezanechal redaktorské práce. Poté byl hospitalizován v nemocnici, byl poslán do sanatoria v Taganrogu, ale i tam pokračoval v práci. Tajně, aby o tom lékaři nevěděli, sbíral materiál o rybářích. Jednou na svých vycházkách ztratil vědomí a vzbudil se až

²⁸ Гроно нездоланих співців. Ed. В. І. Кузьменко. Київ: Український письменник, 1997, s. 123.

²⁹ УПСР = Ukrajinská strana socialistů-revolucionářů.

za dva dny, na dva měsíce ztratil řeč. Znovu se ocitl v nemocnici, ztratil zrak, poté onemocněl na meningitidu a za sedm dní poté, 4. 12. 1925 v Charkově zemřel.

- Na počátku 30. let umělecká koncepce „prvních chabrych“ mezi které byl Blakytynj řazen získala negativní ohodnocení. Tvorba „borořbystů“ získala na dlouhou dobu negativní nálepkou. Tragický osud bývalých „borořbystů“ ve 30. letech je znám: téměř všichni byli fyzicky zlikvidováni a morálně očerněni. Posmrtně tomuto osudu neunikl ani Blakytynj. Busta Blakytneho v centru Charkova byla zničena a jeho hrob byl rozorán. Jeho díla začala být vydávána až po roce 1956.

Prozaická díla (abecedně)

1. Випадок, 1921.
 - *Шляхи мистецтва*, Харків 1921, č. 1.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
2. Вона, повідка, 1921, 1922.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
3. Гади, leden 1925.
4. Економія, 1921.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
5. З торбинкою за плечима, 10. 8. 1923.
6. Казочка, 3. 4. 1923.
7. Краса, Харкас 8. 7. 1923.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
8. Курорт, Харакс 1923.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
9. Ленін – Москва, нотатки, Москва, 27. 1. 1924.
10. Лист без адреси, новела, 1921.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
11. Людське, Харків, 1924.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
12. Море, Одеса, 1918.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
13. Наші дні, повідка, Харків, 8. 10. 1923.
14. Новотвір, 1921.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
15. Нотатки олівцем, 30. 9. 1923.
16. Ого!..., 21. 6. 1924.
17. Оповідання на конкурс, 1925.
18. Про нас, 9. 1. 1924.
19. Розказ, 1921.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
20. Спека, Одеса, 1918.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
21. Тези поем
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
22. Творчість, 1921.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
23. Тралєр 'Джеймс Джонсон', Полевицька, дівчинка, весна і я
 - *Плужанин*, 1926, č. 11.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
24. Україні, поезіє v грóзе, 1917.
 - *sborník Червоний вінок*, 1919.
25. Уява, miniatura, 1921.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
26. 'Фабрична' на селі, картинка, 8. 3. 1921.
27. Червоний напис, Харків, 1921.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
28. Церковна переплутаниця, 11. 6. 1924.
29. Ще одне більшовицьке звірство, 29. 6. 1924.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Україні
 - sborník *Червоний вінок* 1919.
2. Випадок
 - *Шляхи мистецтва*, Харків 1921, č. 1.
3. Тралер 'Джеймс Джонсон', Полевицька, дівчинка, весна і я
 - *Плужанин*, 1926, č. 11.
4. Вона
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
5. Економія
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
6. Краса
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
7. Курорт
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
8. Лист без адреси
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
9. Людське
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
10. Море
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
11. Новотвір
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
12. Розказ
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
13. Спека, Одеса.
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
14. Тези поем
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
15. Творчість
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
16. Уява
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
17. Червоний напис
 - *Твори. Повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.

Primární literatura I.

1. Блакитний-Еллан, Василь. *Твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.
2. Блакитний-Еллан, Василь. *Твори – повне зібрання*. Київ: Державне видавництво України, 1929.

Primární literatura II.

1. Блакитний-Еллан, Василь. *Наші дні. Новели*. Київ: Державне видавництво України, 1925.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Радянська літературна енциклопедія*. Ed. І. О. Дзевєрін. Київ 1988, діл 1.
3. Вишняк, М. Я. „Василь Еллан (Блакитний)“. In *Гроно нездоланих співців*. Ed. В. І. Кузьменко. Київ: Український письменник, 1997.
4. Бажан, Микола. „Удари серця“. In Микола Бажан. *Твори в чотирьох томах*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1984, діл 3.
5. Лаврінєнко, Юрій. „Василь Еллан (Блакитний)“. In *Розстріляне відродження*. Київ: Смолоскип, 2004.
6. Недзвідський, Андрій. „Поет, народжений революцією“. In Василь Еллан-Блакитний. *Поезії*. Київ: Радянський письменник, 1967.
7. Недзвідський, Андрій. „Василь Еллан-Блакитний“. In Василь Еллан-Блакитний. *Твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.
8. Новиченко, Леонід. „Поезія революційного горіння“. In Василь Еллан-Блакитний. *Поезії*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1983.

9. Хвильовий, Микола. „Вас. Еллан“. In Василь Еллан-Блакитний. *Поезії*. Київ: Державне видавництво України 1927.

Sekundární literatura II.

1. Адельгейм, Є. *Василь Еллан*. Київ 1959.
2. Барабаш, Ю. „Червоний одсвіт революції. Про Василя Еллана (Блакитного)“. *Жовтень*, 1966, ч. 7.
3. Микитенко, О. „Поет-комунар“. *Всесвіт*, 1984, ч. 1.
4. Наснко, М. „Нам треба буряного льоту“. *Жовтень*, 1984, ч. 1.
5. Новиченко, Леонід. „Рання публіцистика В. Блакитного“. *Слово і час*, 1991, ч. 2.
6. Сосюра, В. „Василь Еллан-Блакитний“. In Володимир Сосюра. *Твори в десяти томах*. Київ 1972.
7. Федченко, П. М. „В житті горів...“. *Радянське літературознавство*, 1984, ч. 1.

Bojko Ivan (1908-1970)

- bibliograf, spisovatel
- Ivan Zacharovyč Bojko se narodil 2. 11. 1908 ve vsi Nova Hreblja, nyní Romenský okres, Sumská oblast.
- V roce 1931 ukončil Charkovský institut lidové osvěty.
- Účastnil se druhé světové války.
- Náležel do literární organizace Молодняк.
- Publikoval verše a povídky.
- Pracoval jako bibliograf v Národní knihovně Akademie věd (1938-70).
- Účastnil se přípravy dvoudílné bibliografie literatury o životě a díle T. Ševčenka (1963).
- Zemřel 25. 4. 1970 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Востанне
 - *Новелі зросту*. Харків 1932.
2. Павин сон
 - *Новелі зросту*. Харків 1932.
3. Справа не в ложці
 - *Новелі зросту*. Харків 1932.
4. Хліб
 - *Новелі зросту*. Харків 1932.
5. Чумчирик
 - *Новелі зросту*. Харків 1932.

Prozaická tvorba (chronologicky)

Новелі зросту. Харків 1932.

1. Хліб
2. Востанне
3. Павин сон
4. Справа не в ложці
5. Чумчирик

Primární literatura I.

1. Бойко, Іван. *Новелі зросту*. Харків 1932.

Primární literatura II.

1. Бойко, Іван. *Парують землі*. Харків - Київ 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Радянська літературна енциклопедія*. Ed. I. О. Дзевєрін. Київ 1988, діл 1.

2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 1.

Borzenko Serhij (1909-1972)

- prozaik, novinář, psal rusky a ukrajinsky
- Serhij Oleksandrovyč Borzenko se narodil 2. 7. 1909 v Charkově.
- Otec byl veterinářem. Účastnil se občanské války. Matka byla učitelka, pocházela z Katerynoslavi, byla dcerou dělníka z Branského závodu. Jedním z prvních silných zážitků byl rozchod rodičů: bratr Jevhen zůstal s matkou, Borzenko zůstal s otcem. V roce 1925 otec zemřel.
- Roku 1927 ukončil Borzenko závodní učiliště charkovských tramvajových dílen.
- Několik let pracoval jako montér a zámečnický charkovského závodu na výrobu hospodářských strojů. Tehdy v charkovských novinách uveřejnil své první povídky.
- Vystudoval Charkovský elektrotechnický institut.
- Pracoval pro noviny *Вісті*. Zabýval se žurnalistikou.
- Byl spřízněn s L. Pervomajským a J. Janovským.
- Celou druhou světovou válku byl na frontě. Pracoval jako vojenský korespondent novin *Правда*.
- Byl členem Komunistické strany od roku 1942.
- V roce 1950 pracoval v Koreji.
- Zemřel 19. 2. 1972 v Moskvě.

Prozaická díla³⁰

Primární literatura II.

1. Борзенко, Сергій. *Народження комуніста*, sbírka povídek, 1933.

Sekundární literatura I.

1. Slovník spisovatelů národů SSSR. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 1.
3. Wollman, F. „Román Otčina kázala nám“. In: Serhij Borzenko. *Otčina kázala nám*. Praha: Edice Slovanský literární klub, 1947.

Sekundární literatura II.

1. Борзенко, М. *Прожитые годы*. Москва: Современник, 1983.
2. Гавриленко, В. „Письменник – герой“. *Прапор*, 1959, č. 7.
3. Жук, Ю. „Жизнь на войне. Памяти писателя С. А. Борзенко“. *Литературная газета*, 1972, 1. 3.
4. Смолич, Ю. „Борзенко“. *Радуга*, 1975, č. 6.

Brasjuk Hordij (1899-1941)

- prozaik, autor dětské literatury
- Hordij Ivanovyč Brasjuk se narodil v roce 1899 ve vsi Luka Trojanivského okresu na Žytomyrsku v chudé rolnické rodině.
- V roce 1919 ukončil žytomyrské komerční učiliště.
- Pracoval v kulturní organizaci Просвіта.
- Studoval Kyjevský institut lidové osvěty.
- Byl členem kyjevské filiálky literární organizace Гарт a literární organizace Ланка (později přejmenovaná na Марс).
- Svou první povídku „Істина“ opublikoval v roce 1924.

³⁰ Nepodařilo se mi získat žádné prozaické texty tohoto autora v daném období.

- Krátká několikaměsíční práce inspektora hospodářské části nemocnice petljurovské armády sehrála tragickou roli v jeho životě. V roce 1930 byl zatčen orgány ДПУ. Při výsleších neskrýval své sympatie k Centrální Radě. Byl odsouzen k pěti letům vězení v táborech.
- Po vypršení trestu pracoval v Záporoží. 27. 6. 1941 byl na základě nařízení č. 228 vydaného záporožským oblastním vedením NKVD podruhé zatčen.
- Při domovní prohlídce byl nalezen rukopis románu *Чечель* a čtyři sešity s náčrty děl. Později toto vše bylo vráceno Brasjukově ženě.
- Z výsledků vyšetřování potvrzených vedoucím UNKVD Záporožské oblasti Leonovem se dočteme toto: „Брасюк переїхав у Київ, де зайнявся літературною діяльністю. Перебуваючи в колі настроєних у націоналістичному дусі українських письменників Хвильових, Ірчанів, Блакитних, Антоненків-Давидовичів та інших, що, як і він, нічого спільного не мають із пролетарською творчістю, Брасюк почав видавати аполітичні літературні праці, розраховані виключно на темні й міщанські прошарки населення.“
- Znovu mu byla připomenuta práce v petljurovské nemocnici. V rozhodnutí zvláštního zasedání NKVD z 8.12. 1941 bylo uvedeno, že „...Брасюк Г. І. як соціальне небезпечний елемент підлягає ув'язненню у виправно-трудоному таборі строком на десять років“. Poslední dokumenty týkající se Brasjuka jsou datovány lednem roku 1942 a svědčí o tom, že Brasjuk byl držen ve věznicí v městě Ufa. Další informace o něm nejsou známy.
- V roce 1989 byl Brasjuk posmrtně rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. Темної ночі
 - *Життя і революція*, 1926, č. 7.
 - *В потоках*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
2. Сни і дійсність
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 10.
 - *В потоках*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
3. Ядзя, повідка
 - *алманач Плуг*, 1926, č. 2.
 - *В потоках*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
4. Помилковий поїзд, повідка.
 - *Глобус*, 1927, č. 2.
 - *В потоках*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
5. Безпутні
 - *Життя і революція*, 1926, č. 6.
 - *В потоках*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
6. В потоках
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 4.
 - *В потоках*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
7. Донна Анна, готán.
 - 1929
8. Ярема. Нужда, повідка.
 - *Нова громада*, 1926, č. 6.
9. За що?, повідка.
 - *Нова громада*, 1926, č. 11-12.
 - *Глобус*, 1926, č. 4.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Сни і дійсність
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 10.
2. Ядзя
 - *алманач Плуг*, 1926, č. 2.
3. Безпутні
 - *Життя і революція*, 1926, č. 6.
4. Темної ночі
 - *Життя і революція*, 1926, č. 7.
5. Ярема. Нужда
 - *Нова громада*, 1926, č. 6.

6. За що?
 - *Нова громада*, 1926, č. 11-12.
 - *Глобус*, 1926, č. 4.
7. Помилковий поїзд
 - *Глобус*, 1927, č. 2.
8. В потоках
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 4.

В потоках, Київ: Видавництво „Маса“, 1927.

{Темної ночі}
 {Сни і дійсність}
 {Ядзя}
 {Помилковий поїзд}
 {Безпутні}
 {В потоках}

9. Донна Анна
 - 1929

Primární literatura I.

1. Брасюк, Гордій. *В потоках*, sbírka povídek, Київ: Видавництво Маса, 1927.

Primární literatura II.

1. Брасюк, Гордій. *Донна Анна*, román, 1929.
2. Брасюк, Гордій. *Сни і дійсність*, sbírka povídek, 1930.

Sekundární literatura II.

1. Коряк, В. „Настрої люмпена в літературі“. *Комуніст*, 1926, č. 215, 19.9.

Bud'ak Jurij (1878-1943)

- básník, prozaik, dramatik, satirik, publicista
- pseudonymy: Пчела, Krym³¹
- Vlastním jménem Jurij Jakovyč Pokos se narodil v roce 1878 ve vsi Krasnohirka Kostjantyhonradského (nyní Mašivského) okresu na Poltavsku v rodině venkovského tesaře.
- Pracoval jako ovčák, nakladač, námořník.
- Tisknout začal v roce 1895.
- V letech 1899-1901 se jako dobrovolný důstojník ruské armády účastnil anglo-búrské války na straně Búrů. Zachránil život zajatého mladého anglického vojenského žurnalisty Winstona Churchilla. Později se dostal do zajetí Angličanů a spolu s W. Churchillem odjel do Velké Británie, kde studoval za podpory rodičů Churchilla v jedné z anglických univerzit. Uskutečnil cestu do USA.
- Když se vrátil domů, přešel na civilní službu, zabýval se literární činností.
- Pracoval jako pedagog.
- Spolupracoval s časopisy a novinami *Крым, Кавказ, Тифлисский Листок, Хлібороб, Громадська думка, Рада, Село, Засів, Бджола, Київська старина, Українська хата, Літературно-науковий вісник*.
- Od roku 1912 studoval Kyjevský polytechnický institut a od roku 1916 oděskou školu praporčíků, kterou byl nucen opustit kvůli nemoci.
- V době občanské války byl zvolen zástupcem předsedy „Prosvity“ v městečku Bila Cerkva, určitou dobu pracoval v aparátu Centrální Rady.
- Po roce 1917 žil povětšinou v Kyjevě, pracoval mimo jiné také jako učitel ukrajinštiny.
- V letech 1922 – 1924 byl dvakrát zatčen orgány čeka a byl obviněn, že při nájezdu bílých na městečko Bila Cerkva se účastnil ceremonie vítání banditů, ale nakonec byl soudem zproštěn žaloby.

³¹ Tento pseudonym používal v ruských novinách.

- Je autorem poetických sbírek *Невольниця* (1907), *На полях життя* (1909), *Буруни* (1910), *Пан Базалей* (1911), *Записки вчителя* (1912), *На вовка, Стрільці-ловці* (1927), *Гриць-бешкетник, Зозуля-регендуля, Лелека здалека, Мак та жито, Хоробрі музики* (1928), historické roémy *Невольниця-українка* (1907) a *Пан Базалей* (1911), divadelních her *Під промінням Червоного Жовтня, Жовтнева казочка* (1924), povídek *Заблуканий* (1928), sbírka próz *До великої брами* (1929).
- Od konce roku 1924 byl členem literární organizace Плуг.
- Byl zatčen v Kyjevě 1. 2. 1935. V obvinění připraveném NKVD USSR bylo uvedeno, že Bud'ak náležel ke kontrarevoluční organizaci, prováděl aktivní kontrarevoluční činnost a vykazoval sklon k terorismu, udržoval blízké vztahy s H. Kosynkou a S. Pylypenkem. Byla připomenuta i jeho krátká služba v aparátu Centrální Rady, spolupráce v ukrajinském poříjnovém tisku, který byl považován za nacionalistický.
- 28. 10. 1935 byl odsouzen k pěti letům nápravných a pracovních táborů. Trest vykonával v Karagandynském táboře NKVD a posléze v Uchtě a Vorkuto-Pečerském táboře.
- Propuštěn byl 1. 2. 1940.
- Zemřel 28. 9. 1943.
- Byl posmrtně rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. **До великої брами**, „povist“.
▫ almanach *Плуг*, 1926, č. 2.
2. **Заблуканий**, povídka.
▫ almanach *Плуг*, 1927, č. 3.
3. **Марина Копачівна**
▫ *Червоний шлях*, 1924, čl. 11-12.
4. **Перешкода. Місто зруйноване. Чудовисько більшовицьке**, miniatury.
▫ *Плужанин*, 1927, č. 5.
5. **Після погрому буржуазії**, povídka.
▫ *Глобус*, 1925, č. 18.
6. **Радощі. Цвілий хліб. Яблуко**, miniatury.
▫ *Плужанин*, 1927, č. 4.
7. **Симко Палій**, povídka.
▫ *Червоні квіти*, 1926, č. 5-6.
8. **Стрільці-ловці**
▫ *Стрільці-ловці*. Харків: ДВУ, 1927.
9. **Чумириха**, úryvek z nepublikované „povisti“.
▫ *Плужанин*, 1926, č. 2.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Марина Копачівна**
▫ *Червоний шлях*, 1924, č. 11-12.
2. **Після погрому буржуазії**
▫ *Глобус*, 1925, č. 18.
3. **Симко Палій**
▫ *Червоні квіти*, 1926, č. 5-6.
4. **До великої брами**
▫ almanach *Плуг*, 1926, č. 2.
5. **Чумириха**
▫ *Плужанин*, 1926, č. 2.
6. **Заблуканий**
▫ almanach *Плуг*, 1927, č. 3.
7. **Перешкода. Місто зруйноване. Чудовисько більшовицьке**
▫ *Плужанин*, 1927, č. 5.
8. **Радощі. Цвілий хліб. Яблуко**
▫ *Плужанин*, 1927, č. 4.
9. **Стрільці-ловці**
▫ *Стрільці-ловці*. Харків: ДВУ, 1927

Primární literatura II.

1. Будяк, Юрій. *Стрільці-ловці*. Харків: ДВУ, 1927.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 1.

Buzko Dmytro (1891-1937)

- prozaik, scénárista³², teoretik literatury³³
- Dmytro Ivanovyč Buzko se narodil roku 1891³⁴ na Chersonsku v Novomyrhorodě (nyní Kirovohradská oblast) v rodině popa, který ovšem v Boha příliš fanaticky nevěřil, zabýval se filozofií a přírodními vědami, vyučoval.
- Když bylo Dmytrovi sedm let, otec zemřel. Matka se podruhé vdala. Otčím byl inteligentní a vysoce vzdělaný člověk.
- Na počátku 20. století se rodina odstěhovala do Oděsy.
- Kvůli materiálnímu nedostatku nemohl studovat světskou střední školu, ale studoval v oděském duchovním semináři.
- Ještě za studií byl členem kroužků revoluční mládeže (1904), prováděl propagandu na venkově, četl a vysvětloval vesničanům zakázané brožurky o půdě a svobodě. V roce 1905 byl mezi organizátory Všeruského spolku seminaristů a studentské stávky.
- V roce 1908³⁵ Buzka zatkla policie. Za revoluční činnost byl uvězněn a odsouzen carskou vládou do vyhnanství na Sibiř na tři a půl roku. Buzko si odseděl čtyři a půl roku ve vězení a od července roku 1911 byl ve vyhnanství v Irkutské gubernii, kde se účastnil ilegální organizace politických vyhnanců. Ve vyhnanství se naučil anglicky. Toto životní období později zpracoval v autobiografických dílech *За зраму* (1930) a *3 таєжного краю* (1931).
- Přibližně v roce 1911 utekl z vyhnanství a emigroval za hranice. Nejprve do Německa, poté do Švýcarska. Zde se stal členem organizace levých sociál-revolucionářů.
- V létě roku 1913 odjel do Itálie, odtud do Belgie. V Belgii studoval zemědělský institut.
- Na počátku světové války byl v Londýně jako člen výboru eserů a emigrantského výboru. Od poloviny roku 1915 pobýval ve Švédsku, poté v Dánsku. Zde studoval zemědělskou fakultu Kodaňské univerzity. Učil se německy, francouzsky a dánsky.
- V březnu roku 1917 skupina emigrantů zanechala studií a práce v Kopenhagenu a odjela do Ruska. Mezi nimi byl i Buzko. Zpočátku jel do Petrohradu a poté na Ukrajinu.
- Nejprve aktivně spolupracoval ve vládě Ukrajinské lidové republiky. Poté pracoval na Ministerstvu zahraničí hejtmanské vlády jako překladatel, redaktor novin *Козацьке слово* v Tyraspoli (1918).
- V roce 1919 přebýval v Dánsku jako tiskový atašé v diplomatické misi Direktorata ULR.
- Poté pracoval jako inspektor vzdělání štábu příhraniční petlujrovské divize v Kamjanci-Podolském a o něco později v konzulárním oddělení Ministerstva zahraničí ULR ve Vinnyci (1920).
- V létě roku 1920 Buzka zajalo zvláštní oddělení 14. Rudé armády a bylo mu slíbeno, že bude osvobozen, když vykoná obtížný úkol orgánů čeka a takovým způsobem „odčiní své viny“. Pod hrozbou zastřelení Buzko souhlasil a jako zplnomocněnec oděské gubernské čeki Baltského okresu se vydal do „doupěte lesního zvířete“ – bandity atamana Zabolotného. Měl se pokusit přesvědčit jej, aby se nechal dobrovolně vydat orgánům čeka nebo jej dostat do pasti a zmocnit se jej silou. Tyto události později zobrazil ve své první „povísti“ *Лісовий звір*³⁶, kterou v roce 1923 debutoval. Toto dílo, opomeneme-li několik prvotin z let 1918-21, je začátkem Buzkovy literární dráhy.

³² Podle jeho scénářů byly vytvořeny filmy „Отaman Хмель“, „Лісовий звір“ (režisérem filmu byl A. Lundin, film byl dokončen v roce 1924 a měl premiéru v Kyjevě 17. 6. 1925 a o týden později v Moskvě), „Мақдональд“ (1924, režisér L. Kurbas), „Тарас Шевченко“ (1926, ve spoluautorství s M. Pančenkem, režisér P. Čardinyn), „Сон Товбстопузенка“ (režisér L. Kurbas). Napsal i teoretickou práci „Кіно й кінофабрика“ (1929).

³³ Napsal článek o literatuře „Проблемна проблемність“ (1927), kde se snaží osvětlit svou představu o funkci a podobě literární tvorby. Stavěl se obzvláště proti výchovné funkci literatury, uvádí námitky proti L. Tolstému, proti přílišné filozofizaci literatury. Buzko se domníval, že spisovatelé by se měli snažit dosáhnout dokonalosti ve zvládnutí svého řemesla, ale řešení filozofických a sociologických problémů by měli nechat expertům.

³⁴ *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах* (1988) uvádí rok 1890, stejně jako *Історія української літератури у XX століття*, s. 579.

³⁵ *Історія української літератури у XX століття* uvádí rok 1907.

³⁶ Na motivy tohoto díla byl vytvořen stejnojmenný film, jeden z prvních v ukrajinské kinematografii.

- Na konci roku 1927 Buzko odjel z Charkova do vesnice Sokilča na Bilocerktivsku (nyní Popilňanský okres), kde na bývalém statku magnáta Tereščenka byla v roce 1920 vytvořena první komuna nezámožných vesničanů a středňáků s romantickým názvem Чайка. O komuně napsal Buzko román *Голляндія*.
- Od roku 1924 pracoval jako scénárista v oděských studiích ВУФКУ, kde byl v kontaktu s M. Semenkem.
- V roce 1925 Buzko deklaroval svůj vztah k futuristickému hnutí. Tehdy v časopise *Журнал для всіх* otiskl jeho povídku *Льоля*. Když začal vycházet časopis *Нова генерація*, stal se Buzko jejím pravidelným přispěvatelem. Spolupracoval zde od prvního čísla až do poloviny roku 1930. S H. Škurupijem se podílel na reportáži, která se stala součástí Škurupijova románu *Двері в день*.
- V roce 1928 byl Buzko s delegací spisovatelů v Německu, Polsku, Rakousku a Československu.
- V září roku 1932 odjel na stavbu Dniprelstanu a napsal črtu o slavné betonářce Dniproбуду Marii Žukové. Črta vyšla samostatným vydáním v nakladatelství Харківський робітник v sérii „Країна повинна знати своїх героїв“.
- V létě roku 1932 odjel do Abcházie, studoval zde pobyt Abcházců a ve městě Hudauti napsal na tuto tematiku „povíšť“ *Нащадки хоробріх* (1933).
- Organizačně byl spisovatel spojen se sdružením Аспанфут. Náležel k literární organizaci Нова генерація. Později byl členem ВУСПП.
- Archivní dokumenty potvrzují, že byl zatčen v Oděse 20. 10. 1937. Podkladem pro jeho zatčení se stalo vystoupení na shromáždění spisovatelů oděské organizace Svazu sovětských spisovatelů Ukrajiny 16. 7. téhož roku. 1. 11. 1937 byl odsouzen k smrti, rozsudek byl vykonán 14. 11. 1937.
- Po tři desetiletí na základě špatného osvědčení o smrti z 13. 12. 1957 se mělo zato, že Buzko zemřel 18. 4.³⁷ 1943 na zápal plic.

Prozaická díla (abecedně)

1. Аста Нільсон, povídka.
 - *Нова генерація*, 1927, č. 3.
2. Вночі, povídka.
 - *На світанку*, sbírka povídek, 1930.
3. Голляндія, román.
 - *Нова генерація*, 1929, č. 11,12.
 - *Голляндія*. Харків: Книгоспілка, 1930.
4. Джерело св. паски, антирелігійне оповідання із сучасності.
 - *На світанку*, sbírka povídek, 1930.
5. Домни, повість про життя металургів Донбасу
 - *Домни*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
6. Життєва помилка Миколи Клєна, повідка.
 - *На світанку*, sbírka povídek, 1930.
7. За ґратами (obsahuje dvě části: „Биття і карцер“, „Етап“), автобіографічна повість.
 - *За ґратами*. Видавництво Шляхи революції, 1931.
8. З тасмного краю
 - *З тасмного краю*. Видавництво Шляхи революції, 1931.
9. Лісовий звір, повість³⁸
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 9.
 - *Лісовий звір*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
10. Льоля, повідка.
 - *Журнал для всіх*, 1925, č. 1.
11. Напередодні
 - *Культура і побут*, 1925, č. 47.
12. На світанку, повідка.
 - *На світанку*, sbírka povídek, 1930.
13. Нащадки хоробріх, повість.
 - *Нащадки хоробріх*. 1933.
14. Оповідання про Софочку і Джима
 - *Нова генерація*, 1929, č. 1.

³⁷ Objevila jsem i datum 19. 4.

³⁸ V bibliografickém soupisu (Лейтес-Яшек). ДВУ 1928) je toto dílo uvedeno jako povídka.

15. По щирості
 - *atmanach Квартали*, 1924, č. 1.
16. Про що розповіла ротаційка, кіноповість.
 - *Про що розповіла ротаційка*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
17. Смерть Івана Матвійовича, повість-хроніка.
 - *Смерть Івана Матвійовича*. Харків: Книгоспілка, 1926.
18. Чайка, sociálně-historický román.
 - *Чайка*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
19. Ціною крові
 - *Нова генерація*, 1928, č. 5.
20. Хазяїн і наймит, povídka.
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1926, č. 41-42.
21. Хто він?, povídka.
 - *На світанку*, sbírka povídek, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Лісовий звір
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 9.
2. По щирості
 - *Квартали*, Харків 1924, č. 1.
3. Льоля
 - *Журнал для всіх*, 1925, č. 1.
4. Напередодні
 - *Культура і побут*, 1925, č. 47.
5. Смерть Івана Матвійовича
 - *Смерть Івана Матвійовича*. Харків: Книгоспілка, 1926.
6. Хазяїн і наймит
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1926, č. 41-42.
7. Аста Нільсон
 - *Нова генерація*, 1927, č. 3.
8. Ціною крові
 - *Нова генерація*, 1928, č. 5.
9. Чайка
 - *Чайка*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
10. Голландія
 - *Нова генерація*, 1929, č. 11, 12.
11. Оповідання про Софочку і Джима
 - *Нова генерація*, 1929, č. 1.
12. Про що розповіла ротаційка
 - *Про що розповіла ротаційка*. Київ: Державне видавництво України, 1929.

На світанку, sbírka povídek, 1930.

13. Джерело св. Паски
{Хазяїн і наймит}
14. Життєва помилка Миколи Клена
15. На світанку
16. Хто він?
17. Вночі

18. За ґратами
 - *За ґратами*. Видавництво Шляхи революції, 1931.
19. З таємного краю
 - *З таємного краю*. Видавництво Шляхи революції, 1931.
20. Домни
 - *Домни*. Харків, Київ: Література і мистецтво, 1932.
21. Нащадки хоробрих
 - *Нащадки хоробрих*. 1933.

Primární literatura I.

1. Бузько, Дмитро. *Лісовий звір*. Київ: Державне видавництво України, 1924.
2. Бузько, Дмитро. *Про що розповіла ротаційка*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
3. Бузько, Дмитро. *Чайка*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
4. Бузько, Дмитро. *За ґратами*. Видавництво Шляхи революції, 1931.
5. Бузько, Дмитро. *З темного краю*. Видавництво Шляхи революції, 1931.
6. Бузько, Дмитро. *Домни*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
7. Бузько, Дмитро. *Бригадир тов. Кошикова*, sbírka črt, Харків - Київ: Література і мистецтво, 1933.
8. Бузько, Дмитро. *На світанку*. Київ: Радянський письменник, 1964.
9. Бузько, Дмитро. *Вибрані твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1971.

Primární literatura II.

1. Бузько, Дмитро. *Бетонярка Дніпробуду Марія Жукова*, sbírka črt, 1932.
2. Бузько, Дмитро. *На світанку*, sbírka povídek, 1930.
3. Бузько, Дмитро. *Джерело святої паски*. 1930.
4. Бузько, Дмитро. *Життєва помилка Миколи Клєна*. 1930.
5. Бузько, Дмитро. *Хто він?*. 1930.
6. Бузько, Дмитро. *Смерть Івана Матвіївича*. Харків: Книгоспілка, 1926.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 1.
3. Бойко, Леонід. „Дмитро Бузько і його творчість“. In Дмитро Бузько. *Вибрані твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1971.
4. Крижанівський, С. „Від 'Лісового звіра' до 'Кришталєвого краю'“. In Д. І. Бузько *На світанку*. Київ 1964.

Sekundární literatura II.

Recenze na knihu *Лісовий звір*. Київ: Державне видавництво України, 1924.

1. Чухрай, Д. *Більшовик*, 1925, č. 11, 15.1.

Recenze na knihu *Смерть Івана Матвіївича*. Київ: Державне видавництво України, 1924.

2. N. *Нове Мистецтво*, 1926, č. 19.

Cjupa Ivan (1911-??)

- prozaik
- Ivan Antonovuč Cjupa se narodil 29. 10. 1911 v Birkách v Ziňkivském okrese na Poltavsku v rodině chudého vesničana.
- Jeho otec Antin Stepanovuč Cjupa pracoval v okresním revolučním výboru a výboru nezámožných vesničanů jako volostní komisař.
- Když skončila občanská válka, stal se jedním ze zakladatelů první komuny Ziňkivského okresu *Перемога*. Tehdy se celá rodina přestěhovala na statek, který do té doby náležel místnímu statkáři.
- Základní vzdělání získal v Birkivské škole (1919-23).
- S cestovním rozkazem kolektivu nezámožných vesničanů Cjupa odjel v roce 1926 studovat Ziňkivskou zemědělskou školu.
- V roce 1928 vstoupil do komsomolu.
- Po ukončení školy pracoval ve vesnicích Ziňkivského okresu a v okresním výboru komsomolu.
- Psát začal za studií.
- Na konci 20. let se v periodickém tisku (noviny *Більшовик Полтавщини*) začaly objevovat jeho první črty, povídky a verše. První povídka „Бірківський бій“ byla vydána v novinách *Більшовик Полтавщини* v roce 1927.
- Ve studiu pokračoval v kurzech při ЦК ЛКСМУ v Kyjevě a na kurzech mladých spisovatelů v Charkově.
- Vystudoval Komunistický novinářský institut v Charkově.
- Od října roku 1933 pracoval v redakcích novin v Ziňkově, Červonohradu (zde pracoval v novinách *Соціалістична перебудова*) a Poltavě.

- Za druhé světové války byl rozhlasovým komentátorem.
- Roku 1943 vstoupil do Komunistické strany.
- Později pracoval jako redaktor různých časopisů.
- Po válce spolupracoval s novinami *Колгоспник України, Вітчизна*, s časopisem *Україна*.

Prozaická díla (abecedně)

1. Бірківський бій
 - *Більшовик Полтавщини*, 1927.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Бірківський бій
 - *Більшовик Полтавщини*, 1927.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах.* Київ 1988, діл 1.
2. *Енциклопедія українознавства.* Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 1.
3. *Slovník spisovatelů národů SSSR.* Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
4. Дяченко, Олександр. „Зрілість таланту письменника“. In Іван Цюпа. *Країни*. Київ: Радянський письменник, 1971.
5. Дяченко, Олександр. „Невтомний трудівник пера“. In Іван Цюпа. *Вибрані твори в двох томах*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1981.

Čerednyčenko Varvara (1896-1949)

- prozátérka, autorka historických próz a historicko-biografické literatury, literatury pro děti, dramaticka, překladatelka, literární teoretička, pedagožka
- pseudonymy: Olha Stepanenko (1909-1911), Buky-Az (1913-14), soudr. Avor, Paraska Bidan a další
- Varvara Ivanivna Čerednyčenko se narodila 17. 12. 1896 v Kyjevě v rodině dělníka, který pocházel z venkova z rodu zolotonských kozáků. Ve svých dvanácti letech s rodinou odjel na Kubáň. Po smrti svého otce musel pracovat jako nádeník až do svého nástupu do vojenské služby. Za několik měsíců se mu podařilo získat osvobození od vojenské služby, odjel do Kyjeva a stal se listonošem.
- Matka byla sirotkem z Čyhyrnska a od svých sedmi let vyrůstala v bohaté rodině Davydových, kde se starala o děti a poté sloužila jako chůva dcery Davydových. S rodinou přijela do Kyjeva, kde se seznámila s otcem Čerednyčenkové.
- V sedmi letech Čerednyčenková začala chodit do školy v městě Krasnodaru, kam ji rodiče poslali ke strýci, ale základní školu nakonec ukončila v Katerynoslavi, kam se rodina přestěhovala, když bylo Čerednyčenkové osm let.
- Otec byl aktivním účastníkem událostí roku 1905 v Katerynoslavi. V roce 1906³⁹ se odstěhoval do Moskvy a pracoval jako zámečník.
- Čerednyčenko složila externě zkoušky na střední školu. V Moskvě rovněž navštěvovala vyšší dívčí kurzy na historicko-filologické fakultě. Zároveň studovala přírodní vědy na univerzitě Šaňavského. Kromě toho se účastnila letních pedagogických kurzů na Všeruském sjezdu učitelů.
- Působila jako učitelka v jedné z moskevských nedělních škol pro dělnice, pracovala v organizacích, které se zabývaly výchovou dětí z dělnických rodin.
- První publikovaným dílem Čerednyčenkové byla povídka napsaná v ruštině nazvaná „Почтальон обманул“ (*Kopejka*, 1909, 16. 9., Moskva)
- Literární tvorbu započala v roce 1912 povídkami. 16. 2. 1912 byla v časopise *Дніпрові Хвилі* opublikována první povídka „Грицева неділя“.
- V roce 1913 se přestěhovala do Kyjeva, studovala ve ferebelivském dívčím pedagogickém institutu, který připravoval pracovníky předškolní výchovy. Institut zakončila v roce 1915. V Kyjevě prováděla revoluční

³⁹ V bibliografickém soupisu (Лейтес-Яшек) je uveden rok 1908.

- propagandu mezi studenty a také mezi poraněnými v nemocnici, která byla organizována Kyjevským ženským spolkem.
- V roce 1915 kvůli nemoci odjela z Kyjeva a v letech 1917-21 žila v Poltavě, kde pracovala jako učitelka společenské výchovy a mimoškolního vzdělávání.
 - V době říjnové revoluce roku 1917 byla Čerednyčenko v Poltavě. Zde rozvinula redakční a vydavatelskou činnost.
 - V roce 1918, když vojska Vilhelma II. okupovala Ukrajinu, Čerednyčenkovou soudil vojenský polní soud. Zachránil ji příchod Rudé armády.
 - Po nástupu bolševiků pracovala na vedoucích místech Poltavské guberniální lidové osvěty, zde byla zvolena delegátkou na První všeruský sjezd předškolní výchovy, který proběhl v dubnu roku 1919 v Moskvě.
 - Působila jako učitelka, pracovala ve školských orgánech a s přestávkami přednášela historii na Charkovské univerzitě.
 - V roce 1919 Poltavu zabrali děnikinci. Čerednyčenko byla znovu pronásledována, vyslýchána, byl prohledáván její byt. Jen díky protestům ruského spisovatele V. G. Korolenka unikla zatčení.
 - V roce 1921 se přestěhovala do Charkova, pracovala v lidovém komisariátu osvěty a také jako konzultantka z otázek předškolní výchovy, vedla sekci dětské literatury v ДВУ, vystupovala s přednáškami v hlavním i v jiných městech republiky. V tisku publikovala množství článků.
 - Zimu na přelomu let 1921-22 prožila u matky na Kubáni (otec zemřel v roce 1919).
 - Od roku 1922⁴⁰ byla členkou literární organizace ПЛур.
 - Na podzim roku 1922 obnovila svou pedagogickou činnost a přednášela historii v Poltavském institutu lidové osvěty. Ale kvůli těžké nemoci musela v dubnu roku 1923 práci ukončit.
 - Mezi lety 1928-38 let působila na Kavkaze, v jižní Osetii, ve městě Cchinvali, kam odjela po svatbě. Zde se dokonale naučila osetsky a později i gruzínsky, účastnila se literárního života.
 - Od roku 1929 do roku 1931 byla členkou asociace proletářských spisovatelů Osetie a od roku 1932 členkou Svazu sovětských spisovatelů Gruzie.
 - Byla zvolena členkou prezidia I. sjezdu proletářských spisovatelů Severní a Jižní Osetie. Účastnila se i všech dalších literárních konferencí. S delegací osetinských spisovatelů se účastnila I. všesvazového sjezdu sovětských spisovatelů.
 - Pracovala i jako překladatelka. Překládala z osetštiny a gruzínštiny. Psala i články o osetské literatuře. V roce 1931 vyšla v Charkově kniha *Осетинські оповідання* v překladu Čerednyčenkové.
 - Určitou dobu vedla bibliografickou sekci institutu Південно-осетинський науково-дослідний інститут краєзнавства. Spisovatelka také propagovala v Osetii tvorbu ukrajinských spisovatelů, vystupovala s články v místních vydáních, které vycházely v osetštině, gruzínštině a ruštině. V překladech do těchto jazyků byly tištěny i její povídky.
 - V roce 1938 se přestěhovala do Kyjeva a stala se členkou Svazu sovětských spisovatelů Ukrajiny. Vystupovala v tisku.
 - Za druhé světové války pracovala ve vojenské nemocnici a později v ukrajinském radiovém vysílání v Saratově. Její díla byla publikována v periodických vydáních.
 - Po roce 1917 se také zabývala vědecko-publicistickou činností. Věnovala se historii ukrajinské kultury, systematicky tiskla články o T. Ševčenkovi, A. Teslenkovi, O. Kobyljanské, N. Kobrynské, A. Holovkovi a dalších.
 - V posledních letech života byla těžce nemocná. Zemřela 22. 4. 1949.

Prozaická díla (abecedně)

1. Аутський шкiц
 - *Студент революції*, 1924, č. 3-5.
2. Баба та онука
 - *Жіночі оповідання*. Харків: Книгоспілка. 1925.
3. Горпина Трактор, повідка.
 - *Селянка України*, 1925, č. 9-10.
4. До діда – баби по шматок хліба
 - *До діда – баби по шматок хліба*. Харків: Книгоспілка, 1926.

⁴⁰ V bibliografickém soupisu (Лейтес-Яшек) je uveden rok 1924.

5. За плугом, роман.
 - *Червоний шлях*, 1926, č. 4.
6. Знайшла, повідка.
 - *Нова громада*, 1927, č. 23.
7. Зшиток Софії Сояшник за 1905 рік, historická próza o roce 1905.
 - *Зшиток Софії Сояшник за 1905 рік*. Київ: Державне видавництво України, 1925.
8. Культура Юхимівна, повідка.
 - *Селянка України*, 1926, č. 13.
9. Куряча мати, повідка.
 - *Селянка України*, 1925, č. 6.
10. Люта помста, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1927, č. 17 (83).
11. На підозрінні, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1927, č. 9.
12. Наш Едісон, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 5.
13. Неотеса, повідка.
 - *Нова громада*, 1926, č. 4.
14. Нещастя допомогло
 - *Жіночі оповідання*. Харків: Книгоспілка, 1925.
15. Нова громадянка, повідка.
 - *Селянка України*, 1925, č. 3.
16. Нож, повідка.
 - *Культура і побут*, 1927, č. 4.
17. Оповідання Тетяни-Рублівської делегатки
 - *Селянка України*, 1926, č. 6.
18. Палажчина кар'єра
 - *Знання*, 1925, č. 14.
19. Перша вистава
 - *Селянка України*, 1925, č. 2.
 - *Жіночі оповідання*. Харків: Книгоспілка, 1925.
20. Поетки Брудбіллі
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 3.
21. По ниточці до клубочка, повідка.
 - *Селянка України*, 1925, č. 11.
22. Пригода з попівською шубою
 - *Знання*, 1925, č. 49.
23. Промисловість республіки, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1927, č. 13 (79).
24. Семеро товаришів, повідка.
 - *Плужанин*, 1927, č. 11-12.
25. Смачний обід, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 6.
26. Сніги торішніх зим, фрагмент.
 - *Плужанин*, 1927, č. 9.
27. Софія Перовська, повідка.
 - 1925
28. Стеха перемогла, повідка.
 - *Селянка України*, 1926, č. 11.
29. Тетяна засівальниця, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 9.
30. У сільській дитячій комуні, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 4.
31. Хатній водонос, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 11.
32. Хатня революція, повідка.
 - *Селянка України*, 1924, č. 4.
33. Хвена Мудриківна, повідка.
 - *Селянка України*, 1926, č. 8.
34. Це зробила звичайнісінька кішка, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 15.

35. Щука, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 13.
36. Як Сашко пана вчив, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 8.
37. 8 березня
 - *Знання*, 1925, ч. 8.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Поетки Брудбіллі
 - *Червоний шлях*, 1923, ч. 3.
2. Аутський шкіц
 - *Студент революції*, 1924, ч. 3-5.
3. Наш Едісон
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 5.
4. Смачний обід
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 6.
5. Тетяна засівальниця
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 9.
6. У сільській дитячій комуні
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 4.
7. Хатній водонос
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 11.
8. Хатня революція
 - *Селянка України*, 1924, ч. 4.
9. Це зробила звичайнісінька кішка
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 15.
10. Щука
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 13.
11. Як Сашко пана вчив
 - *Червоні квіти*, 1924, ч. 8.
12. Горпина Трактор
 - *Селянка України*, 1925, ч. 9-10.
13. Зшиток Софії Сояшник за 1905 рік
 - *Зшиток Софії Сояшник за 1905 рік*. Київ: Державне видавництво України, 1925.
14. Куряча мати
 - *Селянка України*, 1925, ч. 6.
15. Нова громадянка
 - *Селянка України*, 1925, ч. 3.
16. Палажчина кар'єра
 - *Знання*, 1925, ч. 14.
17. Перша вистава
 - *Селянка України*, 1925, ч. 2.
18. По ниточці до клубочка
 - *Селянка України*, 1925, ч. 11.
19. Пригода з попівською шубою
 - *Знання*, 1925, ч. 49.
20. Софія Перовська
 - 1925
21. 8 березня,
 - *Знання*, 1925, ч. 8.

Жіночі оповідання. Харків: Книгоспілка, 1925.

22. Баба та онука
{Перша вистава}
23. Нещастя допомогло
24. До діда – баби по шматок хліба
 - *До діда – баби по шматок хліба*. Харків: Книгоспілка, 1926.
25. За плугом
 - *Червоний шлях*, 1926, ч. 4.

26. Культура Юхимівна
 - *Селянка України*, 1926, ч. 13.
27. Неотеса
 - *Нова громада*, 1926, ч. 4.
28. Оповідання Тетяни-Рублівської делегатки
 - *Селянка України*, 1926, ч. 6.
29. Стеха перемогла
 - *Селянка України*, 1926, ч. 11.
30. Хвена Мудриківна
 - *Селянка України*, 1926, ч. 8.
31. Знайшла
 - *Нова громада*, 1927, ч. 23.
32. Люта помста
 - *Червоні квіти*, 1927, ч. 17 (83).
33. На підозрінні
 - *Червоні квіти*, 1927, ч. 9.
34. Нож
 - *Культура і побут*, 1927, ч. 4.
35. Промисловість республіки
 - *Червоні квіти*, 1927, ч. 13 (79).
36. Семеро товаришів
 - *Плужанин*, 1927, ч. 11-12.
37. Сніги торішніх зим
 - *Плужанин*, 1927, ч. 9.

Primární literatura I.

1. Чередниченко, Варвара. *Жіночі оповідання*, sbírka povídek, Харків: Книгоспілка, 1925.
2. Чередниченко, Варвара. *Зшиток Софії Сояшник*. Київ: Державне видавництво України, 1925.
3. Чередниченко, Варвара. *Вибрані твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1971.

Primární literatura II.

1. Чередниченко, Варвара. *Софія Перовська*, sbírka povídek, 1925.
2. Чередниченко, Варвара. *До діда – баби по шматок хліба*. Харків: Книгоспілка, 1926.
3. Чередниченко, Варвара. *Весела компанія*, sbírka povídek, 1928.
4. Чередниченко, Варвара. *Весняний дрібязок*, sbírka povídek, 1929.
5. Чередниченко, Варвара. *Жужіль*, sbírka povídek, 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. Буженко, Тетяна – Сарана, Федір. „Життєвий і творчий шлях Варвари Чередниченко“. In Варвара Чередниченко. *Вибрані твори*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1971.

Sekundární literatura II.

1. Чередниченко, Варвара. „Старша сестра ‘червоних квітів’“. *Червоні квіти*, 1927, ч. 24 (90).

Recenze na sbírku *Жіночі оповідання*. Харків: Книгоспілка, 1925.

2. Єгорова, Л. *Культура і побут*, 1925, ч. 29.

Recenze na knihu *Зшиток Софії Сояшник за 1905 рік*. Київ: Державне видавництво України, 1925.

3. Артук, Євген. *Культура і побут*, 1925, ч. 18.
4. Д., М. *Червоний шлях*, 1925, ч. 4.
5. Капустянський, В. *Знання*, 1925, ч. 17.

Recenze na knihu *До діда – баби по шматок хліба*. Харків: Книгоспілка, 1926.

6. Биковець, М. *Плужанин*, 1926, ч. 4-5.

Čerňavskij Mykola (1868-1938)

- básník, prozaik
- Mykola Fedorovyč Čerňavskij se narodil 3. 1. 1868 ve vsi Torska Oleksijivka tehdejšího Bachmutského okresu Katerynoslavské gubernie.
- Za dva roky poté byl jeho otec z diakona vysvěcen na duchovního. Rodina se přestěhovala do vesnice Novobožedarivka Slovanoserbského okresu. Tato vesnice, která se rozkládala nad severním Dincem, hraničila s kozáckými osadami. V jedné z takových osad – Myťanynské osadě – se Čerňavskij první tři roky učil na základní škole.
- V roce 1886 se jeho otec odstěhoval do Lozové Pavlivky, střediska uhelného průmyslu.
- Aby mohl vstoupit do duchovní školy, půl roku se připravoval na zkoušky u soukromého učitele a poté půl roku u popa. Byl zapsán do bachmutské duchovní školy a po jejím ukončení do semináře v Katerynoslavi, který ukončil v roce 1889. Chtěl studovat univerzitu, ale z různých příčin se mu to nepodařilo.
- Jeho první verše jsou datovány rokem 1887. V roce 1895 vydal sbírku básní *Пісні кохання*, v roce 1898 *Донецькі сонети*, v roce 1903 *Зорі*.
- V roce 1889 se vrátil do bachmutské duchovní školy jako učitel. Po dvanácti letech vyučování (1901) školu opustil a odjel do Černihova, kde získal místo zemského statistika. V Černihově samotném ovšem žil velmi málo, neboť charakter jeho práce jej nutil často přebývat v okresních městech gubernie a to až po dobu několika týdnů i měsíců. Ty trávil ve špinavých městských hotelích v Baturině, Sosnyci, Hlučově. Takový život mu nevyhovoval.
- V době, kdy carské zákazy znemožňovaly periodická ukrajinská vydání, byly vytvářeny almanachy. Čerňavskij se účastnil vydání almanachů *Дубове листя*, *З потоку життя*⁴¹, pomáhal s přípravami Kocjubynskému a Hrinčenkovi.
- V roce 1903 se rozloučil s Černihovem a přáteli (manželi Kocjubynskými a Hrinčenkem) a odjel na jih. Chtěl se dostat do Oděsy, ale nakonec skončil v Chersonu, kde se usadil.
- V tomto roce vyšla sbírka jeho prózy *З розпуттів життя*.
- Pracoval zde od roku 1903 do roku 1919 v guberniálním zemstvu a poté žil z učitelské a lektorské práce a později z literární činnosti.
- V roce 1905 vydal v Chersonu almanach *Перша пастівка*.
- V roce 1913 vyšla sbírka jeho próz *Богові невідомому*.
- Roku 1926 k sobě Čerňavskij pozval M. Chvylového, který zde psal svůj román *Вальдшнепи*.
- Na konci 20. let vyšlo v charkovském nakladatelství Pyx deset dílů jeho sebraných spisů.
- Přátelil se s M. Zerovem, dopisoval si s ním.
- Poprvé byl Čerňavskij zatčen v roce 1929 v souvislosti s procesem se СВУ, ovšem nebyl obviněn.
- V roce 1933 byl zatčen podruhé. I tentokrát ho ovšem propustili.
- Potřetí byl zatčen 14. 10. 1937. Byl obviněn z mnoha zločinů, zvláště z toho, že v roce 1936 „*высказывал свое недовольство по отношению к Соввласти, заявляя о том, что теперь писать свободно нельзя, а молодые советские писатели пишут только хвалебные сочинения о Соввласти, но о самой действительности никто не осмеливается написать*“. V dokumentech z vyšetřování s kromě jiného dočteme i toto: „*Как ближайший друг участника СВУ профессора Ефремова Чернявский продолжительное время поддерживал письменную и личную связь с лигой писателей за границей, особенно с галицийскими писателями, среди которых Чернявский пользуется большим авторитетом.*“ V případě Čerňavského bylo vyslyšáno mnoho jeho kolegů, žáků, známých. Plak, který na ně byl vyvinut vedl nakonec k tomu, že z těchto svědectví vyplynulo, že Čerňavskij byl politickým zločincem, aktivním účastníkem nacionalistické fašistické organizace, nepřítelem národa. Přesně toho chtěla vláda dosáhnout.
- Spisovatel při žádném výsledku tato obvinění neuznal, což samozřejmě nemělo žádný význam. 27. 11. 1937 zvláštní trojka NKVD Mykolajivské oblasti odsoudila Čerňavského k smrti. Rozsudek byl vykonán v Chersonu 19. 1. 1938⁴².
- Čerňavskij byl rehabilitován v roce 1956.

Prozaická díla (abecedně)

1. Блискавиці, 1906 – 24.
 - *Червоний шлях*, 1926, č. 7-8.

⁴¹ Z vlastních děl poskytl pro almanach povídku „Низова течія“.

⁴² Jako datum úmrtí nalezneme i 26. 11. 1946. Toto datum nalezneme například v předmluvě O. Babyškina ke knize: Чернявський, Микола. *Поезії*. Київ: Радянський письменник, 1959, s. 5. Je zřejmé, že se jedná o datum chybné.

- *Твори*. Кооперативне видавництво Рух, 1928.
- 2. *Вона йде (сон)*, нарис.
 - *Життя і революція*, 1927, č. 12.
- 3. *Земля*
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 4-5.
- 4. *На березі морському*, Cherson, červen 1919.
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 4-5.
- 5. *Там, де гори шумлять*, Cherson, 8. 2. 1925.
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 9.
- 6. *У два кінці*
 - *Радянська література*, 1933, leden.

Prozaická díla (chronologicky)

1. *Земля*
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 4-5.
2. *На березі морському*
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 4-5.
3. *Там, де гори шумлять*
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 9.
4. *Блискавиці, 1906 – 24.*
 - *Червоний шлях*, 1926, č. 7-8.
5. *Вона йде (сон)*, нарис.
 - *Життя і революція*, 1927, č. 12.
6. *У два кінці*
 - *Радянська література*, 1933, leden.

Primární literatura I.

1. Чернявський, Микола. *Твори*. Кооперативне видавництво Рух, 1928.

Primární literatura II.

1. Чернявський, М. *Твори в десяти томах*. Харків: Рух, 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
2. „Микола Чернявський“. In *Гроно нездоланих співців*. Ed. Кузьменко, В. І. Київ: Український письменник, 1997.
3. Бабишкін, Олег. „Поезія Миколи Чернявського“. In *Микола Чернявський. Поезії*. Київ: Радянський письменник, 1959.

Sekundární literatura II.

4. Єфремов, П. „Поезія самотности (з приводу тридцятиліття літературної діяльності М. Ф. Чернявського). *Зоря*, 1925, č. 8.
5. Косинка, Г. „М. Чернявський“. In *Микола Чернявський. Поезії*. Херсон 1920, díl 1.
6. Костенко, В. „Микола Чернявський“. In *Микола Чернявський. Твори у двох томах*. Київ: Дніпро, 1966, díl 1.
7. Плевако, М. „Микола Чернявський. III (проза)“. *Червоний шлях*, 1926, č. 1.

Černov Leonid (1899-1933)

- básník, prozaik, překladatel
- vlastním jménem Leonid Malošyjčenko
- Narodil se v roce 1899 na Kirovohradsku.
- Vystudoval kišiněvské gymnázium.
- Za občanské války působil jako novinář a herec, později založil vlastní experimentální divadlo, s nímž však neuspěl a v touze po dobrodružstvích se vrhl na cestování světem.

- Neposedná povaha jej přivedla na Sibiř a na Dálný východ, kde znovu pracoval v redakcích novin a ve filmu, nějaký čas byl tajemníkem čínského konzulátu ve Vladivostoku, odtud odjel jako námořník do Indie a do Egypta.
- V polovině 20. let se vrátil na Ukrajinu a věnoval se literární činnosti.
- Publikoval v časopise *Нова генерація*, almanachu *Літературний ярмарок*.
- Patřil do literárního uskupení *Авангард*, byl příznivcem Poliščukova konstruktivismu.
- Jeho umělecká dráha byla stejně neustálená, plná zvrátů a vnitřního neklidu jako jeho dráha životní. Debutoval ruskými psanými imaginistickými básněmi, z nichž pak sestavil první sbírku. Poté začal psát díla satirická, s nimiž pravidelně vystupoval na stránkách satirického časopisu *Червоний перець*. Posléze se začal věnovat psaní dobrodružných povídek, až se konečně přimkl k tendencím konstruktivistickým a futuristickým. Svou tvorbu zaměřil experimentálně k překonání folklorně vesnických tradic ukrajinské literatury, zastává pozice jakéhosi ideologa a obdivovatele Ukrajiny industriální.
- Předčasně zemřel na tuberkulózu roku 1933.

Prozaická díla (abecedně)

1. **Самольот**
 - *Самольот*. Київ: Державне видавництво України, 1925.
2. **Пройдені гони**
 - *Сонце під веслами*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
3. **Сонячні плями**
 - *Сонце під веслами*. Київ: Державне видавництво України, 1929.
4. **Фабрика богів, povídka.**
 - *Всесвіт*, 1927, č. 29.
5. **Цивілізація, povídka.**
 - *Нова генерація*, 1927, č. 3.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Самольот**
 - *Самольот*. Київ: Державне видавництво України, 1925.
2. **Фабрика богів, povídka.**
 - *Всесвіт*, 1927, č. 29.
3. **Цивілізація, povídka.**
 - *Нова генерація*, 1927, č. 3.

Сонце під веслами, Київ: Державне видавництво України, 1929.

4. **Пройдені гони**
5. **Сонячні плями**

Primární literatura I.

1. Чернов, Леонід. *Сонце під веслами*, sbírka povídek, Київ: Державне видавництво України, 1929.

Primární literatura II.

1. Чернов, Леонід. *Чудаки прикрашають світ*, sbírka povídek, 1929.
2. Чернов, Леонід. *Оповідання про маленьку людину*, sbírka povídek, 1930.
3. Чернов, Леонід. *Подарунок молодим кінематографістам*, sbírka povídek, 1930.
4. Чернов, Леонід. *Пригоди проф. Вокса на острові Ципанго*, sbírka povídek, 1930.
5. Чернов, Леонід. *Станція Знам'янка*, sbírka povídek, 1930.
6. Чернов, Леонід. *Людина з іншої планети*, sbírka povídek, 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.

Čornobryvec Stepan (1908-??)

- prozaik
- Stepan Anistratovyč Čornobryvec se narodil ve vsi Starčyky na Poltavsku.
- Absolvoval dělnické přípravky a učitelský institut.
- V roce 1928 odešel na stavbu chemického závodu, o dva roky později začal pracovat v závodních novinách a od té doby se věnoval novinářské práci.
- Tiskl od roku 1930.

Primární literatura II.

1. Чорнобривець, Степан. *Героїка буднів*, sbírka povídek, 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.

Čumak Vasyl (1901-1919)

- básník, prozaik, kritik
- pseudonymy: Vahr (zkratka Vasyla Hryhorovyče), S. Viče (zkratka Vasyla Čumaka), Ičňa⁴³, Himnazyst, L. de Marini a další
- Vasyl Hryhorovyč Čumak se narodil 7. 12. 1901 v městečku Ičňa na Černihovsku v rodině chudých rolníků s mnoha dětmi.
- V šesti letech vstoupil do farní školy, kde vyučoval matčin bratr Andrij Petrovyč Marčenko.
- V letech 1910-14 studoval s velkým úspěchem ičňanské čtyřleté učiliště.
- První poezii v próze napsal v roce 1910 místním žargonem. První publikace jeho poezie se nepodařilo nalézt, stejně jako se nepodařilo nalézt i báseň vydanou v časopise *Молодые всходы*. V něm měly být podle pamětníků otištěny Čumakovy básně.
- V letech 1914-1918 Čumak studoval gymnázium v Horodňanech. V té době se zajímal o ruskou modernistickou poezii, psal básně v ruštině. Zajímal se také o ukrajinské modernisty (Olese, Čuprynku).
- Za studií se účastnil ochotnických divadelních představení, pracoval v kroužku *Любителів изящної словесности*, psal rusky i ukrajinsky. Když se ředitel gymnázia V. L. Marihodov dozvěděl, že Čumak píše dvěma jazyky, přesvědčil jej, aby si vybral jazyk jeden a v něm cílevědomě pracoval. Čumak zvolil ukrajinštinu⁴⁴.
- Na jaře roku 1917 se Čumak vrátil k rodičům na prázdniny a okamžitě se aktivně začlenil do aktivit tehdy založené ičňanské „Prosvity“. Tiskl výzvy, projevy, přednášel referáty o Cyrilo-metodějském bratrstvu, T. Ševčenkovi, P. Kulišovi, účastnil se divadelních představení a vystupoval i s vlastními verši. Ale již ke konci roku 1917 se na „Prosvitu“ začal dívat poněkud skepticky.
- Na podzim roku 1918 aktivně vystupoval s publicistickými články na stránkách černihovských periodik.
- Nakonec se přidal k levým eserům - „borořbistům“. Touha být ve víru revolučních událostí přivedla Čumaka na podzim roku 1918 do Kyjeva. Zde pracoval v prvních sovětských časopisech, byl odpovědným redaktorem literárně-uměleckého týdeníku *Мистецтво*, pracoval v byru propagandy Všeukrajinského literárního výboru při Národním komisariátu osvěty.
- Za hejtmanátu byl Čumak zatčen a uvězněn, ale velmi rychle byl znovu propuštěn.
- V ilegalitě řídil dílnu, kde se vyráběly pasy a jiné dokumenty nutné pro ilegální pracovníky.
- V průběhu roku 1919 hojně publikoval poezii, kritické etudy, recenze.

⁴³ Tyto tři pseudonymy používal u svých teoretických článků, které publikoval v časopise *Мистецтво*.

⁴⁴ Ovšem vysvětlení pro tuto transformaci existuje více. Podle S. Kryžanivského začal Čumak psát ukrajinsky na radu spolužáků, zvláště Ivana Paljanyčky, přestože tito připouštěli, že se jednalo pouze o vnější projev přechodu. Celá záležitost má hlubší psychologické kořeny. (Крижанівський, С. „Василь Чумак“. Василь Чумак. *Червоний заспів*. Київ: Радянський письменник, 1956).

- 31. 8. 1919 do Kyjeva vtrhli děnikinci. Již tři dny po jejich vstupu do města byl Čumak na základě udání zatčen v konspirativním bytě na Turgeněvské ulici č. 24 a odvezen do kontrarozvědky, která měla své dočasné sídlo v hotelu „Ермітаж“. Za několik dní ho spolu s dalšími zatčenými převezli do Lukjanivské věznice. Tam prožil měsíc a půl v přeplněné věznici⁴⁵.
- 15. 10. 1919 děnikinské oddíly pod náprem bolševiků museli na několik hodin opustit město. Lukjanivka se ocitla v osvobozené zóně, vězni byli propuštěni. Čumak se z vězení vrátil ve špatném fyzickém i psychickém stavu, budil se ze spaní. Trpěl rovněž tuberkulózou.
- Po odchodu rudoarmějců se znovu ocitl v ilegalitě. Zpočátku se schovával ve strážní budce na Bajkově hřbitově v Kyjevě, brzy se přemístil do konspirativního bytu na Zvirynci. Jednalo se o napůl zničený dům, kde byly uchovávány zbraně, připravovalo se povstání proti děnikincům, které mělo začít s nástupem Rudé armády do Kyjeva. Zde byl Čumak v noci z 20. na 21. 11. 1919 zajat spolu s H. Mychajlyčenkem a K. Kovalovou. V noci na 4. 12. 1919 byli popraveni.
- Čumak připravoval k vydání svou poetickou sbírku *Заснів*, ale vtrhnutí děnikinců do Kyjeva v noci ze 30. na 31. 8. 1919 přerušilo tyto plány. Knížka připravená samotným autorem byla vydána až po jeho smrti. Na obalu knihy, který vytvořil H. Mychajlyčenko stojí datum – rok 1919, ale ve skutečnosti kniha vyšla v roce 1920, tedy po vyhnání děnikinců z Kyjeva a po nástupu třetí sovětské vlády. Kniha měla veliký vliv na rozvoj revolučně-romantického proudu v ukrajinské poezii.

Prozaická tvorba (abecedně)

2. Братові-руку, skica.
 - *Мистецтво*, 1919, č. 1. (pod jménem Віче S.)
3. Бризки пролісок – етюд.
 - *Мистецтво*, 1919, č. 3.
 - *Плужанин*, 1926, č. 11.
4. Пожовклі сторінки, povídka, 19. 9. 1917.
5. Що було

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. Братові-руку, skica.
 - *Мистецтво*, 1919, č. 1. (pod jménem Віче S.)
2. Бризки пролісок – етюд.
 - *Мистецтво*, 1919, č. 3.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. Кузьменко, В. І. „Василь Чумак“. In *Гроно нездоланих співців*. Ed. Кузьменко, В. І. Київ: Український письменник, 1997.
3. Крижанівський, С. „Василь Чумак“. In *Василь Чумак. Червоний заснів*. Київ: Радянський письменник, 1956.
4. Блакитний, В. „bez názvu“. In *Василь Чумак. Червоний заснів*. Харків: ЦК ЛКСМУ, 1922.

Sekundární literatura II.

1. „Чумак, Василь“. *Книгар*, 1919, č. 27.
2. Дудко, І. „Поет нашого відродження“. *Новини Городнянщини*, 1991, 10. 8.
3. Коряк, В. „Перші хоробрі (пам'яті Михайличенка, Чумака, Еплана)“. *Комсомолец України*, 1926, č. 162, 4. 12.
4. Крижанівський, С. *Василь Чумак*. Київ 1990.
5. Павловський, І. *З життя і творчості Чумака*. Записки Ніжинського інституту народної освіти, 1928.
6. Савченко, Я. „В. Чумак“. *Мистецтво*, 1920, č. 1.

⁴⁵ Svůj pobyt ve věznici Čumak zachytil ve svém deníku („Щоденик“), který byl opublikován v časopise *Червоний шлях* (1925, č. 10) a v časopise *Молодняк* (1929, č. 6).

Čužyj Andrij (1897-??)

- básnik, prozaik
- Vlastním jménem Andrij Antonovyč Storožuk se narodil v chudé napůl venkovské, napůl měšťanské rodině v Umani.
- Debutoval básněmi v roce 1921 v časopise *Семафор у майбутнє*.
- Svou poezii dále publikoval v novinách *Більшовик*, v charkovských novinách *Вісті*, časopise *Нова генерація*.
- Od poloviny 20. let žil za hranicemi Ukrajiny.
- Od 30. do konce 60. let svá díla nevydával.
- V lednu roku 1943 pobýval na Čeljabynsku ve vsi Popovo u účetní kolchozu Схід Natalky Jasnové.
- V 60. letech žil v Moskvě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Ведмідь полює за сонцем, nedokončený experimentální román.
 - *Нова генерація*, 1927 (3), 1928 (3-4, 7, 10-11).

Sekundární literatura I.

1. Полторацький, О. „Знайомтеся заново...“. *Вітчизна*, 1968, č. 12.

Demčuk Ostop (1900-??)

- prozaik, básnik
- pseudonymy: Stach Juchtymenko, Stas Bidnota, Jucht
- Ostop Jakovyč Demčuk se narodil v roce 1900 (Kňažyn nedaleko Žytomyru, Čudnivský okres) v rodině nezámožného vesničana.
- Studoval filologii v Charkovském institutu lidové osvěty.
- V roce 1920 začal psát básně. Jeho prvním opublikovaným dílem byla báseň „Серп і молот – переможуть голод“, která vyšla v roce 1922 v novinách *Селянська біднота*.
- Od třicátých let se odmlčel.
- Byl členem literárních organizací Плуг (1924-27) a ВАПЛТЕ (od roku 1927).

Prozaická díla (abecedně)

1. Будні
 - *Верболози*. 1928.
2. Верболози
 - almanach *Плуг*, 1927, č. 3.
 - *Верболози*. 1928.
3. Вишневі пелюстки
 - *Життя і революція*, 1925, č. 12.
4. В молоді літа
 - *Службовець*, 1927, č. 23.
 - *Верболози*. 1928.
5. Воронове горе
 - *Верболози*. 1928.
6. Ганна комензамша, povídka.
 - *Комензамчики*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
7. Гнаткове комензамствування, povídka.
 - *Комензамчики*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
8. Дротова „смичка“ (не казка)
 - *Література і мистецтво*, 1924, č. 10.
9. Закло
 - *Знання*, 1925, č. 40.
 - *Верболози*. 1928.

10. Із мемуарів Івана Бабія
 - *Верболози*. 1928.
11. Легенда старої тюрми
 - *Життя і революція*, 1926, č. 6.
 - *Верболози*. 1928.
12. На Демиді (úryvek z „povisti“).
 - *Культура і побут*, 1927, č. 21.
13. Перший на селі, novela.
 - *Нова громада*, 1924, č. 28-29.
14. Просте оповідання про життя Аби Черпа, чоботаря
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 5.
 - *Верболози*. 1928.
15. Хрещатий барвінок
 - *Плужанин*, 1927, č. 9(5).
 - *Верболози*, 1928.
16. Чернозем, roman.
 - 1933
17. „Чудо“
 - *Плужанин*, 1927, č. 9-10 (13-14).
 - *Верболози*. 1928.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Дротова „смичка“ (не казка)
 - *Література і мистецтво*, 1924, č. 10.
2. Перший на селі
 - *Нова громада*, 1924, č. 28-29.

Комензамчки, Харків: ДВУ, 1925.

3. Ганна комензамша
4. Гнаткове комензамствування
5. Закло
 - *Знання*, 1925, č. 40.
6. Вишневі пелюстки
 - *Життя і революція*, 1925, č. 12.
7. Легенда старої тюрми
 - *Життя і революція*, 1926, č. 6.
8. На Демиді
 - *Культура і побут*, 1927, č. 21.
9. В молоді літа
 - *Службовець*, 1927, č. 23.
10. Хрещатий барвінок
 - *Плужанин*, 1927, č. 9(5).
11. „Чудо“
 - *Плужанин*, 1927, č. 9-10 (13-14).
12. Верболози
 - *atmanach Плуг*, 1927, č. 3.
13. Просте оповідання про життя Аби Черпа, чоботаря
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 5.

Верболози, 1928.

- {Закло}
- {Верболози}
- 14. Воронове горе
 - {Легенда старої тюрми}
- 15. Із мемуарів Івана Бабія
 - {„Чудо“}
 - {Просте оповідання про життя Аби Черпа, чоботаря}
 - {В молоді літа}
 - {Хрещатий барвінок}

16. Будні

17. Чорнозем
□ 1933

Primární literatura I.

1. Демчук, Остап. *Верболози*. 1928.

Primární literatura II.

1. Демчук, Остап. *Комензамчики*, sbírka povídek, Харків: ДВУ, 1925.
2. Демчук, Остап. *Пригоди на маневрах*, sbírka povídek, 1930.
3. Демчук, Остап. *Чудо*, sbírka povídek, 1930.
4. Демчук, Остап. *Ювілей*, sbírka povídek, 1930.
5. Демчук, Остап. *Чорнозем*. 1933.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 2.

Sekundární literatura II.

Recenze na sbírku povídek *Комензамчики*. Харків: ДВУ, 1925.

1. П., А. *Нова Книга*, 1925, č. 7.
2. Ф., Я. *Пролетарська Правда*, 1925, č. 172 (1183), 30.7.

Desňak Oleksa (1909-1942)

- prozaik, dramatik, novinář
- pseudonym: O. Chvylyja
- vlastním jménem Oleksa Hnatovyč Ručenko
- Narodil se 17. 3. 1909 v Bondarivce (Sosnycký okres) na Černihovsku v rodině chudého venkovana.
- V letech 1916-20 se učil v bondarivské základní škole.
- Sedmiletku ukončil v Makošyně (1920-23).
- V letech 1925-27 studoval boržňanskou zemědělskou školu. V tu dobu vstoupil do komsomolu. Tehdy se rovněž začal věnovat literatuře.
- V letech 1928-31 studoval v Černihovském institutu lidové osvěty (historicko-ekonomické oddělení), který byl přejmenován na Institut sociální výchovy.
- Tehdy byl členem literárního kroužku a často vystupoval s příspěvky o T. Ševčenkovi, M. Kocjubynském, M. Gorkém, V. Majakovském, P. Tučynovi a četl i vlastní díla.
- V době studií se Desňak účastnil literárního života Černihova.
- Po studiích pracoval jako učitel.
- Debutoval jako prozaik na jaře roku 1928 na stránkách charkovských novin *Радянський мисливець та рибалка*. Za první prozaické dílo Desňaka lze považovat črtu „Село Бондарівка на Конотопщині“ napsanou 18. 4. 1928. Téhož roku na stránkách zmíněných novin Desňak otiskl povídky „Навесні“, „На стенді“, „Спонукала“, črtu „З весняних нотаток“, „Рибка“ a další.
- V černihovských novinách *Червоний стяг* Desňak publikoval své příspěvky ze studentského života a informace o prvních kolhospěch.
- Byl jedním z aktivistů místní filiálky literární organizace *Молодняк*, s jeho účastí vyšly dvě čísla almanachu *Будуємо* (1930) a literární sborník *Ударник оборони*.
- Po ukončení institutu nějakou dobu pracoval na černihovské lékařské fakultě.
- Když v roce 1932 začaly vycházet černihovské oblastní noviny *Більшовик*, Desňak byl redakci doporučen komsomolem a pracoval zde v průběhu dalších sedmi let.
- Od roku 1937 začala vycházet Desňakova rozsáhlá próza (romány, „povisti“) a rovněž psal i divadelní hry.
- Na počátku roku 1939 vstoupil do Komunistické strany.

- 5.3. 1939 získal řád „Знак пошани“ za literární práci.
- V červnu roku 1939 se stal součástí delegace ukrajinských spisovatelů, účastnil se práce na sjezdu sovětských spisovatelů Kazachstánu. Problematikou Kazachstánu se zabýval teoreticky a zpracoval ji v románu *Тургайський сокіл*.
- V roce 1939 byl zvolen poslancem Černihovské oblastní rady zástupců pracujících.
- V roce 1941 byl zvolen předsedou lvovské organizace Svazu sovětských spisovatelů Ukrajiny, redigoval časopis *Література і мистецтво*.
- Když začala druhá světová válka, Desňak odešel na frontu, kde pracoval jako korespondent armádních novin.
- V jednom z bojů u vesnice Pavlivka (Petrovský okres na Charkovsku) 25. 5. 1942 padl.

Prozaická díla (abecedně)

1. З весняних нотаток, ескіз.
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928.
2. З днів боротьби, črta.
 - *Червоний стяг*, listopad 1928.
3. Знайдене життя
 - 1928
4. Микола Чечет, povídka.
 - 1933
5. Навесні, povídka.
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928.
6. На стенді, povídka.
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928.
7. Повернений квиток
 - 1928
8. Рибка, črta.
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928 (pod pseudonymem O. Chvylija).
9. Село Бондарівка на Конотопщині, črta, 18. 4. 1928.
10. Спонукала, povídka.
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928.

Prozaická díla (chronologicky)

1. З весняних нотаток
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928.
2. З днів боротьби
 - *Червоний стяг*, listopad 1928.
3. Знайдене життя
 - 1928
4. Навесні
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928.
5. На стенді
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928.
6. Повернений квиток
 - 1928
7. Рибка
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928, (pod pseudonymem OI. Chvylija).
8. Спонукала
 - *Радянський мисливець та рибалка*, 1928.
9. Микола Чечет
 - 1933

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*, Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 3.
4. Килимник, Олег. „Творчість Олекси Десняка“. In Олекса Десняк. *Твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1955.
5. Килимник, Олег. „Твори Олекси Десняка про громадянську війну“. In Олекса Десняк. *Десну перейшли батальони. Тургайський сокіл*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1957.

6. Луценко. „Міра таланту і подвигу“. In Олекса Десняк. *Твори в двох томах*. Київ: Видавництво художньої літератури, 1989.
7. Семенчук, Іван. „З берегів зачарованої Десни“. In Олекса Десняк. *Твори*. Київ: ЦК ЛКСМУ Молодь, 1970.

Sekundární literatura II.

1. *Спогади про Олексу Десняка*. Київ 1972.

Dmyterko Ljubomyr (1911-??)

- básník, dramatik, prozaik
- Ljubomyr Dmytrovyč Dmyterko se narodil v Haliči ve Vinnykách poblíž Lvova v rodině vesnického učitele.
- V roce 1919 přesídlil s rodiči do Kamjance Podolského, kde vystudoval střední školu a institut lidové osvěty.
- Debutoval v roce 1928.
- Začátkem třicátých let absolvoval v Kyjevě scénaristické kurzy a působil pak v kyjevských filmových ateliérech.
- Byl členem literární organizace Західна Україна.
- Za druhé světové války byl na frontě.
- Po demobilizaci se věnoval literární a politické činnosti.
- Další dobu řídil literární časopis *Вітчизна*.

Primární literatura II.

1. *Вітер зі Сходу*, sbírka povídek, 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 2.
3. Дубина, М. „З народом – в борні і труді“. In Любомир Дмитерко. *Муза в шинелі. Поезії*. Київ: Дніпро, 1967.

Dniprova Čajka⁴⁶ (1861-1927)

- Prozaička, básnička, autorka libret k dětským operám, dětská spisovatelka, překladatelka⁴⁷, folkloristka.
- Vlastním jménem Ljudmyla Oleksijivna Berezina (vdaná Vasylevska) se narodila 1. 11. 1861 v Karlovce (nyní Zelenyj Jar v Mykolajivské oblasti) na Chersonsku.
- Její otec byl původem Rus a pocházel z Volodymyrské gubernie, matka Natalja pocházela ze starého kozáckého rodu Uhrinovyčů.
- Základní vzdělání získala Dniprova Čajka v klášterní škole v Oděse.
- Když jí bylo deset či jedenáct let vstoupila do soukromého oděského dívčího sedmiletého gymnázia. Gymnázium ukončila 1. 3. 1879.
- V době studií (jak na základní, tak i na střední škole) žila u jeptišky Filarety.
- První díla vznikala již na gymnáziu, báseň „На смерть Тургенєва“ byla v roce 1883 otištěna v periodiku *Одесский вестник*.
- Dniprova Čajka získala osvědčení stát se učitelkou což vyvolalo značnou nevoli jejích rodičů. Přesto začala jako učitelka pracovat.
- Po nějaké době musela Dniprova Čajka kvůli těžkému zápalu plic práci ve škole přerušit.
- Po uzdravení se účastnila učitelského sjezdu, který ovlivnil její další životní kroky.
- Básně psané ukrajinsky vycházely v almanaších *Стен, Нива, Перший вінок, Хвиля за хвилию* a časopisech *Зоря, Киевская старина, ЛНВ, Дзвінок*.
- V roce 1884 se účastnila 6. archeologicko-etnografického sjezdu v Oděse: prezentovala zde tři sešity sebraných folklorních materiálů.
- Prvním prozaickým dílem byla povídka „Знахарка“ (1884) založená na folklorním a etnografickém materiálu, která se objevila v roce 1885 v almanachu *Нива*.

⁴⁶ Poprvé tento pseudonym odhalil H. Kovalenko-Kolomackyj v roce 1900 v ЛНВ.

⁴⁷ Překládala z ruštiny (Lermontova a Puškina) a ze švédštiny.

- V letech 1887 – 1895 žila Dniprova Čajka ve vesnici Korolivci v Kyjevské oblasti, kde zapisovala folklorní materiál.
- Často jezdila do Kyjeva. Zde se setkávala s M. Kocjubynským, M. Zaňkoveckou, L. Ukrajinkou, L. Janovskou, M. Lysenkem (na její libreto M. Lysenko napsal dětské opery „Коза-дереза“, „Зима й весна“, „Пан Коцький“ a na její slova napsal několik romansů).
- Od 90. let systematicky tiskla svá díla na stránkách časopisů a almanachů (*Правда, Зоря, ЛНВ*).
- Celý život se systematicky zabývala folklórem (silný vliv otce, který byl chodící sbírkou folklóru). Byla jednou ze sběratelek materiálů pro slovník ukrajinského jazyka, který připravoval bibliograf a folklorista M. F. Komarov.
- Zemřela 13. 3. 1927 v Hermanivce v Kyjevské oblasti.

Prozaická tvorba (abecedně)

1. **Дві крапельки**
 - *Твори*, кн. I. Київ: Дзвін, 1919.
2. **Образ великого**
 - *Твори*, кн. I. Київ: Дзвін, 1919.
3. **Самоцвіти**
 - *Твори, кн. I.* Київ: Дзвін, 1919.
4. **Струмок**
 - *Твори, кн. I.* Київ: Дзвін, 1919.
 - *Вибрані твори.* Київ: Час, 1929.
5. **Усякому своє**
 - *Твори, кн. I.* Київ: Дзвін, 1919.
 - *Вибрані твори.* Київ: Час, 1929.
6. **Чи сквиталася**
 - *Твори*, кн. II. Київ: Дзвін, 1920.
 - *Вибрані твори.* Київ: Час, 1929.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. **Дві крапельки**
 - *Твори*, кн. I. Київ: Дзвін, 1919.
2. **Образ великого**
 - *Твори*, кн. I. Київ: Дзвін, 1919.
3. **Самоцвіти**
 - *Твори, кн. I.* Київ: Дзвін, 1919.
4. **Струмок**
 - *Твори, кн. I.* Київ: Дзвін, 1919.
5. **Усякому своє**
 - *Твори, кн. I.* Київ: Дзвін, 1919.
6. **Чи сквиталася**
 - *Твори*, кн. II. Київ: Дзвін, 1920.

Primární literatura I.

1. Дніпрова, Чайка. *Твори.* Харків: Рух, 1931

Primární literatura II.

1. Дніпрова, Чайка. *Твори, кн. I.* Київ: Дзвін 1919.
2. Дніпрова, Чайка. *Твори, кн. II.* Київ: Дзвін 1920.
3. Дніпрова, Чайка. *Вибрані твори.* Київ: Час, 1929.
4. Дніпрова, Чайка. *Твори.* Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1960.

Sekundární literatura I.

1. *Енциклопедія українознавства.* Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 2.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů.* Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Libri, 2001.
3. В. Дей, О. - Пінчук, В. „Дніпрова Чайка – збирач народних пісень“. In *Народні пісні з голосу Дніпрової Чайки та в її записах.* Ed. О. Дей - В. Пінчук. Київ: Музична Україна, 1974.

Sekundární literatura II.

1. Конощенко, Андрій. „Дніпрова Чайка (спогади)“. Україна, 1927, č. 5.
2. Пінчук, В. *Дніпрова Чайка. Життя і творчість*. 1984.

Dniprovskij Ivan (1895-1934)

- dramatik, prozaik, básník
- pseudonymy: Kobzarenko, I. Š.
- Vlastním jménem Ivan Danylovič Ševčenko se narodil 9. 3. 1895 ve vsi Kalančak na Chersonsku v rodině rolníka. Brzy se stal sirotkem.
- V roce 1908 se objevil první verš Dniprovského napsaný v ruštině.
- Zájem o literární tvorbu se u něj posílil v době studia v olešivském gymnáziu, kde byl spolu s M. Kulišem aktivním spoluúčastníkem rukopisných časopisů „buřičského obsahu“. S M. Kulišem se přátelil celý život. M. Kuliš byl dokonce zatčen v průběhu pohřbu Dniprovského.
- Za 1. světové války musel Dniprovskij narukovat, ocitl se v zákopech na přední linii. Ve volných chvílích zde psal. Výsledkem byly *Окопные песни* a krátké frontové črty otištěné v novinách Jiho-západní fronty *Армейський вестник* (1916). Nějakou dobu Dniprovskij pracoval v redakci těchto novin, ale za napsání „protikapitalistického článku“ byl znovu odvelen do přední linie, kde setrval do února roku 1918.
- Účastnil se občanské války.
- V letech 1919-23 studoval institut lidové osvěty v Kamjanci Podolském. Zároveň pracoval jako sekretář kamjaneckých novin *Червона правда*, byl vedoucím oddělení politické osvěty a zástupcem vedoucího oddělení lidové osvěty kamjaneckého okresního výkonného výboru, vystupoval jako aktivní účastník kamjanec-podolské asociace mladých proletářských spisovatelů. V tu dobu se objevily jeho první verše v ukrajinštině, některé pod jménem T. Kobzarenko.
- Debutoval v roce 1921 v časopise *Буння* (č. 1), kde se objevily jeho první básně.
- V roce 1923 se přestěhoval do Charkova. Zpočátku žil na Černyševské ulici, později v domě „Слово“.
- Pracoval v organizaci *Управління у справах друку*, byl redaktorem ДВУ, tajemníkem časopisu *Червоний шлях*.
- Oženil se s Marií Mychajlivnou Pylynskou.
- Byl jedním z organizátorů literární organizace Гарт, členem literárních organizací ВАПЛІТЕ, Пролітфрон.
- Patřil k názorově nejbližším lidem M. Chvylového.
- Dniprovskij navštívil Donbas a v novinách *Комуніст* opublikoval několik črt o hornících *Підземні города*.
- Trpěl tuberkulózou hrdla. Zemřel 1. 12. 1934 v Jaltě.
- Je pohřben v Charkově.
- Jeho dílo bylo ihned po smrti zakázáno.

Prozaická díla (abecedně)

1. Анабазис
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1931, 3. díl.
2. Анатема, povídka.
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1932, 2. díl.
3. Балет у главноверха
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1932, 2. díl.
4. Верблюжий бік, povídka.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 4.
5. Дніпро закутий, črta.
 - 1932
6. Долина угрів
 - *Валліте*, 1927 č. 2.
 - *Долина угрів*. Київ: Державне видавництво України, 1928.
 - *Заради неї*. Київ: Державне видавництво України, 1928.
 - *Долина угрів*. Харків: Література і мистецтво, 1931.
7. Елегія
 - *Заради неї*. Київ: Державне видавництво України, 1928.
8. Ессе femіna
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1932, 2. díl.
9. Заради неї

- *Валліте*, 1927, č. 1.
- *Заради неї*. Державне видавництво України 1928.
- 10. **Марія радості, povídka.**
 - *Заради неї*. Київ: Державне видавництво України, 1928.
- 11. **Наяда, povídka.**
 - *Заради неї*. Київ: Державне видавництво України, 1928.
- 12. **Підземні города, cyklus črt.**
 - *Комуніст*
- 13. **Під чорним парусом**
 - *аітапаш Квартали*, 1924, č. 1.
- 14. **Смаглява кров**
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1932, 2. díl.
- 15. **Туман⁴⁸**
 - *Заради неї*. Київ: Державне видавництво України, 1928.
- 16. **Фаланга⁴⁹, „povísi“, 1930.**
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1931, 3. díl.
 - Харків - Київ: ЛіМ, 1932 (pod názvem Ацельдама).
- 17. **Чадний гніт, roman-kronika.**
- 18. **Яхта „Софія“, povídka.**
 - *Яхта „Софія“*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1932, 2. díl.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. **Верблюжий бік**
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 4.
2. **Під чорним парусом**
 - *аітапаш Квартали*, 1924, č. 1.
3. **Долина угрів**
 - *Валліте*, 1927 č. 2.
4. **Заради неї**
 - *Валліте*, 1927, č. 1.

Заради неї. Київ: Державне видавництво України, 1928.

- {Заради неї}
- {Долина угрів}
- 5. **Туман**
- 6. **Марія радості**
- 7. **Наяда**
- 8. **Елегія**
- 9. **Яхта „Софія“**
 - *Яхта „Софія“*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
- 10. **Анабазис**
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1931, 3. díl.
- 11. **Фаланга**
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1931, 3. díl.
- 12. **Анатема**
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1932, 2. díl.
- 13. **Балет у главноверха**
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1932, 2. díl.
- 14. **Дніпро закутий**
 - 1932
- 15. **Ессе femína**
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1932, 2. díl.
- 16. **Смаглява кров**
 - *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1932, 2. díl.

⁴⁸ Jiný název: „Злочин без кари“.

⁴⁹ Tato „povísi“ byla publikována také pod názvem „Ацельдама“.

Primární literatura I.

1. Дніпровський, Іван. *Ацельдама*. Харків - Київ: ЛіМ, 1932.
2. Дніпровський, Іван. *Заради неї*. Київ: Державне видавництво України, 1928.
3. Дніпровський, Іван. *Долина угрів*. Київ: Державне видавництво України, 1928.
4. Дніпровський, Іван. *Долина угрів*. Харків: Література і мистецтво, 1931.
5. Дніпровський, Іван. *Твори*. Харків - Полтава: Рух, 1931 (3. діл), 1932 (2. діл).
6. Дніпровський, Іван. *Яхта „Софія“*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.

Primární literatura II.

1. Дніпровський, Іван. *Анатема*, sbírka povídek, 1930.
2. Дніпровський, Іван. *Андрій Хомут*, sbírka povídek, 1930.
3. Дніпровський, Іван. *Березень*, sbírka povídek, 1930.
4. Дніпровський, Іван. *Балет у Главковерха*. 1931.
5. Дніпровський, Іван. *Фаланга*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Ве́чка, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 2.
3. Лесин, Василь. - Романець, Олекса. „Іван Дніпровський“. In Іван Дніпровський. *Яблуневий попон*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1964.

Dobrovolskyj Spyrydon (1894-??)

- прозаїк, драматик
- pseudonym: P. Lemiš
- Spyrydon Petrovyč Dobrovolskyj se narodil 26. 12. 1894 v Jelysavethradu na Kirovohradsku v rodině nezámožného vesničana. Byl šestnáctým dítětem.
- Učil se v národní zemské škole ve vsi Dymna, poté vstoupil do dvouleté školy ve městě Rivne.
- Zakočil vojenskou felčarskou školu v Chersonu (1912). V téže roce musel nastoupit vojenskou službu.
- Po Říjnové revoluci (na jaře roku 1918) se stal dobrovolníkem Rudé armády, bojoval na Ašchabádské frontě a proti Basmačům v Bucharu. Zde pracoval jako vedoucí vojenského lazaretu. V Rudé armádě sloužil až do roku 1924.
- Poté odjel do Kyjeva se záměrem studovat, ale brzy se vrátil na Kirovohradsko a pracoval tam na malarické stanici a zároveň spolupracoval s místními novinami *Червоний шлях*. Psal črty, fejetony, drobné povídky pod pseudonymem P. Lemiš.
- V roce 1926 odjel do Rostova na Donu, pracoval tam v novinách *Червоний прапор*, které vycházely v ukrajinštině. Když z pověření redakce pobýval v kubánských stanicích, studoval tam život kozáků, jejich zvyky, sbíral folklorní materiály.
- Od roku 1932 Dobrovolskyj znovu sloužil v Rudé armádě, tentokrát na Dálném východě a poté v Kyjevě v Dněperské flotile.
- Během druhé světové války sloužil ve Volžské vojenské flotile.
- Z armády byl demobilizován v roce 1949. Od té doby žil v Kyjevě.
- Byl členem literární organizace СПУ.

Prozaická díla (abecedně)

1. *Залізний кінь*, „povist“, 1928.
2. *Маяк (героїка реконструктивної доби)*, роман, 1931.
 - *Маяк (героїка реконструктивної доби)*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1931.
3. *По традиції*
 - *Службовець*, 1926, č. 15.
4. *Правда, малюнок*.
 - *Плужанин*, 1926, č. 3.

5. Шоста ударна, „povíšť“
 - *Шоста ударна*. 1929.
 - *Чорноземний Дніпрельстан*, črta, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. По традиції
 - *Службовець*, 1926, č. 15.
2. Правда
 - *Плужанин*, 1926, č. 3.
3. Шоста ударна
 - *Шоста ударна*. 1929.
4. Маяк (героїка реконструктивної доби)
 - *Маяк (героїка реконструктивної доби)*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1931.

Primární literatura I.

1. Добровольський, Спиридон. *Маяк (героїка реконструктивної доби)*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1931.

Sekundární literatura I.

1. biografická poznámka. In Добровольський, Спиридон. *Очаківський розмір*. Київ: Дніпро, 1969.
2. biografická poznámka. In Добровольський, Спиридон. *Тече річка невеличка*. Київ: Радянський письменник, 1961.

Dold-Mychajlyk Jurij (1903-1966)

- prozaik, dramatik
- Vlastním jménem Jurij Petrovyč Mychajlyk se narodil v roce 1903 v Butenkách na Poltavsku v chudé a početné rodině železničního hlídače.
- Za občanské války se věnoval osvětové práci.
- Vstoupil do Rudé armády a účastnil se bojů s bandami.
- Od roku 1922 se věnoval novinářství.
- Tiskl od roku 1927.
- Za druhé světové války vedl správu divadel Turkmenské SSR.

Prozaická díla (abecedně)

1. Жіночі портрети
 - *Жіночі портрети*. Радянська література, 1934.
1. Між двома батьківщинами, novela.
 - *Між двома батьківщинами*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Між двома батьківщинами
 - *Між двома батьківщинами*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
2. Жіночі портрети
 - *Жіночі портрети*. Радянська література, 1934.

Primární literatura I.

2. Дольд-Михайлик, Юрій. *Між двома батьківщинами*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
3. Дольд-Михайлик, Юрій. *Жіночі портрети*. Радянська література, 1934.

Primární literatura II.

1. Дольд-Михайлик, Юрій. *Кольгоспні люди*. 1931.

Dončenko Oles (1902 - 1954)

- prozaik, básník, dramatik, autor dětské literatury
- Oleksandr Vasylovych Dončenko se narodil 19. 8. 1902 ve vsi Velyki Soročynci na Poltavsku v rodině vesnického učitele.
- Od devíti let studoval gymnázium v Lubnech. Již v prvních ročnících zkoušel psát.
- Jeho první dílko, báseň „Журливая пісня, журливі згуки“, se objevila na stránkách lubenských okresních novin, když bylo autorovi 16 let. Tehdy, kromě básnických pokusů psal i drobná dramata. Některá z nich hrál dramatický kroužek lubenského gymnázia.
- V roce 1920⁵⁰ ukončil lubenské chlapecké gymnázium, poté studoval kurzy mimoškolního vzdělávání.
- Pracoval jako učitel, inspektor politické osvěty. Jezdil po vesnicích s přednáškami, organizoval dramatické kroužky.
- Od roku 1922 pracoval v redakci novin *Зарєво* a posléze *Червона Лубеничина*. Začal pravidelně tisknout svá díla. Do literatury vstoupil lyrickými básněmi, které psal do konce 20. let. Psal i prózu pro děti a mládež, čímž se zařadil mezi přední ukrajinské autory daného žánru.
- Odešel z organizace *Молодняк*, jejímž členem byl a s několika dalšími bývalými členy této organizace (O. Kundzič, T. Masenko) přešel do literární organizace *Пролітфронт*.
- Od roku 1929 se začal systematicky zabývat psaním. V létě roku 1931, již jako spisovatel-profesionál (než přešel na profesionální spisovatelskou dráhu po demobilizaci z armády pracoval jako tajemník mládežnického sektoru ДБУ, poté jako redaktor literárního bulletinu *ПАТАУ*), odjel do podniku *Магнітобуд*.
- V roce 1932 odjel do Baku a sbíral tam materiál pro nový román *Море відступає*.
- Za druhé světové války byl kvůli špatnému zdravotnímu stavu evakuován do Kazachstánu, kde pracoval v tisku.
- Zemřel 12. 5. 1954

Prozaická díla (abecedně)

1. Аул Іргіз, novela.
 - 1932
2. Дві весни
 - 1931
3. Дим над яругами, „povist“, 1928-29.
 - 1929
4. Золотий павучок, „povist“, Харків, říjen 1927 – leden 1928.
 - *Золотий павучок*. Державне видавництво України, 1928.
5. Зоряна фортеця, román, 1931, Харків.
 - *Зоряна фортеця*. Харків – Одеса: Молодий більшовик, 1933.
6. Кулемет, povídka, 1934.
7. Море відступає, román, Баку. Бібі. Ейбат. Харків, 1932.
 - *Море відступає*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934.
8. Оаза в степу, „povist“.
 - 1932
9. Родина Мартинович, „povist“, Харків, 1934.
 - vydáno v úryvcích *Червоний шлях*, 1934, č. 10-12.
 - *Родина Мартинович*. Харків 1934.
10. Розвідувачі нетрів, „povist“.
 - 1934
11. Сурми, povídka.
 - 1928
12. Ударний загін, novela.
 - 1931

Prozaická díla (chronologicky)

1. Сурми
 - 1928
2. Золотий павучок
 - *Золотий павучок*. Література і мистецтво, 1928.

⁵⁰ *Slovník spisovatelů národů SSSR* uvádí rok 1919.

3. Дим над яругами
 - *Дим над яругами*. Література і мистецтво, 1929.
4. Дві весни
 - 1931
5. Ударний загін
 - 1931
6. Аул Іргіз
 - 1932
7. Оаза в степу
 - 1932
8. Зоряна фортеця
 - *Зоряна фортеця*. Молодий більшовик. Харків - Одеса 1933.
9. Море відступає
 - *Море відступає*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934.
10. Родина Мартинович
 - *vydáno v úryvcoch Червоний шлях*, 1934, č. 10-12.
 - *Родина Мартинович*. Харків: Література і мистецтво, 1934.
11. Розвідувачі нетрів
 - 1934

Primární literatura I.

1. Донченко, Олесь. *Золотий павучок*. Державне видавництво України, 1928.
2. Донченко, Олесь. *Дим над яругами*. Державне видавництво України, 1929.
3. Донченко, Олесь. *Зоряна фортеця*. Харків - Одеса: Молодий більшовик, 1933.
4. Донченко, Олесь. *Море відступає*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934.
5. Донченко, Олесь. *Родина Мартинович*. Харків: Література і мистецтво, 1934.
6. Донченко, Олесь. *Твори в шести томах*. Київ: Видавництво ЦК ЛКСМУ Молодь, 1956.

Primární literatura II.

1. Донченко, Олесь. *Оаза в степу*. 1932.
2. Донченко, Олесь. *Розвідувачі нетрів*. 1934.
3. Донченко, Олесь. *Сурми*. 1928.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 2.
3. Острик, Михайло. „Олесь Васильович Донченко“. In Олесь Донченко. *Твори в шести томах*. Київ: Видавництво ЦК ЛКСМУ Молодь, 1956.

Dosvitnij Oles (1891-34)

- prozaik, dramatik, publicista
- pseudonym: D'Neoro, (články publikoval pod pseudonymy J. Selo, A. Bezzemelnyj, Komenzamož, Skrypka Lev)
- Vlastním jménem Oleksandr Fedorovyč Skrypal- Miščenko.
- Narodil se 8. 11. 1891 v městečku Vovčij⁵¹ na Charkovsku v rodině drobného kramáře.
- Jeho otec byl podle vzpomínek příbuzných nemanželským synem precíkářky Miščenko. Po sňatku si Fedir Oleksijovyč Miščenko nechal zapsat příjmení své ženy – Skrypal. Odsud dvojité příjmení Dosvitného, jenž byl sedmým dítětem. Matka byla negramotná, otec na tom byl o něco lépe.
- Základní vzdělání získal v městečku Vovči, kde za pouhé dva roky ukončil zemskou čtyřletou školu. V této době četl T. Ševčenko.
- Od svých čtrnácti let⁵² pracoval jako písař zemského úřadu.

⁵¹ Někteří zdroje uvádějí verzi názvu Vovčansk.

⁵² V knize Лейтес-Яшек je uváděn věk patnáct let.

- Po potlačení revoluce v roce 1905 poprvé otestoval schopnosti svého pera jako korespondent místních novin, za což byl propuštěn z práce.
- Později složil externě maturitní zkoušku a vstoupil na fyzikálně-matematickou fakultu Petrohradské univerzity (1912).
- Za rozšiřování nelegální literatury ho brzy vyloučili z univerzity jako „nespolehlivého“.
- Dosvitnij se vrátil na Ukrajinu a nějakou dobu pracoval v cukrovaru v městečku Bila Cerkva.
- Nastal rok 1914. Dosvitnij se stal vojákem Skrypalovem, písařem štábu Kavkazského sboru. Uplynuly dva roky a Skrypalova-Miščenka soudili za revoluční činnost (z Petrohradu si nechal posílat nelegální literaturu a rozšiřoval ji mezi vojáky) vojenským polním soudem. Rozsudek zněl smrt zastřelením.
- Za pomoci přátel utíká z vězení a na dlouho se někde „ztrácí“ ve víru světové války. V té době byly do všech koutů impéria rozeslány telegramy štábu bývalé Severní fronty adresované oddělením policie: „*Минск, 18 мая, 19 час. В ночь на 13 мая бежал из-под стражи писарь штаба Кавказького корпуса Александр Федорович Скрыпалев-Мищенко, 25 лет, православный, Харьковской губернии, по профессии журналист-литератор, умеренного сложения, шатен, лицо продолговатое, носит маленькие стриженные усики, в солдатской шинели. Обвиняется по пункту 4-му статьи 102-й Уголовного уложения. Прошу о розыске и задержании.*“
- Ve složitých podmínkách válečné doby se „štábní písař“ odsouzený k smrti pěšky dostal ke své sestře do Jelysavethradu (nynější Kirovohrad). Zde se převlékl, namaskoval a s pasem úředníka banky se dostal vlakem do Charkova. Na radu charkovských přátel okamžitě emigroval za hranice. Přes Kirgizii, Čínu, Tichý oceán se nakonec dostal do San Francisca.
- V San Franciscu se začlenil mezi ukrajinskou (převážně haličskou) dorevoluční emigraci a pracoval jako novinář v místním ukrajinském sociálně-demokratickém tisku.
- Po revoluci v Rusku se vrátil zpátky přes oceán, Japonsko a Čínu. V Japonsku musel Dosvitnij jako „americký novinář“ čekat několik měsíců na vízum. Jako korespondent novin *Нова рада*, posílal z Japonska články do San Francisca (*Листи з Японії*).
- Na Ukrajinu se vrátil na počátku roku 1918, tedy za občanské války. Pracoval v ilegalitě.
- Debutoval v roce 1919.
- V době německé okupace Ukrajiny (březen-prosinec 1918) vykonával úkoly charkovského revolučního výboru. Jako zkušený konspirátor vedl práci namířenou na rozklad německých a hejtmanských vojsk. V lednu roku 1919 po vyhnání Němců a hejtmanců z Charkova, charkovská stranická organizace přijala spisovatele do Komunistické strany.
- Po vyhnání Direktoría z Kyjeva v únoru roku 1919 získal práci v Prozatímním výboru Komunistické strany východní Haliče a Bukoviny s místem pobytu v Kyjevě. V tomto výboru pracoval jako ředitel tiskové kanceláře a odpovědný redaktor novin *Галицький комуніст* (duben-srpen 1919). O charakteru jeho činnosti v tomto období svědčí články a politické přehledy publikované v novinách *Галицький комуніст*, které vycházely v létě roku 1919.
- Když Kyjevu opět začaly hrozit vojska Děnikina a Petljury (srpen 1919), strana poslala Dosvitného i jeho ženu M. I. Kurskou-Doisvitnou hluboko do nepřátelského týlu na Západní Ukrajinu se skupinou zkušených revolučních organizátorů. S cílem konspirace se měla skupina spojit s lvovskou revoluční ilegální skupinou. Ale kvůli udání správa města Lublina odhalila skupinu Dosvitného a ilegální pracovníky zatkla (září 1919).
- Manželé Dosvitní strávili ve vězení osm měsíců. Až v březnu roku 1920 před počátkem polské intervence, výměnou za polské magnáty, byli spolu s dalšími sovětskými komunisty navraceni na Ukrajinu. Tyto události se později staly základem „povíste“ „*Нас було троє*“.
- 25. 4. 1920 Poláci napadli Sovětskou Ukrajinu. 6. 5. 1920 dobyli Kyjev. Spisovatel se musel evakuovat do Charkova. Rada lidových komisařů a ÚV KS(b)U jmenovaly Dosvitného politickým komisařem a hlavním redaktorem putovního vydavatelství - agitačního vlaku *Більшовик*, který podléhal Jiho-západní frontě. Vlak byl vytvořen za osobní podpory F. E. Dzeržynského. *Більшовик* uskutečnil několik cest po železniční trase Oleksandrivsk (současné Záporoží) – Synelnykove – Lozova – Panjutine – Zajceve.
- V noci z 23. na 24. 12. 1920 se v oblasti Záporoží stala nehoda: nepřátelé nasměrovali vlak po koleji, která vedla přes most, jenž zničili Machnovci. Jen šťastná náhoda zachránila Dosvitného s manželkou a část cestujících před tragickou smrtí. Tato událost se stala základem povídky „*Жебрачка*“.
- Na konci roku 1920 se Dosvitnij stal redaktorem novin *Советская власть*.
- V letech 1921-22 redigoval noviny *Незможний селянин* (orgán poltavského guberniálního výboru KS(b)U), *Селянська правда* a *Зірка* (orgány katerynoslavského guberniálního výboru), v nichž často vystupoval s články na různá témata pod pseudonymy J. Selo, A. Bezzemelnyj, Komenzamož, Skrypka Lev.
- Určitou dobu vedl katerynoslavskou filiálku ДВУ (1923).
- V roce 1924 odjel do Charkova, kde se stal ředitelem sdružení *Українське товариство драматургів і композиторів*.

- Na počátku roku 1925 spolu s P. Tučynou a V. Poliščukem pobýval na služební cestě za hranicemi (Německo, Československo, Francie). Z pověření literární organizace Гарт a Národního komisariátu osvěty USSR se zde delegace měla seznámit se současným literárním procesem v Evropě a navázat kontakty.
- Díky této cestě vznikla kniha *Нотатки мандрівника* (1929), jejíž části byly publikovány již v roce 1925 (*Культура і побут, Червоний шлях*).
- Dosvitnij byl členem literárních organizací Гарт, Вапліте, ВУСПП.
- Od roku 1926 byl jedním z nejbližších lidí Chvylového. Z organizace ВАПЛІТЕ byl vyloučen na žádost ÚV KS(b)U za nacionalismus spolu s M. Chvylovým a M. Jalovým.
- V roce 1932 byl přijat do literární organizace Спілка радянських письменників.
- V létě roku 1933 byl zatčen zanedlouho po sebevraždě M. Chvylového.
- Informace o jeho smrti se liší. Některé prameny uvádějí, že byl ve 30. letech ve vyhnanství, kde zemřel. V jiných je uváděno, že zahynul již v roce 1934⁵³.
- Po XX sjezdu Komunistické strany byl rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. Алай⁵⁴
 - *Вапліте*, 1926, č. 1.
 - *Алай*. Державне видавництво України, 1927.
2. Американці⁵⁵ (Герої світанку), román, 1919.
 - *Червоний шлях*, 1923 (č. 3, č. 8), 1924 (č. 1-2, č. 7).
 - *Жовтневий збірник*, 1924 (úryvek z románu pod názvem Революція).
 - *Американці*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Американці*. 1930.
3. Без стерна
 - *Алай*. Державне видавництво України, 1927.
4. Він і вони (jiný název: На чужині): I. Хлопцем, II. Юнаком, III. В революції, novela.
 - *Він і вони*. 1925.
 - *Тюнгуй*. Державне видавництво України, 1924.
5. Винороб, novela (jiný název: На плавнях), 1928.
 - Pod názvem „Винороб“ otištěno v *Літературному ярмарку*, 1929, č. 10.
 - *Винороб*. 1930.
 - *Постаті*. Книгоспілка, 1930.
 - *Винороб*. Харків: Державне видавництво України, 1930 (pod názvem На плавнях).
6. Владарі
 - *Алай*. Державне видавництво України, 1927.
7. Гюлле, повість.
 - *Гюлле*. 1926.
 - *Гюлле*. Державне видавництво України, 1927.
 - *Бібліотека Романов*⁵⁶, 1927, č. 6, 7, 8, 9, 10.
 - *Гюлле*. Державне видавництво України, 1929.
8. Жах
 - *Алай*. Державне видавництво України, 1927.
9. Жебрачка, повідка, 1927.
 - *Літературний ярмарок*, 1929, č. 5.
 - *Постаті*. Книгоспілка, 1930.
10. Кварцит, 1929-30.
 - *Червоний шлях*, 1931, č. 6.
 - *Кварцит*. 1932.
11. Місіонери⁵⁷, novela.
 - *Місіонери*. 1924.
 - *Тюнгуй*. Державне видавництво України, 1924.
12. Нас було троє, 1928.
 - *Нас було троє*. Державне видавництво України, 1929.

⁵³ V knize Хвильовий. *Новели*. je uváděn listopad 1934, jiné zdroje uvádějí i datum 9. 6. 1934.

⁵⁴ Během let 1927-31 bylo toto dílo vydáno pětkrát.

⁵⁵ V roce 1927 vyšel román v ruštině.

⁵⁶ Dodatek do dělnických novin *Пролетар*.

⁵⁷ V roce 1926 vyšla v ruštině.

13. Нотатки мандрівника, cestopis.
 - *Червоний шлях*, 1925, с. 6-7, 9.
 - *Нотатки мандрівника*. 1929.
14. Піймав, novela.
 - *Всесвіт*, 1926, с. 5. (pod pseudonymem D'Neoro)
 - *Піймав*. 1930.
 - *Постаті*. Книгоспілка, 1930.
15. Розкаяння, Varšava (Mokotovská věznice), 26. 1. 1920.
 - *Розкаяння. Яка віра краще*. Харків: Всеукраїнське державне видавництво, 1920.
16. Сірко
 - *Постаті*. Книгоспілка, 1930.
17. Там, де живе тюнгуй, novela.
 - *Там, де живе тюнгуй*. 1924.
 - *Тюнгуй*. Державне видавництво, 1924.
18. Тюнгуй⁵⁸: I.Дзі, II. У ногуїв, III. Байквоти, IV. Геть дракона, V. Знову в гори, VI.Ті-ш-нен.
 - *Тюнгуй*. Червонодніпровське: Державне видавництво України, 1924.
 - *Тюнгуй. Новели із життя китайського народу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
19. Фріц і Йоганн, povídka, 1929.
 - *Фріц і Йоганн*. 1929.
 - *Постаті*. Книгоспілка, 1930.
20. Хто, соціальний роман.
 - *Червоний шлях*, 1926, с. 3 (úryvek z románu).
 - *Хто*. Книгоспілка, 1927.
21. Яка віра краще?, povídka, Varšava (Mokotovská věznice), 10. 12. 1919.
 - *Розкаяння. Яка віра краще?*. Харків: Всеукраїнське державне видавництво, 1920.
 - *Pod názvem Чия віра краща?*. Харків: Книгоспілка, 1925.

Prozaická díla (chronologicky)

Розкаяння. Яка віра краще? Харків: Всеукраїнське державне видавництво, 1920.

1. Розкаяння
2. Яка віра краще?

3. Американці (Герої світанку)
 - *Червоний шлях*, 1923 (с. 3, с. 8), 1924 (с. 1-2, с. 7).
4. Там, де живе тюнгуй
 - *Тюнгуй*. Державне видавництво України, 1924.
5. Тюнгуй: I.Дзі, II.У ногуїв, III. Байквоти, IV. Геть дракона, V. Знову в гори, VI.Ті-ш-нен
 - *Тюнгуй*. Червонодніпровське: Держвид України, 1924.

6. Місіонери
 - *Тюнгуй*. Державне видавництво України, 1924.
7. Він і вони: I. Хлопцем, II. Юнаком, III. В революції
 - *Тюнгуй*. Державне видавництво України, 1924.
8. Нотатки мандрівника
 - *Червоний шлях*, 1925, с. 6-7, 9.

На чужині, Харків: Державне видавництво України, 1925.

{На чужині}
{Там, де живе Тюнгуй}

9. Гюлле
 - *Гюлле*. 1926.
10. Алай

⁵⁸ V roce 1926 vyšlo v ruštině.

- *Валліте*, 1926, ч. 1.
- 11. Піймав
 - *Всесвіт*, 1926, ч. 5.

Алай. Державне видавництво України, 1927.

12. Жах
13. Владарі
{Алай}
14. Без стерна
15. Хто
 - *Хто*. Книгоспілка, 1927.
16. Винороб
 - *Літературний ярмарок*, 1929, ч. 10.
17. Жебрачка
 - *Літературний ярмарок*, 1929, ч. 5.
18. Нас було троє
 - *Нас було троє*. Державне видавництво України, 1929.
19. Фріц і Йоганн
 - *Фріц і Йоганн*. 1929.
20. Сірко
 - *Постаті*. Книгоспілка, 1930.
21. Кварцит
 - *Червоний шлях*, 1931, ч. 6. (úryvek)

Primární literatura I.

1. Досвітній, Олесь. *Розкажання. Яка віра краще*. Харків: Всеукраїнське державне видавництво, 1920.
2. Досвітній, Олесь. *Тюнгуй*. Червонодніпровське: Державне видавництво України, 1924.
3. Досвітній, Олесь. *Алай*. Державне видавництво України, 1927.
4. Досвітній, Олесь. *Нотатки мандрівника*. Книгоспілка, 1929.
5. Досвітній, Олесь. *Гюлле*. Державне видавництво України, 1929.
6. Досвітній, Олесь. *Нас було троє*. Державне видавництво України, 1929.
7. Досвітній, Олесь. *Постаті*. Книгоспілка, 1930.
8. Досвітній, Олесь. *На плавнях*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
9. Досвітній, Олесь. *Вибрані твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1959.
10. Досвітній, Олесь. *Нас було троє*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1982.

Primární literatura II.

1. Досвітній, Олесь. *Новелі, sbírka povídek*, 1920.
2. Досвітній, Олесь. *Американці (Герої світанку)*. 1925.
3. Досвітній, Олесь. *На чужині*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
4. Досвітній, Олесь. *Хто?* 1927.
5. Досвітній, Олесь. *Американці (Герої світанку)*. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя 1993, díl 2.
3. Сторчак, Кіндрат. „Слово про автора“. In Олесь Досвітній. *Вибрані твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1959.
4. Шевчук, В. І. „Олесь Досвітній“. In Олесь Досвітній *Нас було троє*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1982.

Recenze na knihu Тюнгуй. Червонодніпровське: Державне видавництво України, 1924.

5. Кожушко, Сам. „Ол. Досвітній, Тюнгуй“. *Червоний шлях*, 1924, ч. 3.

Sekundární literatura II.

1. Рудерман, М. „Американці“. *Культура і побут*, 1925, ч. 13.

Recenze na sbírku povídek *Ha чужині*. Харків: Державне видавництво України, 1925.

2. Ард. *Робочий клуб*, 1925, č. 11-12.

Recenze na knihu *Тюнгуй*. Червонодніпровське: Держвид України, 1924.

3. Олійник, Ф. *Нова громада*, 1925, č. 2.

Recenze na druhé vydání sbírky *Тюнгуй*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

4. *Українські щоденні вісті*, 1924, 12. 10.

Dovženko Oleksandr (1894-1956)

- režisér, scénárista, prozaik, dramatik, publicista, filmový a literární teoretik⁵⁹
- Oleksandr Dovženko se narodil 11. 9.⁶⁰ 1894 ve vsi Vjunyšče u Sosnyce na Černihovsku, v rolnické rodině.
- Z jedenácti sourozenců (tento fakt uvádí Dovženko ve své autobiografii)⁶¹ se dospělého věku dožili jen dva (on a jeho sestra Polina, která se stala lékařkou). V jeho pamětech se dočteme mimo jiné o takovýchto vzpomínkách na dětství: „... *мати, народжена для пісень, проплакала все життя*; ... *Особливо запам'ятався день, коли в їхній убогій хаті стояло в ряд чотири дитячих труни. Коли я зараз пригадую своє дитинство і свою хату, і завжди, коли б я їх не згадав, у моїй уяві – плач і похорон... – з сумом писав О. Довженко. – Я їй досі не можу дивитися на похорон. А тим часом вони проходять по всіх моїх сценаріях, по всіх картинах.*“⁶² Obraz matky prochází celým Dovženkovým dílem. Podobně se v jeho díle setkáme s postavou „moudrého starce“, jehož prototypem byl Dovženkův dědeček Semen, bývalý čumák, od kterého Dovženko vyslechl množství příběhů.
- Dovženkův otec Petro Semenovyč a matka Daryna Jermolajivna byli negramotní.
- Dovženko vychodil základní školu v Sosnyci, poté vyšší základní školu. Zajímal se o malování.
- V letech 1911-14 studoval učitelský institut v Hluchově. V té době již četl i zakázané ukrajinské knihy a časopisy (*ЛНВ, Рада*).
- Po ukončení institutu byl přidělen jako učitel vyšší základní školy do Žytomyru (1914-17). Vyučoval fyziku, geografii, přírodní vědy, historii, dokonce i tělocvik.
- Toužil po studii na Kyjevské univerzitě.
- Období revoluce roku 1917 popisuje Dovženko ve své autobiografii takto: „*Я вигукую на мітингах загальні фрази і радів, мов собака, який зірвався з цепу, щиро вірячи, що вже всі люди брати, що вже все цілком ясно, що земля у селян, фабрики у робітників, школи в учителів, лікарні у лікарів, Україна в українців, Росія в росіян, що завтра про це довідається увесь світ і, вражений розумом, що осяяв нас, зробить у себе те саме.... Український сепаратистичний буржуазний рух здавався тоді найреволюційнішим рухом... про комунізм я нічого не знав.*“
- Dovženko opustil Žytomyr, odjel do Kyjeva, pokračoval v učitelské práci. Vstoupil na obchodní akademii na Ekonomické fakultě. Studoval i Akademii umění v Kyjevě.
- V roce 1918 stál v čele studentské volební samosprávy. Podle svědectví inženýra Petra Šocha, Dovženko byl v roce 1918 vojákem 3. serďuckého pluku Ukrajinské Armády. Nedávno odtajněné dokumenty svědčí o tom, že orgány čeka v roce 1919 odsoudily Dovženka za antiboševickou činnost k vězení v koncentračním táboře. V Kyjevě se v té době vláda změnila třináctkrát. Dovženko zde přežil německou, rusko-sovětskou, rusko-monarchistickou a polskou okupaci, viděl smrt na každém kroku, sám byl odsouzen k smrti zastřelením, které ovšem unikl.
- V letech 1919—20 Dovženko pracoval mezi „borořbysty“ v Kyjevě, organizoval kulturní život. Byl poslán do Žytomyru jako vedoucí stranické školy. Když Žytomyrskou oblast okupovali Poláci, zůstal v ilegalitě. Během jedné z operací se dostal do zajetí, odkud se mu podařilo utéci do okupovaného Kyjeva. Když bylo město

⁵⁹ Dovženko je tvůrcem 14 hraných a dokumentárních filmů, napsal 15 literárních scénářů a filmových „povístek“, dvě divadelní hry, autobiografickou „povístek“, více než 20 povídek a novel, řadu publicistických článků a teoretických prací věnovaných otázkám filmového umění, malby, architektury.

⁶⁰ Podle jiné verze se narodil 10. 9. (Toto datum uvádí zdroj: Мовчан, s. 80; Totéž datum uvádí i *Slovník spisovatelů národů SSSR*).

⁶¹ Podle jiného zdroje měl sourozenců čtrnáct (Буряк, Б. С. „Олександр Довженко“. In Олександр Довженко. *Кіноповісті. Оповідання*. Київ: Наукова думка, 1986, s. 7).

⁶² Довженко, О. *Твори в п'яти томах*. Київ 1983, діл 1, s. 18.

- „osvobozeno“, stal se sekretářem guberniálního oddělení osvěty, komisařem 1. ukrajinského státního divadla T. H. Ševčenko.
- Díky „borořbystům“ se mu podařilo odjet do západní Evropy. Nejprve pracoval ve Varšavě při ukrajinsko-polské komisi výměny a repatriace zajatců, poté na velvyslanectví USSR.
 - V roce 1922 odjel do Berlína na post sekretáře generálního konzulátu USSR v Německu. Zde se uskutečnil jeho sen studovat moderní evropské umění. Zanechal práce na konzulátě a díky čtyřicetidolarovému měsíčnímu stipendiu od Lidového komisariátu osvěty USSR, který tehdy řídili „borořbysté“, studoval soukromou uměleckou školu expresionisty Heckela. Často navštěvoval výstavy a muzea, chodil na přednášky do Berlínské akademie výtvarných umění.
 - V těchto letech pracoval i jako karikaturista. Z Berlína posílal do USA a Kanady karikatury. Jeho ilustrace byly publikovány nejvíce v časopise *Молот* (tiskový orgán ukrajinských komunistů USA), který tehdy redigoval M. Tarnovskij.
 - Z Berlína se Dovženko vrátil v roce 1923 do Charkova, kde se okamžitě ocitl ve společnosti charkovských „romantiků“ v čele s M. Chvylovým.
 - Byl členem literární organizace Гарт.
 - Tehdy se proslavil svými karikaturami (podepisoval je Saško) a také knižními ilustracemi (například ilustroval knihu *Голубі ешелони* P. Panče).
 - V Charkově pracoval v redakci novin *Віснi ВУЦВК* jako ilustrátor a karikaturista.
 - Stal se jedním ze spoluzakladatelů ВАПЛІТЕ, účastnil se příprav prvního shromáždění ВАПЛІТЕ 14.10. 1925. Rozšířil teze M. Chvylového o nezávislosti ukrajinské literatury na ruském vlivu i na výtvarné umění. Jednalo se zvláště o článek „До проблеми образотворчого мистецтва“, který byl opublikován v teoretickém sborníku *ВАПЛІТЕ* (1926). Dovženko deklaroval vlastní nezávislý směr ukrajinského umění s jeho historickou a národní tradicí a živým kontaktem s moderním evropským uměním.
 - Jedné červnové noci roku 1926 dlouho proseděl ve své pracovně, „*підбив підсумки свого нелаштованого тридцятидворічного життя, вранці пішов з дому і більше не повертався*“⁶³. Odjel do Oděsy a stal se režisérem.
 - V letech 1926—27 vytvořil v oděských filmových ateliérech své první filmy – komedii „Ягідкі кохання“ a dobrodružný film „Сумка дипкур'єра“.
 - V roce 1928 natočil film „Звенигора“, který se stal filmovou sensací. Scénář napsal M. Johansen a J. Ťuťunyk. Film se okamžitě dostal na světová filmová plátna, promítal se zejména v Anglii, USA, Kanadě, Francii, Belgii a mnoha dalších zemích.
 - Aby mohl dál tvořit, musel Dovženko ve svém dalším filmu „Арсенал“ (1929) učinit politický ústupek Moskvě – vykreslil zde povstání proti Centrální Radě, kterou sám v letech 1917-18 bránil. Tento film byl prvním filmem natočeným podle vlastního scénáře.
 - Následujícím filmem Dovženka byl geniální film „Земля“ (1930). Tento film byl na Mezinárodním filmovém festivalu v Bruselu (1958) označen za jeden z 12 nejlepších světových filmů všech dob.
 - V roce 1930 se Dovženko oženil s herečkou Julii Solncevovou. S ní uskutečnil turné po Evropě: byl v Berlíně, Paříži, Londýně, Praze. Na jeho turné se promítaly filmy „Звенигора“, „Арсенал“, „Земля“, probíhala setkání s novináři, filmovými umělci, Dovženko přednášel o novém umění, setkal se s H. Wellsem, H. Barbussem, R. Rollandem.
 - Na rozdíl od nadšeného přijetí v Evropě, Moskva jeho filmy příliš kladně nehodnotila. Film „Земля“ byl stranickými ortodoxními kritiky přijat jako dílo nacionalistické, škodlivé, s převahou biologického nad sociálním, absencí jasných třídních charakteristik.
 - Prvním Dovženkovým zvukovým filmem byl film „Іван“ (1932). Za toto dílo byl Dovženko kritizován, film byl stažen z filmových pláten, později byl zákaz odvolán a Dovženko se vrátil ke své tvorbě.
 - Nejlepší Dovženkovy filmy byly zkritizovány a nakonec staženy. Dovženko, neustále omezovaný totalitním režimem, se snažil najít činnost, kde by mohl tvořit svobodně. Jednalo se například o projekty rekonstrukce Kyjeva apod.
 - Toto období svého života Dovženko popisuje takto: „*В мене почав псуватися характер. Я зробився нервовим і надміру вразливим. Я жив замкнуто.*“
 - V roce 1934, v době masového zatýkání, Dovženko utekl z Kyjeva do Moskvy, napsal dopis Stalinovi s prosbou „*захистити мене й допомогти мені творчо розвиватися*“. Stalin, ten, který zakázal jeho filmy, nyní sehrál roli jeho spasitele, umožnil mu znovu točit filmy, sám mu dával témata, která měl Dovženko přenášet na filmové plátno, poslal jej na Daleký východ, kde Dovženko sbíral materiál pro svůj budoucí film „Аероград“ (1935).
 - Na počátku války odjel s Kyjevským filmovým studiem, které tehdy vedl, do Ufy a Ašchabádu. Jako dobrovolník pracoval na frontě jako korespondent novin *Красная армия*. Účastnil se osvobození Charkova a Kyjeva.

⁶³ Довженко, О. *Твори в п'яти томах*, díl 1, s. 26-27.

- V roce 1943 dokončil filmovou „povíste“ „Україна в огні“, kterou ovšem Stalin zakázal publikovat a natočit podle ní film.
- Dovženko byl zbaven práva vrátit se na Ukrajinu a zařídit si zde filmové studio. Od té doby pracoval v Moskvě. Byl nucen zpracovávat témata „na zakázku“. Tak vznikly filmy „Мічурін“ (1948), „Поєма про море“ (1956) a další. Jeho labutí písni je autobiografická novela „Зачарована Десна“ (1957).
- Nedílnou součástí jeho díla tvoří posmrtně zveřejněné deníkové zápisky (1964).
- V poválečné době nebylo Dovženkově dovoleno vrátit se na Ukrajinu, do konce života žil v Moskvě, kde 26. 11. 1956 zemřel.

Prozaická díla (abecedně)

1. Аероград, кіноповість, 1934.
 - 1934
2. Земля, кіноповість, 1929.
 - almanach *Авангард*, 1930 (úryvky)⁶⁴.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Аероград
 - 1934
2. Земля
 - almanach *Авангард*, 1930 (úryvky).

Primární literatura II.

1. Довженко, Олександр. *Země*. Karlín 1931.
2. Довженко, Олександр. *Зачарована Десна*. Київ: Видавництво ЦКЛКСМУ Молодь, 1957.
3. Довженко, Олександр. *Зачарована Десна*. Київ: Радянський письменник, 1957.
4. Dovženko, Olexandr. *Začarovaná Desna*. Praha: Svět sovětů, 1958.
5. Довженко, Олександр. *Поєма про море*. Київ: Радянський письменник, 1961.
6. Dovženko, Olexandr. *Zánik bohov*, Bratislava: Tatran, 1966.
7. Довженко, Олександр. *Афоризми. Крилаті вирази. Творчі роздуми. Скапки думок високих*. Видавництво ЦКЛКСМУ Молодь, 1968.
8. Довженко, Олександр. *Про красу*. Київ: Мистецтво, 1968.
9. Dovženko, Olexandr. *Začarovaná Desna*. Odeon 1974.
10. A. P. Dovženko. *Básník filmového plátna*. Československý filmový ústav, 1976.
11. Довженко, Олександр. *Бачити завжди зорі*. Київ: Радянський письменник, 1979.
12. Довженко, Олександр. *Теори в п'яти томах*. Київ 1985.
13. Довженко, Олександр. *Кіноповісті. Оповідання*. Київ: Наукова думка, 1986.
14. Довженко, Олександр. *Україна в огні. Кіноповість. Щоденник*. Київ 1990.
15. Довженко, Олександр. *Господи, пошли мені сили. Щоденник. Кіноповісті. Оповідання. Фольклорні записи. Листи. Документи*. Харків 1994.

Sekundární literatura II.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Libri, 2001.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
4. Бабишкін, Олег. „Довженкова краса“. In Олександр Довженко. *Про красу*. Київ: Мистецтво, 1968.
5. Бабишкін, Олег. „Тільки чисте золото правди“. In Олександр Довженко. *Бачити завжди зорі*. Київ: Радянський письменник, 1979.
6. Бажан, Микола. „Олександр Довженко“. In Микола Бажан. *Путі людей*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1969.
7. Бажан, Микола. „Диптих про Олександра Довженка“. In Микола Бажан. *Теори в чотирьох томах*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1985.
8. Буряк, Б. С. „Олександр Довженко“. In Олександр Довженко. *Кіноповісті. Оповідання*. Київ: Наукова думка, 1986.
9. Воскрекасенко, Сергій. „Довженко сміється“. In Сергій Воскрекасенко. *Портрети зблизька*. Київ 1977.

⁶⁴ Celé dílo bylo publikováno až v roce 1955 v časopise *Дніпро* (1955, č. 1).

10. Дзюба, І. „Знаки духовної співмірності. Штрихи до світового контексту естетички Олександра Довженка“. *Дивослово*, 1996, ч. 1.
11. Dovženko, Olexsander. *Z deníků*. Ed. Alena Morávková. Praha: Československý spisovatel, 1964.
12. Жевченко-Яновська, Тамара. „Спогади про Олександра Довженка“. In Раїса Мовчан. *Українська проза ХХ століття в іменах: посібник для старшокласників, студентів, учителів*. Київ: Актуальна освіта.
13. Коваленко, Михайло-Підсуха, Олександр. „Замість передмови“. In Олександр Довженко. *Афоризми. Крилаті вирази. Творчі роздуми. Скапки думок високих*. Видавництво ЦКЛКСМУ Молодь, 1968.
14. Коваленко, М.-Мішурін, О. *З Довженкової криниці. Спогади і статті*. Київ 1984.
15. Корогодський, Р. „Довженко й український П'ємонт“. *Сучасність*, 1993, ч. 6.
16. Корогодський, Р. „Довженко у полоні“. *Сучасність*, 1992, ч. 2.
17. Корогодський, Р. *Довженко в полоні. Розвідки та есе про майстра*. Київ 2000.
18. Кошелівець, І. *Олександр Довженко. Спроба творчої біографії*. Мюнхен 1980.
19. Кошелівець, І. „Про затемнені місця з біографії О. Довженка“. *Дніпро*, 1994, ч. 9-10.
20. Куценко, М. *Сторінки життя і творчості Олександра Довженка*. Київ 1975.
21. Лавріненко, Ю. „Олександр Довженко“. In Українське слово. Ed. Яременко, Василь-Федоренко, Євген. Київ: Видавництво Рось, 1994, діл 2.
22. Linhart, Lubomír. „Olexandr Dovženko“. In Olexandr Dovženko. *Začarovaná Desna*. Praha: Svět sovětů, 1958.
23. Molárová, Larisa. „Olexandr Dovženko“. In Olexandr Dovženko. *Zánik bohov*. Bratislava: Tatran, 1966.
24. Něborjačok, F. M.-Motornyj, V. A. „Filmové povídky Olexandra Dovženka“, In Olexandr Dovženko. *Začarovaná Desna*, Odeon 1974.
25. Плачинда, С. *Олександр Довженко*. Київ 1980.
26. Семенчук, І. Р. *Життєпис Олександра Довженка*. Київ 1991.
27. Царинник, М. „Плянєтне видиво: міфотворче світовідчування Олександра Довженка“. *Сучасність*, 1973, ч. 10-12.
28. *Довженко і світ. Творчість Олександра Довженка в контексті світової культури*. Київ 1984.
29. *Олександр Довженко. Спогади і статті*. Київ 1959.
30. *Полум'яне життя. Спогади про Олександра Довженка*. Київ 1973.
31. *Спогади про Олександра Довженка*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1973.

Dukyn Mykola (1905-1943)

- прозаїк, бiаснiк, лiтерiрнi критик, пieklаdatel z ruštiny⁶⁵
- Mykola Volodymyrovych Dukyn se narodil 21. 12. 1905 v Balakliji na Charkovsku v rodině drobného kramáře, který vlastnil les a louky, najímal si nádeníky a vlastnil malý obchod. Matka, Anastasie Fedorivna byla jeho první učitelkou: četla svým dětem Puškina, Ševčenka, Někrasova, Korolenka, Franka.
- Od svých devíti let se Dukyn učil v Charkově, v obchodní škole.
- V době občanské války zemřel na tyfus jeho otec a matka zůstala s pěti dětmi sama. Dukyn si musel hledat práci a našel ji v dělostřeleckém skladě.
- Studoval Skovorodovu pedagogickou školu v Charkově. Poté určitou dobu pracoval jako učitel na Ižjumsku. Jeho činnost ovšem nebyla omezena pouze na vyučování, účastnil se a organizoval různé kulturní aktivity (čítárnu, kroužek likvidace negramotnosti apod.)
- Debutoval v roce 1924.
- V roce 1927 Dukyn odjel do Charkova a začal se aktivně věnovat literární tvorbě.
- V roce 1928 jej S. Pylypenko přizval ke spolupráci v redakci časopisu *Плуг*. Dukyn psal povídky, črty, články, recenze.
- V letech 1932-1934 byl tajemníkem časopisu *Критика* a až do svého zatčení se zbaýval literární činností.
- Náležel do literární organizace *Плуг*.
- Tiskl poezii a povídky v časopisech *Плужанин*, *Плуг*, *Молодняк*.
- Ve 30. letech byl represován. V protokolech z výsledků se mimo jiné dočteme toto: „Як виходець із буржуазної сім'ї почав своєю антирадянську націоналістичну діяльність ще в 1921 році... В 1922 році почав учитися в Харківському педтехнікумі, де лютували запеклі націоналісти Вишиваний, Шамрай та ін... Мої натхненники - Пилипенко, Кириленко, Панів і Божко... У 'Плугу' почав писати свої націоналістичні новели... Такою новелою були 'Пасинки стегу', 'На аванпостах'... у збірнику 'Матіола' те саме, про що

⁶⁵ Dukyn překládal například Černyševského, Puškina, Lermontova, ruskou dětskou literaturu.

писав націоналіст Хвильовий... По-шкідницьки переклав романи 'Пушкін' Ю.Тинянова, 'Бруски' Панфьорова, 'Як гартувалася сталь' М.Островського."

- За рік року поvyšetrování, 9. 2. 1939 Dukyn odmítł všechny předchozí obvinění: „Факти... мною вигадані для обмови себе... Про те, що існує серед письменників підпільна організація, не знаю...”.
- 29. 10. 1939 byl Dukyn poslán do tábora na 5 let za účast v protisovětské nacionalistické organizaci.
- Podle svědectví táborové administrace zemřel 10. 10. 1943 na tuberkulózu.
- Dukyn byl posmrtně rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. Дід Тополя, povídka, 1932.
2. Зрада, povídka, 1933.
3. Колега, povídka.
 - Плужанин, 1926, č. 10.
 - Матиола. Плужанин, 1928
4. Матиола, povídka.
 - Молодняк, 1927, č. 2.
 - Матиола. Плужанин, 1928.
5. Мінезота № 23, povídka.
 - Мінезота № 23. 1929.
6. На аванпостах, povídka.
 - Знання, 1925, č. 24-25, č. 26-27.
 - Матиола. Плужанин, 1928.
7. Пасинки степу, povídka, 1924.
 - альманах Плуг, 1924, č. 1.
8. Світилка, povídka.
 - Плужанин, 1927, č. 6.
 - Матиола. Плужанин, 1928.
9. Смерть, povídka, 1933.
10. Сходило сонце
 - Знання, 1924, č. 40.
11. Чотири бемоли, povídka.
 - Молодняк, 1927, č. 12.
 - Матиола. Плужанин, 1928.
12. Фортуна, povídka.
 - Матиола. Плужанин, 1928.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Пасинки степу
 - альманах Плуг, 1924, č. 1.
2. Сходило сонце
 - Знання, 1924, č. 40.
3. На аванпостах
 - Знання, 1925, č. 24-25, č. 26-27.
4. Колега
 - Плужанин, 1926, č. 10.
5. Матиола
 - Молодняк, 1927, č. 2.
6. Світилка
 - Плужанин, 1927, č. 6.
7. Чотири бемоли
 - Молодняк, 1927, č. 12.

Матиола. Плужанин, 1928.

{Матиола}

{Світилка}

{Колега}

{На аванпостах}

{Чотири бемоли}

8. Фортуна

9. Мінезота № 23
▫ *Мінезота № 23*. 1929.

Primární literatura I.

1. Дукин, Микола. *Матіола*. Плужанин, 1928.
2. Дукин, Микола. *Смерть. Дід Тополя*. Харків-Київ: ЛіМ, 1933.
3. Дукин, Микола. *На шпилі*. Київ: Державне видавництво, 1936.
4. Дукин, Микола. *Матіола*. Київ: Радянський письменник, 1960.

Primární literatura II.

1. Дукин, Микола. *Мінезота № 23*. 1929.
2. Дукин, Микола. „Ілчівека“ в авангарді. 1931.
3. Дукин, Микола. *Без протоптанних стежок*. 1931.
4. Дукин, Микола. *Останній запорожець*. 1931.
5. Дукин, Микола. *Весна починається в грудні*. 1932.
6. Дукин, Микола. *Оповідання*. 1933.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 2.
3. Вишновський, Д. „Микола Володимирович Дукин“. In Микола Дукин. *Матіола*. Київ: Радянський письменник, 1960.

Епик Hryhorij (1901-1937)

- прозаїк, башнік, драматик, автор фільмових сценаріў, автор кних про діти
- pseudonymy: Hryc, Hr. Cholodnyj
- Hryhorij Danylovych Epik se narodil 17.1. 1901 v Kamjance (Novomoskevský okres) na Dněpropetrovsku v rodině dělníka, který celý život pracoval v železničních dílnách a metalurgických závodech bývalé Katerynoslavi.
- Epik ukončil vesnickou školu.
- Od roku 1916 pracoval v železničních dílnách jako skladový úředník.
- V roce 1918 byl za účast v protihejtmanšém povstání propuštěn z práce.
- V roce 1919 se stal dobrovolníkem 1. novomoskevského povstaleckého pluku, účastnil se revolučních událostí. Bojoval proti Petljurovi, Děnikinovi (podzim 1919-1920).
- Na počátku roku 1920 vstoupil do komunistické strany a začal pracovat v revolučním výboru Kamjanky.
- V roce 1921 studoval při poltavské guberniální lidové osvětě kurzy školních instruktorů. Poté odjel do Poltavy, kde pracoval jako instruktor politické osvěty, tajemník a předseda okresního výkonného výboru.
- V letech 1921-22 pracoval rovněž nějakou dobu jako učitel ve vsi Stari Sanžary u Poltavy. Kromě učitelské práce Epik vedl komsomolské středisko ve Starých Sanžarách. Epik byl rovněž vedoucím dramatického kroužku a účastnil se představení jako herec.
- V té době začal tisknout svá první díla. Jednou z prvních básní je „Поклик червоноармійця“ umístěný v časopise *Більшовик* 21. 10. 1920 (podepsaný pseudonymem Hrycko Spik). Jednalo se ale pravděpodobně o tiskařskou chybu.
- Jeho verše a články (podepisované Hryc, Hr. Cholodnyj) byly tištěny v časopise poltavského guberniálního výboru komsomolu *Червоний юнак*, který Epik určitou dobu redigoval.
- Na počátku roku 1923 Poltavský guberniální výbor komsomolu vydal sbírku básní Epika *Червона кобза*.
- V roce 1922 Epik pracoval v Poltavě. V září se spolu s I. Kapustanským a J. Žylkem stal iniciátorem vytvoření poltavské filiálky literární organizace ПЛур.
- V Poltavě byl rovněž ve spojení s mládežnickou literární organizací Молот, kterou podporoval komsomol.
- Od roku 1922 pracoval v kulturním oddělení KD(b)U a posléze v guberniálním výboru komsomolu.
- Na konci roku 1924 Epik odjel do Charkova. Zde v letech 1924-1926 pracoval jako hlavní redaktor nakladatelství Червоний шлях a ДВУ. Od roku 1925 redigoval časopis *Молодий більшовик*.

- Od roku 1926 studoval Institut rudé profesury v Charkově, specializoval se na historii Ukrajiny. Poté působil jako pedagog, novinář a komsomolský funkcionář.
- V roce 1926 vystoupil z literární organizace Плыр a vstoupil do literární organizace ВАПЛІТЕ a později Пролітфронт.
- Od roku 1932 byl členem Svazu sovětských spisovatelů.
- V letech 1929-30 byl ředitelem Státního literárního nakladatelství v Kyjevě.
- Epik určitou dobu pobýval na Charkovském závodě pro výrobu parních lokomotiv.
- Od srpna roku 1933 se věnoval tvůrčí činnosti.
- V červnu roku 1934 byl vyloučen z KS(b)U s takovýmto zdůvodněním: „Протягом довгих років і до останнього часу опирався лінії партії в літературі, підтримував націоналістичні елементи в їхній боротьбі проти партії”.
- 5. 12. 1934 byl zatčen za příslušnost ke kontrarevoluční nacionalistické organizaci, která měla údajně plánovat teroristické akce proti vedoucím představitelům Komunistické strany a vlády. Vyloučení ze strany a zatčení její duchovně zlomilo, bez protestu uznal obvinění.
- Na počátku roku 1935 mnoho spisovatelů udivil dopis Epika národnímu komisaři V. Balyckému, v němž se spisovatel kál za zločinné úmysly celé skupiny a tvrdil, že všechny účastníky skupiny je třeba zastřelit „jako vzteklé psy”. Tento dopis byl na plenárním zasedání Svazu spisovatelů Ukrajiny přečten tajemníkem ÚV KS(b)U Postyševem.
- Epik byl odsouzen k deseti letům vězení na Soloveckých ostrovech.
- Dopisy Epika z koncentračního tábora jeho ženě jsou přeplněny falešným patosem a informacemi o knize, kterou Epik na Solovkách psal a měla být nazvána *Соловецькіє рассказы*. Rukopis knihy Epik poslal do Moskvy na adresu lidového komisaře vnitřních záležitostí. Ovšem nic z toho osud spisovatele neulehčilo.
- Na Solovkách strávil čtyři roky. Psal zde povídky v ruštině, hodně četl světovou, ruskou i ukrajinskou literaturu, učil se rusky a německy.
- V říjnu roku 1937 byl rozsudek Epika, stejně jako mnoha dalších zrevidován trojkou NKVD Leningradské oblasti a byl vynesena nový rozsudek – zastřelení.
- Rozsudek byl vykonán 4. 11. 1937⁶⁶ na Solovkách.
- Epik byl posmrtně rehabilitován v roce 1956.

Prozaická díla (abecedně)

1. Без ґрунту, повість.
 - *Без ґрунту*. 1927.
2. Брати
 - *На зломі*. Державне видавництво України, 1926.
3. Вася, повідка, 1922.
 - *На зломі*. Державне видавництво України, 1926.
 - *В снігах*. Державне видавництво України, 1928.
4. В жовтневу ніч, повідка.
 - *На зломі*. Державне видавництво України, 1926.
 - *В снігах*. Державне видавництво України, 1928.
5. Восени, „повіст”-kronika.
 - *Вапліте*, 1927, č. 3.
 - *Облога*. Державне видавництво України, 1929.
6. В снігах, повідка, 1927.
 - *В снігах*. Державне видавництво України, 1928.
7. Зустріч, повість, 1927- XI 1928.
 - *Облога*. Державне видавництво України, 1929.
 - *Твори*. Харків: Література і мистецтво, 1932.
8. Колядка
 - *Знання*, 1923, č. 15.
9. Ленінським шляхом, повідка.
 - *Ленінським шляхом*. Харків 1925.
 - *Молодий більшовик*, 1925, č. 13.
10. На вулиці, повідка.
 - *Полохливої ночі*. Харків 1925.
11. Надія
 - *На зломі*. Державне видавництво України, 1926.

⁶⁶ Některé zdroje (zvláště předmluvy a doslovy k jeho dílům vydané před rokem 1990) uvádějí jako datum úmrtí 28. 1. 1942, což je třeba považovat za datum chybné.

12. Надзвичайна кар'єра Остапа Святюка, satirická povídka, 1929.
 - *Літературнай ярмарок*, 1929, č. 12.
13. Непія, povisť.
 - *almanach Vapilime*, 1926, č. 1.
 - *Облога*. Державне видавництво України, 1929.
14. Оповідання командира (jedná se o předělanou variantu povídky „Анкета“)
 - *На зломі*. Державне видавництво України, 1926 (zde vyšla povídka v nepředělané verzi pod názvem „Анкета“).
 - *В снігах*. Державне видавництво України, 1928.
15. Перша весна, román, květen 1930-1931, Харків.
 - *Перша весна*. Молодий більшовик, 1932.
 - *Перша весна*. Харків - Одеса: Художня бібліотека молодого робітника, 1932.
 - *Перша весна*. Література і мистецтво (Бібліотека колгоспника), 1933.
16. Перші комунари
 - *Полохливої ночі*, Харків: Червоний шлях, 1925.
17. Петро Ромен, román, dopřáno 24. 4. 1932.
 - *Петро Ромен*. Харків - Одеса: ДВОУ Молодий більшовик, 1932.
 - *Петро Ромен*. 1934.
18. Під баштою
 - *В снігах*. Державне видавництво України, 1928.
19. Під лісом, povídka.
 - *Нові шляхи*. 1930.
 - *Під лісом*. Харків: Література і мистецтво, 1931.
20. Полохливої ночі, povídka.
 - *Полохливої ночі*. Харків: Червоний шлях, 1925.
21. Радиоаматор, satirická povídka.
 - *Облога*. Державне видавництво України, 1929.
22. Тепер бої не в полі
 - *Селянський будинок*, 1926, č. 10.
23. Терешко, povídka.
 - *Терешко*. Червоний шлях, 1924.
24. У жовтневу ніч, povídka, 1925.
25. Чорний Борух
 - *Облога*. Державне видавництво України, 1929.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Колядка
 - *Знання*, 1923, č. 15.
2. Терешко
 - *Терешко*. Червоний шлях, 1924.
3. Ленінським шляхом
 - *Ленінським шляхом*. Харків 1925.
 - *Молодий більшовик*, 1925, č. 13.

Полохливої ночі, Харків: Червоний шлях, 1925.

4. Полохливої ночі
5. На вулиці
6. Перші комунари
{Ленінським шляхом}
7. Тепер бої не в полі

На зломі, Державне видавництво України, 1926.

8. Анкета
9. Брати
10. В жовтневу ніч
11. Вася
12. Надія

13. Непія
 - *almanach Vapilime*, 1926, č. 1.
14. Без ґрунту

- *Без ґрунту*. 1927.
- 15. Восени
 - *Валліте*, 1927, č. 3.

В снігах, Державне видавництво України, 1928.

- {Вася}
- {Оповідання командира} (*Jedná se o předělanou verzi povídky Анкета*)
- 16. В снігах
 - {В жовтневу ніч}
- 17. Під баштою

Облога, Державне видавництво України, 1929.

- 18. Радиоаматор
 - {Непія}
- 19. Зустріч
 - {Восени}
- 20. Чорний Борух
- 21. Надзвичайна кар'єра Остапа Святюка
 - *Літературнай ярмарок*, 1929, č. 12.
- 22. Під лісом
 - *Нові шляхи*. 1930.
- 23. Перша весна
 - *Перша весна*. Молодий більшовик, 1932.
 - *Перша весна*. Харків - Одеса: Художня бібліотека молодого робітника, 1932.
- 24. Петро Ромен
 - *Петро Ромен*. Харків - Одеса: ДВОУ Молодий більшовик, 1932.

Primární literatura I.

1. Епiк, Григорій. *На зломi*. Державне видавництво України, 1926.
2. Епiк, Григорій. *В снігах*. Державне видавництво України, 1928.
3. Епiк, Григорій. *Облога, Збірка повістей і оповідань*. Державне видавництво України, 1929.
4. Епiк, Григорій. *Під лісом*. Харків: Література і мистецтво, 1931.
5. Епiк, Григорій. *Перша весна*. Харків – Одеса: Художня бібліотека молодого робітника ДВОУ, 1932.
6. Епiк, Григорій. *Петро Ромен*. Харків – Одеса: ДВОУ Молодий більшовик, 1932.
7. Епiк, Григорій. *Твори*. Харків: Література і мистецтво, 1932.
8. Епiк, Григорій. *Перша весна*. Література і мистецтво: Бібліотека колгоспника ДВОУ, 1933.
9. Епiк, Григорій. *Твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.
10. Епiк, Григорій. *Перша весна*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1971.

Primární literatura II.

1. Епiк, Григорій. *Полохливої ночі*. 1925.
2. Епiк, Григорій. *Брати*. 1930.
3. Епiк, Григорій. *Радиоаматор*. 1930.
4. Епiк, Григорій. *Чорний борух*. 1930.
5. Епiк, Григорій. *Петро Ромен*. 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 2.
3. Васьків, Микола. „Тексти крізь текст“. *Слово і час*, 2003, č. 8.
4. Килимник, Олег. „Творчість Григорія Епiка“. In Григорій Епiк. *Твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.
5. Костюк, Г. „На вищому етапі“. In Григорій Епiк. *Перша весна*. Харків – Одеса: Художня бібліотека молодого робітника ДВОУ, 1932.
6. Ротач, П. „Про перебування Г. Епiка в Полтаві“. *Радянське літературознавство*, 1967, č. 10.
7. Фролова, К. „3 листів Г. Епiка“. *Радянське літературознавство*, 1965, č. 1.

Sekundární literatura II.

1. Килимник, Олег. *Григорій Епик*. Київ: Радянський письменник, 1960.
2. Ротач, П. „Полтавське світання“. In *Літературна Україна*. 18.2. 1966.

Recenze na samostatně vydanou povídku *Ленінським шляхом*. Харків 1925.

3. Б., М. *Культура і побут*, 1925, č. 28.
4. Овчаров, Г. *Нова книга*, 1925, č. 3.

Recenze na sbírku *Полохливої ночі*. Харків: Червоний шлях, 1925.

5. Ард. *Робочий Клуб*, 1925, č. 5.
6. Рудерман, Н. *Культура і побут*, 1925, č. 17.
7. Капустянський, В. „Плужанська проза на революційні теми“. *Плужанин*, 1925, č. 5.
8. Бондаренкло, М. *Комсомолец України*, 1926, č. 43.

Recenze na sbírku *На зломі*. Державне видавництво України, 1926.

9. Коваленко, Б. *Життя і революція*, 1925, č. 12.
10. Кожушко, С. *Червоний шлях*, 1926, č. 1.
11. Радугін, С., *Робочий Клуб*, 1926, č. 3.
12. Якубовський, Ф. *Пролетарська правда*, 1925, č. 283 (1924), 10. 12.

Hadzinskyj Volodymyr (1888-1932)

- básník, prozaik, literární vědec a kritik
- pseudonymy: Josyf, Hrich, Oskar Redinh, Trylskyj
- Volodymyr Antonovyč Hadzinskyj se narodil 21. 8. 1888 v Krakově v intelektuálské rodině.
- Když mu bylo pět let, rodina se přestěhovala do Stanislavova ve východní Haliči. Zde Hadzinskyj navštěvoval zpočátku národní školu a posléze polskou reálku, kterou ukončil v roce 1906.
- V letech 1906-9 studoval vyšší polytechnickou školu ve Lvově. Poté si odbyval vojenskou službu (1909-1910).
- V letech 1910-13 studoval matematiku a fyziku na Vídeňské univerzitě.
- Od roku 1908 tiskl ve Lvovských časopisech, hlavně v časopise *Неділя*, rovněž v časopisech *Ілюстрована Україна*, *Станіславський Вісник*.
- V letech 1914-17 bojoval na všech frontách – italské, ruské, srbské, francouzské.
- S rakouskou armádou se dostal v roce 1918 na východní Ukrajinu, kde zůstal a vstoupil do Komunistické strany a Rudé armády.
- V roce 1920 redigoval časopis *Пролетарська Освіта*.
- Po občanské válce byl činný jako stranický funkcionář a kulturní pracovník.
- Účastnil se dobových literárních diskusí, byl předním zastáncem a hlasatelem tzv. revolučního impresionismu jakožto hlavní tvůrčí metody sovětské literatury.
- Byl členem literárních organizací Гарт, Арена, СІМ, ВУСПП.
- Zemřel 11.8. 1932 v Oděse.

Prozaická díla (abecedně)

1. Він і вона
 - *Вир революції*, Катеринослав, 1921.
2. Кінець, fantastická „povíšť“.
 - *Гарт*. Одеса 1927.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Він і вона
 - *Вир революції*, Катеринослав, 1921.
2. Кінець
 - *Гарт*. Одеса 1927.

Секундарні літэратура I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. Лейтес, А. „Владимир Гадзинський“. In Владимир Гадзинский. *Айнштайн. Земля*. Москва: Видавництво СІМ, 1925.

Нак Анатол (1893-1980)

- spisovateľ, fejetonista, žurnalista
- pseudonymy: Ivan Antypenko, Antoša Ko
- Narodil se v roľníckej rodině.
- Byl tajemníkem časopisu *Селянка України*.
- Jeho prvním otištěným dílem byla báseň (noviny *Воин-Гражданин*, 1917).
- Byl členem literární organizace Плуг.
- Za druhé světové války emigroval do Německa a v roce 1949 do USA.

Prozaická díla (abecedně)

1. *Азбука комунізму*, povídka.
 - *Плужанин*, 1925, č. 1.
2. *Бетон наступає*, нариси.
 - *Бетон наступає*. Харків: Дніпрельстан, 1929.
 - *Бетон наступає*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
3. *Гапка Гайдабуриха*, povídka.
 - *Селянка України*, 1926, č. 3.
4. *Десята*, povídka.
 - *Селянка України*, 1925, č. 4.
5. *Ковалівна*, povídka.
 - *Селянка України*, 1925, č. 10.
6. *Куркуль*, povídka.
 - *Нова громада*, 1924, č. 25.
 - *Куркуль*. Книгоспілка, 1924.
7. *На червоних полях*, povídka.
 - *Нова громада*, 1923, č. 5-6.
8. *Християнська кров*
 - *Християнська кров*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. *На червоних полях*
 - *Нова громада*, 1923, č. 5-6.
2. *Куркуль*
 - *Нова громада*, 1924, č. 25.
 - *Куркуль*. Книгоспілка, 1924.
3. *Азбука комунізму*
 - *Плужанин*, 1925, č. 1.
4. *Десята*
 - *Селянка України*, 1925, č. 4.
5. *Ковалівна*
 - *Селянка України*, 1925, č. 10.
6. *Гапка Гайдабуриха*
 - *Селянка України*, 1926, č. 3.
7. *Бетон наступає*
 - *Бетон наступає*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
8. *Християнська кров*
 - *Християнська кров*. Державне видавництво України 1929.

Primární literatura I.

1. Гак, Анатол. *Дніпрельстан*. Харків 1929.
2. Гак, Анатол. *Християнська кров*. Державне видавництво України 1929.
3. Гак, Анатол. *Бетон наступає*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
4. Гак, Анатол. *Християнська кров*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

Haluško Denys (1898-1938)

- prozaik
- Denys Onysymovyč Haluško se narodil v roce 1898 v rolnické rodině.
- Účastnil se občanské války.
- V letech 1932-37 vyučoval v Charkovském institutu lidové osvěty.
- Mezi lety 1937-38 vyučoval na Charkovské univerzitě.
- Byl jedním z organizátorů a tajemníkem byra literární organizace ЛОЧАФ.
- Byl obětí nezákonných represálií.
- Rehabilitován byl v roce 1957.

Prozaická díla (abecedně)

1. Дні боротьби
 - *Перші роки*. Харків: Література і мистецтво, 1934.
2. Інтернаціональний загін
 - *Перші роки*. Харків: Література і мистецтво, 1934.
3. Остання армія „їдиної неділимої“
 - *Перші роки*. Харків: Література і мистецтво, 1934.
4. Перші роки
 - *Перші роки*. Харків: Література і мистецтво, 1934.
5. Під чужим ім'ям
 - *Перші роки*. Харків: Література і мистецтво, 1934.
6. Рейд ударників, črta, 1931.
7. Смерть пророка
 - *Перші роки*. Харків: Література і мистецтво, 1934.
8. Табір Араслан-Бека
 - *Перші роки*. Харків: Література і мистецтво, 1934.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Рейд ударників, črta, 1931.

Перші роки, Харків: Література і мистецтво, 1934.

2. Дні боротьби
3. Смерть пророка
4. Інтернаціональний загін
5. Табір Араслан-Бека
6. Перші роки
7. Остання армія „їдиної неділимої“
8. Під чужим ім'ям

Primární literatura I.

1. Галушко, Денис. *Перші роки*. Харків: Література і мистецтво, 1934.

Primární literatura II.

1. Галушко, Денис. *Перший раз на чаті*, sbírka povídek, 1929.
2. Галушко, Денис. *Дні боротьби*, sbírka povídek, 1931.

Секундарні література I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах.* Київ 1988, діл 1.

Halych Marija (??-??)

- прозаїчка
- *Náležela do lit. organizace* Ланка.

Prozaická díla (abecedně)

1. До біржі, *miniatura*.
 - *Життя і революція*, 1925, ч. 6-7.
 - *Друкарка*. Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.
2. Друкарка, *rovídka*.
 - *Життя і революція*, 1926, ч. 7.
 - *Друкарка*. Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.
3. Наталя
 - *Друкарка*. Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.
4. Небела, *miniatura*.
 - *Друкарка*. Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.
5. Обережна, *miniatura*.
 - *Друкарка*. Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.
6. Перстень, *miniatura*.
 - *Друкарка*. Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.
7. По дорозі, *miniatura*.
 - *Життя і революція*, 1925, ч. 9.
 - *Друкарка*. Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.
8. Про клин, *rovídka*.
 - *Глобус*, 1927, ч. 7.
9. Убили, *miniatura*.
 - *Друкарка*. Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.
10. Хліба нема, *miniatura*.
 - *Життя і революція*, 1925, ч. 6-7.
 - *Друкарка*. Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.

Prozaická díla (chronologicky)

1. До біржі
 - *Життя і революція*, 1925, ч. 6-7.
2. По дорозі
 - *Життя і революція*, 1925, ч. 9.
3. Хліба нема
 - *Життя і революція*, 1925, ч. 6-7.
4. Друкарка
 - *Життя і революція*, 1926, ч. 7.
5. Про клин
 - *Глобус*, 1927, ч. 7.

Друкарка, *sbrírka povídek*, Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.

6. Перстень
7. Убили
8. Небела
{Хліба нема}
9. Обережна
{По дорозі}
{До біржі}
{Друкарка}
10. Наталя

Моя кар'єра, Харків – Київ: Державне видавництво України, 1930.

11. **Моя кар'єра**
{Друкарка}

Primární literatura I.

1. Галич, Марія. *Друкарка*, sbírka povídek, Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.
2. Галич, Марія. *Моя кар'єра*. Харків – Київ: Державне видавництво України, 1930.

Sekundární literatura II.

Recenze na knihu *Друкарка*, sbírka povídek, Київ: Видавництво письменників Маса, 1927.

1. Гук, М. *Культура і побут*, 1927, č. 32.
2. Гуменна, Д. *Життя і революція*, 1927, č. 7-8.

Holota Petro (1902-1949)

- básnik, prozaik
- pseudonymy: Petro Balašivskij, P. Balaš, Bašlyčka, Marusja, P. Holota
- Vlastním jménem Petro Ivanovyč Melnyk se narodil 12. 7. 1902 ve vsi Balašivka poblíž Oděsy.
- V dětství spolu s rodiči nádeničil na statcích.
- Sám se naučil číst.
- Externě složil zkoušky na gymnázium.
- Tiskl od roku 1919.
- V letech 1921-23 navštěvoval literární seminář V. Brjusova na Moskevské univerzitě.
- Ve 20. letech se věnoval novinářské a spisovatelské práci.
- Patřil do literárních organizací Плуг, Молодняк (1926-27), do skupiny Авангард (1928-29), ВУСПП.
- Ve 30. letech byl poslán do vyhnanství.
- Za kultu osobnosti se odmícel.
- Za druhé světové války pracoval nějaký čas v redakci frontové radiostanice Дніпро, po válce v časopisech *Соціалістична Харківщина* a *Ленінська правда*.
- Zemřel 8. 11. 1949 ve městě Sňatyn v Ivano-Frankovské oblasti.

Prozaická díla (abecedně)

1. Батрачка, ескіз.
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 3.
2. В чорному лісі, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 6.
3. Грубіян, повідка.
 - *Службовець*, 1925, č. 11.
4. Дні суму і тривоги (з моєї записної книжки)
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 16.
5. Доля однієї акції, повідка.
 - *Службовець*, 1925, č. 18.
6. Зустріч, повідка.
 - *Селянський будинок*, 1926, č. 1.
7. Комсомолец, повідка.
 - *Селянський будинок*, 1925, č. 9-10.
8. Комсомолка з полатаного млина, повідка.
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 35.
9. Маруся Башличка
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 4 (úryvek)
10. Перегарщиця, повідка.
 - *Селянка України*, 1926, č. 17.
11. Сходило сонце, готіп.
 - *Сходило сонце*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

12. Утік, povídka.
 - *Селянський будинок*, 1925, č. 7-8.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Батрачка
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 3.
2. В чорному лісі
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 6.
3. Дні суму і тривоги (з моєї записної книжки),
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 16.
4. Комсомолка з полатаного млина
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 35.
5. Грубіян
 - *Службовець*, 1925, č. 11.
6. Доля однієї акції
 - *Службовець*, 1925, č. 18.
7. Комсомолец
 - *Селянський будинок*, 1925, č. 9-10.
8. Маруся Башличка
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 4. (úryvek)
9. Утік
 - *Селянський будинок*, 1925, č. 7-8.
10. Зустріч
 - *Селянський будинок*, 1926, č. 1.
11. Перегарщиця
 - *Селянка України*, 1926, č. 17.
12. Сходило сонце
 - *Сходило сонце*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

Primární literatura I.

1. Голота, Петро. *Сходило сонце*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

Primární literatura II.

1. Голота, Петро. *Аль-кегаль*. 1929.
2. Голота, Петро. *Бруд*. 1929.
3. Голота, Петро. *В дорозі змагань*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
4. Голота, Петро. *Дні юності*. 1930.
5. Голота, Петро. *Трамваї у ярах*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 2.

Sekundární literatura II.

1. Драган, М. „Почуй мене, брате!“ *Жовтень*, 1981, č. 2.
2. Момот, Ів. „Петро Голота. – Нотатки“. *Молодняк*, 1927, č. 3.

Holovanivskij Sava (1910 – ??)

- básník, prozaik, dramatik, překladatel, publicista
- Sava Ovsijovyč Holovanivskij se narodil 29. 5. 1910 v Jelysavethradivce na Kirovohradsku v rodině úředníka.
- V letech 1927-29 studoval v Oděse.
- V Oděse započal svou literární dráhu v literárním studiu, které vedl v letech 1929-30 v Charkovském zemědělském institutu I. Mykytenko.

- Patřil k spisovatelům, kteří se na počátku své tvůrčí dráhy sdružovali kolem literární organizace Молодняк.
- Tiskl od roku 1926. V roce 1927 mu v Jelysavethradě vyšla první knížka básní *Кіньми записими*.
- V roce 1928, když přijel z Oděsy do Charkova, vstoupil do ВУСПП.
- Začátkem 30. let cestoval po Itálii, Německu, Polsku a Turecku.
- Účastnil se druhé světové války. Byl dopisovatelem frontových novin.

Prozaická díla (abecedně)

1. Чобіт Європи, literární reportáž, 1930.
 - *Чобіт Європи*. Рух, 1932.
2. Василь Найда, novela.
 - *Василь Найда*. 1931.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Василь Найда
 - *Василь Найда*. 1931.
2. Чобіт Європи
 - *Чобіт Європи*. Рух, 1932.

Primární literatura I.

1. Голованівський, Сава. *Чобіт Європи*. Рух, 1932.

Primární literatura II.

1. Голованівський, Сава. *Fronte unico*, sbírka povídek, 1931.
2. Голованівський, Сава. *Василь Найда*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. Килимник, Олег. „На дорогах доби“. In Сава Голованівський. *Клени*. Київ: Видавництво художньої літератури, 1967.
4. Первомайський, Леонід. „Шляхами невтомного шукання“. Сава Голованівський. *Люстро*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1971.
5. Slivko, Ján. „Posledné slovo o vojne“. In Sava Holovanivskyj. *Ďaleká ozvena*. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1961.

Sekundární literatura II.

1. Бажан, М. „Людяне і сутне“. *Літературна Україна*, 1980, 30.5.
2. Гуріненко, П. „Високий час творення“. *Літературна Україна*, 1985, 30. 5.

Holovko Andrij (1897-1972)

- prozaik
- pseudonym: Andrij Siroma
- Andrij Vasylovč Holovko se narodil 21. 12 1897 na Poltavsku ve vsi Jurky Kozelščanského okresu (nyní součást vesnice Chorišky) v zámožné rolnické rodině.
- V letech 1905 - 1908 chodil do vesnické školy, pokoušel se sám psát verše v ruštině. V této době četl díla Ševčenka, Puškina, Gogola a Někrasova.
- Od roku 1908 studoval reálné gymnázium v Kremenčuku, kde se seznámil s ukrajinskou a ruskou literární klasikou.
- V roce 1912 pod vlivem Ševčenka začal psát básně v ukrajinštině.
- V kremenčucké realce patřil k tajnému spolku Юнацька спілка, kde byl jedním z iniciátorů vytvoření rukopisného časopisu *Рідна мова*. Fungoval zde jako sekretář a archivář.

- Když měl studium fakticky ukončené a podle rozhodnutí rodiny měl dodělat ještě jeden, dodatečný ročník, který ho opravňoval stát se učitelem, z reálky byl vyloučen za účast ve zmíněném tajném spolku a za psaní veršů v ukrajinštině, které umisťoval v rukopisném časopise. Vyloučení z reálky prohloubilo jeho konflikt s otcem.
- V této době Holovko začal psát „povíste“ „3-за хмари“, která se ovšem nedochovala.
- Po vyloučení z reálky žil na venkově.
- Toužil studovat na univerzitě, ale začala první světová válka a Holovko se ocitl v čuhujivském učilišti praporečků a brzy odjel na frontu (jaro roku 1915), kde se brzy stal velitelem roty 178. pěšího vendenského pluku.
- Účastnil se bojů u města Rava-Ruska a v roce 1916 se jako velitel jízdní rozvědky 543. horodokského pluku účastnil bojů v Molodečném okrese na západní frontě. Byl raněn.
- Za humánní postoj k vojákům a za statečnost byl zvolen členem vojenského výboru.
- V květnu roku 1917 byl poručík Holovko převelen do města Toržok do 273. záložního batalionu a dostal místo instruktora, jenž měl připravovat kádry na frontu. Zde pracoval v plukovním vojenském výboru, v jehož čele stáli bolševici. V prosinci roku 1917 z rozhodnutí výboru Holovko odjel na Ukrajinu.
- Vrátil se na Poltavsko. Pracoval jako učitel ve vesnické škole ve vsi Trojanivci u Poltavy, kde pracovala jako učitelka i jeho žena a později v chutoru Stinka, kde se skrýval před mobilizací do hajdamáckého vojska.
- Učil venkovské děti, pracoval v kremenčuckých novinách *Нове життя*. Paralelně s žurnalistickou prací i psal.
- Do příchodu děníků na Poltavsko pracoval jako instruktor mimoškolního vzdělání. Nějakou dobu žil v Kremenčuku, později na chutoru Ljachivci, kde se ukrýval před mobilizací do děníkinské armády. Po porážce děníků pracoval jako učitel ve vsi Trojanivka a zároveň jako instruktor bryhadryivského okrskového oddělení lidové osvěty.
- V roce 1919 vydal svou první a poslední sbírku poezie *Самоцвіт*⁶⁷. Více poezii nepublikoval.
- V prvních měsících roku 1919 opublikoval pod pseudonymem Andrij Siroma v kremenčuckých novinách *Маяк* několik úryvků ze započaté „povíste“ „У дикому танку“ (z časů německé okupace), ale toto dílo zůstalo nedokončeno.
- Od jara roku 1920 byl Holovko velitelem Rudé armády. S 1. jízdní armádou dobyl Perekop, poté se účastnil likvidace band.
- Jako bývalého učitele, člověka s válečnou zkušeností ho odeslali do Charkova, kde několik měsíců vyučoval ve škole „rudých velitelů“.
- První dokončené prozaické dílo (skica „Момент“) bylo opublikováno pod názvem „Рафінована проституція“ v roce 1921 ve druhém čísle časopisu *Шляхи мистецтва*.
- Po roce 1922, kdy se demobilizoval, se začal intenzivně věnovat literární práci, od tohoto roku začal systematicky tisknout svá díla (časopisy *Шляхи мистецтва*, *Червоний шлях*, *Червоні квіти*).
- Vrátil se do Trojanivky, pokračoval v práci učitele, psal.
- V roce 1923 vstoupil do literární organizace Плуґ, stal se jedním z vedoucích představitelů této organizace.
- V roce 1925 se usadil ve vsi PISOČYNA nedaleko Charkova.
- V době druhé světové války byl Holovko na frontě. Zpočátku pracoval jako válečný dopisovatel leteckých divizních novin ÚV KS(b)U *Комуніст (Радянська Україна)* a od července roku 1943 pracoval ve frontových novinách *За честь Батьківщини*; psal črty, publicistické články, povídky.
- Zemřel 5. 12. 1972 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Бур'ян, повість, 1926, Харків.
 - *Плужанин*, 1926, č. 6-7. (úryvek)
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1926, č. 21, 22, 23. (úryvek „На глухих гонах“).
 - *Бур'ян*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
 - *Бур'ян*. Харків 1928.
 - *Бур'ян*. 1930.
2. Дівчинка з шляху, повідка, 1923.
 - *Дівчинка з шляху*. Полтава-Харків: Молодий робітник, 1923.
 - *Дівчинка з шляху*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
3. Діти Землі і Сонця, етюд.
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č.2.
4. Зелені серцем, повість, 1923.
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 4-5.
 - *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

⁶⁷ Sbíрка vyšla v lednu roku 1919 v kremenčuckém nakladatelství Маяк a obsahovala 17 básní.

- *Зелені серцем*. Плужанин, 1928.
- 5. **Інженери**, *rovídka*, 1924.
 - *Червоні квіти*, 1925, č. 14, 15.
 - *Інженери*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Інженери*. 1929.
 - *Можу*. Державне видавництво України, 1928.
 - *Можу*. Державне видавництво України, 1929.
 - *У широкий світ*. 1929.
 - *У широкий світ*. 1931.
 - *Червона хустина*. 1934.
- 6. **Крученим шляхом**, *rovídka*.
 - *Крученим шляхом*. Харків: Шлях освіти. 1924.
- 7. **Мати**, *roman*, 1927.
 - *Мати*. 1932.
 - *Мати*. 1934 (předělané vydání).
- 8. **Можу**, *повість*, 1922.
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 1-2.
 - *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 9. **Момент (Рафінована проституція)**, *шкіц*.
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 2. (pod názvem „Рафінована проституція“)
- 10. **Пасинки степу**, *повість*, 1924, Полтава.
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 3.
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1926, č. 27, 28 (úryvek „На наймитських зборах“).
 - *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Пасинки степу*. Плужанин, 1928.
- 11. **Пилипко**, *rovídka*, 1923.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 3.
 - *Дівчинка з шляху*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Можу*. 1928
 - *Можу*. 1929.
- 12. **Скиба Іван**, *novela*.
 - *Скиба Іван*. 1934.
- 13. **Товариші**, *rovídka*, 1923.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 1.
 - *Дівчинка з шляху*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 14. **У дикому танку**, *повість*.
 - *Маяк*, 1919 (úryvku).
- 15. **Удовині діти**, 1925.
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1926, č. 1,2.
- 16. **У широкий світ**
 - *У широкий світ*. 1929.
- 17. **Червона хустина**, *rovídka*, 1923.
 - *Нова громада*, 1924, č. 20-21.
 - *Червона хустина*. Харків: Книгоспілка, 1924.
 - *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Червона хустина*. 1929.
 - *Червона хустина*. 1930.
- 18. **Червоний роман**, 1922.
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 4-5.
 - *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **У дикому танку**
 - *Маяк*, 1919 (úryvku).
2. **Момент (Рафінована проституція)**
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 2. (pod názvem „Рафінована проституція“)
3. **Діти Землі і Сонця**
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č.2.
4. **Дівчинка з шляху**
 - *Дівчинка з шляху*. Полтава-Харків: Молодий робітник, 1923.

5. **Можу**
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 1-2.
6. **Червоний роман**
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 4-5.
7. **Зелені серцем.**
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 4-5.
8. **Крученим шляхом**
 - *Крученим шляхом*. Харків: Шлях освіти. 1924.
9. **Пасинки степу**
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 3.
10. **Пилипко**
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 3.
11. **Товариші**
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 1.
12. **Червона хустина**
 - *Нова громада*, 1924, č. 20-21.
13. **Інженери**
 - *Червоні квіти*, 1925, č. 14, 15.

Дівчинка з шляху, sbírka povídek, Полтава-Харків: Державне видавництво України, 1925.

{Дівчинка з шляху}
{Пилипко}
{Товариші}

14. **Бур'ян.**
 - *Плужанин*, 1926, č. 6-7. (úryvek)
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1926, č. 21, 22, 23. (úryvek „На глухих гонах“).
15. **Удовині діти**
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1926, č. 1,2.

Можу. Харків: Державне видавництво України, 1926.

{Автобіографія}
{Можу}
{Пилипко}
{Дівчинка з шляху}
{Червоний роман}
{Товариші}
{Зелені серцем}
{Червона хустина}
{Пасинки степу}

16. **У широкий світ**
 - *У широкий світ*. 1929.
17. **Мати**
 - *Мати*. 1932.
18. **Скиба Іван**
 - *Скиба Іван*. 1934.

Primární literatura I.

1. Головка, Андрій. *Дівчинка з шляху*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
2. Головка, Андрій. *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
3. Головка, Андрій. *Бур'ян*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
4. Головка, Андрій. *Зелені серцем*. Плужанин, 1928.
5. Головка, Андрій. *Пасинки степу*. Плужанин, 1928.
6. Головка, Андрій. *Мати*. ДВОУ Література і мистецтво, 1934.
7. Головка, Андрій. *Вибрані твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1947.
8. Головка, Андрій. *Твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.
9. Головка, Андрій. *Твори в 4 томах*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1968.
10. Головка, Андрій. *Бур'ян*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1980.

11. Головка, Андрій. *Мати*. Видавництво ЦКЛКСМУ Молодь, 1980.
12. Головка, Андрій. *Вибрані твори*. Харків: Видавництво Ранок-Веста, 2003.

Primární literatura II.

1. Головка, Андрій. *Дівчина з шляху. Оповідання*. Видавництво Молодий робітник, 1923.
2. Головка, Андрій. *Крученим шляхом. Оповідання*. Шлях освіти, 1924.
3. Головка, Андрій. *Червона хустина. Оповідання*. Книгоспілка, 1924.
4. Головка, Андрій. *Інженери. Оповідання*. Державне видавництво України, 1926.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*, Київ 1988.
3. *Андрієві Головку*. Київ: Радянський письменник, 1958.
4. Головка, Андрій. „Автобіографія“. In Андрій Головка. *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
5. Зуб, Іван. „На ґрунті народному“. In Андрій Головка. *Мати*. Видавництво ЦКЛКСМУ Молодь, 1980.
6. Минко, Василь. „Народний письменник“. In Андрій Головка. *Твори в 4 томах*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1968.
7. Орлик, Петро. „Письменник яскравого обдаровання“. In Андрій Головка. *Бур'ян*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1980.
8. Явтушенко, Василь. „Bez pázvu“. In Андрій Головка. *Вибрані твори*. Харків: Видавництво Ранок-Веста, 2003.

Sekundární literatura II.

1. *Про Андрія Головка. Спогади. Статті*. Київ 1980.
2. Гретченко, Н. Ф. *Синтаксичні особливості роману А. Головка Бур'ян*. Київ 1958.
3. Довгань, К. „Зростання (про А. Головка)“. *Життя і революція*, 1927, ч. 10-11.
4. Килимник, О. *Андрій Головка*. Київ 1954.
5. Коваленко, Л. *Андрій Головка*. Київ 1958.
6. Майфет, Гр. „А. Головка (нарис)“. *Плужанин*, 1927, ч. 7.
7. Новиченко, Л. М. „Світлий талант“. In Л. М. Новиченко. *Не ілюстрація – відкриття!*. Київ 1967.
8. Орлик, П. І. *Андрій Головка*. Київ 1986.
9. Пасічник, М. О.-Фролова, К. П. *Андрій Головка*. Київ 1967.
10. Сенік, Л. Т. *Роман Андрія Головка „Мати“*. Київ 1963.
11. Степовий, Т. „Андрій Головка“. *Плуг*, 1928, ч. 1.
12. Чередниченко, В. „Про нову повість українську Бур'ян, її автора і радянську критику“. *Зоря*, 1927, ч. 6.
13. Щупак, С. „Громадське в Бур'яні Головка“. *Літературна газета*, 1928, ч. 1.

Recenze na sbírku *Дівчинка з шляху*. Харків: Державне видавництво України, 1925.

14. Марусик, М. *Сільсько-господарський пролетар*, 1924, ч. 8.

Recenze na knihu *Червона хустина*. Харків: Книгоспілка, 1924.

15. Марусик, М. *Сільсько-господарський пролетар*, 1924, ч. 8.
16. Невіра, Хар. *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, ч. 20.

Recenze na knihu *Інженери*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

17. Марусик, Мих. *Комсомолец України*, 1926, ч. 87 (24.7.)

Recenze na sbírku *Можу*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

18. Довгань, К. *Життя і революція*, 1926, ч. 7.
19. Доленго, М. *Культура і побут*, 1926, ч. 28.

Recenze na knihu *Бур'ян*. Харків: Державне видавництво України, 1927.

20. Василенко, В. *Комуніст*, 1927, ч. 97 (1.5.).
21. Єфремов, П. *Зоря*, 1927, ч. 4-5.
22. Лейтес, А. *Культура і побут*, 1927, ч. 16.
23. Ізотов, І. *Червоний шлях*, 1927, ч. 5.
24. К., А. *Молодняк*, 1927, ч. 5-7.

Hordijenko Dmytro (1901-1974⁶⁸)

- básník, prozaik, satirik
- Dmytro Prokopovyč Hordijenko se narodil 9.12. 1901 ve vsi Plužnyky, nyní Jakohytynský okres Kyjevské oblasti v chudé rolnické rodině.
- Od dětství sloužil jako nádeník na statcích a pracoval jako cukrovarský dělník.
- Účastnil se Říjnové revoluce a občanské války, sloužil v Rudé armádě.
- Debutoval jako básník v roce 1923.
- V roce 1925 ukončil kurzy žurnalistiky při ÚV KS(b)U v Charkově.
- Patřil do literárních organizací Молодняк (1926-27), od roku 1930 do literární organizace Пролітфронт a rovněž ВУСПП.
- Od poloviny 30. let byl ve vyhnanství.
- Zemřel 1.1. 1974 ve stejném místě jako se narodil.

Prozaická díla (abecedně)

1. Бригада Безгодька
 - *Матроси степу*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
2. Вовча яма
 - *Матроси степу*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
3. Героїка
 - *Матроси степу*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
4. Доба на повороті
 - *Доба на повороті*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
5. Завойовники надр, гомán, 1932.
6. Зелений флігель, 1927, Харків.
 - *Поламани люди*. Державне видавництво, 1929.
7. Злочин механіка, 1928.
 - *Поламани люди*. Державне видавництво України, 1929.
 - *Злочин механіка*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
8. Мар'яна
 - *У плавнях коло Тясьміна*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934.
9. Матроси степу
 - *Матроси степу*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
10. Отруєна
 - *Поламани люди*. Державне видавництво України, 1929
 - *Злочин механіка*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
11. Підпал
 - *Матроси степу*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
12. Поламани люди
 - *Поламани люди*. Державне видавництво України, 1929.
13. Розмова двох
 - *Матроси степу*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
14. Словейчика викрито
 - *Матроси степу*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
15. Смерть майстра, 1928.
 - *Поламани люди*. Державне видавництво України 1929.
 - *Злочин механіка*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
16. Срібний край, гомán, 1931.
17. Тинда, гомán, 1928-30.
 - *Тинда*. Харків – Одеса: Державне видавництво України, 1930.
18. У плавнях коло Тясьміна
 - *У плавнях коло Тясьміна*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934.

Prozaická díla (chronologicky)

Поламани люди. Державне видавництво України, 1929.

⁶⁸ *Slovník spisovatelů národů SSSR* uvádí jako datum úmrtí rok 1942. Zřejmě se jedná o chybnou kalkulaci založenou na domněnce, že se autor nevrátil z vyhnanství a podobně jako se u řady autorů uváděl jako rok úmrtí rok 1941, 1942, 1943, byl mylně uveden rok úmrtí i u D. Hordijenka.

1. Злочин механіка
2. Смерть майстра
3. Отруєна
4. Поламані люди
5. Зелений флігель

6. Тинда
 - *Тинда*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
7. Доба на повороті
 - *Доба на повороті*. Харків: Державне видавництво України, 1930

Злочин механіка. Харків: Держвид України, 1930.

{Злочин механіка}
 {Смерть майстра}
 {Отруєна}

Матроси стелу. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.

8. Бригада Безгодька
9. Словейчика викрито
10. Розмова двох
11. Героїка
12. Вовча яма
13. Підпал
14. Матроси стелу

У плавнях коло Тясьми́на. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934.

15. У плавнях коло Тясьми́на
16. Мар'яна

Primární literatura I.

1. Гордієнко, Дмитро. *Зелений флігель*. 1928.
2. Гордієнко, Дмитро. *Поламані люди*. Державне видавництво України, 1929.
3. Гордієнко, Дмитро. *Доба на повороті*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
4. Гордієнко, Дмитро. *Злочин механіка*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
5. Гордієнко, Дмитро. *Тинда*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
6. Гордієнко, Дмитро. *Срібний край*. 1931.
7. Гордієнко, Дмитро. *Завойовники надр*. 1932.
8. Гордієнко, Дмитро. *Матроси стелу*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
9. Гордієнко, Дмитро. *Чужі профілі*. 1933.
10. Гордієнко, Дмитро. *У плавнях коло Тясьми́на*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934.

Primární literatura II.

1. Гордієнко, Дмитро. *Бригада Безгодька*. 1931.
2. Гордієнко, Дмитро. *Підпал*. 1931.
3. Гордієнко, Дмитро. *Матроси стелу*. Харків-Київ 1932.
4. Гордієнко, Дмитро. *У плавнях коло Тясми́ну*. *Мар'яна*. Харків – Київ 1934.
5. Гордієнко, Дмитро. *Вибране*. Київ 1965.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 2.

Sekundární literatura II.

1. Костенко, А. „Письменник повернувся“. In Дмитро Гордієнко. *Вибране*. Київ 1965.
2. Усенко, П. „Слово про друга“. In Дмитро Гордієнко. *Тинда*. Київ 1966.

Hordijenko Kost' (1899-??)

- prozaik
- Kost' Oleksijovyč Hordijenko se narodil 3. 10. 1899 ve vsi Mykytynci u Kamjance Podolského (Jarmolynecký okres, Chmelnycká oblasť) v rodině středňáka.
- Kvůli materiálním problémům jeho otec odešel za prací do Oděsy. Pracoval zde jako pomocný dělník. Za nějakou dobu se kvalifikoval, zůstal zde natrvalo a přivezl sem i svou rodinu.
- Kost' Hordijenko ukončil řemeslnickou školu v Oděse.
- V době učení již začal pracovat v továrnách jako zámečnický a soustružnický.
- V době Říjnové revoluce pracoval v továrně.
- V roce 1920 pracoval jako tajemník v redakci oděských guberniálních novin *Більшовик*, v následujícím roce začal redigovat noviny *Червоне село* v městečku Balta.
- V roce 1922 začal pracovat v redakci novin *Вісті ВУЦВК*.
- V letech 1923-24 začal v časopisech a almanaších publikovat povídky („Весняний час“, „Автомат“, „Буденна історія“, „Клаптики революції“).
- Patřil do literární organizace Гарт, později do literární organizace ВУСПП.
- Na konci 20. let pobýval v mnoha komunách na Volyni. O těchto cestách napsal knihu črt *Комуна Жовтня на Волині* (1930).
- Na konci roku 1929 odjel do Lebedynského okresu, aby zde načerpal zkušenosti v tamějších komunách. Na základě těchto materiálů napsal nový sborník črt *Комуна на хуторі Куличка* (1930).
- Přátelil se s I. Bahmutem.
- V době války aktivně vystupoval v tisku (*Радянська Україна, Соціалістична Харківщина*), také v radiové stanici T. H. Ševčenko.
- Laureát ceny T. H. Ševčenko z roku 1973.

Prozaická díla (abecedně)

1. Автомат, povídka.
 - *Автомат*. 1924.
 - *Службовець*, 1926, č. 13.
 - *Валпите*, 1927, č. 4.
 - *Автомат*. Книгоспілка, 1928.
2. Автомат, шкіц.
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 42.
3. Артіль, повість.
 - *Артіль*. 1932.
4. Атака, повість.
 - *Атака*. 1931.
5. Буденна історія, шкіц.
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 3.
6. Весняний час, малюнок з натури.
 - *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1923, č. 4.
7. Визволення
 - *Визволення*. 1931.
 - *Був наймитом*. 1931.
8. Ворог
 - *Літо* (з книги Артіль). Література і мистецтво 1932.
9. В'язильниці
 - *Косарі, В'язильниці* (з книги Зерна). Харків: Державне видавництво Література і Мистецтво, 1934.
 - *Літо* (з книги Артіль). Література і мистецтво, 1932.
10. Діти
 - *Автомат*. Книгоспілка, 1928.
11. Доярка
 - *Літо* (з книги Артіль). Література і мистецтво, 1932.
12. Загроза
 - *Літо* (з книги Артіль). Література і мистецтво, 1932.
13. Заздрість
 - *Косарі, В'язильниці* (з книги Зерна). Харків: Державне видавництво Література і Мистецтво, 1934.
14. Зерна, повість.

- *Зерна*. 1934.
- *Косарі, В'язільниці* (з книги *Зерна*). Харків: Державне видавництво Література і Мистецтво, 1934.
- 15. **Інквизитор**
 - *Був наймитом*. 1931.
- 16. **Клаптики революції, úryvek z „rovisti“**.
 - *Гарт*, 1924, č. 1.
- 17. **Косарі**
 - *Косарі*. 1934.
 - *Літо* (з книги *Артіль*). Література і мистецтво, 1932.
- 18. **Кривий Зуб і Клишоногий, povídka**.
 - *Всесвіт*, 1925, č. 1.
- 19. **Ладька, нарис**.
 - *Ладька*. 1930.
- 20. **Мудриголови, povídka**.
 - *Мудриголови*. 1930.
- 21. **На листку, povídka**.
 - *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1926, č. 5.
- 22. **Ніч**
 - *Автомат. Книгоспілка*, 1928.
- 23. **Повість наймита, novela**.
 - *Повість наймита*. 1930
- 24. **Повість про комуну**
 - *Повість про комуну*. 1930.
- 25. **Політниця**
 - *Літо* (з книги *Артіль*), Література і мистецтво, 1932.
- 26. **Розвага друзів**.
 - *Розвага друзів*. 1926.
 - *Автомат. Книгоспілка*, 1928.
- 27. **Скалозубова хворма, povídka**.
 - *Червоні квіти*, 1926, č. 17-18.
- 28. **Скиртоправи, povídka**.
 - *Косарі, В'язільниці* (з книги *Зерна*). Харків: Державне видавництво Література і Мистецтво, 1934.
 - *Літо* (з книги *Артіль*). Література і мистецтво, 1932.
- 29. **Славгород, повість**.
 - *Славгород*. 1929.
- 30. **Червоні роси, povídka**.
 - *Червоні роси*. Харків: Український робітник, 1926.
- 31. **Федько, povídka**.
 - *Федько*. Харків: Книгоспілка, 1925.
- 32. **Харчевня „Розвага друзів“, povídka, 1925, Харків**.
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 5.
 - *Харчевня „Розвага друзів“*. Харків: Український робітник, 1926.
 - *Автомат. Книгоспілка*, 1928.
- 33. **Хворі видужують**
 - *Автомат. Книгоспілка*, 1928.
- 34. **Як я був редактором повітової газети, povídka**.
 - *Всесвіт*, 1925, č. 21.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Весняний час**
 - *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1923, č. 4.
2. **Автомат**
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 42.
3. **Буденна історія**
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 3.
4. **Клаптики революції**
 - *Гарт*, 1924, č. 1.
5. **Кривий Зуб і Клишоногий**
 - *Всесвіт*, 1925, č. 1.
6. **Федько**
 - *Федько*. Харків: Книгоспілка, 1925.

7. Харчевня „Розвага друзів“
 - *Червоний шлях*, 1925, с. 5.
8. Як я був редактором повітової газети
 - *Всесвіт*, 1925, с. 21.
9. На листку
 - *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1926, с. 5.
10. Розвага друзів
 - *Розвага друзів*. 1926.
11. Скалозубова хворма
 - *Червоні квіти*, 1926, с. 17-18.
12. Червоні роси
 - *Червоні роси*. Харків: Український робітник, 1926.

Автомат, Книгоспілка, 1928.

- {Автомат}
13. Харчевня
 14. Хворі видужують
 15. Ніч
 16. Діти
 - {Розвага друзів}
 17. Славгород
 - *Славгород*. 1929.
 18. Ладька
 - *Ладька*. 1930.
 19. Мудриголови
 - *Мудриголови*. 1930
 20. Повість наймита
 - *Повість наймита*. 1930
 21. Повість про комуну
 - *Повість про комуну*. 1930.
 22. Атака
 - *Атака*. 1931.
 23. Визволення
 - *Був наймитом*. 1931.
 24. Артіль
 - *Артіль*. 1932.

Літо (з книги Артіль), Література і мистецтво, 1932.

25. Загроза
26. Доярка
27. В'язільниці
28. Косарі
29. Скиртоправи
30. Політниця
31. Ворог

Косарі, В'язільниці (з книги Зерна), Харків: Державне видавництво Література і Мистецтво, 1934.

32. Зерна
 - {Косарі}
 - {Скиртоправи}
 - {В'язільниці}
33. Заздрість
34. Стрільникова вигадка

Primární literatura I.

1. Гордієнко, Кость. *Харчевня „Розвага друзів“*. Харків: Український робітник, 1926.
2. Гордієнко, Кость. *Автомат*. Книгоспілка, 1928.

3. Гордієнко, Кость. *Був наймитом*. Харків: Література і мистецтво, 1931.
4. Гордієнко, Кость. *Літо* (з книги Артіль). Література і мистецтво, 1932.
5. Гордієнко, Кость. *Косарі, В'язільниці* (з книги Зерна). Харків: Державне видавництво Література і Мистецтво, 1934.
6. Гордієнко, Кость. *Голос землі*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1964.
7. Гордієнко, Кость. *Твори в двох томах*. Видавництво художньої літератури Дніпро, 1979.

Primární literatura II.

1. Гордієнко, Кость. *Федько*. 1925.
2. Гордієнко, Кость. *Мудрі голови*. 1930.
3. Гордієнко, Кость. *Нечипір*. 1930.
4. Гордієнко, Кость. *Комуна Жовтня на Волині*. 1930.
5. Гордієнко, Кость. *Комуна на хуторі Куличка*. 1930.
6. Гордієнко, Кость. *Повість про комуноу*. 1930.
7. Гордієнко, Кость. *Атака*. 1931.
8. Гордієнко, Кость. *Вибори*. 1931.
9. Гордієнко, Кость. *Вечори на хуторі під Красносілкою*. 1934.
10. Гордієнко, Кость. *Зерна*. 1934.
11. Гордієнко, Кость. *Косарі*. 1934.
12. Гордієнко, Кость. *Вибрані твори*. Київ 1986.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 2.
4. Брюховецький, Вячеслав. „Нивою життя народного“. In Кость Гордієнко. *Твори в двох томах*. Видавництво художньої літератури Дніпро, 1979.
5. Павлюк, Микола. „Земля, людина, слово“. In Кость Гордієнко. *Зернися, земле*. Київ: Радянський письменник, 1988.

Sekundární literatura II.

1. Острик, М. *Критичні етюди*. Київ 1970.
2. Брюховецький, В. „Нивою життя народного“. In Кость Гордієнко. *Твори*. Київ 1979, díl 1.
3. Зінченко, О. *Кость Гордієнко*. Київ 1987.

Recenze na knihu Харчевня „Розвага друзів“. Харків: Український робітник, 1926.

4. Бондаренко, М. *Комсомолец України*, 1926, č. 35 (16. 3).

Recenze na knihu Червоні роси. Харків: Український робітник, 1926.

5. Шахивець. *Культура і побут*, 1926, č. 15.

Hromiv Oles (1902-??)

- prozaik, satirik
- Skutečné jméno Oleksandr Jefremovyč Tarnautskyj.
- Narodil se 17. 8. 1902 ve městě Hadač Poltavské oblasti.
- V letech 1929-30 studoval v Charkovském institutu lidové osvěty.
- Za druhé světové války spolupracoval s radiostanicí T. H. Ševčenka.

Prozaická díla (abecedně)

1. Андрійко, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1926, č. 1.
2. Кроки в далеке майбутнє, повідка.
 - *Революція*. Харків: Червоний шлях, 1925.
3. Лірика буднів, повідка.

- *Всесвіт*, 1926, ч. 13.
- 4. **Майя**, повідка.
 - *Всесвіт*, 1925, ч. 12.
- 5. **Мій синій сон**
 - *Червоний шлях*, 1926, ч. 4.
- 6. **Революція**, повідка.
 - *Плуг*, 1924, ч. 1.
 - *Революція*. Харків: Червоний шлях, 1925.
- 7. **Смерть Левка**, повідка.
 - *Революція*. Харків: Червоний шлях, 1925.
- 8. **Трагедія**, нотатки.
 - *Студент революції*, 1925, ч. 7.
- 9. **Флейта**
 - *Студент революції*, 1925, ч. 7.
- 10. **Щоденник Леся**, повідка (kapitola z „povisti“ „Три дати“).
 - *Валліте*, 1927, ч. 1.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Революція**
 - *Плуг*, 1924, ч. 1.
2. **Флейта**
 - *Студент революції*, 1925, ч. 7.
3. **Трагедія**
 - *Студент революції*, 1925, ч. 7.
4. **Майя**
 - *Всесвіт*, 1925, ч. 12.

Революція, Харків: Червоний шлях, 1925.

5. **Кроки в далеке майбутнє**
{Революція}
6. **Смерть Левка**
7. **Мій синій сон**
 - *Червоний шлях*, 1926, ч. 4.
8. **Лірика буднів**
 - *Всесвіт*, 1926, ч. 13.
9. **Андрійко**
 - *Червоні квіти*, 1926, ч. 1.
10. **Щоденник Леся**
 - *Валліте*, 1927, ч. 1.

Primární literatura II.

1. Громів, Олес. *Революція*. 1925.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.

Sekundární literatura II.

Recenze na sbírku povídek *Революція*. 1925.

1. Биковець, Мих. *Знання*, 1925, ч. 22-23.

Нryhorenko Нrycko (1868-1924)

- Oleksandra Jevhenivna Sudovščykova-Kosač se narodila v městečku Makarjevo Kostromské gubernie v březnu roku 1868.
- Matka Hanna Ivanivna Chojnacka-Sudovščykova pocházela ze šlechtického rodu Podolské gubernie.
- Otec Jevhen Vasylovyč Sudovščykov pocházel ze šlechtického rodu Poltavské gubernie. Sblížil se s M. Drahomanovem, aktivně se účastnil vytváření nedělních škol, zabýval se etnografií.
- Vyučoval v soukromém penzionátu v Kyjevě stejně jako jeho žena.
- V roce 1866 na něj bylo na učitelském shromáždění podáno udání za „pobuřující činnosti“. Byl zatčen a „administrativně“ vypovězen do Kostromské gubernie. Sem odjel i se svou ženou. Tam se také ve městě Makarjevo spisovatelka narodila. Místní klima negativně působilo na zdraví otce, který zde zemřel, když byl Oleksandře jeden rok. V roce 1868 se vdova s děvčátkem vrátila do Kyjeva a usadila se v rodině M. Drahomanova.
- Hryhorenko vyrůstala pod bezprostředním vlivem M. Drahomanova a jeho rodiny, zvláště jeho sestry Oleny Pčilkovy a jejich dětí Lesji a Mychajla. Přátelské vztahy nebyly zprerušeny ani po emigraci M. Drahomanova za hranice v roce 1876.
- Hanna Ivanivna Sudovščykova, aby mohla poskytnout dceři vzdělání, pracovala jako domácí vychovatelka, dávala soukromé hodiny.
- Když se Oleksandra stala gymnazistkou, Hanna Ivanivna koupila dům. Léto trávily s dcerou v pyryatynském chutoru nebo na Volyni u Kosačů.
- Hryhorenko v roce 1885 ukončila Kyjevské ministerské gymnázium, v roce 1889 Kyjevské vyšší dívčí kurzy na historicko-filologické fakultě a v roce 1911 právnickou fakultu.
- V roce 1913 složila státní zkoušky na Univerzitě sv. Vladimíra.
- Její první ideově-estetické prozaické pokusy byly ovlivněny účastí v literárním kroužku Плеяда, jehož duší byli Lesja a Mychajlo Kosačovi a Mychajlo a Ljudmyla Staryčti - studenti Kyjevské univerzity. Kroužek byl organizován v Kyjevě v roce 1888 a byl orientován na osvojení si světové literatury. Plánovalo se vytvoření knihovny překladů klasických autorů Homérem počínaje a Korolenkem konče do ukrajinštiny, vydávání knih pro lid z různých oblastí lidského poznání a také publikace sborníků a děl v ukrajinštině.
- Členové kroužku četli a diskutovali o svých vlastních dílech, nových dílech ukrajinštině a ruské literatury, četli kritické práce. Často se organizovaly literární soutěže na určená témata. Hryhorenko se těchto soutěží také účastnila. V roce 1893 se kroužek kvůli ideovým neshodám členů rozpadl.
- M. Kosač, aby unikl represím, přešel na univerzitu do Tartu v Estonsku. Po ukončení univerzity pracoval jako učitel a profesor fyzikálně-matematické fakulty univerzity. V roce 1893 se oženil s Hryhorenkou a společně s její matkou žili v Tartu do roku 1901.
- V roce 1890 byly umístěny v časopise *Зоря* dvě první básně Hryhorenky. Povídky začala psát v roce 1893.
- V roce 1898 byla v Tartu pod pseudonymem Hrycko Hryhorenko vydána její první sbírka povídek *Наші люди на селі*. Hodnocení kritiky bylo nejednoznačné. Spisovatelku obviňovali z chorobného zájmu o morální degradaci venkovana, z pesimistického pohledu na národ, dokonce i z neúcty k němu. Vydání povídek vyvolalo pobouření B. Hrinčenko. Vyčítal jí, že popisuje hlavně negativní rysy venkovanů. I. Franko ji hodnotil pozitivně.
- Autorka se nechala ovlivnit tvorbou Gončarova, Tolstého, Gogola, Turgeněva. Přeložila do francouzštiny Gogolovu hru „Женитьба“. Do ukrajinštiny překládala J. Verna. Spolu s manželem překládala ze švédštiny a angličtiny.
- Od roku 1901 žila v Charkově, kde její manžel pracoval jako profesor na univerzitě.
- Po smrti manžela v roce 1903 žila s dcerou Jevhenijí v Kyjevě v rodině Chojnackých a Kosačů. V Kyjevě zakončila právnické kurzy. Nějakou dobu pracovala na Kyjevském soudě.
- Spisovatelku výrazně ovlivnila výzva Voroného z roku 1901.
- Svá díla tiskla v *ЛНВ*, časopise *Київська старина*, *Нова громада*.
- Na konci roku 1905 žila s O. Pčilkou, tchyní, ve městě Hadači, stala se očitou svědkyní trestních expedic na Poltavsku.
- V dobách reakce se Hryhorenko účastnila práce ve spolku „товариство допомоги трудящим жінкам“, hájila práva žen na vyšší vzdělání. V roce 1908 opublikovala článek „Справа вищої жіночої освіти“.
- V letech 1915-16 spolu s O. Pčilkou odjela opět do Hadače.
- Hryhorenko se živila soukromými hodinami, v letech 1916-18 pracovala jako soudní revizorka.
- V roce 1917, když její dcera Jevhenie ukončila gymnázium, se spolu s příbuznými M. Kosače odstěhovala do Mohylova Podolského.
- Trpěla rakovinou žaludku, léčila se v Kyjevě, musela podstoupit dvě složité operace, které ovšem nepomohly a spisovatelka 27. 4. 1924 v Kyjevě zemřela.
- Je pochována na Voznesenském hřbitově.

Prozaická díla (abecedně)⁶⁹

1. Ви кажете, нема тепер ідеалізму
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930⁷⁰, діл 2.
2. Випадкова кумпанія (з мобілізованими), (součást cyklu „У вагоні“), povídka, 1920.
▫ *У вагоні*. 1930⁷¹
3. Євреї, (součást cyklu „У вагоні“), povídka.
▫ *У вагоні*. 1930.
4. Майстерний чоловік, (součást cyklu „У вагоні“), нарис, datum napsání neznámé, na rukopisu neuvedeno.
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930⁷², діл 2.
5. Машиніста, нарис (součást cyklu „У вагоні“).
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930⁷³, діл 2.
6. Одна ніч
▫ *ЛНВ*, 1917, kniha 4.⁷⁴
7. Сам зоставсь
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930⁷⁵, діл 2.
8. Супроти
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930⁷⁶, діл 2.
9. Черничка, povídka, (součást cyklu „У вагоні“).
▫ *ЛНВ*, 1918, č. 1 (pod názvem *Черниця*⁷⁷).

Prozaická díla (chronologicky)

1. Одна ніч
▫ *ЛНВ*, 1917, kniha 4.
2. Черничка
▫ *ЛНВ*, 1918, č.1.
3. Ви кажете, нема тепер ідеалізму
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930, діл 2.

У вагоні. 1930.

4. Випадкова кумпанія (з мобілізованими)
5. Євреї
6. Майстерний чоловік
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930, діл 2.
7. Машиніста
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930, діл 2.
8. Сам зоставсь
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930, діл 2.
9. Супроти
▫ *Твори*. Харків: Рух, 1930, діл 2.

Primární literatura I.

1. Григоренко, Грицько. *Твори*. Київ 1918.
2. Григоренко, Грицько. *Твори*. Харків: Кооперативне видавництво Рух, 1930.
3. Григоренко, Грицько. *Вибрані твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1959.

Primární literatura II.

-
- ⁶⁹ U děl, kde není uvedeno datum napsání, je možné, že prózy byly napsány před tímto datem.
⁷⁰ Jedná se o první vydání povídky.
⁷¹ Jedná se o první vydání povídky.
⁷² Jedná se o první vydání díla.
⁷³ Jedná se o první vydání díla.
⁷⁴ Jedná se o první vydání díla.
⁷⁵ Jedná se o první vydání díla.
⁷⁶ Jedná se o první vydání díla.
⁷⁷ Jedná se o první vydání díla.

1. Григоренко, Грицько. *Почуття і настрої (Силуети)*. 1930.
2. Григоренко, Грицько. *У вагоні (Подорожі)*. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 1.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 2.
3. Жук, Ніна. „Грицько Григоренко“. In Грицько Григоренко. *Вибрані твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1959.
4. Гнідан, О. Д. - Дем'янівська, Л. С. – Йолкіна, Л. В. – Гуляк, А. Б. *Болодимир Винниченко. Грицько Григоренко. Штрихи до портретів*. Київ: Вища школа, 1995.

Sekundární literatura II.

1. Гуляк, А. Б. „З безодні народного горя (Штрихи до портрета Грицька Григоренка)“. *Українська мова і література в школі*, 1990, с. 6.
2. Жук, Н. Й. „Грицько Григоренко (О. Є. Судовщикова-Косач – українська письменниця кінця ХІХ-початку ХХ ст)“. *Радянське літературознавство*, 1958, с. 1.
3. Петраш, О. „Мала наслідниця 'обличителя жестоких людей несєтих'“, *Вітчизна*, 1961 с. 1.
4. Погрібний, А. „Життя, саме життя“. *Літературна Україна*, 1967, 17. 3.
5. Погрібний, А. „Підстерігати саме життя“. In Грицько Григоренко. *Оповідання*. Київ 1988.
6. Покальчук, В. „Грицько Григоренко“. In Грицько Григоренко. *Святання*. Київ 1927.
7. Пчілка, Олена. „Грицько Григоренко (Олександра Євгенівна Косачева). Біографія“. In Грицько Григоренко. *Твори у двох томах*. Харків 1930, діл 1.
8. Рудинська, Є. „Грицько Григоренко“. In Грицько Григоренко. *Вибрані твори*. Київ 1929.
9. Чередниченко, В. Н. „Грицько Григоренко (Олександра Є. Судовщикова- Косач) – до 100-річчя від дня народження української письменниці“. *Українська мова і література в школі*, 1967, с. 2.
10. Шевченко, Р. „Григоренків творчий шлях“. In Грицько Григоренко. *Твори в двох томах*. Харків 1930, діл 1.

Hrymajlo Jaroslav (1906-1984)

- básník, prozaik
- Jaroslav Vasylovč Hrymajlo se narodil 2.12. 1906 ve vsi Rohynци poblíž Vinnyce v Chmelnyckém okrese.
- Rané dětství strávil na venkově.
- Od roku 1920 žil v Umanі. Pracoval v umaňské zemědělské střední odborné škole a zároveň zde i studoval.
- Tiskl od roku 1926, převážně v komsomolském tisku (1926-30).
- Vystudoval literární fakultu Charkovského institutu lidové osvěty.
- První publikovanou knihou byla básnická sbírka *Вітрила піднято* (1930).
- Patřil do literární skupiny *Молодняк* a ВУСПП.
- Za druhé světové války pracoval jako novinář a v redakcích novin *Большевик Алтая* a po osvobození Charkova v oblastních novinách *Соціалістична Харківщина*.
- V roce 1947 vstoupil do Komunistické strany.
- Zemřel 10. 4. 1984 v Charkově.

Prozaická díla (abecedně)

1. Герої комсомольського плем'я
 - *Портрети героїв комсомолу*. 1934 (spoluautorství s Leonidem Zimnym).

Prozaická díla (chronologicky)

1. Герої комсомольського плем'я
 - *Портрети героїв комсомолу*. 1934 (spoluautorství s Leonidem Zimnym).

Primární literatura I.

1. Гримайло, Ярослав – Зимний, Леонід. *Герої комсомольського плем'я. Портрети героїв комсомолу*. Харків: Український робітник, 1934.
2. Гримайло, Ярослав. *Знайду тебе*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1966.

Primární literatura II.

1. Гримайло, Ярослав. *На цегельні*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 2.
4. Романенко, Віктор. „Осіння нива митця“. In Ярослав Гримайло. *Знайду тебе*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1966.

Sekundární literatura II.

1. Адельгейм, Є. „Я. Гримайло. Вітрила піднято“. *Життя й революція*, 1930, č. 11-12.
2. Барабаш, Ю. „Завжди в дорозі“. *Літературна газета*, 1957, 18. 1.
3. Маляренко, Л. „Кодекс його душі й совісті – книги“. *Прапор*, 1976, č. 12.

Нрыňко Dmytro (1905-1986)

- prozaik
- Dmytro Hryhorovyč Hryňko se narodil 18. 6. 1905 v Černeščyně (nyní vesnice Dykaňského okresu) na Poltavsku.
- V roce 1924 byl delegátem Prvního všekrajinského sjezdu dělnických a vesnických dopisovatelů, byl zvolen do republikánské rady lidových korespondentů.
- Studoval žurnalistické kurzy.
- V roce 1930 ukončil Moskevský institut.
- Pracoval na vedoucích místech v redakcích povín *Радянське село*, *Ленінська зміна*, *Вісті ВУЦВК*, *Більшовик*, *Советская Украина*, *Колгоспник України*, v redakcích časopisů *Сількор України*, *Кооперативне будівництво*, *Ударник держaparату* a *Культфронт*.
- Za druhé světové války přebýval na Jihozápadní, Stalingradské a Donské frontě, pracoval jako radioinformátor frontových novin *За Радянську Україну*.
- V tu dobu psal črty, povídky, články.
- Dvě desetiletí pracoval v redakci časopisu *Вітчизна* jako odpovědný redaktor.
- Zemřel 28.9.1986 v Kyjevě.

Primární literatura II.

1. Гринько, Дмитро. *Вогні Донбасу*. 1930.
2. Гринько, Дмитро. *Обличчя ворога*. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. Речмедін, Валентин. „Силует письменника“. In Дмитро Гринько. *Під квітучим рай-деревом*. Київ: Радянський письменник, 1965.

Humenná Dokija (1904-1993)

- Dokija Kuzmivna Humenná se narodila 23. 3. 1904 na venkově nedaleko městečka Žaškov blízko Umaně na Kyjevsku. Její rodiče byli vesničané.
- Ukončila pedagogickou školu v Stavyšči. Poté studovala Kyjevský institut lidové osvěty.
- V roce 1923 podala přihlášku do literární organizace Плуг. Do péče si ji vzal sám S. Pylypenko.
- Ve 20. letech svá díla publikovala v časopisech *Сільськогосподарський пролетар*, *Глобус*, *Плужанин*, *Плуг*, *Життя і революція*, *Селянка України*.

- V letech 1928 a 1929 ji literární organizace Плуг vyslala na Záporoží a na Kubáň. Poté opublikovala reportáže z těchto cest *Листви з степової України а Ех, Кубань, ти, Кубань хліборобная*. Vzhledem k tomu, že se Humenná snažila v těchto reportážích podat reálný obraz stávající situace bez přikrašlování a ideologické deformace, díla byla kritizována. S nejostřejší kritikou přišel A. Chvylija; Humenná se dočkala kritiky i z nejvyšších míst: její reportáže komentoval i generální tajemník ÚV KS(b)U S. Kosior. Negativní reakce nebraly konce. Nakonec v důsledku této kampaně byla autorka propuštěna z ДВУ, kde pracovala.
- Nakonec odjela do Kazachstánu, kde se jí podařilo načas ukrýt. V roce 1933 se vrátila do Kyjeva, žila zde téměř v utajení, fyzicky pracovala, psala pouze pro vlastní potřebu. Až v roce 1939 opět vystoupila v tisku s několika díly. Ovšem zvláště po publikaci její "povíste" „Віпус“ se na adresu jejího díla strhla opět kritika.
- V době druhé světové války žila v Kyjevě. V té době se rozhodla pro emigraci. V průběhu několika let žila v Rakousku v táboře v Salzburgu. V roce 1950 odjela do New-Yorku.
- Zemřela 19. 6. 1993.

Prozaická díla (abecedně)

1. Іскорки, povídka
 - *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1925, č. 10.
2. Леня
 - *Глобус*, 1925, č. 5.
3. Пастухи, пейзаж.
 - *Плужанин*, 1925, č. 6.
 - *Селянка України*, 1925, č. 5.
4. Савка, povídka.
 - *Нова громада*, 1925, č. 2.
5. У степу, povídka.
 - *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1924, č. 3.

Prozaická díla (chronologicky)

6. У степу
 - *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1924, č. 3
7. Савка
 - *Нова громада*, 1925, č. 2
8. Леня
 - *Глобус*, 1925, č. 5.
9. Пастухи
 - *Плужанин*, 1925, č. 6.
 - *Селянка України*, 1925, č. 5.
10. Іскорки
 - *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1925, č. 10.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія у п'яти томах*. Київ 1988.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 2.
3. Погрібний, Анатолій. „Повернення Докії Гуменної“. In *Українське слово*. Ed. Яременко, Василь-Федоренко, Євген. Київ: Видавництво Рось, 1994.

Sekundární literatura II.

- Хвиля, Андрій. „Нотатки про літературу“. *Критика*, 1928, č. 2.
- „Ех, Докіє Гуменна, куди котишся...“. *Молодий більшовик*, 1931, č. 9.
- Кучер, В.-Холоша, В. „Кого захищає С. Пилипенко?“. *Молодий більшовик*, 1932, 18. 3.

Hurejiv Oleksa (1913-??)

- básník, prozaik
- Oleksij Ivanovyč Hurejiv se narodil 12. 10. 1913 v Inhuleckém dole v Krivoroží (nyní městečko Inhulec Dniprovské oblasti).

- Tiskl od roku 1930. První knížkou byla básnická sbírka *Ентузіасту шахт* (1932).
- V roce 1940 ukončil filologickou fakultu Kyjevského pedagogického institutu.
- Za druhé světové války byl rozhlasovým redaktorem.

Prozaická díla (abecedně)

1. На околиці, повість.
 - 1934

Prozaická díla (chronologicky)

1. На околиці
 - 1934

Primární literatura II.

1. Гурейів, Олекса. *На околиці*. 1934.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, díl 1.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 2.

Hžyckyj Volodymyr (1895-1973)

- prozaik, dramatik, překladatel⁷⁸, znalec několika slovanských jazyků
- pseudonymy: Mrija, Vyhnanec
- Volodymyr Zenonovyč Hžyckyj se narodil 15. 10. 1895 ve vsi Ostrivec Terebovljanského okresu, Ternopylské oblasti v Haliči v rodině učitele.
- Když mu bylo pět let, jeho otec, vesnický učitel, dostal nové místo ve vedlejší vesnici Dovhe, kam se rodina přestěhovala. Otec byl v té době jediným vzdělaným člověkem ve vsi.
- Hžyckyj studoval gymnázium v Ternopoli. Jeho učitelem ukrajinštiny byl V. Pačovskij.
- V roce 1910 navštívil Ternopil I. Franko a četl v spolku Міщанське братство svou poému *Моїсеї*. Na Hžyckého setkání s I. Frankem udělalo veliký dojem.
- Zájem o literární tvorbu se u něj projevil ve třetím ročníku gymnázia. V té době psal verše, ale nepublikoval je.
- Válka v roce 1914 přerušila studia; Hžyckyj musel opustit gymnázium. Ukončit středoškolské vzdělání se mu podařilo až v roce 1917.
- Byl mobilizován do rakouské armády. Studoval důstojnickou školu v Jegendorfu, poté v Kamjance-Strumilové.
- Po jednom nočním boji s polsko-šlechtickými legionáři Hallera, v němž z jeho setniny zbylo sedm mužů a mladého poručíka čekala poprava, přešel Zbruč. Dostal se do Charkova.
- V roce 1919 přijel do Charkova a získal zde vzdělání v zemědělském a lesnickém institutu (1922-26). V době studií pracoval v „Наркомпроду“ jako vedoucí laboratoře. V té době již psal literaturu.
- Kromě toho pracoval ve mlýně, byl horníkem, tesařem, agronomelem.
- V roce 1923 byl přijat do literární organizace Плуґ. Měl průkaz číslo 23.
- V roce 1923 se účastnil sjezdu vesnických spisovatelů v Moskvě, vyslechl zde M. Gorkého.
- V roce 1924 vydal první sbírku básní pod názvem *Трембітяні тони*. Od té doby se v časopisech i v samostatných vydáních začala objevovat i jeho próza. Pro divadla psal divadelní hry.
- Od roku 1926 se plně věnoval spisovatelské práci.
- Zároveň pracoval i v literární organizaci Західна Україна. Členem této organizace byl od roku 1927.
- V létě roku 1928 se dvěma charkovskými literáty uskutečnil turistickou cestu na Altaj. Dostal se koňmo až do malé vesnice Čemali, kde se seznámil s turisty ze všech koutů Sovětského svazu a s místní inteligencí.
- Později rovněž uskutečnil cestu na Donbas, „zatajil“ svou spisovatelskou profesi a pracoval zde jako betonář a dřevič. Psal román o hornících.

⁷⁸ Překládal hlavně z polské literatury.

- Podepsal smlouvu s ДВУ o vydání pětidílných sebraných spisů. První díl, s portrétem V. Kasijana vyšel v roce 1933.
- V roce 1934 byl Hžyckyj delegátem Prvního sjezdu sovětských spisovatelů.
- Stal se obětí nezákonných represálií, byl internován v pracovním táboře.
- Zemřel 19. 12. 1974 ve Lvově.

Prozaická díla (abecedně)

1. Вовки, povídka.
 - *almanach Західня Україна*, 1927.
2. Довбуш, historický román.
 - 1933 (úryvku).
3. Захар Вовгура, román.
 - *Захар Вовгура*. Видавництво Рух, 1932
4. Кам Кабир, povídka, 1928.
5. Комашина громада, povídka.
 - *Червоні квіти*, 1926, č. 23/24.
6. Муца, повість, 1926-27.
 - *Муца*. Державне видавництво України, 1928.
7. Нуждарі, črta.
 - *almanach Плуг*, 1924, č. 1.
8. Спомини, povídka.
 - *Червоні квіти*, 1927, č. 4.
9. Цісарське право, povídka.
 - 1931
10. Чорне озеро, exotický román.
 - *Літературний ярмарок*. 1929

Prozaická díla (chronologicky)

1. Вовки
 - *almanach Західна Україна*, 1927.
2. Довбуш
 - 1933 (úryvku).
3. Захар Вовгура
 - *Захар Вовгура*. Видавництво Рух, 1932
4. Комашина громада
 - *Червоні квіти*, 1926, č. 23/24.
5. Муца
 - *Муца*. Державне видавництво України, 1928.
6. Нуждарі
 - *almanach Плуг*, 1924, č. 1.
7. Спомини
 - *Червоні квіти*, 1927, č. 4.
8. Цісарське право
 - 1931
9. Чорне озеро
 - *Літературний ярмарок*. 1929

Primární literatura I.

1. Гжицький, Володимир. *Муца*. Державне видавництво України, 1928.
2. Гжицький, Володимир. *Комуни в степах*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
3. Гжицький, Володимир. *Захар Вовгура*. Видавництво Рух 1932.
4. Гжицький, Володимир. *Чорне озеро*. Харків - Львів: Українське видавництво, 1944.
5. Гжицький, Володимир. *Чорне озеро*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1957.
6. Гжицький, Володимир. *Чорне озеро*. Львів: Книжково журнальне видавництво, 1961.
7. Гжицький, Володимир. *Odsúdení bez súdu*. Bratislava: Tatran, 1968.
8. Гжицький, Володимир. *Опришки, Кармалюк, історичні романи*. Львів: Видавництво Каменяря, 1971.
9. Гжицький, Володимир. *Твори в двох томах*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1974.

10. Гжицький, Володимир. *Пролог до осені*. Львів: Видавництво Каменяря, 1978.

Primární literatura II.

1. Гжицький, Володимир. *Цісарське право*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 2.
3. Гординський, С. „Bez názvu“. In Володимир Гжицький. *Чорне озеро*. Харків - Львів: Українське видавництво, 1944.
4. Іщук, Арсен. „Про роман Чорне озеро“. In Володимир Гжицький. *Чорне озеро*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1957.
5. Любківський, Роман. „Труди і дні“. In Володимир Гжицький. *Опришки. Кармалюк. Історичні романи*. Львів: Видавництво Каменяря, 1971.
6. Любківський, Роман. „Вікно у світ природи“. In Володимир Гжицький. *Пролог до осені*. Львів: Видавництво Каменяря, 1978.
7. Molnár, Michal. „Odsúdení bez súdu“. In Volodymyr Hžyc'kyj *Odsúdení bez súdu*. Bratislava: Tatran, 1968.
8. Халімончук, Аркадій. „Володимир Гжицький і його твори“. In Володимир Гжицький. *Чорне озеро*. Львів: Книжково журнальне видавництво, 1961.
9. Шаховський, Семен. „Володимир Гжицький і його проза“. In Володимир Гжицький. *Твори в двох томах*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1974.

Chodčenko Pavlo (1880-??)

- jeden z nejstarších ukrajinských sovětských spisovatelů, prozaik, dramatik
- Pavlo Semenovyč Chodčenko se narodil 15. 1. 1880 na chutoru Lukjanivci Varvarivského okresu na Mykolajivsku v rodině vesničana-nádeníka.
- Měl těžké dětství. Otec i matka nádeničili. Později i Chodčenko sám musel pást husy, telata, prasata, posléze pracoval při sklizních.
- Jeho matka mu jako malému vyprávěla tragickou historii svého života: její rodiče spolu s ní jako nemluvnětem utíkali před nevolnictvím do Besarábie, při útěku v mrazu zabloudili v poli a zmrzli. Za svítání našli nevolníci z panského dvoru u mrtvé ženy na prsou ještě živé dítě. Tím byla jeho matka.
- Chodčenko se naučil číst od nádeníků a sezónních dělníků.
- Jeden rok se učil v základní zemské škole, ukončil ji za jednu zimu.
- Dále se vzdělával sám.
- O literaturu se začal zajímat zvláště v době vykonávání vojenské služby v Oděse a posléze v Petrohradě (1901-1905).
- V letech 1906-7 se účastnil rolnického hnutí na Oděsku.
- Externě složil učitelské zkoušky (jaro 1908) a začal pracovat jako učitel ve vsích oděského zemstva (Dobra Nadija, Šompoly, Šymanivka).
- V letech 1914-1917 byl na frontě, v únoru roku 1917 se demobilizoval a vrátil se do vesnice Dobra Nadija, kde začal opět vyučovat, prováděl politickou osvětu mezi venkovany.
- V době občanské války byl zatčen dělníci, hrozilo mu zastřelení, ale zachránili ho obyvatelé vesnice Dobra Nadija.
- V roce 1920 vstoupil do Komunistické strany a Rudé armády.
- Vesničané nečajanského okrsku ho na okrskovém sjezdu zvolili za člena okrskového výkonného výboru. Chodčenko zde vedl oddělení osvěty, mnoho let zde působil jako předseda okrskového výkonného výboru a jako předseda okresního výkonného výboru Varvarivského a později Novooděského okresu na Mykolajivsku.
- Zároveň posílal příspěvky do moskevských a charkovských novin. Nakonec se věnoval vydavatelské a redaktorské práci.
- Jako delegát Oděské gubernie se v roce 1925 účastnil práce na 9. všeukrajinském sjezdu rad.
- Od roku 1927 žil a pracoval v Charkově, zpočátku v Kooperativním sdružení, Kooperativním pojistném fondu, posléze v nakladatelství Книгоспілка.
- V roce 1929 vyšla jeho první kniha povídek *На хуторах*.
- Ve 30. letech řídil časopisy *Червоний шлях*, *Літературний журнал*.

- Studoval Institut rudé profesury.
- Pracoval v ДВУ.
- Za druhé světové války byl redaktorem ukrajinského vysílání permského rozhlasu.
- V roce 1943 odjel do Moskvy a brzy poté do Kyjeva.

Prozaická díla (abecedně)

1. Гаврикова перемога, povídka, 1930.
2. Глитайські жарти, povídka, 1929.
3. На хуторах, novela.
 - 1929
4. Небезпечні елементи, povídka, 1929.
5. Помилку виправлено, povídka, 1930.
6. Радгосп на вибалках, povídka, 1931.

Prozaická díla (chronologicky)

1. На хуторах
 - 1929

Primární literatura I.

1. Ходченко, Павло. *Твори. Радянський письменник*, 1955.
2. Ходченко, Павло. *Перегорнуті сторінки*. Одеське книжкове видавництво, 1959.
3. Ходченко, Павло. *Степові спалахи*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1960.

Primární literatura II.

1. Ходченко, Павло. *В боротьбі за колгоспи*. 1931.
2. Ходченко, Павло. *На хуторах*. 1929.
3. Ходченко, Павло. *Шляхами перемог*. 1934.
4. Ходченко, Павло. *У гущавині*. 1931.
5. Ходченко, Павло. *Радгосп на вибалках*. 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
4. Сіренко, П. „Павло Ходченко“. In Павло Ходченко. *Твори. Радянський письменник*, 1955.
5. Сіренко, П. „Павло Семенович Ходченко“. In Павло Ходченко. *Степові спалахи*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1960.
6. Autor neuveden. „Павло Ходченко“. In Павло Ходченко. *Перегорнуті сторінки*. Одеське книжкове видавництво, 1959.

Sekundární literatura II.

1. Ходченко, П. *Випробування зрілості, пам'яті з року 1917-20*, 1958.

Chotkevych Hnat (1877-1938)

- prozaik, dramatik, kritik, publicista, scénárista⁷⁹, překladatel⁸⁰, hudební skladatel, hudební teoretik⁸¹, bandurista, autor vzpomínek⁸², zpěvák, herec, režisér, organizátor amatérských divadel, etnograf, historik

⁷⁹ Vytvořil také řadu scénářů podle díla J. Verna.

⁸⁰ Ve 20. a 30. letech hodně překládal (staroindickou literaturu, Shakespeara, Moliera, Huga, Shillera...).

⁸¹ Z oblasti hudby můžeme jmenovat pro ilustraci alespoň učebnici hry na banduru.

⁸² Rovněž se utíkal k psaní vzpomínek („Спомини з революції 1905 року“, „Спомини з моєї театральної діяльності“).

- pseudonym: Hnat Halajda
- Hnat Chotkevyc se narodil 31. 12. 1877 v Charkově v chudé rodině kuchaře a služky.
- Jeho otec pocházel ze starodávného, ale zchudlého kozáckého rodu. V důsledku rodinných intrik byl zbaven i toho nevelikého majetku, který měl zdědit po svém otci a byl nucen žít z náhodných přivýdělků, dokud se mu nepodařilo získat místo kuchaře u jakéhosi boháče.
- Rodiče Chotkevyců žili ve velmi bídných poměrech, často trpěli hladem.
- Chotkevyc základní vzdělání získal od otce, později také navštěvoval střední školu.
- Letní prázdniny trávil ve vsi Derkači u kupce Mychajlova, kde pracovala jeho matka. Zde učil vesnické děti číst a psát. Mezi jeho žáky byl budoucí námořník Panas Matjušenko, jeden z lídrů povstání na křižníku Potěmkin.
- Střední školu Chotkevyc ukončil v roce 1894.
- Vstoupil na Charkovský technologický institut. Ovšem tím jeho vzdělávání neskončilo. Již během studií mu významnými učiteli byli prostí lidé, jež ho uváděli do tajů lidového umění a předávali mu svou moudrost. Školou se mu stala ta nejprostší prostředí - od vesnických chalup až po jarmarky a trhy. Pravdou také je, že toto samovzdělávání mělo pro jeho život mnohem větší význam než „vysoké učení“, jež sice nakonec po peripetiích dokončil, ale jemuž nezůstal věrný.
- Nejenže Chotkevyc dával přednost filozofickým a historickým spisům před učebnicemi technologie, nejenže se nechal unášet evropskou, ruskou i ukrajinskou literaturou, ale od knih odbíhal i k hudbě a to ne pouze letmo. Byl skvělým banduristou a rovněž mu nebyl cizí svět divadla. Organizoval amatérský divadelní kroužek, který uváděl hry *Назар Стодоля*, *Як ковбаса та чарка*.
- V roce 1896 s velkým úspěchem koncertoval v Poltavě.
- V době studií učinil také první vlastní literární pokusy, jež nebyly ničím výjimečným, ale předznamenávaly významná díla pozdějších období. V roce 1897 otiskl časopis *Зоря* jeho povídku „Грузинка“ a *ЛНВ* otiskl povídku „Блудний син“.
- V 90. letech se v Rusku i na Ukrajině šířily vlny dělnických nepokojů a demonstrací. Účastnili se jich také studenti a mezi nimi bylo možné spatřit rovněž Chotkevyců. Tato účast však pro něj měla nepříjemné důsledky. Byl vyloučen ze studií a zbaven práva vstupovat dokonce i na jiné vysoké školy.
- V tom samém roce - tedy 1899 organizoval první výstup kobzarů na XII. archeologickém sjezdu v Charkově. Vystoupil zde také otevřeně na obranu ukrajinské písně a dumy a národního umění kobzarů. Tím ovšem neupoutal pozornost jen lidí stejného či podobného smýšlení, ale začaly se o něj ještě intenzivněji zajímat úřady. Důsledkem tohoto zájmu nebyly pouze prohlídky bytu, ale také zákaz organizace koncertů či jiných kulturních programů.
- Místo inženýrského diplomu vzal Chotkevyc banduru a rozjel se hledat M. Lysenka, jenž v té době cestoval s kapelou po Ukrajině. Setkal se s ním v Zolotonoši. Byl ihned přijat jako přední bandurista a tím započaly jeho toulky po Ukrajině.
- Zatímco úspěšně zapomínal na předešlá studia a ladil svůj nástroj, jeho bývalí profesori usilovali o to, aby mu byl „darován“ rok a mohli z tohoto nadaného studenta učinit profesora.
- Chotkevyc ovšem využil pouze toho, že získal v roce 1900 diplom, ale profesorské místo odmítl. Odešel pracovat jako inženýr do charkovských železnic.
- Spíše než společnost kolegů inženýrů vyhledával přátelství spisovatelů – L. Ukrajinky, M. Kocjubynského, I. Karpenka-Karého, M. Sadovského, P. Saksahanského.
- Spíše než svému povolání inženýra se věnoval tvorbě literární. V letech 1900-1905 Chotkevyc napsal sbírku drobných próz nazvanou *Поєзія в прозі*.
- Chotkevyců nezajímala ani tak odborná činnost, kterou vykonával, jako prostí lidé, mezi nimiž pracoval. Plodem tohoto zájmu se nakonec stalo dělnické divadlo, jež s úspěchem uvádělo hry a pořádalo koncerty. Jeho činnost byla zastavena až dramatickými událostmi roku 1905.
- V tomto roce byl i Charkov otrášen povstáním a otevřenými boji v ulicích. Na nějaký čas se carské síly v některých místech ocitaly v úzkých. Ale ne na dlouho. Revoluce byla poražena.
- Chotkevyc byl nucen emigrovat, neboť stál v čele stávkového výboru železničářů a byl tímto výborem vyslán i do Moskvy. Také pomáhal na stanici Ljubotyn připravovat rezervy pro boje na barikádách.
- Neměl tedy jinou možnost než opustit Ukrajinu a vybral si jako místo své emigrace Halič. Profesi inženýra již definitivně opustil a oddal se zcela hudbě, literatuře, malířství. Neúnavně psal. Psal díla značně ovlivněná událostmi roku 1905 (např. drama *Лихоліття*). Nedlouho poté se začíná objevovat také tvorba na huculskou tematiku, z níž se ovšem některá díla nezachovala (např. cyklus *Опришки*, autorem zpracované huculské legendy, literárně vědecké eseje).
- Chotkevyc se také přátelil s mnoha ukrajinskými spisovateli - V. Stefanykem, O. Kobyljanskou, V. Hnatukem, S. Ljudkevycem, N. Kobrynskou, P. Karmanským, M. Rudnyckým a dalšími. Významné bylo rovněž přátelství s I. Frankem. Chotkevyc se setkal s I. Frankem ve Lvově a po nějakou dobu žili oba spisovatelé jako sousedé ve vsi Krivorivni. Známý je také Chotkevycův článek „Д-р. Франко безнадійно хворий“, kde vybízí haličskou veřejnost k materiální pomoci I. Frankovi.

- Hned první rok po svém příjezdu Chotkevyč procestoval téměř celé Karpaty a v následujících letech žil skoro výlučně v huculských městečkách a vesnicích. Ve výčtu jeho činností neschází ani opětné organizování divadla - tentokrát amatérského divadla huculského. Snažil se sám vytvářet pro toto divadlo repertoár a jeho cílem bylo ukázat co nejbarvitěji život huculského obyvatelstva. Jeho repertoár tvořily tato tři díla: *Гуцульський рік* (cyklus folklorně etnografických obrázků), *Непросте* a *Довбуш*.
- Divadlo během let 1909-1912 projezdilo s představeními Halič, bylo i v Černivcích, Lvově a dokonce v Polsku. Obdrželi také pozvání do Čech.
- V roce 1914 se Chotkevyč pokusil o návrat domů. Jeho hříchy datované k roku 1905 však nebyly zapomenuty, což způsobilo, že se náhle ocitl mezi zdi věznice, kde si pobyl několik měsíců. Osvobozen byl v roce 1913.
- Následující léta také neprobíhala obzvlášť pokojně.
- V roce 1914 se usadil v Charkově. Byl pod policejním dohledem. Obnovil dělnické divadlo, zabýval se vědeckou činností. V Charkově ovšem nežil dlouho. V roce 1916 byl z Charkova vyhoštěn na tři roky bez práva vjezdu do Charkovské, Poltavské, Kyjevské, Katerynoslavské, Chersonské, Volyňské, Podolské a Kurské gubernie. Nejprve byl poslán do Belgorodu a později do Voroněže, kde žil až do únorové revoluce roku 1917. Poté se vrátil do Charkova.
- A to již pomalu přichází rok 1917 a s ním nám dobře známé události. Nadšení, jež opanovalo mnoho jiných ukrajinských spisovatelů u Chotkevyče nenalézáme. K revoluci a vládě bolševiků se staví se zjevnými rozpaky. Ovšem nepřiklání se ani na stranu Centrální rady a Direktorata.
- Po roce 1917, kdy došlo k relativnímu uvolnění situace a ukrajinská kultura se mohla o něco svobodněji rozvíjet, se Chotkevyč znovu vrhl do víru práce. Překládal, vedl opětně různé kroužky, neúnavně ladil svou banduru, skládal hudbu, nepřestával psát.
- V letech 1920 - 1928 Chotkevyč vyučoval ukrajinský jazyk a literaturu v derkačivské střední odborné škole nedaleko Charkova a vedl kurz bandury v Charkovském dramatickém institutu. Skládal hudbu, řídil řadu kroužků, pořádal bezplatné koncerty.
- Později, tedy ve 30. letech, se nad Ukrajinou opět počala stahovat mračna a situace se pro ukrajinské národní hnutí stala kritickou. Ruku v ruce s centralizací přišla i opětná rusifikace, nechyběly vlny represálií a zatýkání. V těchto dobách stál Chotkevyč stranou sovětských literárních diskusí, byl politicky podezřelý. K tomu možná přispěla i některá díla. Jako příklad může sloužit tetralogie *Богдан Хмельницький*. Chotkevyčovo pojetí dějin bylo sovětskou kritikou označováno za „nacionálně-buržoazní“.
- Během teroru M. Ježova neunikl zatčení.
- Byl popraven 8. 10. 1938.
- Po Stalinově smrti byl rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. **Авірон, біблійна повість.**
 - *Авірон*. Київ: Шлях, 1917.
 - *Шлях*, 1917, č. 5-6, 7, 8.
2. **Берестечко, úryvek z románu.**
 - *Шлях*, 1918, č. 3.
3. **Першому революціонерві**
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 2.
4. **Дарабов**
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 3.
5. **В коршмі**
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 4-5.
6. **Гуцульські образки**
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 6-7.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Авірон**
 - *Авірон*. Київ: Шлях, 1917.
 - *Шлях*, 1917, č. 5-6, 7, 8.
2. **Берестечко**
 - *Шлях*, 1918, č. 3.
3. **Першому революціонерві**
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 2.
4. **Дарабов**
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 3.
5. **В коршмі**

- Червоний шлях, 1923, č. 4-5.
- 6. Гуцульські образки
 - Червоний шлях, 1923, č. 6-7.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Libri, 2001.
2. *Українська літературна енциклопедія у п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
4. *Encyclopedia of Ukraine*. Ed. Volodymyr Kubijovyč. University of Toronto Press 1988.
5. *Краткая литературная энциклопедия*. Ed. A. A. Сурков. Москва 1975.
6. *Українська радянська енциклопедія*. Київ 1985.
7. Ковальчук, Степан. „Гнат Хоткевич і його Камінна душа“. In Гнат Хоткевич. *Камінна душа*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.
8. Makolkina, Anna. „The Dance of Dionysos in H. Khodkevych and D. H. Lawrence“. *Journal of Ukrainian Studies*, 1990, č. 1.
9. Погребенник, Федір. „Передмова“. In Гнат Хоткевич. *Твори в двох томах*. Київ: Видавництво художньої літератури, 1966.
10. Засенко, Олекса. „Гнат Хоткевич і його повість ‘Камінна душа’“. In Гнат Хоткевич. *Камінна душа*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1981.

Sekundární literatura II.

- Recenze na knihu *Авірон***. Київ: Шлях, 1917.
11. Корінь, Б. *Книгар*, 1917, č. 4.

Chvylovij Mykola (1893 - 1933)

- básnik, prozaik, publicista, kritik
- Mykola Chvylovij, vlastním jménem Mykola Hryhorovyč Fitolov, se narodil 1. 12. 1893 ve vsi Trošánka (Trošanec) Ochtyrského okresu na Charkovsku (nyní je to město v Sumské oblasti).
- Jeho otec, Hryhorij Oleksijovyč, učitel, bývalý student Charkovské univerzity, byl nevyrovnaný člověk, o rodinu a svých pět dětí se příliš nestaral.
- Matka, Jelyzaveta Ivanivna Tarasenko mnoho let pracovala jako učitelka v Demjanivce v Bohoduchivském okrese. Po rozluce s lehkovážným manželem (rodiče se rozvedli v roce 1904) sama vychovávala děti (kromě Mykoly ještě bratra Oleksandra a tři sestry). Přežila smrt obou svých synů.
- Chvylovij vychodil základní školu v Kalantajevu, dále pokračoval ve studiu na Ochtyrském gymnáziu, kde se účastnil činností ukrajinského revolučního kroužku, kvůli čemuž byl nucen gymnázium opustit bez maturitní zkoušky. Maturitní zkoušku složil externě.
- Po předčasném ukončení gymnázia pracoval jako nádeník v hospodářství místního statkáře. Vedl revoluční propagandu mezi venkovany.
- Osud ho rovněž zavedl na Donbas, kde pracoval na různých místech, účastnil se marxistických kroužků.
- Po určitou dobu pracoval jako zámečník v řemeslnické škole, v kanceláři okrskové správy vesnice Rublivka, v místní „Prosvitě“.
- První literární pokusy Chvylového je možno datovat rokem 1913. Začínal jako básnik futuristického a symbolistického směru.
- V roce 1916 musel narukovat do armády. Byl přímým účastníkem první světové války. Byl zvolen členem plukovní rady vojenských deputátů. „*Три роки походів, голодовки, справжнього жаху, який я описати не ризикну, три роки голгофи в квадраті на далеких полях Галичини, в Карпатах, в Румунії і т.д. і т.д. – все теж що-небудь значить.*“⁸³
- Jeho aktivity počínaje první světovou válkou a konče vstupem do bolševické strany v roce 1919 nejsou zcela jednoznačné a různé zdroje uvádějí jiné informace.
- Jeden ze zdrojů uvádí, že se Chvylovij na frontě přidal k bolševické propagandě a posléze že bojoval proti armádě ULR, proti „bílé armádě“, že se dvakrát dostal do zajetí a hrozilo mu zastřelení.

⁸³ Хвильовий Микола. *Твори в двох томах*. Київ 1990, діл 1, s. 852.

- Jiné zdroje uvádějí, že v roce 1918 bojoval v povstaleckém oddílu, který působil v Bohoduchivském okrese. Účastnil se protihejtmského povstání a boje s děnikinci. Fakt, že byl Chvylovij velitelem oddílu není dosud zdokumentován. V tu dobu očividně začalo jeho rozčarování určitými aspekty politiky ULR. Povstalci obrátili zbraně proti petljurovcům a přešli na stranu Rudé armády. V dubnu roku 1919 Chvylovij vstoupil do komunistické strany; účastnil se bojových akcí proti petljurovcům, drozdovcům, sloužil v redakčně-vydavatelském oddělení 13. armády, poté ve 2. jezdecké armádě (na Kavkaze), kde spolupracoval v armádních novinách.
- Na přelomu roku 1918-19 se oženil s mladou učitelkou Katerynou Haščenko. Narodila se jim dcera Irajida. Ale manželství nevydrželo.
- Od roku 1921 žil v Charkově. Zde také debutoval jako básník. Svě verše publikoval na stránkách časopisu *Шляхи мистецтва* („Поєма моєї сестри“), *Арена*, almanachu *Поєзії*, almanachu *Штабель* a *На сполох*.
- V roce 1921 vyšla i jeho první sbírka básní *Молодість*, роєма *В електричний бик*. V následujícím roce vyšla sbírka *Досвітні симфонії*.
- Ve sborníku *Жовтень* se objevil „Наш Універсал до робітництва і пролетарських мистців українських“, podepsaný M. Johansenem, V. Sosjurou a M. Chvylovým.
- V roce 1921 se oženil s Julii Umancevovou.
- Po demobilizaci v roce 1922 pracoval v „Prosvitě“, vystupoval s přednáškami, účastnil se divadelních představení.
- Začal žít v Charkově, kde se začlenil do charkovské literární obce, která se zformovala kolem novin *Віснї ВУЦВК* redigovaných V. Ellanem-Blakytým.
- V roce 1923 vstoupil do literární organizace Гарт a stal se zde tajemníkem.
- V téže roce vyšla sbírka jeho povídek *Сині етюди*, která způsobila literární senzaci, byla kritiky hodnocena jako jev novátorský.
- Z iniciativy Chvylového vzniklo umělecké studio Урбіно, kam přešli ti členové literární organizace Гарт, kteří nesouhlasili s jejím masovým charakterem – P. Tyčyna, I. Dniprovskij, J. Smolyč a další. Skupina vydala almanach *Квартали*.
- 30. 4., 31. 5. a 21.6. 1925 vyšel v týdeníku *Культура і побут* cyklus pamfletů Chvylového spojených pod názvem *Камо грядеши*. Tím započala slavná diskuse let 1925-28.
- V průběhu let 1925 a 1926 se objevila ještě řada pamfletů, které byly spojeny do cyklů *Камо грядеши*, *Думки проти течії*, *Апологети писаризму*.
- V listopadu 1925 byla stvořena literární organizace ВАПЛІТЕ. Faktickým lídrem této organizace byl také Chvylovij. Tato literární organizace se později musela samolikvidovat.
- Diskuse začínala být čím dál více politizována. Nakonec, po dopise Stalina Kaganovičovi z 26. 4. 1926 s přímým obviněním na adresu Chvylového se situace začala ostře vyhrcovat. Chvylového pozice byly označeny za „úchytku“ a podrobeny ostré a agresivní kritice.
- Chvylovij byl nucen psát kající dopisy, přisahat věrnost komunistické ideologii.
- V roce 1927, aby mohla být organizace zachována, shromáždění ВАПЛІТЕ vyloučilo tři vedoucí představitele – Chvylového, Jalového a Dosvitného z organizace. Jednalo se o iniciativu samotných vyloučených, kteří i nadále pokračovali ve spolupráci s touto organizací. Tato akce ovšem nepomohla. V lednu 1928 se organizace musela samolikvidovat.
- Po samolikvidaci Chvylovij dále pokračoval v organizaci literárních a kulturních sil. Během roku 1929 pod vedením Chvylového vycházel almanach *Літературний ярмарок*. Ovšem i tento almanach musel ukončit svou existenci.
- Život mimo organizace se stával pro Chvylového nemožný. Posledním pokusem obhájit svou nezávislost se stala nová literární organizace Пролітфронт a vydání stejnojmenného časopisu. V porovnání s časopisem *Літературний ярмарок* byl měsíčník *Пролітфронт* jednotvárný a nadměrně politizovaný, což bylo tehdy téměř nutností.
- Chvylovij byl nucen kát se a sebeobviňovat se. Byl nucen zřít se všech svých myšlenek a odsoudit svůj zločinný „хвильовізм“ (chvylovismus).
- Na počátku roku 1933 Chvylovij podnikl cestu na Poltavsko, aby viděl situaci na venkově z první ruky. Cesta na něj zapůsobila zničujícím dojmem. Když se vrátil do Charkova, dozvěděl se, že započala štvaniice na lidového komisaře osvěty M. Skrypnika. Nejbolestivější událostí, která „přivítala“ Chvylového v Charkově bylo zatčení M. Jalového, jednoho z jeho nejbližších přátel. Zatčení přítele bylo pravděpodobně Chvylového poslední kapkou. Dále již tlak nevydržel.
- 13. 5. 1933 k sobě pozval na snídani M. Kuliše, O. Dosvitného, H. Epika, M. Johansena, I. Dniprovského, I. Senčenko. Brzy po příchodu hostů se z jeho pracovny ozval výstřel – Chvylovij spáchal sebevraždu.

Prozaická díla (abecedně)

1. Арабески
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
2. Бандити
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
3. Бараки що за містом,
 - *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Бараки, що за містом*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
4. Вальдшнепи, román, léto 1926.
 - první část: *Ванліме*, 1927, č. 5.
 - druhá část: *Ванліме*, 1927, č. 6 (toto číslo bylo zkonfiskováno)
5. В очереті
 - *Зори грядущего*, 1922, č. 2. (pod pseudonymem Julia Umanec).
 - *В очереті*. Солонський яр. Харків: Шлях освіти, 1924.
 - *В очереті*. Солонський яр. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *В очереті*. Державне видавництво України, 1928.
6. Вступна новела
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
7. Дорога й Ластівка
 - *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922⁸⁴.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
8. Елегія
 - *almanach Квартали*, 1924, č. 1.
 - *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
9. Етюди
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1927.
10. Життя
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 2.
 - *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Життя*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
 - *Вибрані твори у двох томах*. Харків: Рух, 1932, діл 1. (upravená verze)
11. Зав'язка, етюд
 - *Життя і революція*, 1925, č. 11 (pod názvem „Іраїда“ jako počátek stejnojmenného románu).
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1930, діл 3.
12. Заулок
 - *Заулок*. Харків: Гарт, 1923.
 - *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
13. З лабораторії
 - *Червоний шлях*, 1931, č. 7-8.
 - *З лабораторії*. Харків: Література і мистецтво, 1932.
14. Злочин
 - *Література. Наука. Мистецтво*, 1923, č. 7-10.
 - *Злочин*. Харків: Шлях освіти, 1924.
 - *Злочин*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Злочин*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
 - *Злочин*. Харків: Державне видавництво України, 1929.
 - *Твори у трьох томах*. Харків 1930, діл 3.
15. Іван Іванович
 - *Літературний ярмарок*, 1929, č. 7.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1930, діл 3.
 - *Іван Іванович*. Пролетарий, 1930
16. Із Варіної біографії
 - *Літературний ярмарок*, 1928, č. 1.

⁸⁴ V tomto vydání se jednalo o dvě oddělené krátké novely „Допора“ a „Ластівка“, později je autor spojil v jedno ucelené dílo, které tak bylo umisťováno v dalších vydáních.

- *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 3.
 - *Із Вариної біографії*. Харків: Український робітник, 1929.
 - *Вибрані твори*. 1932, діл 1.
17. **Кімната ч. 2-е**
- *Шляхи мистецтва*, 1922, с. 1.
 - *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
18. **Кіт у чоботях**
- *Дочери Октябрю*, 1922.
 - *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Кіт у чоботях*. Харків: Шлях освіти, 1924.
 - *Кіт у чоботях*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
19. **Колонії, вілли.**
- *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Колонії, вілли...* Харків: Книгоспілка, 1925
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
20. **Легенда**
- *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Злочин*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
21. **„Лілюлі“**
- *Червоний шлях*, 1923, с. 6-7.
 - *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.
 - *Пудель*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1928, діл 2.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 2.
22. **Мати, 1927.**
- *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1930, діл 3.
 - *Вибрані твори*. 1932, діл 1.
23. **Мисливські оповідання добродія Степчука**
- *Універсальний журнал*, 1929, с. 6.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1927.
 - *Вибрані твори*. 1932.
24. **На глухім шляху, експромт.**
- *Шляхи мистецтва*, 1923, с. 5.
 - *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.
 - *На глухім шляху*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929.
25. **На озера**
- *Всесвіт*, 1926, с. 15.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
 - *Вибрані твори*. 1932, діл 1.
26. **Наречений, повідка, 1927.**
- *Всесвіт*, 1927, с. 35.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1930, діл 3.
 - *Вибрані твори*. 1932, діл 1.
27. **По Барвінківському району**
- *По Барвінківському району*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
28. **Повість про санаторійну зону, етюд.**
- *Червоний шлях*, 1924, с. 3.
 - *Осінь*. Харків 1924.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1928, діл 2.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 2.
29. **Пудель, 18. 3. 1923, Харків.**
- *Червоний шлях*, 1923, с. 2.
 - *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.

- *Лудель*. Харків: Книгоспілка 1926.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1927, діл 2.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 2.
 - *Вибрані твори*. 1932, діл 1.
30. Ревізор
- *Літературний ярмарок*, 1929, с. 9.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1927.
 - *Ревізор*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
 - *Вибрані твори*. 1932, діл 1.
31. Редактор Карк
- *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
32. Санаторійна зона, готіп.
- *Червоний шлях*, 1924, с. 3.
 - *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1927. (pod názvem *Повість про санаторійну зону*).
33. Сантиментальна історія
- *Твори*. Державне видавництво України, 1927, діл 2.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 2.
 - *Сантиментальна історія*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
34. Свиня
- *Сині етюди*. Харків, Державне видавництво України, 1922.
 - *Колонії, вілли...* Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
35. Силуети, Харків, 28. 2. 1923.
- *Червоний шлях*, 1923, с. 1.
 - *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
36. Синій листопад
- *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Синій листопад*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
37. Слово
- *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.
38. Солонський яр
- *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *В очереті*. Солонський яр. Харків: Шлях освіти, 1924.
 - *Солонський яр*. Державне видавництво України, 1926.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
 - *Вибрані твори*. 1932.
39. Шляхетне гніздо
- *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Злочин*. Державне видавництво України, 1926.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
40. Щасливий секретар
- *Майбутні шахтарі (Оповідання)*. Харків: Державне видавництво України, 1931.
 - *Вибрані твори*. 1932, діл 1.
41. Чумаківська комуна
- *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Колонії, вілли...* Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 1.
42. Юрко
- *Зори грядущего*, 1923, с. 5.
 - *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
 - *Юрко*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929.

43. Я (романтика), novela, 1923.
 - *Гарт*, 1924, с. 1.
 - *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1927, діл 2.
 - *Твори*. Державне видавництво України, 1929, діл 2.
 - *Вибрані твори*. 1932, діл 1.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Життя
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, с. 2.
2. Кіт у чоботях
 - *Дочери Октябрю*, 1922.
3. В очереті
 - *Зори грядущего*, 1922, с. 2.
4. Кімната ч. 2-е
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, с. 1.

Сині етюди, Харків: Державне видавництво України, 1922.

- {Життя}
- 5. Колонії, вілли
- 6. Редактор Карк
{Кіт у чоботях}
- 7. Юрко
- 8. Солонський яр
- 9. Шляхетне гніздо
- 10. Синій листопад
- 11. Чумаківська комуна
- 12. Бараки, що за містом
- 13. Свиня
{Кімната ч. 2-е}
- 14. Легенда
- 15. Дорога
- 16. Ластівка
- 17. „Лілюлі“
 - *Червоний шлях*, 1923, с. 6-7.
- 18. На глухім шляху
 - *Шляхи мистецтва*, 1923, с. 5.
- 19. Силуети
 - *Червоний шлях*, 1923, с. 1.
- 20. Пудель
 - *Червоний шлях*, 1923, с. 2.
- 21. Заулок
 - *Заулок*. Харків: Гарт, 1923.
- 22. Злочин
 - *Література. Наука. Мистецтво*, 1923, с. 7-10.
- 23. Елегія
 - *Квартали*, 1924, с. 1.
- 24. Повість про санаторійну зону
 - *Червоний шлях*, 1924, с. 3.
- 25. Я (романтика)
 - *Гарт*, 1924, с. 1.

Осінь, Харків: Червоний шлях, 1924.

- {На глухім шляху}
- {Я (романтика)}
- {Пудель}
- {„Лілюлі“}

{Заулок}
{Елегія}
{Повість про санаторійну зону}
{Силуети}

26. Слово

27. Зав'язка

▫ *Життя і революція*, 1925, с. 11.

Колонії, віли... Харків: Книгоспілка, 1925.

{Колонії, віли...}
{Свиня}
{Чумаківська комуна}

28. На озера

▫ *Всесвіт*, 1926, с. 15.

Злочин. druhé vydání, Державне видавництво України, 1926.

{Легенда}
{Злочин}
{Шляхетне гніздо}

Пудель. Харків: Книгоспілка, 1926.

{Пудель}
{Лілюлі}

29. Арабески

▫ *Твори у трьох томах*, Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.

30. Вступна новела

▫ *Твори у трьох томах*, Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 1.

31. Вальдшнепи, 1926.

▫ první část: *Ванліте*, 1927, с. 5.

▫ druhá část: *Ванліте*, 1927, с. 6.

32. Із Варіної біографії

▫ *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1927, діл 3.

33. Етюди

▫ *Твори*. Державне видавництво України, 1927.

34. Мисливські оповідання добродія Степчука

▫ *Твори*. Державне видавництво України, 1927.

35. Наречений

▫ *Всесвіт*, 1927, с. 35.

36. Сантиментальна історія

▫ *Твори*. Державне видавництво України, 1927, діл 2.

37. Іван Іванович

▫ *Літературний ярмарок*, 1929, с. 7.

38. Ревізор

▫ *Літературний ярмарок*, 1929, с. 9.

Із Варіної біографії. Харків: Український робітник, 1929.

{Із Варіної біографії}

39. Мати

{Наречений}

40. Бандити

▫ *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

41. По Барвінківському району

▫ *По Барвінківському району*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

42. З лабораторії

- *Червоний шлях*, 1931, с. 7-8.
43. Щасливий секретар
- *Майбутні шахтарі (Оповідання)*. Харків: Державне видавництво України, 1931.

Primární literatura I.

1. Хвильовий, Микола. *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.
2. Хвильовий, Микола. *Колонії, віпи...* Харків: Книгоспілка, 1925.
3. Хвильовий, Микола. *Кім у чоботях*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
4. Хвильовий, Микола. *На глухім шляху*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
5. Хвильовий, Микола. *Життя*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
6. Хвильовий, Микола. *Бараки, що за містом*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
7. Хвильовий, Микола. *Сині етюди*. Державне видавництво України, 1926.
8. Хвильовий, Микола. *Пудель*. Книгоспілка 1926.
9. Хвильовий, Микола. *Думки проти течії*. Державне видавництво України, 1926.
10. Хвильовий, Микола. *Злочин*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
11. Хвильовий, Микола. *В очереті*. Державне видавництво України, 1928.
12. Хвильовий, Микола. *Із Варинної біографії*. Харків: Український робітник, 1929.
13. Хвильовий, Микола. *По Барвінківському району*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
14. Хвильовий, Микола. *Іван Іванович*. Пролетарий, 1930.
15. Хвильовий, Микола. *Ревізор*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
16. Хвильовий, Микола. *Твори у трьох томах*. Харків: Державне видавництво України (1. діл (Етюди) – 1927; 2. діл (Осінь) – 1928; 3. діл (Етюди) – 1930). První a druhý díl byly beze změn vydány podruhé v roce 1929. Třetí díl znovu nevyšel.
17. Хвильовий, Микола. *Сантиментальна історія*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
18. Хвильовий, Микола. *Вибрані твори у двох томах*. Харків: Рух, 1932 (druhý díl nevyšel)⁸⁵.
19. Хвильовий, Микола. *Солонський яр*. Прага: Пробоем, 1940.
20. Хвильовий, Микола. *Вальдшнепи*. Verlag: „Ukrainski wisti“, 1952.
21. Khvylovy, Mykola. *Stories from the Ukraine*. New York: Philosophical Library, 1960.
22. Хвильовий, Микола. *Твори в п'яти томах*. Нью-Йорк, Балтімор, Торонто: Смолоскип, 1980-86.
23. Хвильовий, Микола. *Сині етюди*. Радянський письменник, 1989.
24. Хвильовий, Микола. *Твори у двох томах*. Дніпро, 1990.
25. Хвильовий, Микола. *Новели. Оповідання. Повість про санаторійну зону. Вальдшнепи. Роман. Поетичні твори. Памфлети*. Київ: Наукова думка, 1995.

Primární literatura II.

1. Хвильовий, Микола. *Заулок*. Харків: Гарт, 1923.
2. Хвильовий, Микола. *Повість про санаторійну зону*. 1924.
3. Хвильовий, Микола. *В очереті. Солонський яр*. Харків: Шлях освіти, 1924.
4. Хвильовий, Микола. *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.
5. Хвильовий, Микола. *Кім у чоботях*. Харків: Шлях освіти, 1924.
6. Хвильовий, Микола. *Злочин*. Харків: Шлях освіти, 1924.
7. Хвильовий, Микола. *Юрко*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
8. Хвильовий, Микола. *Вальдшнепи*. 1926.
9. Хвильовий, Микола. *Синій листопад*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
10. Хвильовий, Микола. *В очереті. Солонський яр*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
11. Хвильовий, Микола. *Іван Іванович*. 1929.
12. Хвильовий, Микола. *Майбутні шахтарі (Оповідання)*. Харків: Державне видавництво України, 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Libri, 2001.
3. Агаєва В. П. „Микола Хвильовий“. In Микола Хвильовий. *Новели. Оповідання. Повість про санаторійну зону. Вальдшнепи. Роман. Поетичні твори. Памфлети*. Київ: Наукова думка, 1995.

⁸⁵ Toto vydání bylo posledním vydáním Chvylového díla na Ukrajině až do roku 1989.

4. Білецький, О. І. „В шуканнях нової повістярської форми“. In Олександр Білецький. *Літературно-критичні статті*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1990.
5. Донцов, Дмитро. „Микола Хвильовий“. In *Українське слово*. Ed. Яременко, Василь-Федоренко, Євген. Київ: Видавництво Рось, 1994, діл 1.
6. Гадзінський, Володимир. „На безкровному фронті“. In Володимир Гадзінський. *Фрагменти стихії*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
7. Luckyj, Georgie S. N. „Introduction“. In Mykola Khvylovy. *Stories from the Ukraine*. New York: Philosophical Library, 1960.
8. Мейс, Джеймс. „Буремний дух розстріляного відродження“. *Сучасність*, 1994, ч. 12.
9. Пилипенко, С. В. „По бур'янах революції (Про Хвильового – новеліста)“. *Червоний шлях*, 1923, ч. 1.
10. Христюк, П. „Соціальні мотиви в творчості М. Хвильового“. *Червоний шлях*, 1924, ч. 4-5.
11. Шерех, Юрій. „Хвильовий без політики“. In Юрій Шерех. *Не для дітей. Літературно-критичні статті і есеї*. Видавництво Пролог, 1964.
12. „Замість передмови“. In Микола Хвильовий. *Вальдшнепи*. Verlag: „Ukrainski wisti“, 1952.
13. Červenková, Angelina. „Rané prózy Mykoly Chvylového. (Umělecký experiment v ukrajinské novele 20. let)“. In *Východoevropská moderna a její evropský kontext II*. Ed. Ladislav Zadražil. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2002.
14. Чирков, М. „Микола Хвильовий у його прозі“. *Життя і революція*, 1925, ч. 9-10.

Sekundární literatura II.

1. Ган О. *Трагедія Миколи Хвильового*. Видання „Прометей“.
2. Жулинський, Микола. „Талант, що прагнув до зір“. In Микола Хвильовий. *Твори у двох томах*, діл 1.
3. Коряк, В. „Хвильовистий соціологічний еквівалент (Лист темної людини)“. *Гарт*, 1927, ч. 1. (tentýž článek vyšel i v samostatném vydání: Харків: ВУСПП, 1927).
4. Меженко, Ю. „Творчість М. Хвильового“. *Шляхи мистецтва*, 1923, ч. 5.
5. Могілянський, М. „Микола Хвильовий (Сині етюди)“. *Книга й Революція*, 1923, ч. 4.
6. Невіра, Харько. „Ще про Миколу Хвильового“. *Плужанин*, 1927, ч. 4.
7. Сулима, М. „Фразеологія Миколи Хвильового“. *Червоний шлях*, 1925, ч. 1-2.
8. Шевельов, Юрій. „Про памфлети Миколи Хвильового“. In Хвильовий Микола. *Твори в п'яти томах*, діл 4.
9. Юринець, Вол. „М. Хвильовий, як прозаїк“. *Червоний шлях*, 1927, ч. 1.

Recenze na sbírku *Сині етюди*. Харків: Державне видавництво України, 1922.

10. Майський, М. *Коммунист*, 1923, ч. 29.
11. Меженко, Юр. *Книга*, 1923, ч. 1.
12. Могілянський, М. *Нова громада*, 1923, ч. 9.
13. Поліщук, В. *Вісти*, 1923, ч. 21.

Recenze na knihu *Синій листопад*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

14. Ард. *Робочий клуб*, 1926, ч. 3.
15. Беккер, М. *На літературном посту*, 1927, ч. 4.

Recenze na knihu *Злочин*. Харків: Шлях освіти, 1924.

16. Терещенко, Микола. *Більшовик*, 1924, ч. 80 (9.4).

Recenze na sbírku *Осінь*. Харків: Червоний шлях, 1924.

17. Ле-с, А. *Коммунист*, 1924, ч. 94 (24.4.).
18. Могілянський, М. *Нова громада*, 1924, ч. 35.

Recenze na knihu *Юрко*. Харків: Державне видавництво України, 1925.

19. Доленго, М. *Нова книга*, 1925, ч. 4-6.

Chyžňak Anton (1907-??)

- prozaik
- Anton Fedorovyč Chyžňak se narodil v roce 1907 v Začepylivce na Charkovsku.
- Vystudoval ukrajinistiku v Charkovském pedagogickém institutu.
- Tiskl od roku 1929.
- Od roku 1930 působil jako novinář.
- Dlouhá léta byl šéfredaktorem listu *Літературна газета*.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ, 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Ilčenko Oleksandr (1909-??)

- prozaik, autor životopisných próz, dramatik, scénárista
- Oleksandr Jelysejovyč Ilčenko se narodil v roce 1909 v Charkově.
- Vystudoval historii a filologii na Charkovské univerzitě.
- Dlouhá léta působil jako nakladatelský pracovník.
- Tiskl od roku 1929.
- Za druhé světové války byl zvláštním dopisovatelem moskevských novin *Известия*.

Primární literatura II.

1. Ільченко, Олександр. *Дніпрельстан*. 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ, 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Irčan Myroslav (1897-1937)

- prozaik, dramatik (největší popularitu získal svými dramaty), překladatel, publicista, okrajově básník
- Irčan měl asi 50 pseudonymů a kryptonymů (Jurko Ropša, Hr. Lelyk, Zezyk M., Ivas Nezamožnyk, Ivan Syvulskyj, J. Žvanskyj, Nadija Komsomolka, Natalka Vesňana, Ivasyk Čytasyk).
- Myroslav Irčan, vlastním jménem Andrij Dmytrovyč Babjuk se narodil 14. 7. 1897 (jiný zdroj uvádí 14. 7. 1896⁸⁶) ve vsi Pjadnyky Kolomyjského okresu.
- Jeho otec sloužil jako nádeník u bohatého popa Vojnarovského, poté pracoval jako vesnický písař.
- Irčan chodil do vesnické školy.
- Již v osmi letech začal psát verše. Jednalo se o pokusy napsat v kolomyjkovém metru tragické dopisy, které přicházely od emigrantů z Kanady a z Ameriky.
- Dále následovaly pokusy inscenovat pro venkovské publikum „komedie“. V 10 či 11 letech Irčan napsal a pokusil se odeslat na literární konkurz do Lvova dramatické scény pod názvem „Війт“, ale neměl peníze na zaslání a tak zůstalo jen u inscenace pro vesnické děti na pastvě.

⁸⁶ Datum 14. 7. 1896 uvádí V. Kačaňuk v předmluvě k Irčanově knize *Ганівдорозі*, která vyšla v roce 1930. Nové zdroje uvádějí rok 1897, je tedy zřejmé, že toto datum je s největší pravděpodobností platné.

- Studoval Kolomyjské gymnázium. V Kolyomyji se u něj zrodila láska k divadlu, neboť se mu občas podařilo dostat se na divadelní představení. Zvláště na něj zapůsobila představení kočovné skupiny Руська бесіда, která vystupovala právě v Kolomyji.
- Posléze studoval učitelský ústav ve Lvově (1912-14).
- Během studia ve Lvově pracoval v dělnickém spolku, každou neděli organizoval divadelní představení pro dělníky. V této době se důkladně seznámil s polskou, německou, ruskou literaturou.
- Za první světové války se zapsal jako dobrovolník k „sičovykům“ (1914-1918). U sičovyků vstoupil do haličské radikální strany.
- První črtu otiskl v říjnu roku 1914 ve vídeňských novinách.
- Dále psal fejetony a básně, které publikoval v satirickém strileckém časopise *Самохотник*.
- V roce 1918 ve Lvově vyšla první sbírka novel *Сміх Нірвани*.
- Na konci března roku 1918 se spolu s rakouským vojskem dostal na Naddněperskou Ukrajinu. V Vapňarce se pokusil dezertovat z armády, převlékl se do civilu a jel do Kyjeva. Ale byl rozčarován a zanedlouho se vrátil zpátky do armády.
- Později pracoval nějakou dobu jako překladatel při štábu rakousko-maďarské brigády, která operovala v Braclavi na Podolí.
- Později s částí strilců přešel k Rudé armádě. V březnu roku 1920 vstoupil do KS(b)U.
- V rámci Rudé armády, zpočátku v první haličské brigádě, poté v 44. divizi 12. armády, byl Irčan pomocníkem náčelníka brigády, náčelníkem organizačně-instruktorského oddělení brigády, pracovníkem politického oddělení divize.
- Zároveň pracoval ve frontových novinách *Більшовик*, které vydával haličský revoluční výbor.
- V roce 1920 si vedl zápisky, které se staly základem knih *Трагедія першого травня а В бур'янах*. V té době napsal povídky, které se staly součástí sbírky *Фіلمي революції*, psal rovněž svá první dramata.
- V letech 1921-22 Irčan pracoval jako lektor ve vojenské škole, spolupracoval v časopise *Галицький комуніст*, který vydávala haličské oddělení při ÚV KS(b)U v Kyjevě.
- V literárním sborníku futuristů *Семафор у майбутнє* opublikoval několik povídek („Напівдорозі“, „Просо“, „Бій“).
- V roce 1922 odjel do Československa, kde se léčila jeho žena. Zde nějakou dobu studoval v Praze na Univerzitě (1922-23), zároveň vyvíjel činnost v ukrajinské studentské komunistické skupině, která fungovala pod vedením tzv. Zahraničního oddělení komunistické strany Východní Haliče.
- Za pobytu v Praze se spřátelil s J. Wolkerem. V tu samou dobu rozvinul kontakty s tiskem Kanady a často posílal do tamějších novin a časopisů články (*Українські робітничі вісті*).
- Na podzim roku 1923 na pozvání ukrajinských organizací odjel do Kanady.
- 18. 11. 1923 vystoupil před 800 posluchači v Ukrajinském dělnickém domě města Winnipegu s přednáškou. Tím započal svůj pětiletý pobyt v Kanadě.
- Redigoval časopisy *Робітниця* a *Світ молоді*.
- Z Kanady pravidelně posílal články, zprávy a různé příspěvky do ukrajinských časopisů *Червоний шлях*, *Зоря*, almanachu *Західна Україна*. V nakladatelstvích republiky vycházejí samostatnými vydáními jeho povídky, novely, divadelní hry, paměti.
- Určitou dobu byl zástupcem předsedy oddělení spolku *Український робітничо-фермерський дім*.
- Stal se režisérem dramatického kroužku ve Winnipegu a založil divadelní studio.
- V roce 1924 vznikla zaoceánská filiálka literární organizace Гарт. Irčan byl členem. V srpnu roku 1924 se stal tajemníkem této filiálky.
- V roce 1926 podal přihlášku do západoukrajinské odnože literární organizace Плур в Kyjevě a s pověřením organizace vytvořil v Kanadě filiálku organizace *Західна Україна*.
- V květnu (jiný zdroj hovoří o červenci) roku 1929 se Irčan s rodinou vrátil na Ukrajinu.
- V lednu roku 1930 se v Charkově za aktivní účasti Irčana uskutečnil první sjezd literárního uskupení *Західна Україна*. Irčan byl zvolen předsedou a redaktorem literárně-uměleckého a společensko-politického měsíčníku *Західна Україна*. V letech 1930-33 tento časopis vycházel v Charkově jako měsíčník, Irčan jej v této době redigoval.
- Téměř celé jaro roku 1930 prožil Irčan v Oděské oblasti v Myhajivské komuně, kterou utvořili přesídlenci z Kanady na sovětskou Ukrajinu.
- V listopadu roku 1930 byl Irčan zvolen do vedoucích orgánů Mezinárodního sdružení revolučních spisovatelů.
- Na konci roku byl zvolen do organizačního oddělení literární organizace *УкрЛЮЧАФ*.
- V roce 1932 byl zvolen členem organizačního výboru Svazu sovětských spisovatelů Ukrajiny a zástupcem předsedy *Всеукрдраму*. Aktivně spolupracoval s novinami *Літературна газета* jako člen redakční rady.
- V roce 1933 byl zatčen.
- V roce 1937 byl zastřelen.
- Po XX. sjezdu byl rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)⁸⁷

1. Авраам, 15.12.1917.
 - *Сміх нірвани*. Львів, 1918.
2. Автопортрет
 - *Автопортрет*. 1927.
 - *Тайна ночі. Оповідання*. Харків: Плужанин, 1930.
3. Апостоли
 - *Тайна ночі. Оповідання*. Харків: Плужанин, 1930.
4. Бій, новелетка (z cyklu „Фільми революції“), na frontě pod Korsunem, květen 1920.
 - *Земля і воля*, 1922, 30.7.
 - *Семафор у майбутнє*, 1922.
 - *Голос праці*, 1922, č. 5.
5. Великий гнів, „rovišť“.
 - *Голос праці*, 1922, č. 6 (úryvek pod názvem „Суд“, podepsáno M. Irčan-Babjuk).
6. Весна, 1923, 9. 5.
 - *Голос праці*, 1923, č. 7.
7. Він не поміг
 - *Напівдорозі. Нариси й оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
8. В забуттю, Videň, 1917, 21.5.
 - *Сміх нірвани*. Львів, 1918.
9. В країні ніжності і чару
 - *Українське слово*, 1917, 14. 4.
10. В обняттях демона, 1917, 31.1.
 - *Сміх нірвани*. Львів, 1918.
11. Вуджена риба, нарис
 - *Тайна ночі. Оповідання*. Харків: Плужанин, 1930.
12. Генерал, Žytomyr, červenec roku 1920.
 - *Українські щоденні вісті*, 1922, 25. 11.
 - *Нова культура*, 1923, č. 4.
 - *Генерал*. Харків – Одеса: Державне видавництво України, 1930.
13. Дисонанс (z cyklu „Фільми революції“), Myronivka na Kyjevsku, červen roku 1920.
 - *Земля і воля*, 1922, 30.7.
14. Змовники, povídka
 - *Оповідання*. Київ: Бібліотека газети Пролетарська правда, 1930.
15. Карпатська ніч, повість, 1924.
 - *Карпатська ніч*. Київ: Сяйво, 1928.
 - *На півдорозі*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
16. Княжна, povídka, Svjatošynské sanatorium, červenec 1921.
 - *Напівдорозі. Нариси й оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
17. Комуна.-Хто кого? (Непевний мент) (z cyklu „Фільми революції“), Kyjev, ledenu 1919.
 - *Земля і воля*, 13.8.1922.
18. Лі-Юнк-Шан і Лі-Юнк-По, nad Buhem, 1919.
 - *Генерал*. Харків – Одеса: Державне видавництво України, 1930.
 - *Напівдорозі. Нариси й оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
19. Лукавий син, Львівська лічниця, 25.9. 1917.
 - *Свобода*, 1917, 20.10.
20. Над мертвим морем, 31.7.1917.
 - *Сміх нірвани*. Львів 1918.
21. На конгрес
 - *Напівдорозі. Нариси й оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
 - *Голос праці*, 1922, č. 5.
22. Напівдорозі (jiná variace názvu На пів дороги) (z cyklu „Фільми революції“), прозова поема, Kyjev, 25. 10. 1921.
 - *Семафор у майбутнє*, 1922, č. 1.
 - *Голос праці*, 1922, č. 12
 - *Земля і воля*, 1922, č.11.

⁸⁷ Neuvádím zde všechna Irčanova díla tohoto období, neboť soupis by byl neúnosně rozsáhlý. Úplný soupis děl nalezneme v knize: Ирчан, Мирослав. *Бібліографічний покажчик*. Київ: Видавництво АНУРСР, 1961.

- *Напівдорозі. Нариси й оповідання.* Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 23. На розпутті по півночі два брати зійшлися, повідка, 18.9.1917.
 - *Сміх Нірвани.* Львів 1918
- 24. На руїнах раю
 - *Українське слово*, 11.7.1917
 - *Сміх Нірвани.* Львів 1918.
- 25. На хвилях божевілля, 8.11.1917.
 - *Сміх нірвани.* Львів 1918.
- 26. Нічліг (Забута мати; з циклу „Фільми революції“), Умаї на Куjevsku, únor 1921.
 - *Земля і воля*, 1922, 3.9. (pod podpisem M. Irčan-Babjuk)
 - *Напівдорозі. Нариси й оповідання.* Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 27. Облога міста, новела, Brijiliv na Podolí, září 1920.
 - *Голос праці*, 1922, с. 8.
- 28. Останнє слово живого мерця, Lvov, 20.8.1917.
 - *Сміх нірвани.* Львів 1918.
- 29. Панська жура
 - *Більшовик*, 26.8.1920.
- 30. Перший день (з циклу „Фільми революції“), Куjev, červen 1921.
 - *Земля і воля*, 30.7.1922.
- 31. Перший розподіл (Суд), повідка, Куjevsko, březen 1922.
 - *Напівдорозі. Нариси й оповідання.* Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 32. Просо, новелетка, (з циклу „Фільми революції“), březen 1918.
 - *Семафор у майбутнє*, 1922.
 - *Земля і воля*, 30.7.1922.
 - *Голос праці*, 1922, с. 5.
- 33. Революція (з циклу „Фільми революції“), leden 1922, Куjev.
 - *Голос праці*, 1922, с. 5.
- 34. Розбитий дзвін, 30.11.1917.
 - *Сміх нірвани.* Львів 1918.
- 35. Се було так недавно...
 - *Голос праці*, 1922, с. 4.
- 36. Сільський філософ, Львівська лічниця, 4.10.1917.
 - *Свобода*, 1917, 27.10.
- 37. Скошена квітка
 - *Українське слово*, 1917, 21.1.
- 38. Смерть Асуара, повідка.
 - *Тайна ночі. Оповідання.* Харків: Плужанин, 1930.
- 39. Сміх нірвани, 28.11.1917.
 - *Сміх нірвани.* Львів, 1918.
- 40. Суєта (úgyvek)
 - *Українське слово*, 1917, 27.4.
 - *Сміх нірвани.* Львів 1918.
- 41. Сумерки минулого (з циклу „Фільми революції“), Куjev, 5.11.1921.
 - *Земля і воля*, 1922, 18.11.
- 42. Тайна ночі
 - *Плужанин*, 1930.
- 43. Трагедія осіннього дня, 10.11.1917.
 - *Українське слово*, 1917, 15.12.
 - *Сміх нірвани.* Львів 1918.
- 44. Три жертви, Львівська лічниця, 18.8.1917.
 - *Свобода*, 1917, 29.9.
- 45. Утеча
 - *Тайна ночі. Оповідання.* Харків: Плужанин, 1930.
- 46. Шпiон (з циклу „Фільми революції“), Куjev, 12.8.1921.
 - *Земля і воля*, 1922, 8.10. (podpis M. Irčan-Babjuk).
 - *Генерал.* Харків – Одеса: Державне видавництво України, 1930.
 - *Напівдорозі. Нариси й оповідання.* Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 47. Цвинтарь розмовляє..., 25.8.1917.
 - *Сміх нірвани.* Львів 1918.
- 48. Це було так недавно, Куjev – Šuljavka, 13.2.1922.
 - *Земля і воля*, 1922, 20.8. (podpis A. Babjuk).
 - *Генерал.* Харків – Одеса: Державне видавництво України, 1930.

49. Хто-кого? (Непевний мент) – На конгрес (z cyklu „Фільми революції“), Nad Slučem, květen 1920.
 - *Голос праці*, 1922, č. 5.
50. Юра Данищук, rovička.
 - *Плуг*, 1929, č. 5.
 - *Тайна ночі. Оповідання*. Харків: Плужанин, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. В країні ніжності і чару
 - *Українське слово*, 1917, 14. 4.
2. Лукавий син
 - *Свобода*, 1917, 20. 10.
3. На руїнах раю
 - *Українське слово*, 1917, 11. 7.
4. Сільський філософ
 - *Свобода*, 1917, 27.10.
5. Скошена квітка
 - *Українське слово*, 1917, 21.1.
6. Суєта
 - *Українське слово*, 1917, 27. 4.
7. Трагедія осіннього дня
 - *Українське слово*, 1917, 15. 12.
8. Три жертви
 - *Свобода* 1917, 29. 9.

Сміх Нірвани. Нариси й новели. Львів 1918, (Andrij Babjuk).

9. Сміх нірвани
10. Авраам
11. В обняттях демона
{На руїнах раю}
12. Над мертвим морем
13. В забуттю
{Трагедія осіннього дня}
14. На хвилях божевілля
15. Останнє слово живого мерця
{Суєта}
16. На розпутті по півночі два брати зійшлися
17. Розбитий дзвін
18. Цвинтарь розмовляє
19. Панська жура
 - *Більшовик*, 1920, 26. 8.
20. Великий гнів
 - *Голос праці*, 1922, č. 6 (úryvek pod názvem „Суд“, podepsáno M. Irčan-Babjuk).
21. Перший день
 - *Земля і воля*, 1922, 30. 7.
22. Бій
 - *Земля і воля*, 1922, 30. 7.
 - *Семафор у майбутнє*, 1922.
23. Генерал
 - *Українські щоденні вісті*, 1922, 25. 11.
24. Просо
 - *Семафор у майбутнє*, 1922.
 - *Земля і воля*, 30. 7. 1922.
 - *Голос праці*, 1922, č. 5.
25. Дисонанс
 - *Земля і воля*, 1922, 30. 7.
26. Революція
 - *Голос праці*, 1922, č. 5.
27. Хто-кого? (Непевний мент)

- *Голос праці*, 1922, č. 5.
- 28. Напівдорозі
 - *Семафор у майбутнє*, 1922, č. 1.
 - *Голос праці*, 1922, č. 12
 - *Земля і воля*, 1922, č. 11.
- 29. На конгрес
 - *Голос праці*, 1922, č. 5.
- 30. Нічліг (Збута мати)
 - *Земля і воля*, 1922, 3.9.
- 31. Облога міста
 - *Голос праці*, 1922, č. 8.
- 32. Се було так недавно...
 - *Голос праці*, 1922, č. 4.
- 33. Сумерки минулого
 - *Земля і воля*, 1922, 18.11.
- 34. Весна
 - *Голос праці*, 1923, č. 7.
- 35. Автопортрет
 - *Автопортрет*. 1927.
- 36. Карпатська ніч
 - *Карпатська ніч*. Київ: Сяйво, 1928.
- 37. Юра Данищук
 - *Плуг*, 1929, č. 5.
- 38. Тайна ночі
 - *Плужанин*, 1930.
- 39. Змовники
 - *Оповідання*. Київ: Бібліотека газети Пролетарська правда, 1930.

Напівдорозі. Нариси й оповідання. Харків: Державне видавництво України, 1930.

- {Напівдорозі}
- 40. Шпiон
- 41. Ночівка
- 42. Лі Юнк-шан і Лі-юнк-по
- 43. Суд (Перший розподіл)
- 44. Княжна
- 45. Він не поміг
 - {На конгрес}
 - {Карпатська ніч}

Тайна ночі. Оповідання. Харків: Плужанин, 1930.

- 46. Автопортрет
- 47. Апостоли
- 48. Вуджена риба
- 49. *Смерть Асуара*
- 50. Утеча
 - {Юра Данищук}

Генерал. Харків-Одеса: Державне видавництво України, 1930.

- {Генерал}
- {Шпiон}
- {Це було так недавно}
- {Лі-Юнк-Шан і Лі-Юнк-По}

Primární literatura I.

1. Ірчан, Мирослав. *Фільми революції*. Нью Йорк – Берлін: Видавництво Культура, 1923.
2. Ірчан, Мирослав. *Лі Юнк-шан і Лі Юнк-по т інші оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
3. Ірчан, Мирослав. *Карпатська ніч*. Київ: Сяйво, 1927.

4. Ірчан, Мирослав. *Трагедія першого травня*. Державне видавництво України, 1928.
5. Ірчан, Мирослав. *На півдорозі*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
6. Ірчан, Мирослав. *Генерал*. Харків – Одеса: Державне видавництво України, 1930.
7. Ірчан, Мирослав. *Вибрані твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.
8. Ірчан, Мирослав. *Плацдарм*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1966.

Primární literatura II.

1. Ірчан, Мирослав. *Сміх Нірвани*. 1918.
2. Ірчан, Мирослав. *Біла Мавпа*. Харків: Плужанин, 1928.
3. Ірчан, Мирослав. *Тайна ночі. Оповідання*. Харків: Плужанин, 1930.
4. Ірчан, Мирослав. *Проти смерті. Оповідання*. Канада: Накладом Івана Гниди в Монреалі, 1927.
5. Ірчан, Мирослав. *Змовники. Оповідання*. Київ: Бібліотека газети Пролетарська правда, 1930.
6. Ірчан, Мирослав. *Смерть Асуара*. Український робітник, 1930.
7. Ірчан, Мирослав. *Протокол*. Український робітник, 1932.
8. Ірчан, Мирослав. *Карпатська ніч*. Вінніпег 1924.
9. Ірчан, Мирослав. *Карпатська ніч*. Київ: Сяйво, 1928.
10. Ірчан, Мирослав. *З прерії Канади в степи України*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
11. Ірчан, Мирослав. *В бур'янах*. 1925.
12. Ірчан, Мирослав. *Трагедія першого травня*. 1923.
13. Ірчан, Мирослав. *Махно і махнівці*. 1919.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*, Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Libri, 2001.
3. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
4. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
5. Ірчан, Мирослав. *Бібліографічний покажчик*. Київ: Видавництво АНУРСР, 1961.
6. Бобинський, Василь. „М. Ірчан. Фільми революції“. *Нова культура*, 1923, ч. 5.
7. Качанюк, М. „Передмова“. In Мирослав Ірчан. *На півдорозі*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
8. Мельничук-Лучко, Леонтина. „Плацдарм революції“. In Мирослав Ірчан. *Плацдарм*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1966.
9. Новиченко, Леонід. „Мирослав Ірчан“. In Мирослав Ірчан. *Вибрані твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.

Sekundární literatura II.

Recenze na sbírku *Сміх Нірвани. Нариси й новели*. Львів 1918

Бобинський, В. *Хвиля*, 1918, ч. 1.

Клим, П. *Мистецтво*, 1919, ч. 1.

М. К. *Шляхи*, 1918, ч. 1-6.

Рильський, М. *Шлях*, 1918, ч. 9.

Ivanov Pavlo (1907-??)

- prozaik
- Pavlo Mychajlovuč Ivanov se narodil v roce 1907.
- Náležel do literární organizace ВАПЛІТЕ.
- Byl nezákonně represován. Zahynul.

Prozaická díla (abecedně)

1. Партизанова смерть
 - *Ванліте*, 1926, ч. 1.

Prozaická díla (chronologicky)

2. Партизанова смерть
 - *Ваніте*, 1926, č. 1.

Primární literatura II.

1. Іванов, Павло. *Ніч і день*, sbírka povídek, Харків: Державне видавництво України, 1930.

Ivčenko Mychajlo (1890-1939)

- prozaik
- Mychajlo Jevdokymovyč Ivčenko se narodil 9. 8. 1890 na samotě nedaleko vesnice Nykonivka Pryluckého okresu v Poltavské oblasti (nyní Sribjanský kraj Černihovské oblasti). Pocházel z kozáckého rodu.
- Jeho otec se vyznačoval vrozenou inteligencí, miloval literaturu. Tuto touhu předal synovi.
- Ivčenko v deseti letech ukončil vesnickou školu. V takovém věku ale potvrzení o ukončení docházky nevydávali, proto chlapec musel ještě dvě zimy navštěvovat školu, pomáhal učiteli v nižších třídách.
- Ve volném čase četl počínaje romány F. Coopera a konče díly Turgeněva a Tolstého. Nejvíce nadšení u něj ovšem vyvolal Gogol.
- V učitelské škole se u něj probudil zájem o přírodní vědy, o literaturu. V roce 1905 mezi studenty kolovala necenzurovaná díla Ševčenka, četla se poezie Lermontova, Byrona, Schillera.
- Ivčenko navštěvoval kroužek demokratické inteligence, četl nelegální politickou literaturu, rozšiřoval ji mezi vesničany. To samozřejmě neuniklo policii. Když tedy Ivčenko v roce 1906 ukončil školu, stát se učitelem nemohl: nebylo mu vydáno „potvrzení o spolehlivosti“.
- Ivčenko se rozhodl odjet na Kavkaz. Přebýval v Rostově na Donu, Armaviru, Mineralnych vodach, Krasnodaru, Stavropoli. Konečnou zastávkou jeho cest byl Stavrapol Kavkazský. Zde Ivčenko získal práci v statistickém úřadě, který se zabýval studiem místního původního obyvatelstva.
- Zároveň vstoupil do reálné školy a začal spolupracovat jako reportér místních sociálně-demokratických novin. Brzy se sblížil s kulturními kruhy města, stal se členem kroužku gymnazistů, kde se zabývali problémy společenských věd.
- Jeho první literární publikací byla novela psaná v ruštině „Іх было троє“ opublikovaná v novinách *Кубанський край* v roce 1910.
- V roce 1910 se Ivčenko vrátil na Ukrajinu, pracoval v poltavském zemstvu, stanul v čele oddělení statistického úřadu v Lochyci. Zároveň externě ukončil zemědělskou školu v Moskvě.
- V novinách a časopisech (*Рада*, *Русские ведомости*, *Хуторянин*) publikoval články na přírodovědecká, ekonomická, společensko-vědní témata.
- Znovu začal psát literaturu. Jednu povídku poslal ke kritice V. Korolenkovi, který tehdy žil v Poltavě. Povídce se dostalo kladného ohodnocení, Korolenko Ivčenko podpořil. Ivčenko povídku poslal do Kyjeva, kde se připravovalo druhé číslo almanachu *Степ*, ale kvůli začátku války almanach nevyšel a povídka se kdesi ztratila.
- V roce 1915 Ivčenko odjel do Kyjeva a začal pracovat jako agronom-ekonom. Pracoval v různých zemědělských institucích.
- Ukrajinou tiskl od roku 1916.
- Během následujícího desetiletí rodinné a společenské okolnosti nutily Ivčenko často měnit místo zaměstnání. Tak v letech 1920-21 odjel do Mariupole, kde žili rodiče manželky, pracoval v družstvu, přednášel pro pracovníky přístavu. Potom byl sekretářem vědeckého oddělení šlechtitelské stanice v Lubnech na Poltavsku. Bylo mu nabídnuto místo redaktora časopisu *Сільський господар* v Charkově.
- Brzy se opět vrátil do Kyjeva, tentokrát natrvalo. Pracoval jako lektor agronomických kurzů, jako ekonom guberniálního zemského oddělení, redaktor časopisu *Сільський кредит*.
- Výrazným Ivčenkovým literárním počinem se stala povídka „Навесні“ otištěná v roce 1916 v ukrajinském časopise *Промінь*, který tehdy vycházel v Moskvě.
- Ivčenko začal publikovat svá díla v obnoveném ЛНВ (1917-19).
- Když byly založeny první ukrajinské sovětské časopisy (*Мистецтво*, *Шляхи мистецтва*, *Нова громада*, *Червоний шлях*, *Життя і революція*), spisovatel v nich spolupracoval v redakcích a nakladatelstvích.
- Ivčenko patřil do literárních organizací *Музарет* a *Аспис*, účastnil se tvůrčích večerů při „студії культурних діячів імені Леонтовича“, kde literární kroužek vedl M. Rylskyj.

- Účastnil se disputace 24. 5. 1925 při УАН, kdy literáti Kyjeva diskutovali o první polemické stati Chvylového „Про сатану в бочці...“. Івченко se účastnil i veřejné diskuse o Vynnyčenkově románu *Сонячна машина* v „Київському будинку вчених“ 7. 3. 1928.
- Přátelil se s P. Tučynou, P. Pančem, M. Ірчанem, J. Plužnykem, H. Kosynkou, V. Pidmohylným.
- Aktivní tvůrčí život Івченка trval o něco málo déle než deset let (1917-29).
- Proces se СБУ v roce 1930 se týkal i M. Івченка. Konečný verdikt z 19. 5. 1930 zněl: „*вважати присуд Івченкові за умовний*“. Spolu s dalšími osmi ho propustili, což ovšem znamenalo, že byl ve velmi nezáviděníhodné situaci. Byl nucen se veřejně kát za nespáchané hříchy, prožíval silnou psychickou depresi, nemohl se vrátit k tvůrčí práci.
- Много známých a dokonce i přátel se od něj tehdy distancovalo. Výjimky samozřejmě existovaly. Například M. Rylskij či Z. Tulub se s Івченkem dále přátelili.
- V roce 1923 bylo pro mnoho lidí nebezpečné zůstat na Ukrajině. Івченко na nějaký čas odjel do Moskvy a odtud na severní Kavkaz. Zde pracoval ve městě Ordžonikidze jako agronom-ekonom na šlechtitelské stanici a od března roku 1939 jako učitel angličtiny v místním zemědělském institutu.
- Івченко zemřel náhle v roce 1939 za tři dny pobytu v nemocnici, nakazil se tehdy ještě neléčitelnou nemocí – snětí slezinnou.
- Téměř šest desetiletí byla jeho díla zakázána a dokonce donedávna existovaly pouze skoupé informace z jeho biografie.

Prozaická díla (abecedně)

1. Векша, povídka.
 - *Нова громада*, 1924, č. 26-27.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
2. В первісні простори, povídka.
 - *Шуми весняні*. Київ: Сяйво, 1919.
3. В рідній оселі.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
4. В сніжній ночі
 - *Нова громада*, 1923, č. 7-8.
5. Голодний степ, ескіз.
 - *Нова громада*, 1923, č. 3-4.
6. Горіли степи
 - *Горіли степи*. Харків-Київ: Шлях освіти, 1923.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
7. До землі, povídka.
 - *Шуми весняні*. 1919.
8. Зелене вікно
 - *Літературно-науковий вісник*, 1918, č. 1.
9. Землі дзвонять, povídka.
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 11-12.
 - *Порваною дорогою*. Київ: Видавництво Маса, 1926.
10. Земля в цвіту, povídka.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
11. Із днів польових, povídka.
 - *Нова громада*, 1923, č. 15-16.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
12. Королівна Зелених Борів, novela-pohádka.
 - *Шуми весняні*. 1919.
13. Легкий хліб
 - *Літературно-науковий вісник*, 1919, č. 4-6.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
14. Лісові пасма
 - *Життя і революція*, 1927, č. 7-8.
15. Марійка
 - *Літературно-науковий вісник*, 1917, č. 2-3.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
16. Місто вмерло
 - *Мистецтво*, 1919, č. 2.
17. Мужича пісня
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

18. Навесні
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
19. На пасіці
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
20. На світанку
 - *sborník Жовтень*, 1921.
21. Наступ
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 9.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
22. Пан Коломбицький, етюд.
 - *Глобус*, 1924, č. 16.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
23. Порваною дорогою, повідка.
 - *Життя і революція*, 1926, č. 2-3.
 - *Порваною дорогою*. Київ: Видавництво Маса, 1926.
24. Ранок, повідка.
 - *Червоний шлях*, 1926, č. 5-6.
 - *Порваною дорогою*. Київ: Видавництво Маса, 1926.
25. Робітні сили, гомán.
 - *Робітні сили*. 1929.
26. Смертний спів, повідка, napsáno únor 1924.
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 6.
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
27. Тіні нетлінні
 - *Літературно-науковий вісник*, 1919, č. 1.
28. У сонячній колі, повість.
 - *Життя і революція*, 1929, č. 9-10.
29. Чорні ріллі
 - *Імлистою рікою*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
30. Шуми весняні, повість.
 - *Літературно-науковий вісник*, 1918, č. 4-6, 7-8, 9, 10-11, 12.
 - *Шуми весняні*. 1919.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Марійка
 - *Літературно-науковий вісник*, 1917, č. 2-3.
2. Шуми весняні
 - *Літературно-науковий вісник*, 1918, č. 4-6, 7-8, 9, 10-11, 12.
3. Зелене вікно
 - *Літературно-науковий вісник*, 1918, č. 1.
4. Легкий хліб
 - *Літературно-науковий вісник*, 1919, č. 4-6.
5. Місто вмерло
 - *Мистецтво*, 1919, č. 2.
6. Тіні нетлінні
 - *Літературно-науковий вісник*, 1919, č. 1.

Шуми весняні, vydáno 1919.

{Шуми весняні}

7. До землі
8. В первісні простори
9. Королівна Зелених Борів
10. На світанку
 - *sborník Жовтень*, 1921.
11. В сняної ночі
 - *Нова громада*, 1923, č. 7-8.
12. Голодний степ
 - *Нова громада*, 1923, č. 3-4.
13. Горіли степи
 - *Горіли степи*. Харків-Київ: Шлях освіти, 1923.

14. Із днів польових
 - *Нова громада*, 1923, с. 15-16.
15. Наступ
 - *Червоний шлях*, 1923, с. 9.
16. Векша
 - *Нова громада*, 1924, с. 26-27.
17. Пан Коломбицький
 - *Глобус*, 1924, с. 16.
18. Смертний спів
 - *Червоний шлях*, 1924, с. 6.
19. Землі дзвонять
 - *Червоний шлях*, 1925, с. 11-12.
20. Порваною дорогою
 - *Життя і революція*, 1926, с. 2-3.
21. Ранок
 - *Червоний шлях*, 1926, с. 5-6.

Імлистою рікою. Державне видавництво України, 1926.

- {Векша}
- 22. В рідній оселі
 - {Горіли степи}
- 23. Земля в цвіту
 - {Із днів польових}
 - {Легкий хліб}
 - {Марійка}
- 24. Мужича пісня
- 25. Навесні
- 26. На пасіці
 - {Наступ}
 - {Пан Коломбицький}
 - {Смертний спів}
- 27. Чорні ріллі

Порваною дорогою. Київ: Видавництво Маса, 1926.

- {Порваною дорогою}
 - {Ранок}
 - {Землі дзвонять}
28. Лісові пасма
 - *Життя і революція*, 1927, с. 7-8.
 29. Робітні сили
 - *Робітні сили*. 1929.
 30. У сонячнім колі
 - *Життя і революція*, 1929, с. 9-10.

Primární literatura I.

1. Івченко, Михайло. *Шуми весняні*. 1919.
2. Івченко, Михайло. *Імлистою рікою*. Державне видавництво України, 1926.
3. Івченко, Михайло. *Порваною дорогою*. Київ: Видавництво Маса, 1926.

Primární literatura II.

1. Івченко, Михайло. *Землі дзвонять*. 1928.
2. Івченко, Михайло. *Горіли степи*. Харків-Київ: Шлях освіти, 1923.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл. 3
3. Мельник, В. О. „Михайло Івченко (штрихи до портрета)“. *Радянське літературознавство*, 1988, с. 10.

4. Меженко, Ю. „Про твори Михайла Івченка (з літературного щоденника)“. *Життя і революція*, 1926, č. 10.

Recenze na knihu *Шуми весняні*. Київ: Сяйво, 1919.
Могиланський, Мих. *ЛНВ*, 1919, č. 7-9.

Recenze na knihu *Горіли степи*. Харків-Київ: Шлях освіти, 1923.
Червоний шлях, 1923, č. 9.
Марусик, М. *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 5.
Биковець, Мих. *Сільсько-господарський пролетар*, 1924, č. 4.

Recenze na sbírku *Імлистою рікою*. Державне видавництво України, 1926.
Л., А. *Культура і побут*, 1926, č. 7.
Я-ський, Ф. *Пролетарська правда*, 1926, č. 37 (1347), 16. 2.

Recenze na knihu *Порваною дорогою*. Київ: Видавництво Маса, 1926.
Лакиза, І. *Життя і революція*, 1926, č. 12.
Лейтес, А. *Культура і побут*, 1927, č. 3.
Пилипенко, С. *Плужанин*, 1927, č. 2.
Савченко, Я. *Червоний шлях*, 1927, č. 1.

Яковенко Hryhorij (1895-??)

- Hryhorij Prokopovuč Jakovenko se narodil roku 1895 ve vsi Katerynivka Pavlohradského okresu na Katerynoslavsku.
- Jeho otec byl nezámožný vesničan.
- Externě složil zkoušky na střední školu, studoval Institut lidové osvěty, který ovšem kvůli materiálním problémům nedokončil.
- V době děnikinské okupace seděl ve vězení.
- V letech 1920-22 byl členem KS(b)U.
- V roce 1920 v katerynoslavských novinách *Селянська правда* vyšlo jeho první dílo – črta „Учительство“.
- Svá díla tiskl v novinách a časopisech *Селянська правда*, *Знання*, *Сільсько-господарський пролетар*, *Студент революції*, *Червоний шлях*.
- Od roku 1923 byl členem literární organizace Плуг.
- V roce 1925 byl počínajícím prozaikem.

Prozaická díla (abecedně)

1. Було колись
 - *Знання*, 1925, č. 11.
2. Вербовчани, повість.
 - *Вербовчани*. Державне видавництво України, 1928.
3. Вибрики часу, повідка.
 - *Плужанин*, 1925, č. 1.
4. Колезький реєстратор, повідка.
 - *Гарт*, 1927, č. 2-3.
 - *Вербовчани*. Державне видавництво України, 1928.
5. Мехтодієве „чудо“, повідка.
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1925, č. 3-4.
6. Прапорщик Голобузенко, повість-примітив.
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 1-2.
 - *Прапорщик Голобузенко*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Вербовчани*. Державне видавництво України, 1928.
7. Сонце, троянди і ... бюджет, повідка.
 - *Службовець*, 1927, č. 27.
8. Студенти
 - *Студент революції*, 1925, č. 1.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Було колись

- *Знання*, 1925, č. 11.
- 2. **Вибрики часу, повідка.**
 - *Плужанин*, 1925, č. 1.
- 3. **Мехтодієве „чудо“**
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1925, č. 3-4.
- 4. **Прапорщик Голобузенко**
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 1-2.
 - *Прапорщик Голобузенко*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
- 5. **Студенти**
 - *Студент революції*, 1925, č. 1.
- 6. **Колезький реєстратор**
 - *Гарт*, 1927, č. 2-3.
- 7. **Сонце, троянди і ... бюджет**
 - *Службовець*, 1927, č. 27.

Вербовчани. Державне видавництво України, 1928.

- 8. **Вербовчани**
 - {Колезький реєстратор}
 - {Прапорщик Голобузенко}

Primární literatura I.

- 1. Яковенко, Григорій. *Вербовчани*. Державне видавництво України, 1928.

Sekundární literatura II.

Recenze na knihu *Прапорщик Голобузенко*. Харків: Державне видавництво України, 1925.

- 1. Д., М. *Нова книга*, 1925, č. 9-10.

Jalovj Mychajlo (1895-1934)

- básník, dramatik, prozaik.
- pseudonym: Mychajlo Krasnyj, Julian Špol
- Mychajlo Omeljanovyč Jalovj se narodil v roce 1895 ve vsi Dar Naděždi Červonohradského okresu na Poltavsku (nyní Sachnovščynský okres Charkovské oblasti).
- Studoval Myrhorodské gymnázium, poté lékařskou fakultu Kyjevské univerzity, kterou nedokončil, neboť se nadchl pro revoluční práci. V době občanské války se účastnil bojů s hejtmanovci, petljurovci, stál v čele červonohradské rady dělnických, rolnických a vojenských deputátů.
- Od roku 1918 byl členem Ukrajinské komunistické strany.
- V rámci delegace „borořbystů“ jel v roce 1919 do Haliče na jednání s radikály kvůli spojení politických sil, které vystupovaly za suverenitu Ukrajiny.
- Přestože posléze přešel do KS(b)U, jeho minulost se ve 30. letech stala příčinou zatčení a obvinění v kontrarevoluční činnosti.
- V roce 1921 se spolu s V. Aleškem, M. Semenkem a V. Ellanem-Blakytým stal spoluzakladatelem literárního uskupení *Ударна група поетів-футуристів* v Charkově. Brzy v dalším futuristickém uskupení podepsal programový článek futuristů v almanachu *Семафор у майбутнє* (1922).
- Byl členem literárního uskupení *Аспанфут*.
- Jako básník debutoval v almanachu *Жовтень* (1921) a časopise *Шляхи мистецтва* (1921).
- V roce 1923 vydal svou jedinou poetickou sbírku *Верхи* (1923), která vyšla ve futuristickém vydavatelství *Гольфштром*.
- Jeho oficiální spolupráce s futurismem začala v almanachu *Семафор у майбутнє* (1922), kde bylo opublikováno sedm jeho básní.
- V roce 1925 byl členem redakční rady časopisu *Журнал для всіх*.
- V roce 1925 Jalovj opustil futuristické hnutí a spolu s O. Slisarenkem a M. Bažanem přešel do literární organizace *Гарт*. Brzy se v kritice ustálila myšlenka V. Korjaka, že *Гарт* byl zničen přívrženci Chvylového „za pomoci skupiny Jalového“.

- Od této doby byl Jalovij nejbližším přítelem M. Chvylového. Spolu s Chvylovým pracoval v redakční radě časopisu *Червоний шлях*. Odtud byli oba propuštěni z nařízení politbyra ÚV KS(b)U z 20. 1. 1926.
- Aktivně se účastnil literární diskuse let 1925-28, kde stál na straně Chvylového⁸⁸.
- Aktivně vystupoval jako publicista na stránkách tehdejšího tisku. Byl redaktorem novin *Селянська біднота*, zástupcem hlavního redaktora časopisu *Червоний шлях*, hlavním redaktorem ДВУ.
- V roce 1926 se stal prvním prezidentem ВАПЛІТЕ. V roce 1927, aby mohla být organizace zachována, ВАПЛІТЕ vyloučila tři vedoucí představitelé – M. Chvylového, M. Jalového a O. Dosvitného z organizace (28.1. 1927). Jednalo se o iniciativu samotných vyloučených, kteří i nadále pokračovali ve spolupráci s organizací. Tato akce ovšem nepomohla. V lednu 1928 se organizace musela samoliquidovat.
- Poté Jalovij náležel do literární organizace Пролітфронт.
- V dubnu⁸⁹ roku 1933 byl zatčen jako jeden z prvních mezi charkovskými spisovateli, což bylo pravděpodobně jednou z bezprostředních příčin sebevraždy Chvylového.
- Mnoho biografických poznámek uvádí, že Jalovij zahynul v létě roku 1934. V archivech KGB jsou uchovány materiály z procesu s bývalými „borořbysty“, z nichž je patrné, že Jalovij byl odsouzen v září roku 1933 na deset let pobytu v pracovním táboře. Byl odeslán na Solovky. Po přehodnocení rozsudků „zvláštní trojkou“ Leningradského UNKVD byl 3. 11. 1937 zastřelen.

Prozaická díla (abecedně)

1. **Верхи**
 - *Верхи*. Київ-Москва-Берлін: Гольфштрем, 1923.
2. **Голомозий гевал**, humoristická próza.
 - *Пролетар*, 1927, č. 297, 298.
3. **Золоті лисенята**, román.
 - *Валпіте*, 1927, č. 4-5.
 - *Золоті лисенята*. 1929.
4. **Треба розжувати**, agitací pohádka.
 - *Селянська біднота*, červen 1920.
 - *Треба розжувати*. 1920.
5. **Три зради**, romantická povídka o třech částech s intermediem a epilogem⁹⁰.
 - *Всесвіт*, 1925, č. 11.
6. **Червоний перстень**
 - *Знання*, 1925, č. 26-27.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Треба розжувати**
 - *Селянська біднота*, červen 1920.
 - *Треба розжувати*. 1920.
2. **Верхи**
 - *Верхи*. Київ-Москва-Берлін: Гольфштрем, 1923.
3. **Три зради**
 - *Всесвіт*, 1925, č. 11.
4. **Червоний перстень**
 - *Знання*, 1925, č. 26-27.
5. **Голомозий гевал**
 - *Пролетар*, 1927, č. 297, 298.
6. **Золоті лисенята**
 - *Валпіте*, 1927, č. 4-5.
 - *Золоті лисенята*. 1929.

Sekundární literatura I.

4. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
5. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

⁸⁸ Významný byl například jeho článek „Санкт-Петербурзьке холуйство“ (*Культура і побут*, 1926, 18.4.)

⁸⁹ *Історія української літератури ХХ століття* (s. 623) uvádí květen.

⁹⁰ Takto nazval povídku sám autor.

Sekundární literatura II.

Recenze na knihu *Верхи*. Київ-Москва-Берлін: Гольфштрем, 1923.

1. Пилипенко, С. *Червоний шлях*, 1923, č. 4-5.

Janovskij Jurij (1902-55)

- prozaik, fejetonista, básník, scénárista, dramatik
- pseudonym: Ju. Jurčenko
- Narodil se 27. 8. 1902 ve vsi Majerovo na Jelysavethradsku (nyní Nečajivka Kompanijivského okresu Kirovohradské oblasti) jako jedno z devíti dětí v polozrusifikované měšťanské rodině.
- Do svých pěti let žil u svého dědečka Mykoly Janovského v Majerovém. Dědeček měl 180 desetin půdy, veliký dům a višňový sad. Svého vnuka velmi miloval. Kromě děda byli jeho prvními učiteli místní kovář a tesař.
- Janovskij navštěvoval národní školu.
- Dobré vzdělání získal v zemském reálném gymnáziu v Jelysavethradě, které ukončil v roce 1919. Zde rovněž studoval J. Čykalenko, P. Saksahanskij, H. Jura, J. Malanjuk.
- Janovskij žil u příbuzných Vilčynských až do té doby, než otec koupil v Jelysavethradě dům. Jednalo se o dobu revolučních změn na Ukrajině.
- Janovskij pracoval v sanitární družině, která byla organizována v jeho třídě. Tyto události zobrazil v „povísti“ „Байгород“.
- Školu Janovskij ukončil se zlatou medailí. Poté pracoval v různých úřadech Jelysavethradu: v statistickém úřadě, dělnicko-rolnické inspekci, správě lidové osvěty apod. Během toho si našel čas na nástavbové studium v strojním učilišti.
- Od roku 1922 přebýval v Kyjevě.
- Dva roky studoval elektrotechnickou fakultu Polytechnického institutu v Kyjevě, chtěl se stát námořním inženýrem, ale zdravotní důvody mu znemožnily ve studiích dále pokračovat.
- Tuto dobu líčí Janovskij ve svých vzpomínkách takto: „*Приробляв собі я тим, що з Подолу до Єврейського базару возив на собі дрова. Санчата, двадцять п'ять пудів соснових півторааршин, нас двоє і веземо ми, як коні. З Глибочиці до Лук'янівського базару було під гору, це найважча частина путі, і я ніколи не забуду тих почуттів, котрі були в мені тоді на Глибочицькому спускові. Ті роки не було в мене білизни і простирадл, укривався я драним кожухом, жодного разу в кімнаті не топив, а скільки жило і народжувалося в мені гордості. Я входив у життя в драних австрійських черевиках, у котрих взимку бувало повно снігу, міцно затиснувши опівець у руці, широко розплющивши очі на всі чуда світу, котрі малювала мені моя дурна уява.*⁹¹
- Již v roce 1922 se pohyboval v divadelním prostředí, dokonce hrál divadlo. Spolupracoval s Divadlem H. Mychajlyčenka v Kyjevě.
- V roce 1922 byla v novinách *Пролетарська правда* otištěna první Janovského báseň „Море“ (v ruštině pod pseudonymem Heorhij Nej).
- V roce 1924 se Janovskij stal externím korespondentem novin *Більшовик*. V tomto roce začal psát ukrajinsky. V těchto novinách se začaly objevovat jeho črty a recenze, převážně pod pseudonymem Ju. Jurčenko, zde se v roce 1924 objevila jeho první povídka „А потім німці тікали“.
- Jeho díla se rovněž objevovala v časopisech *Глобус* a *Червоний шлях*.
- Poezii psal nejvíce v letech 1924-30.
- Účastnil se futuristického hnutí jako člen literárních organizací *Комункульт* a *Жовтень*, navštěvoval různé besedy a setkání.
- V této době se spřátelil s M. Bažanem, pracoval s ním společně jako reportér.
- Když začal v Charkově pracovat M. Semenko (stanul v čele scénaristického oddělení ВУФКУ), „přetáhl“ sem i M. Bažana a Janovského. V Charkově v té době pracoval mimo jiné V. Ellan-Blakytynj, O. Vyšňa, P. Tučyna, M. Kuliš, zde se Janovskij setkal i s O. Dovženkem.
- Jako dramatik debutoval v roce 1925. Ve spoluautorství s S. Hrejem napsal grotesku „*Камереп*“. V témže roce byla vydána jeho první sbírka povídek *Мамутові бивні*.

⁹¹ Відділ рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Ф. 116, спр. 2, арк. 4, citováno podle:

- V roce 1925 odjíždí Janovskij do Oděsy, kde v průběhu dvou let působí jako umělecký vedoucí filmového studia a scénárista. Zde spolupracoval s dalšími předními tvůrci a zakladateli ukrajinské kinematografie O. Dovženkem a M. Bažanem. Stal se redaktorem ВУФКУ.
- V roce 1926 byly podle scénářů Janovského natočeny filmy „Гамбург“ a „Фата Моргана“ (ve spoluautorství).
- V roce 1926 Janovskij v Oděse pracoval jako hlavní redaktor filmových ateliérů. Z tohoto místa byl propuštěn v srpnu roku 1927.
- Po propuštění Janovskij odjel do Charkova. Časopis *Валліте* opublikoval jeho „povístek“ „Байгород“ (1927).
- V roce 1928 se objevila sbírka básní *Прекрасна УТ*, román *Майстер корабля*, na který tehdy bouřlivě reagovala kritika. Toto dílo a rovněž cyklus črt *Голлівуд на березі Чорного моря* (1930) byly vytvořeny na základě zkušenosti z Oděsy a oděských filmových ateliérů.
- V tu dobu vstoupila do jeho života Tamara Ževčenko, herečka divadla Березиль L. Kurbase, která se stala jeho ženou.
- Ve druhé polovině 20. let patřil Janovskij ke skupině literátů shromážděných kolem Chvylového. Ihned po založení ВАППТЕ se stal členem. Po likvidaci této organizace dále náležel do okruhu lidí blízkých Chvylovému.
- V roce 1929 se účastnil vydání měsíčníku *Літературний ярмарок*.
- Na konci roku 1929 se stal členem a spoluzakladatelem organizace Пролітфронт. Organizace byla zlikvidována v roce 1931.
- Do ВУСПП nebyl přijat, na první sjezd se dostal jen s lístkem pro hosty.
- Janovskij pracoval nad novým románem *Вершники*. V té době na Ukrajině řádil hladomor. V červnu a červenci roku 1933 Janovskij cestoval na výukové plachetnici Товариш po Černém moři. Cesta byla zkvalena myšlenkami a vzpomínkami na Chvylového sebevraždu.
- Od roku 1932 do roku 1935 pobýval ve vyhnanství.
- V roce 1935 dopsal román *Вершники*, ale na Ukrajině bylo toto dílo ignorováno, neboť „náleželo peru poputčika, nacionalisty Janovského“ a to i přestože se Janovskij snažil o samorehabilitaci.
- Úryvky z románu byly v Moskvě publikovány v překladu P. Zenkevycě do ruštiny a až poté na Ukrajině. Byl uspořádán speciální diskusní večer o tomto románu a spisovatel byl nakonec přijat a uznán.
- Brzy poté napsal Janovskij divadelní hru *Дума про Британку*, věnovanou 20. jubileu Velké říjnové socialistické revoluce. Hra se s úspěchem hrála i na scénách moskevských, leningradských, charkovských a jiných divadel.
- Janovskij hodně cestoval po Ukrajině, z dojmů z těchto cest vznikla sbírka novel *Короткі історії* (1940).
- Po roce 1935 již nepsal příliš kvalitní díla, musel se přizpůsobovat oficiální kritice. Byl nucen opustit svůj přirozený styl aktivního romantismu a psát ve stylu socialistického realismu a vulgárního sociologismu.
- V roce 1939 odjel do Kyjeva, usadil se ve spisovatelském domě, získal řád „Трудового Червоного Прапора“.
- Získal místo hlavního redaktora časopisu *Українська Література*. Od roku 1946 byl redaktorem časopisu *Вітчизна*, který byl za války vydáván v Ufě.
- Janovskij se účastnil norimberského soudního procesu.
- V roce 1946 pracoval jako korespondent *Правди України*.
- V roce 1947 byl Janovskij na základě usnesení ÚV KS(b)U „Про журнал ‘Вітчизна’“ propuštěn za nacionalismus, měšťánské názory, apolitičnost, tisk chybných a nevhodných děl.
- Nový román Janovského *Жива вода* byl v roce 1947 opublikován na stránkách časopisu *Дніпро*, plný text byl vysílán v rádiu. Ale brzy v něm straničtí recenzenti objevili mnoho chyb a nedostatků. Bylo shromážděno plénum Svazu spisovatelů. Zasedání se účastnil první tajemník ÚV L. Kaganovič. Zde, jak si zapsal Janovskij do svého deníku, „поховали ‘Живу воду’ ‘метрів на десять під землю’“. Dílo bylo odsouzeno jako ideově chybné, nacionalistické. Janovskij v románu provedl asi 200 oprav, ale kvůli tomu z románu téměř nic nezůstalo. Až po smrti autora byl vydán pod názvem *Мир*.
- Janovskij zažil morální i materiální tlak, byl nucen dokonce prodávat své věci, knihy, aby nehladověl.
- Napsal cyklus *Київські оповідання*, který byl zpočátku publikován v Moskvě.
- Zemřel na srdeční záchvat v souvislosti s přípravami premiéry své hry *Дочка прокурора*.
- Byl pohřben v zapadlé koutě na Bajkově hřbitově v Kyjevě. Ovšem když v 50. letech přijel do Kyjeva Chruščov a zachtělo se mu položit květiny na hrob autora, neboť Janovského znal z doby války, přes noc hrob přenesli na centrální tah hřbitova.

Prozaická díla (abecedně)

1. А потім німці тікали, povídka, 1924.
 - *Більшовик*, 1924, 2. 3.
2. Байгород, повість, 1927.
 - *Валліте*, 1927, č. 3.

- *Кров землі*. Книгоспілка, 1927.
- *Кров землі*. Книгоспілка, 1930.
- 3. В листопаді, *rovídka*, 1925.
 - *Всесвіт*, 1926, č. 6.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1927.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1930.
- 4. Голлівуд на березі Чорного моря, цикл *нарисів*.
 - *Голлівуд на березі Чорного моря*. 1930.
- 5. Загибель бригади, *rovídka*.
 - *Життя і революція*, 1928, č. 5.
- 6. Історія попільниці, 1924.
 - *Глобус*, 1924, č. 25.
 - *Мамутові бивні*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - Ан. Лебідь-М. Рильський. *За 25 літ. Літературна хрестоматія*. Київ: Видавництво Час, 1926.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1927.
 - *Історія попільниці. Оповідання*. Харків: Видавництво Український робітник, 1930.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1930.
- 7. Лені, *rovídka* (součást cyklu „Голод“).
 - *Глобус*, 1924, č. 17-18.
- 8. Майстер корабля, *román*.
 - *Майстер корабля*. Харків: Книгоспілка, 1928.
 - *Майстер корабля*. Харків: Книгоспілка, 1930.
 - *Збірка творів*. Харків: Рух, 1931, díl 3.
- 9. Мамутові бивні, 1924.
 - *Глобус*, 1924, č. 27.
 - *Мамутові бивні*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1927.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1930.
- 10. Отаман Вишиваний, *rovídka*.
 - *Більшовик*, 1924, 11. 3.
- 11. Рейд (třetí píseň z románu *Чотири шаблі*), 1926.
 - *Життя і революція*, 1926, č. 2-3.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1927.
 - *Рейд*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
 - *Рейд*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
 - *Рейд*. Харків: Державне видавництво України, 1929.
 - *Рейд*. Видання газети *Пролетарська правда*, 1929.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1930.
 - *Рейд*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 12. Роман Ма, *rovídka*, 1925.
 - *Глобус*, 1925, č. 3.
 - *Мамутові бивні*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1927.
 - *Роман Ма. Оповідання*. Харків: Видавництво Український робітник, 1928.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1930.
 - *Роман Ма*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 13. Романтика моря
 - *Вапліте*, 1926, č. 1.
- 14. Туз і перстень, 1925.
 - *Глобус*, 1925, č. 9.
 - *Мамутові бивні*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1927.
 - *Туз і перстень. Оповідання*. Харків: Видавництво Український робітник, 1928.
 - *Кров землі*. Книгоспілка, 1930.
- 15. Ураза-байран, *rovídka* (součást cyklu „Голод“).
 - *Глобус*, 1924, č. 12.
- 16. Утмек, *rovídka* (součást cyklu „Голод“).
 - *Більшовик*, 1924, 1. 5.
- 17. Чотири шаблі, 1926-29.
 - *із Рейд*
 - *Пролетар*, 1929, č. 269 (úryvek z románu pod názvem „Цех“).
 - *Чотири шаблі*. Київ: Книгоспілка, 1930.
 - *Пролітфронт*, 1930, č. 1. (kapitola „Успенівська операція“)

▫ Збірка творів. Харків: ЛІМ, 1931, діл 3.

18. Чубенко, командир полку, новела (později se stala součástí románu *Вершники*), 1932.
▫ Червоний шлях, 1933, č. 1.

Prozaická díla (chronologicky)

1. А потім німці тікали
▫ Більшовик, 1924, 2.3.
2. Отаман Вишиваний
▫ Більшовик, 1924, 11.3.

Суклус „Голод“

3. Утмек
▫ Більшовик, 1924, 1.5.
4. Ураза-байран
▫ Глобус, 1924, č. 12.
5. Лені
▫ Глобус, 1924, č. 17-18.

6. Мамутові бивні
▫ Глобус, 1924, č. 27.
7. Історія попільниці
▫ Глобус, 1924, č. 25.
8. Роман Ма
▫ Глобус, 1925, č. 3.
9. Туз і перстень
▫ Глобус, 1925, č. 9.

Мамутові бивні, Харків: Книгоспілка, 1925.

{Мамутові бивні}
{Історія попільниці}
{Роман Ма}
{Туз і перстень}

10. Байгород
▫ Валіте, 1927, č. 3.
11. В листопаді
▫ Всесвіт, 1926, č. 6.
12. Рейд
▫ Життя і революція, 1926, č. 2-3.

Кров землі, Книгоспілка, 1927.

{Роман Ма}
{Туз і перстень}
{Байгород}
{Мамутові бивні}
{Історія попільниці}
{В листопаді}
{Рейд}

13. Загибель бригади
▫ Життя і революція, 1928, č. 5.
14. Майстер корабля
▫ Майстер корабля. Харків: Книгоспілка, 1928.
15. Чотири шаблі
▫ Пролетар, 1929 (úryvek z románu pod názvem „Цех“).
16. Голлівуд на березі Чорного моря
▫ Голлівуд на березі Чорного моря. 1930.
17. Чотири шаблі
▫ Чотири шаблі. Київ: Книгоспілка, 1930.
18. Чубенко, командир полку

- *Червоний шлях*, 1933, č. 1.

Primární literatura I.

1. Яновський, Юрій. *Мамутові бивні*. Харків: Книгоспілка, 1925.
2. Яновський, Юрій. *Кров землі*. Книгоспілка, 1927 (druhé vydání 1930).
3. Яновський, Юрій. *Рейд*. Державне видавництво України, 1927.
4. Яновський, Юрій. *Чотири шаблі*. Прага: Видавництво Колос, 1941.
5. Janovskij, Jurij. *Strážce lodí*. Praha: Svět sovětů, 1960.
6. Яновський, Юрій. *Твори в п'яти томах*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.
7. Janovskij, Jurij. *Štyri šable*. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1965.
8. Janovskij, Jurij. *Čtyř šavle*. Praha: Svět sovětů, 1966.
9. Яновський, Юрій. *Твори в п'яти томах*. Київ: Дніпро, 1982-83.
10. Яновський, Юрій. *Чотири шаблі. Романи. Оповідання*. Київ, 1990.
11. Яновський, Юрій. *Оповідання. Романи. П'єси*. Київ, 1984.

Primární literatura II.

1. Яновський, Юрій. *Голлівуд на березі Чорного моря*. 1930.
2. Яновський, Юрій. *Майстер корсабля*. Харків: Книгоспілка, 1928.
3. Яновський, Юрій. *Чотири шаблі*. 1930.
4. Яновський, Юрій. *Кров землі*. (2. vydání doplněné). Харків: Книгоспілка, 1930.
5. Яновський, Юрій. *Збірка творів*. Харків-Київ: Рух, 1932 (díl 1).
6. Яновський, Юрій. *Збірка творів*. Харків: Рух, 1931 (díl. 3).
7. Яновський, Юрій. *Збірка творів*. Харків: ЛІМ, 1931 (díl. 4).

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. Бабишкін, Олег. „Співець соціалістичної романтики“. In Юрій Яновський. *Твори в п'яти томах*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958.
3. Бажан, Микола. „Майстер залізної троянди“. In Микола Бажан. *Твори в чотирьох томах*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1985 (díl 1).
4. Гнатюк, Мирослава. „Реяція автор-текст у модерній новелістиці Юрія Яновського“. *Слово і час*, 2004, č. 2.
5. Genyk-Berezovská, Zina. „Jezdci Jurije Janovského“. In Jurij Janovskij. *Jezdci*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963.
6. Molnářová, Larisa. „Bez názvu“. In Jurij Janovskij. *Štyri šable*. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1965.
7. Острик, М. М. „Юрій Яновський“. In Юрій Яновський. *Оповідання. Романи. П'єси*. Київ 1984.
8. Плачинда, Сергій. „Закоханий у людину“. In Юрій Яновський. *Земля батьків*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1966.
9. Пархоменко, М. М. „Чотири шаблі в творчості Ю. Яновського“. In Юрій Яновський. *Твори в п'яти томах*. Київ: Дніпро, 1982-83.
10. Zilynskij, Orest. „Na okraj románu“. In Jurij Janovskij. *Čtyř šavle*. Praha: Svět sovětů, 1966.
11. Židlický, Václav. „Monumentální polyfonie Jurije Janovského“. In Jurij Janovskij. *Modravé věže*. Praha 1976.

Sekundární literatura II.⁹²

1. Адельгейм, І. „Чотири шаблі Юрія Яновського“. *Пролетарська правда*, 1930, 6.11.
2. Бабишкін, О. *Кіноспадщина Ю. Яновського*. Київ 1987.
3. Бабишкін, О. *Юрій Яновський*. Київ: Радянський письменник, 1957.
4. Борзенко, С. „Письменник-орденоносець Юрій Яновський“. *Соціалістична Харківщина*, 1939, 3.2.
5. Гордон, Я. „Особливості стилю Ю. Яновського“. *Радянська література*, 1940, č. 11-12.

⁹² K dispozici jsem měla poměrně rozsáhlý soupis sekundární literatury umístěný v: Яновський, Юрій. *Твори в п'яти томах*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1958. Z tohoto soupisu jsem vybrala tu sekundární literaturu, která se týká přímo zkoumaného období nebo tu u níž z názvu přesně není možné odhadnout, kterého tvůrčího období, či kterého díla se týká. Ty položky, z jejichž názvů je jednoznačně možné vyčíst, že se týkají kritiky děl, jež se mého zkoumaného období netykají, jsem do seznamu nezařadila.

6. Гуреїв, О. „Письменник-патріот“. *Літературна газета*, 1954, 4.3.
7. Доленго, М. „Проза Ю. Яновського“. *Червоний шлях*, 1929, č. 2.
8. Дроздов, А. „Юрий Яновский“. *Литературная газета*, 1939, 5.3.
9. Зелинский, К. „Сочинения Ю. Яновского“. *Литературное обозрение*, 1936, č. 23.
10. Килимник, О. *Юрій Яновський. Життя і творча діяльність*. Київ: Держлітвидав України 1957.
11. Килимник, О. „Юрій Яновський (До 50-річчя з дня народження)“. *Літературна газета*, 1952, 27. 11.
12. Килимник, О. „Вимогливість митця. До других роковин з дня смерті Ю. І. Яновського“. *Літературна газета*, 1956, 1.3.
13. Лейтес, А. „Предисловие“. In Юрий Яновский. *Сочинения*. Москва: Гослитиздат 1936.
14. Лукин, Ю. „Юрий Яновский. К 50-летию со дня рождения“. *Огонек*, 1952, č. 36.
15. Мартич, Ю. „Новели“. *Україна*, 1943, č. 3.
16. Мартич, Ю. „Ще кілька київських оповідань. Спогади про Ю. І. Яновського“. In Юхим Мартич. *Краплі золотого дощу. Оповідання*. Київ: Радянський письменник, 1957.
17. Марьянов, М. „Юрий Яновский“. *Советская Украина*, 1940, 8.4.
18. Никулин, Л. „Юрий Яновский“. *Правда*, 1935, 17.8.
19. Островський, Г. „Все, що залишилось...“. *Вітчизна*, 1993, č. 3-4.
20. Панч, П. „З ним і про нього. Спогади про Ю. І. Яновського“. *Дніпро*, 1958, č. 5.
21. Панченко, В. „... І думав я не тільки те, що написав у книжках. Перечитуючи молодого Юрія Яновського“. In В. Панченко *Магічний кристал*. Кіровоград 1995.
22. Первомайский, Л. „Памяти Юрия Яновского“. *Огонек*, 1954, č. 10.
23. Плачинда, С. *Юрій Яновський. Біографічний роман*. Київ 1986.
24. Плачинда, С. П. *Композиція і характери в новелах Юрія Яновського*. Київ 1957.
25. Скульський, Г. „Торжество романтики“. *Літературна критика*, 1939, č. 4.
26. Скульський, Г. „Проза Юрия Яновского“. *Литературная газета*, 1939, 15. 11.
27. Скульський, Г. „Шукання нового“. *Молодий більшовик*, 1940, č. 9.
28. Смолич, Ю. „Злигодні Юрія Яновського“. *Сучасність*, 1971, č. 7-8.
29. Терещенко, М. „Несходженними шляхами“. *Вітчизна*, 1983, č. 8.
30. Ямпольський, І. „Новели Юрія Яновського“. *Література і мистецтво*, 1942, 15. 7.
31. Яновская, Т. „К биографии Ю. И. Яновского“. In Юрий Яновский. *Избранное*. Москва: Гослитиздат, 1955.

Recenze na sbírku *Мамутові бивні*. Харків: Книгоспілка, 1925.

32. Г-ук, М. *Культура і побут*, 1925, č. 37.
33. Могилянський, М. *Червоний шлях*, 1925, č. 10.
34. С., Я. *Пролетарська правда*, 1925, č. 228 (1239), 6. 10.
35. Якубовський, Ф. *Життя і революція*, 1925, č. 9.

Recenze na sbírku *Кров землі*. Книгоспілка, 1927.

36. Майфет, Гр. *Червоний шлях*, 1927, č. 12.

Recenze na knihu *Рейд*. Харків: Державне видавництво України, 1927.

37. Г., М. *Культура і побут*, 1927, č. 8.

Jarošenko Volodymyr (1898-1937)

- básník, bajkář, prozaik, dramatik, literární kritik, scénárista
- pseudonym: Voljar
- Volodymyr Mojsejovyc Jarošenko se narodil 5. 6. 1893 ve vsi Jachnyky Lochvyckého okresu na Poltavsku v rodině učitele.
- Zakončil vesnickou školu v Jachnykách, poté studoval reálku v Lochvyci. Pod vlivem ruských symbolistů zkoušel psát verše. Své první dílo otiskl v roce 1915 (bylo napsáno v ruštině).
- Studoval kyjevskou obchodní akademii, ze které odešel ve druhém ročníku.
- V roce 1917 mu v Lochvyci vyšla sbírka *Стихи*.
- V letech 1918-19 se Jarošenko účastnil literárně-uměleckého života Kyjeva. Pracoval v časopise *Мистецтво*, spolu s V. Ellanem-Blakytným, V. Korjakem, M. Semenkem a dalšími vydal sborník *Веснянка*. Přípravoval do tisku krátkou historii ukrajinské literatury – učebnici pro dělnická literární studia.
- Od konce roku 1918 se sblížil s literárním uskupením *Музарет*. Na počátku roku 1919 vyšel časopis téhož názvu, kam Jarošenko umístil své verše.

- V roce 1919 Jarošenko na určitou dobu navázal kontakt s futuristy, psal články, v nichž je zřetelné jeho sympatizování se semenkovským chápáním umění.
- Když v roce 1919 Професійна спілка мистців слова міста Києва otevřela v květnu Майстерню мистецького слова, Jarošenko se aktivně účastnil vytvoření ukrajinského oddělení. Kromě něj sem náležel D. Zahul, M. Ivčenko, J. Ivanov Meženko, O. Mikulskyj, K. Poliščuk, P. Tučyna, A. Chomyk.
- Na konci roku 1919 Jarošenko přerušil literární činnost a věnoval se cele politické činnosti (až do roku 1922). Byl členem UKS.
- V tuto dobu žil v Bíle Cerkvi, kde byl členem okresního revolučního výboru, pracoval v oddělení lidové osvěty.
- Téměř rok (1922-23) na pozvání výboru nezámožných vesničanů vesnice Trušky Bilocerktivského okresu pracoval jako učitel matematiky na sedmiletce.
- Od poloviny roku 1923 vedl rubriku „Голос села“ kyjevských oblastních novin *Більшовик*.
- Nové tvůrčí období Jarošenko započal svým dopisem „Лист до редакції“, v němž vyslovil přání stát se členem literárního uskupení panfuturistů, oznámil svůj odklon od principů *Музагету*.
- Stal se členem literární organizace Аспанфут.
- V roce 1924 vznikla futuristická literární organizace АсКК (reformovaná organizace Аспанфут). V roce 1924 Jarošenko působil jako jeden z „instructorů“ literárního studia (Майстерня монтажу слова) působící v rámci АсКК. Nicméně v srpnu roku 1924 byl Jarošenko z АсКК vyloučen „kvůli nevýraznému a dvojznačnému projevu“. Ve stejnou dobu bylo pozastaveno členství i J. Savčenkovi. Tyto události nakonec vedly k rozkolu na dvě organizace. Rozkol se odehrál 21. 8. 1924, kdy Jarošenko, J. Savčenko, M. Tereščenko opustili organizaci. K nim se připojil J. Janovskij, T. Slisarenko, N. Suchomlyn, Kaplja-Javorskij, O. Vlyzko, B. Kovalenko a Skurativskij a vytvořili stínovou organizaci s týmž názvem. Stínová skupina v roce 1925 organizovala nový kolektiv Жовтень. Jarošenko byl členem.
- Roky 1923-25 byly v životě Jarošenka přelomové. Mnoho psal. Téměř každý týden se v novinách a časopisech objevovaly nejen jeho básně, ale i kritické články, recenze na knihy a časopisy, humoristická poezie, veršované i prozaické fejetony, častušky, písně atd. Na léta 1923-25 připadá rozkvet jeho bajkářského talentu.
- V roce 1924 vystoupil i v dramatickém žánru.
- V letech 1924-25 pracoval jako odpovědný tajemník časopisu *Глобус*.
- Jarošenko opustil futuristická literární uskupení a na čas spočinul v literárním uskupení Марс (1926). Patřil rovněž do literární organizace Жовтень založené na počátku roku 1925.
- Na konci 20. let vystupoval převážně jako prozaik. Jeho povídky vycházely v novinách *Більшовик* (1924) a úryvek z románu *За вугілля, за нафту, за метал* se objevil v téže roce v časopisu *Глобус*.
- V posledním desetiletí opustil poezii. Pracoval jako redaktor a posléze vedoucí scénaristického oddělení Kyjevské továrny na výrobu filmů. Předělal divadelní hry *Пошились в дурні* М. Кропуньського, *За двома зайцями* М. Стaryцького (1928-30), psal filmové scénáře. Objevují se jeho poetické překlady, zvláště Někrasova.
- Stal se obětí nezákonných represálií. Zemřel v roce 1937.

Prozaická díla (abecedně)

1. Безнадійний оптиміст
 - *Кримінальна хроніка*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
2. В єднанні сила, кооперативна агітка.
 - *В єднанні сила*. Київ: Соробкооп, 1924.
3. Гробовище, повість.
 - *Гробовище*. 1922.
 - *Гробовище*. Державне видавництво України, 1928.
4. За вугілля, за нафту, за метал, роман.
 - *За вугілля, за нафту, за метал*. Більшовик, 1924 (úryvku).
5. З уповноважень Головриби
 - *Кримінальна хроніка*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
6. Каторжник, úryvek z románu *За вугілля, за нафту, за метал*.
 - *Глобус*, 1924, č. 13-14.
7. Кому треба кватирі
 - *Глобус*, 1924, č. 20.
 - *Кримінальна хроніка*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
8. Мадонна наших днів
 - *Кримінальна хроніка*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
9. Ордер № 712099
 - *Кримінальна хроніка*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
10. Перший май

- Глобус, 1924, č. 5.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Гробовище
 - Гробовище. 1922.
2. В єднанні сила
 - В єднанні сила. Київ: Соробкооп, 1924.
3. Каторжник
 - Глобус, 1924, č. 13-14.
4. За вугілля, за нафту, за метал
 - За вугілля, за нафту, за метал. Більшовик, 1924 (úryvku).
5. Кому треба квартирі
 - Глобус, 1924, č. 20.
6. Перший май
 - Глобус, 1924, č. 5.

Кримінальна хроніка. Київ: Видавництво Маса, 1927.

{Кому треба квартирі}

7. Ордер № 712099
8. Безнадійний оптиміст
9. Мадонна наших днів
10. З уповноважень Головриби

Primární literatura I.

1. Ярошенко, Володимир. *Гробовище*. Державне видавництво України, 1928.
2. Ярошенко, Володимир. *Кримінальна хроніка*. Київ: Видавництво Маса, 1927.

Primární literatura II.

1. Ярошенко, Володимир. *Кримінальна хроніка*. 1929.
2. Ярошенко, Володимир. *В єднанні сила*. Київ: Соробкооп, 1924.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
4. Орлик, Петро. „Від символізму до реалізму“. In Володимир Ярошенко. *Стен*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1968.

Johansen Majk (1895-1937)

- básník, prozaik, humorista⁹³, publicista, překladatel, filolog, scénárista⁹⁴, autor gramatik, poetik, slovníků, autor dětské literatury⁹⁵.
- pseudonymy: Willy Wetzelius, M. Kramar

⁹³ V roce 1929 vyšly sbírky humoresek M. Johansena *Луб'яне решето* a *Солоні зайці* v sérii „Весела книжка“ nakladatelství Плужанин.

⁹⁴ Společně s J. Tuťunykem napsal scénář k filmu „Звенигора“, který byl posléze změněn a zfilmován O. Dovženkem. Ale vzhledem k tomu, že Johansen s úpravami nesouhlasil, zřekl se autorství. Spolupracoval rovněž na vytváření scénáře „Марево землі“.

⁹⁵ Mezi jeho dětské povídky patří „Жабка“, „Кіт Чудило“, „Собака (Джек)“, které vyšly v roce 1929. Následovala díla „Хитрі качки“ (1935), „Старий велп“ (1936), „Джан та інші оповідання“ (1937), novela „Ситтутунга“, která vyšla v prvním čísle časopisu *Червоний шлях* za rok 1936.

- Mychajlo Hervasijovyč Johansen se narodil 28. 10.⁹⁶ 1895 v Charkově v rodině učitele němčiny Hervasije Heinrichovyče Johanse-na, který pocházel pravděpodobně z Lotyšska⁹⁷ a Hanny Fedorivny Kramarevské, která pocházela ze starobylého kozáckého rodu.
- Základní vzdělání získal Johansen doma, poté studoval klasické ruské gymnázium.
- V době studií na gymnáziu aktivně sportoval (hrál fotbal v jednom z místních družstev), „studoval okolní přírodu“ spolu se svým sousedem Mychajlem Vetuchovem, který se později na emigraci stal prezidentem Svobodné ukrajinské akademie věd.
- Zajímal se o matematiku a současnou literaturu. Sám zkoušel psát: své první verše psal německy a rusky. Ve vyšších třídách se se svým přítelem Hryhorijem Petnykovem sblížil s okruhem lidí kolem M. Asejeva, V. Chlebnikova, V. Majakovského.
- V roce 1917 úspěšně složil zkoušky na klasické oddělení historicko-filologické fakulty Charkovské univerzity. Za studií si musel vydělávat na živobytí, mimo jiné doučováním.
- Získal titul magistra filologie. Na univerzitě se naučil starořecky a latinsky, uměl anglicky, německy, italsky, španělsky, francouzsky, znal skandinávské a slovanské jazyky. Jak říkali jeho současníci „з Майка був чортівськи здібний лінгвіст“. Podobně mu ovšem „šly“ i exaktní vědy. Johansen měl encyklopedické znalosti, zajímal se o různé druhy sportu.
- Pod dojmem tragických kataklyzmat občanské války, především krvavých represálií Muravjova a děnikinců v Kyjevě, se přiklonil k marxistickému učení. V téže době začal psát ukrajinsky.
- Pracoval jako učitel. Dostal pověření přednášet historický kurz ukrajinštiny na Poltavské filologické fakultě. Poté s přestávkami přednášel v Charkovském institutu lidové osvěty.
- V roce 1921 se začal pohybovat kolem novin *Вісті ВУЦВК*, spolupracoval s V. Ellanem-Blakytným, V. Korjakem, M. Chvylovým, V. Sosjurou. Za účasti všech těchto spisovatelů začal literární proces nabývat na síle, Johansen zde sehrál významnou roli.
- Mnoho času věnoval jazykovědnému studiu, zkoumal nářeční zvláštnosti Myrhorodského okresu, vytvořil učebnici ukrajinštiny.
- Na rok 1921 připadá jeho poetický debut. V roce 1921 v časopise *Шляхи мистецтва* a sborníku *Жовтень* publikoval své první verše. Téhož roku vyšla i jeho první poetická sbírka *Д'зори*.
- V časopise *Шляхи мистецтва* vystupoval s teoretickými články, snažil se konsolidovat mladé síly ukrajinské literatury.
- Svůj příchod do literatury mimo jiné „ohlásil“ i společným manifestem „Наш Універсал до робітництва і пролетарських мистців українських“, kde byl podepsán spolu s M. Chvylovým a V. Sosjurou. Tento manifest vyšel ve sborníku *Жовтень* 6. 11. 1921.
- Sblížil se s V. Ellanem-Blakytným, M. Chvylovým, P. Tučynou, V. Sosjurou a dalšími charkovskými spisovateli ukrajinské proletářské literatury, vydával almanachy, stál u zrodu první organizace ukrajinských proletářských spisovatelů *Гарт* (1922), byl jedním z iniciátorů vytvoření kyjevské filiálky této organizace, byl jedním z významných organizátorů tehdejšího literárního kvasu.
- V roce 1925 se stal jedním ze zakladatelů literární organizace ВАПЛІТЕ, brzy poté stanul v čele tzv. Групи А, která vznikla z literátů, kteří z ВАПЛІТЕ odešli. Rovněž za jeho spolupráce se objevil časopis-almanach *Літературний ярмарок* a o něco později *Універсальний журнал*. Literární diskuse se aktivně neúčastnil.
- V roce 1925 se utvrdil jako prozaik s originálním stylem. Vyšla jeho sbírka povídek *17 хвилин* a dobrodružný román *Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших*.
- Později se Johansen stal členem *Спілки радянських письменників України*.
- Za sedmáct let tvůrčí činnosti vydal osm knih veršů, deset knih prózy, čtyři knihy pro děti a dvě knihy literárně-vědné⁹⁸. V patnáctém roce své tvůrčí práce vydal souhrnnou sbírku veršů⁹⁹.
- Johansen se zajímal i o divadlo. Divadlo „Березиль“ uvedlo operetu *Мікадо*, která byla napsána ve spoluautorství s M. Chvylovým a O. Vyšňou a revue *Алло на хвилі 477*. Johansen také překládal divadelní hry.
- Konec 20. a počátek 30. let byl pro Johansena velmi těžký. Soudní procesy, kolektivizace, deportace obyvatelstva, zatýkání intelektuálů, všechno to nutilo Johansena přizpůsobit se podmínkám, měnit barvu na „rudou“. V této době z pod jeho pera vzešlo několik nekvalitních básní a povídek. Ale ani to ho nezachránilo.
- Po sebevraždě Chvylového 13. 5. 1933 byl další osud Johansena zpečetěn. Otázkou bylo pouze „kdy“. Johansen byl obviňován z ignorování úkolů, které před něj stavěla Komunistická strana, z nedostatečné ideologické angažovanosti.

⁹⁶ Některé prameny uvádějí i data 28. 2., 5. 11.

⁹⁷ V některých materiálech je poukazováno na německý původ, některé verze (pravděpodobně romantické mystifikace) uvádějí i švédský, norský či dánský původ. Z těchto tří je nejčastěji zmiňován původ švédský (J. Slavutyč).

⁹⁸ Jednou z nich byla kniha *Як будеться оповідання* (1928), *Елементарні закони версифікації* (1921).

⁹⁹ Johansen vydal tyto sbírky básní: *Д'зори* (1921), *Крокове коло* (1923), *Революція* (1923), *Доробок* (1924), *Ясен* (1930), *Поетії* (1933), *Балади про війну і відбудову* (1933).

- Byl poslán do oblasti naftového průmyslu. Po tomto pobytu se objevila knížka črt o naftě *Кос-Чагил на Ембі*¹⁰⁰, ale i zde kritika objevila kontrarevoluční narážky. Kniha byla datována rokem 1936.
- 18. 8. 1937 ve čtyři hodiny byl Johansen zatčen ve svém charkovském bytě na ulici Червоних письменників, 5.
- Při výsleších si zachoval jemu vlastní hrdost, před vyšetřovatelem Zamkovym se neponižoval, neudával své kolegy, neskřýval své politické přesvědčení. („В бесідах з Еніком, Вражливим я говорив, що Остап Вишня - ніякий не терорист, - свідчив він на допиті 16 жовтня 1937 року. - Що саджають людей безвинних у тюрми. Я стверджував, що арешти українських письменників є результатом розгубленості й безсилля керівників партії і Радянської влади“.)
- 24. 10. 1937 byl zformulován rozsudek, ve kterém bylo uvedeno, že Johansen byl v roce 1932 členem protisovětské nacionalistické organizace, která měla za cíl svrhnout sovětskou vládu metodami teroru a ozbrojeného povstání, že naverboval k účasti v povstání čtyři osoby, že souhlasil s tím, že se bude přímo účastnit teroristické akce proti vedoucím představitelům Komunistické strany a sovětské vlády.
- 26. 10. 1937 Vojenské kolegium Vrchního soudu SSSR vyneslo konečný rozsudek: „Йогансена М. Г. засудити до вищої міри кримінального покарання - розстрілу з конфіскацією всього майна, що належить йому особисто. Вирок остаточний і на підставі Постанови ЦВК СРСР від 4 грудня 1934 року підлягає негайному виконанню“.
- 27. 10. 1937 byl Johansen v Kyjevě popraven.
- Zhruba dvacet let od jeho smrti se šířily různé historky a smyšlené mýty o dalším osudu Johansena. Potkávali jej na Solovkách, viděli ho šíleného, byl zastřelen za to, že nebyl schopen nucené práce, umíral na zápal plic v ten samý den, kdy byl podepsán dokument o jeho propuštění. Toto vše vytvořila touha těch, kteří se nemohli smířit s tím, že život Johansena byl násilně ukončen.
- V roce 1958 byl rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. Гнилизна, povídka, 1924.
 - 17 хвилин. Оповідання. Харків: Книгоспілка, 1925.
2. Ленінська карта, povídka.
 - 17 хвилин. Оповідання. Харків: Книгоспілка, 1925.
3. Подорож людини під Кепом (єврейські колонії)
 - Подорож людини під Кепом (єврейські колонії). Державне видавництво України, 1929.
4. Подорож у радянську Болгарію
 - Подорож у радянську Болгарію. Харків-Київ: ЛіМ, 1931.
5. Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швайцарію¹⁰¹
 - Літературний ярмарок¹⁰², 1928, č. 1; 1929, č. 8.
 - Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швайцарію. Харків: Пролетарий, 1930.
 - Оповідання. Харків: Рух, 1932¹⁰³.
6. Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших (pseudonym В. Вецеліус)
 - časopisecky, 1924 (úryvku).
 - Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших. Київ: Державне видавництво України, 1925.
7. Рахунок, povídka.
 - 17 хвилин. Оповідання. Харків: Книгоспілка, 1925.
8. Сімнадцять хвилин, povídka.
 - 17 хвилин. Оповідання. Харків: Книгоспілка, 1925.

¹⁰⁰ Mezi další Johansenovy knihy črt patří: *Подорож людини під кепом: Єврейські колонії* (1929), *Три подорожі* (1932), *Під парусом на дубі* (1933), *Подорож у Дагестан* (1933).

¹⁰¹ Původně se jednalo o dvě samostatná díla (Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швайцарію, Неймовірні авантури дона Хозе Перейри у Херсонським степу), které byly rozdělji spojeny pod jediný název. K těmto dvěma částem byla v Johansenově sbírce *Оповідання* dodána ještě třetí část – rozuzlení, jejíž syžetové linie jsou navíc spojeny s dalšími povídkami sbírky, zvláště s povídkou „Оповідання слюсаря Шарабана“.

¹⁰² Část nazvaná „Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швайцарію“ byla opublikována v roce 1928, část nazvaná „Неймовірні авантури дона Хозе Перейри у Херсонським степу“ v roce 1929.

¹⁰³ V tomto vydání byla doplněna třetí část – rozuzlení.

Prozaická díla (chronologicky)

17 хвилин. Оповідання. Харків: Книгоспілка, 1925.

1. Ленінська карта
2. Гнилизна
3. Рахунок
4. Сімнадцять хвилин
5. Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших
 - *Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших.* Київ: Державне видавництво України, 1925.
6. Подорож людини під Кепом (єврейські колонії)
 - *Подорож людини під Кепом (єврейські колонії).* Державне видавництво України, 1929.
7. Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію
 - *Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію.* Пролетарий, 1930.
8. Подорож у радянську Болгарію
 - *Подорож у радянську Болгарію.* Харків-Київ: ЛіМ, 1931.

Primární literatura I.

1. Йогансен, Майк. *Подорож людини під Кепом (єврейські колонії).* Державне видавництво України, 1929.
2. Йогансен, Майк. *Подорож у радянську Болгарію.* Харків-Київ: ЛіМ, 1931.
3. Йогансен, Майк. *Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію.* Пролетарий, 1930.
4. Йогансен, Майк. *Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших.* Київ: Державне видавництво України, 1925.
5. Йогансен, Майк. *Сімнадцять хвилин.* Харків: Книгоспілка 1925.
6. Йогансен, Майк. *Подорож у радянську Болгарію.* Харків-Київ: ЛіМ, 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR.* Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. Денисенко, Вадим. „Типи комічного у 'Подорожі доктора Леонардо...' Майка Йогансена“. *Слово і час*, 2000, č. 11.
3. Мельників, Ростислав. „Ювілейний образок людини з химерним іменем (На 105-річницю від дня народження Майка Йогансена)“. *Кальміус*, 2001, č. 1-2 (13-14). [online]. [cit. 2006-02-20]. Dostupné z: <<http://www.kalmiyus.h1.ru/nomer6/adfont/meln.shtml#1>>.

Каčura Jakiv (1897- 1943)

- prozaik
- Jakiv Demjanovyč Kačura se narodil 9.11. 1897 ve vsi Jurkivka na Podolí (nyní Tulčynský okres Vinnycké oblasti) v rodině nezámožných rolníků.
- Účastnil se první světové války, poté bojoval v občanské válce proti Petijurovi a hejtmanátu.
- V letech 1918 - 1922 pracoval jako učitel.
- Tiskl od roku 1923.
- V roce 1925 zakončil Kyjevský institut lidové osvěty.
- Náležel do literárních organizací Плуг, Ланка (pozdější Марс) a ВУСПП.
- Svá díla publikoval v časopisech a novinách (*Селянська Правда, Більшовик, Радянське село, Глобус, Червоний шлях*).
- Za druhé světové války byl rozhlasovým komentátorem.
- V květnu roku 1942 se v bojích u stanice Lozove na Charkovsku dostal do zajetí, zahynul ve fašistickém koncentračním táboře na Donbasu v říjnu roku 1943.
- V roce 1977 byl ve vsi Jurkivci Kačurovi odhalen památník (práce sochaře M. P. Kovtuna).

Prozaická díla (abecedně)

1. Без останніх сторінок
 - *Непі*. Книгоспілка, 1926.
2. Без хліба, *rovička*.
 - *almanach Плуг*, 1927, с. 2.
 - *Без хліба*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
3. В тенетах царату, *повість*.
 - *Червоний шлях*, 1924, с. 8-9.
4. Дві сваволі
 - *Червоний шлях*, 1925, с. 4.
5. Дві сили, *rovička*.
 - *Дві сили*. Державне видавництво України, 1925.
6. Дні сваволі
 - *Червоний шлях*, 1925, с. 4.
7. За десять „оре“
 - *Життя і революція*, 1927, с. 9.
 - *Зламана присяга*. Державне видавництво України, 1928.
 - *Люди й факти*. ЛіМ, 1934.
8. Зламана присяга
 - *Зламана присяга*. Державне видавництво України, 1928.
 - *Люди й факти*. ЛіМ 1934
9. З минулого (jiný název Історія його кохання)
 - *Глобус*, 1925, с. 7.
 - *Непі*. Книгоспілка, 1926.
10. Зруйнована ідея
 - *Всесвіт*, 1926, с. 24.
 - *Без хліба*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
11. Історія одного колективу, *rovička*.
 - *Глобус*, 1924, с. 17-18, 19.
 - *Історія одного колективу*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
12. Колючою стежкою
 - *Більшовик*, 1924, с. 86 (16.4.).
13. Люди й факти
 - *Люди й факти*. ЛіМ, 1934.
14. Мандрівка, *rovička*.
 - *Глобус*, 1927, с. 16.
 - *Зламана присяга*. Державне видавництво України, 1928.
 - *Люди й факти*. ЛіМ, 1934.
15. Манька з „Люніверу“
 - *Глобус*, 1925, с. 12.
16. Моя скарга
 - *Глобус*, 1926, с. 15.
 - *Без хліба*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
17. На порозі Парнасу
 - *Життя і революція*, 1925, с. 10.
18. Непі
 - *Глобус*, 1925, с. 12.
 - *Непі*. Книгоспілка, 1926.
19. Ольга, *roman*
 - *Ольга*. Харків-Київ 1931.
20. Пилипчанська проблема
 - *Глобус*, 1926, с. 9.
 - *Без хліба*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
21. Похорон
 - *Життя і революція*, 1926, с. 9.
 - *Без хліба*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
 - *Похорон*. Харків: Український робітник, 1929.
22. Справа № 22/145.
 - *Глобус*, 1926, с. 19.
 - *Без хліба*. Київ: Видавництво Маса, 1927.
23. Старий червоногвардієць
 - *Більшовик*, 1924, с. 255 (7.11.).

24. Таємниця попа Федула
 - *Глобус*, 1924, с. 9.
25. Чад, готан.
 - *Чад*. Київ: Книгоспілка, 1929.
26. Шанці
 - *Червоний шлях*, 1926, с. 1.
27. Хтодьева родина, повідка.
 - *Життя і революція*, 1927, с. 6.
 - *Зламана присяга*. Державне видавництво України, 1928.

Prozaická díla (chronologicky)

1. В тенетах царату
 - *Червоний шлях*, 1924, с. 8-9.
2. Таємниця попа Федула
 - *Глобус*, 1924, с. 9.
3. Історія одного колективу
 - *Глобус*, 1924, с. 17-18, 19.
4. Колючою стежкою
 - *Більшовик*, 1924, с. 86 (16.4.).
5. Старий червоногвардієць
 - *Більшовик*, 1924, с. 255. (7.11.).
6. Дві сили
 - *Дві сили*. Державне видавництво України, 1925.
7. Дні сваволі
 - *Червоний шлях*, 1925, с. 4.
8. З минулого
 - *Глобус*, 1925, с. 7.
9. Непі
 - *Глобус*, 1925, с. 12.
10. Манька з „Люніверу“
 - *Глобус*, 1925, с. 12.
11. На порозі Парнасу
 - *Життя і революція*, 1925, с. 10.
12. Дві сваволі
 - *Червоний шлях*, 1925, с. 4.
13. Пилипчанська проблема
 - *Глобус*, 1926, с. 9.
14. Моя скарга
 - *Глобус*, 1926, с. 15.
15. Справа № 22/145
 - *Глобус*, 1926, с. 19.
16. Похорон
 - *Життя і революція*, 1926, с. 9.
17. Шанці
 - *Червоний шлях*, 1926, с. 1.
18. Зруйнована ідея
 - *Всесвіт*, 1926, с. 24.
19. Мандрівка, повідка.
 - *Глобус*, 1927, с. 16.
20. Без хліба, повідка.
 - *almanach Плуг*, 1927, с. 2.
21. Хтодьева родина
 - *Життя і революція*, 1927, с. 6.
22. За десять „оре“
 - *Життя і революція*, 1927, с. 9.

Непі. Харків: Книгоспілка, 1926.

{Непі}

{З минулого}

23. Без останніх сторінок

Без хліба. Київ: В Маса, 1927.

- {Без хліба}
- {Похорон}
- {Пилипчанська проблема}
- {Справа № 22/145}
- {Зруйнована ідея}
- {Моя скарга}

Зламана присяга. Державне видавництво України, 1928.

- {За десять „оре“}
- {Мандрівка}
- {Хтодьова родина}

24. Зламана присяга

25. Чад, готан

- Чад. Київ: Книгоспілка, 1929.

26. Ольга

- Ольга. Харків-Київ: ЛіМ, 1931.

Люди й факти, ЛіМ 1934.

27. Люди й факти

- {Зламана присяга}
- {За десять „оре“}
- {Мандрівка}

Primární literatura I.

1. Качура, Яків. *Без хліба.* Київ: Видавництво Маса, 1927.
2. Качура, Яків. *Зламана присяга.* Державне видавництво України, 1928.
3. Качура, Яків. *Непі.* Книгоспілка, 1926.
4. Качура, Яків. *Ольга.* Харків-Київ: ЛіМ, 1931.
5. Качура, Яків. *Похорон.* Харків: Український робітник, 1929.
6. Качура, Яків. *Люди й факти.* ЛіМ, 1934.
7. Качура, Яків. *Чад.* Київ: Книгоспілка, 1929.
8. Качура, Яків. *Безсмертя.* Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1959.
9. Качура, Яків. *Вибрані твори.* Київ: Держлітвидав України, 1947.
10. Качура, Яків. *Вибрані твори.* Київ: Радянський письменник, 1953.

Primární literatura II.

1. Качура, Яків. *Історія одного колективу.* 1925.
2. Качура, Яків. *Дві сили.* 1925.
3. Качура, Яків. *Без останніх сторінок.* 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR.* Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства.* Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Sekundární literatura II.

1. Капустянський. „Яків Качура“. *Плужанин*, 1926, č. 8-9.

Recenze na knihu *Історія одного колективу.* 1925.

3. Д., М. *Нова книга*, 1925, č. 9-10.
4. П-ч, П. *Плужанин*, 1925, č. 4.

Recenze na knihu *Непі,* Харків: Книгоспілка, 1926.

5. Книгочий. *Плужанин*, 1926, č. 4-5.

6. П., В. *Комуніст*, 1926, č. 101, 6.5.
7. Якубовський, Ф. *Життя і революція*, 1926, č. 4.

Recenze na knihu *Без хліба*. Київ: Видавництво Маса, 1927.

8. Г., М. *Культура і побут*, 1927, č. 7.
9. Клоччя, А. *Молодняк*, 1927, č. 5.
10. Полторацький, О. *Пролетарська Правда*, 1927, č. 58 (11.3.)
11. Савченко, Я. *Життя і революція*, 1927, č. 3.
12. Сенченко. *Валпите*, 1927, č. 2.

Kapelhorodskij Pylyp (1882-1938)

- prozaik, básník, překladatel¹⁰⁴, publicista, historik, satirik, humorista
- Pylyp Josypovyč Kapelhorodskij se narodil 14. 11. 1882 ve vsi Horodyšče v Sumské oblasti v mnohačlenné rolnické rodině.
- Učil se v zemské škole, odtud byl na státní útraty poslán do Romenského bohosloveckého semináře.
- V roce 1902 se účastnil rolnických bouří, které v té době probíhaly na Poltavsku, byl pronásledován, zatčen a musel opustit seminář.
- Byl pod policejním dohledem. Před pronásledováním carské policie utekl na severní Kavkaz, kde působil jako učitel a organizátor kulturního života tamního obyvatelstva. Brzy se stal ředitelem učiliště ve vsi Uspenske pod Armavirem.
- Literární činnost započal v roce 1902. Tiskl svá díla v časopisech *ЛНВ* a *Рада*.
- V roce 1905 publikoval své verše ve sborníku začínajících autorů *Перша ластівка* i v dalších vydáních.
- V roce 1907 vyšla jediná sbírka básní Kapelhorodského *Відгуки життя*.
- 16.4. 1909 byl Kapelhorodskij zatčen a uvězněn v Armavirské věznici.
- 26.9. 1909 výjezdní zasedání Novočerkaského soudu v Armaviru obvinilo Kapelhorodského z toho, že v letech 1906-1908 veřejně urážel cara, pronášel projevy zločinného charakteru, v nichž vyzýval k ozbrojenému povstání s cílem svržení existujícího řádu a zavedení demokratické republiky a vyzýval vesničany k odebrání půdy statkářům půdu. Pod nápirem množství vesničanů, kteří „obklíčili“ soudní síň byl soud nucen omilostnit básníka, ale zakázali mu učitelskou práci a doporučili mu opustit okamžitě Kubáň.
- Kapelhorodskij odjel do Vladikavkazu, kde aktivně spolupracoval v novinách *Терек*, dvakrát stanul u soudu jako publicista, ale redakce novin a zvláště její tajemník S. M. Krov vzali vinu na sebe.
- Kapelhorodskij se velice aktivně zajímal o politiku samoděržaví u Čečenců, Ingušů a Osetinců, sebral zde faktický materiál ilustrující nelidské podmínky života a v Petrohradě tyto materiály předal redaktorovi časopisu *Русское Богатство* V. Korolenkovi a také o všem informoval Státní Dumu.
- Poté, co se v tisku objevily ostré články Kapelhorodského a kdy absolvoval své výstupy v Dumě, byl 16. 1. 1910 oficiálně pozván na základě rozhodnutí všenárodního shromáždění do hlavního města Karanogajců. Důvodem byla právě jeho aktivní snaha o zlepšení sociálních a ekonomicko-kulturních podmínek v této oblasti.
- Kapelhorodskij napsal historii Nogajců od 12. století do roku 1928 a předal ji do vlastnictví Dagestánské SSR.
- Hluboká znalost ekonomického a právního patriarchálního stavu Nogajců dovedla Kapelhorodského k napsání tragické „povíste“ „Аш-хаду“ („Я стверджую“, 1917).
- V květnu roku 1917 odjel do Vladikavkazu, kde ho zastala Říjnová revoluce. Jeho přijetí revoluce bylo nejednoznačné, o čemž svědčí jeho publicistické články „Як наш селянин у ‘буржуї’ потрапив“, „Рідні картинки“, „Бережіть кооперативи“, „Наші чергові завдання“ a také veršované fejetony.
- V červenci roku 1918 děnikinci dobyli Stavropol, učinili pogrom, při němž zanikl archiv spisovatele. Kapelhorodskij musel prchnout. Usadil se v Lubnech.
- Díky ozbrojenému povstání uskutečněném Direktoriem 14. 12. 1918 byl svržen hejtman Skoropadskij. Kapelhorodskij se nadchl pro ideje obrození Ukrajiny. 1. 1. 1919 vydal první číslo novin *Лубенщина*. Tři čtvrté materiálů (článků, veršů, fejetonů) napsal sám. O politické orientaci Kapelhorodského svědčí již tituly článků („265 літ Московської неволі“, „Чи потрібна нам федерація з Москвою?“, „Чому селяне не хочуть більшовицької комуні“).
- Za dva týdny poté do Luben přišli bolševici a deset dní poté byly noviny zakázány a jejich redaktor byl od té doby až do konce svého života považován za „nespolehlivého“.
- V létě roku 1919 se do Luben dostali děnikinci a učinili zde kruté pogromy. Tyto události Kapelhorodskij vylíčil v povídkách „Дід Явтух“ a „Червоноармієць“.

¹⁰⁴ Překládal například Lermontova, Gorkého a další.

- V letech 1921-22 v době zatýkání ukrajinské inteligence, která projevovala „váhání“ byl Kapelhorodskij rovněž zatčen, tentokrát čekisty s cílem „převýchovy“. Vězni byli nuceni poslouchat lekce z politické nauky.
- Od roku 1924 Kapelhorodskij pracoval v redakci novin *Червона Лубенщина* a od roku 1925 vedl rubriku novin *Більшовик Полтавщини*. Zde dokazoval svou vynucenou loajalitu vůči sovětské vládě.
- Jeho činnost v těchto letech byla skutečně horečnatá. Jen za dva roky publikoval na stránkách zmíněných novin asi 600 fejetonů, humoresek, kritických prací a více než 200 veršů politické satiry a lyriky. V novinách *Комуніст* publikoval asi 60 fejetonů a stejný počet v novinách *Робітник*.
- 19. 3. 1938 byl zatčen a dva měsíce poté zastřelen.¹⁰⁵

Prozaická díla (abecedně)

1. Аш-хаду (Я стверджую), повість.
 - *Аш-хаду (Я стверджую)*. 1917
 - *Вибрані твори*. Рух, 1932.
2. Дід Явтух, повідка.
 - *Наше слово*, 1928.
3. Непорозуміння, satirická „povísta“, 1928.
 - *Вибрані твори*. Рух, 1932.
4. Шурган, „povísta“-kronika, 1930.
 - *Шурган*. Харків: Рух, 1932.
5. Червоноармієць
 - *Наше слово*, 1928.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Аш-хаду (Я стверджую)
 - *Аш-хаду (Я стверджую)*. 1917
 - *Вибрані твори*. Рух, 1932.
2. Дід Явтух
 - *Наше слово*, 1928.
3. Непорозуміння
 - *Вибрані твори*. Рух, 1932.
4. Шурган
 - *Шурган*. Харків: Рух, 1932.
5. Червоноармієць
 - *Наше слово*, 1928.

Primární literatura I.

1. Капельгородський, Пилип. *Шурган*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1933 (2. vydání opravené a doplněné).
2. Капельгородський, Пилип. *Вибрані твори*. Рух 1932.
3. Капельгородський, Пилип. *Шурган*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1969.
4. Капельгородський, Пилип. *Твори в двох томах*. 1982.

Primární literatura II.

1. Капельгородський, Пилип. *Знищити як клас*. 1931.

Sekundární literatura

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

¹⁰⁵ Ještě donedávna se soudilo, že Kapelhorodskij zemřel 21. 2. 1942 na zápal plic. Toto datum stálo na Oznámení o úmrtí vydaném v lednu roku 1957. Z archivních dokumentů KGB lze určit, že zvláštní trojka NKVD Poltavské oblasti (protokol č. 17 z 5.4. 1938) odsoudila Kapelhorodského jako nepřítele strany k smrti „za účast v ilegální nacionalistické kontrarevoluční vojenské a povstalecké organizaci“. Rozsudek byl vykonán 19.5. 1938.

Клошчя А. (1905-??)

- literárni kritik, prozaik
- Byl kyjevským členom a jedním z organizátorů literární organizace Молодняк.
- Vždy stál na oficiálních pozicích.
- Byl členem literární organizace ВУСПП.
- Po válce byl ve vedení oblastní organizace spisovatelů Donbasu.

Prozaická díla (abecedně)

1. Будні боротьби
 - Героїка. Гарт, 1931.
2. Вапняк
 - Всесвіт, 1927, č. 23.
3. Вулицею, povídka.
 - Глобус, 1926, č. 6.
4. Героїка
 - Героїка. Гарт, 1931.
5. На 117 сажі, povídka.
 - Молодняк, 1927, č. 8.
6. Наскок
 - Героїка. Гарт, 1931.
7. Нотатки життя
 - Зоря, 1927, č. 3.
8. Одна сторінка
 - Героїка. Гарт, 1931.
9. Селітра 4, сірка 1, вугілля 1.
 - альманах Гарт-Київ, 1925, č. 1.
10. Сулицею
 - Глобус, 1926, č. 6.
11. Третя штольня (úryvek z povídky)
 - Комсомолец України, 1927, č. 183, (13.8.).
12. Фрагменти
 - Героїка. Гарт. 1931.
13. Чистильщик
 - альманах Гарт-Київ, 1925, č. 1.
14. Шахтарське, povídka.
 - Молодняк, 1927, č. 2.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. Селітра 4, сірка 1, вугілля 1.
 - альманах Гарт-Київ, 1925, č. 1.
2. Чистильщик
 - альманах Гарт-Київ, 1925, č. 1.
3. Вулицею
 - Глобус, 1926, č. 6.
4. Сулицею
 - Глобус, 1926, č. 6.
5. Вапняк
 - Всесвіт, 1927, č. 23.
6. На 117 сажі
 - Молодняк, 1927, č. 8.
7. Нотатки життя
 - Зоря, 1927, č. 3.
8. Третя штольня
 - Комсомолец України, 1927, č. 183 (13.8.)
9. Шахтарське, povídka
 - Молодняк, 1927, č. 2.

Героїка. Гарт, 1931.

10. Героїка

11. Наскок
12. Будні боротьби
13. Одна сторінка
14. Фрагменти

Primární literatura I.

1. Ключья, А. *Героїка*. Гарт, 1931.

Primární literatura II.

1. Ключья, А. *Шахтарське*. 1928.
2. Ключья, А. *На 117 сажні*. 1930.

Sekundární literatura I.

6. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
7. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Кочуба Хордії (1892-1939)

- prozaik
- Хордії Максимович Кочуба се народил 14.1. 1892 на хутору Костів на Чарковську в родині бідного роляка.
- Од дѣтství сi сáм вьдѣлáвал на живьоті.
- По укoнчєні зáклáдні трілєтєго шкoлы вє Вáлкáх Кoчубá нѣкoлїк лєт прáцoвэл якo пїсář в рúзнých кáнцєлáріч á зáрoвєн сє сáмoвздѣлáвэл.
- Externě složil maturitní zkoušku, získal možnost vstoupit na historicko-filologickou fakultu Petrohradské univerzity, kterou ukončil v roce 1917.
- Debutoval v roce 1919.
- Byl jedním ze zakladatelů a organizátorů literárního časopisu *Шляхи мистецтва* (1921), literární organizace Гарт (1923). Spolupracoval s novinami *Вісті*, časopisem *Всесвіт*, *Універсальний журнал*, *Червоний шлях*.
- Patřil do literárních organizací ВАПЛІТЕ, Пролітфронт.
- Stal se obětí nezákonných represálií.
- Zemřel 17. 6. 1939 v Charkově.
- Byl posmrtně rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. Без ґрунту, рoвідкá.
 - альманах *Квартали*, 1924, ч. 1.
 - *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.
 - *Без ґрунту*. Харків: Український робітник, 1929.
2. Біля гудків, рoвідкá.
 - альманах *Гарт*, 1924, ч. 1.
 - *Біля гудків*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.
3. Будівничий Марко
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, ч. 1.
 - *На межі*. 1924.
4. Вороги, рoвідкá.
 - *Всесвіт*, 1927, ч. 11.
 - *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.
5. Два світи, рoвідкá.
 - альманах *Червоний вінок*, 1919.
6. Дев'ятий вал
 - *Твори*. Київ: ЛіМ, 1934.
7. До нового, рoвідкá.
 - альманах видавельстві *Борьба Зшитки боротьби*, 1920.

- *На межі*. 1924.
- 8. **Дорогою змагань**
 - *Бронзові люди*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
 - *Дорогою змагань*. 1930.
 - *Дорогою змагань*. Харків: ЛіМ, 1932.
 - *Твори*. Київ: ЛіМ, 1934
- 9. **За заслоною**
 - *За заслоною*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
 - *Бронзові люди*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
- 10. **Змова масок**
 - *Змова масок*. Державне видавництво України, 1929.
 - *На терезах*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
- 11. **Маргарита**
 - *Маргарита*. Державне видавництво України, 1929.
- 12. **Мати, повідка.**
 - *аітапаш Плуз*, 1924, с. 1.
 - *Мати*. Державне видавництво України, 1929.
- 13. **На мосту**
 - *Твори*. Київ: ЛіМ, 1934.
- 14. **Нові береги, готáп.**
 - *Нові береги*. ДВОУ ЛіМ, 1933.
- 15. **Облога шахти**
 - *Твори*. Київ: ЛіМ, 1934.
 - *Бронзові люди*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
- 16. **Обов'язок**
 - *Обов'язок*. Державне видавництво України, 1929.
 - *На терезах*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
- 17. **Переможці скель**
 - *Твори*. Київ: ЛіМ, 1934.
- 18. **Пригода на воді, повідка.**
 - *Всесвіт*, 1927, с. 22.
 - *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.
- 19. **Рада, повідка.**
 - *Валпiте*, 1927, с. 4.
 - *На терезах*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
 - *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.
- 20. **Родючість, готáп, 1932-33.**
 - *Золоті хлiба*. (iгувек з готáпу *Родючість*) Харків: Держвид ЛіМ, 1934.
 - *Родючість*. Харків: ЛіМ, 1934.
- 21. **Свято на буднях**
 - *Червоний шлях*, 1925, с. 11-12.
 - *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.
 - *На терезах*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
- 22. **Син землі**
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, с. 2(4).
 - *На межі*. 1924.
- 23. **У Байраку**
 - *Червоний шлях*, 1923, с. 8.
 - *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.
- 24. **У незнаний світ**
 - *Шляхи мистецтва*, 1923, с. 5.
 - *На межі*. 1924.
- 25. **Чекання**
 - *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.
- 26. **Син землі**
 - *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.
- 27. **Фiнал**
 - *На терезах*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
 - *Бронзові люди*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
- 28. **Хвороба**
 - *Хвороба*. Державне видавництво України, 1929.
- 29. **Хома з невірiв**
 - *Твори*. Київ: ЛіМ, 1934.

- *Бронзові люди*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. Два світи
 - almanach *Червоний вінок*, 1919.
2. До нового
 - almanach vydavatelství *Боротьба Зшитки боротьби*, 1920.
3. Будівничий Марко
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 1.
4. Син землі
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 2(4).
5. У незнаний світ
 - *Шляхи мистецтва*, 1923, č. 5.
6. У Байраку
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 8.
7. Біля гудків.
 - almanach *Гарт*, 1924, č. 1.
8. Без ґрунту
 - almanach *Квартали*, 1924, č. 1.

На межі, 1924.

{Будівничий Марко}
{До нового}
{Син землі}
{У незнаний світ}

9. Мати
 - almanach *Плуг*, 1924, č. 1.
10. Свято на буднях
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 11-12.
11. Вороги
 - *Всесвіт*, 1927, č. 11.
12. Пригода на воді
 - *Всесвіт*, 1927, č. 22.
13. Рада
 - *Ваніте*, 1927, č. 4.

Свято на буднях. Книгоспілка, 1927.

- {Свято на буднях}
{Рада}
{У Байраку}
{Біля гудків}
14. Чекання
 - {Вороги}
 - {Пригода на воді}
 - {Без ґрунту}
 15. Син землі

Змова масок, Державне видавництво України, 1929.

16. Змова масок
17. Обов'язок
18. Хвороба
19. Маргарита
 - {Мати}
20. Дорогою змагань
 - *Дорогою змагань*. 1930.
21. За заслоною
 - *За заслоною*. Харків: Держвид України, 1930.
22. Нові береги

- Нові береги. ДВОУ ЛіМ, 1933, 2. vydání.
- 23. Дев'ятий вал
 - Твори. Київ: ЛіМ, 1934.
- 24. Родючість
 - Золоті хліба (z románu Rodjučist). Харків: Держвид ЛіМ, 1934.
 - Родючість. Харків: ЛіМ, 1934.
- 25. На мосту
 - Твори. Київ: ЛіМ, 1934.
- 26. Переможці скель
 - Твори. Київ: ЛіМ, 1934.

На терезах. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.

- 27. Хома з Невірів
- 28. Фінал
 - {Змова масок}
 - {Обов'язок}
 - {Рада}
 - {Свято на буднях}

Бронзові люди. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.

- {Дорогою змагань}
- {Хома з Невірів}
- 29. Облога шахти
 - {За заслоною}
 - {Фінал}

Primární literatura I.

1. Коцюба, Гордій. *Свято на буднях.* Книгоспілка, 1927.
2. Коцюба, Гордій. *Без ґрунту.* Харків: Український робітник, 1929.
3. Коцюба, Гордій. *Змова масок.* Державне видавництво України, 1929.
4. Коцюба, Гордій. *За заслоною.* Державне видавництво України, 1930.
5. Коцюба, Гордій. *Бронзові люди.* Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.
6. Коцюба, Гордій. *Дорогою змагань.* Харків: ЛіМ, 1932.
7. Коцюба, Гордій. *Нові береги.* ДВОУ ЛіМ, 1933 (2. vydání).
8. Коцюба, Гордій. *Родючість.* Харків: ЛіМ, 1934.
9. Коцюба, Гордій. *Золоті хліба.* Харків: Держвид ЛіМ, 1934.
10. Коцюба, Гордій. *Твори.* Київ: ЛіМ, 1934.
11. Коцюба, Гордій. *Нові береги.* Київ: Держлітвидав, 1936, (2. díl - 1937).
12. Коцюба, Гордій. *На терезах.* Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.

Primární literatura II.

1. Коцюба, Гордій. *На межі.* Харків: Шлях освіти, 1924.
2. Коцюба, Гордій. *Біля гудків.* 1925.
3. Коцюба, Гордій. *Чекання.* 1929.
4. Коцюба, Гордій. *Облога шахти.* 1931.
5. Коцюба, Гордій. *Хома з нервів.* 1931.
6. Коцюба, Гордій. *Дніпрові саги.* 1931.
7. Коцюба, Гордій. *Змагання.* 1932.
8. Коцюба, Гордій. *Нові береги.* 1932 (1. vydání).
9. Коцюба, Гордій. *Майстер кухля.* 1933.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR.* Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства.* Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
3. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах.* Київ 1988, díl 3.
4. Микола, Самсь. „Г. К.“. In Гордій Коцюба. *Без ґрунту.* Харків: Український робітник, 1929.

5. Федченко, Павло. „Гордій Коцюба і його роман 'Нові береги'“. Гордій Коцюба. *Нові береги*. Київ: Державне видавництво України, 1959.

Sekundární literatura II.

1. Радченко, В. „В шуканнях долі“. *Вітчизна*, 1958, č. 12.
2. Власенко, В. „Нова зустріч з читачем“. *Дніпро*, 1959, č. 10.
3. Мацько, В. „Дорога болю“. *Вітчизна*, 1991, č. 9.

Recenze na knihu *На межі*. Харків: Шлях освіти, 1924.

4. Биковець, Мих. *Червоний шлях*, 1924, č. 4-5.
5. К., Г. *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 20.

Recenze na knihu *Біля гудків*. Харків: Державне видавництво України, 1925.

6. Д., М. *Нова книга*, 1925, č. 9-10.
7. Б., М. *Культура і побут*, 1925, č. 28.

Recenze na knihu *Свято на буднях*. Книгоспілка, 1927.

8. Доленго, М. *Гарт*, 1927, č. 8.

Копыленко Oleksandr (1900-1958)

- prozaik, básnik, literárni a divadelní kritik
- Narodil se 1. 8. 1900 ve vsi Krasnohorka v Charkovské oblasti.
- Jeho otec Ivan Antonovyč Kopylenko, bývalý voják, pracoval na železnici, zpočátku jako dělník a později jako úředník. Jeho otec měl doma knihy Spencera, Schopenhauera, Nietzscheho.
- Jeho matka, Jevdocha Zacharivna, byla negramotná vesničanka.
- Dětství prožil v Kostantynogradu (pozdější Červonograd).
- Kopylenko se učil ve vyšší základní škole.
- Když se v době první světové války ve městě usídlil ze západních zemí evakuovaný učitelský ústav, Kopylenko v něm studoval do roku 1920, kdy byl vyloučen.
- Pracoval již od šestnácti let, zpočátku jako nakladač, posléze jako pomocník laboranta ve výzkumné zemědělské stanici. Po vítězství bolševiků pracoval jako vedoucí oddělení politické osvěty při okresní lidové osvětě.
- V roce 1920 odjel do Charkova a vstoupil na přírodovědeckou fakultu Charkovské univerzity. Zde studoval do roku 1925. Biologem se nestal. Nesložil závěrečné zkoušky. Začal se zcela věnovat literární práci.
- Za studií pracoval v lidovém výboru osvěty, v muzeu, v redakcích novin a časopisů, vyučoval ve vyšších kurzech armádního velitelského sboru.
- V té době začal publikovat články, recenze na divadelní představení, básně. První povídka mu vyšla v roce 1922 a první sbírka povídek v roce 1923.
- Jeho literární vkus se tříbil a uzrával „kolem kuchyňských kamen“ ve sklepě bývalého panského domu. J. Smolyč tuto dobu popisoval takto: „*Була то кухня в якійсь – до революції – панській квартирі, доволі простора й з величезною плитою.... І мешкали в цьому барлозі [...] Копиленко, Сенченко, Панч, Вразливий.*“
- Kopylenko byl členem literárních organizací Плуґ, Гарт, Ванпiте, Пролітфронт.
- Ve 2. polovině 20. let byl Kopylenko nějakou dobu redaktorem časopisu *Всесвіт*, byl součástí redakční rady časopisu *Соціалістична борозна*, spolupracoval v organizaci Кореліс (Товариство кінорежисерів, літераторів та сценаристів).
- Od první sbírky do konce 20. let vyšlo 26 jeho knih: sbírky povídek a román *Визволення*. V roce 1930 podepsal smlouvu na vydání sebraných spisů v pěti svazcích (vyšel pouze jeden díl). Začal psát filmové scénáře.
- V určitých obdobích žil velmi bídně. Někakou dobu neměl kde bydlet a přespával v redakci časopisu *Всесвіт*. Až v roce 1930 získal byt v nově zbudovaném spisovatelském domě „Слово“ (byť 11).
- Na konci 20. let uskutečnil své dvě velké cesty – do střední Asie a po Evropě (Československo, Polsko, Německo). Rovněž cestoval po Ukrajině.

- Kopylenko se stal jedním z neaktivnějších zakladatelů Svazu sovětských spisovatelů. Byl jedním z členů organizačního výboru, stal se delegátem I. sjezdu spisovatelů Sovětského svazu, členem prezidia Svazu spisovatelů Ukrajiny.
- V roce 1941 byl evakuován.
- Když po Stalinově smrti začaly rehabilitace spisovatelů, Kopylenko na výzvu kyjevské vojenské prokuratury několik měsíců chodil podávat svědectví. Když se vrátil z poslední návštěvy prokuratury, řekl: „*Мені запропонували самореабілітуватися, бо в моїй справі лежав невідписаний ордер на арешт. Врятувала випадковість – посадили Єжова, а нові власті, мабуть, мали інші клопоти*“.
- Zemřel v roce 1958.

Prozaická díla (abecedně)

1. Архітектурна історія, 1923.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
2. Без ім'я
 - *Знання*, 1925, č. 19.
3. Будинок, що на розі, повідка, 1923.
 - *Студент революції*, 1923, č. 6.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
4. Буйний хміль, повість.
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 6.
 - *Буйний хміль*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
5. Весела історія, повідка.
 - *Плужанин*, 1925, č. 2.
 - *Весела історія*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.
6. Весняні закутки, 1923.
 - *Кара-Круча (три оповідання)*. Харків - Київ: Шляхи освіти, 1923.
 - *Кара-Круча*. Харків: Державне видавництво України, 1925 (2. vydání).
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
7. Визволення, роман.
 - *Визволення*. 1929.
 - *Визволення*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
8. Випадок
 - *Глобус*, 1925, č. 17.
9. В полум'ї
 - *Іменем українського народу*. Харків: Шлях освіти, 1924.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
10. Дитина, етюд, 1924.
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 45.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
11. Ессе homo
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 3 (úryvek).
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
12. За пустелями сіл, повідка, 1924.
 - *аlmanach Квартали*, 1924, č. 1.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
13. Змагання, повідка.
 - *Культура і побут*, 1925, č. 32.
14. Зустріч
 - *Життя і революція*, 1926, č. 4.
 - *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.
15. Іменем українського народу, повідка.
 - *аlmanach Плуг*, 1924, č. 1.
 - *Іменем українського народу*. Харків: Шлях освіти, 1924.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
16. Індустрія
 - *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.
17. Іспанія, повідка.
 - *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.

18. Казки
 - *Кара-Круча (три оповідання)*. Харків - Київ: Шляхи освіти, 1923.
 - *Кара-Круча*. Харків: Державне видавництво України, 1925 (2. vydání).
19. Кара-круча, první povídka, 1923.
 - *Кара-Круча (три оповідання)*. Харків - Київ: Шляхи освіти, 1923.
 - *Кара-Круча*. Харків: Державне видавництво України, 1925 (2. vydání).
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
20. Комашня, povela.
 - *Комашня*. 1932.
21. Леза, povídka.
 - *Нова громада*, 1926, č. 19.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Леза*. Український робітник, 1927.
22. Лізахан, povídka.
 - *Культура і побут*, 1926, č. 21.
23. Македон Блин, Харків, 1924.
 - *Македон Блин*. Червоний шлях, 1925.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Надзвичайна помста*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
24. Мати, povídka.
 - *Валліте*, 1927, č. 2.
 - *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.
25. Надзвичайна помста
 - *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.
 - *Надзвичайна помста*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
26. На землю
 - *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.
27. Народжується місто, román, 1931-32 (druhá redakce 1952).
 - *Народжується місто*. 1932
 - *Народжується місто*. Харків: ДВОУ - Література і мистецтво, 1934.
 - *Народжується місто*. Харків – Одеса: Дитвидав, 1934.
28. Нетрища
 - *Іменем українського народу*. Харків: Шлях освіти, 1924.
29. Під тягарем
 - *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.
30. Подарунки, povídka.
 - *Культура і побут*, 1925, č. 30.
31. Про шматок хліба
 - *Іменем українського народу*. Харків: Шлях освіти, 1924.
32. Саїд-Алі, онук Ахунбая-огли, povídka, 1925.
 - *Всесвіт*, 1926, č. 1.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
33. Сальто-мортале, 1924.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
34. Скандал, fragment.
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 11.
35. Там, мабуть краще, povídka.
 - *Плуг*, 1922, č. 1.
36. Твердий матеріал
 - *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.
37. Тисяча і одна ніч
 - *Знання*, 1925, č. 30-31.
38. У ніч, шкіц
 - *Глобус*, 1923, č. 3.
 - *Іменем українського народу*. Харків: Шлях освіти, 1924.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
39. Федерація, 1924.
 - *almanach Гарт*, 1924, č. 1.
 - *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
40. Христя, povídka.
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 11-12.
41. Шайтан гарба, шайтан бургут

- *Знання*, 1925, č. 32-33.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Там, мабуть краще.
 - *Плуг*, 1922, č. 1.
2. Будинок, що на розі.
 - *Студент революції*, 1923, č. 6.
3. Ессе homo
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 3 (úryvek).
4. У ніч
 - *Глобус*, 1923, č. 3.

Кара-Круча (три оповідання). Харків - Київ: Шляхи освіти, 1923.

5. Кара-Круча
6. Казки
7. Весняні закутки

8. Дитина
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 45.
9. За пустелями сіл
 - *almanach Квартали*, 1924, č. 1.
10. Іменем українського народу
 - *almanach Плуг*, 1924, č. 1.
11. Буйний хміль
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 6.
12. Скандал
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 11.
13. Федерація
 - *almanach Гарт*, 1924, č. 1.
14. Христя
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 11-12.

Іменем українського народу. Харків: Шлях освіти, 1924.

- {Іменем українського народу}
 - {У ніч}
15. В полум'ї
 16. Нетрища
 17. Про шматок хліба

 18. Без ім'я
 - *Знання*, 1925, č. 19.
 19. Весела історія
 - *Плужанин*, 1925, č. 2.
 20. Випадок
 - *Глобус*, 1925, č. 17.
 21. Змагання
 - *Культура і побут*, 1925, č. 32.
 22. Македон Блин
 - *Македон Блин*. Червоний шлях, 1925.
 23. Подарунки
 - *Культура і побут*, 1925, č. 30.
 24. Тисяча і одна ніч
 - *Знання*, 1925, č. 30-31.
 25. Шайтан гарба, шайтан бургут
 - *Знання*, 1925, č. 32-33.

Кара-Круча. Харків: Державне видавництво України, 1925 (2. vydání).

- {Кара-Круча}
- {Казки}
- {Весняні закутки}

26. Зустріч
 - *Життя і революція*, 1926, č. 4.
27. Леза
 - *Нова громада*, 1926, č. 19.
28. Лізахан
 - *Культура і побут*, 1926, č. 21.
29. Саїд-Алі, онук Ахунбая-огли
 - *Всесвіт*, 1926, č. 1.
30. Мати
 - *Валліте*, 1927, č. 2.

Буйний хміль (та інші оповідання). Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).

- {Федерація}
 - {Дитина}
 - {Кара-Круча}
 - {Македон Блин}
31. Сальто-мортале
 - {Ессе homo}
 - {Іменем українського народу}
 - {В полум'ї}
 32. Архітектурна історія
 - {Леза}
 - {Весняні закутки}
 - {Будинок, що на розі}
 - {У ніч}
 - {Саїд-Алі, онук Ахубая огли}
 - {За пустелями сіл}
 - {Буйний хміль}

Твердий матеріал. Книгоспілка, 1928.

33. На землю
 - {Мати}
34. Твердий матеріал
35. Під тягарем
36. Надзвичайна помста
 - {Весела історія}
 - {Зустріч}
37. Іспанія
38. Індустрія
39. Визволення
 - *Визволення*. 1929.

Надзвичайна помста. Харків: Державне видавництво України, 1930.

- {Надзвичайна помста}
 - {Македон Блин}
40. Комашня
 - *Комашня*. 1932.
 41. Народжується місто
 - *Народжується місто*. 1932.

Primární literatura I.

1. Копиленко, Олександр. *Іменем українського народу*. Харків: Шлях освіти, 1924.
2. Копиленко, Олександр. *Македон Блин*. 1925.
3. Копиленко, Олександр. *Буйний хміль*. Державне видавництво України, 1927.
4. Копиленко, Олександр. *Твердий матеріал*. Книгоспілка, 1928.
5. Копиленко, Олександр. *Надзвичайна помста*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

6. Копиленко, Олександр. *Визволення*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
7. Копиленко, Олександр. *Народжується місто*. Харків: ДВОУ - Література і мистецтво, 1934.
8. Копиленко, Олександр. *Іменем українського народу*. Радянська література, 1934.
9. Копиленко, Олександр. *Народжується місто*. Харків - Одеса: Дитвидав, 1934.
10. Копиленко, Олександр. *Вибрані твори*. Держлітвид, 1937.
11. Копиленко, Олександр. *Народжується місто*. Київ: ДВХЛ, 1956.
12. Копиленко, Олександр. *Твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1961.
13. Копиленко, Олександр. *Навколо полум'я*. Київ: Радянський письменник, 1961.
14. Копиленко, Олександр. *Буйний хміль*. Київ: Видавництво художньої літератури, 1990.

Primární literatura II.

1. Копиленко, Олександр. *Кара-Круча (три оповідання)*. Харків - Київ: Шляхи освіти, 1923.
2. Копиленко, Олександр. *Буйний хміль*. 1925.
3. Копиленко, Олександр. *Весела історія*. 1925.
4. Копиленко, Олександр. *Мати*. Харків: Вапліте, 1927.
5. Копиленко, Олександр. *Леза*. Український робітник, 1927.
6. Копиленко, Олександр. *Христя*. 1928.
7. Копиленко, Олександр. *В полум'ї*. 1929.
8. Копиленко, Олександр. *Дитина*. 1929.
9. Копиленко, Олександр. *Зустріч*. 1930.
10. Копиленко, Олександр. *Шкідник*. 1933.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 3.
3. Копиленко, Любим. „Про батька“. In Олександр Копиленко. *Буйний хміль*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1990.
4. Полторацький, О. „Роман про героїку будівництва“. In Олександр Копиленко. *Народжується місто*. Київ: ДВХЛ, 1956.

Sekundární literatura II.

1. Вась. „Олександр Копиленко“. *Плужанин*, 1925, ч. 2.

Recenze na sbírku *Кара-Круча*. Харків - Київ: Шляхи освіти, 1923.

2. Кожушко, Сам. *Нова книга*, 1925, ч. 4-6.
3. М., Б. *Червоний шлях*, 1924, ч. 1-2.
4. Терещенко, М. *Більшовик*, 1923, ч. 265, 22.11.

Recenze na knihu *Іменем українського народу*. Харків: Шлях освіти, 1924.

5. Гео. *Більшовик*, 1924, ч. 132, 12.6.

Recenze na knihu *Весела історія*. 1925

6. Г-ук, М. *Культура і побут*, 1925, ч. 35.
7. Дорошкевич, О. *Життя і революція*, 1925, ч. 12.
8. Мирусик, Мих. *Знання*. 1925.
9. Я., Ф. *Пролетарська Правда*, 1925, ч. 207 (1218), 11.9.

Recenze na knihu *Македон Блин*. 1925.

10. Ген-Бе. *Плужанин*, 1925, ч. 3.
11. Биковець, Мих. *Знання*, 1925, ч. 34-35.
12. Кожушко, Сам. *Нова Книга*, 1925, ч. 4-6.

Recenze na knihu *Буйний хміль*. 1925

13. Ард. *Робочий клуб*, 1925, ч. 8.
14. Дніпровський. *Зоря*, 1925, ч. 6.
15. М., Л. *Зоря*, 1925, ч. 6.
16. Петро. *Плужанин*, 1925, ч. 3.

Recenze na knihu *Mamu*. 1927.

17. Савченко, Ю. *Плужанин*, 1927, č.7.

Kornijčuk Oleksandr (1905-1972)

- dramatik, prozaik, publicista, literární kritik, politik
- Narodil se 12. 5. 1905 v obci Chrystynivka v Čerkaské oblasti v rodině železničního dělníka a sám také od 14 let pracoval na dráze.
- Později vystudoval dělnickou přípravku a filologickou fakultu Kyjevského institutu lidové osvěty. Poté působil jako filmový scénárista v kyjevských a oděských filmových ateliérech. Od poloviny 30. let začal vyvíjet aktivní veřejnou a politickou činnost.
- Patřil do literární organizace *Молодняк*.
- Publikoval od roku 1925. Debutoval povídkami.
- Byl členem ukrajinské i celosvazové Akademie věd.
- Unikál tvůrčí konkurenci, nesnášel soupeře a likvidoval je i pomocí mimoliterárních prostředků.
- Vykonyval řadu významných vládních a stranických funkcí: po všechna volební období byl poslancem Nejvyššího sovětu USSR a SSSR, dvakrát byl předsedou nejvyššího sovětu USSR, v letech 1953-54 byl prvním náměstkem předsedy rady ministrů SSSR, byl dlouholetým členem ÚV KSSS a ÚV KS Ukrajiny, po určitou dobu byl vedoucím pracovníkem všesvazového ministerstva zahraničních věcí a vládního výboru pro umění.
- Společenská aktivita Kornijčuka měla fatální dopad na duchovní život Ukrajiny a způsobila tvůrčí degradaci Spolku spisovatelů Ukrajiny.
- Zemřel 14. 5. 1972 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Він був великий, povídka, 1925.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Він був великий, povídka, 1925.

Sekundární literatura I.

5. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
6. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Nakladatelství Libri, 2001.
7. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ, 1988.
8. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Kosynka Hryhorij (1899-1934)

- prozaik, literární kritik, kulturní publicista, překladatel
- Jednotlivé povídky Kosynky jsou přeloženy do ruštiny, polštiny, maďarštiny, němčiny, italštiny a dalších jazyků.
- Hryhorij Mychajlovyč Kosynka (skutečným jménem Strilec) se narodil 29. 11. 1899 ve vsi Ščerbanivka v Obuchivském okrese Kyjevské oblasti jako první dítě Natalky a Mychajla Strilcových. Měl ještě další čtyři sourozence.
- Pocházel z čumackého rodu, jeho praděd Pavlo Strilec byl ještě čumakem.
- Rodiče žili velmi bídě. Na léto otec chodil na sezónní práce, na podzim pracoval ve vedlejší vesnici Hryhorivka v cukrovaru. Vydělky byly malé.
- Kosynka v létě pásal dobytek, náněničil na statcích a pracoval jako cukrovarský dělník.
- V létě chodil s bábou Oksanou do Lavry na pouť.
- V zimě navštěvoval zemskou školu v sousední vesnici Krasnyj Kut, odkud pocházela matka (ukončil ji v roce 1913).
- Kosynku ve studiu podporoval matčin bratr, prozaik K. Anyščenko.

- V roce 1908 rodiče prodali hospodářství a odstěhovali se za Ural, k Bajkalu: „*Байкал, повноводна Земля, ліси несходимі, корейці, китайці і хата наша березова під стіною предковічного бору - все це до дрібниць зафіксувала моя пам'ять. Ловив я тоді на Амурі карасі з дідом Сидоренком - рибалили вдвох так завзято, хоч до неокласиків записуй нас...*“, píše Kosynka ve své autobiografii z roku 1925.
- Ale nevydrželi zde a vrátili se na Ukrajinu: „*Додому ми приїхали, мов ті старці з убогого ярмарку. Батько запік себе в найми, мати шитвом почали заробляти паляниці, а я пішов по весні половити буряки - двоє літ зряду полов. Перший раз, як малого, прикажчик послав мене збирати кузьку, але пізніше я дослужився був аж до двох рядків - цілком оволодів фахом поліпльниці... Восени - я знову в економії - чи то коло машини, чи за погонича коло волів, або за плугом десь стримиш, - аби не лінувався робити. У вільний час я дуже любив книжки читати, отож завжди надокучав батькові, щоб купили мені в Києві яку-небудь книжку (батько часто на заробітки до Києва їздили - дрова грузити, цеглу на будівлі носити, 'лінію' десь копати); батько, бувало, привозили на цілий злотий книжок тих - Шерлок Холмс, Нат Пінкертон, Бова Королевич - багато всякого мотлоху. Батько мій був неписьменний, а книжки купував на око – дешево - раз, а найголовніш з малюнками. ... 'Конотопська відьма' - перша книжка, українською мовою писана, що потрапила була мені до рук; Квітчина повість мене дуже вразила й здивувала: є, виходить, люди, що пишуть по-простому, по-мужицькому, а про те, що це книжка українського письменника, я їй не подумав, де там, я довго ще після 'Конотопської відьми' не знав - хто ми та чії ми діти'... Року 1916-го, цілком випадково, я познайомився на горі Дитинці, в Києві, з гімназистом К., колись я згадаю детальніше за нашу першу зустріч - тепер ще передчасно, - але тов. К. - член молоді тоді української громади - перший скинув з моїх очей полуду русифікації: я став національно свідомим.“*
- V roce 1913 ho otec odvedl do sousední vesnice Trypillja do volosti, kde ho nechal vyučit písařem. Žil u příbuzné báby Travančychy.
- Jako písař pracoval do první mobilizace v roce 1914.
- Poté odjel do Kyjeva hledat práci. Zprvu čistil boty, později získal místo registrátora okresní zemské správy.
- Začal navštěvovat večerní gymnaziální kurzy a složil zkoušky za šest tříd gymnázia.
- Informace o životě Kosynky z doby občanské války nejsou známy. Exitují pouze informace o tom, že tři měsíce seděl ve vězení (je možné, že se jednalo o muravjovské vězení, později autorem vykreslené v novele „Фавст“).
- Literární činnost započal Kosynka v roce 1918 jako básník. Jeho začátečnické verše byly opublikovány v novinách *Більшовик* 2. 11. 1920. Dále svou poetickou tvorbu nezvěřejňoval, neboť se jednalo převážně o milostnou lyriku ne příliš vysoké kvality.
- Prózu začal psát v roce 1919. Tehdy časopis *Боротьба* otiskl jeho první povídku „На буряки“.
- V roce 1920 se Kosynka ocitl v Kamjanci-Podolském s myšlenkou na emigraci, ale nakonec se vrátil do Kyjeva, kde se téhož roku stal studentem Kyjevského institutu lidové osvěty, vystudoval tři ročníky (1921-23), ale kvůli materiálním těžkostem institut nedokončil.
- Stal se členem literárně-umělecké skupiny Гроно, do které patřil M. Tereščenko, D. Zahul, H. Škurupij, P. Fylypovuč, umělci A. Petryckij, M. Buraček, H. Narbut.
- Ve stejnojmenném almanachu byly otištěny drobné povídky Kosynky „Мент“, „За земельку“, „Під брамою собору“. Skupina se rozpadla v roce 1922.
- V roce 1922 vyšla první Kosynkova prozaická sbírka *На золотих богів*.
- Kosynka v té době aktivně tiskl svá díla v novinách *Більшовик*, *Вісті Київського губревкому*, časopisech *Шляхи мистецтва*, *Червоний шлях*, *Нова громада*, *Життя й революція*.
- V roce 1923 časopis *Нова Україна* (Berlín-Praha) spolu s díly T. Osmáčky a V. Pidmohylného otiskl i povídku Kosynky „Анархісти“, v níž byl vysloven protest proti bolševické politice. Tuto publikaci podpořil V. Vynnyčenko, který v té době žil za hranicemi, ale udržoval vztahy s Ukrajinou. Publikace těchto děl vyvolala v ukrajinských literárních kruzích značný ohlas. Autory obviňovali z nebezpečných kontaktů s nepřátelskou emigrací.
- Kosynka si od roku 1923 dopisoval s V. Vynnyčenkem. V. Vynnyčenko Kosynku podporoval, dokonce mu předával peníze a různé zásilky.
- Druhou knihu Kosynky *Новели дезертира* odmítl v roce 1924 vydat. To se stalo důvodem značného znepokojení autora i literární veřejnosti Charkova. M. Chvylovij v dopise M. Zerovovi psal o tomto faktu jako o porušení literární etiky.
- Kosynka byl tedy nucen pracovat nad novými díly. Další kniha novel *В житах* (1926) obsahovala jak díla z první sbírky, tak i díla napsaná v letech 1923-1925.
- Jméno Kosynky se v té době stalo známým, často vystupoval na literárních večerech, na shromážděních ВУАН s autorskými čteními.
- Pracoval jako redaktor v různých časopisech, jako odpovědný sekretář ВУФКУ (Всеукраїнське фотокіноуправління), ve scénářistickém oddělení Kyjevské továrny na výrobu filmů, byl hercem v rádiu.

- V roce 1924 se seznámil se svou budoucí ženou Tamarou, sestrou Mykoly Moroze, který byl ve 20. letech studentem sochařského ateliéru profesora Jana Štursy na Akademii v Praze. M. Moroz se znal s K. Teigem, V. Nezvaalem.
- Manželé žili na Volodymyrské ulici (v domě na území Sofijského chrámu). V jejich bytě se často scházela literární společnost: V. Pidmohylnyj, B. Antonenko-Davydovyč, J. Plužnyk, M. Halyč, T. Osmačka. S T. Osmačkou se Kosynka zvláště přátelil.
- Kosynka byl členem literárních organizací АСПИС a Ланка (1924-26).
- Ve 30. letech Kosynka překládal z ruštiny (Čechova, Gogola, Gorkého, Šolochova). Kosynka je autorem překladu Gogolových *Mrtvých duší* do ukrajinštiny. Překlad vyšel bez autorova podpisu po jeho smrti.
- V roce 1934 proběhla diskuse, ve které vystoupil i Kosynka. Místo toho, aby se omezil na šablonovité fráze, jako to činili ostatní, jeho projev byl ohňostrojem protestu, zcela otevřeně kritizoval nesvobodnou tvůrčí atmosféru. V této době se jednalo o něco zcela nečekaného. Po jeho projevu sál zmlkl strachem, následovaly výkřiky pobouření ze strany komunistických účastníků diskuse a bouřlivý potlesk z opačného tábora.
- V noci 5. 11. 1934, den před obhajobou diplomové práce jeho ženy, byl Kosynka zatčen a uvězněn v Lukjanivské věznici. Z vězení psal své ženě: „Пробач, що так багато горя приніс тобі за короткий вік. Прости, дорога дружино, а противши - прощай. Не тужи, кажу: сльозами горя не запити. Побажую тобі здоров'я. Побачення не проси, не треба! Передачу, коли буде можливість, передавай, але не часто. Оце, здається, все. Я дужий, здоровий!”
- Kosynka byl obviněn spolu s dalšími 28 představiteli ukrajinské inteligence z přípravy teroristických akcí. 15. 12. 1934 byl odsouzen k trestu smrti zastřelením. 18. 12. 1934 byl rozsudek vykonán v budově bývalého Інституту шляхетних дівчат (pozdější Жовтневий палац культури, nyní Міжнародний центр культури і мистецтв).
- Přítelkyně Kosynkovy manželky Tamary Moroz-Strilec Olena Kontrebynská okamžitě po vynesení rozsudku odvezla z bytu Tamary a Hryhorije veškeré osobní věci Kosynky, sbírky jeho děl, fotografie, všechno, co zůstalo po policejním prohledání. Nyní jsou tyto věci součástí expozice literárního muzea v Obuchově.
- V roce 1957 byl rehabilitován.
- Přestože za jeho života vyšlo kolem 20 prozaických sbírek, tato díla se dalších třicet let po jeho smrti nesměla vydávat. Jeho jméno bylo zamlčováno nebo zmiňováno v negativním kontextu. Až v roce 1962 M. Rylskij a M. Stelmach vydali sbírku *Новелу*.

Prozaická díla (abecedně)

1. Анкета, novela, Київ, 1924.
 - Червоний шлях, 1924, č. 6.
2. Вечірні тіні
 - Шляхи мистецтва, 1921, č. 2.
 - В житах. Державне видавництво України, 1926.
3. В житах, 1925.
 - Життя і революція, 1925, č. 6-7.
 - В житах. Державне видавництво України, 1926
4. Голова ході, novela.
 - Нова громада, 1923, č. 7-8.
 - В житах. Державне видавництво України, 1926.
5. Десять
 - В житах. Державне видавництво України, 1926.
6. За ворітьми, povídka.
 - Нова громада, 1925, č. 33-34.
 - Селянка України, 1926, č. 1.
7. За земельку, povídka.
 - альманах Гроно, 1920.
8. Заквітчаний сон
 - Нова громада, 1923, č. 1-2.
 - Заквітчаний сон. Київ: Спілка, 1923.
9. Зелена ряса, povídka.
 - Нова громада, 1923, č. 15-16.
10. Мати, повість.
 - Нова громада, 1925, č. 11-12, č. 13-14.
 - Мати. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - В житах. Державне видавництво України, 1926.
 - Селянка України, 1927, č. 6.
11. Мент, povídka.

- *almanach Гроно*, 1920.
- 12. Місячний сміх
 - *В житах*. Державне видавництво України, 1926.
- 13. На буряки, *rovídka*.
 - *Боротьба*, 1919, 4. 5.
- 14. На золотих богів, *rovídka*.
 - *На золотих богів*. 1922.
- 15. Оповідання без моралі, *rovídka*.
 - *Всесвіт*, 1926, č. 7.
- 16. Під брамою собору, *rovídka*.
 - *almanach Гроно*, 1920.
 - *На Золотрих Богів*. Київ: Видавництво Слово, 1922.
- 17. Політика, *povela*.
 - *Всесвіт*, 1926, č. 16.
 - *Політика*. Київ: Видавництво Маса, 1927
- 18. Постріл, *rovídka z cyklu „Новели дезертира“*.
 - *Нова громада*, 1924, č. 26-27.
 - *В житах*. Державне видавництво України, 1926.
- 19. Сорочка
 - *Нова громада*, 1923, č. 11-12.
 - *В житах*. Державне видавництво України, 1926.
- 20. Темна ніч, *rovídka*.
 - *На Золотрих Богів*. Київ: Видавництво Слово. 1922.
 - *В житах*. Державне видавництво України, 1926.
- 21. Товариш Гавриш, *rovídka*.
 - *Нова громада*, 1925, č. 7.
- 22. Троєкутний бій, *rovídka*.
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 1.
 - *На Золотрих Богів*. Київ: Видавництво Слово, 1922.
- 23. Циркуль, *povela*.
 - *Життя і революція*, 1926, č. 5.

Prozaická díla (chronologicky)

1. На буряки
 - *Боротьба*, 1919, 4. 5.
2. За земельку
 - *almanach Гроно*, 1920.
3. Мент
 - *almanach Гроно*, 1920.
4. Під брамою собору
 - *almanach Гроно*, 1920.
5. Вечірні тіні
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 2.
6. Троєкутний бій
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 1.

На Золотих Богів. Київ: Видавництво Слово, 1922.

- {Троєкутний бій}
- {Під брамою собору}
- 7. На золотих богів
- 8. Темна ніч
- 9. Заквітчаний сон
 - *Нова громада*, 1923, č. 1-2.
 - *Заквітчаний сон*. Київ: Спілка 1923.
- 10. Голова ході
 - *Нова громада*, 1923, č. 7-8.
- 11. Сорочка
 - *Нова громада*, 1923, č. 11-12.
- 12. Зелена ряса
 - *Нова громада*, 1923, č. 15-16.

13. Анкета
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 6.
14. Постріл
 - *Нова громада*, 1924, č. 26-27.
15. В житах
 - *Життя і революція*, 1925, č. 6-7.
16. За ворітьми
 - *Нова громада*, 1925, č. 33-34.
17. Мати
 - *Нова громада*, 1925, č. 11-12, č. 13-14.
 - *Мати*. Харків: Книгоспілка, 1925.
18. Товариш Гавриш
 - *Нова громада*, 1925, č. 7.

В житах, Харків: Державне видавництво України, 1926.

- {В житах}
 - {Постріл}
 - {Сорочка}
 - {На золотих богів}
 - {Голова ході}
19. Десять
 - {Товариш Гавриш}
 - {Вечірні тіні}
 - {На буряки}
 - {Мати}
 - {За ворітьми}
 - {Анкета}
 20. Місячний сміх
 - {Темна ніч}
 - {Зелена ряса}
 21. Циркуль
 - *Життя і революція*, 1926, č. 5.
 22. Оповідання без моралі
 - *Всесвіт*, 1926, č. 7.
 23. Політика
 - *Всесвіт*, 1926, č. 16.

Primární literatura I.

1. Косинка, Григорій. *На Золотрих Богів*. Київ: Видавництво Слово, 1922.
2. Косинка, Григорій. *В житах*. Державне видавництво України, 1926.
3. Косинка, Григорій. *В житах*. Авґсбург, 1946.
4. Косинка, Григорій. *Новели*. Київ: Радянський письменник, 1962.
5. Косинка, Григорій. *Заквітчаний сон. Оповідання. Спогади про Г. Косинку*. Київ 1990.

Primární literatura II.

1. Косинка, Григорій. *Вибрані оповідання*. 1928.
2. Косинка, Григорій. *Політика*. 1927.
3. Косинка, Григорій. *Серце*. 1933.
4. Косинка, Григорій. *За ворітьми*. 1925.
5. Косинка, Григорій. *Циркуль*. 1930.
6. Косинка, Григорій. *Заквітчаний сон*. 1923.
7. Косинка, Григорій. *На буряки*. 1923.
8. Косинка, Григорій. *Мати*. 1925.
9. Косинка, Григорій. *Змовини*. 1930.
10. Косинка, Григорій. *Гармонія*. 1933.

Секундарні література I.

9. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
10. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Nakladatelství Libri, 2001.
11. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
12. *Про Григорія Косинку. Спогади*. Київ: Радянський письменник, 1969.
13. Агаєва, В. „Автор і герой як виразники оцінки зображуваного у прозі Г. Косинки“. In Віра Агаєва. *Українська імпресіоністична проза*. Київ 1994.
14. Жулинський, М. *Із забуття в безсмертя*. Київ 1990.
15. Насенко, Михайло. „Bez názvu“. In *Українське слово*. Ed. Яременко, Василь-Федоренко, Євген. Київ: Видавництво Рось, 1994, díl 2.
16. Мороз-Стрілець, Тамара. *Голос пам'яті. Спогади*. Київ 1989.
17. Мороз-Стрілець, Тамара. „З криниці болю“. *Вітчизна*, 1988, č. 9
18. Русальський, Вол. „Григорій Косинка“. In Григорій Косинка. *В житах*. Авґсбург 1946.
19. Рильський, Максим. „Вступне слово“. In Григорій Косинка. *Новели*. Київ: Радянський письменник, 1962.
20. Лакіза, П. „Про сни золоті й слова залізні, карбовані (Спроба аналізу творчості Гр. Косинки)“. *Молодняк*, 1927, č. 10.

Секундарні література II.

1. Ірчан, М. „Григорій Косинка“. *Земля і воля*, 1922, č. 17 (24. 9).
2. Рильський, М. „Два поети громовиці“. *Нова громада*, 1924, č. 22.
3. Музичка, А. „Творчий шлях Г. Косинки“. *Критика*, 1929, č. 3.
4. Півторадні, В. „Майстер карбованого слова“. *Вітчизна*, 1963, č. 7.
5. Гуцало, Є. „Майстерність слова“. *Дніпро*, 1964, č. 1.
6. Брюгген, В. „Голос автора і голос героя“. *Дніпро*, 1969, č. 10.
7. Фащенко, В. „Новела Григорія Косинки“. In В. Фащенко. *Із студій про новелу*. Київ 1971.
8. Мороз-Стрілець, Тамара. „Слово на варті революції“. *Дніпро*, 1984, č. 11.
9. Жулинський, М. „Григорій Косинка“. *Літературна Україна*, 1988, 12. 5.

Recenze na knihu *Заквітчений сон*. 1923.

10. Терещенко, М. *Більшовик*, 1923, č. 215 (817), 23. 9.

Recenze na povídku *За ворітьми*. 1925

11. Т., М. *Пролетарська Правда*, 1925, č. 139 (1150), 21. 6.

Recenze na povídku *Мати*. 1925

13. В. Ч. *Зоря*, 1926, č. 14.
14. Доленго. *Червоний шлях*, 1926, č. 1.
15. Л, А. *Культура і побут*, 1926, č. 3.
16. Савченко, Я. *Життя і революція*, 1926, č. 4.
17. Я, Ф. *Пролетарська правда*, 1925, č. 299 (1310), 31. 12.

Recenze na sbírku *В житах*. 1926

18. Ч-я, В. *Зоря*, 1926, č. 23.
19. Лебідь. *Життя і революція*, 1926, č. 8.
20. Слісаренко, О. *Червоний шлях*, 1926, č. 9.
21. Шахівець, І. *Культура і побут*, 1926, č. 31.
22. Якубовський, Ф., *Пролетарська правда*, 1926, č. 199, 31.8.

Recenze na knihu *Політика*. 1927.

23. Полторацький, О. *Пролетарська правда*, 1927, č. 57, 10.3.
24. Зеров. *Зоря*, 1927, č. 2.

Kozlaňuk Petro (1904-1965)

- prozaik a publicista
- Petro Stepanovyč Kozlaňuk se narodil 12.8. 1904 ve vsi Pereriv u Kolomyje v Haliči v chudé rolnické rodině.
- Již od útlého dětství si musel sám vydělávat na živobytí, pásal dobytek, nádeničil, později pracoval jako pivovarský a železniční dělník.
- Otec mu zemřel, když mu bylo 11 let. Rodina se jen ztěží protloukala.
- V roce 1918 odešel Kozlaňuk z domova do města Kolomyje.
- Podařilo se mu vstoupit na Kolomyjské gymnázium.
- Po studiích zoufale hledal práci, žil velmi bídě, mnohdy hladověl.
- Počátek literární činnosti spadá do roku 1926, jeho první povídka „Письма“ byla opublikována v kalendáři pro vesničany v roce 1926.
- V roce 1926 se Kozlaňuk ocitl ve Lvově.
- V roce 1927 vyšla v Kyjevě sbírka jeho povídek.
- Převážnou většinu svých děl i později Kozlaňuk posílal za Zbruč na východní Ukrajinu. Tam jeho díla vycházela v novinách, časopisech i samostatnými vydáními.
- Spisovatelé Západní Ukrajiny založili v té době literárně-umělecký a kritický časopis *Вікна*. Kozlaňuk se 3.5. 1928 stal členem redakční rady.
- Od ledna roku 1930 pracoval jako redaktor novin *Сіла*, které vycházely ve Lvově.
- Byl pronásledován policií, často býval odsuzován v polských soudech, byl pod policejním dohledem, seděl ve vězení.
- Kozlaňuk velmi často vystupoval v tisku s povídkami, črtami, publicistickými články, fejetony, recenzemi. Jeho články bývaly často konfiskované.
- 5. 6. 1932 ve Lvově proběhla konference ukrajinských, polských a židovských představitelů vědy, literatury a umění, na níž byla schválena výzva M. Gorkého, H. Barbusse a R. Rollanda svolat Mezinárodní protiválečný kongres v souvislosti s hrozbou války. Účastníci konference přijali rezoluci, kterou podepsal i Kozlaňuk.
- V roce 1932 byl zakázán časopis *Вікна* a noviny *Сіла*. Většina zde spolupracujících spisovatelů se dostala do vězení.
- Po roce 1934 Kozlaňuk vedl velmi angažovaný a aktivní společensko-kulturní a politický život. Po roce 1939 i dále pokračoval v aktivní činnosti.
- Za druhé světové války byl vojenským dopisovatelem a rozhlasovým komentátorem. Po demobilizaci vedl lvovsku odbočku Svazu ukrajinských sovětských spisovatelů a vedle literární práce se věnoval intenzivní novinářské a veřejné činnosti. Po několik volebních období byl poslancem Nejvyššího sovětu SSSR.
- Zemřel v roce 1965.

Prozaická díla (abecedně)

1. **Вогонь, 1929.**
 - *Вогонь*. Харків: Література і мистецтво - ДВОУ, 1931.
2. **В селі**
 - *аітапач Західна Україна, 1927.*
 - *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.
3. **Засуджений**
 - *Засуджений*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
4. **Інвалід**
 - *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.
5. **Легкий заробок**
 - *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.
6. **Не зрадив**
 - *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.
7. **Оседлички**
 - *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.
8. **Пасинки життя**
 - *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.
9. **Прощання**
 - *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.
10. **У лікаря**
 - *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.
11. **Щаслива думка**
 - *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.

12. Шкільний плебісцит
▫ *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.

Prozaická díla (chronologicky)

1. В селі
▫ *almanach Західна Україна*, 1927.

Хлопські гаразди

2. Щаслива думка
{В селі}
3. Легкий заробок
4. Інвалід
5. Пасинки життя
6. Шкільний плебісцит
7. У лікаря
8. Прощання
9. Оселедчики
10. Не зрадив
11. Засуджений
▫ *Засуджений*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
12. Вогонь, 1929.
▫ *Вогонь*. Харків: Література і мистецтво - ДВОУ, 1931.

Primární literatura

1. Козланюк, Петро. *Хлопські гаразди*. Київ: Західна Україна, 1928.
2. Козланюк, Петро. *Засуджений*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
3. Козланюк, Петро. *Вогонь*. Харків: Масова художня бібліотека - Література і мистецтво - ДВОУ, 1931.
4. Козланюк, Петро. *З життя*. Київ: ДВХЛ, 1962.
5. Козланюк, Петро. *До світла*. Київ: Радянський письменник, 1964.
6. Козланюк, Петро. *Юрко Крук*. Київ: ВХМД, 1989.
7. Козланюк, Петро. *Твори*. Київ: ДВХЛ, 1960.
8. Козланюк, Петро. *Сонце над верховиною*. Львів 1957.

Primární literatura II.

1. Козланюк, Петро. *Пасинки життя*. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Про Петра Козланюка*. Київ: Радянський письменник, 1964.
3. Кобилецький, Юрій. „Трилогія Петра Козланюка „Юрко Крук““. In Петро Козланюк. *Юрко Крук*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1957.

Kozoris Mychajlo (1882-??)

- básník, prozaik, autor divadelních her pro děti
- Mychajlo Kyrovyč Kozoris se narodil v Kaluši na Západní Ukrajině v roce 1882 v rodině ševce.
- Kozoris vystudoval právnickou fakultu Lvovské univerzity a pracoval posléze jako advokát.
- Prvním opublikovaným dílem Kozorise byla novela „Купували образи“ vydaná v roce 1907 v Černivcích.
- Svá díla tiskl v haličských a bukovinských vydáních. Jednalo se o poezii, povídky, bajky, divadelní hry pro děti.
- Po první světové válce odešel na sovětskou Ukrajinu.
- Stal se členem literární organizace Західна Україна (1925), byl jedním ze zakladatelů této organizace.

- V sovětském tisku se jeho jméno začalo objevovat v roce 1926, kdy začal tisknout své novely a povídky v časopisech *Глобус*, *Зоря*, *Гарт* a v almanaších *Плуг* a *Західна Україна*.
- V roce 1927 v nakladatelství *Західна Україна* vyšla jeho sbírka povídek *Дві сили*.
- V roce 1929 nakladatelství *Маса* vydalo jeho „povíšť“ „Село встає“.
- V časopise *Червоний Шлях* byl opublikován jeho román *Чорногора говорить*.
- Ve 30. letech se stal obětí nezákonných represálií.

Prozaická díla (abecedně)

1. Віче
 - *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.
2. Вулишник
 - *Глобус*, 1926, č. 14.
3. Дві сили
 - almanach *Західна Україна*, 1927.
 - *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.
4. За порадою
 - *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.
5. Людина з перспективою
 - *Глобус*, 1927, č. 6.
 - *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.
6. Під стовпом, ескіз.
 - almanach *Плуг*, 1927, č. 3.
7. По кам'яній стежці, повідка.
 - *Гарт*, 1927, č. 6-7.
8. Село встає, „povíšť“.
 - *Село встає*. 1929.
9. Ти мене, сину, покинув
 - *Зоря*, 1926, č. 14.
 - *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.
10. То був злодій
 - almanach *Західна Україна*, 1927.
 - *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.
11. Тріюмвират
 - *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.
12. У містечко
 - *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.
13. Чорногора говорить, повість, Ессентуки, 1928.
 - *Червоний шлях*.
 - *Чорногора говорить*. Харків: ДВОУ - Література і мистецтво, 1931.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Вулишник
 - *Глобус*, 1926, č. 14.
2. Ти мене, сину, покинув
 - *Зоря*, 1926, č. 14.
3. Людина з перспективою
 - *Глобус*, 1927, č. 6.
4. Дві сили
 - almanach *Західна Україна*, 1927.
5. То був злодій
 - almanach *Західна Україна*, 1927.
6. Під стовпом, ескіз
 - almanach *Плуг*, 1927, č. 3.
7. По кам'яній стежці
 - *Гарт*, 1927, č. 6-7.

Дві сили. Київ: Західна Україна, 1927.

{Дві сили}

8. За порадою
{То був злодій}

9. Тріюмвират
{Людина з перспективою}
10. Віче
11. У містечко
{Ти мене, сину, покинув}
12. Село встає
▫ *Село встає*. 1929.
13. Чорногора говорить
▫ *Чорногора говорить*. Харків: ДВОУ - Література і мистецтво, 1931.

Primární literatura I.

1. Козоріс, Михайло. *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.
2. Козоріс, Михайло. *Чорногора говорить*. Харків: ДВОУ ЛіМ, 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 3.

Sekundární literatura II.

1. Хуторян, А. „Дві сили“. *Літературна газета*, 1927, č. 6.

Recenze na knihu *Дві сили*. Київ: Західна Україна, 1927.

2. Ткачук, В. *Зоря*, 1927, č. 6.
3. Самусь, М. *Плужанин*, 1927, č. 7.
4. Полторацький, О. *Пролетарська Правда*, 1927, č. 109.

Krotevč Jevhen (1884-1968)

- прозаїк, dramatik
- Jevhen Maksymovč Krotevč se narodil 23. 1. 1884 ve vsi Žuravka (nyní Horodyšcynský okres, Čerkaská oblast).
- Syn učitele.
- Debutoval v roce 1906.
- V roce 1911 ukončil studium práv a slovanské filologie na Kyjevské univerzitě.
- V letech 1922-29 pracoval v divadle M. Zaňkovecké a I. Franka.
- Vyučoval ukrajinskou literaturu na středních školách i na univerzitě, pracoval v tisku.
- Za druhé světové války pracoval v Alma-Atě.
- Zemřel 29. 5. 1968 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. *Звільнення жінки, гомán*.
▫ Харків - Київ: Державне видавництво України, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. *Звільнення жінки*
▫ Харків - Київ: Державне видавництво України, 1930.

Primární literatura I.

1. Кротевич, Євген. *Звільнення жінки*. Харків - Київ: Державне видавництво України, 1930.
2. Кротевич, Євген. *Вибране*. Київ: ДВХЛ, 1959.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.

3. *Енциклопедія українознавства*, Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, дїл. 3.

Kučer Vasyľ (1911-1967)

- prozaik
- Vasyľ Stepanovyč Kučer se narodil 20. 7. 1911 ve vsi Verbiv (nynější Ljubymivka) Andruščivského okresu na Žitomirsku.
- Povoláním novinář.
- Vystudoval filologickou fakultu Charkovské univerzity.
- Byl členem literárních organizací Плуг a Молодняк.
- Tiskl od roku 1930.
- Za 2. světové války byl redaktorem frontových novin, zúčastnil se bojů u Oděsy, Sevastopolu a Stalingradu.
- Zemřel 18. 4. 1967.

Prozaická díla (abecedně)

1. Ініціатива, povídka.
 - *Марта*. Рух, 1932.
2. Марта, povídka.
 - *Марта*. Рух, 1932.
3. Шахтарка, povídka.
 - *Марта*. Рух, 1932.
4. Cuscuta, povídka.
 - *Cuscuta*. Харків: Література і мистецтво, 1932.
 - *Cuscuta*. Харків: Рух, 1932.

Prozaická díla (chronologicky)

Марта. Рух, 1932.

1. Ініціатива
2. Марта
3. Шахтарка
4. Cuscuta
5. Хліб

Cuscuta. Харків: Література і мистецтво, 1932.
{Cuscuta}

Primární literatura I.

1. Кучер, Василь. *Cuscuta*. Харків: Література і мистецтво, 1932.
2. Кучер, Василь. *Марта*. Рух, 1932.

Primární literatura II.

1. Кучер, Василь. *Дві новели*, sbírka povídek, 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія у п'яти томах*. Київ, 1988, дїл 3.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
4. Гурієнко, Петро. „Він снів морем“. In Василь Кучер. *Ми не спимо на трояндах*. Київ: Радянський письменник, 1967.

Sekundární literatura II.

1. Килимник, О. *Крізь роки*. Київ 1968.
2. *Про Василя Кучера*. Київ 1971.
3. Зленко, Г. Д. *З полону літ*. Київ 1989.

4. Логвиненко, М. „Правда письменника“. *Літературна Україна*, 1991, 25. 7.

Kulyk Ivan (1897-1937)

- básník, prozaik, literární teoretik, překladatel¹⁰⁶
- pseudonymy: Rolinato, R., Ivan Julianovyč Kulyk. R. Rollato, Vasyl Rolenko
- Vlastním jménem Izrajil Judelevyč Kulyk se narodil 26. 1. 1897 v městečku Špoli u Čerkas (bývalé Zvenyhorodsko).
- Jeho otec byl učitelem, vydělával si soukromými hodinami.
- Jeho matka byla švadlena, ale bez vzdělání.
- Rodinné poměry byly velmi bídny, neboť jeho otec byl nemocen.
- Ještě v dětství se rodina přestěhovala do Umaně, za město. Kulyk jako dítě tedy žil na venkově a již v této době začal sbírat etnografické materiály.
- Učil se v městské dvouleté škole, poté v čtyřleté škole, kterou zakončil. Měl malířské nadání. Snil o tom být umělcem. Vstoupil na uměleckou školu v Oděse, ale nedokončil ji, po roce a půl odtud odešel.
- Jako sedmnáctiletý mladík odjel do Ameriky (1914). Tam si vydělával na živobytí jako nekvalifikovaný dělník v továrnách a šachtách.
- V Americe byl až do roku 1917. S prvními výbuchy únorové revoluce se vrátil na Ukrajinu.
- Účastnil se občanské války.
- V prosinci roku 1917 byl na I. všeukrajinském sjezdu rad zvolen za člena Ústředního výkonného výboru rad Ukrajiny, stanul v čele Lidového sekretariátu zahraničních věcí republiky.
- Psát začal brzy, nejprve básně v ruštině. Svou první báseň otiskl ve svých čtrnácti letech v novinách *Провинциальний голос* (Umaň). Dále publikoval v socialistických periodikách Ameriky (ruských i ukrajinských). Po návratu na Ukrajinu publikoval své verše ve *Віснику Українського Відділу Наркомнацу* v Moskvě (v roce 1918). V ukrajinštině jeho sbírky vycházely od roku 1921.
- V letech 1918-19 pracoval v Moskvě v Lidovém komisariátu pro národnostní otázky RSFSR.
- Od července roku 1919 prováděl ilegální práci na Západní Ukrajině, byl uvězněn Poláky. V roce 1920 byl členem haličského revolučního výboru.
- V letech 1921-23 pracoval jako tajemník kamjanec-podolského výboru KS(b)U a jako redaktor místních novin *Червона правда*.
- Byl jedním z iniciátorů a členem literární organizace Гарт a jedním z vedoucích představitelů ВУСПП.
- Zastával významné funkce v ukrajinských stranických a vládních orgánech.
- V letech 1924-26 byl sovětským konzulem v Kanadě. Spolu s M. Irčanem se stal jedním z organizátorů filiálky literární organizace Гарт ve Winnipegu.
- Byl členem organizačního výboru *Спілки Радянських Письменників України* (1932-34).
- Byl delegátem I. sjezdu spisovatelů SSSR, na němž vystoupil s příspěvkem.
- Od roku 1934 pracoval jako redaktor novin *Літературна газета*, časopisu *Радянська Україна* a od roku 1936 byl předsedou Radiového výboru USSR, v roce 1937 byl ředitelem nakladatelství Партвидав УРСР.
- V roce 1937 byl zvolen členem ÚV KS(b)U.
- Krátce nato se stal tragickou obětí nezákonných represálií. Byl zastřelen 10. 10. 1937.
- Byl posmrtně rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. **Васька Квасник, Ведмежа гора, Харків, Межгір'я, 1933.**
 - *Васька Квасник*. Радянська література, 1934.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Васька Квасник, Ведмежа гора, Харків, Межгір'я, 1933.**
 - *Васька Квасник*. Радянська література, 1934.

¹⁰⁶ Překládal například americkou poezii. V roce 1928 vyšla *Антологія американської літератури* v jeho překladu. Jinak překládal E. Bagryuckého, M. Tychonova, N. Baratašvili, A. Akopjana, V. Bronevského, B. Jasenského, Dž. Tjulli a další.

Primární literatura I.

1. Кулик, Іван. *Записки консула*. Радянська література, 1934.

Primární literatura II.

1. Кулик, Іван. *Записки консула*. 1932.
2. Кулик, Іван. *Чотирнадцята люлька*. 1932.
3. Кулик, Іван. *Пригоди Василя Ролєнка*. 1934.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл. 3.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл. 4.
4. Крижанівський, С. „Іван Кулик“. In Іван Кулик. *Вірші та поеми*. Київ: Радянський письменник, 1962.

Sekundární literatura II.

1. Білецький, О. І. „І. Кулик ‘в оточенні““. In Білецький, О. І. *Зібрання праць*. Київ 1966, діл. 3.
2. Крижанівський, С. А. „Іван Кулик“. In Крижанівський С. А. *Художні відкриття*. Київ 1965.
3. *Поет революції. Спогади про вана Кулика*. Київ 1971.

Kuzmýč Volodymyr (1904-??)

- prozaik
- Volodymyr Kuzmýč se narodil v roce 1904 ve městě Bachmač na Černihovsku v rodině železničáře.
- Dětství prožil v dětských domovech.
- Pracoval ve vagónních dílnách jako pomocník hoblíře.
- Studoval Charkovský institut národního hospodářství.
- Byl členem literární organizace ВУСПП.
- Tiskl od roku 1927.

Prozaická díla (abecedně)

1. Вистава, povídka.
 - *Плужанин*, 1927, č. 6.
2. Євстрат, povídka.
 - *Гарт*, 1927, č. 4-5.
3. Італійка з Мадженто, „povísta“.
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 7-8.
 - *Італійка з Мадженто*. Пролетарій. 1927.
4. Крила, roman.
 - *Крила*. 1930.
5. Міна, povídka.
 - *Всесвіт*, 1927, č. 6.
 - *Наган*. Державне видавництво України, 1927.
6. Наган № 22738, „povísta“.
 - *almanach Плуг*, 1927, č. 2.
 - *Наган*. Державне видавництво України, 1927.
7. Наталіна Круча, povídka.
 - *Всесвіт*, 1925, č. 21.
 - *Наган*. Державне видавництво України, 1927.
8. Пацан, povídka.
 - *Червоні квіти*, 1926, č. 9-10.
9. Самогубець, povídka.
 - *Молодняк*, 1927, č. 4.
 - *Наган*. Державне видавництво України, 1927.
10. Турбіни
 - *Турбіни*. 1932.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Наталина Круча
 - *Всесвіт*, 1925, č. 21.
2. Пацан
 - *Червоні квіти*, 1926, č. 9-10.
3. Італійка з Мадженто
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 7-8.
 - *Італійка з Мадженто*. Пролетарій, 1927.
4. Міна
 - *Всесвіт*, 1927, č. 6.
5. Вистава
 - *Плужанин*, 1927, č. 6.
6. Наган №. 22738.
 - *аlmanach Плуг*, 1927, č. 2.
7. Самогубець
 - *Молодняк*, 1927, č. 4.
8. Євстрат
 - *Гарт*, 1927, č. 4-5.

Наган, Державне видавництво України, 1927.

{Наган №. 22738}

{Самогубець}

{Наталина Круча}

{Міна}

9. Крила, роман.
 - *Крила*. 1930.
10. Турбіни
 - *Турбіни*. 1932.

Primární literatura II.

1. Кузьмич, Володимир. *Наган*. Державне видавництво України, 1927.

Sekundární literatura I.

2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 4.

Kurylenko Ivan (1902-39)

- prozaik, básník
- Ivan Uljanovyč Kurylenko se narodil v roce 1902 ve vsi Vjazivky v nynější Dněpropetrovské oblasti.
- Jeho otec pracoval na železnici jako nekvalifikovaný dělník.
- Kurylenko navštěvoval základní školu a později střední pedagogickou školu.
- Účastnil se občanské války.
- Pracoval jako tajemník H. I. Petrovského.
- Vystudoval Charkovský institut rudé profesury.
- Debutoval v roce 1923.
- Pracoval v redakcích časopisů.
- Do Komunistické strany vstoupil v roce 1927.
- Byl členem literárních organizací ПЛур а ВУСПП. Byl jedním z vedoucích představitelů literární organizace ВУСПП.
- Byl jedním z výrazných kritiků J. Janovského. Přispěl k odsouzení Janovského románů *Чотири шаблі* а *Вершники*.
- Stal se obětí nezákonných represálií.

Prozaická díla (abecedně)

1. Аванпости, повість.
 - *Аванпости*. 1933.
 - *Аванпости*. 1934.
 - *Партизани*. Радянська література, 1934 (úryvek).
2. Відступ, povídka.
 - *Відступ*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
3. Курси, повість.
 - *Курси*. Державне видавництво України, 1927.
4. Кучеряві дні, повість, Харків, leden-únor 1928.
 - *Кучеряві дні*. Державне видавництво України, 1928.
5. Над ямою
 - *Над ямою*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
6. Натиск, повість, 1928.
 - *Натиск*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
7. Перешихтовка, román, Дніпропетровськ – Харків 1931.
 - *Перешихтовка*. Харків: Література і мистецтво, 1932.
 - *Перешихтовка*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934 (2. vydání).
8. Сергій Коваль, povídka, Харків, 1927.
9. Стихія, 1924.
 - *Стихія*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Стихія*. Харків: Український робітник, 1928.
 - *Стихія*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934,
10. Таких багато
 - *Таких багато*. Полтава - Харків: Молодий робітник, 1923.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Таких багато
 - *Таких багато*. Полтава - Харків: Молодий робітник, 1923.
2. Відступ
 - *Відступ*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
3. Стихія
 - *Стихія*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
4. Курси
 - *Курси*. Державне видавництво України, 1927.
5. Кучеряві дні
 - *Кучеряві дні*. Державне видавництво України, 1928.
6. Над ямою
 - *Над ямою*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
7. Натиск
 - *Натиск*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
8. Перешихтовка
 - *Перешихтовка*. Харків: Література і мистецтво, 1932.
9. Аванпости
 - *Аванпости*. 1933.

Primární literatura I.

1. Кириленко, Іван. *Курси*. Державне видавництво України, 1927.
2. Кириленко, Іван. *Кучеряві дні*. Державне видавництво України, 1928.
3. Кириленко, Іван. *Стихія*. Харків: Український робітник, 1928.
4. Кириленко, Іван. *Над ямою*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
5. Кириленко, Іван. *Натиск*. Харків - Київ: Література і мистецтво - Масова бібліотека пролетарської літ, 1932.
6. Кириленко, Іван. *Перешихтовка*. Харків : Література і мистецтво, 1932.
7. Кириленко, Іван. *Аванпости*. Радянська література, 1934.
8. Кириленко, Іван. *Партизани*. Радянська література, 1934.
9. Кириленко, Іван. *Стихія*. Харків - Київ: Література і мистецтво - Бібліотека малописьменного, 1934.
10. Кириленко, Іван. *Перешихтовка*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1934.
11. Кириленко, Іван. *Весна (друга книга Аванпостів)*. Київ: Держлітвидав, 1936.

12. Кириленко, Іван. *Аванпости*. Державне видавництво України, 1936.
13. Кириленко, Іван. *Вибрані твори*. Держлітвид. 1937.
14. Кириленко, Іван. *Червонопрапорці*. Київ: Держлітвидав, 1937.
15. Кириленко, Іван. *Аванпости*. Київ: ЦК ЛКСМУ Молодь, 1959.
16. Кириленко, Іван. *Вибране*. Київ: ДВХЛ, 1960.

Primární literatura II.

1. Кириленко, Іван. *Таких багато*. 1923.
2. Кириленко, Іван. *Відступ*. 1926.
3. Кириленко, Іван. *Одна доба*. 1929.
4. Кириленко, Іван. *Сергій Коваль*. 1929.
5. Кириленко, Іван. *Над ямою*. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 3.

Sekundární literatura II.

Recenze na knihu *Таких багато*. Полтава - Харків: Молодий Робітник, 1923.

1. Биковець, Мих. *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1924, č. 8.

Recenze na knihu *Відступ*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

2. Коваленко, Б. *Життя і революція*, 1926, č. 2-3.
3. Ладен, О. *Молодняк*, 1927, č. 2.
4. Сенченко. *Плужанин*, 1926, č. 3.
5. autor neuveden. *Молодий Більшовик*, 1926, č. 5 (18).

Recenze na knihu *Стихія*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

6. Ладен, О. *Молодняк*, 192, č. 2.
7. Оришкевич. *Життя і революція*, 1927, č. 1.
8. Шиманський, О. *Плужанин*, č. 4.

Recenze na knihu *Курси*. Юнсектор: Державне видавництво України, 1927.

9. Ганжулевич, Т. *Гарт*, 1927, č. 6-7.

Le Ivan (1895-1978)

- prozaik
- Vlastním jménem Ivan Leontijovič Mojsja se narodil 22. 3. 1895 ve vsi Mojsynci (nyní ves Prydniprovske) Čornobajivského okresu Čerkaské oblasti v rodině kopáče.
- V dětství (1899) odjel s otcem do Ufymské gubernie, kde si vydělával na živobytí prací v rudných dolech.
- V Akťubynském a Orenburgu se Le učil od dělníků číst. Navštěvoval i vesnickou školu. Už ve škole sepisoval různá literární díla a skládal vlastní knížečky.
- V letech 1907-15 fyzicky pracoval (Novorossijsk, Temrjuk, Jejsk, Rostov na Donu, Šmakova Rudna, Ileck, Uralsk).
- Za 1. světové války sloužil v carské armádě, později se zúčastnil revolučních událostí v Petrohradě a občanské války.
- Tiskl od roku 1914. Poprvé se jeho tvorba objevila v čerkeských novinách *Приднєпровье*. Během války otiskl několik „писем солдата“ v časopise *Весь Мир*.
- Po demobilizaci byl v roce 1922 poslán studovat, vystudoval dělnickou přípravku (1923) a stavební fakultu kyjevské techniky a nějakou dobu působil jako inženýr na stavbách v Uzbekistánu.
- V roce 1924 začal znovu publikovat svá díla.
- Byl prvním šéfredaktorem týdeníku *Літературна газета*.
- V roce 1928 podnikl Le cestu po Rakousku, Německu, Polsku a Československu.

- V době 2. světové války působil jako politický pracovník v armádě.
- Patřil k literárním organizacím Жовтень, ВУСПП.
- V letech 1934-78 žil ve městě Horodyšče na Čerkesku, kde je nyní jeho muzeum, otevřené v roce 1983.
- Zemřel 9. 10. 1978 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. **Агрономша**
 - *Глобус*, 1926, č. 6.
 - *Юхим Кудря*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
2. **Безпорядки**
 - *Юхим Кудря*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
3. **Будні**
 - *Життя і революція*, 1925, č. 12.
 - *Танець живота*. Державне видавництво України, 1928.
4. **В одну ніч**
 - *Танець живота*. Державне видавництво України, 1928.
5. **Змичка**
 - *Юхим Кудря*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
6. **Камінний мірошник**
 - *Гарт*, 1927, č. 6-7.
 - *Танець живота*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
7. **Кільце порятунку, Ташкент – Київ, září 1933.**
 - *Кільце порятунку*. Література і мистецтво 1934.
8. **Любисток та чемериця, povídka.**
 - *Глобус*, 1927, č. 18.
 - *Танець живота*. Державне видавництво України, 1928.
9. **На межі, фантазія.**
 - *Зоря*, 1927, č. 2.
10. **На шляху, úryvek z povídky.**
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 7-8.
11. **Новоявлена**
 - *Глобус*, 1926, č. 1.
 - *Юхим Кудря*. Харків: Державне видавництво України, 1927
12. **Радіобільшовики**
 - *Кільце порятунку*. Література і мистецтво, 1934.
13. **Ритм шахтюрки**
 - *Ритми шахтюрки*. Харків: ВУСПП, 1927.
 - *Танець живота*. Державне видавництво України, 1928.
14. **Розбійники**
 - *Глобус*, 1925, č. 8.
 - *Юхим Кудря*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
15. **Роман Міжгір'я, roman.**
 - Харків: Література і мистецтво, 1931.
 - Харків: Література і мистецтво, 1934.
16. **Танець живота**
 - *Життя і революція*, 1926, č. 2-3.
 - *Танець живота*. Державне видавництво України, 1928.
17. **„Трахтарь“**
 - *Глобус*, 1925, č. 11.
 - *Юхим Кудря*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
18. **Юхим Кудря, повість.**
 - *Червоний шлях*, 1926, č. 3.
 - *Юхим Кудря*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
19. **Щаслива путь**
 - *Юхим Кудря*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
20. **На шляху, úryvek z povídky.**
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 7-8.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Розбійники**
 - *Глобус*, 1925, č. 8.

2. „Трахтарь“
 - Глобус, 1925, č. 11.
3. Будні
 - Життя і революція, 1925, č. 12.
4. Юхим Кудря
 - Червоний шлях, 1926, č. 3.
5. Танець живота
 - Життя і революція, 1926, č. 2-3.
6. Новоявлена
 - Глобус, 1926, č. 1.
7. Агрономша
 - Глобус, 1926, č. 6.

Юхим Кудря. Харків: Державне видавництво України, 1927.

- {Юхим Кудря}
8. Змичка
 - {„Трахтарь“}
 9. Новоявлена
 10. Агрономша
 - {Розбійники}
 11. „Безпорядки“
 12. Щаслива путь
 13. На межі
 - Зоря, 1927, č. 2.
 14. Ритм шахтьорки
 - Ритми шахтьорки. Харків: ВУСПП, 1927.
 15. Любисток та чемериця
 - Глобус, 1927, č. 18.
 16. Камінний мірошник
 - Гарт, 1927, č. 6-7.

Танець живота, Державне видавництво України, 1928.

- {Будні}
17. В одну ніч
 - {Любисток та чемериця}
 - {Танець живота}
 - {Ритм махтьорки}
 - {Камінний мірошник}
 18. Роман Міжгір'я
 - Харків: Література і мистецтво, 1931.

Кільце порятунку, Література і мистецтво, 1934.

19. Кільце порятунку
20. Радіобільшовики

Primární literatura I.

1. Ле, Іван. *Юхим Кудря.* Державне видавництво України, 1927.
2. Ле, Іван. *Танець живота.* Державне видавництво України, 1928.
3. Ле, Іван. *Камінний мірошник.* Харків - Київ: Державне видавництво України, 1930.
4. Ле, Іван. *Роман Міжгір'я.* Харків: Література і мистецтво, 1931.
5. Ле, Іван. *Роман Міжгір'я.* Харків: Література і мистецтво, 1934.
6. Ле, Іван. *Кільце порятунку.* Література і мистецтво, 1934.
7. Ле, Іван. *Новели.* Київ: Молодий більшовик, 1936.
8. Ле, Іван. *Роман Міжгір'я.* Київ: Держлітвидав України, 1937 (11. vydání).
9. Ле, Іван. *Вибране.* Радянський письменник, 1948.
10. Ле, Іван. *Оповідання та нариси.* Київ: Держлітвидав України, 1950.
11. Ле, Іван. *Роман Міжгір'я.* Київ: Радянський письменник, 1953.

12. Ле, Іван. Роман Міжгір'я. Київ: ДВХЛ, 1955.
13. Ле, Іван. Роман Міжгір'я. Київ: ДВХЛ, 1956.
14. Ле, Іван. Роман Міжгір'я. Київ: Держлітвидав України, 1960.
15. Ле, Іван. Роман Міжгір'я. Київ: ВХЛ Дніпро, 1967.
16. Ле, Іван. Роман Міжгір'я. Київ: Наукова думка, 1986.

Primární literatura II.

1. Ле, Іван. *Поза килимами*. 1931.
2. Ле, Іван. *Твори в трьох томах*. Київ 1955.
3. Ле, Іван. *Твори в семи томах*. Київ 1982-84.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ, 1988, діл 3.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл. 4.

Sekundární literatura II.

1. *Про Івана Ле. Спогади. Етюди. Листи*. Київ 1985.
2. Лакиза, М. *Іван Ле*. Київ 1965.
3. Коваленко, Б. „Впевненим кроком. (Іван Ле-Юхим Кудря, ДВУ, 1927)“. *Літературна газета*. 1927, ч. 5.
4. Мінько, Л. „Читач про літературу: Ів. Ле – Юхим Кудря“. *Літературна газета*, 1927, ч. 7.
5. Шафаренко, М. „Читач про літературу: Ів. Ле – Юхим Кудря“. *Літературна газета*, 1927, ч. 8.
6. К., Б. „До робітничої тематики. (Іван Ле: 'Ритми шахтьорки'. – Іван Микитенко: 'Брати'. Бібліотека ВУСПП'у)“. *Літературна газета*, 1927, ч. 13, 26.9.

Recenze na knihu Юхим Кудря. Харків: Державне видавництво України, 1927.

7. Д., М. *Червоний шлях*, 1927, ч. 6.
8. Костюк, Гр. *Молодняк*, 1927, ч. 6-7.
9. Р. *Культработник*, 18.
10. Лакиза. *Життя і революція*, 1927, ч. 5.
11. Л., А. *Вісти*, 1927, ч. 109, 15.5.

Lebedynec Mychajlo (1888-1934)

- prozaik, básník
- Mychajlo Musijovč Lebedynec se narodil v roce 1888.
- Ukončil čenstochovské gymnázium.
- V letech 1919-11 studoval Varšavskou univerzitu, byl vyloučen za účast v studentském revolučním hnutí a byl poslán do vojska.
- Byl praporečkem ruské armády od srpna roku 1914 do září roku 1917.
- V roce 1918 spolu s dalšími „borořbysty“ (I. Nemoľovským, O. Solodubem) pracoval v nakladatelství Грунт, s nímž spolupracoval mimo jiné i M. Semenko. Na jeho díle byly patrné futuristické vlivy.
- V letech 1918-21 publikoval prózu a poezii v časopisech *Мистецтво*, *Універсальний журнал*, *Шляхи мистецтва*.
- Od května roku 1919 byl lidovým komisařem justice USSR, od ledna roku 1922 do ledna roku 1924 byl vedoucím konzulárního oddělení velvyslanectví USSR v Polsku, od února roku 1924 byl předsedou nejvyššího soudu USSR.
- Stal se obětí nezákonných represálií.

Prozaická díla (abecedně)

1. Бабусяна казка
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, ч. 2.
2. Веснянка лісу

- *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 2.
- 3. Вікно розчинене
 - *Вікно розчинене*. 1922.
- 4. Вперед, брати!
 - *Мистецтво*, 1919, č. 5-6.
- 5. Замокло
 - *Мистецтво*, 1919, č. 4.
- 6. Марі
 - *Вікно розчинене*. 1922.
- 7. Невесняна весна
 - *Вікно розчинене*. 1922.
- 8. Недоречність
 - *Вікно розчинене*. 1922.
- 9. Нерви
 - *Вікно розчинене*. 1922.
- 10. Одлига
 - *Вікно розчинене*. 1922.
- 11. Оточення надхнення
 - *Вікно розчинене*. 1922.
- 12. Пасма осени
 - *Універсальний журнал*, 1918, č. 1.
- 13. Сполох
 - *Мистецтво*, 1919, květen, č. 1.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Пасма осени
 - *Універсальний журнал*, 1918, č. 1.
2. Сполох
 - *Мистецтво*, 1919, květen, č. 1.
3. Замокло
 - *Мистецтво*, 1919, č. 4.
4. Вперед, брати!
 - *Мистецтво*, 1919, č. 5-6.
5. Бабусяна казка
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 2.
6. Веснянка лісу.
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 2.

Вікно розчинене, sbírka povídek, 1922

7. Марі
8. Невесняна весна
9. Оточення надхнення
10. Нерви
11. Вікно розчинене
12. Недоречність
13. Одлига

Primární literatura II.

1. Лебединець, Михайло. *Пасма життя*. Київ 1919.
2. Лебединець, Михайло. *Вікно розчинене*. Харків: Державне видавництво України, 1922.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, díl 3.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 4.

Sekundární literatura II.

Recenze Na knihu *Пасма життя*. Київ 1919.

1. Горецький, П. *Книгар*, 1919, č. 22.

Led'anko Mykola (1898-1963)

- prozaik
- Mykola Panasovyč Led'anko se narodil 8. 11. 1898 ve vsi Bašarivka, nyní Radyvylivský okres Rivnenské oblasti.
- V roce 1918 ukončil dubnivské gymnázium.
- Byl členem literární organizace ВУСПП.
- Účastnil se 2. světové války.
- Zemřel 6. 8. 1963 v Charkově.

Prozaická díla (abecedně)

1. Крюїспеленґ, роман, Харків, 1932.
 - *Крюїспеленґ*. Харків: Радянська література, 1934.
2. На горá, роман, duben-září, 1928.
 - *На горá*. Видавництво Український робітник, 1929.

Prozaická díla (chronologicky)

1. На горá
 - *На горá*. Видавництво Український робітник, 1929.
2. Крюїспеленґ
 - *Крюїспеленґ*. Харків: Радянська література, 1934.

Primární literatura I.

1. Ледянюк, Микола. *На-гора!*. Харків: Видавництво Український робітник, 1929.
2. Ледянюк, Микола. *Крюїспеленґ*. Харків: Радянська література, 1934.

Primární literatura II.

1. Ледянюк, Микола. *Барило руде*. 1930.
2. Ледянюк, Микола. *Загрозиливо гуркотіли колеса*. 1930.
3. Ледянюк, Микола. *Нумери в табелі*. 1930.
4. Ледянюк, Микола. *Перший випад*. 1930.
5. Ледянюк, Микола. *Сестра*. 1930.
6. Ледянюк, Микола. *То наша кров*. 1931.
7. Ледянюк, Микола. *Аврал*. 1932.
8. Ледянюк, Микола. „Єсть-єсть“. 1932.
9. Ледянюк, Микола. *За тамтою берег*. 1933.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 3.
2. *Енциклопедія українознавства*, Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 4.

Sekundární literatura II.

1. Шутько, Я. „Шлях письменника“. *Літературна газета*, 1958, 23. 12.

Lisovyj Petro (1891?-1943)

- prozaik
- Vlastním jménem Petro Andrijoyvč Svašenko se narodil 22. 6. 1891¹⁰⁷ ve vsi Derkači, nyní městečko Derhači Charkovské oblasti.
- Studoval zemědělské učiliště v Umani.
- Účastnil se první světové války a občanské války.
- Byl členem Komunistické strany od roku 1919.
- Pracoval jako agronom.
- Od roku 1924 pracoval v novinách *Vicmi*.
- Ve 20. a na počátku 30. let tiskl svá díla v časopise *Літературний Ярмарок*.
- Byl členem charkovské literární organizace Гарт.
- Stal se obětí nezákonných represálií.
- Zemřel 17.1. 1943.

Prozaická díla (abecedně)

1. *Azalea Pontia*
 - *З дороги*. Рух, 1930.
2. *Аліменти*
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
3. *Бунтар*
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 41.
4. *Весілля*
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927
5. *Весняна ніч, шкіц*
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 19.
6. *В революцію*
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 29.
 - *В революцію*. Харків 1925.
 - *В революцію*. Книгоспілка 1927.
7. *В тумані, повідка*
 - *В тумані*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
8. *Гаррі Сміт*
 - *Гаррі Сміт, або Янкi в українських преріях*. РУХ 1933.
9. *Електричне серце*
 - *Край чорного золота*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
10. *За Збрученнм, повість*
 - *За Збручем*. Радянська література, 1934.
11. *Закутки*
 - *Нетрі села*. Державне видавництво України, 1928.
12. *Записки Юрія Діброви, готán*
 - *Записки Юрія Діброви*. 1930.
13. *З минулого (cyklus)*
 - *З дороги*. Рух, 1930.
14. *Зустрічі (cyklus)*
 - *З дороги*. Рух, 1930.
15. *Лі*
 - *Гаррі Сміт, або Янкi в українських преріях*. РУХ, 1933.
16. *Люди села*
 - *Нетрі села*. Державне видавництво України, 1928.
17. *Микола Ярош, готán*
 - *Микола Ярош*. Книгоспілка, 1928.
18. *Могила*
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
19. *Музика й праця*
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
20. *На дубках*
 - *Нетрі села*. Державне видавництво України, 1928.

¹⁰⁷ V některých zdrojích nalezneme rok 1892.

21. На зорі
 - *Край чорного золота*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
22. Наші Слобожани, „rovist“ - кроніка.
 - *Наші Слобожани*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
23. „Панське пхе“
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
24. Партизани
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
25. Перекинчик
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
26. Перший завод
 - *Край чорного золота*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
27. Під землею
 - *Край чорного золота*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
28. Поворот
 - *Всесвіт*, 1926, č. 2.
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
29. Проти бога
 - *Нетрі села*. Державне видавництво України, 1928.
30. Редактор муха
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
31. Розчавлені
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
32. Рояль
 - *З дороги*. Рух, 1930.
33. Самосуд
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 18.
34. Свиня
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
35. Сільське, повідка
 - *Сільське*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
36. Сільський роман
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
37. Собака
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 36.
38. Тіні минулого
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
39. Убивство, нарис
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 16.
40. Фотографія
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
41. Чавун
 - *Край чорного золота*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
42. Чарівник з теодолітом
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 2.
43. Чорна пов'язка
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 43.
44. 1-7
 - *З дороги*. Рух, 1930.
45. 200 грамів кокаїну
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 34.
 - *В революцію*. Книгоспілка, 1927.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Бунтар
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 41.
2. Весняна ніч
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 19.
3. В революцію
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 29.
4. Самосуд

- *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 18.
- 5. Сільське
 - *Сільське*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
- 6. Собака
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 36.
- 7. Убивство
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 16.
- 8. Чарівник з теодолітом
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 2.
- 9. Чорна пов'язка
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 43.
- 10. 200 грамів кокаїну
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 34.
- 11. Поворот
 - *Всесвіт*, 1926, č. 2.

В революцію. Книгоспілка, 1927.

- {В революцію}
- {200 грамів кокаїну}
- 12. Сільський роман
- 13. Свиня
- 14. Аліменти
- 15. Тіні минулого
- 16. Фотографія
- 17. Музика й праця
- 18. Редактор муха
- 19. Розчавлені
- 20. Перекинчик
- 21. Партизани
- 22. Могила
 - {Поворот}
- 23. Весілля
- 24. „Панське пхе“
- 25. Микола Ярош
 - *Микола Ярош*. Книгоспілка, 1928
- 26. Кубань
 - *Кубань*. Харків: Рух, 1928.

Нетрі села. Державне видавництво України, 1928.

- 27. Люди села
- 28. Проти бога
- 29. На дубках
- 30. Закутки
- 31. Записки Юрія Діброви
 - *Записки Юрія Діброви*. 1930.

З дороги, нариси. Рух, 1930.

- 32. Зустрічі
- 33. З минулого
- 34. Рояль
- 35. 1-7
- 36. *Azalea Pontia*
- 37. Наші Слобожани
 - *Наші Слобожани*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 38. За Збрученнм
 - *За Збрученнм*. Радянська література, 1934.

Край чорного золота. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.

39. На зорі
40. Перший завод
41. Чавун
42. Під землею
43. Електричне серце

Гаррі Сміт, або Янки в українських преріях. РУХ, 1933.

44. Гаррі Сміт
45. Лі

Primární literatura

1. Лісовий, Петро. *В революцію*. Книгоспілка, 1927.
2. Лісовий, Петро. *Нетрі села*. Державне видавництво України, 1928.
3. Лісовий, Петро. *Микола Ярош*. Книгоспілка 1928.
4. Лісовий, Петро. *Кубань*. Харків: Рух, 1928.
5. Лісовий, Петро. *Край чорного золота*. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
6. Лісовий, Петро. *Українська Ніагара*. Харків: ДВХЛ, 1930.
7. Лісовий, Петро. *Наші Слобожани*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
8. Лісовий, Петро. *З дороги*. Рух, 1930.
9. Лісовий, Петро. *Гаррі Сміт, або Янки в українських преріях*. РУХ, 1933.
10. Лісовий, Петро. *За Збрученнм*. Радянська література, 1934.
11. Лісовий, Петро. *Наші Слобожани*. Київ: ДВХЛ, 1960.

Primární literatura II.

1. Лісовий, Петро. *Сільське*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
2. Лісовий, Петро. *В тумані*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
3. Лісовий, Петро. *Правда*. Казка. 1929.
4. Лісовий, Петро. *Записки Юрія Діброви*. 1930.
5. Лісовий, Петро. *З олівцем по Україні*. 1930.
6. Лісовий, Петро. *У донських степах*. 1930.
7. Лісовий, Петро. *Чудотворці*. 1930.
8. Лісовий, Петро. *Бризки крові*. 1931.
9. Лісовий, Петро. *Демонстрація*. 1931.
10. Лісовий, Петро. *Червона ракета*. 1932.
11. Лісовий, Петро. *Світовий рекорд*. 1933.

Sekundární literatura I.

1. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl. 4.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, díl 3.

Sekundární literatura II.

1. Власенко, В. „Петро Лісовий (1891-1943)“. In Петро Лісовий. *Наші слобожани*. Київ 1960.

Recenze na knihu *В тумані*. Харків: Державне видавництво України, 1924.

2. Чухрай, Д. *Більшовик*, 1924, č. 267 (23. 11).

Recenze na knihu *В революцію*. Книгоспілка, 1927.

3. С., О. *Культура і побут*, 1927, č. 25.
4. Оришкевич, Ів. *Життя і революція*, 1927, č. 7-8.

Ljubčenko Arkadij (1899-1945)

- прозаик, básník

- Arkadij Panasovyč Ljubčenko se narodil 7. 3. 1899 ve vsi Staro-Životiv u Umaně ve venkovské rodině.
- Základní vzdělání získal ve farní škole.
- Od třinácti let si vydělával na živobytí repetitorstvím v divadle.
- Složil externě zkoušky a v letech 1912-18 studoval skvyrské gymnázium.
- V letech 1918-20 žil v Kyjevě, kde studoval vysokou školu, kterou ovšem nedokončil.
- Debutoval roku 1918 básněmi. Jeho první báseň byla opublikována v roce 1918 v novinách *Сквирський Вісник*. Tam také i nadále tiskl verše a fejetony.
- V letech 1921-22 sloužil v Rudé armádě, pravděpodobně v „putovním“ divadle, které vystupovalo na různých místech (Čerkasy, Proskurov, Žmerynka).
- Nějaký čas byl členem okresního revolučního výboru (1919).
- Od roku 1922 i nadále pracoval v divadle v Bari, Vinnyci, Bílé Cerkvi, na Donbasu a v Charkově.
- Přibližně od roku 1923 pobýval v Charkově, stal se aktivním účastníkem literárního života.
- Vstoupil do literární organizace Гарт (1923-25).
- Svá díla začal aktivně tisknout přibližně od roku 1924, kdy časopis *Червоний шлях* otiskl několik jeho novel („Хінська новела“, „Кров“ a další díla).
- Svá díla tiskl i v časopisech *Життя і революція*, *Валліте*.
- Později se stal jedním ze zakladatelů a tajemníkem literární organizace ВАПЛІТЕ (1925-28), členem literární organizace Пролітфронт (1930-31). Po likvidaci ВАПЛІТЕ u Ljubčenka zůstal archiv organizace, část korespondence, zvláště dopisy M. Chvylového.
- Ljubčenko byl blízkým přítelem M. Chvylového, přívržencem romantického vitalismu.
- Spolupracoval s časopisy *Валліте*, *Пролітфронт*, účastnil se příprav almanachu *Літературний ярмарок*.
- Na jaře roku 1933 Ljubčenko doprovázel M. Chvylového na cestě po hladových ukrajinských vesnicích. O této cestě Ljubčenko vyprávěl ve svých vzpomínkách nazvaných „Його таємниця“ věnovaných Chvylovému.
- Ljubčenko mnoho let sbíral materiály pro monografii o M. Chvylovém. Tyto zápisy jsou jedním z nejdokonalejších zdrojů o známém publicistovi a spisovateli.
- Ve 30. letech se Ljubčenkovi podařilo uniknout zatčení, ale jako umělec skončil. Ve 30. letech téměř nepublikoval, čas od času musel vystupovat se sebekritikou, uznat nacionalismus literární organizace ВАПЛІТЕ a svůj vlastní.
- Před válkou žil v Kyjevě.
- V době německé okupace se vrátil do Charkova, pracoval v novinách *Нова Україна*, až do té doby než pochopil, že se jedná o noviny spíše německé, hájící německé zájmy.
- Toto období svého života spisovatel zaznamenal ve svém deníku.
- Nějakou dobu se léčil v Charkově na univerzitní klinice.
- V roce 1943 Ljubčenko utekl před německým terorem do Lvova, kde byl zatčen gestapem.
- V roce 1944 byl propuštěn, odjel do Německa, tehdy již smrtelně nemocný. Zemřel v Německu v městečku Bad-Kissingen 25. 2. 1945.

Prozaická díla (abecedně)

1. В берегах
 - *Буремна путь*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
2. Вертеп
 - *Вона*. Державне видавництво України 1929.
3. Via dolorosa, Харків, 1926.
 - *Життя і революція*, 1926, č. 9.
4. Ворог, Харків, 1930.
5. Гайдар, степова легенда, Харків, 1925.
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 9.
 - *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Буремна путь*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
6. Гордійко, повідка.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 6.
 - almanach *Гарт*, 1924, č. 1.
 - *Гордійко*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
 - *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Буремна путь*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
7. Громадяни
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 27.
8. Два листи, 1928.

- *Вона*. Державне видавництво України, 1929.
- 9. Дні юності, повідка, Одеса-Харків, 1925.
 - *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Буремна путь*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
 - *Дні юності*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
- 10. Зяма, повідка.
 - *Зяма*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
 - *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Буремна путь*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
- 11. Із темного передпокою
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 11-12.
 - *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Буремна путь* Харків: Державне видавництво України, 1927.
- 12. Китайська новела, Харків, 1928.
- 13. Кострига, Харків, leden 1933.
 - *Комуніст*, 11. 1. 1933.
- 14. Кров, Гомель, říjen 1929.
- 15. Кукіль
 - *Кукіль*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
- 16. На село
 - *Знання*, 1925, č. 41.
- 17. На Тихому хуторі, епізод.
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 9.
 - *Кукіль*. Державне видавництво України, 1924
- 18. Незнані гості, úgryvek z románu.
 - *Валліте*, 1927, č. 2.
- 19. „Нечистий“
 - *Знання*, 1925, č. 7.
 - *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Буремна путь*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
 - *Нечистий*. Державне видавництво України, 1927.
- 20. № 2002
 - *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Всесвіт*, 1925, č. 3.
- 21. Образа, satirická próza.
 - *Валліте*, 1927, č. 4.
 - *Вона*. Державне видавництво України, 1929.
- 22. Оповідання про утечу
 - *Червоний шлях*, 1926, č. 11-12.
 - *Вона*. Державне видавництво України, 1929.
 - *Оповідання про утечу*. Харків: ДВУ, 1930 (2. vydání).
- 23. Проста історія, Харків, leden 1930.
 - *Проста історія*. Харків: ДВУ, 1930.
- 24. Танк, Харків, 1933.
- 25. Тихий хутір
 - *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Буремна путь*, Харків: ДВУ, 1927.
- 26. Чужі
 - *аlmanach Квартали*, 1924, č. 1.
 - *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.
 - *Буремна путь*. Харків: ДВУ, 1927.
 - *Кукіль*. ДВУ 1924
- 27. Хінська новеля
 - *Вона*. ДВУ 1929.
- 28. Хліб, Харків, červen 1933.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. Гордійко
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 6.
 - *аlmanach Гарт*, 1924, č. 1.
 - *Гордійко*, Харків: ДВУ, 1924.
2. Громадяни

- *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 27.
- 3. Зяма
 - *Зяма*. Харків: ДВУ, 1924.
- 4. Із темного передпокою
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 11-12.
- 5. На Тихому хуторі
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 9.
- 6. Чужі
 - *almanach Квартали*, 1924, č. 1.

Кукіль, ДВУ 1924

- {Чужі}
- {На Тихому хуторі}
- 7. Кукіль

Вона, ДВУ 1929

- 8. Вертеп
- 9. Образа
- 10. Оповідання про втечу
- 11. *Via dolorosa*
- 12. Хінська новеля
- 13. Два листи
- 14. Гайдар
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 9.
- 15. На село
 - *Знання*, 1925, č. 41.
- 16. „Нечистий“
 - *Знання*, 1925, č. 7.

Буремна путь, Харків: Книгоспілка, 1926.

- 17. Дні юності
 - {Гайдар}
 - {Зяма}
- 18. Тихий хутір
 - {Із темного передпокою}
 - {„Нечистий“}
 - {Чужі}
 - {Гордійко}
- 19. № 2002
- 20. Незнані гості
 - *Валліте*, 1927, č. 2.

Буремна путь, Харків: ДВУ, 1927 (2. vydání).

- {Дні юності}
- {Гайдар}
- {Зяма}
- {Тихий хутір}
- {Із темного передпокою}
- {„Нечистий“}
- {Чужі}
- {Гордійко}
- 21. В берегах

Вона, ДВУ 1929

- {Вертеп}
- {Образа}
- {Оповідання про втечу}
- {*Via dolorosa*}

{Хінська новеля}
{Два листи}

22. Проста історія
 - *Проста історія*. Харків: ДВУ, 1930.
23. Кострига
 - *Комуніст*, 1933, 11. 1.

Primární literatura I.

1. Любченко, Аркадій. *Буремна путь*. ДВУ, 1927.
2. Любченко, Аркадій. *Гайдар*. Харків: ДВУ, 1928
3. Любченко, Аркадій. *Дні юности*. ДВУ, 1927.
4. Любченко, Аркадій. *Зяма*. ДВУ, 1927.
5. Любченко, Аркадій. *Проста історія*. Харків: ДВУ, 1930.
6. Любченко, Аркадій. *Оповідання про утечу*. Харків: ДВУ, 1930.
7. Любченко, Аркадій. *Кукіль*. ДВУ, 1924.
8. Любченко, Аркадій. *Вибрані твори*. ДЛВ, 1937.
9. Любченко, Аркадій. *Вона*. ДВУ, 1929
10. Любченко, Аркадій. *Вертеп*. Краків – Львів: Українське видавництво, 1943.
11. Любченко, Аркадій. *Його таємниця*. Париж 1966.

Primární literatura II.

1. Любченко, Аркадій. *Гордійко*. 1924.
2. Любченко, Аркадій. *З яма*. 1924
3. Любченко, Аркадій. *Кукіль*. 1925.
4. Любченко, Аркадій. *Буремна путь*. 1926.
5. Любченко, Аркадій. *Нечистий*. ДВУ 1927.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 3.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 4.
4. Видашенко, Наталія. „Синтезатор ідей М. Хвильового“. *Дивослово*, 2003, ч. 9.

Sekundární literatura II.

1. Белецкий, А. „Аркадий Любченко (передмова)“. In А. Любченко. *Далекие и близкие*. Украинский Рабочий, 1927.
2. Шерех, Ю. „Копір нестримних палахтінь“. *Березіль*, 1992, ч. 1.
3. Чечвянський, В. „Дружній шарж: А. Любченко. Віа Долороза.“ *Літературна газета*, 1934, ч. 11 (12. 4).

Recenze na knihu *Зяма*. Харків: ДВУ, 1924.

4. АРД. *Рабчий клуб*, 1925, ч. 6-7.
5. Д.М. *Червоний шлях*, 1925, ч. 1-2.

Recenze na knihu *Кукіль*. Харків: ДВУ, 1925.

6. Г. К. *Нова громада*, 1925, ч. 8.
7. Дніпровський. *Червоний шлях*, 1925, ч. 1-2.
8. Чухрай, Д. *Більшовик*, 1924, ч. 267 (23. 11).

Recenze na knihu *Буремна путь*. Харків: Книгоспілка, 1926.

9. Василенко, В. *Червоний Шлях*, 1926, ч. 3.
10. Дніпровський. *Культура і побут*, 1926, ч. 10.
11. Д. Т. *Пролетарська Правда*, 1926, ч. 77 (1387), 6.4.
12. Якубовський, Ф. *Життя і революція*, 1926, ч. 9.

Recenze na knihu *Дні юности*. Харків: ДВУ, 1927.
13. Ладен О. *Молодняк*, 1927, č. 3.

Majskij Mychajlo (1889-1960)

- prozaik, folklorista
- Vlastním jménem Mychajlo Semenovyč Bulhakov.
- Narodil se 3. 6. 1889 ve městě Hajvoron, nyní Kurská oblast.
- Jeho otec pracoval jako bednář v lihovarech.
- Když bylo Majskému osm let, otec s rodinou odjel do lihovaru ve vsi Bratenyca na Bohoduchovsku, poté do vesnice Dovžyk na Charkovsku.
- V Bratenyci Majskij ukončil vesnickou školu, čímž skončilo jeho formální vzdělání.
- Ve třinácti letech ho rodiče dali do učení ke kramáři. Za rok odtud Majskij utekl zpátky domů. Otec ho dal do učení k barvíři, kde zůstal do roku 1913.
- V době první světové války musel narukovat.
- Od roku 1915 do únorové revoluce pracoval jako soustružník na Charkovském závodě na výrobu parních lokomotiv.
- Účastnil se občanské války.
- Jeho literární činnost začala v roce 1920, kdy v novinách *Пролетарій* v Charkově otiskl svůj první fejeton psaný rusky. V témže roce opublikoval několik drobných povídek v ruštině i v ukrajinštině. Od roku 1923 psal výlučně ukrajinsky. První sbírku opublikoval v roce 1925 pod názvem *Ніч*.
- Byl členem literární organizace Авангард, Гарт (pracoval zde jako odpovědný tajemník), ВАПЛІТЕ, Пролеткульт (pracoval zde jako odpovědný tajemník), ВУСПП.
- Pracoval v novinách *Вісті*.
- Po 2. světové válce pracoval v Charkovském chemickém institutu.
- Zemřel 31. 12. 1960 v Charkově.

Prozaická díla (abecedně)

1. Борг
 - *Культура і побут*, 1924, č. 7.
2. Вітер над болотами
 - *Всесвіт*, 1925, č. 22-23.
3. Казка залізної птиці
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 37.
4. Ніч, повідка
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 7
 - *Ніч*. Харків: Книгоспілка, 1925.
5. Творці білого міста, етюд.
 - *Культура і побут*, 1926, č. 32, č. 33.
6. Учитель Вагута, повідка.
 - *Всесвіт*, 1925, č. 7.
 - *Ніч*. Харків: Книгоспілка, 1925.
7. Хлопчик
 - sborník *Плуг*, 1922, 15.4.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Хлопчик
 - sborník *Плуг*, 1922, 15.4.
2. Казка залізної птиці
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 37.
3. Борг
 - *Культура і побут*, 1924, č. 7.
4. Ніч
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 7.
5. Учитель Вагута

- *Всесвіт*, 1925, č. 7.
- 6. Вітер над болотами
 - *Всесвіт*, 1925, č. 22-23.

Ніч, Харків: Книгоспілка, 1925.

{Ніч}
{Учитель Вагута}

- 7. Творці білого міста
 - *Культура і побут*, 1926, č. 32, č. 33.

Primární literatura II.

1. Майський, Михайло. *Ніч*. 1925.
2. Майський, Михайло. *Творці білого міста*. 1927.
3. Майський, Михайло. *Індустріальні етюди*. 1930.
4. Майський, Михайло. *Іспит*. 1930.
5. Майський, Михайло. *Новели*. 1930.
6. Майський, Михайло. *Злочин старого майстра*. 1931.
7. Майський, Михайло. *Косминина проблема*. 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 3.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 4.

Sekundární literatura II.

Recenze na knihu *Ніч*. Харків: Книгоспілка, 1925.

1. Ард. *Робочий клуб*, 1926, č. 5.
2. С, В. *Культура і побут*, 1925, č. 45.
3. Довгань, К. *Життя і революція*, 1925, č. 12.
4. Д., М. *Червоний шлях*, 1925, č. 10.
5. Коваленко, Б. *Пролетарська Правда*, 1926, č. 15 (1325), 20.1.
6. Кулінич, М. *Нова громада*, 1925, č. 18-19.
7. Скіф. *Комсомолец України*, 1925, č. 5, 11. 12.

Maluckyj Fedir (1900-1988)

- básnik, prozaik
- Fedir Muchajlovyc Maluckyj se narodil 1. 3. 1900 ve vsi Dolobyčiv na Cholmsku (dnešní Polsko).
- Během první světové války se evakoval na Naddněperskou Ukrajinu, kde zůstal.
- Po zakončení Kyjevského institutu lidové osvěty v roce 1928 se začal věnovat literární tvorbě.
- Pracoval jako učitel na Kubáni.
- Byl členem literárních organizací Західна Україна, ЛОКАФ, Плуґ.
- V roce 1933 se stal obětí nezákonných represálií.
- Účastnil se druhé světové války.
- Zemřel 21. 7. 1988 v Kyjevě.

Primární literatura II.

1. Малицький, Федір. *Бистрий Буг*. 1931.
2. Малицький, Федір. *На панських ланах*. 1931.
3. Малицький, Федір. *Коллективними шляхами*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 3.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 4.

Sekundární literatura II.

1. Гнатюк, М. „Федір Малицький“. In Федір Малицький. *Бистрихй Буг*. Київ 1966.
2. Дмитерко, Л. „Жагуче серце поета“. In Федір Малицький. *Грози над смереками*. Київ 1966.
3. Дубина, М. „З виру життя“. In Федір Малицький. *Тих днів не забути*. Київ 1986.

Marfijevč Mykola (1898-1967)

- básník, prozaik
- Mykola Ivanovyč Marfijevč se narodil 20. 3. 1898 ve vsi Ispas, dnešní Vyžnycký okres Černivecké oblasti.
- Pracoval v bukovinském tisku.
- V roce 1920 zakončil Černivecký učitelský seminář, pracoval jako učitel v rodné vesnici.
- Za účast v revolučním hnutí byl pronásledován rumunskou okupační vládou, byl uvězněn.
- V roce 1924 emigroval na východní Ukrajinu.
- Přednášel na kyjevských vysokých školách.
- První sbírka básní *Між верхами* mu vyšla v roce 1922.
- Náležel do literární organizace Західна Україна.
- Účastnil se druhé světové války.
- Ve 30. letech se stal obětí nezákonných represálií.
- V roce 1957 byl rehabilitován.
- Zemřel 2. 9. 1967 v Kyjevě.

Primární literatura I.

1. Марфієвич, Микола. *Проти бояр*. 1929.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ: 1988, díl 3.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl. 4.

Sekundární literatura II.

1. Погребенник, Ф. „Микола Марфієвич“. *Жовтень*, 1958, č. 3.
2. Дубина, М. „До щастя, до блискучих зір...“. *Вітчизна*, 1975, č. 4.

Mohyljanskyj Mychajlo (1873-1942)

- spisovatel, publicista, literární vědec, literární kritik, překladatel
- pseudonymy a kryptonymy: Mych. Andrijko, Valerian Čubynskyj, T. Maksymovyč, An. Lebedynskyj, M. Russobtovskyj, M. M., M. A, P. Čubskyj
- Narodil se 4. 12. 1873 v Černihově v rodině právníka.
- Zde vystudoval klasické gymnázium.
- V roce 1899 ukončil právnickou fakultu Petrohradské university.
- Jeho duchovním učitelem byl M. Drahomanov.
- Mohyljanskyj byl členem petrohradského spolku Союз боротьби за визволення робітничого класу.
- Účastnil se činnosti organizace pomoci politickým vězňům a vyhnancům Червоний хрест.
- V roce 1899 byl zatčen a po několikaměsíčním věznění byl vyslán do Černihova, kde přebýval pod dohledem policie.
- První díla napsal v ruštině v 90. letech 19. století.
- Jako spisovatel o sobě dal vědět nejprve svými ruskými dramaty („Мираж“ - 1902, „Тина“ - 1904, „Усталые“ - 1906) a kritickými pracemi. Snažil se popularizovat ukrajinskou literaturu.

- Stal se spoluautorem „Нового Енциклопедичного словника“. Zde se vyskytují zvláště jeho články o M. Verbyckém, V. Vynnyčenkovi, M. Voroném, L. Hlibovovi, M. Drahomanovi, V. Zabilovi, M. Zaňkovecké, M. Kocjubynském, P. Myrném, O. Olesovi.
- Přátelil se s M. Kocjubynským. Toto přátelství bylo velmi významné, neboť M. Kocjubynskij ho přivedl k tvorbě v ukrajinštině. Jeho první povídky se začaly objevovat v *ЛНВ* a *УХ*.
- V roce 1916 vyšla v Petrohradě sbírka povídek *Оповідання*.
- V letech 1904-17 pracoval v horoďanském zemstvu Černihovské gubernie (jako soudce z lidu, od roku 1913 smírčí soudce).
- V roce 1923 se vrátil z Petrohradu na Ukrajinu.
- Vystupoval s literárně-vědnými a kritickými pracemi v časopisech *Червоний шлях*, *Життя і революція*, *Нова громада* a v novinách.
- Byl blízký neoklasikům, kritizoval vulgárně-sociologický přístup k literatuře.
- V literární diskusi 1925-28 podpořil pozici M. Chvylového.
- Od roku 1926 byl zbaven možnosti tisknout svá díla.
- Ve 20. a na počátku 30. let byl vedoucím komise zabývající se prací nad biografickým slovníkem ukrajinské AV. Když bylo v roce 1933 likvidováno historicko-filologické a sociálně-ekonomické oddělení ukrajinské AV, svou práci skončila i komise pro vytváření „Біографічного словника українських діячів“. Mohyljanskij byl propuštěn za styky s „nepřáteli sovětské vlády“.
- V souvislosti s represemi vůči jeho rodině (poprava jeho dcery Ladí v roce 1937 a vyhnanství syna Dmytra) byl nucen opustit Kyjev.
- Ve 30. letech až do počátku druhé světové války žil v Dněpropetrovsku v rodině dcery Iryny.
- Zemřel 22. 3. 1942 ve vsi Bolšaja Murta Krasnodarského kraje v evakuaci. Zde byl i pohřben.

Prozaická díla (abecedně)¹⁰⁸

1. Вбивство, povídka.
 - *Червоний шлях*, 1926.
2. Честь¹⁰⁹, román, 1929.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Вбивство, povídka.
 - *Червоний шлях*, 1926.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, díl 3.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 5.

Sekundární literatura II.

1. Шевчук, В. „Могилянські. Забута письменницька родина України“. *Україна*, 1988, č. 27.
2. Шумило, Н. „Талант глибокий, багатогранний“. *Літературна Україна*, 1989, 6. 7.
3. Шумило, Н. „Життя людське – храм а не морг!“. *Вітчизна*, 1990, č. 1.
4. Курас, Г. - Сарбей, В. - Степанець, Г. „Михайло Могилянський і його недрукована розвідка про М. Коцюбинського“. *Слово і час*, 1990, č. 12.
5. Шумило, Н. „Могилянський“. *Літературна панорама*. Київ 1990.

Mychajlyčenko Hnat (1892-1919)

- básník, prozaik, politik, ilustrátor
- pseudonymy: Ihnatij Mychajlyč, Hnatko, H. M., I. M., Hen. Brat, Hennadij Brat, Mychajlyč (pod těmito pseudonymy tiskl své články, fejetony, črty převážně v novinách *Боротьба*)

¹⁰⁸ Většina jeho literárních děl se dochovala v rukopisech.

¹⁰⁹ Román, přestože nebyl v té době publikován, zde uvádím, neboť na sebe upoutal pozornost „vnitřních“ recenzentů a komentáře týkající se tohoto románu se dokonce objevily v tisku.

- Hnat Vasylovych Mychajlyčenko se narodil 9. 10. 1892 ve vsi Studenka v bývalé Kurské gubernii (nyní součást vesnice Myropillja Krasnopolského okresu Sumské oblasti) v zámožné venkovské rodině Vasyly Hnatovyče Mychajlyčenka a Julianije Ivanivny rozené Hončarenko, ve které bylo mnoho dětí (Ivan, Maryna, Hnat, Mychajlo, Jefrosynije).
- Mychajlyčenko vychodil místní dvojtřídku, kterou ukončil v roce 1907. Poté vstoupil do felčarské školy v Kursku, ale brzy odtud odešel.
- Studoval na Charkovské zemědělské škole (1908-1912), odkud byl za spojení s revolučními kroužky vyloučen. Přestoupil na Moskevskou zemědělskou školu.
- Debutoval v roce 1911 poezií.
- Studoval moskevskou národní universitu Šaňavského, ale nedokončil ji, neboť v roce 1914 byl povolán k vojenské službě k pěšímu pluku v Zamosti.
- Z carské armády na jaře 1914 zběhl do Haliče. V létě 1914 se nelegálně vrátil do Charkova a v lednu 1915 byl za účast v charkovské organizaci levých eserů zatčen. Uvězněn byl zpočátku v Charkovské guberniální věznici, později byl převeden do věznice na Cholodné hoře. Zde těžce onemocněl a ocitl se ve vězeňské nemocnici. V prosinci roku 1915 proběhl soudní proces. Mychajlyčenko byl odsouzen vojenským soudem k šesti letům vyhnanství a doživotnímu nucenému pobytu na Sibiři. Byl poslán do vesnice Tulupje Irkutské gubernie Nyžněudinského okresu.
- V charkovské věznici začala jeho prozaická literární dráha. Zde se účastnil přípravy rukopisného časopisu *За гратами*. Zde také napsal svou první povídku „Погроза невідомого“ (1916).
- Po únorové revoluci 1917 se vrátil na Ukrajinu.
- Byl ideologem a jedním z vedoucích představitelů levého křídla УПРС. V srpnu roku 1919 se УПРС začala nazývat УКП (боротьбистів).
- V lednu roku 1918 byl za příslušnost k levým eserům spolu s jedenácti jinými členy ÚV УПСР zatčen Centrální Radou. Zachránil ho vstup vojska Muravjova do Kyjeva.
- Znovu byl zatčen hejtmanskou vládou, seděl v Lukjaniivské věznici, ale podařilo se mu utéci. Přebýval nelegálně na Kruči (dům nad Dněprem, blízko Vydubeckého kláštera).
- Po vyhnání německých interventů z Ukrajiny organizoval vydavatelství Товариство українських письменників, stanul v čele redakční rady prvního sovětského literárně-uměleckého časopisu *Мистецтво*. Podporoval vydání časopisu *Музагет*. Po ustanovení sovětské vlády s ní aktivně spolupracoval.
- Spolu s V. Ellanem-Blakytným byl spoluredaktorem kyjevských novin *Боротьба*, které byly založeny 23. 2. 1918 jako orgán Ukrajinské strany socialistů-revolucionářů (levého křídla). Zde pracoval do 23. 4. 1919, kdy stanul v čele dvoutýdeníku *Прийдешнє*. Připravoval k vydání almanach *Зшитки боротьби*. Spolu s V. Ellanem-Blakytným redigoval knihu *Культура пролетаріату*, uspořádal a redigoval sborník o Bohdanovi Oleksandru Zarudném, knihu A. Zalyvčého *З літ дитинства. Новели*, redigoval a ilustroval sbírku děl V. Čumaka *Засніє*.
- Byl krátkodobě (od května 1919) národním komisařem vzdělání USSR.
- Spolu s V. Zatonským, O. Šumským patřil do skupiny, která překročila polské hranice, aby napomohla Haličanům v povstání. Úmysl se nepovedl. Mychajlyčenko se těžce raněný vrátil do Kyjeva, který brzy okupovali děnikinci. Znovu se ocitl na Kruči, kde probíhala nelegální politická a literární shromáždění.
- 20. 11. zde proběhlo zasedání literární skupiny. Po jeho ukončení zde zůstal Mychajlyčenko a V. Čumak. Nad rámem sem přijelo auto děnikinské kontrarozvědky. Mychajlyčenka a Čumaka zatkli a zastřelili. Kde a za jakých okolností není známo.
- Bolševici nejprve uznávali Mychajlyčenka jako zakladatele ukrajinské sovětské literatury, ale později jeho dílo vyloučili a zakázali, dokonce i po Stalinově smrti.

Prozaická díla (abecedně)

1. **Блакитний роман**, román, 1918-19.
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 1.
 - *Блакитний роман*. Харків: Всеукраїнське Державне Видавництво, 1921.
2. **В розстанні**
 - *Новелі*. Харків: Всеукрлітком, 1922.
3. **Дівча**
 - *Новелі*. Харків: Всеукрлітком, 1922.
4. **Дівчина**
 - *Новелі*. Харків: Всеукрлітком, 1922.
5. **Забив**
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 1.
6. **Зацвіла моя люба**
 - *Зори грядущего*, 1922, č. 2.

7. Крик, шкіц
 - *Мистецтво*, 1919, č. 3. (pod pseudonymem Ihnatij Mychajlyč)
8. Крок
 - *Плужанин*, 1926, č. 11.
9. Маленька Докійка
 - *Новелі*. Харків: Всеукраїнське видавництво, 1922.
10. Місто, шкіц.
 - *Мистецтво*, 1919, č. 1. (pod pseudonymem Ihnatij Mychajlyč)
 - *Художні твори*. Державне видавництво України, 1929.
11. На річці мережаній
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 1.
12. Непарна рукавичка
 - *Новелі*. Харків: Всеукраїнське видавництво, 1922.
13. Огонь моїх очей
 - *Новелі*. Харків: Всеукраїнське видавництво, 1922.
14. Повія (z cyklu „Місто“)
 - *Мистецтво*, 1919, č. 2. (pod pseudonymem Ihnatij Mychajlyč)
 - *Новелі*. Харків: Всеукраїнське видавництво, 1922.
15. Поцілунок
 - *Новелі*. Харків: Всеукраїнське видавництво, 1922.
16. Старчиха
 - *Плужанин*, 1926, č. 11.
17. Чуже свічадо, акварельні плями.
 - *Музагет*, 1919, č. 1-3. (pod pseudonymem Ihnatij Mychajlyč)

Prozaická díla (chronologicky)

1. Місто
 - *Мистецтво*, 1919, č. 1.
2. Повія
 - *Мистецтво*, 1919, č. 2.
3. Крик
 - *Мистецтво*, 1919, č. 3.
4. Чуже свічадо
 - *Музагет*, 1919, č. 1-3.
5. Блакитний роман
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 1.
 - *Блакитний роман*. Харків: Всеукраїнське Державне Видавництво, 1921.
6. Зацвіла моя люба
 - *Зори грядущего*, 1922, č. 2.
7. На річці мережаній
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 1.
8. Забив
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 1.

Новелі. Харків: Всеукраїнське видавництво, 1922.

9. Дівча
10. Дівчина
11. Поцілунок
12. Непарна рукавичка
{Повія}
13. Маленька Докійка
14. Огонь моїх очей
15. В розстанні
16. Старчиха
 - *Плужанин*, 1926, č. 11.
17. Крок
 - *Плужанин*, 1926, č. 11.

Primární literatura I.

1. Михайличенко, Гнат. *Новелі*. Харків: Всеукраїнком, 1922.
2. Михайличенко, Гнат. *Твори*. 1929.
3. Михайличенко, Гнат. *Художні твори*. Харків 1929.

Primární literatura II.

1. Михайличенко, Гнат. *Історія одного замаху*. Одеса 1918.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 3.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 4.
4. Гадзінський, Володимир. „Символіка ‘Блакитного роману’“. In Володимир Гадзінський. *Фрагменти стихії*. Держвидав України 1927.
5. Зеров, М. „Гнат Михайличенко“. *Книгар*. 1919, č. 28.
6. Мовчан, Раїса. „Гнат Михайличенко і його проза“. *Київська старовина*. 2000, č. 4.
7. Приходько, Інна. „Слово з-між рядків смертного присуду“. In *Українське слово*. Ed. Яременко, Василь-Федоренко, Євген. Київ: Видавництво Рось, 1994. діл 4.

Sekundární literatura II.

1. Жулинський, М. „Хай вічно духом пломеніє“. *Літературна Україна*, 1987, 17. 12.
2. Йогансен, М. „Еротизм у новій українській поезії. (‘Онан’ Поліщука, ‘Блакитний роман’ Гн. Михайличенка)“. *Жовтень*, 1921.
3. Коряк, В. „Перші хоробрі. Пам’яті Михайличенка, Чумака, Еплана“. *Комсомолец України*, 1926, č. 162, 4.12.
4. Мельник, В. „Боротьбист. Нарком. Символіст“. *Літературна Україна*, 1992, 2. 11.
5. Приходько, І. „Гнат Михайличенко“. In І. Приходько. *Письменники радянської України. 20-30 роки*. Київ 1989.
6. Трипільський, Стефан. „До питання характеристики творчості Гната Михайличенка“. *Зоря*, 1927, č. 10-11.
7. Шевчук, В. „Яскраво суперечливий“. *Україна*, 1988, č. 2.

Mykytenko Ivan (1897 — 1937)

- прозаїк, драматик, бászник, publicista, literárni kritik, organizátor literárniho žívota na Ukrajině
- pseudonymy: P. Buň, A. Pochmuryj, Z. Nykytenko
- Ivan Kindratovyč Mykytenko se narodil 6.9. 1897 v rodině středního rolníka, která žila v městečku Rivne Chersonské gubernie (nyní Kirovohradská oblast).
- Od malička pracoval v otcově hospodářství a nechával se najímat na práci na panském statku.
- Chodil do dvouleté ministerské školy, po jejímž ukončení v roce 1911 vstoupil do Chersonského vojensko-felčarského učiliště.
- V prosinci roku 1914 byl jako sedmnáctiletý „pomocník lékaře“ odvelen na západní frontu.
- Účastnil se činnosti revolučního plukovního výboru, byl zvolen jeho členem ve dnech únorové revouce¹¹⁰. Za tři roky se těžce nemocný, s omrzlými nohama vrátil z fronty. Psal se březen roku 1918.
- Po uzdravení aktivně bojoval proti tyfu ve vesnicích Jelysavethradské oblasti, vedl „líkpunkt“ ve vsi Nečajivci (1920-22) a také psal verše a krátké divadelní hry. Zde se projevil jeho zájem o divadlo. Vytvořil zde spolu s místní mládeží a učiteli dramatický kroužek, který hrál dramata Kropyvnyckého, Karpenka-Karého, O. Ostrovského.
- V roce 1922 nečajivský výbor nezámožných vesničanů vyslal Mykytenka na studia do Oděského lékařského institutu. V tomto roce začalo tzv. „oděské období“ Mykytenkova života (1922-1926).

¹¹⁰ Tyto události umělecky zpracoval ve své poslední hře „Як сходило сонце“.

- Zároveň se studiem pracoval z pověření stranické organizace institutu jako propagátor na závodě Blagojeva, spolupracoval s oděskými novinami *Червоний степ*, v oděském dramatickém divadle.
- V Oděse se stal členem literárního sdružení *Потоки Октября*.
- V místních novinách a časopisech se začaly objevovat jeho první publikace (verše, fejetony, črty, povídky a články) buď pod vlastním jménem nebo pod pseudonymy P. Buň, A. Pochmuryj, Z. Nykytenko.
- Prvním opublikovaným dílem Mykytenka byla báseň „Сьогодні свято“ napsaná u příležitosti 5. výročí Říjnové revoluce. Báseň vyšla v oděských novinách *Известия* (1922).
- Mykytenko začal v této době psát i drobnou prózu (povídky „Гордій“ (1923), „Більшовики“ (1923), „У вершині“ (1923), „Нуник“ (1923)). Tyto povídky se staly součástí cyklu „Етюди червоні“, které se staly součástí první autorovy prozaické sbírky *На сонячних гонах* (1926).
- Mykytenko v Oděse vedl filiálku literární organizace *Гарт* (do roku 1926).
- V prosinci roku 1926 odjel do Charkova, kde v roce 1927 ukončil Charkovský lékařský institut.
- V říjnu roku 1927 se seznámil s H. Barbussem.
- V červenci roku 1928 se seznámil v Charkově s M. Gorkým.
- Byl odpovědným redaktorem časopisu *Червоний шлях*.
- Na jaře roku 1928 v Moskvě proběhl Všesvazový sjezd proletářských spisovatelů. Mykytenko zde vystoupil jako jeden z iniciátorů a zakladatelů ВОАППУ - prvního všesvazového sdružení proletářských spisovatelů různých národností, různých republik.
- Účastnil se příprav prvního Všeukrajinského sjezdu proletářských spisovatelů. Byl mezi těmi, kteří podepsali Manifest prvního Všeukrajinského sjezdu proletářských spisovatelů.
- V listopadu až prosinci roku 1928 cestoval po Německu a Československu¹¹¹.
- Účastnil se organizační schůze Svazu proletářských spisovatelů Německa, vystoupil na dělnických setkáních Berlína.
- Účastnil se aktivně druhé Mezinárodní konference revolučních spisovatelů v roce 1930, která se odehrála v Charkově.
- Mykytenko byl aktivním účastníkem „bojů“, které se točily na literární frontě na konci 20. a na počátku 30. let. V těchto bojích se řídil direktivami strany týkajícími se ideové čistoty sovětské literatury, ostře vystupoval proti nepřátelským ideologiím, bojoval za posílení politické výchovy tzv. „popučíků“ a literární mládeže. Kritizoval „vaplitánské“ lídry, bojoval za hegemonii proletářské literatury.
- Aktivně se účastnil boje za vytvoření Svazu sovětských spisovatelů. Byl členem organizačního byra, které po likvidaci ВУСПП a dalších organizací (1932) během dvou let (do roku 1934) řídilo literární život v republice a připravovalo první sjezd sovětských spisovatelů Ukrajiny. Jako delegát na sjezdu vystoupil s jedním z nejzásadnějších příspěvků, objasnil statut nové organizace, její úkoly a strukturu.
- Byl zvolen členem Prezidia Všesvazového a Ukrajinského svazu spisovatelů.
- Ve 30. letech získal Mykytenko značný úspěch svými divadelními hrami, které byly ideologicky velmi pravověrné. Jeho hry se hrály nejen na Ukrajině, ale například i v Moskvě, Leningradu, Novosibirsku, Minsku, Baku, Taškentu a dalších městech.
- V posledních letech života vystupoval převážně se svými dramaty (komedie „Соло на флейті“ (1933 - 1936), „Дні юності“ (1935 - 1936); historické drama „Маруся Шурай“ (1934), hrdinské drama „Як сходило сонце“ (1937)).
- Často pobýval na Donbase, v Dnipropetrovsku, Oděse, Vinnyci.
- V červnu-červenci roku 1935 se v Paříži konal Mezinárodní antifašistický kongres spisovatelů na obranu kultury. Mykytenko byl předsedou ukrajinské delegace a vystoupil s příspěvkem nazvaným „Нація і культура“.
- V roce 1937 (4. 10.) se stal obětí nezákonných represálií.¹¹²

Prozaická díla (abecedně)

1. Антонів огонь
 - *Життя і революція*, 1927, č. 1,2.
 - *Вуркагани*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
2. Більшовики, povídka cyklu „Етюди червоні“, Одеса, podzim 1923.
 - *Южний селянин*, 1923, 3. 11.
3. Без пристановища, povídka cyklu „Етюди червоні“.
 - *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
4. Брати, povídka.
 - *Гарт*, 1927, č. 1.

¹¹¹ Tyto cesty ho inspirovaly k napsání knihy reportáží „Голуби миру“ (1929).

¹¹² Nalezla jsem i informaci, že se Mykytenko zastřelil (Багрянний Іван. *Під знаком Скорпіона*. Київ: Видавництво Смолоскип, 1994, s. 99).

- *Брати*. ВУСПП, 1927.
- *Вуркагани*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
- *Брати*. Харків - Київ: Література і мистецтво - Масова бібліотека художньої літератури, 1934.
- 5. Бригада негайної допомоги
 - *Тринадцята весна*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
- 6. Будні, повідка.
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 8-9.
 - *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 7. Витяг із протоколу, повідка.
 - *Всесвіт*, 1925, č. 14.
 - *Вуркагани*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
- 8. Вуркагани, повість, Харків, 1927.
 - *Вуркагани*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
- 9. Гавриїл Кириченко – школяр, повість.
 - *Вуркагани*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
- 10. Номо сум (Людина), повідка.
 - *Вуркагани*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
- 11. Гордій (Байкструк), повідка циклу „Етюди червоні“, Одеса, podzim 1923.
 - *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 12. Диктатура, повість, јаго 1929.
 - Харків: Література і мистецтво, 1934, 3. vydání.
- 13. Дмитро, повідка.
- 14. З гарячих днів (Марійка), повідка циклу „Етюди червоні“, 1924.
 - *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 15. Кадильниця, 1926-27.
- 16. Кляси в борні і в документах
 - *Тринадцята весна*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
- 17. Між кучугурами, повідка циклу „Етюди червоні“.
 - *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 18. Над морем, повідка.
 - *Вуркагани*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
- 19. На сонячних гонах, повідка циклу „Етюди червоні“, Одеса, koniec roku 1923 - počátek roku 1924.
 - *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 20. Нуник, повідка циклу „Етюди червоні“, Одеса, 1923.
 - *Известия*, 1923, 7. 11.
 - *Жовтневий збірник*, 1924.
 - *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 21. „Прихвирія“
 - *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 22. Так згоріли боги
 - *Тринадцята весна*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
- 23. Тринадцята весна
 - *Тринадцята весна*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
- 24. У вершині, повідка циклу „Етюди червоні“, Одеса, 1923.
 - *Известия*, 1923, 12. 12.
 - *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
- 25. Шинка, повідка.
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 1.
- 26. Штабісти, розділ з роману.
 - *Штабісти*. Радянська література, 1934.
- 27. Хто і куди?
 - *Тринадцята весна*. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Більшовики
 - *Южный селянин*, 1923, 3. 11.
2. Нуник
 - *Известия*, 1923, 7. 11.
3. У вершині
 - *Известия*, 1923, 12. 12.
4. Будні

- *Червоний шлях*, 1924, с. 8-9.
- 5. **Витяг із протоколу**
 - *Всесвіт*, 1925, с. 14.
- 6. **Антонів огонь**
 - *Життя і революція*, 1927, с. 1,2.
- 7. **Брати**
 - *Гарт*, 1927, с. 1.
 - *Брати*. ВУСПП, 1927.
- 8. **Шинка**
 - *Червоний шлях*, 1927, с. 1.
- 9. **Диктатура**
 - *Диктатура*. Харків: Література і мистецтво, 1934, 3. vydání.
- 10. **Штабісти**
 - *Штабісти*. Радянська література, 1934.

На сонячних гонах. Харків: Державне видавництво України, 1926.

- {Нунік}
- {У вершині}
- 11. **На сонячних гонах**
 - {Гордій (Байстриук)}
- 12. **З гарячих днів (Марійка)**
- 13. **Між кучугурами**
- 14. **Без пристановища**
 - {Будні}
- 15. **„Пририхvirія“**

Вуркагани. Харків: Державне видавництво України, 1928.

- {Антонів огонь}
- {Брати}
- {Витяг із протоколу}
- 16. **Вуркагани**
- 17. **Гавриіл Кириченко – школяр**
- 18. **Ното sum (Людина)**
- 19. **Над морем**

Тринадцята весна. Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.

- 20. **Хто і куди?**
- 21. **Бригада негайної допомоги**
- 22. **Так згоріли боги**
- 23. **Кляси в борні і в документах**
- 24. **Тринадцята весна**
- 25. **Дмитро**
- 26. **Кадильниця**

Primární literatura I.

- 1. **Микитенко, Іван.** *На сонячних гонах.* Харків: Державне видавництво України, 1926
- 2. **Микитенко, Іван.** *Кадильниця.* 1926-27.
- 3. **Микитенко, Іван.** *Вуркагани.* Харків: Державне видавництво України, 1928.
- 4. **Микитенко, Іван.** *Тринадцята весна.* Харків - Київ: Література і мистецтво, 1932.
- 5. **Микитенко, Іван.** *Диктатура.* Харків: Література і мистецтво, 1934 (3. vydání).
- 6. **Микитенко, Іван.** *Диктатура.* Держлітвидав, 1957.
- 7. **Микитенко, Іван.** *Вибрані твори.* Київ: ДВХЛ, 1957.
- 8. **Микитенко, Іван.** *Кадильниця.* Київ: ДВХЛ, 1959.
- 9. **Микитенко, Іван.** *Брати. Вуркагани.* Київ: Ранок - ДВХЛ, 1963.
- 10. **Микитенко, Іван.** *Зібрання творів у шести томах.* Київ: Видавництво Наукова думка, 1964.
- 11. **Микитенко, Іван.** *Ранок.* Київ: Дніпро, 1966.
- 12. **Микитенко, Іван.** *Диктатура.* Київ: ВХЛ Дніпро, 1967.
- 13. **Микитенко, Іван.** *Вибрані твори.* Київ: ДХЛ Дніпро, 1977.
- 14. **Микитенко, Іван.** *Твори в чотирьох томах.* Київ: ВХЛ Дніпро, 1982.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Nakladatelství Libri, 2001.
3. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
4. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
5. Айзеншток, І. „Еволюція письменника“. *Червоний шлях*, 1928, č. 5-6.
6. Сиротюк, М. Й. *Іван Микитенко*. Київ: ДВХЛ, 1959.
7. Сиротюк, Микола. „Слово про митця“. In *Іван Микитенко. Зібрання творів у шести томах*. Київ: Видавництво Наукова думка, 1964, діл 1.
8. Шаблійовський, Євген. „Іван Микитенко: 'письменник, патріот, інтернаціоналіст'“. In *Іван Микитенко. Твори в чотирьох томах*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1982.

Sekundární literatura II.

1. „Еволюція письменника“. *Червоний шлях*, 1928, č. 5-6.
2. Айзеншток, І. „Іван Микитенко“. *Красное слово*, 1928, č. 8.
3. Гасвський, Степан. „Літературний крій і шитво. (Аналіза Микитенкового оповідання 'Брати')“. *Плужанин*, 1927, č. 9-10.
4. Доленго, М. „Іван Микитенко“. *Критика*, 1928, č. 5.
5. К. Б. „До робітничої тематики. (Іван Ле: 'Ритми шахтюрки'. – Іван Микитенко: 'Брати'. Бібліотека ВУСПГ'у)“. *Літературна газета*, 1927, č. 13 (26.9).
6. Текучан, А. „Ще раз про наше сьогодні“. *Молодняк*, 1928, č. 2.

Recenze na knihu *На сонячних гонах*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

7. Дніпровський, Ів. *Культура і побут*, 1926, č. 11.
8. Лебідь, А. *Життя і революція*, 1926, č. 4.
9. Сірий, Дорош. *Селянський будинок*, 1926, č. 11.
10. Щупак, С. *Пролетарська Правда*, 1926, č. 113 (1423), 20.5.

Мynko Vasyľ (1902-1989)

- dramatik, prozaik
- Vasyľ Petrovyč Mynko se narodil 14. 1. 1902 ve vsi Mynkivka ve Valkivském okrese na Charkovsku v rodině vesničana.
- Mynko byl aktivním funkcionářem sovětských porevolučních orgánů na vesnici, později organizátorem prvních kolchozů.
- Od roku 1922 studoval Charkovský zemědělský institut.
- V mládí byl na Charkovsku členem revolučního výboru a výkonného výboru.
- Pracoval v redakcích různých časopisů a novin Charkova a Kyjeva.
- Své první dílo – divadelní hru „Купала“ opublikoval v roce 1924.
- Od roku 1926 byl členem literární organizace Плуг.
- Dva roky studoval Charkovský institut lidové osvěty.
- Účastnil se druhé světové války.
- V letech 1946-50 byl vedoucím oddělení redakce novin *Радянська Україна*.
- Zemřel 30. 1. 1989 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Аліма, povídka.
 - *Плужанин*, 1927, č. 11-12.
2. Власть на місцях, povídka.
 - *Плужанин*. 1927.
 - almanach *Плуг*, 1927, č. 3.
3. Дарунок п'яної ночі, povídka.
 - *Нова громада*, 1927, č. 17.

4. Золотий хрест, повідка, 1929.
5. Її усмішка, повідка, Харків 1927.
6. Княгиня, повідка.
 - Службовець, 1926, č. 47.
7. Комлед, хроніка, Харків, červen 1928.
 - Комлед. Державне видавництво України, 1930.
8. Лист до матері
 - Лісова бувальщина. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
9. Лісова бувальщина, Харків 1929.
 - Лісова бувальщина. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
10. Люди повітря
 - Люди повітря. Харків: Державне видавництво України, 1930.
11. Новеля про сірі очі, Минківка, srpen 1929.
 - Лісова бувальщина. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
12. Поміж двох станцій, повідка.
 - Плужанин, 1927, č. 9.
 - Люди повітря. Харків: Державне видавництво України, 1930.
13. Савчине весілля, Харків 1929.
 - Лісова бувальщина. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.
14. Штурмівці
 - Молодий більшовик. Харків 1931.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Княгиня
 - Службовець, 1926, č. 47.
2. Аліма
 - Плужанин, 1927, č. 11-12.
3. Власть на місцях
 - Плужанин 1927.
 - almanach Плуг, 1927, č. 3.
4. Дарунок п'яної ночі
 - Нова громада, 1927, č. 17.
5. Поміж двох станцій
 - Плужанин, 1927, č. 9.
6. Комлед
 - Комлед. Харків: Державне видавництво України, 1930.

Лісова бувальщина. Харків - Одеса: Державне видавництво України, 1930.

7. Новеля про сірі очі
8. Савчине весілля
9. Лісова бувальщина
10. Лист до матері

Люди повітря. Харків: Державне видавництво України, 1930.

11. Люди повітря
{Поміж двох станцій}
12. Випадок коло мосту
13. Штурмівці
 - Молодий більшовик. Харків, 1931.

Primární literatura I.

1. Минко, Василь. *Вибрані твори.* Київ: ДВХЛ, 1962.
2. Минко, Василь. *Сповідь колишнього плужанин.,* Київ: Радянський письменник, 1972.

Primární literatura II.

1. Минко, Василь. *Власть по місцях.* 1927.
2. Минко, Василь. *Беладонна.* 1928.
3. Минко, Василь. *Лісова бувальщина.* 1930.

4. Минко, Василь. *Люди повітря*. 1930.
5. Минко, Василь. *Мій земляк*. 1932.
6. Минко, Василь. *На переправі*. 1933.
7. Минко, Василь. *Штурмівці*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 3.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 4.

Sekundární literatura II.

1. Денисенко, А. „На бистрині життя“. *Українська мова і література в школі*, 1982, č. 1.

Mysyk Vasyl (1907-1983)

- básník, prozaik, překladatel¹¹³
- pseudonymy: V. Nord
- Vasyl Oleksandrovyč Mysyk se narodil 24. 7 1907 v Novopavlivce (nyní Meživský okres v Dněpropetrovské oblasti).
- V rodišti vychodil sedmiletou školu.
- V roce 1933 absolvoval v Charkově střední odbornou školu orientalistiky.
- V roce 1958 absolvoval matematicko-fyzikální fakultu Charkovské univerzity.
- Patřil k organizaci Плуг, Пролітфронт, ВУСПП.
- Debutoval v roce 1923.
- V prosinci roku 1934 byl zatčen a odsouzen k trestu smrti. Posléze trest zaměnili deseti lety vězení na Soloveckých ostrovech.
- Účastnil se druhé světové války, dostal se do německého zajetí a pobýval v koncentračním táboře.
- Po druhé světové válce byl i nadále opomíjen až do rehabilitace po XX. sjezdu KSSS, kdy se znovu začal věnovat literární práci.
- Zemřel 3. 3. 1983 v Charkově.

Prozaická díla (abecedně)

1. Галаганів сон
 - *Галаганів сон*. Харків - Київ: Державне видавництво України, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Галаганів сон
 - *Галаганів сон*. Харків - Київ: Державне видавництво України, 1930.

Primární literatura I.

1. Мисик, Василь. *Галаганів сон*. Харків - Київ: Державне видавництво України, 1930.

Primární literatura II.

1. Мисик, Василь. *Казахстанська магістрал*, kniha črt, 1931.
2. Мисик, Василь. *Тисячі кілометрів*, kniha črt, 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.

¹¹³ Mysyk překládal z ruštiny, běloruštiny, gruzínštiny a zejména západoevropské a orientální poezie (mj. Puškina, Byrona, Shakespeara, Moltony, Shelleyeho, Longfellowa, J. Keatse, Whitmana, Goetha, Nízámího, Svicenu, R. Thákura a další).

2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Nakladatelství Libri, 2001.
3. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, діл 3.
4. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл. 4.

Sekundární literatura II.

1. Драч, І. „Прекрасне слово від серця“. In Іван Драч. *Духовний меч*. Київ 1983.
2. Шугай, О. „Неосяжне осягти“. *Дніпро*, 1985, č. 10.
3. Хитрук, О. *Василь Мисик*. Київ 1987.
4. Лупій, О. „Ще одна барва української поезії“. In Василь Мисик. *Серед сонячної повені*. Київ 1987.
5. Чапля, В. „Василь Мисик (літпортрет)“. *Плужанин*, 1927, č. 4.
6. Шугай, О. „І тихм голосом своїм...“. *Дніпро*, 1987, č. 7.
7. Шугай, О. „Арешт. Нове до біографії Василя Миика“. *Літературна Україна*, 1991, 8. 8.

Nečajivska Vira (1895-??)

- прозаїчка, básnířka
- pseudonymy: Plužanka
- Vira Josypivna Nečajivska se narodila roku 1895 v Umani v chudé rodině.
- Studovala Kyjevský institut národního hospodářství.
- Prvním publikovaným dílem Nečajivské byla črta „Ніч фотографується“ z roku 1919 vydaná ve sborníku *Гасло* (Pryluku).
- V zárěті se její etuda „Літо“ objevila v almanachu *Вир революції*. Dále publikovala v novinách *Селянська Правда*, *Більшовик* a dalších.
- Byla členkou literární organizace Плуг.
- Účastnila se literární diskuse 1925-28. Vystoupila ve známé literární disputaci 24. 5. 1925.

Prozaická díla (abecedně)

1. Виконавець Майстренко
 - *Нова громада*, 1926, č. 13.
2. Літо
 - *Вир революції*, 1921.
3. Ніч фотографується, črta.
 - sborník *Гасло*, 1919.
4. У робітничій гуцці, нарис.
 - almanach *Плуг*, 1926, č. 2.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Ніч фотографується
 - sborník *Гасло*, 1919.
2. Літо
 - *Вир революції*, 1921.
3. У робітничій гуцці
 - almanach *Плуг*, 1926, č. 2.
4. Виконавець Майстренко
 - *Нова громада*, 1926, č. 13.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Nedolja Leonid (1897-1963)

- prozaik, básník, dramatik
- Vlastním jménem Lukjan Volodymyrovyč Hončarenko se narodil 19. 9. 1897 ve vsi Cesarska Sloboda (nyní vesnice Červona Sloboda) na Čerkasku.
- Od třinácti let pracoval na moskevských závodech jako soustružník, účastnil se revolučních akcí, za což byl poslán na Sibiř do města Zlatoust.
- Na počátku listopadu roku 1917 stanul v Moskvě v čele oddílu Rudé gardy.
- Pracoval jako novinář.
- V roce 1922 ukončil Komunistický institut v Moskvě.
- Svá díla začal publikovat v roce 1924 v oděských novinách a časopisech.
- Byl organizátorem a vedoucím časopisu *ЮГОЛЕФ* (Oděsa). Zde Nedolja publikoval svá díla v ruštině i v ukrajinštině. V roce 1924 na stránkách tohoto časopisu vystoupil s ostrou kritikou lídra „plužanů“ S. Pylypenka.
- Byl jedním z organizátorů literárního seskupení *Нова генерація, Об'єднання пролетарських письменників України* (1930-31). Aktivně se účastnil literárních sporů kolem futuristického hnutí ve 30. letech.
- V roce 1930 byla podrobena ostré kritice divadelní hra Nedolji „Хороба: побутова хроніка 1929 р.“ Zvláště výrazně tuto hru kritizoval A. Chvylja.
- V roce 1933 se stal členem literární organizace ВУСПП poté co se dostatečně kál ze svých „futuristických“ a jiných hříchů.
- Od poloviny 30. let se přestal literární činnosti věnovat.
- Ve 30. letech v době masových represálií se zachránil tak, že utekl z Moskvy, kde žil, přecházel z jednoho nákladního vlaku na druhý, z nákladních vlaků na vlaky pracovní, z pracovních vlaků na místní vlakové linky a takovýmto způsobem opustil sever až se dostal na Čerkasko, kde pobýval na různých místech, dokud nepominulo nebezpečí. V Čerkasech zůstal.
- Účastnil se druhé světové války.
- Zemřel 5. 7. 1963 v Čerkasech.

Prozaická díla (abecedně)

1. Поневолені хінці, povídka.
 - 1934

Prozaická díla (chronologicky)

1. Поневолені хінці
 - 1934

Primární literatura II.

1. Недоля, Леонід. *Жовті брати. Кризь Хіну*, sbírka črt, 1929.
2. Недоля, Леонід. *Поневолені хінці*, sbírka povídek, 1931.
3. Недоля, Леонід. *На китайській землі*, sbírka črt, 1934.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, díl 3.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 5.

Sekundární literatura II.

1. Новицький, М. „Передмова“. In Леонід Недоля. *Жовті брати*. Харків 1930.

Nefelin Vasyl (1907-1968)

- básník, prozaik, žurnalista
- Vlastním jménem Vasyl Danylovyč Nahorskyj se narodil 13. 3 1907 ve vsi Svaromja (nyní zatopená vesnice) na Kyjevsku v rodině učitele.
- V roce 1925 začal pracovat jako učitel. Mnoho let pracoval jako učitel na Charkovsku a Černihovsku. Byl také ředitelem školy.

- V roce 1925 v časopise *Плужанин* vyšly jeho první verše a povídky.
- V letech 1930-31 spolupracoval v redakci časopisu *Плуг*.
- Byl členem literární organizace *Плуг*.
- Nějakou dobu pracoval v redakci černihovských oblastních novin *Більшовик*.
- Ve 30. letech se stal obětí nezákonných represálií.
- V roce 1950 ukončil Černihovský učitelský institut.
- Zemřel 11. 6. 1968 ve městě Oster Černihovské oblasti.

Prozaická díla (abecedně)

1. Звір обхопив, новела.
 - *Плужанин*, 1925, č. 4.
2. Земля розцвітає, повідка.
 - *Культура і побут*, 1927, č. 16.
3. З глибини, етюд.
 - almanach *Плуг*, 1927, č. 3.
4. Мати, повідка.
 - *Плужанин*, 1926, č. 1.
5. Нічна історія, новела.
 - *Плужанин*, 1925, č. 4.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Звір обхопив
 - *Плужанин*, 1925, č. 4.
2. Нічна історія
 - *Плужанин*, 1925, č. 4.
3. Мати
 - *Плужанин*, 1926, č. 1.
4. Земля розцвітає
 - *Культура і побут*, 1927, č. 16.
5. З глибини
 - almanach *Плуг*, 1927, č. 3.

Primární literatura II.

1. Нефелін, Василь. *Із глибини*, sbírka povídek, 1930.
2. Нефелін, Василь. *Будні*. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988, díl 3.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 5.

Sekundární literatura II.

1. Смілянська, В. „У містечку над Десною“. *Вітчизна*, 1960, č. 4.
2. Малець, В. „Іспит на людяність“. *Дніпро*, 1963, č. 9.
3. Холодний, М. „Співець ідеалів Жовтня“. *Українська мова і література в школі*, 1989, č. 2.

Orlivna Halyna (1895-??)

- prozaička, herečka, manželka spisovatele K. Poliščuka
- skutečné jméno: H. Poliščuk
- Halyna Orlivna se narodila v roce 1895 v městečku Lubny. Její otec byl zemským úředníkem, matka učitelka.
- Orlivna studovala gymnázium a poté vyšší kurzy v Moskvě, které nedokončila, neboť začala revoluce.
- Hereckou kariéru započala v roce 1918 v divadle *Молодий театр* v Kyjevě, kde hrála do podzimu roku 1919, kdy přešla ukrajinsko-děnikinskou frontu a ocitla se ve Vinnyci. Zde nějakou dobu hrála v divadle I. Franka.
- Psát začala přibližně v roce 1918.
- V roce 1920 odjela do Lvova, kde setrvala až do roku 1925.

- Své první dílo pod názvem „Жовте“ opublikovala ve vídeňském časopise *Воля* v roce 1921. Na konci téhož roku se objevila její první sbírka pod názvem *Шляхом чуття*, kterou vydalo nakladatelství Русалка ve Lvově. V roce 1922 vyšla v téžme nakladatelství druhá sbírka pod názvem *Перед Брамою*. V letech 1922-25 tiskla svá díla ve Lvovských, vídeňských a pražských ukrajinských časopisech.
- Se svým mužem spisovatelem K. Poliščukem se seznámila ve Lvově. V roce 1922 se jim narodila dcera Lesja.
- V letech 1920-25 pobývala spolu s K. Poliščukem v různých městech Haliče a ve Lvově. Vystupovala v haličských divadlech.
- Na konci roku 1925 se rodina přestěhovala do Charkova.
- Když se vrátila na východní Ukrajinu, vydala v Charkově sbírku povídek *Емігранти* (1929) a sbírky povídek *Жага* (1930), *Бабський бунт* (1930). Některé povídky vyšly i samostatně.
- V roce 1931 byla Orlivna zatčena a obviněna z toho, že kolchozní hnutí považuje za novodobé nevolnictví.

Prozaická díla (abecedně)

1. Без керми
 - *Життя і революція*, 1926, č. 9.
2. Діякон, povídka.
 - *Глобус*, 1926, č. 17.
3. Емігранти, povídka.
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 7-8.
4. Затишна кімната, povídka.
 - *Службовець*, 1927, č. 24.
5. Машинка, povídka.
 - *Глобус*, 1927, č. 20 (94).
6. Мухамедка, povídka.
 - *Службовець*, 1927, č. 6.
7. Пані, povídka.
 - *Нова громада*, 1927, č. 9.
8. Параскева П'ятниця, povídka.
 - *Службовець*, 1926, č. 35.
9. Скарб діда Якова, povídka.
 - *Всесвіт*, 1927, č. 32.
 - *Нова громада*, 1927, č. 32.
10. У закутку, povídka.
 - *Зоря*, 1926, č. 21.

Prozaická tvorba (chronologicky)

11. Без керми
 - *Життя і революція*, 1926, č. 9.
12. Діякон, povídka.
 - *Глобус*, 1926, č. 17.
13. Параскева П'ятниця, povídka.
 - *Службовець*, 1926, č. 35.
14. У закутку, povídka.
 - *Зоря*, 1926, č. 21.
15. Емігранти, povídka.
 - *Червоний шлях*, 1927, č. 7-8.
16. Затишна кімната, povídka.
 - *Службовець*, 1927, č. 24.
17. Машинка, povídka.
 - *Глобус*, 1927, č. 20 (94).
18. Мухамедка, povídka.
 - *Службовець*, 1927, č. 6.
19. Пані, povídka.
 - *Нова громада*, 1927, č. 9.
20. Скарб діда Якова, povídka.
 - *Всесвіт*, 1927, č. 32.
 - *Нова громада*, 1927, č. 32.

Primární literatura II.

1. Орлівна, Галина. *Емігранти*. 1929.
2. Орлівна, Галина. *Жага*. 1930.
3. Орлівна, Галина. *Бабський бунт*. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 5.

Panč Petro (1891- 1978)

- prozaik
- pseudonym: Maksym Otava
- Vlastním jménem Petro Josypovyč Pančenko se narodil 4. 7. 1891 ve městě Valky na Charkovsku v napůl měšťanské, napůl venkovské rodině.
- Jeho otec byl kolářem, jeho řemeslo ovšem v době parních lokomotiv a továrních bryček začínalo upadat.
- Jako malý chlapec Panč jezdil se svým strýcem Olijnykem rozvážet jablka a hrušky po Charkovsku a Poltavsku od vesnice k vesnici, od města k městu.
- Základní vzdělání získal doma. Poté se šel učit do městské farní školy, kde se mu poprvé do rukou dostaly knížky krásné literatury.
- Sloužil jako poslíček valkivského spolku Товариство тверезості, jako úředník u pojišťovacího agenta. V roce 1904 odjel do Charkova.
- V Charkově pracoval jako pomocník účetního v Інституті благородних дівиць a po večerech navštěvoval kurzy základního vzdělání.
- Panč se začal v té době připravovat na vstup do zeměměřičského učiliště v Poltavě. Bez problémů složil přijímací zkoušky, z Charkova odjel do Poltavy a začal navštěvovat školu (1915).
- Za první světové války nejprve studoval v Oděse dělostřelecké učiliště, posléze odešel na frontu, kde zpočátku velel baterii a později i lehké dělostřelecké divizi. Zažil dlouhé měsíce v zákopech.
- Aktivně se podílel na únorové revoluci roku 1917.
- 25. 6. 1917 divize pověsila mezi děla transparent „Геть Тимчасовий уряд“, „Хай живе соціалістична революція!“. Panč se ocitl ve vichru revolučních událostí. Z fronty odjel do rodné vsi Valky.
- Byl mobilizován do armády ULR, posléze do Rudé armády.
- V průběhu občanské války bojoval proti Děnikinovi, proti Polákům, proti petljurovcům.
- Celkově byl demobilizován v roce 1921.
- V roce 1922 se opět ocitl v rodné vsi Valky, kde vycházely noviny *Незаможник*, kterým chyběli spolupracovníci. Panč, který tehdy pracoval v oblasti hospodářsko-technické úpravy půdy, začal do novin přispívat. Nejprve psal články, črty a již v roce 1922 napsal první „povíšť“ „Гнізда старі“.
- V roce 1923 Panč odjel do Charkova, pracoval v redakci časopisu *Червоний шлях* (dohromady v redakci tohoto literárního měsíčníku pracoval téměř deset let), věnoval se literární práci.
- V letech 1922 - 1925 byl členem literární organizace Плуг.
- V letech 1925-27 byl Panč členem literární organizace ВАПЛІТЕ a později Пролітфронт.
- V roce 1928 se Panč osobně seznámil s Gorkým.
- Později se aktivně účastnil práce v literární organizaci ВУСПП, zvláště ostře vystupoval proti byrokratickým metodám vedení organizace.
- V roce 1934 na Prvním všesvazovém sjezdu sovětských spisovatelů byl zvolen členem vedení Svazu spisovatelů SSSR a na Všeukrajinském sjezdu členem prezidia literární organizace СРПУ.
- V letech 1939-40 stál v čele Lvovské spisovatelské organizace.
- V letech 1966-69 byl tajemníkem vedení Svazu spisovatelů Ukrajiny.
- Za druhé světové války pracoval jako odpovědný redaktor radiové stanice Радянська Україна, byl členem Všeslovanského výboru.
- Zemřel 1. 12. 1978 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Баракло, повідка.
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 8.
2. Барма
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 7.

- *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
- *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
- *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (3. vydání).
- 3. **Без козиря, повість, 1926.**
 - *Голубі ешелони*. Державне видавництво України, 1929.
 - *Без козиря*. Харків: Український робітник, 1929.
 - *Без козиря*. Харків - Київ: Державне видавництво України, 1930.
- 4. **Бій преподобний, повідка, Валки, 1923.**
 - *Бій преподобний*. Харків: Шлях освіти, 1924.
 - *Бій преподобний*. Харків: Український робітник, 1928.
 - *rod názvet Danilo Харитонович. Солом'яний дим*. Харків 1931.
 - *Тихонів лист. – Бій преподобний*. Харків: Український робітник, 1928.
- 5. **Білий вовк (druhá redakce Вовки, 1936)¹¹⁴, 1929.**
 - *Літературний ярмарок*. 1929, 4. kniha.
 - *Білий вовк*. Харків: Український робітник, 1929.
 - *Білий вовк*. Дніпропетровськ: Зоря, 1930.
 - *Народження*. Харків 1932.
- 6. **Бог богів, повідка.**
 - *Бог богів*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Смерть Янулякса. Бог богів*. Харків: Український робітник, 1928.
- 7. **Весняна новела**
 - *Новели*. Харків: Радянська література, 1934 .
- 8. **Весняні мотиви, Харків 1934.**
- 9. **Вітроногі дні, повідка, Харків, 1929.**
 - *Життя і революція*, 1929, č. 7-8.
- 10. **Гнізда старі, повість, 1922.**
 - *Гнізда старі*. Харків - Київ: Шлях освіти, 1923.
 - *Гнізда старі*. Харків: Червоний Шлях, 1925.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (3. vydání).
- 11. **Голубі ешелони¹¹⁵, повість, 1927.**
 - *Всесвіт*, 1927, č. 45 (úryvku).
 - *Культробітник*, 1928, č. 4 (úryvku).
 - *Народний учитель*, 1927, 7.11 (úryvku).
 - *Комсомолец України*, 1928, 25. 2 (úryvku).
 - *Голубі ешелони*. Харків 1928.
 - *Голубі ешелони*. Державне видавництво України, 1929.
 - *Голубі ешелони*. 1932.
- 12. **Дороговказ, повідка, Charkov, 1924.**
 - *Знання*, 1924, č. 40.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (3. vydání).
- 13. **Загублена шапка**
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (3. vydání).
- 14. **Земля, повідка, Валки, 1923.**
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 4.
 - *Мишачі нори*. Державне видавництво України, 1926.
- 15. **Зелена трясовина**
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 8.
 - *Мишачі нори*. Державне видавництво України, 1926.
 - *Мишачі нори*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
- 16. **З моря, повість, 1926.**
 - *Голубі ешелони*. Державне видавництво України, 1929.
 - *Голубі ешелони*. Харків-Київ: ЛіМ, 1931.
 - *З моря*. Харків-Київ: ЛіМ, 1931.
- 17. **Інші імена невідомі, Харків, 1934.**

¹¹⁴ Povíšť byla přeložena do ruštiny, běloruštiny a němčiny.

¹¹⁵ Povíšť byla přeložena do ruštiny, běloruštiny, gruzínštiny a dalších jazyků.

18. Калюжа, povídka, Валки, 1922.
 - *Калюжа*. 1924
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (3. vydání).
19. Кому ж віддам прапор, Славоград, 1934.
 - *Новели*. Харків: Радянська література, 1934.
20. Культурне господарство Колеса.
 - *Вісті*, 1921, prosinec.
21. Ляк чернеток
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (3. vydání).
22. Мамо, вмирайте, новела, Харків, 1930.
23. Мишачі нори, povídka.
 - *almanach Пflug*, 1924, č. 1.
 - *Мишачі нори*. Державне видавництво України, 1926.
 - *Мишачі нори*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
24. Муха Макар¹¹⁶, povídka.
 - *Пролітфронт*, 1930, č. 1.
 - *Новий мир*, 1930, č. 7.
 - *Муха Макар*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1930.
 - *Народження*. Харків 1932.
25. Облога ночі, roman.
26. Отче наш, povídka, Харків, 1930.
27. Параліч, povídka.
 - *Пролітфронт*, 1930, č. 7-8.
 - *Народження*. Харків 1932.
28. Перегони, povídka, Валки, 1922.
 - *Калюжа*. 1924.
29. Повість наших днів¹¹⁷, повість.
 - *Валпите*, 1927, kniha 3.
 - *Повість наших днів*. Харків: Комуніст, 1928.
 - *Голубі ешелони*. Харків 1928.
 - *Голубі ешелони*. Державне видавництво України, 1929.
 - *Повість наших днів*. Харків, Український робітник, 1929.
 - *Повість наших днів*. 1930.
 - *Голубі ешелони*. 1932.
30. Помилка Мухи Макара, povídka.
 - *Червоний шлях*, 1931, č. 6.
 - *Народження*. Харків 1932.
31. Портрет, povídka.
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 4.
32. Реванш, повість.
 - první redakce pod názvem „Золоті тавра“ byla opublikována v almanachu *Квартали*, Харків 1924.
 - *Мишачі нори*. Державне видавництво України, 1926.
 - *Мишачі нори*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
33. Савичині бариші, povídka.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (3. vydání).
34. Свистуни, povídka, Валки, léto 1923.
 - *Калюжа*. 1924.
35. Слюсар із депа, povídka, Харків, 1931.
 - *Повісті*. Харків-Київ: ЛіМ, 1934.
36. Смерть Янулянса
 - *Жовтневий збірник*, 1923.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.

¹¹⁶ V roce 1932 autor spojil tuto povídku s povídkou „Помилка Мухи Макара“ pod názvem „Муха Макар і його помилка“ a vydal ji samostatným vydáním v Charkově. V této spojené podobě byly povídky publikovány nadále. Přeloženo do ruštiny a bulharštiny.

¹¹⁷ Povísta byla přeložena do gruzinštiny, moldavštiny, polštiny.

- *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Смерть Янулякса. Бог богів*. Харків: Український робітник, 1928.
 - *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (3. vydání).
37. **Солом'яний дим**
- *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
38. **Там, де верби над ставом, povídka, Валки, 1923.**
- *Там, де верби над ставом*. Харків-Київ: Шлях освіти, 1923.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
 - *Там, де верби над ставом*. Харків: Червоний шлях, 1925.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Там, де верби над ставом*. Харків: Український Робітник, 1928.
 - *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України. 1929 (3. vydání).
39. **Тихонів лист¹¹⁸, Харків, 1926.**
- *Радянське село*, 1926, 21.1.
 - *Тихонів лист. Бій преподобний*. Харків: Український робітник, 1928.
40. **У містечку Б**
- *У містечку Б*. Харків: Книгоспілка, 1925.
41. **У Валках на базарі, povídka, Валки, červen 1923.**
- *Калюжа*. 1924.
42. **Черва, povídka, Харків, duben 1925.**
- *Селянський будинок*, 1925, č. 6.
 - *Калюжа*. 1925.
43. **Через 16 років, Харків, 1934.**
44. **Якби була інша політика.**
- *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
 - *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 - *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (3. vydání).

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Культурне господарство Колеса**
 - *Вісті*, 1921, prosinec.
2. **Гнізда старі**
 - *Гнізда старі*. Харків-Київ: Шлях освіти, 1923.
3. **Там, де верби над ставом**
 - *Там, де верби над ставом*. Харків-Київ: Шлях освіти, 1923.
4. **Зелена трясовина**
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 8.
5. **Смерть Янулякса**
 - *Жовтневзій збірник*, 1923.
6. **Бій преподобний**
 - *Бій преподобний*. Харків: Шлях освіти, 1924.
7. **Золоті тавра**
 - *almanach Квартали*, 1924, č. 1.
8. **Мишачі норі**
 - *almanach Плуг*, 1924, č. 1.
9. **Портрет**
 - *Червоні квіти*, 1924, č. 4.
10. **Барма**
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 7.
11. **Дороговказ**
 - *Знання*, 1924, č. 40.
12. **Реванш (pod názvem „Золоті тавра“)**
 - *almanach Квартали*, Харків, 1924.
13. **Барахло**
 - *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 8.
14. **Земля.**
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 4.
15. **Черва, povídka, napsáno duben 1925, Харків.**

¹¹⁸ Povídka byla přeložena do ruštiny a do češtiny.

- *Селянський будинок*, 1925, č. 6.

Калюжа, Харків, Книгоспілка, 1925.

16. Перегони
17. Свистуни
{Черва}
18. У валках на базарі
19. Калюжа
20. У містечку Б
▫ *У містечку Б*. Харків: Книгоспілка, 1925.

Солом'яний дим, Державне видавництво України, 1925.

- {Дороговказ}
21. Смерть Янулянса
 22. Савичині бариші
{Гнізда старі}
{Там, де верби над ставом}
 23. Барма чернеток
{Калюжа}
 24. Загублена шапка
 25. Якби була інша політика
 26. Тихонів лист
▫ *Радянське село*, 1926, 21.1.

Мишачі нори, Державне видавництво України, 1926.

- {Земля}
 - {Зелена трясовина}
27. Мишачі нори
{Реванш}
 28. Солом'яний дим
▫ *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
 29. Голубі ешелони
▫ *Всесвіт*, 1927, č. 45 (úryvku).
▫ *Народний учитель*, 1927, 7.11 (úryvku).
 30. Повість наших днів
▫ *Валлїте*, 1927, kniha 3.

Солом'яний дим, 2. vydání, Державне видавництво України, 1927.

- {Дороговказ}
- {Смертя Янулянса}
- {Савичині бариші}
- {Гнізда старі}
- {Там, де верби над ставом}
- {Барма чернеток}
- {Калюж}
- {Загублена шапка}
- {Якби була інша політика}

Голубі ешелони, 1928, první vydání (do roku 1929 vyšla třemi vydáními)

31. З моря
32. Без козиря
{Голубі ешелони}
{Повість наших днів}
33. Білий вовк
▫ *Літературний ярмарок*, 1929, 4. kniha.
34. Вітроногі дні
▫ *Життя і революція*, 1929, č. 7-8.

Голубі ешелони, Державне видавництво України, 1929.

{З моря}
{Без козиря}
{Голубі ешелони}
{Повість наших днів }

35. Муха Макар
 - *Пролітфронт*, 1930, с. 1.
36. Параліч
 - *Пролітфронт*, 1930, с. 7-8.
37. Помилка Мухи Макара
 - *Червоний шлях*, 1931, с. 6.
38. Слюсар із депа
 - *Повісті*. Харків-Київ: ЛіМ, 1934.

Новели, Харків: Радянська література, 1934.

39. Весняна новела
40. Кому ж віддам прапор
41. Весняні мотиви, napsáno Харків, 1934.
42. Інші імена невідомі, napsáno Харків, 1934.
43. Бог богів
44. Облога ночі, román, napsáno 1932 ? nebo 1933 (předělaná verze 1950).

Primární literatura I.

1. Панч, Петро. *Калюжа*. Харків: Книгоспілка, 1925.
2. Панч, Петро. *Мишачі нори*. 1925.
3. Панч, Петро. *Мишачі нори*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
4. Панч, Петро. *Солом'яний дим*. Державне видавництво України, 1925.
5. Панч, Петро. *Солом'яний дим*. Харків: Державне видавництво України, 1927 (2. vydání).
6. Панч, Петро. *Голубі ешелони*. Харків: Державне видавництво України, 1928 (1. vydání).
7. Панч, Петро. *Мишачі нори*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
8. Панч, Петро. *Повість наших днів*. Харків: Комуніст, 1928.
9. Панч, Петро. *Голубі ешелони*. Харків: Державне видавництво України, 1929.
10. Панч, Петро. *Муха Макар*. Харків-Київ: Державне видавництво України, 1930.
11. Панч, Петро. *З моря*. Харків-Київ: ЛіМ, 1931 (3. vydání).
12. Панч, Петро. *Народження*. Харків 1932.
13. Панч, Петро. *Слюсар із депа*. Харків-Київ: ЛіМ, 1934.
14. Панч, Петро. *Новели*. Радянська література. Харків 1934.
15. Панч, Петро. *Повісті*. Харків-Київ: Держлітвид, 1935.
16. Панч, Петро. *Вибрані твори*. Київ: Держлітвид, 1936.
17. Панч, Петро. *Білий вовк*. Український робітник (vytřzena titulní strana).
18. Панч, Петро. *Голубі ешелони*. Київ: ДВХЛ. 1937.
19. Панч, Петро. *Облога ночі*. Пархоменко. Державне видавництво художньої літератури 1939.
20. Панч, Петро. *Твори в трьох томах*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1956.
21. Панч, Петро. *В дорозі*. Київ: Радянський письменник, 1959.
22. Панч, Петро. *Облога ночі*. Київ: ДВХЛ, 1955.
23. Панч, Петро. *Вибране*. Радянський письменник, 1947.
24. Панч, Петро. *Твори в п'яти томах*. Київ: ДВХЛ, 1961.
25. Панч, Петро. *Голубі ешелони*. *Облога ночі*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1966.
26. Панч, Петро. *Голубі ешелони*. *Облога ночі*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1966.
27. Панч, Петро. *З моря*. *Голубі ешелони*. Київ 1970.
28. Панч, Петро. *Твори*. Київ: Видавництво ЦКЛКСМУ Молодь, 1971.
29. Панч, Петро. *Твори в чотирьох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1972.
30. Панч, Петро. *Твори в чотирьох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1972.
31. Панч, Петро. *Повісті*. *Оповідання*. *Гуморески*. *Казки*. Київ: Наукова думка, 1985.

Primární literatura II.

1. Панч, Петро. *Гнізда старі*. Шлях освіти, 1923.
2. Панч, Петро. *Там, де верби над ставом*. Шлях освіти, 1923.
3. Панч, Петро. *По-за життям. Сім оповідань*. Харків: Шлях освіти, 1924.
4. Панч, Петро. *Бій преподобний*. Харків: Шлях освіти, 1924.
5. Панч, Петро. *Гнізда старі*. Шлях освіти, 1924.
6. Панч, Петро. *Там, де верби над ставом*. Шлях освіти, 1924.
7. Панч, Петро. *У містечку Б. Оповідання*. Харків: Книгоспілка, 1925.
8. Панч, Петро. *Гнізда старі*. Харків: Червоний шлях, 1925.
9. Панч, Петро. *Ляк*. 1925.
10. Панч, Петро. *Там, де верби над ставом*. Харків: Червоний шлях, 1925.
11. Панч, Петро. *Бог богів*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
12. Панч, Петро. *Бій преподобний*. Харків: Український робітник, 1928.
13. Панч, Петро. *Земля*. Київ: Пролетарська Правда, 1928.
14. Панч, Петро. *Перегони*. Харків: Український Робітник, 1928.
15. Панч, Петро. *Тихонів лист. Оповідання*. Харків: Український робітник, 1928.
16. Панч, Петро. *Смерть Янулякса. Бог богів. Оповідання*. Харків: Український робітник, 1928.
17. Панч, Петро. *Там, де верби над ставом. Повість*. Харків: Український Робітник, 1928.
18. Панч, Петро. *Тихонів лист. Бій преподобний. Оповідання*. Харків: Український робітник, 1928.
19. Панч, Петро. *Без козиря. Повість*. Харків: Український робітник, 1929.
20. Панч, Петро. *Білий вовк. Повість*. Харків: Український робітник, 1929.
21. Панч, Петро. *Мишачі нори. Оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1929.
22. Панч, Петро. *Мишачі нори. Збірка оповідань*. Харків: Державне видавництво України, 1929.
23. Панч, Петро. *Повість наших днів*. Харків: Український робітник, 1929.
24. Панч, Петро. *Солом'яний дим. Збірка оповідань*. Харків: Державне видавництво України, 1929.
25. Панч, Петро. *Без козиря. Повість*. Харків – Київ: Державне видавництво України, 1930.
26. Панч, Петро. *Бій преподобний. Оповідання*. Харків: Український робітник, 1930.
27. Панч, Петро. *Голубі ешелони. Повість*. Харків: Молодий більшовик, 1930.
28. Панч, Петро. *Мука Махар і його помилка*. 1932.
29. Панч, Петро. *Білий вовк. Повість*. Дніпропетровськ: Зоря, 1930.
30. Панч, Петро. *З моря. Оповідання*. Харків: Український робітник, 1929.
31. Панч, Петро. *Прийміть і мене*. 1934.
32. Панч, Петро. *Повісті*. Харків - Київ: ЛіМ, 1934.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Nakladatelství Libri, 2001.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 5.
4. *Про Петра Панча*. Київ: Радянський письменник, 1961.
5. Мисик, П. „Творчість Петра Панча“. In Петро Панч. *Твори в трьох томах*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1956.
6. Дончик, В. Г. „Петро Панч. In Петро Панч. *Повісті. Оповідання. Гуморески. Казки*. Київ: Наукова думка, 1985.

Recenze na knihu *Гнізда старі Шлях освіти*. Харків - Київ: Шлях освіти, 1923.

7. М., Б. *Червоний шлях*, 1924, č. 1-2.

Recenze na knihu *Там, де верби над ставом*. Харків - Київ: Шлях освіти, 1923.

8. М., В. *Червоний шлях*, 1924, č. 1-2.

Sekundární literatura II.

1. Зайець, В. „Післяслово“. In Петро Панч. *Без козиря*. Харків: Український робітник, 1929.
2. Ковтуненко, А. А. „Петро Панч. Жизнь и творчество“. Автореферат дисертації на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Київ 1957.
3. Кравець, Г. „Творчість Петра Панча“. Кандидатська дисертація. Харків 1956.

Recenze na knihu *Гнізда старі Шлях освіти*. Харків - Київ: Шлях освіти, 1923.

4. Биковець, Мих. *Сільсько-господарський пролетар*, 1924, č. 4.

Recenze na knihu *Там, де верби над ставом*. Харків - Київ: Шлях освіти, 1923.

5. *Література, Наука, Мистецтво*, 1924, č. 1.
6. Биковець, М. *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1924, č. 4.

Recenze na sbírku *По-за життям. Сім оповідань*. Харків: Шлях освіти, 1924.

7. *Д. Червоний шлях*, 1924, č. 4-5.

Recenze na knihu *Бій преподобний*. Харків: Шлях освіти, 1924.

8. М., М. *Нова громада*, 1924, č. 31-32.
9. Биковець, Мих. *Сільсько-Господарський Пролетар*, 1924, 4. 3.

Paniv Andrij (1899-1942?)

- básník a prozaik
- Narodil se 30. 9. 1899 v Prorubu u Sumska v rodině obecního písaře.
- Navštěvoval zemskou školu ve vsi Vorozba (tři třídy), čtvrtou třídu vychodil ve vsi Korovjanivci, rodné vesnici otce.
- Panivovi se podařilo složit přijímací zkoušky na gymnázium, ale kvůli materiálním problémům na gymnázium nakonec nenastoupil. V roce 1911 vstoupil do dvoutrídky v sousední vesnici Kobylky. Za dva roky tuto školu dokončil a začal se připravovat na vstup do učitelského semináře. Do semináře nastoupil, získal dokonce i stipendium. V roce 1915 se mezi studenty semináře vytvořil samovzdělávací kroužek. Po roce 1917 se kroužek přetvořil v „Українську громаду учнів у м. Курську“. Paniv byl předsedou tohoto kroužku.
- V roce 1918 ukončil seminář a začal pracovat jako učitel na venkově. Poté přešel na učitelské kurzy do Kyjeva. Pracoval jako učitel na železniční stanici Lyman severních doneckých železnic, na stanici Izjum a brzy se stal vedoucím pododdělení sociální výchovy národní osvěty Izjumského okresu.
- V roce 1920 se vrátil do Korovjanivky a pracoval tam jako učitel.
- V roce 1921 odjel do Charkova a začal studovat Charkovský institut lidové osvěty (Fakulta sociální výchovy). Zároveň pracoval jako učitel ve škole doněckých železnic v Charkově. Institut zakončil v roce 1925.
- Během studií v Institutu začal tisknout svá díla v novinách *Селянська Правда*. Jeho prvním publikovaným dílem byla báseň „Посуха“ opublikovaná v tomto časopise v roce 1921. Poté publikoval v novinách *Вісті*, časopisech *Шляхи мистецтва*, *Студент Революції*, *Зори грядущего*.
- V roce 1923 nechal práce učitele a začal se věnovat žurnalistice. Byl jmenován odpovědným redaktorem časopisu *Сільсько-Господарський Пролетар*.
- Byl jedním ze zakladatelů a vedoucích činitelů literární organizace Плуґ. Pracoval zde jako tajemník.
- Pravděpodobně na konci 20. či na počátku 30. let žil na stejném patře ve stejném domě jako M. Chvylovyj. K Chvylovému si chodil půjčovat psací stroj, na němž psal své výstupy proti Chvylovému.
- Ve 30. letech se stal obětí nezákonných represálií.
- Po XX. sjezdu byl rehabilitován.

Prozaická díla (abecedně)

1. В лісі
 - *Село*. Державне видавництво України, 1925.
2. Жіноче свято
 - *Село*. Державне видавництво України, 1925.
3. З плугом
 - *Село*. Державне видавництво України, 1925.
4. Святі гори, малюнки.
 - *Шляхи мистецтва*, 1923, č. 5.
5. Село
 - *Село*. Державне видавництво України, 1925.
6. Слава
 - *Село*. Державне видавництво України, 1925.
7. Слово
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 2.

8. Христя
 - *Село*. Державне видавництво України, 1925.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Слово
 - *Шляхи мистецтва*, 1922, č. 2.
2. Святі гори
 - *Шляхи мистецтва*, 1923, č. 5.

Село. Державне видавництво України, 1925.

3. Село
4. Христя
5. В лісі
6. Слава
7. Жіноче свято
8. З плугом

Primární literatura I.

1. Панів, Андрій. *Озеро Леніна*. Радянська література, 1934.

Primární literatura II.

1. Панів, Андрій. *Село*. Державне видавництво України, 1925.
2. Панів, Андрій. *Як звіри хату будували*. 1925.
3. Панів, Андрій. *Христя*. 1928.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 5.

Pervomajskij Leonid (1908-1973)

- básník, prozaik, dramatik, překladatel¹¹⁹, publicista, literární kritik
- Dílo Pervomajského bylo přeloženo do ruštiny, běloruštiny, hebrejštiny, korejštiny, němčiny, maďarštiny, češtiny.
- Vlastním jménem Ilija Šlomovyč Hurevyč se narodil 17. 5. 1908 v Kosťantynohradě (nyní Krasnohrad) na Poltavsku v židovské rodině řemeslníka- kniháře.
- Od roku 1913 se Pervomajskij učil v základní škole, poté v kosťantynohradském chlapeckém gymnáziu, poté v sedmiletém učilišti.
- Hmotné obtíže rodiny i neklidné prostředí občanské války způsobily, že jeho vzdělání bylo značně nesoustavné. Byl typickým samoukem, který se k literatuře dostal přes žurnalistiku.
- Pervomajskij nějakou dobu pracoval v otcově knihařské dílně, kde si doplňoval vzdělání četbou knih zákazníků.
- Od roku 1922 pracoval jako cukrovarský dělník ve vsi Karlivci.
- Poté se stal knihovníkem začepylivského okresního Будинку селянина, vedl čítárnu ve vsi Lebjaže Kosťantynohradského okrsku.
- V roce 1924 vstoupil do komsomolu.
- V téměř roce debutoval povídkou „А над полем постріл“.
- V roce 1925 odjel do Luben, pracoval v dělnickém klubu, na technických postech v okrskových výborech Strany a komsomolu a poté jako tajemník redakce novin *Червона Лубенщина*. Zde začal tisknout črty, články, fejetony pod názvem „З олівцем по Лубнах“ a také básně. V Lubnech se účastnil činnosti místní filiálky literární organizace Плуг.
- Pervomajskij započal svou literární činnost zároveň jako básník, prozaik i dramatik.
- V roce 1926 odjel do Charkova, kde určitou dobu pracoval v redakci časopisu *Червоні квіти* a v literární organizaci Молодняк (byl jedním z organizátorů této organizace) a ВУСПП. Pracoval také u ВУФКУ.

¹¹⁹ Pervomajskij překládal Puškina, Lermontova, Majakovského, Potěfího, Jana Neruda, Henricha Heineho, F. Villona, přeložil Fučíkovu Reportáž psanou na oprátce.

- Na konci roku 1928 byl vyslán Lidovým komisariátem osvěty Ukrajiny spolu s P. Tyčynou se skupinou vědců do Turecka. V roce 1932 pobýval nějakou dobu v Tádžikistánu a na Pamíru. Materiál z cest využil v literární tvorbě.
- Od roku 1934 žil v Kyjevě.
- Účastnil se druhé světové války. Pracoval jako korespondent novin *Правда* a instruktor frontového rádia.
- V roce 1944 získal za sbírky *День народження* a *Земля* (1943) stalinskou cenu. Na druhou stranu byl ovšem za svou intimní lyriku ostře kritizován a obviňován z kosmopolitismu a nacionalismu.
- Zemřel 9. 12. 1973 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. А над полем постріл, прозовий етюд.
 - *Червоний юнак*, 1924 (Poltava).
2. В дев'ятнадцятий рік
 - *Плями на сонці*. Державне видавництво України, 1928.
 - *В дев'ятнадцятий рік. Парасолька Пінхуса-Моті*. Харків: Український робітник, 1928.
3. В палітурні
 - *Плями на сонці*. Державне видавництво України, 1928.
 - *В палітурні. Оповідання*. Київ: Видання газети Пролетарська Правда, 1929.
4. В повітовому масштабі, „повіст”
 - *В повітовому масштабі*. Харків: Молодий більшовик, 1930.
 - *Твори*. ДВООУ Молодий більшовик, 1932.
5. Герострат
 - *Оповідання*. Харків-Одеса: Молодий більшовик, 1934.
6. Григор
 - *Плями на сонці*. Державне видавництво України, 1928.
 - *Оповідання*. Харків-Одеса: Молодий більшовик, 1934.
7. Два арешти
 - *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
8. За політику партії, повідка
 - *Комса. Оповідання*. Полтава: Плужанин, 1926.
 - *Оповідання*. Харків-Одеса: Молодий більшовик, 1934.
9. Земля обітована
 - *Земля обітована*. Державне видавництво України, 1927.
 - *Твори. Том перший*. ДВООУ Молодий більшовик, 1932.
10. Комса, повідка
 - *Комса. Оповідання*. Полтава: Плужанин, 1926.
 - *Комса. Оповідання*. Харків: ДВУ, 1929.
 - *Комса. Оповідання*. Харків-Одеса: Державне видавництво України, 1930.
11. Лола
 - *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
12. Лубенська ідилія
 - *Плями на сонці*. Державне видавництво України, 1928.
13. Лола
 - *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
14. Мандрівник, novela
 - *Мандрівник*. Харків: Радянська література, 1933.
15. На холодній горі
 - *Плями на сонці*. Державне видавництво України, 1928.
16. Ніч 1002
 - *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
17. Ностальгія
 - *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
18. Околиці, повість
 - *Околиці*. Харків: Український робітник, 1929.
 - *Околиці*. Харків: ЛіМ, 1931
 - *Твори. Том третій*. Одеса: Молодий більшовик, 1932.
19. Парасолька Пінхуса Моті
 - *Плями на сонці*. Державне видавництво України, 1928.
 - *В дев'ятнадцятий рік. Парасолька Пінхуса-Моті*. Харків: Український робітник, 1928.
20. Перші сторінки ब्लекноту
 - *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

21. **Плями на сонці**
 - *Плями на сонці*. Державне видавництво України, 1928.
 - *Твори. Том другий*. ДВООУ Молодий більшовик, 1932.
22. **Скептик**
 - *Плями на сонці*. Державне видавництво України, 1928.
 - *Оповідання*. Харків-Одеса: Молодий більшовик, 1934.
23. **Смерть Шекспіра**
 - *Оповідання*. Харків-Одеса: Молодий більшовик, 1934.
 - *Оповідання*. Харків-Одеса: Молодий більшовик, 1934.
24. **Сто кілометрів на годину**
 - *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
25. **Хаджі Ібрагім**
 - *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
26. **Хвороба після одужання**
 - *Плями на сонці*. Державне видавництво України, 1928.
 - *Оповідання*. Харків-Одеса: Молодий більшовик, 1934.
27. **Яхта „Аднан“**
 - *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **А над полем постріл**
 - *Червоний юнак*, 1924 (Poltava)
2. **Земля обітована**
 - *Земля обітована*. Державне видавництво України, 1927.

Комса. Оповідання, Полтава: Плужанин, 1926.

3. **Комса**
4. **За політику партії**

В дев'ятнадцятий рік. Парасолька Пінхуса-Моті. Харків: Український робітник, 1928.

5. **В дев'ятнадцятий рік**
6. **Парасолька Пінхуса-Моті**

Плями на сонці, Державне видавництво України, 1928.

7. **Плями на сонці**
8. **В палітурні**
9. **На холодній горі**
10. **Хвороба після одужання**
11. **Лубенська ідилія**
{Парасолька Пінхуса-Моті}
{В дев'ятнадцятий рік}
12. **Григор**
13. **Скептик**
14. **Околиці**
 - *Околиці*. Харків: Український робітник, 1929.

Блокнот блукань, Харків: Державне видавництво України, 1930.

15. **Перші сторінки блокноту**
16. **Сто кілометрів на годину**
17. **Ностальгія**
18. **Лола**
19. **Ніч 1002**
20. **Хаджі Ібрагім**
21. **Два арешти**
22. **Яхта „Аднан“**
23. **В повітовому масштабі**
 - *В повітовому масштабі*. Харків: Молодий більшовик, 1930.

Оповідання, Харків - Одеса: Молодий більшовик, 1934.

{За політику партії}

24. Хороба після одужання
25. Герострат
{Скептик}
26. Григор
27. Смерть Шекспіра

Primární literatura I.

1. Первомайський, Леонід. *Комса. Оповідання*. Полтава: Плужанин, 1926.
2. Первомайський, Леонід. *Земля обітована*. Харків: Державне видавництво України, 1927.
3. Первомайський, Леонід. *Плями на сонці. Повісті та оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1928.
4. Первомайський, Леонід. *Блокнот блукань*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
5. Первомайський, Леонід. *Околиці*. Харків: ЛіМ, 1931, 3. vydání.
6. Первомайський, Леонід. *Твори. Том перший. Оповідання. Земля обітована. Блокнот блукань*. ДВОУ Молодий більшовик, 1932.
7. Первомайський, Леонід. *Твори. Том другий. Комсомольські повісті. Плями на сонці. В повітовому масштабі*. ДВОУ Молодий більшовик, 1932.
8. Первомайський, Леонід. *Твори. Том третій. Околиці. Романтична зустріч*. Одеса: Молодий більшовик, 1932.
9. Первомайський, Леонід. *Оповідання*. Харків-Одеса: Молодий більшовик, 1934.
10. Первомайський, Леонід. *Твори в трьох томах*. Київ: ДВХЛ, 1958.
11. Первомайський, Леонід. *Вибрані твори у двох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1978.

Primární literatura II.

1. Первомайський, Леонід. *День новий*. Харків: Плужанин, 1927.
2. Первомайський, Леонід. *Оповідання*. Харків: Пролетарий, 1928.
3. Первомайський, Леонід. *В дев'ятнадцятий рік. Парасолька Пінхуса-Моті*. Харків: Український робітник, 1928.
4. Первомайський, Леонід. *Плями на сонці. Повісті та оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1929.
5. Первомайський, Леонід. *В палітурні. Оповідання*. Київ: Видання газети Пролетарська Правда, 1929.
6. Первомайський, Леонід. *Комса. Оповідання*. Харків: ДВУ 1929.
7. Первомайський, Леонід. *Комса. Оповідання*. Харків-Одеса: Державне видавництво України, 1930.
8. Первомайський, Леонід. *В повітовому масштабі*. Харків: Молодий більшовик 1930.
9. Первомайський, Леонід. *Романтична зустріч*. Харків: Гарт, 1930.
10. Первомайський, Леонід. *На Холодній горі. Три оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
11. Первомайський, Леонід. *Земля обітована*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
12. Первомайський, Леонід. *Мандрівник*, Харків. Радянська література, 1933.
13. Первомайський, Леонід. *Комсомольські повісті*. Харків: Держлітвидав України, 1935.
14. Первомайський, Леонід. *Мандрівник. Оповідання*. Київ – Харків: Держлітвидав України, 1935.
15. Первомайський, Леонід. *Вибрані твори*. Київ: Держлітвидав України, 1937.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Nakladatelství Libri, 2001.
3. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
4. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 5.
5. Кудін, Олексій. „Леонід Первомайський“. In Леонід Первомайський. *Твори в трьох томах*. Київ: ДВХЛ, 1958.
6. Шпильова, Олена. „Поетичний світ Леоніда Первомайського“. In Леонід Первомайський. *Вибрані твори у двох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1978.

Sekundární literatura II.

1. „Леониду Первомайському - 50 лет“. *Советская Украина*, 1958, č. 5.
2. „Ювілей Леоніда Первомайського“. *Київська правда*, 1958, 17.5.
3. Антокольський, П. „О творчестве Л. Первомайского“. *Смена* 1941, č. 4.
4. Буряк, Б. „Проза Л. Первомайського“. *Радянський Львів*, 1947, č. 5.
5. Глуховець, Л. „Леониду Первомайському - 50 лет“. *Правда України*, 1958, 17.5.
6. Голованівський, С. „Про Леоніда Первомайського“. *Радянська культура*, 1958, 18.5.
7. Гринько, Д. „За покликом серця“. *Робітничка газета*, 1958, 17.5.
8. Іванисенко, В. „Співець мужності і вірності“. *Дніпро*, 1958, č. 5.
9. Йосипчук, О. „Л. Первомайський“. *Літературна газета*, 1933, 30. 10.
10. Коваленко, Б. „Л. Первомайський“. *Літературна газета*, 1935, 17.11.
11. Кравченко, І. „Леонід Первомайський“. *Комсомолец України*, 1938, 4.10.
12. Крижанівський, С. „Уявлення про щастя“. *Літературна газета*, 1958, 6.5.
13. Момот. „За культуру слова“. *Комсомолец України*, 1926, 29.4.
14. Розін, Н. „Леонід Первомайський“. *Комсомолец України*, 1934, 11.4.
15. Руденко, М. „Шлях до вершин“. *Літературна газета*, 1958, 16.5.
16. Ушаков, Н. „Леонід Первомайський“. *Смена*, 1934, č. 12.
17. Щупак, С. Л. „Первомайський“. *Літературна газета*, 1934, 14.6.
18. Ящишина, О. „Леонід Первомайський“. *Література в школі*, 1958, č. 3.

Pidmohylnyj Valerjan (1901- 1937)

- prozaik, překladatel¹²⁰
- Pracoval v oblasti lexikografie: spolu s J. Plužnykem vytvořil slovník *Фразеологія ділової мови*.
- pseudonym: Lord Lister
- Valerjan Petrovyč Pidmohylnyj se narodil 2. 2. 1901 ve vesnici Čapli, která leží nedaleko dnešního Dněpropetrovsku (dříve Katerynoslav). Vesnice byla majetkem hraběte I. Voroncova-Daškova. Na jeho statku pracovali rodiče Pidmohylného. Otec Pidmohylného zemřel v roce 1933.
- Pidmohylnyj navštěvoval vesnickou farní školu, kromě toho měl on a jeho sestra soukromého učitele francouzštiny. Otec tak nevědomky Pidmohylného nasměroval ke studiu francouzské literatury již v takto útlém věku.
- V devíti letech (1910) byl Pidmohylnyj poslán na střední školu do Katerynoslavi, kde se vyučovaly exaktní vědy. Absolvoval zde v roce 1918.
- Již za studií se pokoušel psát verše a povídky, umisťoval je do školního časopisu pod pseudonymem Lord Lister. Na střední škole studoval francouzštinu a němčinu. Brzy se stal jedním z nejkvalitnějších překladatelů 20.-30. let.
- V době studií na něj měl výrazný vliv profesor P. Jefremov, který Pidmohylného inspiroval ke studiu nejen ukrajinské a ruské literatury, ale také evropské literatury, filozofie a psychologie.
- Na podzim roku 1918 vstoupil v Katerynoslavi na matematickou a později právnickou fakultu. Již před započítím studia na vysoké škole psal své první povídky („Добрий Бог“, „Гайдамака“, „Пророк“).
- V době občanské války se na univerzitě téměř nevyučovalo, lidé museli hledat způsoby, jak si zajistit základní existenci. Nelehká materiální situace způsobila, že Pidmohylnyj vysokoškolská studia nedokončil. V letech 1918-21 pracoval v redakci vojenského časopisu a převážně jako učitel v Katerynoslavi a Pavlohradě.
- V zimě roku 1919 se stal tajemníkem sekce umělecké propagandy oddělení lidové osvěty. Zároveň vyučoval matematiku.
- V roce 1919 vyšly v časopiseckém vydání jeho dvě povídky („Гайдамака“ a „Ваня“). V následujícím roce se začínající autor dočkal prvního knižního vydání svých děl, které obsahovalo devět povídek. V té době již Pidmohylnyj pracoval na překladech z francouzské literatury a v následujícím roce dokončil svou rozsáhlejší prozaickou práci „povísta“ „Остап Шантала“.
- V roce 1920 se podílel za velmi nelehkých materiálních podmínek spolu s V. Poliščukem a P. Jefremovem na vydání časopisu *Вир революції*. Jedno číslo tohoto časopisu se objevilo v roce 1921 v Katerynoslavi. Pidmohylnyj v něm publikoval svou črtu „В епідемічному бараці“.
- V Pavlohradu pobýval do poloviny roku 1921. Poté se přestěhoval do Kyjeva, kde dva měsíce pracoval jako bibliograf Knižního paláce. Dlouho zde ovšem nezůstal, neboť město se v těchto letech ocitalo ve vážné

¹²⁰ Přeložil téměř celé dílo A. France a hlavní spisy Balzaca, Maupassanta, Stendhala, Diderota.

- ekonomické situaci a Pidmohylnyj byl nucen odjet z Kyjeva, aby si zajistil existenci. Začal pracovat jako učitel ukrajinštiny a politické osvěty v nedaleké vesnici Vorzel, kde se zanedlouho oženil s dcerou místního kněze Katerynou Červinskou. (později pracovala jako herečka Театру юного глядача).
- Brzy po svatbě se Pidmohylnyj přestěhoval do Kyjeva.
 - Mladému prozaikovi ztrpčovala první roky strávené v Kyjevě nejen nelehká materiální situace, ale také velmi nepříznivé hodnocení jeho děl oficiální kritikou, která své negativní postoje vůči autorovi a jeho dílu ještě zesílila poté, co publikoval v roce 1923 své povídky v emigrantském časopise. Pidmohylnyj musel čelit ostrým útokům literárních kritiků, bránil se otevřenými dopisy adresovanými redakcím časopisů.
 - Postupně se situace stabilizovala. V roce 1923 se opět po obtížných letech materiálních nedostatků v Kyjevě obnovuje kulturní život. Pidmohylnyj se na počátku roku 1923 vrací do Kyjeva a aktivně se zapojuje do procesu kulturního obrození.
 - V roce 1924 vytvořili V. Pidmohylnyj, H. Kosynka, B. Antontenko-Davydovyč, T. Osmacka a J. Plužnyk literární organizaci nazvanou Ланка (pozdější МАРС). Jednalo se o organizaci bez statutu a programu. Byla považována za „poputčickou“, neboť nepřijímala agitační hesla nové ideologie, trpěla sice bolševickou vládou, ale odmítala ji sloužit. Později byla přejmenována na МАРС a stala se kyjevskou filiálkou ВАПЛІТЕ. Tato organizace bývá obvykle asociována s časopisem *Життя і революція*, přestože tento vztah byl bezpochyby neformální. Ze spolupráce v tomto uměleckém sdružení vzešlo osobní přátelství mezi Pidmohylným a Plužnykem.
 - V letech 1924-1926 Pidmohylnyj pracoval v nakladatelství Книгоспілка (zpočátku jako korektor, později jako redaktor). Od roku 1927 pracoval v redakci časopisu *Життя і революція*.
 - Pro své encyklopedické znalosti byl Pidmohylnyj nazýván domácí univerzitou.
 - V letech 1924-30 Pidmohylnyj úspěšně a aktivně tvořil originální díla, překládal. Co se týče originální tvorby v této době, Pidmohylnyj se zaměřil na delší prozaický žánr - román a opustil povídkovou tvorbu. Po roce 1926 se nevyhýbal ani literární kritice.
 - Účastnil se také literární diskuse (1925-28).
 - V roce 1929 se Pidmohylnyj přestěhoval do Charkova, ve vydavatelství Pyx mu bylo nabídnuto místo konzultanta ze zahraniční literatury.
 - Přestože v tomto období (1924-30) se postavení Pidmohylného na poli veřejného a literárního života oproti předešlé době výrazně zlepšilo, jeho osobní život provázela krize, neboť Pidmohylnyj se v roce 1926 rozešel se svou ženou, navázal totiž vztah s Tajisou Kovalenko, švagrovou J. Plužnyka, která se nakonec rozhodla nerozbit Valerjanovi a Kateryně rodinu a ustoupila. Pidmohylnyj se vrátil ke své ženě, jež v té době čekala dítě - syna Romana.
 - V roce 1928 byl Pidmohylnyj již uznávaným spisovatelem a překladatelem, přestože některá jeho díla provázela nepřívětivá kritika vytkající autorovi nedostatečnou politickou angažovanost. V tomto roce se také objevil jeho první román - *Місто*, který vyvolal bouřlivou reakci a veřejné diskuse, které probíhaly jak živě, tak i prostřednictvím článků a trvaly téměř dva roky. Román byl dokonce přeložen do ruštiny.
 - V druhé polovině roku 1928 Pidmohylnyj absolvoval se skupinou dalších spisovatelů cestu na západ (Paříž, Praha, Berlín, Hamburg), v následujícím roce se stal členem delegace ukrajinských spisovatelů, která se účastnila Ukrajinského týdne v Moskvě. Součástí této cesty byla audience u Stalina, jež ovšem na autorovi nezanechala kladný dojem.
 - V roce 1929 byl opětovně vydán román *Місто*, musel ovšem čelit stále ostřejší oficiální kritice, která souvisela s celkovým politickým vývojem. Situace se vyhorcovala. Na poli literatury byly za oficiální podpory vytvořeny masové organizace Молодняк a ВУСПП. Naopak organizace ВАПЛІТЕ a Ланка se musely samy likvidovat.
 - V letech 1928-29 vyšla významná část Pidmohylného překladů z francouzštiny a na dalších dále pracoval. Rodil se také další autorův román *Невеличка драма*, který ovšem později mohl vycházet pouze časopisecky. Knižního vydání se Pidmohylnyj nedočkal, cenzura jej nepovolila vydat.
 - Rok 1929 se na Ukrajině stal rokem přelomovým. Situace se stále více zhoršovala, nezadržitelně nastupoval stalinský teror. Po roce 1930 je o Pidmohylném známo jen málo informací. Byl nucen ukončit práci v redakční radě časopisu *Життя і революція*, odstěhoval se do Charkova, kde se více než na originální tvorbu soustředil na překladatelskou práci z francouzštiny a z ruštiny.
 - Na počátku 30. let se situace vyhrotila. Začalo masové zatýkání, které se nevyhnulo ani Pidmohylnému. 8. 12. 1934 byl nedaleko Charkova zatčen a obviněn z členství v kontrarevoluční teroristické organizaci, jejímž údajným cílem bylo organizovat teroristické akce zaměřené proti vedoucím představitelům Strany. Pidmohylnyj byl měsíc vyslýchán a mučen. Poměrně dlouho odmítal přistoupit na vykonstruovaná obvinění, ale nakonec podlehl a 11. 1. 1935 obvinění podepsal. Byl převezen do Kyjeva, kde absolvoval další dva a půl měsíce výslechů, tentokrát „na vyšší úrovni“. 20. 2. 1935 došlo k podepsání obvinění, 27.-28. 3. 1935 k vynesení rozsudku: 10 let vězení. Pidmohylnyj byl poslán spolu s dalšími spisovateli do vězeňských táborek na Solovecké ostrovy. Na Solovky přijel 9. 6. 1925 a byl uzavřen do „speciolatoru“ jako zvláště nebezpečný zločinec.

- 9. 10. 1937 speciální komise NKVD přehodnotila případ Pidmohylného i dalších spisovatelů, trest byl změněn na trest smrti zastřelením. 3. 11. 1937 se konala poprava.
- Pidmohylnyj byl rehabilitován v roce 1956.

Prozaická tvorba (abecedně)

1. **Важке питання, 1917.**
 - *Твори. Том 1.* Катеринослав: Українське видавництво в Січеславі, 1920.
2. **Ваня, Павлоград, бřezen 1919.**
 - sborník Січ, Катеринослав 1919.
 - *Твори. Том 1.* Катеринослав: Українське видавництво в Січеславі, 1920.
3. **В епідемічному бараці¹²¹**
 - *Вир революції*, Катеринослав 1921.
 - *Військовий літун*. Київ: Червоний шлях, 1924.
 - *Проблема хліба*. Київ: Маса, 1927.
 - *Проблема хліба*. Харків – Київ: Книгоспілка 1930.
4. **Військовий літун, září 1923.**
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 1-2.
 - *Літературно-науковий вісник*, 1925, č. 7-8.
5. **Гайдамака, Собачий хутір під Катеринославом, léto 1918.**
 - sborník Січ, Катеринослав, 1919, kniha 1, č. 59.
 - *Твори. Том 1.* Катеринослав: Українське видавництво в Січеславі, 1920.
6. **Добрий Бог, Собачий хутір під Катеринославом, léto 1918.**
 - *Твори. Том 1.* Катеринослав 1920.
7. **З життя будинку**
 - *Літературна газета*, 1933, č. 13 (27.6.).
8. **Іван Босий¹²², бřezen 1922.**
 - *Нова Україна*, 1923, č. 6
 - *Повстанці й інші оповідання*. Прага-Берлін 1923.
 - almanach Дніпро, 1925 (Львів).
 - na sovětské Ukrajině byla povídka poprvé opublikována v roce 1990.
9. **Історія пані Івги, 1923.**
 - *Нова громада*, 1924, č. 17.
 - *Військовий літун*. 1924.
 - chrestomatie *За 25 літ*. Ed. А. Лебідь, М. Рильський. 1926.
 - chrestomatie *Боротьба за будівництво*. Ed. Л. Єгорова, В. Павловський, Я. Ченіга. 1929.
 - *Проблема хліба*. 1927
 - *Проблема хліба*. 1930.
10. **Комуніст**
 - *Літературно-науковий вісник*, 1923, č. 1.
11. **Місто¹²³, Київ, 1927.**
 - *Місто*. Харків: Книгоспілка, 1928.
 - *Місто*. Харків: Книгоспілка, 1929.
12. **На іменинах, Катеринослав, začátek podzimu, 1919.**
 - *Твори. Том 1.* Катеринослав: Українське видавництво в Січеславі, 1920.
13. **На селі, Катеринослав, začátek podzimu, 1919.**
 - *Твори. Том 1.* Катеринослав: Українське видавництво в Січеславі, 1920.
14. **Невеличка драма, dokončeno 1929.**
 - *Життя і революція*, 1930, č. 3-6
15. **Остап Шантала**

¹²¹ Tato povídka vyšla v roce 1922 za hranicemi, ale zahraniční vydání neuvádím.

¹²² Přestože povídka vyšla na sovětské Ukrajině poprvé v roce 1990, zařazují ji do zkoumané prózy, protože byla součástí literárního procesu na Ukrajině 20. let, neboť ji Pidmohylnyj četl dle informací v časopise *Нова громада* (Київ, 1923, č. 10) na literárním večeru 25. 9. v ВУАН. Kromě této povídky četli svá díla Т. Ормачка, М. Рылский, М. Зеров (překlad), S. Ben, a А. Kazka. Dojmy z povídky ortodoxní kritika vyjádřila ihned po večeru. Už 28. 9. byl v novinách *Більшовик* umístěn fejeton na zmíněný literární večer pod názvem „Гоп'академіки“ (autor se skrýval pod pseudonymem Bohdan Šesterňa). O Pidmohylném se zde hovořilo jako o spojenci dalekých od proletářského umění básníků jako byl М. Рылский a Т. Ормачка. Od té doby oponenti vyčítali spisovateli tuto povídku, mimo jiné i za publikaci tohoto díla za hranicemi. Ještě za pět let poté při analýze románu *Місто* Pidmohylného М. Motuzka v článku „Село й місто в творчості В. Підмогильного“ (*Критика*, 1928, č. 6) připomínal publikaci děl, která vyšla v časopise *Нова Україна* a tvorbu období, ve kterém byla napsána a vydána povídka „Іван Босий“, nazýval aktivním politickým banditismem.

¹²³ V roce 1930 vyšel román v ruském překladu В. Jelysavetského v sérii „Творчество народов СССР“, М.-Л.: ГИЗ, 1930.

- *Шляхи мистецтва*, 1921, č. 2.
- *Остан Шаптала*. Харків: Всеукрлітком, 1922.
- 16. **Повстанці**
 - část tohoto cyklu „Перед наступом“ byla otištěna v katerynoslavských novinách *Український пролетар*, 1920.
 - *Повстанці*. Нова Україна 1923, č. 1-2 (Прага-Берлін).
- 17. **Проблема хліба, Ворзель, červen 1922.**
 - *Нова Україна*, 1923, č. 4 (Прага-Берлін).
 - *Військовий літун*. 1924.
- 18. **Пятдесят верстов**
 - *Проблема хліба*. 1927.
- 19. **Пророк, Собачий хутір під Катеринославом, léto 1918.**
 - *Твори. Том 1*. Катеринославо: Українське видавництво в Січеславі, 1920.
- 20. **Син, 1923.**
 - *Нова громада*, 1923, č. 9.
 - *Син*. Київ 1923.
 - *Син*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Син*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
 - *Проблема хліба*. 1927.
 - *Проблема хліба*. 1930.
 - dále bylo dílo vydáváno v čítankách a chrestomatiích 20. let. a počátku 30. let.
- 21. **Смерть**
 - *Проблема хліба*. 1927.
- 22. **Собака, 1920.**
 - *Жовтень*, Харків 1921.
 - *Військовий літун*. 1924.
 - *Проблема хліба*. 1927.
 - *Проблема хліба*. 1930.
 - úryvku z této povídky byly publikovány v chrestomatiích 20. let.
- 23. **Сонце сходить, 1924.**
 - *Життя і революція*, 1925, č. 8.
 - *Проблема хліба*. 1927.
 - *Проблема хліба*. 1930.
- 24. **Старець, Катеринославо, léto 1919.**
 - sborník *Січ*, 1919, kniha 2, č. 60 (Катеринославо).
 - *Твори. Том 1*. Катеринославо: Українське видавництво в Січеславі, 1920.
 - *Рідна мова*. Ed. В. Арнаутов, О. Водолажченко. Харків: Державне видавництво України, 1927.
 - *Рідна мова*. Ed. В. Арнаутов, О. Водолажченко. Харків: Державне видавництво України, 1928.
- 25. **Третя революція, 1925.**
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 6-7.
 - Третя революція. 1926.
 - *Проблема хліба*. 1927.
 - *Проблема хліба*. 1930.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. **Ваня**
 - sborník *Січ*, 1919 (Катеринославо).
2. **Гайдамака**
 - sborník *Січ*, 1919, kniha 1, č. 59 (Катеринославо).
3. **Старець**
 - sborník *Січ*, 1919, kniha 2, č. 60 (Катеринославо).

Твори. Том 1, Катеринославо: Українське видавництво в Січеславі, 1920.

- {Старець}
- {Ваня}
- 4. **Важке питання**
- 5. **Пророк**
- {Гайдамака}
- 6. **Добрий Бог**
- 7. **На селі**
- 8. **На іменини**

9. Дід Яким
10. В епідемічному бараці
 - *Вір революції*, Катеринослав 1921.
11. Собака
 - збірник *Жовтень*, Харків, 1921.
12. Остап Шаптала
 - *Шляхи мистецтва*, 1921, ч. 2.
13. Іван Босий
 - *Нова Україна*, 1923, ч. 6.
 - *Повстанці й інші оповідання*. Прага-Берлін, 1923.
14. Повстанці
 - část tohoto cyklu byla otištěna v Katerynoslavských novinách *Український пролетар*, 1920.
 - *Нова Україна*, 1923, ч. 1-2 (Прага-Берлін).
15. Проблема хліба
 - *Нова Україна*, 1923, ч. 4. (Прага-Берлін).
16. Син
 - *Нова громада*, 1923, ч. 9.
 - *Син*. 1923.
17. Військовий літун
 - *Червоний шлях*, 1924, ч. 1-2.
18. Історія пані Івги
 - *Нова громада*, 1924, ч. 17.

Військовий літун, Київ: Червоний шлях, 1924.

{Військовий літун}
 {Історія пані Івги}
 {Проблема хліба}
 {Собака}
 {В епідемічному бараці}

19. Сонце сходить
 - *Життя і революція*, 1925, ч. 8.
20. Третя революція
 - *Червоний шлях*, 1925, ч. 6-7.

Проблема хліба (та інші оповідання), Київ: Маса, 1927.

{Сонце сходить}
 {Третя революція}
 {Син}
 {Військовий літун}
 {Історія пані Івги}

21. П'ятдесят верстов
 - {Проблема хліба}
 - {Собака}
 - {В епідемічному бараці}
22. Смерть
23. Місто
 - *Місто*. Харків: Книгоспілка, 1928.
24. Невеличка драма
 - *Життя і революція*, 1930, ч. 3-6.
25. З життя будинку
 - *Літературна газета*, 1933, ч. 13 (27.6.).

Primární literatura I.

1. Підмогильний, Валер'ян. *В епідемічному бараці*. Київ-Ляйпціг: Українська накладня Загальна бібліотека ч. 162, 1922.
2. Підмогильний, Валер'ян. *Місто*. Харків: Книгоспілка, 1928.

3. Підмогильний, Валер'ян. *Проблема хліба (та інші оповідання)*. Київ: Маса, 1927.
4. Підмогильний, Валер'ян. *Третя революція*. Книгоспілка 1926.
5. Підмогильний, Валер'ян. *Військовий літун*. Київ: Червоний шлях, 1924.

Primární literatura II.

1. Підмогильний, Валер'ян. *Остан Шантала*. Харків: Всеукрлітком, 1922.
2. Підмогильний, Валер'ян. *Повстанці та інші оповідання*. 1923.
3. Підмогильний, Валер'ян. *Син*. Київ: 1923.
4. Підмогильний, Валер'ян. *Син*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
5. Підмогильний, Валер'ян. *Син*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
6. Підмогильний, Валер'ян. *Місто*. Харків: Книгоспілка, 1929.
7. Підмогильний, Валер'ян. *Проблема хліба*. Київ: Книгоспілка, 1930.
8. Підмогильний, Валер'ян. *Третя революція*. Львів: Українське видавництво, 1942.
9. Підмогильний, Валер'ян. *Місто*. New York: Українська вільна академія друкарня у США, 1954.
10. Підмогильний, Валер'ян. *Невеличка драма*. Paris: Перша українська друкарня у Франції, 1956.
11. Підмогильний, Валер'ян. *Місто. Роман. Оповідання*. Київ: Молодь, 1989.
12. Підмогильний, Валер'ян. *Невеличка драма. Роман. Повісті*. Дніпропетровськ: Промінь, 1990.
13. Підмогильний, Валер'ян. *Історія пані Івги. Оповідання. Повість*. Київ: Веселка, 1991.
14. Підмогильний, Валер'ян. *Оповідання. Повість. Романи*. Київ: Наукова думка, 1991.

Sekundární literatura

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Nakladatelství Libri, 2001.
3. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
4. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, діл 5.
2. Бургардт, О. „Валер'ян Підмогильний. Військовий літун. Оповідання“. *Червоний шлях*, 1924, с. 8-9.
3. Доленго, М. „Трагедія непотрібної трагічності: з приводу творів Валер'яна Підмогильного“. *Червоний шлях*, 1924, с. 4-5.
4. Доленго, М. „Валер'ян Підмогильний. Місто“. *Гарт*, 1928, с. 10.
5. Костюк, Г. „Валер'ян Підмогильний“. In Валер'ян Підмогильний. *Місто*. New York 1954.
6. Кароль, С. „Художній матеріал в 'Новій Україні'“. *Червоний шлях*, 1923, с. 2.
7. Кудря, Геннадій. „Людина-найбільша цінність“. In Валер'ян Підмогильний. *Місто*. Харків: Видавництво Ранок-Веста 2003.
8. Єфремов, П. „Про роман В. Підмогильного Місто“. *Плуг*, 1928, с. 9.
9. Коломієць, П. „Особливості поетики художньої прози Валер'яна Підмогильного“ (автореферат дисертації). Київ: Київський університет ім. Тараса Шевченка, 1992.
10. Лакиза, П. „До історії однієї кар'єри (Літературні нотатки до творчості В. Підмогильного)“. *Молодняк*, 1929, с. 4.
11. Мельник, В. „Шлях на Голгофу“. *Вітчизна*, 1991, с. 1.
12. Мельник, В. „Валер'ян Підмогильний“. In Валер'ян Підмогильний. *Оповідання. Повість. Романи*. Київ: Наукова думка, 1991.
13. Мельник, В. „Повстанці Валер'яна Підмогильного“. *Прапор*, 1990, с. 7.
14. Мельник, В. „Найбільш інтелектуально заглиблений“. *Літературна панорама*, 1990.
15. Мельник, В. „На перехресті міста і села“. *Слово і час*, 1990, с. 11.
16. Мельник, В. *Суворий аналітик доби*. Київ 1994.
17. Мельник, В. „Соловки“. *Літературна Україна*, 1990, 1. 11.
18. Tarnawsky, M. *Between Reason and Irrationality*. Toronto- Bufalo- London 1994.
19. Tarnawsky, M. „Останній твір В. Підмогильного“. *Всесвіт*, 1991, с. 12.
20. Тарнавський, М. „Невтомний гонець в майбутнє – екзистенціальне прочитання Міста Підмогильного“. *Слово і час*, 1991, с. 5, 1991.
21. Фролова, К. „Одухотворене життя“. In Валер'ян Підмогильний. *Невеличка драма*. Дніпропетровськ: Промінь, 1990.
22. Хвиля, А. „Романтика махновщини (Третя революція В. Підмогильного)“. *Більшовик України*, 1926, с. 2-3.
23. Череватенко, Л. „З життя лихого суспільства“. *Дніпро*, 1991, с. 2, 1991.
24. Шевчук, В. „У світі прози Валер'яна Підмогильного“. In Валер'ян Підмогильний. *Місто*. Київ: Молод, 1989.

25. *Досвід кохання і критика чистого розуму. Валер'ян Підмогильний: Тексти та конфлікт інтерпретацій.* Ed. Олена Галета. Київ: Видавництво Факт, 2003.

Recenze na sbírku *Проблема хліба*. Київ: Маса, 1927.

26. Лакиза, П. *Життя і революція*, 1927, č. 12.

Pilhuk Ivan (1899-??)

- prozaik, literární vědec
- Ivan Ivanovyč Pilhuk se narodil 20. 12. 1899 ve vsi Rešetylvici na Poltavsku v rolnické rodině.
- Vzdělání získal v základní a vyšší základní škole, v roce 1917 ukončil pedagogické kurzy v Poltavě.
- Účastnil se občanské války, v partyzánském oddíle bojoval s Němci a s děnikinci.
- Po občanské válce pracoval jako učitel, spolupracoval s novinami, začal psát literaturu.
- Stal se profesorem, doktorem filologických věd, opublikoval více než tři sta vědeckých prací, mezi nimi monografické práce o T. H. Ševčenkovi¹²⁴, S. Rudanském¹²⁵. Vytvořil mnoho učebnic ukrajinské literatury pro střední a vysoké školy. Jednou žertem poznamenal: „Якби мені судилося працювати мулярем, то я за все своє життя, навіть при допомозі найновітнішої техніки, не міг би покласти таку кількість цеглин у будову, скількома примірниками моїх підручників протягом сорока років користувалися учні середніх шкіл та студенти“.

Primární literatura II.

1. Пільгук, Іван. *Атанас Кирило Федорович Пейчов*, sbírka dokumentárních črt, 1932.
2. Пільгук, Іван. *Назустріч струмові Дніпрогесу*, sbírka dokumentárních črt, 1932.
3. Пільгук, Іван. *Суцільні лани*, sbírka dokumentárních črt, 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
3. Кореневич, Леонід. „Зав'яз пам'яті“. In Іван Пільгук. *Дуби шумлять*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1990.

Plužnyk Jevhen (1898-1936)

- básník, prozaik, dramatik, scénárista, překladatel
- Pracoval i v oblasti lexikografie: spolu s V. Pidmohylným vytvořil slovník *Фразеологія ділової мови*.
- pseudonymy: Kantemyrjanyn
- Jevhen Plužnyk se narodil 26. 12. 1898 v Kantemyrovce ve Voroněžské oblasti.
- Jeho otec pocházel z Poltavska, kde se oženil s ruskou dívkou, pracoval jako úředník místní obchodní firmy.
- Plužnyk studoval na několika gymnáziích – V Bohučaru, Rostově, Bobrově (zde gymnaziální vzdělání ukončil).
- Na gymnáziu začal psát verše, tehdy ještě v ruštině.
- V roce 1918 s rodinou odjel na Poltavsko.
- V době občanské války pracoval jako učitel ve vesnicích nedaleko Myrhoroda.
- Od roku 1921 žil v Kyjevě. Na radu starší sestry a jejího muže, profesora A. Skorochod'ka začal studovat zvěrolékařský institut, který brzy opustil a vstoupil do Kyjevského hudebně-dramatického institutu M. Lysenka. Jeho herecké schopnosti byly ceněny. Plužnyk i přesto institut rovněž opustil a začal se věnovat poezii.
- Díky péči V. Pidmohylného, B. Antonenka-Davydovyče a H. Kosynky se Plužnykovi podařilo zdolat alespoň na čas tuberkulózu. Přátelé ho doslova na rukou vynesli z hladového Kyjeva a posadili na vlak do Vorzelu, kde se básník zotavil.

¹²⁴ Т. Г. Шевченко - основоположник нової української літератури (1954, 1963), Традиції Т. Г. Шевченка в українській літературі. *Дожиттєвий період* (1963), *Традиції Т. Г. Шевченка в українській радянській літературі* (1965),

¹²⁵ Степан Руданський (1956).

- Jeho první ukrajinské verše byly opublikovány v roce 1923 v kyjevském časopise *Глобус* pod pseudonymem Kantemyrjanyn. Báseň „Він“ reagující na smrt Lenina, která se okamžitě stala čítankovým dilem, autor podepsal svým vlastním jménem.
- Tuberkulóza u Plužnyka přešla do třetího stadia, což výrazně ovlivnilo jeho způsob života. Každý rok se jezdil léčit na Krym či na Kavkaz, mnohdy musel pobývat v nemocnicích.
- V roce 1926 vyšla jeho první sbírka básní *Дні*, na níž velmi kladně reagoval v časopise *Життя і революція* M. Rylskij.
- Básník byl členem literárních organizací a uskupení Аспис, Ланка (1924-26) a Марс (1926-28).
- Za rok po první sbírce vyšla druhá sbírka básní *Рання осінь*.
- Jeho třetí kniha veršů *Рівновага*, kterou autor uspořádal v roce 1938 kvůli politické situaci, která se čím dál více vyostřovala, nemohla vyjít. Vyšla až v roce 1966.
- Plužnyk napsal jediný román *Недуга*, dvě dramata („Професор Сухораб“ a „У дворі на передмісті“¹²⁶) a připravoval třetí, psal scénář, překládal díla Gogola, Tolstého, Čechova, Gorkého, Šolochova. Spolu s V. Atamaňukem a F. Jakubovským uspořádal třídílnou antologii – *Антологія української поезії*.
- Plužnyk byl zatčen 5. 12. 1934. V březnu roku 1935 byl odsouzen k smrti, ale trest byl změněn na rozsudek deseti let vězení.
- Plužnyk zemřel 2. 2. 1936 na tuberkulózu ve vězeňské nemocnici na Solovkách.

Prozaická tvorba (abecedně)

1. Недуга, román
 - Недуга. 1928

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
4. Череватенко, Л. „Все, чим душа боліла“. In Євген Плужник. *Поезії*. Київ 1988.
5. Державин, Володимир. „Лірика Євгена Плужника“. In *Українське слово*. Ed. Яременко, Василь-Федоренко, Євген. Київ: Видавництво Рось, 1994, діл 2.

Sekundární literatura II.

1. Коваленко-Плужник, Г. „Спогади“. *Україна*, 1990, č. 1-4.

Poliščuk Klym (1891-??)

- básník, prozaik
- Klym Poliščuk se narodil 25. 11. 1891 v Krasnopolu Žytomyrského okresu v rolnické rodině.
- Číst se naučil od otce a četl vše, co mu přišlo pod ruku. Veimi brzy se pokoušel zapisovat pohádky, legendy, písně, které slyšel od matky.
- Na živobytí si vydělával tím, že maloval vývěsky na obchodech.
- V roce 1905 se několik veršů Poliščuka, bez jeho vědomí, dostalo do ukrajinských časopisů *Рідний край* a *Громадська думка*, čímž na sebe upozornil Hrinčenko, Levyckého, H. Barvinok.
- Od roku 1917 pracoval v různých revolučních organizacích, ale přidržoval se národního tábora a kvůli pronásledování, které zakusil na Žytomyrsku odešel do Haliče, kde se zabýval spisovatelskou činností, z níž ovšem jen ztěží vyžil.
- V roce 1919 spolupracoval na vytváření časopisu *Музагет*. Sám v té době psal symbolistickou poezii. Přispěl svým dílem i do časopisu *Універсальний журнал* (vyšly dvě čísla).
- Když Професійна спілка мистців слова міста Києва v květnu roku 1919 otevřela *Майстерню мистецького слова*, Poliščuk zde rovněž začal spolupracovat spolu s dalšími „muzahetci“.
- Ve Lvově se seznámil se svou budoucí ženou, Halynou Orlivnou. V roce 1922 se jim narodila dcera Lesja.
- Lvovské období bylo velmi plodné. Jedna za druhou vycházely jeho knížky.
- Později se Poliščuk vrátil s rodinou do Charkova.

¹²⁶ Drama vyšla během roku 1929 v časopise *Життя і революція*.

- V roce 1931 byla zatčena jeho manželka Halyna Orlivna, byla obviněna z toho, že kolchozní hnutí považuje za novodobé nevolnictví.
- Brzy poté zatkali i Poliščuka. Byl odeslán do Kazachstánu a pravděpodobně zastřelen. Není známo datum jeho smrti ani místo, kde je pohřben.
- Jeho díla byla na dlouhé roky zakázána.

Prozaická tvorba (abecedně)¹²⁷

1. Бунт Казя Корбута
 - *Службовець*, 1927, č. 21.
2. Визволився, povídka.
 - *Службовець*, 1927, č. 2.
3. Вишнівка, povídka.
 - *Службовець*, 1927, č. 15.
4. Диверзанти, povídka.
 - *Нова громада*, 1927, č. 2.
5. Жінка й невідома, povídka.
 - *Службовець*, 1927, č. 30.
6. Коханки немає
 - *Мистецтво*, 1919, č. 5-6.
7. Людина й собака
 - *Життя і революція*, 1926, č. 11.
8. Невже так?
 - *Мистецтво*, 1919, č. 5-6.
9. Обидва однакові, povídka.
 - *Глобус*, 1927, č. 19.
10. Останній день, шкіц.
 - *Мистецтво*, 1919, č. 2.
11. Остання з роду Засульських
 - *Глобус*, 1927, č. 5.
12. Perpetum mobile, povídka.
 - *Глобус*, 1925, č. 23.
13. Подіялось щось...
 - *Мистецтво*, 1919, č. 3.
14. Поліські нариси
 - *Життя і революція*, 1926, č. 4.
15. Розп'ята душа, povídka.
 - *Літературно-науковий вісник*, 1919, č. 2.
16. Серце заговорило
 - *Селянка України*, 1927, č. 9.
17. Смолярня, povídka.
 - *Службовець*, 1926, č. 34.
18. Співи в полях
 - *Співи в полях*. Валка: Український голос, 1917.
19. Старопольський медок, povídka.
 - *Нова громада*, 1927, č. 14.
20. Улан, povídka.
 - *Службовець*, 1927, č. 44.
21. Фрагменти життя
 - *Мистецтво*, 1919, č. 5-6.
22. Хатина баби Марини
 - *Селянка України*, 1927, č. 15.
23. Як згоріло останнє
 - *Зоря*, 1926, č. 24.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. Співи в полях
 - *Співи в полях*. Валка: Український голос, 1917.

¹²⁷ Většina Poliščukovy tvorby, kterou se mi podařilo získat, byla vydána ve Lvově. Není mi známo, že by tato díla měla širší ohlas na východní Ukrajině, z toho důvodu je zde neuvádím.

2. Коханки немає
▫ *Мистецтво*, 1919, č. 5-6.
3. Невже так?
▫ *Мистецтво*, 1919, č. 5-6.
4. Останній день, шкіц.
▫ *Мистецтво*, 1919, č. 2.
5. Подіялось щось...
▫ *Мистецтво*, 1919, č. 3.
6. Фрагменти життя
▫ *Мистецтво*, 1919, č. 5-6.
7. Розп'ята душа, повідка.
▫ *Літературно-науковий вісник*, 1919, č. 2.
8. Regretum mobile, повідка.
▫ *Глобус*, 1925, č. 23.
9. Людина й собака
▫ *Життя і революція*, 1926, č. 11.
10. Поліські нариси
▫ *Життя і революція*, 1926, č. 4.
11. Смолярня, повідка.
▫ *Службовець*, 1926, č. 34.
12. Як згоріло останнє
▫ *Зоря*, 1926, č. 24.
13. Бунт Казя Корбути
▫ *Службовець*, 1927, č. 21.
14. Визволився, повідка.
▫ *Службовець*, 1927, č. 2.
15. Вишнівка, повідка.
▫ *Службовець*, 1927, č. 15.
16. Диверзанти, повідка.
▫ *Нова громада*, 1927, č. 2.
17. Жінка й невідома, повідка.
▫ *Службовець*, 1927, č. 30.
18. Обидва однакові, повідка.
▫ *Глобус*, 1927, č. 19.
19. Остання з роду Засульських
▫ *Глобус*, 1927, č. 5.
20. Серце заговорило
▫ *Селянка України*, 1927, č. 9.
21. Старопольський медок, повідка.
▫ *Нова громада*, 1927, č. 14.
22. Улан, повідка.
▫ *Службовець*, 1927, č. 44.
23. Хатина баби Марини
▫ *Селянка України*, 1927, č. 15.

Primární literatura II.

1. Поліщук, Клим. *Серед могил і руїн. Нариси й оповідання*. Київ: Серп і молот, 1918.
2. Поліщук, Клим. *Тіні минулого. Волинські легенди*. Київ: Сяйво, 1919.
3. Поліщук, Клим. *На порозі*. Київ: Видавництво Всеукраїнського видавництва, 1919.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
3. Г. К. „Воєнні теми в нашій літературі. (Клим Поліщук. Серед могил і руїн – нариси й оповідання)“.
Літературно-науковий вісник, 1918, č. 12.

Recenze na knihu *Сніви в полях*. Валка: Український голос, 1917.

4. Богацький. *Книгар*, 1918, č. 6.
5. Самійленко, В. *Шлях*, 1917, č. 9-10.

Recenze na knihu *Тіні минулого. Волинські легенди*. Київ: Сяйво, 1919.

6. Горецький, П. *Книгар*, 1919, č. 23-24.

7. Ф. П. *Музагет*, 1919, č. 1-3.

Recenze na knihu *Поліщук, Клим. На порозі*. Київ: Видавництво Всеукраїнського видавництва, 1919.

8. Буда, С. *Книгар*, 1919, č. 28.

Poliščuk Valerjan (1897-1937)

- básník, prozaik, literární teoretik, polemista, autor více než čtyřiceti knih, jeden z nejvýraznějších představitelů ukrajinské avantgardy
- pseudonymy: Mykyta Volokyta, Soncvit, Vasyl, M. Volok
- Valerjan Lvovyč Poliščuk se narodil 1. 10. 1897 v Bilči na Volyni (nyní Rivnenská oblast) v rolnické rodině.
- Po zakončení Myrohoščanské dvouleté školy studoval místní učiliště, poté gymnázium v Katerynoslavi.
- V roce 1917 vstoupil na petrohradskou techniku, následující léto se nechal převést na historicko-filologickou fakultu Kamjaneckého institutu lidové osvěty, ale v neklidných válečných a revolučních poměrech žádnou vysokou školu nedokončil.
- Debutoval v roce 1917 jako básník. I jeho další tvůrčí dráha byla orientována převážně na poezii. Začínal přezpěvy Olese a dále postupoval přes symbolismus k tzv. „proletářskému dynamismu“ a v polovině 20. let k dynamickému konstruktivismu či spiralismu.
- 25. 6. 1918 se v redakci novin *Нова рада* seznámil s P. Tučynou, což ho výrazně ovlivnilo v jeho další tvůrčí dráze, neboť P. Tučyna se stal jedním z jeho prvních kritiků a učitelů.
- Po občanské válce se cele věnoval literární činnosti.
- V roce 1919 vydal roemtu „*Сказання давнєє про те, як Ольга Коростень спалила*“. První sbírka V. Poliščuka vyšla v roce 1920 a nesla název *Сонячна міць*.
- V říjnu roku 1920 V. Poliščuk vydal v Kyjevě almanach *Гроно*.
- V roce 1920 se V. Poliščuk distancoval od futuristů.
- V roce 1921 působil v redakční radě charkovského měsíčníku *Шляхи мистецтва*.
- V roce 1922 vydal spolu s M. Chvylovým společnou poetickou sbírku 2.
- Patřil k literární organizaci *Гарт* (charkovská skupina).
- V letech 1924-25 uskutečnil cestu do Československa, Německa, Francie.
- V roce 1925 byla z iniciativy V. Poliščuka založena konstruktivistická literární skupina *Авангард*. Poliščuk stál v jejím čele a v letech 1928-29 řídil stejnojmenný časopis.
- V Senčenkových vzpomínkách jsou zachyceny zajímavé epizody z Poliščukova života: „*Жили в Харкові дві сестри Конухес – Ліка і Олена, Єлена, Єлька, яку пізніше В. перехрестив на Йолку. Ліка належала до тодішньої партійної еліти, щодо Йолки – не знаю, здається, вона взагалі була позапартійна. [...] Так от В. почав [...] в ту дводівчачу родину ходити. Закохався [...] в обох відразу. [...] А вони [...] теж у В. закохалися. [...] вирішили побудувати нову сім'ю, [...] де при однім чоловіку було аж дві жінки. [...] Як надумали, так і зробили. Поженилися і почали втрьох жити однією сім'єю.*“¹²⁸ V. Poliščuk líčil i. Senčenkovi značnou obtížnost takového života: „*Річ це не проста..... Всі почуття, всі рухи, слова, вираз обличчя треба поділяти між ними на абсолютних аптекарських терезах!*“¹²⁹ A Senčenko dále pokračuje: „*Скільки тривав цей союз [...] не пам'ятаю [...] можливо рік, два, три. [...] Йолка [...] завагітніла [...] Лічка злякалася приймати такий виклик і, [...] вирішила тікати. [...] Виїхала в Москву. Там [...] вийшла собі заміж. [...] Від Йолі народився [...] син Марко. Після арешту В. (1934) сім'я його виїхала у Москву до Ліки.*“¹³⁰
- V listopadu roku 1929 začal být V. Poliščuk velmi ostře kritizován stejně jako jeho organizace *Авангард* a vydání, které tato organizace produkovala. V. Poliščuk byl obviněn z pornografie a dalších hříchů, byl donucen uznat své chyby a rozpustit svou organizaci.
- Na konci roku 1934 byl zatčen, v březnu roku 1935 byl spolu s V. Pidmohylným, J. Plužnykem a M. Kulišem odsouzen k vězení a odeslán na Solovky, kde zahynul v roce 1937.
- Byl rehabilitován v roce 1956.

¹²⁸ Сенченко, Іван. *Оповідання. Повісті. Спогади*. Київ: Наукова думка, 1990, s. 564.

¹²⁹ Tamtéž, s. 564.

¹³⁰ Tamtéž, s. 564.

Prozaická tvorba (abecedně)

1. **Повість металу й вугілля**, 1930.
 - *Повість металу й вугілля*. Харків 1931.
2. **Червоний потік**, роман.
 - *Червоний потік*. 1926.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. **Повість металу й вугілля**, 1930.
 - *Повість металу й вугілля*. Харків 1931.
2. **Червоний потік**, роман.
 - *Червоний потік*. 1926.

Primární literatura I.

1. **Поліщук, Валер'ян. Козуб ягід, оповідання, афоризми, бризки мислі й творчості, стежки думок і алегорії людини, яку життя приперчило**. Державне видавництво України 1927.
2. **Поліщук, Валер'ян. Повість металу й вугілля**. Харків. 1931.

Primární literatura II.

1. **Поліщук, Валер'ян. Червоний потік**. 1926.
2. **Поліщук, Валер'ян. Рейд у Скандинавію**. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. **Поліщук, В. Літературний авангард**. Харків: Видання автора, 1926.

Pylypenko Serhij (1891-1943)

- prozaik, bajkář, básník, publicista
- pseudonymy: Serhij Slipyj, Pluhatar, Knyhočyj, S. P., Sluchač
- Serhij Volodymyrovyc Pylypenko se narodil v roce 1891 v Kyjevě jako syn učitele, který pocházel z rodiny chudých kozáků.
- Pylypenko se již od třinácti let účastnil kroužků samoosvěty. Již v této době se seznamoval pod vlivem otce s nelegální literaturou. V roce 1905 se účastnil mládežnického revolučního hnutí. V roce 1908 vstoupil do studentské eserské organizace.
- Pylypenko studoval první kyjevské gymnázium.
- Studoval na filologické fakultě Kyjevské univerzity, za účast v revoluční organizaci eserů byl však ze studia vyloučen a odeslán pryč z Kyjeva.
- V souvislosti s tím se dostal do města Baryšpol, kde začal pracovat jako učitel. Účastnil se místní organizace eserů.
- V roce 1914 vstoupil se skupinou eserů do vojska, zde prováděl revoluční propagandu na frontách první světové války. Za únorové revoluce se aktivně účastnil frontových vojenských výborů.
- Debutoval roku 1917 publicistickými články, které publikoval v novinách *Український голос* (Riga). Pylypenko byl zároveň redaktorem těchto novin.
- Bojoval na řížské frontě.
- Účastnil se občanské války. Vpředvečer hejtmanského převratu se vrátil do Kyjeva. Byl členem ÚV eserů, redigoval noviny *Народна Воля*, účastnil se protihejtmanského povstání.
- Od roku 1918, po příchodu Rudé armády patřil do KS(b)U.
- V tu dobu začal aktivně pracovat jako novinář. Zpočátku pracoval ve stranickém nakladatelství jako technický redaktor a později byl jmenován členem redakční rady novin *Більшовик*. Po porážce děnikinců redigoval noviny *Вісті а Комуніст*, v Charkově posléze noviny *Селянська Правда*.
- Účastnil se bojů proti děnikincům a Polákům.
- Po demobilizaci pracoval na vedoucích postech v nakladatelstvích Книгоспілка, ДВУ, Червоний шлях.
- Byl zakladatelem a předsedou literární organizace Плуґ.
- Byl ředitelem Інституту літератури в Charkově.

- Byl jedním z neaktivnějších oponentů M. Chvylového v literární diskusi let 1925-28, obhajoval „plužanský“ masovismus a popíral estetické požadavky M. Chvylového, jeho požadavky pečlivě práce se slovem, studium uměleckého dědictví minulosti.
- M. Chvylovému odpovídal například prostřednictvím článků „Куди лізеш, сопливе або українська воронщина“, „Тов. Хвильовий у ролі літпопа“, „Від агітації до пропаганди“.
- Zajímavé srovnání Pylypenka a Chvylového podává ve svých vzpomínkách I. Senčenko: „Лилипенка називали: Папаша, дайте папіросу і руб.' Він, як і Хвильовий, умів гуртувати навколо себе людей, тільки інакше: побачитися з ним приходили в 'Плуг', до Хвильового – й додому. Виходить, у Хвильового було більше домашності, камерності і, мабуть, демократичності. Солдатська благоденська шинелька Миколи Хвильового не становила ніякого рубежу між нами, молодшими і ним. Крім формальної старшості, була ще й інша: шість років фронтів! А це – зовсім інший, незмірно багатший внутрішній досвід. І все ж – рубежу не було! А між нами молодшими і Сергієм Володимировичем рубіж був. Може, тому, що він завжди був при звучній посаді – редактор газети, директор Інституту літератури? Хвильовий же був вільний птах, без якоїсь регламентованої професії, вільний художник, богема, чи що! І, проте, в ньому сиділа безодня енергії, винахідливості, ініціативи. Більшість з того, що хвилювало літературну суспільність 20-х років, походило від Хвильового, він був ініціатором створення створення не менше як з півдесятка літ. організацій. Пам'ятаю, як на початку 20-х років він носився з ідеєю 'федерації'. Можливо, навіть вийшла літ. збірка під цією маркою.“¹³¹
- Stal se obětí nezákonných represálií v roce 1934. Zahynul.

Prozaická díla (abecedně)

1. Афарбіт, повідка, Москва, 6. 8. 1923.
 - Червоний шлях, 1923, č. 4-5.
 - Скалки життя. Харків: Книгоспілка, 1925.
2. Банда
 - Знання, 1925, č. 3.
 - Скалки життя. Харків: Книгоспілка, 1925.
3. Броневи́к, повідка.
 - Всесвіт, 1926, č. 13.
 - Під Черніговом. Державне видавництво України. 1927.
4. Народній Учитель, 1926, č. 40.
5. Жовтий редикюль, повідка.
 - Студент революції, 1925, č. 8-9.
 - Скалки життя. Харків: Книгоспілка, 1925.
6. За віщо?, повідка.
 - Комунарка України, 1922, č. 10.
 - Скалки життя. Харків: Книгоспілка, 1925.
7. Кара
 - Культура і побут, 1927, č. 11.
 - Кара. Харків: Рух, 1927.
8. Коли батько плакав, повідка.
 - Червоні квіти, 1927, č. 3-5.
 - Кара. Харків: Рух, 1927.
9. На хіднику, повідка.
 - Плужанин, 1927, č. 9.
 - Кара. Харків: Рух, 1927.
10. Поворот
 - альманах Плуг, 1927, č. 3.
 - Кара. Харків: Рух, 1927.
11. Селянський Будинок, 1925, č. 5.
12. Скалки життя, повідка.
 - Студент революції, 1924, č. 8-9.
13. Спец-репортер
 - Журнал для всіх, 1925, č. 1.
 - Скалки життя. Харків: Книгоспілка, 1925.
14. Страха ради комісарського, повідка.
 - Студент революції, 1925, č. 8-9.
 - Скалки життя. Харків: Книгоспілка, 1925.

¹³¹ Сенченко, Іван. Оповідання. Повісті. Спогади. Київ: Наукова думка, 1990, s. 550.

15. Тамбовці
 - Під Черніговом. Державне видавництво, 1927.
16. Тисячі в одиницях
 - sborník *Дочери Октябрю*, 1922.
 - *Скалки життя*. Харків: Книгоспілка, 1925.
17. У бору
 - Під Черніговом. Державне видавництво України, 1927.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Тисячі в одиницях
 - sborník *Дочери Октябрю*, 1922.
2. За віщо?
 - *Комунарка України*, 1922, с. 10.
3. Афарбіт
 - *Червоний шлях*, 1923, с. 4-5.
4. Скалки життя
 - *Студент революції*, 1924, с. 8-9.
5. Банда
 - *Знання*, 1925, с. 3.
6. Жовтий редикюль
 - *Студент революції*, 1925, с. 8-9.
7. Пригоди дядька Юхима
 - *Селянський Будинок*, 1925, с. 5.
8. Спец-репортер
 - *Журнал для всіх*, 1925, с. 1.
9. Страха ради комісарського
 - *Студент революції*, 1925, с. 8-9.

Скалки життя. Харків: Книгоспілка, 1925.

{За віщо?}
 {Банда}
 {Афарбіт}
 {Жовтий редикюль}
 {Страха ради комісарського}
 {Спец-репортер}
 {Тисячі в одиницях}

10. Броневи́к
 - *Всесвіт*, 1926, с. 13.
11. В бору
 - *Народній Учителі*, 1926, с. 40.
12. Кара
 - *Культура і побут*, 1927, с. 11.
13. Коли батько плакав
 - *Червоні квіти*, 1927, с. 3-5.
14. На хіднику
 - *Плужанин*, 1927, с. 9.
15. Поворот
 - *Altanach, Плуг*, 1927, с. 3.

Під Черніговом. Державне видавництво України, 1927.

{Броневи́к}
 16. Тамбовці
 {У бору}

Кара. Харків: Рух, 1927.

{Кара}
 {На хіднику}
 {Поворот}
 {Коли батько плакав}

Primární literatura I.

1. Пилипенко, Сергій. *Під Черніговом*. Державне видавництво України, 1927.

Primární literatura II.

1. Пилипенко, Сергій. *Євангеліє часу*. 1923.
2. Пилипенко, Сергій. *Скалки життя*. 1925.
3. Пилипенко, Сергій. *Кара*. 1927.
4. Пилипенко, Сергій. *Любовні пригоди*. 1927.
5. Пилипенко, Сергій. *Тисячі в одиницях*. 1928.
6. Пилипенко, Сергій. *Коли батько плакав*. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.

Sekundární literatura II.

Recenze na sbírku *Скалки життя*. Харків: Книгоспілка, 1925.

Л-вий, А. *Пролетарська Правда*, 1925, č. 164 (21. 7).

Радугін, С. *Рабочий Клуб*, 1926, č. 1.

Recenze na sbírku *Під Черніговом*. Державне видавництво України, 1927.

Г., М. *Культура і побут*, 1927, č. 8.

Кастаньєва, Юл. *Плужанин*, 1928, č. 6.

Recenze na sbírku *Кара*. Харків: Рух, 1927.

Канстаньєта, Юл. *Плужанин*, 1927, č. 11-12.

Ол. *Червоний шлях*, 1927, č. 11.

Радянське село, 1927, č. 2977 (30.9.).

Romanovych-Tkachenko Natalja (1884-1933)

- Formálně patřila do literární organizace Пнур, ale postupně se této organizaci značně vzdalovala.

Prozaická díla (abecedně)

1. Вітрі, повість.
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 3. (úryvku).
2. Із теленої книжечки, повість.
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 9.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Із теленої книжечки, повість.
 - *Червоний шлях*, 1923, č. 9.
2. Вітрі, повість.
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 3. (úryvku).

Primární literatura II.

1. Романович-Ткаченко, Наталя. *Життя людське*. Черкаси: Видавництво Сіяч, 1918.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*, Київ 1988.

2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Рыбак Натан (1913-1978)

- прозаик, драматик, básník
- Натан Самійлович Рыбак se narodil 3.1. 1913 ve vsi Ivanivci na Chersonsku v rodině úředníka.
- Dětství prožil v Šepetivce kde později pracoval v cukrovaru. Zde napsal své první verše a povídky.
- V roce 1929 se přestěhoval do Kyjeva.
- Vysokoškolského vzdělání dosáhl v chemickotechnologickém institutu cukrovarnického průmyslu v Kyjevě.
- Tiskl od roku 1930.
- V době druhé světové války byl vojenským korespondentem novin *Красная звезда*.
- Zemřel při automobilové katastrofě 11. 9. 1978.

Prozaická díla (abecedně)

1. Винахід, povídka, 1932.
2. Гармати жерлами на схід, 1934.
3. Готель „Фавар“, 1934.
4. Дорога поета, 1934.
5. Інтернаціонал, 1934.
6. Народження комуни
 - *Секрет майстра*. Плужанин 1932.
7. Новий день, povídka, 1933.
8. Перша, povídka, 1931.
9. Переходовзі прапор
 - *Секрет майстра*. Плужанин 1932.
10. Перший струм
 - *Секрет майстра*. Плужанин 1932.
11. Помста, 1931.
12. Прапор перемоги, 1932.
13. Рейд ескадронного бунчука, 1933.
14. Секрет майстра, povídka, 1933.
 - *Секрет майстра*. , Плужанин 1932.
15. Страйк, povídka, 1932.
16. Східний вітер, povídka, 1932.

Prozaická díla (chronologicky)

Секрет майстра, Плужанин, 1932.

1. Секрет майстра
2. Народження комуни
3. Переходовий прапор
4. Перший струм

Primární literatura I.

1. Рыбак, Натан. *Секрет майстра*. Плужанин, 1932.
2. Рыбак, Натан. *Твори в п'яти томах*. ДВХЛ Київ, 1963.
3. Рыбак, Натан. *Твори в п'яти томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1981.
4. Рыбак, Натан. *Поруч з нами*. Київ: Радянський письменник, 1963.
5. Рыбак, Натан. *Шо сталося в останню хвилину*. Київ: Радянський письменник, 1947.

Primární literatura II.

1. Рыбак, Натан. *Дорогами змагань*. 1931.
2. Рыбак, Натан. *Наснага*. 1932.
3. Рыбак, Натан. *Мужність*. 1934.
4. Рыбак, Натан. *Сторія одного кулемета*. 1934.

5. Рибак, Натан. *Кут падіння*. 1934.
6. Рибак, Натан. *Гармати жерлами на схід*. 1934.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
4. Білецький О. І., „Роман Натана Рибак про Оноре де-Бальзака“. In Натан Рибак. *Помилка Оноре де-Бальзака*. Київ: ДВХЛ, 1956.
5. Кобилецький, Юрій. „Твори Натана Рибак“. In Натан Рибак. *Твори в п'яти томах*. Київ: ДВХЛ, 1963.
6. Тихонов, Микола. „Про творчість Натана Рибак“. In Натан Рибак. *Твори в п'яти томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1981.

Senčenko Ivan (1901-1975)

- básník, prozaik, autor dětské literatury, dramatik, literární kritik, překladatel¹³²
- Ivan Juchymovyč Senčenko se narodil 12. 2. 1901 ve vsi Natalyne (Šachivka) u Červonohradu na Poltavsku.
- Jeho otec, Juchym, byl člověk napůl měšťský, napůl venkovský, pracoval v Červonohradě jako nekvalifikovaný dělník, rovněž jako sadař, podomní obchodník, koželuh, билетář v kině, církevní regent atd.
- Díky svému původu nad sebou Senčenko necítil slepou vládu pudy, nebyl venkovanem v pravém smyslu slova. Tato okolnost se odrazila již v jeho prvotinách.
- Z raného dětství pro něj město bylo pohádková krajina. Z otcova hospodářství byl vidět dým nad parními mlýny Kryčevského a Irčina v městečku Košťantynograd. Tamtéž za říčkou Berestovou Senčenko pozoroval mohutné parní lokomotivy.
- Senčenko ukončil vesnickou školu a v letech 1912-16 navštěvoval košťantynohradské čtyřleté učiliště.
- V letech 1916-20 studoval učitelský ústav. Knihovnou mu v té době byla veliká truhla, kam železniční úředník Ivan Antonovyč Kopylenko (otec O. Kopylenka) skládal knížky.
- Od roku 1920 Senčenko pracoval jako učitel v rodné vesnici, byl také instruktorem mimoškolního vzdělávání v Krasnodaru.
- V roce 1921 odjel do Charkova. Toto období Senčenko rozsáhle líčí ve svých vzpomínkách: „*Тут я працював продавцем книг в нововідкритій книгарні Селянського будинку, бібліотекарем в одному з харківських воєнних госпіталів, учителем в початковій школі, викладачем укр. мови в клубі – і ніде не втримувався. Причина – брак кваліфікації, освіти, знань, крім одного випадку – праці в книгарні. Це було либонь на переході з 21 на 22 рік чи, може, на 23 рік. Робота тут була мені посильна і цікава. [...] в цей час певне від поганого харчування, на мене напала якась хвороба сонливості. Надходила дванадцята година дня, і на мене налягав сон, ламав, хилив, вибивав з колії. Я засипав за стойкою, ховався в різні кутки, опускався в поідвал.... Кінець кінцем я знемігся знемагатися з собою і пішов з роботи в госпіталь, бібліотекарем. Попрацював два-три місяці, і госпіталь закрився. Української мови я ніде й ніколи не вивчав. Розмовної мови навчився від матері, сякої-такої літературної навчився від тих книжок, які потрапляли мені в руки. Грамоти української мови я не вивчав ніколи, із словником поводитися не міг. Знайшлися добрі люди, улаштувалих в робітничий клуб провадити роботу в гуртку української мови. Пішов я туди раз-другий, зіткнувся з людьми, які мову знали краще й глибше за мене, раз-два зрізався, довелося тікати. Утік і з початкової школи. Перед тим я рік працював в с. Наталіне, у себе дома. Працювати там було чудово. [...] І ось пішов учителем у Журавлівську школу, в Харкові. Зайшов у клас - і волосся сторч стало. 'В класі – хаос' [...] Змагався я з цим класом днів шість, нічого зробити не міг путнього... І мусив тікати. Так зостався без роботи і записався в літературну богему. Нарешті добрі люди влаштували в товариство Українського Червоного Хреста. Там Іремія Айзеншток почав видавати якийсь Бюлетень УЧХ. Мене й ухнули у той бюлетень. Тут я чесно намагався їсти свій хліб, просиджував довгі години в редакції, організовував якийсь матеріал, сам багато писав. Мені в той час було 22-23 роки. Безславо закінчився і цей шмат життя. Куди йти? В богему! А на богемну силу пошт завжди є. 'Чуєте, дуже потрібний нам матеріал до Восьмого березня. Напишете?' А там наставав День МОПРу, День учителя, піонера, робфакієця... Під ці дати газети відводили клапчик білого місця, туди й кидалися, як на штурм, богема! Був один такий час у розвитку преси й*

¹³² Překládal hlavně z ruské literatury – Radiščeva, Puškina, Gorkého.

- біляпресової богемі, що редакції перетворювалися мало не на форуми. Вони кишили богемою і дисциплінованими добрими людьми.*¹³³
- Svá díla začal publikovat v roce 1921. Jednalo se nejprve o několik veršů. Za skutečný debut je považována povídka „Чорноземні сили“, která vyšla v novinách *Вісті* 7.1. 1922. Za čtyři dny poté povídku přetiskly noviny *Селянська правда*.
 - Na počátku 20. let tedy Senčenko „ходив у богемі“, jak píše ve svých vzpomínkách, pohyboval se kolem novin *Студент революції, Комунарка України, Сільськогосподарський пролетарій, Шляхи мистецтва*.
 - Po založení literární organizace Плуг se aktivně účastnil práce zde. Zakládající skupina (S. Pylypenko, A. Paniv, I. Ševčenko, A. Krašanyca, H. Koljada, I. Senčenko) opublikovala v březnu roku 1922 statut organizace, Senčenko byl určitou dobu členem byra této organizace.
 - Přestože byl Senčenko jedním z organizátorů této organizace, žádný principiální program neměl, o čemž svědčí i účast Senčenko v časopise proletkultovců *Зори грядущего*. Později Senčenko vstoupil do literární organizace Гарт, ale v organizaci Плуг setrval.
 - Později byl vyloučen z literární organizace Гарт a opustil Плуг. Tento „organizační zmatek“ byl vnějším projevem nespokojenosti se sebou samým, hledání své vlastní cesty v literatuře. Svůj odchod z literární organizace Плуг Senčenko vysvětlil v dopise, který napsal do redakce týdeníku *Культура і побут*: „Цим повідомляю, що з 23 квітня ц. р. я виходжу з Спілки селянських письменників ‘Плуг’, не поділяючи ні її організаційних форм, ні тих конечних завдань, що їх вона собі ставить як спілка письменників селянських. І. С.“¹³⁴ Toto rozhodnutí bylo logickým dovršením první etapy jeho tvůrčí biografie. V letech 1924-25 opublikoval řadu děl, v nichž se vzdálil spekulativním schématům inspirovaným bouřlivými událostmi občanské války, snažil se hlouběji propracovat životní materiál. Knihy *Петля, Інженери, Оповідання* vydané v roce 1925 završily počáteční tvůrčí období Senčenko. Pro tyto knihy není ani tak charakteristická změna tematiky jako spíše stylová zručnost. Senčenko se začíná odklánět od přímočaré agitační literatury a snaží se vyplnit umělecké vyprávění plastickým syžetem, lyrickou tonalitou.
 - Později se přiznal, že někdy v roce 1924 ztratil víru v sebe samého a dostal se do hluboké tvůrčí krize. Tehdy mu pomohla cesta z Charkova domů – do Červonohradu, do Šachivky.
 - V roce 1925 vyšla sbírka jeho básní *В огнях вишневих завірюх*.
 - V Charkově studoval v Institutu lidové osvěty, který dokončil v roce 1928. V letech 1924-28 Senčenko studoval Charkovskou univerzitu.
 - Chvylovij byl první, kdo ocenil Senčenkův talent a přijal ho v srpnu roku 1926 do literární organizace ВАПЛІТЕ. Senčenko začal spolupracovat se stejnojmenným časopisem *ВАПЛІТЕ* (1927), posléze s časopisem *Літературний ярмарок* (1929, zde otiskl svou prózu „Чорвоноградські портрети“), *Авангард, Пролітфронт* (1930).
 - Přechod Senčenko z literární organizace Плуг do ВАПЛІТЕ byl doprovázen výraznými tvůrčími pokroky a spolu s tím se zákonitě začaly objevovat i útoky pravověrné kritiky, na které Senčenko odpovídal literárně-publicistickými protiútoky. Obzvláště hněvné kritiky Senčenkovy tvorby se objevily po publikaci jeho slavné satiry „Із записок“ (*ВАПЛІТЕ*, 1927, č. 1).
 - Na konci 20. a na počátku 30. let Senčenko cestoval po Ukrajině, Ruské federaci a republikách Střední Asie. Na základě těchto cest napsal několik sbírek črt: *По єврейських колоніях Криворіжжя та Херсонщини* (1929), *Гіганти пустель* (1932), *Право на героїзм* (1934)
 - V letech 1933-34 Senčenko pracoval v luhanském závodě na výrobu parních lokomotiv.
 - Za druhé světové války se Senčenko evakuoval do Alma-Aty.
 - Zemřel 9. 11. 1975.

Prozaická díla (abecedně)

1. Білий палац
 - *Дубові гряди*. Державне видавництво України, 1929
2. Втеча
 - *Право на героїзм*. Харків: ЛіМ. 1934.
3. Гіганти пустель, 1930.
4. Дмитро
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
5. Дубові гряди
 - *Дубові гряди*. Державне видавництво України, 1929.
6. Дурень, 1926.
 - *Історія однієї кар'єри та інші оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1926.

¹³³ Сенченко, Іван. *Оповідання. Повісті. Спогади*. Київ: Наукова думка, 1990.

¹³⁴ Сенченко, І. „Лист до редакції“. *Культура і побут*, 1926. 25.4.

7. Земля
 - *Історія однієї кар'єри та інші оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Дубові гряди*. Державне видавництво України, 1929.
8. Іван Черногорець, 1930.
9. Із записок, повідка.
 - *Валліте*, 1927, с. 1.
10. Із циклу „сільські новелетки“
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
11. Інженіри, 1925.
 - *Оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Інженери*. 1925.
12. Історія однієї кар'єри, повідка červonohradského cyklu, 1926.
 - *Історія однієї кар'єри та інші оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Дурень. Історія однієї кар'єри*. Харків: Український робітник, 1928.
 - *Дубові Гряди*, Харків. Державне видавництво України, 1929.
13. Казка
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
14. Крук
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
15. Малий Мацапура
 - *Дубові гряди*. Держвид України, 1929.
16. Металісти, гомán, 1930-31.
 - *Металісти*. Харків-Київ: ЛіМ, 1932.
17. Миколка, 1923.
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
18. Місто
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
19. На весні, 1923.
 - *На весні*. Харків: Бібліотека селянина. Головополітосвіта. В-во Шлях освіти, 1923.
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
20. На руйнах
 - *Дубові гряди*. Держвид України, 1929.
21. Паровий млин, „povist“ červonohradského cyklu.
 - *Червоні квіти*, 1923, с. 2 (část).
 - *Паровий млин*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Сонце сходить*. Харків: Державне видавництво України, 1929 (trochu pozměněné).
 - *Паровий млин* Харків – Одеса: Молодий більшовик, 1930.
22. Під революцію
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
23. Повість про Клима
 - *Повість про Клима*. Харків-Київ: ЛіМ, 1934.
24. Подорож до Червонограда, повість, 1927.
 - *Валліте*, 1927, с. 5.
 - *Дубові гряди*. Харків: Державне видавництво України, 1929.
25. Право на героїзм
 - *Право на героїзм*. Харків: ЛіМ, 1934.
26. Про що співали ластівки
 - *Історія однієї кар'єри та інші оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
27. Серед степу
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
28. Скарб
 - *Скарб*. Державне видавництво України, 1927.
 - *Дубові гряди*. Державне видавництво України, 1929.
29. Тирса
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
30. Тоска смертельна
 - *Історія однієї кар'єри та інші оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *Дубові гряди*. Державне видавництво України, 1929.
31. У золотому закуті, повідка červonohradského cyklu, 1926.
 - *Історія однієї кар'єри та інші оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
 - *У золотому закуті*. Харків: Український робітник, 1928.
 - *Дубові Гряди*. Державне видавництво України, 1929.

32. Червоний валет
 - *Право на героїзм*. Харків: ЛіМ, 1934.
33. Червоноградські портрети, „povist“ červonohradského cyklu.
 - *Літературний ярмарок*, 1928, kniha 1, prosinec.
 - *Червоноградські портрети*. Харків: Український робітник, 1930 samostatně knižně.
34. Чорна брама, повість.
 - *Чорна брама*. 1933
35. Чорноземні сили, povídka, podzim 1921.
 - *Вісті ВУЦВК*, 1922, 7. 1.
 - *Селянська правда*, 1922, 11. 1.
36. Чурка дров
 - *Право на героїзм*. Харків: ЛіМ, 1934.
37. Фантастичне оповідання
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
38. Фесько Андигер (2. redakce - Фесько Кандиба - 1971), „povist“ červonohradského cyklu.
 - *Літературний ярмарок*, 1929, kniha 3 (únor).
 - *Фесько Андигер*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
39. Футурист
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
40. Хуга
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Чорноземні сили
 - *Вісті ВУЦВК*, 1922, 7. 1.
2. На весні
 - *На весні*. Харків: Бібліотека селянина. Головополітосвіта. В-во Шлях освіти, 1923.
3. Паровий млин (červonohradský cyklus).
 - *Червоні квіти*, 1923, č. 2 (část).

Оповідання, Державне видавництво України, 1925.

4. Крук
5. Футурист
6. Місто
7. Фантастичне оповідання
8. Дмитро
9. Інженіри
10. Миколка
11. Тирса
12. Казка
13. Під революцію
{На весні}
14. Хуга
15. Серед степу
16. Із циклу «сільські новелетки»

Історія однієї кар'єри та інші оповідання, Харків: Державне видавництво України, 1926.

17. Історія однієї кар'єри
18. У золотому закуті
19. Земля
20. Дурень
21. Про що співали ластівки
22. Тоска смертельна.
23. Із записок
 - *Валліте*, 1927, č. 1.
24. Подорож до Червонограда
 - *Валліте*, 1927, č. 5.
25. Скарб
 - *Скарб*. Державне видавництво України, 1927.

26. Червоноградські портрети
 - Літературний ярмарок, 1928, kniha 1, prosines.
27. Фесько Андигер
 - Літературний ярмарок, 1929, kniha 3 (úpor).

Дубові гряди, Харків: Державне видавництво України, 1929.

28. Дубові гряди
29. На руїнах
30. Білий палац
 - {У золотому закуті}
 - {Земля}
 - {Історія однієї кар'єри}
 - {Тоска смертельна}
 - {Скарб}
 - {Подорож до Червонограду}
31. Малий Мацапура
32. Металісти
 - *Металісти*. Харків-Київ: ЛіМ, 1932.
33. Чорна брама
 - Чорна брама. 1933
34. Повість про Клима
 - *Повість про Клима*. Харків-Київ: ЛіМ, 1934.

Право на героїзм, Харків: ЛіМ, 1934.

35. Право на героїзм
36. Червоний валет
37. Втеча
38. Чурка дров

Primární literatura I.

1. Сенченко, Іван. *Оповідання*. Державне видавництво України, 1925.
2. Сенченко, Іван. *Скарб*. Державне видавництво України, 1927.
3. Сенченко, Іван. *Дубові гряди*. Харків: Державне видавництво України, 1929.
4. Сенченко, Іван. *Паровий млин*. Харків-Одеса: ДВОУ, 1930.
5. Сенченко, Іван. *Фесько Андигер*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
6. Сенченко, Іван. *Металісти*. Харків-Київ: ЛіМ, 1932.
7. Сенченко, Іван. *Повість про Клима*. Харків-Київ: ЛіМ, 1934.
8. Сенченко, Іван. *Право на героїзм*. Харків: ЛіМ, 1934.
9. Сенченко, Іван. *Чорна брама*. Державне літературне видавництво, 1936.
10. Сенченко, Іван. *Оповідання*. Київ: Радянський письменник, 1959.
11. Сенченко, Іван. *Вибрані твори в 2 томах*. Київ: Дніпро, 1971.
12. Сенченко, Іван. *Твори в двох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1981.
13. Сенченко, Іван. *Цвіт королеви*. Київ: Видавництво художньої літератури, 1967.
14. Сенченко, Іван. *Оповідання. Повісті. Спогади*. Київ: Наукова думка, 1990.

Primární literatura II.

1. Сенченко, Іван. *Ярема Кавун, sbírka povídek*, 1923.
2. Сенченко, Іван. *„Ярема Кавун“ та інші оповідання*. 1923.
3. Сенченко, Іван. *На весні*. Харків: Бібліотека селянина. Головополітосвіта. В-во Шлях освіти, 1923.
4. Сенченко, Іван. *Де вона?*. 1924.
5. Сенченко, Іван. *Інженери*. Харків: ДВУ 1925.
6. Сенченко, Іван. *Петля*. 1925.
7. Сенченко, Іван. *Історія однієї кар'єри та інші оповідання*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
8. Сенченко, Іван. *Паровий млин*. Харків: Державне видавництво України, 1926.
9. Сенченко, Іван. *Дубові гряди*. 1927.
10. Сенченко, Іван. *По єврейських колоніях Криворіжжя та Херсонщини*. 1929.
11. Сенченко, Іван. *Червоноградські портрети*. 1930.

12. Сенченко, Іван. *Гиганти пустель*, sbírka črt, 1932.
13. Сенченко, Іван. *Подорож до Червонограда*. Київ, 1973.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Ве́чка, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. Брюховецький, В. С. „Іван Сенченко“. In Іван Сенченко. *Оповідання. Повісті. Спогади*. Київ: Наукова думка, 1990.
3. Гнатюк, М. М. *Над текстами Івана Сенченка*. Київ: Наукова думка, 1989.
4. Загребельний, Павло. „З покоління сонцелюбів“. In Іван Сенченко. *Твори в двох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1981.
5. Колесник, Петро. „Робітничі оповідання Івана Сенченка“. In Іван Сенченко. *Цвіт королеви*. Київ: Видавництво художньої літератури, 1967.
6. Лавріненко, Юрій. „Іван Сенченко“. In *Українське слово*. Ed. Яременко, Василь-Федоренко, Євген. Київ: Видавництво Рось, 1994, діл 2.

Recenze na knihu *На весні*. Харків: Бібліотека селянина. Головополітосвіта. В-во Шлях освіти, 1923.

7. *Червоний шлях*, 1923, č. 9.

Skljarenko Semen (1901-62)

- básník, publicista, prozaik, dramatik, překladatel
- Semen Dmytrovyč Skljarenko se narodil 26. 9. 1901 na parníku, který plul po Dněpru.
- Dětství prožil ve vsi Prochorivka na Čerkasku v rodině chudého venkovana.
- Otec spisovatele byl chudý venkovan, celý svůj život prožil na Dněpru: jako námořník, kormidelník, pokladník a ředitel Prochorivského přístavu.
- Od roku 1908 se Skljarenko učil v místní škole, posléze studoval Zolotonské gymnázium, které ukončil v roce 1919. V tu dobu hodně četl, aktivně se zajímal o literaturu.
- Pozitivní roli na gymnáziu v této době sehrály noviny *Молоді сили* (1917-19), které byly vydávány na náklady gymnazistů. Již v prvním čísle novin za rok 1917 zde Skljarenko umístil překlad básně I. Nikitina „Нищие“ - „Старці“. Za rok zde vyšla Skljarenkova povídka „Коли падав сніг“.
- V roce 1919 vyšla v místních novinách *Голос труда* první Skljarenkova báseň „Гімн праці“.
- Po ukončení gymnázia na konci roku 1919 se Skljarenko vrátil do rodné vesnice, pracoval jako knihovník, učitel, vedl ochotnické kroužky, stál v čele okresního oddělení lidové osvěty. V tu dobu již tiskl svá díla v periodickém tisku. Od roku 1921 byly jeho básně, črty, povídky publikovány v kyjevských novinách *Більшовик*, *Селянська газета*, almanachu *Вир революції*.
- Skljarenkova poezie nebyla v kontextu poetické tvorby té doby ničím výjimečným, vyznačovala se tendencí k experimentátorství, k formálním pokusům.
- V roce 1921 prochorivský výbor nezamožných rolníků poslal Skljarenka studovat Kyjevský polytechnický institut. Za půl roku poté byl přijat do Rudé armády. Zpočátku sloužil v Baku a po onemocnění v šestém radiotelegrafickém batalionu na Pečersku v Kyjevě.
- Po demobilizaci žil Skljarenko od podzimu roku 1924 v městě Jegorjevsk Moskevské oblasti, pracoval zde jako knihovník, vedl *Міжсоюзний клуб*.
- V této době udržoval styky s ukrajinskou literární skupinou CIM (Село і місто), která byla organizována v Moskvě V. Hadzinským.
- V roce 1926 se Skljarenko vrátil na Ukrajinu, pracoval v čerkeských okružních novinách *Радянська думка*. V letech 1926-27 zde opublikoval více než dvě desítky fejetonů.
- Na jaře roku 1927 Skljarenko přešel do kyjevských novin *Пролетарська правда*. Zde pracoval jako interní dopisovatel, korespondent, vedoucí oddělení, tajemník dvoutýdenního ilustrovaného časopisu *Глобус* (dodatek novin *Пролетарська правда*), který začal vycházet od roku 1923.
- Od roku 1928 byl Skljarenko členem literární organizace *Жовтень*, od roku 1928 ВУСППП a poté СРПУ.
- V době, kdy pracoval v novinách *Пролетарська правда*, mnoho cestoval, pobýval u stavitelů Dniprohesu, metalurgů Dnipropetrovska, v přístavu v Oděse, Chersonu, Mykolajevě. Výsledkem těchto cest byla série črt publikovaných v kyjevských novinách *Пролетарська правда*, *Селянська газета*, *Літературна газета*, *Література і побут*, v časopisech *Глобус*, *Життя і революція*, *Всесвіт*, *Кіно*.
- Od druhé poloviny 20. let Skljarenko cestoval po Ukrajině, Bělorusku, Moldavsku z pověření ukrajinských novin.
- Za druhé světové války byl na frontě. Pracoval jako vojenský korespondent.

- Po demobilizaci několik let vykonával funkci tajemníka Svazu ukrajinských sovětských spisovatelů.
- Zemřel 7. 3. 1962.

Prozaická díla (abecedně)

1. Батьківський закон, 1923.
2. Без усукромливої сорочки, нарис з життя хворих Кирилівської психолікарні.
▫ *Пролетарська правда*, 1929, 27.3.
3. Бурун, роман.
▫ *Бурун*. 1932.
4. Герой цирку, сатиричне оповідання.
▫ *Пролетарська правда*, 1928, 29.4.
5. День відпочинку, 1929.
6. Коли падав сніг, повідка.
▫ 1918
7. Кочегар, повідка.
▫ *Глобус* 1929, č. 5
8. Матрос Ісай, роман.
▫ *Матрос Ісай*. Харків – Київ 1930
9. Помилка (přvotní název Авраль), роман.
▫ *Помилка*. 1933.
10. Про письменників, про книжку та про верстовий стовп, гумористично-сатиричне оповідання.
▫ 1927
11. Розорані межі, повість.
▫ *Селянська газета*, 1928, č. 12, 1929, č. 3.
12. Розрита могила, повість.
▫ 1928
13. Тисяча й дві ночі, нарис з життя хворих Кирилівської психолікарні.
▫ *Глобус*, 1929, č. 6.
14. Тиха пристань, повість.
▫ *Тиха пристань*. Київ: Маса, 1929.
15. Чорні машкари, пригодницька повість.
▫ *Радянська думка*, 1928, duben-květen.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Коли падав сніг
▫ 1918
2. Про письменників, про книжку та про верстовий стовп
▫ 1927.
3. Герой цирку
▫ *Пролетарська правда*, 1928, 29.4.
4. Розорані межі
▫ *Селянська газета*, 1928, č. 12, 1929, č. 3.
5. Розрита могила
▫ 1928
6. Чорні машкари
▫ *Радянська думка*, 1928, duben-květen.
7. Без усукромливої сорочки
▫ *Пролетарська правда*, 1929, 27.3.
8. Кочегар
▫ *Глобус* 1929, č. 5
9. Тисяча й дві ночі
▫ *Глобус*, 1929, č. 6.
10. Тиха пристань
▫ *Тиха пристань*. Київ: Маса, 1929.
11. Матрос Ісай
▫ *Матрос Ісай*. Харків – Київ 1930
12. Бурун
▫ *Бурун*. 1932.
13. Помилка (přvotní název Авраль)
▫ *Помилка*. 1933.

Primární literatura I.

1. Склярєнко, Семен. *Твори в чотирьох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1990.
2. Склярєнко, Семен. *Оповідання*. Київ: Радянський письменник, 1972.

Primární literatura II.

1. Склярєнко, Семен. *Тиха пристань*. 1929.
2. Склярєнко, Семен. *Матрос Ісай*. 1930.
3. Склярєнко, Семен. *Вітер з гір*, sbírka povídek, 1930.
4. Склярєнко, Семен. *Десять ченців*, sbírka povídek, 1930.
5. Склярєнко, Семен. *Три республіки*. (*Трипілля сьогодні. Пам'ятник Махнові*), Харків – Київ 1930.
6. Склярєнко, Семен. *Водники-ударники*. Український робітник, 1931.
7. Склярєнко, Семен. *Бурун*. 1932.
8. Склярєнко, Семен. *Помилка*. 1933.
9. Склярєнко, Семен. *Домаха Завгородня*. 1934.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
4. Білецький, Олександр. „Семен Склярєнко та його роман 'Святослав'“. *Радянське літературознавство*, 1961, ч. 5.
5. Голубєва, Зінаїда. „З когорти першопрохідників“. In Семен Склярєнко. *Твори в чотирьох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1990, діл 1.
6. Моргаєнко, Петро. „У малому жанрі“. In Семен Склярєнко. *Оповідання*. Київ: Радянський письменник, 1972.
7. Чумак, Василь. *Семен Склярєнко*. Київ: Радянський письменник, 1972.

Skrypnýk Leonid (1893-1929)

- prozaik, literární teoretik¹³⁵, filmový teoretik
- pseudonym: Levon Lejn
- Povoláním inženýr-železničář. Zpočátku se zajímal o aerodynamiku a před první světovou válkou se účastnil prvních zkušebních letů.
- Na počátku 20. let se zřekl své profese a začal se zajímat o film, pracoval v oděské továrně na výrobu filmů. Práce zde ho inspirovala k napsání knihy o fotografování¹³⁶ a knihy zabývající se otázkami filmové teorie¹³⁷.
- Skrypnýk byl významnou osobností ukrajinského futuristického hnutí. Zastával radikální futuristické názory.
- Účastnil se vydání časopisu *Нова генерація*, stal se stálým dopisovatelem hned od počátku existence.
- 23. 2.¹³⁸ 1929 zemřel na tuberkulózu.

Prozaická díla (abecedně)

1. Епізоди з життя чудної людини, часті недокончені романи.
 - část „Іван Петрович і Феліс“, *Червоний шлях*, 1928, ч. 11.
 - část 2: „Перше кохання Івана Петровича“, *Життя і революція*, 1928, ч. 10.
2. Інтелігент, екранізований роман на шість частин з прологом та епілогом.
 - *Нова генерація*, 1927, ч. 1-3, 1928, ч. 1-8. (pod pseudonymem Levon Lejn).
 - *Інтелігент*. Харків: Пролетарій, 1929.
3. Матеріали до біографії письменника Лопуцьки
 - *Нова генерація*, 1928, ч. 11.

¹³⁵ Mezi Skrypnýkovy články patří: „Асоціальні й соціальні мистецтва“ (*Нова генерація*, 1929, ч. 11), „Література“ (*Нова генерація* 1929, ч. 5), „Мистецтва соціальні й асоціальні“, *Нова генерація*, 1929, ч. 12, „Театр, цирк, опера, танок, музика“, *Нова генерація*, 1929, ч. 4.

¹³⁶ Скрипник, Леонід. *Порадник фотографа*. Харків: ДВУ, 1927.

¹³⁷ Скрипник, Леонід. *Нариси з теорії мистецтва кіно*. Харків: ДВУ, 1929.

¹³⁸ Toto datum je uvedeno v jeho nekrologu. *Критика* podává datum jeho smrti 26. 2.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Інтелігент
 - *Нова генерація*, 1927, č. 1-3, 1928, č. 1-8 (pod pseudonymem Levon Lejn),
2. Епізоди з життя чудної людини
 - část „Іван Петрович і Феліс“, *Червоний шлях*, 1928, č. 11.
 - část 2: „Перше кохання Івана Петровича“, *Життя і революція*, 1928, č. 10.
3. Матеріяли до біографії письменника Лопуцьки
 - *Нова генерація*, 1928, č. 11.

Primární literatura I.

1. Скрипник, Леонід. *Інтелігент, екранізований роман на шість частин з прологом та епілогом*. Харків: Пролетарій, 1929.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Sekundární literatura II.

1. Редінг, Оскар (В. Гадзінський). „Лист до читачів Скрипникового 'Інтелігента'“. *Нова генерація*, 1929, č. 10.
2. Старикевич, Л. „Леонід Скрипник. 'Інтелігент. Екранізований роман на шість частин з прологом та епілогом'“. *Критика*, 1929, č. 6.

Slisarenko Oleksa (1891-1937)

- prozaik, básnik
- Oleksa Andrijovyč Slisarenko se narodil 28. 3. 1891 na chutoru Konivec Katovské volosti, Vovčanského okresu na Charkovsku (nyní obec Šyupuvaté Velykoburlackého okresu Charkovské oblasti).
- Jeho otec Andrij Prokopovyč Snisar byl řemeslník. Pracoval v panské sedlárně, vydělával málo a byl nucen hledat si práci jinde. Na různých místech se najímal na práci.
- Oleksa byl páté dítě. Nahluchlý pop nazval omylem Oleksu synem „Slisara“, odsud pak pochází příjmení Slisarenko.
- Když bylo Slisarenkovi devět let, rodina se přestěhovala do chaťňanského statku hraběte Henrikova. Zde Slisarenko začal chodit do vesnické školy, projevil schopnosti zvláště v matematice.
- V roce 1901 se rodina přestěhovala do vesnice Zasuvojvka, která leží u jezera naproti Jahotynu. Zde Slisarenko vstoupil do jahotynské školy.
- Posléze se rodina opět přestěhovala, tentokrát do vesnice Serhijivka Lebedynského okresu, kde Slisarenko začal navštěvovat farní školu. Tehdy se začal zajímat o ukrajinskou a ruskou klasickou literaturu. Značný vliv na Slisarenka měla v té době jeho učitelka S. A. Ljuminarská.
- Po ukončení farní školy šel Slisarenko pracovat do místní kanceláře.
- Za nějakou dobu strýc V. N. Kisilov pomohl Slisarenkovi vstoupit do kučerivské zemědělské školy. Úroveň studia na této škole byla velmi slabá, Slisarenko školu brzy opustil a začal se připravovat ke vstupu do Charkovské střední zemědělské školy. V roce 1906 zde začal studovat a studoval zde šest let. V době studií intenzivně četl, mimo jiné i nelegální literaturu. Četl symbolistickou poezii. V tuto dobu začal psát i vlastní díla ovlivněná četbou. Jeho první verše jsou prochnuty motivy, náladami a poetikou symbolismu. Slisarenko je publikoval v roce 1910 v ilegálním studentském časopise *До праці*. Svá díla rovněž tiskl v různých periodických vydáních (*Рілля, Літературно-Науковий Вісник, Рідний край, Сніп, Село*).
- V roce 1912 Slisarenko ukončil studium a začal pracovat ve své profesi. Brzy byl ovšem mobilizován do carské armády, sloužil jako řadový voják na frontě. V této době přestal psát literaturu. Na frontě byl zvolen do armádního výboru.
- Po samovolné demobilizaci odjel Slisarenko do Kyjeva. Účastnil se organizace a vydání různých almanachů a časopisů. V roce 1919 nakladatelství Сяйво vydalo jeho první sbírku básní *На березі Кастальському*. V roce 1923 mu vyšla poetická sbírka *Поєми*.

- Postupně opustil symbolismus a začal sdílet tvůrčí zásady futuristů. Stal se členem futuristické organizace Аспанфут, posléze organizace Комункульт. V dubnu roku 1925 se stal členem organizace Гарт, brzy přešel do literární organizace Вapлiтe. V roce 1929 se stal jedním z organizátorů techno-umělecké skupiny А, která zastávala „syntézu práce umělce, technika a vědce“.
- Od roku 1923 psal i prozaická díla. Některá byla publikována i v překladech do ruštiny¹³⁹.
- Podle informací v tisku, Slisarenko ve 30. letech pracoval nad „povístkami“ pro mládež „Місто Білого Сонця“, nad románem o Rudé armádě. Dlouhou dobu studoval archivní materiály a plánoval napsat velké dílo z dob skýtsko-sarmatského osídlení Ukrajiny a období řecké kolonizace černomořského pobřeží (4. – 3. století před Kristem).
- Ve 30. letech byl spisovatel zatčen.
- 3. 12. 1937 zemřel.

Prozaická tvorba (abecedně)

1. **Авеніта, povídka.**
 - *Камінний виноград.* Книгоспілка, 1927.
 - *Авеніта.* Харків: Державне видавництво України, 1930.
2. **Альхемик, povídka.**
 - *Всесвіт*, 1926, č. 4.
 - *Сліди бурунів.* Український робітник, 1927.
3. **Божевільний трамвай**
 - *Сотні тисяч сил.* Книгопілка, 1930.
4. **Бунт, повість,**
 - *Камінний виноград.* Книгоспілка 1927
 - *Бунт.* Харків: Книгоспілка, 1928.
5. **В болотах**
 - *В болотах.* Харків: Державне видавництво України, 1924.
 - *Сотні тисяч сил.* Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів.* Український робітник 1927.
 - *Сотні тисяч сил.* Книгопілка, 1930.
6. **Випадкова сміливість, povídka.**
 - *Червоний шлях*, 1924, 10.
 - *Сотні тисяч сил.* Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів.* Український робітник, 1927.
 - *Сотні тисяч сил.* Книгопілка, 1930.
7. **Вихор у затишку, povídka.**
 - *Всесвіт*, 1925, č. 6.
 - *Плантації.* Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів.* Український робітник 1927.
8. **Два пістони кухарчука**
 - *Глобус*, 1923, č. 4.
 - *Сотні тисяч сил.* Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сотні тисяч сил.* Книгопілка, 1930.
9. **Доц**
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1926, č. 11.
10. **Драма в темному коридорі**
 - *Універсальний журнал*, 1928, č. 2.
 - *Присуд.* Юридичне видавництво України, 1929.
11. **Душа майстра, povídka.**
 - *Авеніта.* Держвид України Харків 1930.
 - *Камінний виноград.* Книгоспілка, 1927.
12. **Запалівська історія, povídka.**
 - *Жовтневий збірник*, 1924.
 - *Сотні тисяч сил.* Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів.* Український робітник 1927.
 - *Сотні тисяч сил.* Книгопілка 1930.
13. **Камінний виноград, povídka.**
 - *Вapлiтe*, 1926, almanach č. 1.
 - *Камінний виноград.* Книгоспілка, 1927.

¹³⁹ V roce 1928 v charkovském nakladatelství Український робочий vyšla Slisarenkova sbírka povídek *Душа мастера*, která obsahovala 19 nejlepších autorových povídek. V roce 1930 vyšel v ruštině román *Чорний ангел*.

- *Присуд*. Юридичне видавництво України, 1929.
- 14. **Канонір Душта, повідка.**
 - *Всесвіт*, 1925, ч. 14.
 - *Плантації*. Харків: Книгоспілка, 1925. (pod názvom Канонір Душта)
 - *Сліди бурунів*. Український робітник, 1927.
 - *Полуда*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 15. **Князь Барціла**
 - *Червоний шлях*, 1926, ч. 4.
 - *Камінний виноград*. Книгоспілка, 1927.
- 16. **Крючковар, повідка.**
 - *Червоний шлях*, 1924, ч. 7.
 - *В болотах*. Харків: Держвид України, 1924.
 - *Сотні тисяч сил*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів*. Український робітник 1927.
 - *Присуд*. Юридичне видавництво України, 1929.
 - *Сотні тисяч сил*. Книгоспілка, 1930.
- 17. **Пан Слимаківський**
 - *Плантації*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів*. Український робітник 1927.
 - *Сотні тисяч сил*. Книгоспілка, 1930.
- 18. **Плантації, повість.**
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1925, ч. 6, 7-8, 9.
 - *Плантації*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів*. Український робітник, 1927.
 - *Плантації*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 19. **Позолочене оливо, повідка.**
 - *Присуд*. Юридичне видавництво України, 1929.
- 20. **Поліські оповідання**
 - *В болотах*. Харків: ЛіМ, 1931.
- 21. **Полуда, повідка.**
 - *Полуда*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 22. **Президент Кислокапустяньської республіки, повідка.**
 - *Червоний шлях*, 1925, ч. 1-2.
 - *Сотні тисяч сил*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів*. Український робітник 1927.
 - *Сотні тисяч сил*. Книгоспілка 1930.
- 23. **Пригода Сидора Петровича**
 - *Сотні тисяч сил*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сотні тисяч сил*. Книгоспілка, 1930.
- 24. **Присуд, повідка.**
 - *Плантації*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Присуд*. Юридичне видавництво України, 1929.
- 25. **Редут ч. 16, повідка.**
 - *Червоний шлях*, 1925, ч. 5.
 - *Плантації*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів*. Український робітник, 1927.
 - *Спроба на огонь. Редут ч. 16*. Український робітник 1927.
 - *Полуда*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
- 26. **Смерть генерала Гетераса**
 - *Культура і побут*, 1925, ч. 28.
 - *Камінний виноград*. Книгоспілка, 1927
- 27. **Сотні тисяч сил**
 - *Гольфштром*, 1925, sborník 1.
 - *Сотні тисяч сил*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів*. Український робітник 1927.
 - *Сотні тисяч сил*. Книгоспілка 1930.
- 28. **Спроба на огонь**
 - *Знання*, 1925, ч. 18.
 - *Плантації*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів*. Український робітник 1927.
 - *Спроба на огонь. Редут ч. 16*. Український робітник 1927.
- 29. **Страйк, повість.**
 - *Страйк*, Харків – Одеса: ДВОУ Молодий Більшовик, 1932.

30. Тварина
 - *Сотні тисяч сил*. Книгопілка 1930.
31. Товариші
 - *Комуніст*, 1927, č. 134, 16. 6.
 - *Присуд*. Юридичне видавництво України, 1929.
32. Шість сотень, повідка.
 - *Всесвіт*, 1926, č. 19.
 - *Камінний виноград*. Книгоспілка, 1927.
33. Шпоньчине життя та смерть, повідка.
 - *Гольфштром*, 1925, sborník 1.
 - *Сотні тисяч сил*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Сліди бурунів*. Український робітник 1927.
 - *Сотні тисяч сил*. Книгопілка, 1930.
34. Штани
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1924, č. 19-20.
 - *Сотні тисяч сил*. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - *Присуд*. Юридичне видавництво України, 1929.
35. Чорний ангел, гомán.
 - *Чорний ангел*. Книгоспілка, 1929
 - *Чорний ангел*. Рух, 1932.
36. Фацелія
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1924, č. 9-10.
37. Хлібна ріка, гомán, 16. 5. 1931.
 - *Хлібна ріка*. Рух. 1932.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Два пістони кухарчука
 - *Глобус*, 1923, č. 4.
2. Випадкова сміливість
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 10.
3. Запалівська історія
 - *Жовтневий збірник*, 1924.
4. Крючковар
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 7.
5. Штани
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1924, č. 19-20.
6. Фацелія
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1924, č. 9-10.
7. Вихор у затишку
 - *Всесвіт*, 1925, č. 6.
8. Канонір Душта
 - *Всесвіт*, 1925, č. 14.
9. Плантації
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1925, č. 6, 7-8, 9.
10. Президент Кислокапустяньської республіки
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 1-2.
11. Присуд
 - *Плантації*. Харків: Книгоспілка, 1925.
12. Редут č. 16
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 5.
13. Смерть генерала Гетераса
 - *Культура і побут*, 1925, č. 28.
14. Сотні тисяч сил
 - *Гольфштром*, 1925, sborník 1.
15. Спроба на огонь
 - *Знання*, 1925, č. 18.
16. Шпоньчине життя та смерть
 - *Гольфштром*, 1925, sborník 1.

Плантації. Харків: Книгоспілка, 1925.
{Редут č. 16}

{Плантації}
{Вихор у затишку}
{Канон р. Душта}
{Спроба на огонь}

17. Пан Слимаківський
{Присуд}

Сотні тисяч сил, Харків: Книгоспілка, 1925.

{Запалівська історія}
{Сотні тисяч сил}
{Президент Кислокапустянської республіки}
{Штани}
{Шпоньчине життя та смерть}
{Випадкова сміливість}
{Крючковар}
{Два пістони кухарчука}

18. В болотах
19. Пригода Сидора Петровича

20. Камінний виноград
 ▫ *Валліте*, 1926, almanach č. 1.
21. Князь Барціла,
 ▫ *Червоний шлях*, 1926, č. 4.
22. Шість сотень
 ▫ *Всесвіт*, 1926, č. 19.
23. Товариші
 ▫ *Комуніст*, 1927, č. 134, 16. 6.

Камінний виноград, Книгоспілка, 1927.

24. Авеніта
{Князь Барціла}
{Шість сотень}
{Камінний виноград}
25. Душа майстра
26. Смерть генерала Гетераса
27. Бунт

Сліди буруніє, Український робітник, 1927.

- {Плантації}
{Редут č. 16}
{Канонір Душта}
28. Альхемик
{Спроба на огонь}
{Запалівська історія}
{Пан Слимаківський}
{Вихор у затишку}
{Випадкова сміливість}
{Президент Кислокапустянської республіки}
{Сотні тисяч сил}
{Шпоньчине життя та смерть}
{Крючковар}
{В болота}

Спроба на огонь. Редут № 16, Український робітник, 1927.

{Спроба на огонь}
{Редут č. 16}

29. Драма в темному коридорі
 ▫ *Універсальний журнал*, 1928, č. 2.

30. Позолочене оливо
 - *Присуд*. Юридичне видавництво України, 1929.
31. Чорний ангел
 - *Чорний ангел*. Книгоспілка 1929
32. Полуда
 - *Полуда*. Харків: Державне видавництво України, 1930.

Авеніта, Харків: Державне видавництво України, 1930.
 {Авеніта}
 {Душа майстра}

Сотні тисяч сил, 2. vydání, Книгоспілка, 1930.

33. Тварина
34. Божевільний трамвай
 - {Запалівська історія}
 - {Сотні тисяч сил}
 - {Пезидент Кислокапустянської республіки}
 - {Пан Слимаківський}
 - {Шпоньчине життя та смерть}
 - {Випадкова сміливість}
 - {Крючковар}
 - {Два пістони кухарчука}
 - {В болотах}
 - {Пригода Сидора Петровича}
35. Поліські оповідання
 - *В болотах*. Харків: ЛІМ, 1931.
36. Страйк
 - *Страйк*. Харків – Одеса: ДВОУ Молодий Більшовик, 1932.
37. Хлібна ріка
 - *Хлібна ріка*. Рух 1932.

Primární literatura I.

1. Слісаренко, Олекса. *В болотах*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
2. Слісаренко, Олекса. *Камінний виноград*. Книгоспілка, 1927.
3. Слісаренко, Олекса. *Бунт*. Харків: Книгоспілка, 1928.
4. Слісаренко, Олекса. *Присуд*. Юридичне виданництво України, 1929.
5. Слісаренко, Олекса. *Чорний Ангел*. Книгоспілка, 1929.
6. Слісаренко, Олекса. *Плантації*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
7. Слісаренко, Олекса. *Сотні тисяч сил*. Книгоспілка, 1930.
8. Слісаренко, Олекса. *Полуда*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
9. Слісаренко, Олекса. *Авеніта*. Харків: Державне видавництво України, 1930.
10. Слісаренко, Олекса. *В болотах*. Харків: ЛІМ, 1931.
11. Слісаренко, Олекса. *Страйк*. Харків – Одеса: ДВОУ Молодий Більшовик, 1932.
12. Слісаренко, Олекса. *Хлібна ріка*. Рух, 1932.
13. Слісаренко, Олекса. *Чорний ангель*. Рух, 1932.
14. Слісаренко, Олекса. *Без компасу*. Харків- Львів: Українське видавництво, 1943.
15. Слісаренко, Олекса. *Бунт*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1965.

Primární literatura II.

1. Слісаренко, Олекса. *Плантації*. 1925.
2. Слісаренко, Олекса. *Сотні тисяч сил*. Харків: Книгоспілка, 1925.
3. Слісаренко, Олекса. *Сліди бурунів*. Український робітник 1927.
4. Слісаренко, Олекса. *Спроба на огонь*. Редут с. 16. Український робітник, 1927.
5. Слісаренко, Олекса. *Зламаний гвинт*. 1929.
6. Слісаренко, Олекса. *Президент Кислокапустянської республіки*. 1928.
7. Слісаренко, Олекса. *Душа майстра*. 1928.
8. Слісаренко, Олекса. *Позолочене оливо*. 1928.

9. Слісаренко, Олекса. *Горбате життя*. 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. Дузь, Іван. „Олекса Слісаренко та його твори“. In Олекса Слісаренко. *Бунт. Роман. Повісті. Оповідання*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1965.

Sekundární literatura II.

1. Кирилюк, Євген. „Олекса Слісаренко“. *Життя і революція*, 1927, č. 9.
2. Лейтес, А. „Навколо новел О. Слісаренка“. *Культура і побут*, 1925, č. 26.
3. Савченко, Я. „Літературні нотатки (Олекса Слісаренко – Планації)“. *Життя і революція*, 1926, č. 2-3.
4. Савченко, Я. „Небезпечний шлях (О. Слісаренко – Камінний виноград)“. *Літературна газета*, 1927, č. 8.
5. Якубський, Б. „На літературні теми (Олекса Слісаренко)“. *Пролетарська Правда*, 1927, č. 219.

Recenze na knihu *В болотах*. Харків: Державне видавництво України, 1924.

6. Ч., О. *Коммунист*, 1924, č. 240, 23. 11.
7. Чухрай, Д. *Большовик*, 1924, č. 267, 23. 11.

Recenze na sbírku *Планації*, Харків: Книгоспілка, 1925.

8. Бондаренко, М. *Комсомолец України*, 1926, č. 8, 19.1.
9. Борткевич, М. *Нова громада*, 1925, č. 21.
10. Л-ес, А. *Коммунист*, 1925, č. 268, 24. 11.
11. Якубовський, Ф. *Пролетарська Правда*, 1926, č. 26 (1336), 3.2.

Recenze na sbírku *Сотні тисяч сил*, Харків: Книгоспілка, 1925.

12. Магонь, Ю. *Нова книга*, 1925, č. 7-8.

Recenze na sbírku *Камінний виноград*, sbírka povídek, Книгоспілка, 1927.

13. Х-ко, Я. *Комунист*, 1927, č. 144, 28.6.
14. Савченко, Юрій. *Плужанин*, 1927, č. 9-10.

Recenze na sbírku *Сліди бурунів*. Український робітник, 1927.

15. Р., С. *Культработник*, 1927, č. 12.
16. Ладен-Кундзіч, О. *Молодняк*, 1927, č. 9.

Smiljanskij Leonid (1904 - 1966)

- prozaik, dramatik, scénárista, literární kritik
- Leonid Ivanovyč Smiljanskij se narodil 27. 2. 1904 ve městě Konotop Sumské oblasti v rodině dělníka-železničáře.
- Zprvu chodil do základní železniční školy, poté do konotopské střední železničářské školy.
- V roce 1928 Smiljanskij ukončil filologickou fakultu Kyjevského institutu lidové osvěty a za tři roky vědeckou aspiranturu v AV USSR.
- Do literatury Smiljanskij vstoupil ve druhé polovině 20. let, okamžitě začal zastávat ideovou platformu literárních organizací ВУСПП a Молодняк.
- První sbírka povídek vyšla Smiljanskému v roce 1928 pod názvem *Нові оцелі*.
- Smiljanskij nějaký čas působil jako literární kritik.
- Za druhé světové války spolupracoval s novinami *Комунист* a *Література і мистецтво*.
- Zemřel 11. 11. 1966 v Kyjevě.

Prozaická tvorba (abecedně)

1. Давидко Кривий
 - *Гарт-Київ*, 1925, almanach č. 1.
2. Дні відпочинку
 - *Життя і революція*, 1927, č. 6.

3. Каламут, повідка.
 - *Молодняк*, 1927, č. 4.
 - *Нові оселі*. ДВУ 1928.
4. Машиністи, повість.
 - 1928
5. Мехзавод, повість.
 - 1929
6. На млині
 - *Молодняк*, 1927, č. 2.
 - *Нові оселі*. ДВУ 1928.
7. Напередодні
 - *Культура і побут*, 1925, č. 17.
8. Нові оселі
 - *Всесвіт*, 1927, č. 25.
 - *Нові оселі*. ДВУ 1928.
9. Периферія, повість.
 - 1930
10. Пленум, повідка.
 - *Молодняк*, 1927, č. 10.
11. Стара історія
 - *Нові оселі*. ДВУ 1928.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. Давидко Кривий
 - *Гарт-Київ*, 1925, almanach č. 1.
2. Напередодні
 - *Культура і побут*, 1925, č. 17.
3. Дні відпочинку
 - *Життя і революція*, 1927, č. 6.
4. Каламут
 - *Молодняк*, 1927, č. 4.
5. На млині
 - *Молодняк*, 1927, č. 2.
6. Нові оселі
 - *Всесвіт*, 1927, č. 25.
7. Пленум
 - *Молодняк*, 1927, č. 10.
8. Машиністи повість
 - 1928

Нові оселі, Державне видавництво України, 1928.

- {Нові оселі}
 - {Каламут}
9. Стара історія
 - {На млині}
 10. Мехзавод, повість
 - 1929
 11. Периферія, повість
 - 1930

Primární literatura I.

1. Смілянський, Леонід. *Нові оселі*, sbírka povídek, Державне видавництво України, 1928.
2. Смілянський, Леонід. *Твори*. Київ: ДВХЛ 1957.
3. Смілянський, Леонід. *Твори в двох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1964.
4. Смілянський, Леонід. *Твори в двох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1964.
5. Смілянський, Леонід. *Поетова молодість*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1966.

Primární literatura II.

1. Смілянський, Леонід. *Пленум*, sbírka povídek, 1930.
2. Смілянський, Леонід. *Злочин бригадира*, sbírka povídek, 1930.
3. Смілянський, Леонід. *Машиністи*. 1930.
4. Смілянський, Леонід. *Мехзавод*. 1930.
5. Смілянський, Леонід. *Периферія*. 1933.
6. Смілянський, Леонід. *Полонений*. 1934.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Ed. Ivo Pospíšil a kol. Praha: Nakladatelství Libri, 2001.
3. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
4. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
5. Колесник, Петро. „Вічні вогні вершин“. In Леонід Смілянський. *Твори в двох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1964.
6. Новиченко, Леонід. „Правда історії і правда мистецтва“. In Леонід Смілянський. *Поетова молодість*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1966.
7. Поліщук, Володимир. „Леонід Смілянський і його твори в контексті доби (До 100-річчя з дня народження письменника)“. *Слово і час*, 2004, č. 2.

Smolyč Jurij (1900-1976)

- dramatik, prozaik, publicista, divadelní a literární kritik
- Jurij Kornijevyč Smolyč se narodil 25. 7. 1900 v Umani v rodině učitelů.
- Dětství prožil v Umani, Starodubu, Bílé Cerkvi, Hluchově, Kamjanci-Podolském.
- V letech 1909-18 studoval gymnázium v Hluchově, Kamjanci-Podolském, Žmerynce.
- V roce 1915 mu zemřel otec, takže Smolyč byl nucen přivydělávat si na živobytí sám. Doučoval, pracoval i fyzicky.
- Psát začal brzy, již na gymnáziu psal v ruštině, ve vyšších třídách ukrajinsky.
- V rukopisném časopise *Штрихи*, který vycházel na gymnáziu, umístil své první prozaické dílo věnované událostem války. Po únorové revoluci publikoval články a fejetony na stránkách místních novin.
- Po ukončení gymnázia vstoupil na kyjevskou obchodní akademii, z níž odešel do dobrovolného zdravotnického oddílu Červeného kříže, který bojoval s tyfem. Zpočátku pracoval jako sanitář, posléze jako lékařský pomocník a vedoucí márnice. S tímto zdravotnickým oddílem se účastnil občanské války. Za občanské války se stal rovněž hercem rudoarmějského divadla, v roce 1922 přešel do profesionálního divadla Ivana Franka ve Vinnyci.
- Debutoval v roce 1917.
- Patřil do literárních organizací Плуг, Гарт, ВАПЛІТЕ, Техно-мистецька група „А“.
- Výrazný vliv na něj měla několikaletá práce s V. Eilanem-Blakytným.
- V letech 1924-28 pracoval jako inspektor divadel.
- V roce 1926 se účastnil vytvoření časopisu *Сільський театр* a v letech 1926-29 jej redigoval, psal pro něj recenze a publicistické články. Psal rovněž knihy o divadle.
- Smolyč jako jeden z prvních oficiálních představitelů okamžitě nadšeně podpořil hru M. Kuliše „Мусій Копистка“ (97). S Kulišem se posléze přátelil.
- Přátelil se rovněž s O. Dovženkem. S ním se seznámil v redakci novin *Вісмі*. Měl blízko i k M. Johansenovi.
- V roce 1924 mu vyšla první sbírka povídek *Кінець міста за базаром*.
- Sám spisovatel za svůj literární debut považoval povídky „Пасажири“ a „Анархія продукції“ z roku 1924. Redigoval *Універсальний журнал* (1936-39) a časopis *Україна* (1943-50). Psal články a recenze o divadel.
- Mnoho let se věnoval divadlu jako dramatik, herec, kritik, režisér, organizátor nového divadla.

Prozaická díla (abecedně)

1. Америка
 - *Культура і побут*, 1926, č. 18.

2. Анархія продукції, *rovídka*.
 - *Нова громада*, 1924, č. 25.
3. Господарство доктора Гальванеску, науково-фантастичний роман, 1928.
 - *Універсальний журнал*, 1928, č. 1.
 - *Збірка творів*. Книгоспілка 1930, 2. діл.
4. Діагностикоп, *rovídka*, 1926.
 - *Культура і побут*, 1926, č. 51-52.
 - *Неділі і понеділки*. Державне видавництво України, 1929.
5. Зруйнований полон, *psychologická novela*.
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
6. Кінець міста за базаром, *rovídka*, 1924.
 - *Кінець міста за базаром*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
 - *Неділі і понеділки*. Державне видавництво України 1929.
7. Місяць із рушницею, *reportážní novela*.
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
8. Мова мовчання, *kriminální novela*, 1927.
 - *Збірка творів*. Книгоспілка 1930, 2. діл.
9. „Нарком“, новела таємниць
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
10. Останній Ейджевуд, *román*.
 - *Знання*, 1926, č. 5.
 - *Останній Ейджевуд*. Харків: Книгоспілка 1926.
11. Пасажири
 - *Студент революції*, 1924, č. 3-5.
12. Патетична ніч, новела таємниць
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
13. Переможець, *rovídka*, 1926.
 - *Всесвіт*, 1927, č. 30.
 - *Неділі і понеділки*. Державне видавництво України, 1929.
14. Переможець дракона, новела психологічна
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
15. Прекрасні катастрофи, *vědecko-fantastická trilogie*.
 - *Прекрасні катастрофи*. 1929-34
16. Півтори людини, *dobrodružný román*, 1926.
 - *Півтори людини*. Книгоспілка 1927.
 - *Збірка творів*. Книгоспілка 1930, 2. діл.
17. Піші агронавти
 - *Фальшива Мельпомена. Піші агронавти*. Харків: Книгоспілка, 1928.
18. Повстання, репортажна новелка
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
19. По той бік серця, сатиричний роман (роман-памфлет), 1929.
 - *Збірка творів*. Книгоспілка 1930, 2. діл.
20. Прекрасні катастрофи, *trilogie*.
 1. діл: Господарство доктора Гальванеску (1928, Харків: Книгоспілка)
 2. діл: Ще одна прекрасна катастрофа (Харків 1930, Київ: ЛіМ 1932)
 3. Що було потім (1933, Харків-Одеса: Дитвидав 1934).

DoHromady: Київ: Держлітвидав 1935.
21. Провокатор, новела таємниць
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
22. Страшна мить, новела таємниць
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
23. Тисяча пройдисвітів, *reportážní novela*
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
24. Фальшива Мельпомена, *román*.
 - *Фальшива Мельпомена. Піші агронавти*. Харків: Книгоспілка, 1928.
25. Чабанові казання, *rovídka*, 1925.
 - *Культура і побут*, 1926, č. 28.
 - *Неділі і понеділки*. Державне видавництво України, 1929.
26. Чорна неміч, новела психологічна
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.
27. Чучупак, новела психологічна
 - *Новелі нашого часу*. Харків – Київ: ЛіМ, 1931.

28. Хома, повідка, 1926.
 - *Неділі і понеділки*. Державне видавництво України, 1929.
29. Що було потім, vědecko-fantastický román.
 - *Що було потім*. Харків: Дитвидав, 1934.
30. 48 годин, роман-памфлет
 - *48 годин*. 1933.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. Анархія продукції
 - *Нова громада*, 1924, ч. 25.
2. Кінець міста за базаром
 - *Кінець міста за базаром*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
3. Пасажири
 - *Студент революції*, 1924, ч. 3-5.
4. Америка
 - *Культура і побут*, 1926, ч. 18.
5. Діагностикоп
 - *Культура і побут*, 1926, ч. 51-52.
6. Останній Ейджевуд
 - *Знання*, 1926, ч. 5.
 - *Останній Ейджевуд*. Харків: Книгоспілка, 1926.
7. Чабанові казання
 - *Культура і побут*, 1926, ч. 28.
8. Переможець
 - *Всесвіт*, 1927, ч. 30.
9. Півтори людини
 - *Півтори людини*. Книгоспілка 1927.
10. Господарство доктора Гальванеску (1. díl trilogie Прекрасні катастрофи)
 - *Універсальний Журнал*, 1928, ч. 1-12.
 - *Господарство доктора Гальванеску*. 1928
11. Піші агронавти
 - *Фальшива Мельпомена. Піші агронавти*. Харків: Книгоспілка, 1928.
12. Фальшива Мельпомена, готан.
 - *Фальшива Мельпомена. Піші агронавти*. Харків: Книгоспілка, 1928.
13. Хома
 - *Неділі і понеділки*. Державне видавництво України, 1929.

Неділі і понеділки, видання друге, Державне видавництво України, 1929.

{Переможець}
 {Чабанові казання}
 {Хома}
 {Кінець міста за базаром}
 {Діагностикоп}

14. По той бік серця
 - *Збірка творів*. Книгоспілка 1930, 2. díl.
15. Мова мовчання
 - *Збірка творів*. Книгоспілка 1930, 2. díl.
16. Ще одна прекрасна катастрофа
 - *Ще одна прекрасна катастрофа*. 1930
 - *Ще одна прекрасна катастрофа*. Харків - Київ ЛІМ 1932.

Новелі нашого часу, Харків-Київ: ЛІМ, 1931.

Новелі репортажні:

17. Місяць із рушницею
18. Тисяча пройдисвітів
19. Повстання

Новелі таємниць:

20. Патетична ніч
21. Страшна мить
22. Провокатор.
23. Нарком
- Новелі психологічні:
24. Чучупак
25. Зруйнований полон
26. Чорна неміч
27. Переможець дракона

28. Що було потім
 - *Що було потім*. 1933
 - *Що було потім*. Харків-Одеса, Дитвидав 1934.
29. 48 годин
 - *48 годин*. 1933

Primární literatura I.

1. Смолич, Юрій. *Останній Ейджевуд*, Харків: Книгоспілка, 1926, U295.
2. Смолич, Юрій. *Фальшива Мельпомена. Піші агронавти*. Харків: Книгоспілка, 1928, U1746
3. Смолич, Юрій. *Неділі і понеділки*. Державне видавництво України, 1929.
4. Смолич, Юрій. *Збірка творів*. Книгоспілка, 2. díl 1928, 4. díl – 1930.
5. Смолич, Юрій. *По той бік серця*. 1929
6. Смолич, Юрій. *Що було потім*. Харків: Дитвидав, 1934.
7. Смолич, Юрій. *Новелі нашого часу*. Харків-Київ: ЛіМ, 1931.
8. Смолич, Юрій. *Кінець міста за базаром*. Харків: Державне видавництво України, 1924.
9. Смолич, Юрій. *Вибрані твори*. Київ: ДВХЛ, 1947.
10. Смолич, Юрій. *Твори в шести томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1971.

Primární literatura II.

1. Смолич, Юрій. *Півтори людини*. Книгоспілка 1927.
2. Смолич, Юрій. *П'ять оповіань*. 1930.
3. Смолич, Юрій. *Господарство доктора Гальванеску*. 1929.
4. Смолич, Юрій. *Ще одна прекрасна катастрофа*. 1932.
5. Смолич, Юрій. *Четверта причина*. 1932.
6. Смолич, Юрій. *Сорок вісім годин*. 1933.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.
4. Голубєва, З. С. *Юрій Смолич. Літературний портрет*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро 1990.

Sekundární literatura II.

Recenze na knihu *Кінець міста за базаром*. Харків: Державне видавництво України, 1924.

1. Чухрай, Д. *Більшовик*, 1924, č. 267, 23. 11.

Recenze na román *Останній Ейджевуд*. Харків: Книгоспілка, 1926. U295.

2. А. *Червоний шлях*, 1926, č. 10.
3. Гук, М. *Культура і побут*, 1926, č. 24.
4. Коваленко, Б. *Життя і революція*, 1926, č. 17.

Recenze na knihu *Півтори людини*. Книгоспілка, 1927.

5. Вірний, Б. *Життя і революція*, 1927, č. 10-11.

Sobko Vadym (1912-??)

- prozaik, dramatik, básník
- Vadym Mykolajovyč Sobko se narodil v roce 1912 v Moskvě.
- Debutoval roku 1930.
- Do roku 1934 pracoval jako dělník v donbaských dolech a v charkovském traktorovém závodě.
- Posléze studoval filologii na Kyjevské univerzitě, kterou absolvoval roku 1939.
- Za druhé světové války byl vojenským dopisovatelem, v bojích o Berlín byl těžce raněn.
- Po vyléčení několik let působil v sovětské vojenské misi v Německu, poté se cele věnoval literární činnosti.

Primární literatura I.

1. Собко, Вадим. *Монтажники*. Харків-Одеса: Молодий більшовик, 1931.
2. Собко, Вадим. *Справа прокурора Малахова*. Київ: Радянський письменник, 1959.
3. Собко, Вадим. *Шлях зорі*. Київ: ДВХЛ, 1956.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія в п'яти томах*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Škurupij Heo (1903-1937)

- básník, prozaik, scénárista
- Plným vlastním jménem Jurij Danylovyč Škurupij se narodil 20. 4. 1903 v Benderách v nynějším Moldavsku. Křestní jméno jeho pseudonymu vzniklo „useknutím“ jména Heorhij.
- Jeho matka byla učitelka, otec sloužil jako strojevodoucí na železnici.
- Dětství prožil na Podolí.
- Vystudoval 2. kyjevské gymnázium, poté Kyjevský institut pro zahraniční styky, který ovšem nedokončil, neboť se začal intenzivně již v tomto věku věnovat novinářské práci.
- Debutoval v roce 1920 prozaickým dílem „Ми“, které opublikoval v literárně-uměleckém almanachu *Гроно*.
- Škurupij publikoval svá díla v charkovském měsíčníku *Шляхи мистецтва* (poezie), ve sbornících V. Poliščuka *Гроно* (Kyjev, 1920), *Вір революції* (Katerynoslav, 1921), ve futuristickém časopise *Семафор у майбутнє* (1922).
- 25.6. 1921 Škurupij spolu se Slisarenkem, Tereščenkem a O. Šymkovym vytvořili v Kyjevě organizaci *Комкосмос*. Ovšem 5. 7. 1921 kolegium holovpolitosvity při Národním komisariátu osvěty anulovalo povolení pro činnost skupiny, neboť jejich program se údajně neslučoval s principy stranické organizace umění a neodpovídal duchu strany.
- V roce 1922 vyšla v kyjevském panfuturistickém nakladatelství Гольфштром Škurupijova první poetická sbírka *Психетози. Вітрина третя*, o rok později vyšla druhá sbírka *Барабан. Вітрина друга*. Kritiky byly rozpačité, některé výrazně kritické. Jednalo se o Škurupijovy první typické poetické manifestace futuristického hnutí.
- Účastnil se vydání sborníku *Жовтневий збірник панфутуристів* (listopad 1923).
- Byl členem literárních organizací Аспанфут, Комункульт. Patřil rovněž do literární organizace Гарт.
- V roce 1924 se poněkud vzdálil futuristickému hnutí. Nebyl ani členem ústředního byra literární organizace Асоціація Комункультівців, nebyl ani ve vedení kyjevské filiálky a dokonce se vyslovoval za spojení své organizace s organizací Гарт, podporoval skupinu Jalovéhoho a Slisarenka, kteří futurismus opustili. Tento kurz odklonu od futurismu se ovšem změnil a Škurupij se k futuristickému hnutí vrací.
- V roce 1925 se stal členem redakční rady časopisu *Журнал для всіх*.
- Přispěl i do sborníku *Гольфштром*.
- Škurupij se stal členem literární organizace ВАПЛІТЕ.
- Literární skupina Бумеранг vydala dva sborníky – *Бумеранг* a *Зустріч на перехресній станції*. Do prvního z nich Škurupij přispěl svým článkem. Druhý sborník s podtitulem *Розмова трьох* – tedy rozhovor tří (jednalo se o Semenka, Škurupije a Bažana) obsahoval směs poezie a pamfletů. Sborník se skládal ze tří částí. První tři části byly věnovány poezii Semenka, Škurupije a Bažana. Čtvrtou část tvořil úryvek prózy bez podpisu (pravděpodobně z pera Semenka) pod názvem „Зустріч на перехресній станції“. Tento sborník ilustroval tendenci rozcházejících se pozic u třech „aktérů“ setkání. „Aktér“ Škurupij je zde vesměs stavěn do obdobné

pozice jako Semenka. Bez ohledu na neshody nakonec tři spisovatelé nacházejí společný základ. Toto vydání a myšlenky v něm vyslovené, zvláště pasáže ironicky kritizující ВАПЛІТЕ, ovšem způsobilo Škurupijovi značné problémy, neboť Škurupij v té době byl oficiálním členem literární organizace ВАПЛІТЕ. 21. 4. 1927 organizace ВАПЛІТЕ odsoudila *Бумеранг* a nazvala jej „politicky negramotným vrtochem“. Škurupij, obdobně jak Bažan, byl nucen vyjasnit svůj postoj k ВАПЛІТЕ. A. Ljubčenko, tajemník organizace, napsal Bažanovi a Škurupijovi dopis, ve kterém vyslovil znepokojení nad postojem obou adresátů. 18. 5. 1927 Bažan a Škurupij Ljubčenkovi odpověděli a snažili se ho ujistit, že *Бумеранг* v žádném případě neznamenal vytvoření nějaké nové literární skupiny a organizace. Na obranu svého členství ve ВАПЛІТЕ dodali: „*Вільна Академія ... і зветься Вільною, що не намагається всіх членів своїх підскубнути під гребінець єдиної літературної школи.*“ Jako hlavní příčiny vydání sborníku *Бумеранг* uváděli specifické kyjevské prostředí, odtrženost od charkovského literárního prostředí a spojitost mezi Semenkem, Bažanem a Škurupijem. Potřeba zaostřit některé problémy, což nebylo možné na stránkách jiného tisku, byla další příčinou. Zároveň Bažan a Škurupij upozorňovali na to, že v žádném případě jejich účast ve zmíněných sbornících neznamenala, že odcházejí z ВАПЛІТЕ. ВАПЛІТЕ ovšem nebyla takovou odpovědí uspokojena a za několik dní Bažana i Škurupije z organizace vyloučila. Ovšem jejich členství bylo opět obnoveno, neboť několik členů organizace (mezi nimi například Slisarenko) se za ně postavili. Bažan i nadále publikoval svá díla ve vaplifanském časopise, ale Škurupije po incidentu netiskli.

- Když se v říjnu roku 1927 objevila *Нова генерація*, Škurupij se stal členem redakce a byl navzdory vyloučení z ВАПЛІТЕ. V redakci časopisu *Нова генерація* spolu se Semenkem a O. Poltorackým zaujímali nejuvýzavnější pozice.
- V létě roku 1930 Škurupij uskutečnil cestu do Mongolska, na jejímž základě napsal *Монгольські оповідання*.
- Na počátku roku 1930 se Škurupij stal redaktorem futuristického almanachu *Авангард-альманах пролетарських митців Нової генерації*, který vyšel v Kyjevě. Proti tomuto vydání se ostře postavil Chvylovij, který v něm spatřoval „nadměrné projevy odporného nacionalismu“. Jedním z terčů, na které se Chvylovij zaměřil, byl esej Škurupije „*Нове мистецтво у процесі розвитку української культури*“, v němž Škurupij objasňoval roli avantgardy. Chvylového odpověď futuristům nesla název „*Кричущє божество*“ a byla otištěna 26 (27). 1. 1930 v novinách *Комуніст*. Zde Chvylovij nazýval Škurupije „chvylovistou“ a představitelem „stoprocentního „nacional-bolševismu.“ Futuristé Chvylovému odpověděli; jedna z těchto odpovědí byla napsána Škurupijem a vyšla v posledním, druhém čísle almanachu *Авангард-альманах пролетарських митців Нової генерації* (č. b, 1930) pod názvem „*Червоний блеф М. Хвильового*“. Škurupij zde upozorňuje na Chvylového překrucování textů, což je dle něj způsobeno soupeřením mezi literárními skupinami. 16. 3. 1930 poviny *Харківський пролетар* opublikovaly článek Chvylového s názvem „*А хто ще сидить серед винуватих?*“ inspirovaný soudním procesem s СВУ, který začínal v těch dnech v Charkově. V tomto článku Chvylovij nazval futuristy reakční a nebezpečnou silou. Nejvíce útočil právě na Škurupije, kterého zde nazval „*lampačem jefremovščyny*“ (Serhij Jefremov byl jedním z odsouzených v procesu СВУ). Časopis *Нова генерація* na Chvylového výpady opět reagoval, objevila se i odpověď Škurupije („*До Федерації радянських письменників*“, *Нова генерація*, 1930, č. 4). Odpověď měla formu otevřeného dopisu z 20. 3. 1930. Škurupij se zde snažil dokázat, že Chvylovij se snaží schovat své bývalé ideologické chyby tím, že obviňuje nevinné oponenty za vlastní hříchy. Škurupij zde dokazuje, že sám bojoval proti „nacionalistickým“ hříchům ještě dlouho před Chvylovým. Tato polemika mezi táborem Chvylového a futuristy nakonec skončila hanebným a bezvýhodným bojem, vzájemným neutuchajícím obviňováním. Celé toto polemické období nakonec skončilo postupným zánikem názorového pluralismu, zaostřováním politické atmosféry. Existující literární organizace jedna po druhé zanikaly a samolikvidovaly se. Tento osud čekal i organizaci *Нова генерація*. Nakonec 20. 3. 1930 Semenka žádal ВУСПП, aby přijala futuristy pod křídla své organizace. Podmínkou ovšem byl naprostá kapitulace futuristů ve smyslu zřeknutí se svých předchozích postojů. To ovšem v tomto momentě futuristé ještě odmítli učinit a do ВУСПП tedy nebyli přijati. Místo toho vytvořili novou variaci organizace *Нова генерація – Об'єднання пролетарських письменників України*. Škurupij byl členem i této organizace a byl dokonce dosazen na jeden z vedoucích postů. Situace této organizace ovšem signalizovala konec futurismu, základní činností byla obrana proti ВУСПП, Пролітфронту a Straně. O tom, jak rychle futuristé ztráceli půdu pod nohama svědčí vyloučení Škurupije z této organizace, neboť Škurupij byl jedním z nejvíce kritizovaných představitelů futurismu.
- 20. 1. 1931 byla ОППУ nakonec rozpuštěna. Mnoho představitelů futurismu v té době začalo vystupovat v tisku s kajícími dopisy, mezi nimi byl i Škurupij.
- Škurupij byl zatčen v roce 1937. Jeho další osudy nejsou známy. Jeho ženu Varvaru Bazas a syna Hryhorije jako rodinu „nepřítelů národa“ vysídili z Kyjeva.
- Po XX. sjezdu byl rehabilitován.

Prozaická tvorba (abecedně)

1. В огонь та хугу, повість
 - *Переможець дракона*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
2. В час великих страждань
 - *sborník Гроно*, 1921.
3. Гарун-Аль-Рашид, povídka.
 - *Глобус*, 1927, č. 17.
4. Двері в день, destruktivní román.
 - *Двері в день*. 1929
5. Диктатура богомазів
 - *Нова генерація*, 1929, č. 10.
6. Доктор Ствард, úryvek z románu.
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 1-2.
7. Жанна-батальйонерка
 - *Жанна-батальйонерка*. 1929
8. Зруйнований полон, povídka.
 - *Життя і революція*, 1927, č. 10-11.
9. Ми
 - *Гроно*, 1920.
10. Міс Адрієна, román.
 - *Міс Адрієна*. 1934.
11. Музика шумів
 - *Семафор у майбутнє*, 1922, č. 1.
12. Нарком
 - *Глобус*, 1924, č. 13-14.
 - *Патетична ніч. Нарком*. Харків: Видавництво Український робітник, 1929.
13. Патетична ніч, povídka.
 - *Гольфштром*, 1925, sborník 1.
 - *Патетична ніч. Нарком*. Харків: Видавництво Український Робітник, 1929.
14. Переможець дракона
 - *Глобус*, 1924, č. 7-8.
 - *Переможець дракона*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
15. Повість про гірке кохання Тараса Шевченка
 - *При Повість про гірке кохання Тараса Шевченка*. 1930.
16. годи машиніста Хорна
 - *Пригоди машиніста Хорна*. Харків: Книгоспілка, 1925.
17. Провокатор, povídka.
 - *Життя і революція*, 1927, č. 9.
18. Розмова мерців
 - *Вир революції*, Катеринослав, липень, 1921.
19. Січневі дні
 - *Глобус*, 1924, č. 24.
20. Страшна мить
 - *Валліте*, 1926, almanach č. 1.
21. Тисяча пройдисвітів, povídka.
 - *Глобус*, 1923, č. 2.
 - *Переможець дракона*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
22. Чорна німеч
 - *Переможець дракона*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
23. Штаб смерти, повість
 - *Гольфштром*, 1925, sborník 1.
 - *Переможець дракона*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - *Штаб смерти*. Видавниче товариство Час К 1926

Prozaická díla (chronologicky)

1. Ми,
 - *Гроно*, 1920.
2. В час великих страждань
 - *sborník Гроно*, 1921.
3. Розмова мерців

- *Вир революції, Катеринослав, липень, 1921.*
- 4. **Музика шумів**
 - *Семафор у майбутнє, 1922, с. 1.*
- 5. **Тисяча пройдисвітів**
 - *Глобус, 1923, с. 2.*
- 6. **Січніві дні**
 - *Глобус, 1924, с. 24.*
- 7. **Нарком**
 - *Глобус, 1924, с. 13-14.*
- 8. **Переможець дракона**
 - *Глобус, 1924, с. 7-8.*
- 9. **Доктор Ствард**
 - *Червоний шлях, 1925, с. 1-2.*
- 10. **Патетична ніч**
 - *Гольфштром, 1925, sborník 1.*
- 11. **Пригоди машиніста Хорна**
 - *Пригоди машиніста Хорна. Харків: Книгоспілка, 1925.*
- 12. **Штаб смерти, повість**
 - *Гольфштром, 1925, sborník 1.*

Переможець дракона, Харків: Державне видавництво України, 1925.

- {Переможець дракона}
- {Тисяча пройдисвітів}
- {Патетична ніч}
- {„Нарком“}
- 13. **В огонь та хугу**
- 14. **Чорна неміч**
 - {Штаб смерти}
- 15. **Страшна мить**
 - *Валліте, 1926, almanach с. 1.*
- 16. **Штаб смерти**
 - *Штаб смерти. Київ: Час, 1926.*
- 17. **Гарун-Аль-Рашид**
 - *Глобус, 1927, с. 17.*
- 18. **Зруйнований полон**
 - *Життя і революція, 1927, с. 10-11.*
- 19. **Провокатор, повідка.**
 - *Життя і революція, 1927, с. 9.*

Патетична ніч. Нарком, Вид. Укр. Робітник Х. 1929.

- 20. {Патетична ніч}
- {„Нарком“}
- 21. **Диктатура богомазів**
 - *Нова генерація, 1929 (с. 10)*
- 22. **Двері в день**
 - *Двері в день. 1929*
- 23. **Жанна-батальйонерка**
 - *Жанна-батальйонерка. 1929*
- 24. **Повість про гірке кохання Тараса Шевченка**
 - *Повість про гірке кохання Тараса Шевченка. 1930*
- 25. **Міс Адрієна**
 - *Міс Адрієна. 1934.*

Primární literatura I.

1. Шкурупій, Гео. *Переможець дракона*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
2. Шкурупій, Гео. *Штаб смерти*, Київ: Видавниче товариство Час, 1926.
3. Шкурупій, Гео. *Патетична ніч. Нарком*. Харків: Видавництво Український Робітник, 1929.

Primární literatura II.

1. Шкурупій, Гео. *Пригоди машиніста Хорна*. Харків: Книгоспілка, 1925.
2. Шкурупій, Гео. *Січневе повстання*, sbírka povídek, 1928.
3. Шкурупій, Гео. *Страшна мить*, sbírka povídek, 1930.
4. Шкурупій, Гео. *Зруйнований полон*, sbírka povídek, 1930.
5. Шкурупій, Гео. *Монгольські оповідання*, sbírka povídek, 1932.
6. Шкурупій, Гео. *Двері в день*, destruktivní román, 1929
7. Шкурупій, Гео. *Жанна-батальйонерка*, 1929.
8. Шкурупій, Гео. *Міс Адрієна*, román, 1934.

Sekundární literatura

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.

Sekundární literatura II.

Recenze na sbírku *Переможець дракона*. Харків: Державне видавництво України, 1925.

1. Доленго, М. *Червоний шлях*, 1925, č. 11-12.
2. С., Я. *Пролетарська правда*, 1925, č. 216 (1227), 22.9.

Recenze na knihu *Пригоди машиніста Хорна*. Харків: Книгоспілка, 1925.

3. Ардек. *Культура і побут*, 1925, č. 44.
4. Борткевич, М. *Нова громада*, 1925, č. 21.
5. Якубовський, Ф. *Життя і революція*, 1925, č. 12.

Šovkoplas Jurij (1903-??)

- Jurij Jurijovyč Šovkoplas se narodil 6.2. 1903 v Charkově.
- Navštěvoval farní školu ve vsi Derkači, poté studoval gymnázium.
- V roce 1927 ukončil Charkovský institut lidové osvěty.
- Nějaký čas vyučoval ve škole pracovních záloh.
- Brzy se začal věnovat žurnalistické práci.
- Tiskl od roku 1926.
- Byl členem literární organizace Пролітфронт.
- S prvními díly vystoupil ve druhé polovině 20. let.
- Za druhé světové války byl zvláštním korespondentem vojenských a frontových novin.
- Po demobilizaci několik let řídil charkovský literární časopis *Прапор*.
- Nějakou dobu byl vedoucím katedry žurnalistiky Charkovské univerzity, vedoucím oddělení literatury a umění Charkovského oblastního výboru KSU.
- Pracoval jako předseda vedení Charkovské odbočky Svazu spisovatelů Ukrajiny.

Prozaická díla (abecedně)

1. *Геній*, сатирично загострена повість, 1928.
 - *Геній*. 1930.
2. *Завтра*, fantastický román.
 - *Завтра*. 1931.
3. *Земляний похід*, повість.
 - *Земляний похід*. 1933.
4. *Інженери*, роман.
 - *Інженери*. 1934-37 (1. díl vyšel 1934, druhý díl 1937).
5. *Lady Mabel*, úryvek z „povíste“ „Червона хустка“.
 - *Культура і побут*, 1927, č. 8.
6. *Неприємність*, povídka.
 - *Всесвіт*, 1926, č. 12.

7. Після бурі, povídka.
 - *Всесвіт*, 1927, č.- 33.
8. Професор, povídka, 1929.
 - 1929
9. Чорна балка
 - *Червоний шлях*, 1926, č. 4.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Неприємність
 - *Всесвіт*, 1926, č. 12.
2. Чорна балка
 - *Червоний шлях*, 1926, č. 4.
3. Lady Mabel
 - *Культура і побут*, 1927, č. 8.
4. Після бурі
 - *Всесвіт*, 1927, č.- 33.
5. Професор
 - 1929
6. Геній
 - *Геній*. 1930.
7. Прониклівість лікаря Піддубного
 - *Прониклівість лікаря Піддубного*. Харків: Книгоспілка, 1930.
8. Завтра
 - *Завтра*. 1931
9. Земляний похід
 - *Земляний похід*. 1933.
10. Інженери
 - *Інженери*. 1934-37 (1. díl vyšel 1934, druhý díl 1937)

Primární literatura I.

1. Шовкопляс, Юрій. *Інженери*. Київ: Держлітвидав, 1934.
2. Шовкопляс, Юрій. *Прониклівість лікаря Піддубного*. Харків: Книгоспілка, 1930.
3. Шовкопляс, Юрій. *Вибрані твори в двох томах*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1973.
4. Шовкопляс, Юрій. *Інженери*. Харків: Прапор, 1983.
5. Шовкопляс, Юрій. *Інженери*. Київ: ВХЛ Дніпро, 1967.

Primární literatura II.

1. Шовкопляс, Юрій. *Геній*. 1929.
2. Шовкопляс, Юрій. *Прониклівість лікаря Піддубного*, sbírka dobrodružných povídek, 1929.
3. Шовкопляс, Юрій. *Професор*. 1930.
4. Шовкопляс, Юрій. *Студенти*, sbírka povídek, 1930.
5. Шовкопляс, Юрій. *Договір на змагання*. 1931.
6. Шовкопляс, Юрій. *Весна над морем*. 1929.
7. Шовкопляс, Юрій. *Проект електрифікації*. 1929.
8. Шовкопляс, Юрій. *Завтра*, román. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Teneta Borys (1903-35)

- prozaik
- Vlastním jménem Borys Hurejev (Hurij).
- Narodil se v roce 1903 v Pokrovsku na Donbase v učitelské rodině.

- Na Donbase žil do roku 1914, do otcovy smrti. Poté žil u Dnipropetrovsku.
- Od roku 1917 žil v Kyjevě, soukromě se vzdělával.
- Patřil k „poputčickým“ literátům.
- Tisknout začal v roce 1925 v časopise *Червоний шлях*. Poezii začal publikovat v roce 1926.
- Jeho povídky a verše vycházely rovněž v časopisech *Глобус*, *Життя і революція*, *Зоря*, *Нова громада*.
- Patřil k literární organizaci Ланка (МАРС).
- V roce 1935 nevydržel mučení ve vězení a oběsil se.

Prozaická díla (abecedně)

1. Ave vita!, povídka.
 - *Глобус*, 1926, č. 6-7.
2. Безробітний
 - *Життя і революція*, 1925, č. 6-7.
3. Будні
 - *Будні*. Харків, Київ: Державне видавництво України, 1930.
4. В неділю, povídka.
 - *Зоря*, 1926, č. 20.
5. Гармонія й свинушник „povísta“
 - *Життя і революція*, 1927, č. 7-8, 9.
 - *Гармонія й свинушник*. Державне видавництво України, 1929.
6. Голод
 - *Листи з Криму*. Київ: Книгоспілка, 1927.
7. Idée fixe, povídka.
 - *Зоря*, 1925, č. 6.
8. Листи з Криму
 - *Життя і революція*, 1927, č. 2.
 - *Листи з Криму*. Київ: Книгоспілка, 1927.
9. Маріяка
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 11-12.
 - *Листи з Криму*. Київ: Книгоспілка, 1927.
10. Місто, povídka.
 - *Життя і революція*, 1926, č. 1.
11. Мусема, povídka.
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 10.
 - *Листи з Криму*. Київ: Книгоспілка, 1927.
12. Ненависть
 - *Ненависть*. 1929
 - *Будні*. Харків, Київ: Державне видавництво України, 1930.
13. Портрет невідомого
 - *Портрет невідомого*. Харків, Київ: Література і мистецтво, 1933.
14. Пріся, povídka.
 - *Нова Громада*, 1925, č. 2.
15. П'яниці
 - 1928
 - *П'яниці*. Харків, Одеса: Державне видавництво України, 1930.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Маріяка
 - *Червоний шлях*, 1924, č. 11-12.
2. Idée fixe
 - *Зоря*, 1925, č. 6.
3. Пріся
 - *Нова Громада*, 1925, č. 2.
4. Мусема
 - *Червоний шлях*, 1925, č. 10.
5. Безробітний
 - *Життя і революція*, 1925, č. 6-7.
6. Ave vita!
 - *Глобус*, 1926, č. 6-7.
7. Місто

- *Життя і революція*, 1926, č. 1.
- 8. В неділю
 - *Зоря*, 1926, č. 20.
- 9. Листи з Криму
 - *Життя і революція*, 1927, č. 2.
- 10. Гармонія й свинушник, „povist“
 - *Життя і революція*, 1927, č. 7-8, 9.

Листи з Криму, sbírka povídek, Київ: Книгоспілка, 1927.

- {Мусема}
- 11. Голод
 - {Листи з Криму}
 - {Маріяка}
- 12. П'яниці
 - 1928
- 13. Ненависть
 - 1929
- 14. Будні
 - *Будні*. Харків, Київ: Державне видавництво України, 1930.
- 15. Портрет невідомого
 - *Портрет невідомого*. Харків, Київ: Література і мистецтво, 1933.

Primární literatura I.

1. Тенета, Борис. *Гармонія й свинушник*. Державне видавництво України, 1929.
2. Тенета, Борис. *П'яниці*. Харків, Одеса: Державне видавництво України, 1930.
3. Тенета, Борис. *Будні*. Харків, Київ: Державне видавництво України, 1930.
4. Тенета, Борис. *Бібліотека малописьменного*.
5. Тенета, Борис. *Ненависть*. Харків, Одеса: Державне видавництво України, 1930.
6. Тенета, Борис. *Портрет невідомого*. Харків, Київ: Література і мистецтво, 1933.

Primární literatura II.

1. Тенета, Борис. *Листи з Криму*. Київ: Книгоспілка, 1927.
2. Тенета, Борис. *Десята секунда*. 1929.
3. Тенета, Борис. *В бою*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Sekundární literatura II.

1. Савченко, Я. „Пригоди в Криму (Б. Тенета – Листи з Криму)“. *Літературна газета*, 1927, č. 3, 21. 4.

Recenze na sbírku Листи з Криму, sbírka povídek. Київ: Книгоспілка, 1927.

2. Лакиза. *Життя і революція*, 1927, č. 4.
3. Полторацький, О. *Пролетарська правда*, 1927, č. 102, 9.5.
4. Грунт, А. *Молодняк*, 1927, č. 6-7.
5. Покальчук, В. *Зоря*, 1927, č. 6.

Ткачук Іван (1891-1948)

- проzaik
- Narodil se v Pjadkách u Kolomyje.
- Studoval na Kolomyjském gymnázium, z něhož byl však pro revoluční činnost vyloučen.
- Za první světové války byl mobilizován do rakouské armády, dostal se do ruského zajetí a po Říjnové revoluci vstoupil do Rudé armády, s níž se zúčastnil občanské války.
- Ve 20. letech působil jako novinář a nakladatelský redaktor.
- Byl členem literární organizace Західна Україна.
- Tiskl od roku 1925.
- Za kultu osobnosti byl perzekuován.

Prozaická díla (abecedně)

1. **Безробітний**
 - *Безробітний*. Харків, Одеса: Державне видавництво України, 1930.
 - *Помста*. Харків: Плужанин, 1927.
2. **Над Збручем, povídka**
 - *Зоря*, 1926, č. 14.
 - *Помста*. Харків: Плужанин, 1927.
3. **На панськiм ланi, povídka**
 - *almanach Західня Україна*, 1927.
 - *Помста*. Харків: Плужанин, 1927.
4. **Помста**
 - *Зоря*, 1925, č. 6.
 - *Помста*. Харків: Плужанин, 1927.
5. **Смерекові шуми**
 - *Безробітний*. Харків, Одеса: Державне видавництво України, 1930.
6. **Стежками революції, povídka**
 - *Зоря*, 1925, č. 12.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Помста**
 - *Зоря*, 1925, č. 6.
2. **Стежками революції**
 - *Зоря*, 1925, č. 12.
3. **Над Збручем**
 - *Зоря*, 1926, č. 14.
4. **Безробітний**
 - *Помста*. Харків: Плужанин, 1927.
5. **На панськiм ланi**
 - *almanach Західня Україна*, 1927.

Помста. Харків: Плужанин, 1927.

{На панськiм ланi}
{Над Збручем}
{Безробітний}
{Помста}

Безробітний, Харків, Одеса: Державне видавництво України, 1930.

{Безробітний}

6. **Смерекові шуми**

Primární literatura I.

1. Ткачук, Іван. *Безробітний*. Харків-Одеса: Державне видавництво України, 1930.
2. Ткачук, Іван. *На верховині*. Львів: Книжково-журнальне видавництво, 1955.

Primární literatura II.

1. Ткачук, Іван. *Помста*. 1927.

2. Ткачук, Іван. *Смерекові шуми*. 1929.
3. Ткачук, Іван. *Прострілений декрет*. 1930.
4. Ткачук, Іван. *Незакінчений лист*. 1930.
5. Ткачук, Іван. *На вкраденій землі*. 1930.
6. Ткачук, Іван. *Над Збручем*. 1931.
7. Ткачук, Іван. *Страйк*. 1931.
8. Ткачук, Іван. *Українці за океаном*, čty. 1930.
9. Ткачук, Іван. *За кавказькими хребтами*, čty. 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.
3. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Sekundární literatura II.

Recenze na sbírku *Помста*. Харків: Плужанин, 1927.

1. Ключчя, А. *Літературна газета*, 1927, č. 7.
2. Пюнтек, Л. *Гарт*, 1927, č. 2-3.

Tulub Zinajida (1890-1964)

- prozaička, básnířka, překladatelka¹⁴⁰
- Zinajida Pavlivna Tulub se narodila 29. 11. 1890 v Kyjevě v rodině básníka a právníka. Pocházela ze starého kozáckého rodu.
- Externě maturovala na klasickém gymnáziu a poté studovala filologii ve vyšších dívčích kurzech.
- Studovala slovansko-ruské oddělení historicko-filologické fakulty.
- Debutovala v roce 1910 ruskými básněmi.
- Tiskla většinou jen v časopisech, zprvu výhradně ruských.
- V roce 1912 přesídlila do Moskvy a pod přímou patronací Buninovou se věnovala literatuře.
- Po Říjnové revoluci se vrátila na Ukrajinu, pracovala jako osvětová pracovníce v armádě, později obhájila kandidátskou dizertaci a připravovala se při kyjevské univerzitě na profesuru.
- V roce 1920 se přeorientovala z poezie na prózu. Debutovala novelou s autobiografickými prvky *Ha nepenyтьe* (1916) v časopisu *Вестник Европы*.
- Za kultu osobnosti byla perzekuována. V letech 1937-56 byla vystavena represím, deset let prožila v pracovních táborech a od roku 1947 byla ve vyhnanství v Kazachstánu s naprostým zákazem literární činnosti.
- Zemřela 26. 9. 1964 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Людолови, роман.
 - I. 1934., II. 1937.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Людолови
 - I. 1934., II. 1937.

Primární literatura I.

1. Тулуб, Зінаїда. *Людолови*, роман. Київ: Держлітвидав України, 1957.
2. Тулуб, Зінаїда. *Людолови*, роман. Київ: Держлітвидав України, 1958.
3. Тулуб, Зінаїда. *Людолови*, роман. Київ: Держлітвидав України, 1961.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. Praha: Nakladatelství Libri, 2001, s. 591.

¹⁴⁰ Překládala francouzské a ukrajinské autory do ruštiny.

3. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.
4. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Vasyľenko Stepan (1879-1932)

- prozaik, dramatik
- Vlastním jménem Stepan Vasyľovyč Panasenko se narodil 27. 12. (podle nového stylu 8.1.) roku 1878 v městečku lčňa na Černihovsku v rodině vesnického ševce.
- Rodina byla velická. V zimě Vasyľ Panasenko, otec Vasyľčenka se staršími syny šil boty, v létě rodiče a starší děti pracovali jako nádeníci na statcích.
- Otec Vasyľčenka pocházel z rodu zchudlých kozáků.
- Otec byl gramotný, když rodina seděla u práce, některý z nich předčítal Ševčenka či Gogola nebo se vyprávěly příběhy. Na malého Vasyľčenka zvláště zapůsobila vyprávění o lidových povstalcích Karmaljukovi a kozákovi Holotovi.
- Školní léta Vasyľenko prožil v rodné lčni, kde chodil v letech 1888-1893 do školy.
- Začal psát verše pod vlivem děl Ševčenka, Puškina, Lermontova. Když se dočetl, že Lermontov ve třinácti letech opublikoval svůj první verš, Vasyľenko si zapsal do deníku: „*А мені ось п'ятнадцятий, а я ще нічого собі ї не думаю*“.
- Vasyľenko se sám vydatně vzdělával. Po zakončení školy se v průběhu dvou let připravoval na vstup do učitelského semináře.
- V roce 1895, ve svých šestnácti letech, vstoupil do Korostyšivského semináře.
- Kromě nedostatečné výuky, která jen ztěží mohla připravit díky svému nedokonalému scholastickému systému výuky budoucí učitele, si Vasyľenko doplňoval vzdělání sám.
- Seminář ukončil za tři roky a odešel pracovat jako učitel do vesnice Potoky na Kaněvsku (1898).
- Vasyľenko se nesmiřoval se zatuchlou atmosférou tehdejších škol a snažil se co nejvíce duchovně rozvíjet své žáky, organizoval večerní školy pro dospělé a amatérská divadelní představení. To samozřejmě vedlo ke konfliktům s popem. Nakonec byl Vasyľenko dán pod policejní dohled. Zakázali mu vést hodiny pro dospělé, práci s dramatickým kroužkem a poté, co napsal do guberniálních novin *Виржевые ведомости* zprávu o ponižování chudiny místní vládou, byl propuštěn.
- Začalo „*летюче невпокійне вчителювання*“. Pracoval jako učitel zpočátku v Bohuslavi, poté v zapadlých vesnických školách na Kyjevsku a Poltavsku (vesnice Karapyši, Drabove, Buromka).
- Za výstupy proti popům a místní vládě byl často propouštěn a převáděn ze školy do školy až třikrát za rok.
- V letech učitelování (1898-1906) začal systematicky psát. K psaní se uchýlil vědomě jako ke způsobu boje proti systému.
- Debutoval povídkou „*Не устоял*“ v roce 1903. Brzy tuto povídku značně přepracoval a opublikoval v ukrajinštině pod názvem „*Антін Вова*“¹⁴¹ (1910).
- Aby si Vasyľenko zlepšil vzdělání vstoupil do Hlučovského učitelského institutu (1904), ale studia přerušila revoluce roku 1905.
- Revoluci roku 1905 Vasyľenko nadšeně přivítal. Stal se jedním z organizátorů studentské stávk. Pod vlivem událostí roku 1905 se rozhodl opustit studium a znovu se vrátit na venkov, blíže k lidu, doufal, že bude moci svobodně vyučovat a rozvíjet i další aktivity. Ale nastoupily roky reakce a Vasyľenko tedy své sny nemohl uskutečnit.
- Odešel pracovat jako učitel na Donbas do vesnice Ščerbynivka, ale nemělo to dlouhé trvání. V roce 1906 nastala vlna represí. Kvůli udání byl Vasyľenko zatčen za revoluční agitaci a uvězněn v bachmutské věznicí a byl obviněn v účasti na horlivském povstání. Zde seděl dva roky. Ve vězení se setkal s Osetincem Oleksijem Chostanajevem, který po večerech pro zábavu vězňům vyprávěl pohádky svého národa. Tyto poetické příběhy si Vasyľenko zapamatoval a později je vydal samostatným vydáním v ukrajinštině pod názvem *Осетинські казки*.
- V roce 1908 byl Vasyľenko, nemocný tyfem, kvůli nedostatku důkazů polním soudem zproštěn obžaloby a propuštěn z bachmutské věznic. Měl ovšem kategoricky zakázáno pracovat jako učitel.
- Téhož roku se Vasyľenko vrátil do lčně. Na živobytí si vydělával soukromými hodinami a psaním. V lčni psal hlavně verš. Napsal zde báseň „*Коро хати*“ a poslal ji do kyjevských novin *Рада*, kde ji opublikovali.
- V roce 1910 se objevila již Vasyľenkova vrcholná díla („*Мужицька арихметика*“, „*Вечеря*“, „*У панів*“, „*На чужину*“, „*Циганка*“ a další).

¹⁴¹ V následujících vydáních vycházela pod názvem „*Вова*“.

- V redakci novin *Рада*, kde Vasyľčenko opublikoval niekoľik svých novel si všimli mladého talentu a pozvali ho k práci v novinách. V letech 1910-14 Vasyľčenko vedl oddíl kroniky.
- Od roku 1910 Vasyľčenko tedy pobýval v Kyjevě. Usadil se na okraji města (Solomjanka), neboť plat neměl příliš veliký. Mnoho času věnoval literární práci.
- V tu dobu začal psát cyklus povídek věnovaných událostem revoluce roku 1905.
- V roce 1911 vyšla první sbírka Vasyľčenkových děl *Ескізи*, jejímž obsahem se staly povídky „Роман“, „У панів“, „Мужицька арихметика“.
- V roce 1914 byla dána do tisku rozsáhlejší sbírka Vasyľčenkových povídek *Оповідання*, ale do oběhu se dostala mnohem později.
- V létě roku 1914 začala první světová válka. Noviny *Рада* byly zavřeny, sbírka *Оповідання* byla konfiskována, vydavatele se museli zodpovídat z vydání buňčské sbírky, autor byl mobilizován do armády.
- Téměř tři roky Vasyľčenko sloužil na předních pozicích jako velitel roty.
- Zážitky z války ho inspirovaly k napsání novel „Чорні маки“, „Отруйна квітка“, „Під святий гомін“, „Русин“.
- Vasyľčenko se vrátil do Kyjeva z války s těžkou chorobou srdce, která nakonec způsobila i jeho předčasnou smrt.
- Po revoluci roku 1917 byla jeho díla hojně publikována v časopisech, jeho knihy bylo možné vidět ve vitrínách knihkupectví, stal se velmi populárním a oblíbeným autorem.
- Vasyľčenko opět vábila pedagogická práce. Navíc se vždy přikláněl k myšlence, že spisovatel kromě své spisovatelské práce musí mít ještě nějakou jinou, aby nebyl odtržen od života. Nyní mohl vyučovat ukrajinštinu zcela svobodně, ne potají jako to dělal kdysi v poltavských školách.
- V létě roku 1920 Vasyľčenko uskutečnil cestu se sborovou kapelou Дніпросоюзу („Думка“) po městech a vesnicích Levobřežní Ukrajiny. Své dojmy si zapisoval do deníku „З пісню крізь огонь і води“. Na základě svého deníku posléze vytvořil řadu literárních děl.
- V letech 1920-28 pracoval v Kyjevě, zpočátku vedl dětský domov, poté pracoval jako pedagog na střední škole Ivana Franka č. 61 v dělnickém rajónu města Lukjanivci (1922-28). Vyučoval ukrajinštinu. O škole a studentech napsal mnoho děl („Роман“, „Олив'яний перстень“, „Циганка“, „Приблуда“, „Авіаційний гурток“). Speciálně pro žáky své školy psal i dětské divadelní hry a organizoval literární kroužek.
- V posledních letech svého života pracoval nad dílem o Ševčenkovi. Mělo se jednat o román o pěti částech pod názvem *Широкий шлях*. Ale stihl napsat jen první část, která nese název „В бур'янах“.
- Za života spisovatele byla 1. 3. 1929 uspořádána v Kyjevě jubilejní oslava u příležitosti padesátin spisovatele.
- Vasyľčenko zemřel 11. 8. 1932 v Kyjevě a je pochován na Bajkovém hřbitově.

Prozaická díla (abecedně)

1. Басурмен, povídka.
 - *Басурмен*. 1919.
 - *Оповідання*. Київ: видавництво Дніпровського союзу споживчого товариства, 1919.
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1924.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
2. Вечірні арабески
 - galá redakce pod názvem „На вечерні“ byla publikována ve sborníku *Мужицька арихметика*. Криниця, 1918.
 - *Нова громада*, 1923, č. 1-2.
 - *Вечірні арабески*. Київ: Спілка, 1923.
3. Віконце, povídka, po roce 1917.
 - *Життя і революція*, 1928, č. 4.
4. Вітер, povídka, součást sbírky Осінні новели, 1929.
 - *Українські вісті*, 1929, č. 11.
 - *Життя і революція*, 1929.
5. Волоцюги, povídka.
 - *Нова громада*, 1920, č. 9.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
6. Голод, povídka.
 - *Нова громада*, 1925, č. 18-19.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
7. Гості
 - *Глобус*, 1928, č. 8.
8. Мати, poslední redakce je datována rokem 1923.
 - *Нова громада*, 1923, č. 11-12
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
9. Мороз, povídka.
 - *Нова громада*. 1926, č. 1.

- *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
- 10. **Мужицький ангел**, povídka.
 - 1919.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
- 11. **На золотому лоні**, povídka.
 - *Нова Рада*, 24. 4. 1918,.
 - *Чорні маки. Оповідання*, Всеукраїнське державне видавництво, 1920.
- 12. **На калиновім мості**, povídka, první páčrt této povídky pod názvem Листопад je datován 1908-13, Poslední redakce: 1932, součást cyklu Осінні новели
 - *Життя і революція*, 1930, č. 10, pod názvem „На мальованім мості“.
- 13. **Отруйна квітка**, новела, 1917.
 - *Нова рада*, 16. 5. 1918.
 - *Чорні маки. Оповідання*. Всеукраїнське державне видавництво, 1920.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1929, т. II.
 - *Вибранні оповідання*. 1933.
- 14. **Петруня**, povídka, tuto povídku začal Vasyľenko psát před rokem 1917, ale dokončil ji po roce 1917
 - *Петруня*. 1922.
 - *Оповідання*. Державне видавництво України, 1924.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
- 15. **Під святий гомін**, новела, 1917.
 - *Нова рада*, 24. 12. 1917.
 - *Чорні маки. Оповідання*. Всеукраїнське державне видавництво, 1920.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
- 16. **Приблуда** (poprvé byla povídka publikována pod názvem Моцарт), 1922.
 - *Нова громада*, 1925, č. 10 pod názvem „Моцарт“.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
- 17. **Про жидка Марчика**, бідного кравчика, povídka.
 - *Україна*, 1919
 - *Про жидка Кравчика*, Кам. на Поділлі, 1919.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
- 18. **Талант**, повість, 1900-1910.
 - *Талант*. Повість. Харків, Київ: Книгоспілка, 1924.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
- 19. **Чайка**, poslední redakce povídky je datována lety 1931-32.
 - *Життя і революція*, 1930, č. 11-12.
- 20. **Червоний вечір**, povídka, 1929.
 - *Глобус*, říjen 1932.
- 21. **Чорні маки**, новела, 1917.
 - *Нова рада*, 15. 10. 1917.
 - *Чорні маки. Оповідання*. Всеукраїнське державне видавництво, 1920.
 - *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1928.
- 22. **Фіалки** (Мандрівні огні, Перші фіалки, З юних днів, Свати (Спогади), Дід, Лісовий сон, Жовта рожа...), povídka, asi 1910, povídku Vasyľenko dopsal po roce 1917
 - *Соціалістична громада*, 1932, č. 17-18 pod názvem *Мандрівні огні*.

Prozaická díla (chronologicky)

1. **Під святий гомін**
 - *Нова рада*, 24. 12. 1917.
2. **Чорні маки**
 - *Нова рада*, 15. 10. 1917
3. **Отруйна квітка**
 - *Нова рада*, 16. 5. 1918.
4. **На золотому лоні**
 - *Нова Рада*, 24. 4. 1918.
5. **Вечірні арабески**
 - galá redakce pod názvem „На вечерні“ byla publikována ve sborníku *Мужицька арихметика*. Криниця, 1918.
6. **Басурмен**
 - *Окремим виданням*, 1919.
7. **Мужицький ангел**
 - *Мужицький ангел*. 1919.
8. **Про жидка Марчика**, бідного кравчика
 - *Україна*, 1919

- *Про жидка Кравчика*, 1919.
- 9. Волоцюги, повідка.
 - *Нова громада*, 1920, с. 9.

Чорні маки. Оповідання, Всеукраїнське державне видавництво, 1920.

{На золотому лоні}
 {Під святий гомін}
 {Чорні маки}
 {Отруйна квітка}

10. Петруня
 - *Петруня*. 1922.
11. Мати
 - *Нова громада*, 1923, с. 11-12
12. Голод
 - *Нова громада*, 1924, с. 18-19.
13. Талант
 - *Талант*. 1924.
14. Приблуда
 - *Нова громада*, 1925, с. 10.
15. Мороз
 - *Нова громада*, 1926, с. 1.
16. Гості
 - *Глобус*, 1928, с. 8.
17. Віконце
 - *Життя і революція*, 1928, с. 4.
18. Вітер
 - *Українські вісті*, 1929, с. 11.
19. На калиновім мості
 - *Життя і революція*, 1930, с. 10.
20. Червоний вечір
 - *Глобус*, їїєп 1932.
21. Фіалки
 - *Соціалістична громада*, 1932, с. 17-18 pod názvem Мандрівні огні

Primární literatura I.

1. Васильченко, Степан. *Чорні маки. Оповідання*. Всеукраїнське державне видавництво, 1920.
2. Васильченко, Степан. *Оповідання*. Держвид України, 1924.
3. Васильченко, Степан. *Талант*. Харків, Київ: Бібліотека книгоспілки, 1924.
4. Васильченко, Степан. *Повна збірка творів*. Державне видавництво України, 1927, díly 1-4.
5. Васильченко, Степан. *Незібрані твори*. Київ: Державне літературне видавництво, 1941.
6. Васильченко, Степан. *Вибрані оповідання*. Харків, Київ: Українське державне видавництво, 1944.
7. Васильченко, Степан. *Повісті та оповідання*. Київ: Держлітвидав України, 1949.
8. Васильченко, Степан. *Вибрані твори*. Київ: Видавництво ЦК ЛКСМУ Молодь, 1950.
9. Васильченко, Степан. *Вибране*. Київ: Радянський письменник, 1954.
10. Васильченко, Степан. *Талант*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1955.
11. Васильченко, Степан. *Осінні новели*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1955.
12. Васильченко, Степан. *Свекор*. Київ: Державне видавництво диячої літераури УРСР, 1957.
13. Васильченко, Степан. *Дош*. Київ: Державне видавництво диячої літераури УРСР, 1958.
14. Васильченко, Степан. *Твори в чотирьох томах*, Київ: Видавництво Академії української РСР, 1960.
15. Васильченко, Степан. *Вибрані твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1962.
16. Васильченко, Степан. *Чайка*. Київ: Видавництво диячої літераури Веселка, 1965.
17. Васильченко, Степан. *Чайка*. Київ: Веселка, 1979.
18. Васильченко, Степан. *Талант*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1982.
19. Васильченко, Степан. *Оповідання. Повісті. Драматичні твори*. Київ: Наукова думка, 1988.
20. Васильченко, Степан. *Осінні ескізи*. Харків, Київ: Держвид України, 1930.

Primární literatura II.

1. Васильченко, Степан. *Ескізи*. 1911.

2. Васильченко, Степан. *Оповідання*. 1915.
3. Васильченко, Степан. *Чорні маки*. 1920.
4. Васильченко, Степан. *Талант*. 1930.
5. Васильченко, Степан. *Повна збірка творів*. 1926-28. (identický přetisk v letech 1928-30 a 1929-30).

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.
2. Б. Аноненко-Давидович. „Вчитель-письменник“. In Степан Васильченко. *Чайка*. Київ: Видавництво диячої літераури Веселка, 1965.
3. Деркач, Борис. „Драматургія Степана Васильченка“. In Степан Васильченко. *П'єси*. Державне видавництво художньої літератури.
4. Деркач, Б. А. „Степан Васильченко“. In Степан Васильченко. *Оповідання. Повісті. Драматичні твори*. Київ: Наукова думка, 1988.
5. Деркач, Б. „Степан Васильченко“. In Степан Васильченко. *Вибрані твори*. Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1962.
6. Іщук, А. „С. В.“. In Степан Васильченко. *Вибране*. Київ: Радянський письменник, 1954.
7. Курашова, В. „С. В.“. In Степан Васильченко. *Повісті та оповідання*. Київ: Держлітвидав України, 1949.

Sekundární literatura II.

1. Грудницька, М. - Курашова, В. *Степан Васильченко. Статті та матеріали*. Київ 1950.
2. Деркач, Б. *Степан Васильченко*. Київ 1957.
3. Костюченко, В. А. *Степан Васильченко*. Київ 1978.
4. Олійнийк, В. П. *Творчість Степана Васильченка*. Київ 1979.
5. Хропко, П. П. *З виру народного життя*. Київ 1979.
6. *Майстер прози поетичної Степан Васильченко*. Київ 1983.
7. Шумило, Н. М. *Проза Степана Васильченка*. Київ 1986.

Vedmickyj Oleksandr (1894-1961)

- básník a prozaik
- pseudonymy: Meteornyj, Ol. Meteor
- Oleksandr Mykytovyč Vedmickyj se narodil 22. 12. 1894 v Prylukach na Poltavsku.
- Jeho otec pracoval jako nádeník a posléze jako úředník požární družiny.
- Do revoluce byl členem ukrajinského spolku Юнацька Спілка a byl členem redakční rady ilegálního časopisu.
- V roce 1918 Vedmickyj absolvoval Poltavský učitelství institut a působil pak jako učitel a literární kritik.
- Začal psát v roce 1922. Jeho prvním publikovaným dílem byla bajka „Свиня“ otištěná v novinách *Незаможник* v roce 1922, č. 33.
- Poprvé vystoupil s verši v kolektivní sbírce *Під загровою повстань* (1923).
- Od roku 1924 byl členem literární organizace Плуг.
- Za kultu osobnosti se odmícel.
- Zemřel 18. 10. 1961 v Orsku v Orenburské oblasti.

Prozaická díla (abecedně)

1. В ореолі, агіткартина.
 - *В ореолі*. Прилука, 1924.
2. Свиня, bajka.
 - *Незаможник*, 1922, č. 33.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Свиня
 - *Незаможник*, 1922, č. 33.
2. В ореолі
 - *В ореолі*. Прилука, 1924.

Primární literatura II.

1. Ведміцький, Олександр. *В ореолі*, sbírka povídek. 1924.
2. Ведміцький, Олександр. *З ліхтарем по селах*, sbírka povídek. 1925.
3. Ведміцький, Олександр. *Агітатори*, sbírka humoresek. 1927.
4. Ведміцький, Олександр. *Халабуда і стрибунець*, sbírka povídek. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.

Vilchovyj Petro (1900-1975)

- Petro Jakymovyč Vilchovyj se narodil 25. 9. 1900 ve vsi Vjazivok na Dněpropetrovsku v rolnické rodině.
- Vychodil základní školu. Jako dítě pásal ovce.
- V roce 1920 ukončil Pavlohradský učitelský seminář a vstoupil na filologickou fakultu Moskevské univerzity. Vysokou školu ovšem nedokončil, neboť se stal dobrovolníkem Rudé armády.
- Tiskl od roku 1921.
- Po demobilizaci pracoval v letech 1923-1926 jako korespondent pavlohradských novin *Змичка*. Psal o vzniku prvních komun.
- Byl členem literární organizace Плуг.
- Prvním opublikovaným dílem byla povídka „Безпритульний“ otištěná v novinách *Зірка* (Kateryanoslav).
- V roce 1925 ukončil žurnalistické kurzy v Charkově a poté pracoval v redakci novin *Колгоспне село* a v nakladatelství *Держлітвидав*.
- V roce 1927 se stal členem Komunistické strany.
- V téže roce vyšla jeho první sbírka povídek *Зубата баба*.
- Zemřel 14. 10. 1975 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. Будяки, нарис.
 - *Комсомолец України*, 1926, č. 10.
2. Виявилось, що...
 - *Вісти*. 1924.
3. В революцію
 - *Культура і побут*, 1925, č. 9.
4. Зелена фабрика, гомін.
5. Зубата баба, povídka, 1927.
 - *Зубата баба*. 1927.
 - almanach *Плуг*, 1927, č. 3.
6. Небояни, povísta, únor 1928.
7. Перший сніп, нарис.
 - *Радянське село*, 1927, č. 275.
 - *Перший сніп*. Державне видавництво України, 1929.
8. Секрета Фаровна, povídka, 1925.
 - *Селянка України*, 1925, č. 2.
 - *Секрета Фаровна*. 1927.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Виявилось, що...
 - *Вісти*. 1924.
2. В революцію
 - *Культура і побут*, 1925, č. 9.
3. Секрета Фаровна
 - *Селянка України*, 1925, č. 2.
4. Будяки
 - *Комсомолец України*, 1926, č. 10.
5. Зубата баба

- *Зубата баба*. Плужанин, 1927.
 - *аїманаш Плує*, 1927, č. 3.
6. *Перший сніп*
- *Радянське село*, 1927, č. 275.

Primární literatura I.

1. Вільховий, Петро. *У Тополиному*. Київ: Радянський письменник, 1966.
2. Вільховий, Петро. *Зубата баба*. Плужанин, 1927.
3. Вільховий, Петро. *Небояни*. Державне видавництво України, 1929.

Primární literatura II.

1. Вільховий, Петро. *Зелена фабрика*. 1930-34.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988, діл 1.
2. Пугач, Володимир. „Вірний покликанню“. In Петро Вільховий. *На берегах двох рік*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1972.

Vladko Volodymyr (1900-1974)

- prozaik, divadelní kritik
- Volodymyr Mykolajovyč Vladko se narodil 8. 1. 1901 v Petrohradě.
- V dětství snil o tom stát se inženýrem a vynálezcem, ale po smrti otce si musel sám vydělávat na živobytí a začal pracovat od roku 1917 jako novinář a fejetonista.
- Zakončil reálku, poté institut lidové osvěty (1921).
- Tiskl od roku 1917. Debutoval budovatelskými črtami, které vydal v několika knížkách.
- Pracoval jako pedagog a publicista.
- Vystudoval leningradskou univerzitu.
- Byl účastníkem druhé světové války.
- V poválečném období působil také jako divadelní kritik.
- Člen Komunistické strany od roku 1944.
- Zemřel 21. 4. 1974 v Kyjevě.

Prozaická díla (abecedně)

1. *Ідуть роботарі*, соціально-фантастична повість.
 - *Ідуть роботарі*. 1930

Prozaická díla (chronologicky)

1. *Ідуть роботарі*
 - *Ідуть роботарі*. 1930.

Primární literatura II.

1. Владко, Володимир. *Балахна – країна паперова*. 1930.
2. Владко, Володимир. *Донбас – золота країна*. 1930.
3. Владко, Володимир. *Ідуть роботарі*. 1930.
4. Владко, Володимир. *Л'юди, кар'єри, домни*. 1932.
5. Владко, Володимир. *Наш радянський час*. 1931.
6. Владко, Володимир. *Тракторбуд*. 1931.
7. Владко, Володимир. *Троє за одним маршрутом*. 1932.
8. Владко, Володимир. *Чорна кров землі – нафта*. 1931.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.

Sekundární literatura II.

1. Білецький, О. „Творчість Володимира Владка“. In Білецький О. *Зібрання праць*. Київ 1966, t. 3.

Vlyzko Oleksa (1908-1934)

- básník, prozaik
- Oleksa Fedorovyč Vlyzko se narodil 17. 2. 1908 na stanici Borovjonka Kresteckého povitu Novgorodské oblasti v rodině lektora a zpěváka v pravoslavném kostele a učitele. Zde začal i chodit do školy.
- V základním vzdělání poté posléze pokračoval ve vsi Synhajivka na Zvenyhorodsku, odkud pocházel jeho otec.
- Od třinácti let po přechození záškrtu byl hluchoněmý. Toto trauma kompenzoval studiem a čtením literatury.
- Vystudoval jazykovou a literární fakultu institutu lidové osvěty v Kyjevě.
- V únoru roku 1924 v rámci futuristické literární organizace *Комункульт* vznikla *Ліва літературна студія (Майстерня монтажу слова)*. Vlyzko byl jedním ze studentů tohoto studia.
- Pohyboval se kolem kyjevských novin *Більшовик*, kolem kterých se soustředil *Комункульт* v čele se Semenem. 22.3. 1924 byl v těchto novinách zaznamenán vztah Vlyzka k futuristům.
- Vlyzko psal zpočátku poezii v ruštině.
- Do literatury ho uvedl B. Antonenko-Davydovyč, který v roce 1925 v časopise *Глобус* opublikoval jeho báseň „Серце на нрд“. Od té doby začal svou poezii systematicky publikovat na stránkách časopisů a novin, nejčastěji ve futuristickém časopise M. Semenka *Нова Генерація*.
- Poetická sbírka *За всіх скажу* se stala svéráznou odpovědí na otázky formulované v průběhu literární diskuse v letech 1925-1928 o cestách rozvoje ukrajinské literatury. Tehdejší kritika ohodnotila toto dílo velmi kladně. Za tuto sbírku Vlyzko dostal třetí cenu *Наркомосу УРСР*.
- Ke skoupým biografickým informacím patří i svérázná záležitost, která se stala v roce 1927 v Kyjevě. Tehdy charkovský tisk umístil na svých stránkách řadu nekrologů, které se objevily v souvislosti s nepravdivým oznámením o jeho smrti ve vlnách Dněpru. Jeden z tehdejších výrazných kritiků V. Korjak ve svém nekrologu hovořil dokonce o smrti „ukrajinského Puškina“¹⁴².
- Vlyzko náležel k literárním organizacím *Молодняк*, *ВУСПП*, *Нова генерація*, *Об'єднання пролетарських письменників України*.
- Svá díla publikoval v almanachu *Авангард-альманах пролетарських митців Нової генерації*, v almanachu *Літературний ярмарок*.
- Ve 30. letech vycházely další Vlyzkovy poetické sbírky: *Живу, працюю!* (1930), *Книга балад* (1930), *Рейс* (1930), *Моє ударне* (1931), *П'яний корабель* (1933), *Мій друг Дон-Жуан* (1934).
- Na počátku roku 1930 podnikl cestu do Německa: pobýval v Berlíně, Ессені, Кельні. Na základě této cesty napsal sbírku veršů *Hoch Deutschland* (ДВУ 1930).
- V roce 1934 byl za údajnou účast v ilegální organizaci, která měla za cíl svrhnout moskevskou vládu na Ukrajině, 14. 12. odsouzen k smrti. Byl popraven 16. 12.¹⁴³ 1934.
- Po XX. sjezdu byl rehabilitován.

Primární literatura II.

1. Влизько, Олекса. *Поїзди йдуть на Берлін*. 1930.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.
3. Гординський, Св., „Олекса Влизько“. In Святослав Гординський. *Серце і вогонь*, Харків – Львів: Українське видавництво, 1942.

¹⁴² В.Коряк „Олекса Влизько“. *Комуніст*, 1927, 2.8.

¹⁴³ *Історія української літератури ХХ століття* uvádí datum 26. 12., ale v jiné souvislosti rovněž datum 17. 12.

Sekundární literatura II.

1. Новиченко, Л. „Поет недоспіваної пісні“. In Олекса Влизько. *Вибрані поезії*. Київ 1963.

Vražlyvyj Vasyl (1903-1937)

- prozaik, překladatel
- Vlastním jménem Vasyl Jakovyč Štaňko se narodil v roce 1903 ve vsi Opošňa Ziňkivského okresu na Poltavksu v rolnické rodině s mnoha dětmi.
- Vražlyvyj vychodil vesnickou školu a poté studoval ziňkivské gymnázium, následně gymnázium v Poltavě.
- Na radu rodičů se nechal zapsat do zemědělské školy, ale nedokončil ji.
- Studoval práva na Charkovské univerzitě.
- Již velmi brzy se začal zabývat literární činností, zvláště pod vlivem A. Zalvého.
- Byl členem literárních organizací Плуг, ВАПЛІТЕ, Пролітфронт. Spolupracoval v časopise *Універсальний журнал*.
- Debutoval v roce 1923. První Vražlyvého sbírka povídek vyšla v roce 1924 pod názvem *В яру*. Poté vydával jednu knihu za druhou: sbírky *Земля* (1925), *Вовчі Байраки*, *Молодість* (1929), povíste *Батько* (1929), *Шість оповідань* (1930), *Перемога* (1932), román *Справа серця* (1933).
- Vražlyvyj měl románek se spisovatelkou Natalií Lvivnou Zabilou.
- Později se oženil s dívkou Ljoljou. Narodila se jim dcera Marjana. Rodina se přestěhovala do spisovatelského domu Слово. V té době se Vražlyvyj pod vlivem Pidmohylného nadchl pro francouzskou klasiku a začal se učit francouzštinu, najal si dokonce soukromého učitele, se kterým překládal francouzské romány.
- Měl značné rodinné problémy: pletichařil, měl románky s oděskými filmovými herečkami. Ljolja-Ljalja, jak říkali jeho ženě, žárlila, plakala, trápila se. Nakonce chování svého manžela nevydržela, odjela do lázní na jih a odtud se již nevrátila. Vražlyvyj zůstal sám s dcerou Marjankou, která čas od času jezdila na návštěvu za matkou do Leningradu.
- Vražlyvyj se přátelil s Chvylovým, Plužnykem, Bahrjaným, Pidmohylným.
- Byt Vražlyvého v Charkově sloužil jako svérázný hotel, kde nocovali všichni literáti, kteří do Charkova přijížděli. Ju. Smolyč ve svých vzpomínkách *Розповідь про неспокій* uvádí: „*Квартира Вразливого - надто після того, як він розійшовся з дружиною, - взагалі перетворилася на щось середнє між невеличким домашнім клубом та маленькою нічліжкою. Збиралися в нього чимало товаришів - Йогансен, Спісаренко, Павло Іванов, Сухомлин, Ковтун (Вухналь), інші... На письмовому столі ночував, приїздивши з рідної Охтирки, Багрянний, на столі в їдальні - Плужник, коли прибував із Києва до Харкова*“.
- Když ze Lvova přijela do Charkova rodina spisovatele Antona Krušelnyckého, nejprve bydleli rovněž v bytě Vražlyvého. Krušelničtí byli zatčeni v listopadu roku 1934 (synové Krušelnyckého Ivan a Taras byli popraveni spolu s Kosinkou a Vlyzkem v prosinci roku 1934).
- V roce 1934 byl Vražlyvyj zatčen a spolu s J. Plužnykem, V. Pidmohylným, H. Epikem a dalšími byl prohlášen za člena kotrarevoluční organizace. Při výsleších (19. 1. 1935) po zatčení, které se odehrálo 25. 12. 1934 říkal toto: „*я не був ні в яких партіях, був просто націоналістом; я вихованець Хвильового, перебував під його впливом, і вже у 1927-28 роках це визначило мій подальший політичний шлях.*“ Byl odsouzen 27.-28. 3. 1935 spolu s dalšími 16 obviněnými v procesu „borořbystů“ v Kyjevě výjezdním zaedáním Vojenského kolegia Vrchního soudu SSSR na 10 let koncentračních táborů. Byl odvezen na Solovky. Z nařízení trojky NKVD Leningradské oblasti byl odsouzen k smrti. Rozsudek byl vykonán 8. 12. 1937.
- Vražlyvyj byl rehabilitován v roce 1956.

Prozaická díla (abecedně)

1. Батько, повість.
 - 1929.
2. В лісі, малюнки.
 - *Сільсько-господарський Пролетар*, 1923, č. 2-3.
 - *В яру*. Харків – Київ: Шлях освіти, 1924.
3. Вовчі байраки, повідка.
 - *алманах Плуг*, 1924, зб. перша.
 - *Земля*. Харків: Книгоспілка, 1925.

4. Вона, уривки з біографії.
 - Література, Наука, Мистецтво, 1924, č. 38.
5. В ярах, нарис.
 - В яру. Харків - Київ: Шлях освіти, 1924.
 - Земля. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - Шість оповідань. 1930.
6. Життя білого будинку, повідка.
 - Життя білого будинку. Валпите, 1927.
 - Валпите, 1927, č. 2.
7. Земля, повідка.
 - Всесвіт, 1925, č. 10.
 - Земля. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - Шість оповідань. 1930.
8. Дівчина
 - Шість оповідань. 1930.
9. Лист до друга
 - almanach Валпите, Державне видавництво України, 1926, č. 1.
10. Ліс
 - Земля. Книгоспілка, Харків, 1925.
 - Шість оповідань. 1930.
11. Молодість, повідка.
 - Універсальний журнал, 1928, č. 1.
12. На станції
 - Червоний шлях, 1924, č. 10.
 - Земля. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - Шість оповідань. 1930.
13. Паштетня, повідка.
 - úryvku z povísti pod názvem Кабаре –Після бурі, almanach Квартали, 1924, č. 1.
 - Земля. Харків: Книгоспілка, 1925.
14. Перемога, повість.
 - 1932.
15. Роздоріжжя
 - В яру. Харків - Київ: Шлях освіти, 1924.
 - Земля. Харків: Книгоспілка, 1925.
16. Справа серця, роман.
 - Справа серця. 1933.
17. Темрява
 - В яру. Харків – Київ: Шлях освіти, 1924.
 - Земля. Харків: Книгоспілка, 1925.
 - Шість оповідань. 1930.
18. Хазяїн, повідка.
 - Сільсько-господарський пролетар, 1925, č. 22, 23-24.
19. Хрест, повідка.
 - Всесвіт, 1925, č. 17.

Prozaická díla (chronologicky)

1. В лісі
 - Сільсько-господарський Пролетар, 1923, č. 2-3.
2. Вовчі байраки
 - almanach Плуг, 1924, зб. перша.
3. Вона
 - Література, Наука, Мистецтво, 1924, č. 38.
4. На станції
 - Червоний шлях, 1924, č. 10.
5. Паштетня
 - úryvku z povísti pod názvem Кабаре – Після бурі, almanach Кварталз, 1924, č. 1.

В яру, Харків - Київ: Шлях освіти, 1924.

6. В ярах
7. Роздоріжжя
{В лісі}

8. Темрява
9. Земля
 - *Всесвіт*, 1925, č. 10.
10. Хазяїн
 - *Сільсько-господарський пролетар*, 1925, č. 22, 23-24.
11. Хрест
 - *Всесвіт*, 1925, č. 17.

Земля, Харків: Книгоспілка, 1925.

- {Земля}
 - {В ярах}
 - {Роздоріжжя}
 - {Паштетня}
12. Ліс
 - {Вовчі байраки}
 - {На станції}
 - {Темрява}
 13. Лист до друга
 - *almanach Vaplyte*, Державне видавництво України, 1926, č. 1.
 14. Життя білого будинку
 - *Життя білого будинку*, *Vaplyte*, 1927.
 - *Vaplyte*, 1927, č. 2.
 15. Молодість
 - *Універсальний журнал*, 1928, č. 1.
 16. Батько
 - 1929.

Шість оповідань. 1930.

- {В ярах}
17. Дівчина
 - {Земля}
 - {На станції}
 - {Темрява}
 - {Ліс}
 18. Перемога
 - 1932.
 19. Справа серця
 - 1933.

Primární literatura I.

1. Вражливий, Василь. *Шість оповідань*. Харків – Київ: Державне видавництво України, 1930.
2. Вражливий, Василь. *Перемога*. Рух, 1932.

Primární literatura II.

1. Вражливий, Василь. *Вовчі байраки*. 1929.
2. Вражливий, Василь. *В яру*. 1924.
3. Вражливий, Василь. *Земля*. Харків: Книгоспілка, 1925.
4. Вражливий, Василь. *Життя білого будинку*. 1927.
5. Вражливий, Василь. *Молодість*. 1929.
6. Вражливий, Василь. *Справа серця*. 1933.
7. Вражливий, Василь. *Глибокі розвідки*. 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.

Sekundární literatura II.

1. Майфет Г. „В. Вражливий (Риси літпортрету)“. *Червоний шлях*, 1929, č. 8-9.

Recenze na knihu: В яру. Харків - Київ: Шлях освіти, 1924.

2. Биковець, Мих. *Сільсько-господарський пролетар*, 1924, č. 6.

Recenze na knihu: Земля. Харків: Книгоспілка, 1925.

3. Бідан, П. *Народній учитель*, 1925, č. 42.
4. Доленго, М. *Червоний шлях*, 1925, č. 10.
5. Коваленко, *Життя і революція*, 1926, č. 2-3.
6. Кулінич, М. *Нова громада*, 1925, č. 20.
7. Якович, Ю. *Культура і побут*, 1925, č. 40.
8. Якубовський, Ф. *Пролетарська Правда*, 1926, 29. 4.

Recenze na knihu: Життя білого будинку. Вапліте, 1927.

9. Савченко, Ю. *Плужанин*, 1927, č. 7.
10. Кириклюк, Є. „У чому помилки Вражливого“. *За марксо-ленінську критику*, 1934, č. 7.

Vynnyčenko Volodymyr (1880-1951)

- politik, spisovatel (autor 14 románů, více než 100 povídek, 23 dramát), publicista, malíř (více než 100 obrazů - portréty, akvarely, krajinomalby, zátiší)
- Volodymyr Kyrylovuč Vynnyčenko se narodil 7.8. 1880 v Jelysavethradě (ul. Soldatska, nedaleko od Inhulu a staré pevnosti Svaté Jelysavety vybudované v 18. století) v Chersonské gubernii (nyní Kirovohrad).
- Následujícího dne po narození byl Vynnyčenko pokřtěn v kostele, který dosud stojí v centru města. V rubrice, kde se zapisovaly údaje o rodičích, protojerej Zacharija zapsal: „*батько – Кирило Василіє, син Винниченка, селянин-власник з села Веселого Кута – Григорівки Єлисаветградського повіту Бешбайракської волості; мати – Євдокія, Онуфрієва дочка, законна його дружина. Обое – православного віросповідання.*“
- Ze vzpomínek příbuzné spisovatele Ljubovny Andrijivny Vynnyčenko (která zemřela jako téměř devadesátiletá v březnu roku 1993 ve vsi Bobrync na Kirovohradsku) je známo něco málo o kořenech rodu Vynnyčenků. Do stěpí Chersonské gubernie předkové Vynnyčenska přišli z Poltavska: spolu s dalšími dvěma rodinami nevolníků je za pět mysliveckých psů vyměnil pán z té samé Hryhorivky, která je zmiňována protorejem Zacharijem v matriční knize.
- Rodina byla velká – Kyrylo Vynnyčenko měl pět bratrů a sestru. Kyrylo Vynnyčenko pracoval mimo jiné i jako čumak. Jezdil na Krym pro sůl a když se s bratrem Prokopem vracival z dalekých cest, zastavovali se ve dvoře Soldatské ulici. Během jednoho takového zastavení se Kyrylo seznámil s Javdochou Pavlenko, které tento dvůr patřil. Byla starší o pět let než Kyryl a měla již tři děti: z prvního manželství dceru Marii a z druhého manželství syny Andrije a Vasyla. Kyrylo Vynnyčenko si Jevdokiji (Javdochu) vzal za manželku. Když se tedy Vynnyčenko narodil měl již tři nevlastní sourozence.
- V národní škole na sebe Vynnyčenko upozornil svými schopnostmi a díky tomu, nehledě na obtížnou materiální situaci rodiny, po ukončení školy vstoupil do Jelysavethradského gymnázia.
- Ve vyšších třídách gymnázia spolupracoval s revoluční organizací, psal revoluční poému. Měl konflikty s pedagogy gymnázia, které v sedmém ročníku vykulminovaly. Byl z gymnázia vyloučen (1899).
- Rok cestoval po Ukrajině, na živobytí si vydělával nádenickou prací.
- V roce 1900 složil externě maturitní zkoušku v Zlatopolském gymnáziu.
- V téže roce vstoupil na právnickou fakultu Kyjevské univerzity, kde vytvořil tajnou studentskou revoluční organizaci nazvanou *Студентська громада*.
- Rok 1900 byl rokem, kdy byla stvořena РУП (Revoluční ukrajinská strana) charkovskou skupinou studentů: D. Antonovyčem, M. Rusovym, L. Poznaňským, L. Macijevyčem a dalšími. Vynnyčenko se stal rovněž jedním ze zakladatelů a propagátorů této strany.
- Za činnost v РУП byl již v prvním ročníku vyloučen z univerzity bez práva studia v jakémkoliv jiném vzdělávacím zařízení a bylo mu zakázáno žít v Kyjevě (1902) a velkých městech. Byl zatčen a uvězněn v Lukjanivské věznici, ale pro nedostatek důkazů byl brzy propuštěn.

- V létě roku 1902 Vynnyčenko odjel na Poltavsko, oficiálně jako domácí učitel dětí jedné statkářské rodiny, ale ve skutečnosti vykonávat politickou činnost. Z pověření strany prováděl propagandistickou činnost mezi vesničany na Poltavsku, která byla namířena na odhalování národní a sociální politiky ruského samoděržaví na Ukrajině.
- Na podzim roku 1902 vykonával vojenskou službu, i když ve skutečnosti byl vlastně držen pod zámekem, neboť vláda se bála jeho vlivu. Ale Vynnyčenko se v noci převlékal do civilu, utíkal z kasáren a prováděl propagandistickou činnost mezi dělníky.
- Tato činnost byla odhalena a Vynnyčenko měl být zatčen. Když se o svém plánovaném zatčení dozvěděl, emigroval do Haliče (1.2. 1903).
- Ve Lvově se věnoval politické práci, vystupoval v socialistických novinách *Праця, Селянин* s články, vydával knížky a proklamace, nelegálně je posílal na Ukrajinu.
- Několikrát nelegálně překročil hranice se zakázanou revoluční literaturou a při jednom takovémto přechodu hranic (s pasem na jméno Jaroslav Dolynskij) byl ve Voločysku zatčen a ocitl se opět v kyjevském vězení. Byla připomenuta jeho dezerce z armády a Vynnyčenko byl na rok a půl uvězněn. Snažil se utéci, simuloval nemoc a dokonce šilenství, dokonce fingoval svou sebevraždu, ale přesto se mu utěci nepodařilo.
- V roce 1904 se caru Mikuláši II. narodil syn a při té příležitosti byla vydána amnestie. Místo osvobození se ovšem Vynnyčenko ocitl v disciplinárním vojenském batalionu.
- Na svobodu se dostal až v roce 1905.
- V době revoluce УРП přijala marxistický program a byla nazvána Українська соціал-демократична робітничка партія. Vynnyčenko byl členem ústředního výboru této strany.
- V této době Vynnyčenko požádal o připuštění ke státní zkoušce a s úspěchem ji složil.
- Reakce, která nastala po roce 1905 přinutila Vynnyčenko znovu emigrovat za hranice. Opět čas od času přecházel nelegálně hranice na Ukrajinu.
- Na podzim roku 1906 byl opět zatčen a uvězněn opět v Lukjanivské věznici. Byl obviněn ze spolupráce s „Громадською думкою“. Soud měl proběhnout 12. 10. 1907. Jevhen Čykalenko dosáhl toho, že Vynnyčenko pustili na kauci 500 zlatých rublů. Když nadešel den soudu, Vynnyčenko byl již na rakouských hranicích.
- Tentokrát strávil v emigraci sedm let. Během této doby žil ve Lvově, Vídni, Ženevě, Paříži, Florencii, na ostrově Kapri.
- Na Ukrajinu několikrát jel pod cizím jménem.
- V březnu roku 1910 byl členem Української громади v Paříži.
- V roce 1911 se oženil se studentkou Sorbonny Rozalíí Jakivnou (1886-1959).
- Se ženou opět nelegálně několikrát překročili hranice většinou v převlečení za vesničany, s cizími pasy. Pohybovali se v Kyjevě, v Moskvě, v Katerynoslavi. V Katerynoslavi je zastala první světová válka.
- V letech 1913-17 žil Vynnyčenko částečně ve Lvově, spolu s D. Doncovem a L. Jurkevycem redigoval časopis *Дзвін*. Kromě toho se v letech 1914 - 1917 Vynnyčenko musel schovávat před policií jak na Ukrajině (několikrát našel dočasné útočiště na statku J. Čykalenka – v letech 1914, 1915, 1916), tak i v Moskvě, kam přijel se svou ženou v listopadu roku 1914. Přijel sem po konferenci УСДРП, na níž byl přítomen provokátor „Vaska-Zolotyj Zub“, jehož udání zapříčinilo zatčení většiny účastníků konference. Vynnyčenkův útěk do Moskvy ho od zatčení zachránil. Zde redigoval časopis *Українська жизнь* (1912-17) a týdeník *Промінь*. Tyto dva týdeníky kolem sebe soustředily významné ukrajinské kulturní činitele (M. Hruševského, S. Jefremova, D. Dorošenka, O. Olese, P. Tučynu, H. Čupryнку). Z Moskvy musel posléze opět utéci a usídlil se v sanatoriu pod Moskvou.
- Revoluce ho zastala v Moskvě.
- Po únorové revoluci v roce 1917 se vrátil do Kyjeva. Stanul v čele sociální demokracie (УСДРП). V letech 1917-19 sehrál významnou roli v ukrajinském národně-osvobozeneckém hnutí.
- Na Ukrajinském národním kongresu byl zvolen zástupcem předsedy Ukrajinské Centrální rady a posléze zástupcem předsedy Malé Rady.
- Na konci května roku 1917 stál Vynnyčenko v čele ukrajinské delegace, která měla vést jednání s Prozatímní vládou v Petrohradě.
- 15 (28). 6.1917 byl Vynnyčenko jmenován předsedou první ukrajinské vlády – Generálního Sekretariátu Ukrajinské Centrální rady a zároveň vykonával povinnosti generálního sekretáře vnitřních záležitostí.
- Aktivně se účastnil přípravy všech Universálů Ukrajinské Centrální rady.
- V prosinci roku 1917 se stal iniciátorem odmítnutí ultimáta Rady národních komisařů Ruska.
- V lednu roku 1918 Vynnyčenko stanul v čele Rady národních ministrů Ukrajinské lidové republiky a Ministerstva vnitra. Ovšem již 18 (30).1.1918 pod tlakem mezistranických neshod odstoupil.
- Mezi 18.9 - 14.11.1918 stál v čele Українського Національного Союзу.
- Stal se jedním z vedoucích osobností připravujících povstání proti hejtmanovi P. Skoropadskému. Hejtmanská vláda věděla o přípravách povstání a proto preventivně zatkla S. Petljuru a V. Vynnyčenko.
- 13. 11. 1918 byla vytvořena nová vláda – Direktorium Ukrajinské lidové republiky a Vynnyčenko byl 14.11. zvolen předsedou Direktorია.

- Povstání proti hejtmanovi začalo 16. 11. 1918, 14. 12. se hejtman zřekl vlády a emigroval do Německa. 19. 12. byla v Kyjevě slavnostně vítána nová vláda – Direktorium.
- V únoru roku 1919 Vynnyčenko odstoupil z vlády, neboť nesouhlasil s orientací politiky na Antantu. Pobýval ve Vídni, Budapešti, Praze.
- Ve Vídni vytvořil *Закардонну групу українських комуністів* a její tiskový orgán – noviny *Нова доба*.
- Na počátku roku 1920 vedl intenzivně rozhovory o možnosti návratu na Ukrajinu a o účasti v bolševické vládě.
- 24. 5. 1920 s pasem na jméno Josef Simon v doprovodu své ženy, spolupracovníka Ministerstva zahraničních věcí Československa J. Nečase a svého sekretáře O. Badana odjel do Moskvy.
- V Moskvě byl přijat velmi nepřátelsky. Setkal se zde s L. Trockým, L. Kamenevem, H. Zinovjevem, H. Čučerynem, Ch. Rakovským a dalšími. Obdržel návrh na získání místa zástupce předsedy PHK a národního komisaře zahraničních věcí Ukrajiny. Vynnyčenko požadoval, aby byl začleněn do politbyra Komunistické strany (bolševiků) Ukrajiny.
- V červenci roku 1920 se vrátil na Ukrajinu, stal se členem ÚV KS(b)U a národním komisařem zahraničních věcí Sovětské Ukrajiny.
- Zdálo by se, že nic nemohlo naznačovat nadcházející konflikt. Ale přesto nakonec ke konfliktu došlo. Bolševičtí lídři nesplnili hlavní Vynnyčenkovu podmínku – aby byl začleněn do Politbyra – jediného orgánu, který (podle přesvědčení Vynnyčenkova) ovlivňoval chod událostí. Z toho důvodu se Vynnyčenko zřekl všech postů a zformuloval svůj protest proti politice РКП na Ukrajině.
- Před svým odjezdem za hranice napsal Vynnyčenko ostrý dopis adresovaný ÚV RKS, v němž odmítal diktaturu proletariátu a národnostní politiku, kterou strana na Ukrajině prováděla.
- Za hranicemi se zprvu usadil u Berlína, kde žil v letech 1922-23. Berlínské sdružení Ukrajinců zvolilo Vynnyčenkova předsedou *Комітету допомоги голодуючим в Україні*. Vynnyčenko organizoval potravinovou pomoc na Ukrajinu, mimo jiné i H. Kosynkovi, V. Pidmohylnému.
- Za svůj základní úkol Vynnyčenko považoval boj s bolševismem. S tímto cílem psal své články do časopisu *Нова доба*, ve kterých charakterizoval dvě komunistické strany na Ukrajině (UKS a KS(b)U), analyzoval jejich politiku a přístup k národnostní otázce.
- Antibolševické komentáře Vynnyčenkova rozčílili charkovskou vládu Rakovského. 3.3. 1921 na 5. všeukrainjském sjezdu rad byl Vynnyčenko postaven „mimo zákon“ a prohlášen za „nepřítele národa“. Vzápětí se spolupráce s ním zřekla i UKS.
- Vynnyčenko nakonec rozpustil *Закардонну групу українських комуністів*, prohlášení vyšlo 22. 10. 1921 v časopise *Нова доба*, který posléze přestal vycházet.
- Vynnyčenko se na nějakou dobu stáhl z politiky, plně se věnoval malířství a literární práci. Napsal několik divadelních her a román-utopii *Сонячна машина* (1922-25).
- Spolu s M. Šapovalem vytvořil společensko-literární časopis *Нова Україна* (1923-25), na jehož stránkách publikovaly tvůrčí síly emigrace (O. Oles, H. Žurba, S. Čerkasenko, P. Bohackyj). Vynnyčenko byl také v kontaktu s mladými talentovanými Ukrajinci – Ivčenkem, Pidmohylným, Kosynkou, Osmačkou a publikoval zde jejich díla.
- V únoru roku 1925 se přestěhoval do Francie, kde žil až do své smrti.
- Vlna represálií proti inteligenci, organizovaný hladomor, smrt Chvylového a Skrypnika přiměly Vynnyčenkova k napsání otevřeného dopisu politbyru KS(b)U s protestem proti organizátorům genocidy na Ukrajině – Stalinovi a Postyševovi. Tento dopis vyvolal ostré odsouzení na listopadovém plénu ÚV KS(b)U v roce 1933. Vynnyčenkovi zkonfiskovali veškerá honoráře, které mu chodily z Ukrajiny, zastavili vydávání jeho děl, jeho knihy byly vyřazovány z knihoven.
- V roce 1934 manželé Vynnyčenkovi koupili domek s pozemkem na jihu Francie. Zde žili až do smrti, vzdálení od kulturních center, v osamocení. Na živobytí si vydělávali fyzickou prací.
- Vynnyčenkovo postavení se zhoršilo v době druhé světové války. V tu dobu měl možnost zlepšit svou materiální pozici. Na počátku války mu bylo navrženo vytvořit na Ukrajině „loutkovou“ vládu na pomoc Němcům. Vynnyčenko odmítl a byl potrestán vězením v koncentračním táboře.
- Zemřel 6. 3. 1951.

Prozaická díla (abecedně)¹⁴⁴

1. *Боротьба*, povídka (з листів студента, засланою в салдати).
 - *Боротьба*. Київ, Харків: Дзвін, 1917, vydání třetí.
 - *Боротьба*. Київ, Харків: Дзвін, 1917, vydání čtvrté.
 - *Твори*. (1925), Харків: Пух, 1926, díl 8.

¹⁴⁴ U většiny uvedených děl neznám datum napsání, proto je u některých dosti možné, že se jednalo o díla napsaná před rokem 1917 či dokonce již před rokem 1917 publikovaná.

2. Голод, povídka.
 - *Голод*. Катеринослав 1919.
 - *Голод*. Харків: Державне видавництво України, 1925.
 - Твори. Харків: Рух, 1926, díl 1.
 - Твори. Харків: Рух, 1926, díl 2.
 - *Голод*. Рух, 1927.
3. Дим
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926, díl 2.
4. Купля
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926, díl 3.
5. Ланцюг
 - *Твори*. кн. перша, кн. друга. Харків: Рух, 1926.
6. Малорос-європеєць
 - *Твори*, т. I., II., кн. перша, кн. друга. Харків: Рух, 1926.
7. На пристані, ескіз.
 - *Твори*, т. I., II., кн. перша, кн. друга. Харків: Рух, 1926.
 - *Вибрані твори*. Книгоспілка, 1927.
8. На той бік, sociálně-detektivní román, 1919-23.
9. Поклади золота, sociálně-detektivní román, 1926-27.
10. Роботи, povídka.
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926. т. VIII. (1925).
11. Салдатики, малюнок із селянських розрухів.
 - *Салдатики*. Київ-Харків: Дзвін, 1917.
12. Сліпий, povídka.
 - *Сліпий*. Харків-Київ: Дзвін, 1917.
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926, díl 3.
 - *Сліпий*. Рух, 1927.
13. Соняшна машина, vědecko-fantastický román, 1922-24.
 - 1928.
14. Суд, povídka.
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926, díl 8. (1925).
15. У графському маєтку
 - *У графському маєтку*, Київ: Час, 1926.
16. Уміркований та щирий
 - *Твори*, т. I., II., кн. перша, кн. друга. Харків: Рух, 1926.
17. Хома прядка
 - *Твори*, Харків: Рух, 1926, díl 8 (1925).
18. Честь
 - *Твори*, т. I., II., кн. перша, кн. друга. Харків: Рух, 1926.
 - *Честь*. Рух, 1927.

Prozaická díla (chronologicky)

1. Салдатики
 - *Салдатики*. Київ-Харків: Дзвін, 1917.
2. Боротьба
 - *Боротьба*. Київ-Харків: Дзвін, 1917, vydání třetí.
 - *Боротьба*. Київ-Харків: Дзвін, 1917, vydání čtvrté.
3. Сліпий
 - *Сліпий*. Київ-Харків: Дзвін, 1917.
4. Голод
 - *Голод*. Катеринослав 1919.
5. Дим
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926, díl 2.
6. Купля
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926, díl 3.
7. Ланцюг
 - *Твори*, т. I., II., кн. перша, кн. друга. Харків: Рух, 1926.
8. Малорос-європеєць
 - *Твори*, т. I., II., кн. перша, кн. друга. Харків: Рух, 1926.
9. На пристані
 - *Твори*, т. I., II., кн. перша, кн. друга. Харків: Рух, 1926.

10. Роботи
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926, діл 8. (1925).
11. Суд
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926, діл 8. (1925).
12. У графському маєтку
 - *У графському маєтку*. Київ: Час, 1926.
13. Уміркований та щирий
 - *Твори, т. I, II., кн. перша, кн. друга*. Харків: Рух, 1926.
14. Хома прядка
 - *Твори*. Харків: Рух, 1926, діл 8. (1925).
15. Честь
 - *Твори, т. I, II., кн. перша, кн. друга*. Харків: Рух, 1926.
16. Соняшна машина
 - 1928.

Primární literatura I.

1. Винниченко, Володимир. *Оповідання*. Словацьке педагогічне видавництво в Братиславі, Відділ української літератури в Пряшеві, 1968.
2. Винниченко, Володимир. *Твори в двох томах*, Київ: Видавництво Дніпро, 2000.

Primární literatura II.

1. Винниченко, Володимир. *Твори*. т. I. (книга 1,2 - 1926), II., III. (1927), X. (1926), XI. (1926), XII. (1926), XIII. (1927), XV. (1926), XVI. (1926). Харків: Книгоспілка, 1926.
2. Винниченко, Володимир. *Твори*. т. I. (книга 1,2 - 1926), II. (1927), III. (1924), VIII. (1925), X. (1926), XI (1926), XII. (1926), XIII. (1927), XIV. (1927), XV. (1926), XVI. (1926), XXI. (1926). Харків: Рух, 1926.
3. Винниченко, Володимир. *Твори*. Рух, 1927, т. III.
4. Винниченко, Володимир. *Вибрані твори*, Київ: Час, 1926.
5. Винниченко, Володимир. *Вибрані твори*, Харків: Державне видавництво України, 1927.
6. Винниченко, Володимир. *Вибрані твори*, Книгоспілка, 1927.

Sekundární literatura I.

1. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988.
2. Білецький, О. „Сонячна Машина В. Винниченка“. In Білецький, О. Літературно-критичні статті. Київ: ВХЛ Дніпро, 1990 (Tento článok byl poprvé otištěn v časopise *Критика* (1928, č. 2, s. 31-43).
3. Гермайзе, О. „Рання творчість Винниченкова на тлі громадського життя“. In Володимир Винниченко. *Вибрані твори*. Книгоспілка, 1927.
4. Гнідан, О. Д. - Дем'янівська, Л. С. – Йолкіна, Л. В. – Гуляк, А. Б. *Володимир Винниченко. Грицько Григоренко. Штрихи до портретів*, Київ: Вища школа, 1995.
5. Гнідан, О. Д. - Дем'янівська, Л. С. *Володимир Винниченко. Життя, діяльність, творчість*. Київ: Четверта хвиля, 1996.
6. Грушевський, Олександр. „З останніх оповідань В. Винниченка“. *Літературно-науковий вісник*, 1918, č. 2-3.
7. Костюк, Григорій. „Світ Винниченкових образів та ідей“. In *Українське слово*, діл 1.
8. Лакиза, І. „Про новий роман В. Винниченка ‘Сонячна машина’“. *Життя і революція*, 1928 č. 4.
9. Мольнар, Михайло. „Забутий письменник?“. In Володимир Винниченко. *Оповідання*. Словацьке педагогічне видавництво в Братиславі, Відділ української літератури в Пряшеві, 1968.
10. Пилипенко, С. „Винниченко й Курах“. *Червоний шлях*, 1923, č. 4-5.
11. Струк, Данило Гусар. „Винниченкова моральна лабораторія“. In *Українське слово*, діл 1.
12. Тищенко, Ю. *Хто такий Винниченко: Біографічний нарис*. Київ 1917.
13. Христюк, Павло. „В. Винниченко і Ф. Ніцше“. *Українська хата*, 1913, č. 4-5.
14. Шабліовський, Є. Про Володимира Винниченка. *Радянське літературознавство*, 1980, č. 8.
15. Христюк, П. *Письменницька творчість В. Винниченка*, Харків: Рух, 1929.

Sekundární literatura II.

- Recenze na knihu *Сліпий***. Харків – Київ: Дзвін, 1917.
16. Вечерницький, О. *Книгар*, 1918, č. 8.

Recenze na knihu *Вибрані твори*. Книгоспілка, 1927.

17. Гук, М. *Вісти*, 1927, č. 137, 19.6.

18. Данько, М. „Володимир Винниченко. Проба літературної характеристики“. *ЛНВ*, 1910, кн. 7.

19. Кончіц, І. „Володимир Винниченко (Ескіз)“. *Українська хата*, 1910, Кн. 3.

Recenze na knihu *Боротьба*. Київ - Харків, Дзвін, 1917, vydání třetí.

20. Корінь, В. *Книгар*, 1918, č. 6.

Recenze na knihu: *Вибрані твори*. Київ: Час, 1926. (dvě knihy)

21. Шахивець, І. *Культура і побут*, 1926, č. 33.

Вушневський Давид (1910 – 1977)

- prozaik, dramatik, filmový scénárista
- Dávid Kelmanovič Vušnevskij se narodil 26.12. 1909 (8. 1. 1910) v městečku Kremenčuk na Poltavsku v rodině dělníka.
- Učil se ve večerní škole dělnické mládeže.
- Studoval na Charkovské univerzitě (1934-36), ale nedokončil ji.
- V letech první pětiletky pracoval jako zámečnický v charkovských továrnách.
- Jeho první povídka vyšla v roce 1931 v podnikových novinách závodu XEM3.
- Roku 1932 vyšla jeho první kniha.
- V letech 1933-41 pracoval jako redaktor v časopise *Заклик*, nakladatelství *Молодий Більшовик*, scénářistickém oddělení Kyjevského filmového studia, zároveň psal a vydával knihy.
- V roce 1938 vstoupil do Komunistické strany.
- V letech 1941 - 1949 sloužil v Rudé armádě. Byl korespondentem armádních novin a redaktorem divizních novin.
- Zemřel 15. 3. 1977 v Charkově.

Prozaická díla (abecedně)

1. Його прізвище, povídka, první tištěné autorovo dílo.
 - podnikové noviny *Харківського електромеханічного заводу*, 1931.
2. Мрійник, Харків červen 1934.
 - *Мрійник*. Радянська література, 1934.
3. Обрії, повість.
 - 1933.
4. Сліпий, Харків 1934.
 - *Мрійник*. Радянська література, 1934.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. Його прізвище
 - podnikové noviny *Харківського електромеханічного заводу*, 1931.
2. Обрії
 - 1933.

Мрійник, Радянська література, 1934.

3. Мрійник
4. Сліпий

Primární literatura I.

1. Вишневський, Давид. *Брак*, sbírka povídek. 1932.
2. Вишневський, Давид. *Мрійник*. Радянська література, 1934.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Bečka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Svět sovětů, 1966.
2. *Українська літературна енциклопедія*. Київ 1988, діл 1.

3. Польовий, Леонтій. „Вікопомні події в повісті Д. Вишневецького“. In Давид Вишневецький. *Сімдесят другий день*. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1989.

Zabila Natalija (1903-1985)

1. básnířka a prozaička
2. Natalija Lvivna Zabila se narodila v roce 1903 v Petrohradě.
3. Povoláním byla učitelka.
4. Vystudovala charkovský institut lidové osvěty.
5. Několik let působila jako bibliografka v Charkově.
6. Tiskla od roku 1924.
7. Po 2. světové válce, kterou prožila v evakuaci v Kazachstánu, nějakou dobu řídila charkovskou pobočku Svazu ukrajinských sovětských spisovatelů a byla redaktorkou dětského časopisu *Барвінок*.
8. V roce 1951 přesídlila do Kyjeva a věnovala se spisovatelské práci.
9. Náležela do literárních organizací Плур а ВУСПП.
10. Je laureátem literární ceny L. Ukrajinky а O. Kopylenka.
11. Zemřela v roce 1985.

Prozaická díla (abecedně)

1. За волю, povídka.
 - 1925.
2. Повість про червоного звіра, повість
 - asi 1927.
3. Тракторбуд, román.
 - první díl 1931, druhý díl 1932.

Prozaická díla (chronologicky)

1. За волю
 - 1925.
2. Повість про червоного звіра
 - asi 1927.
3. Тракторбуд
 - první díl 1931, druhý díl 1932.

Sekundární literatura I.

1. *Slovník spisovatelů národů SSSR*. Ed. J. Večka, M. Drozda, M. Hrala a V. Židlický. Praha: Světovětů, 1966.
2. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, díl 2.

Zalyvčyj Andrij (1894-1918)

- Narodil se ve vsi Mlyny na Poltavsku. Rodiče byli nezámožní vesničané. Rodina žila v těžkých materiálních podmínkách.
- V roce 1915 pobýval spolu s H. Mychajlyčenkem v charkovské věznicí. Byl poslán do vyhnanství na Sibiř.
- V roce 1917 se vrátil na Ukrajinu. Byl členem Centrální rady (zástupcem УПСР).
- Jeden z „tvůrců“ „boroťbystů“.
- 13. 12. 1918 byl zabit hejtmanskými vojáky během povstání proti hejtmanovi а Němcům v Černihově.

Prozaická tvorba (abecedně)

1. Зарізяка, povídka.
 - *Зарізяка*. Харків: ДВУ, 1924.

Prozaická tvorba (chronologicky)

1. Зарізяка, povídka.
 - *Зарізяка*. Харків: ДВУ, 1924.

Primární literatura II.

1. *З літ дитинства*. Київ 1919.
2. *Зарізяка*. Харків: ДВУ, 1924.

Sekundární literatura I.

1. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993.

Sekundární literatura II.

1. Коряк, В. „Мак червоний (фрагменти спогадів про Андрія Заливчого)“. *Мистецтво*, 1919, č. 1.
2. Михайличенко, Гнат. „Вступне слово“. In Андрій Заливчий. *З літ дитинства*. Київ 1919.
3. Самусь, Микола. „Забутий новеліст і революціонер (Про Андрія Заливчого)“. *Молодняк*, 1927, č. 10.

Žylko Jurij (1898-??)

- prozaik
- Narodil se v roce 1898.
- Byl členem organizace Плуг.

Prozaická díla (abecedně)

1. Беатріче
 - *Плужанин*.
2. Дніпрельстан
 - *Плужанин*.
3. Чудо, повідка
 - *Плужанин*.

Sekundární literatura I.

1. *Енциклопедія українознавства*. Львів: Видавництво Молоде життя, 1993, s. 680, díl om 2.

Použitá literatura

Ve své práci jsem čerpala z několika různých druhů sekundární literatury. Za prvé jsem se snažila shromáždit a prostudovat co největší množství monografií, které mapují pomocí různých klíčů určité kulturní a literární aspekty daného období. Zde ovšem nebyl výběr příliš široký, přestože se mi podařilo získat několik knih, které mou práci zásadním způsobem nasměrovaly. Jedná se výlučně o monografie ukrajinských literárních vědců. První kapitolu ovlivnily monografie S. Pavlyčko a J. Poliščuka a vytvořily zároveň několik klíčů pro vytvoření kapitol následujících (Kontinuita národnického diskursu, Kontinuita feministického diskursu apod.). První zmíněný titul jsem použila rovněž jako doplňující zdroj ke kapitole čtvrté. Poliščukova monografie využívající mytologickou metodu při interpretaci procesů ukrajinské literatury výraznou měrou inspirovala samotné vytvoření a strukturu sedmé kapitoly. Podkapitola „Generační aspekt“ je koncipována na základě monografie I. Košelivce, v níž autor nápaditě rozkrývá „tajemství“ literárních generací. Nedocenitelným zdrojem je monografie O. Ilnyckého o ukrajinském futurismu, která poskytuje nejen bohatství faktografického materiálu o futuristickém hnutí, ale sahá dalece i za rámec tohoto hnutí a je zdrojem informací o obtížně přístupné futuristické próze. Tím se ovšem veškerá „rozhodující“ sekundární díla, která nejvíce formovala směřování mé práce, vyčerpává. Ostatní monografie jsou jen doplňkovými zdroji poskytujícími spíše „informace“ než interpretaci literatury daného období.

Druhou řadu sekundární literatury tvoří tituly obecně literárně-vědného charakteru, z nichž některé ovlivnily mé chápání kompozice a stylu literárního díla (Šklovskij, Bachtin, Doležel, Všeticka) či se přímo dotkly některých aspektů podílejících se na vytvoření struktury práce a ohnisek mého zájmu (Hodrová). Tyto monografie chápu jako organizační prvek, který pomáhá uskupovat rozsáhlý materiál primární literatury i výše uvedené literatury sekundární.

Třetí typ zdroje vytvářejí dobové časopisecké literárně-kritické články, polemické články, přehledy tvorby, roční „přehledy“, kroniky apod. Zde vycházím zejména z materiálu časopisů *Червоний шлях*, *Життя і революція*, *Критика*, *Знання*, *Плужанин* a dalších. Tyto články v závěrečném výčtu sekundární literatury neuvádím, neboť údaje, které z nich čerpám, jsou vesměs dílčí a objevují se v citacích přímo v textu.

Posledním doplňkovým zdrojem je sekundární literatura umístěná v rámci bibliografického oddílu věnovaného jednotlivým spisovatelům. Zde se jedná vesměs o články, předmluvy, doslovy, recenze, zřídka monografie, které se zaměřují na peripetie a proměny tvorby

jednotlivých autorů. Většinou mi tyto zdroje poskytly spíše omezené a orientační informace o autorovi, jen menší část vytváří základ pro hlubší mikroanalýzy jednotlivých děl.

Bibliografický soupis by v takovém rozsahu, v jakém jej prezentuji, nevznikl bez podpory bibliografické příručky uspořádané dvojicí autorů Lejtek-Jašek. Přestože zde nalezneme údaje pouze o literatuře vydané do roku 1927 a přestože kniha není úplným a vyčerpávajícím bibliografickým soupisem tohoto období, slouží jako velmi solidní základ pro tento aspekt mého výzkumu.

Výše uvedené zdroje se snažím kombinovat takovým způsobem, abych se na jednu stranu nenechávala strhnout k příliš zobecňujícím závěrům, ale abych na druhou stranu naopak příliš nezabředávala do mikroanalýz.

Tituly použité sekundární literatury řadím abecedně (podle české abecedy).

- 1) Bachtin, M. *Román jako dialog*. Praha: Odeon, 1980 (v textu: Bachtin).
- 2) Білецький, О. І. *Літературно-критичні статті*. Київ: ВХЛ Дніпро 1990 (v textu: Білецький).
- 3) Војко, Олександр – Гонєс, Владимир. *Nejnovější dějiny Ukrajiny*. Jota, 1997.
- 4) Дзюба, І. *Між культурою і політикою*, Київ 1998.
- 5) Doležel, Lubomír. *O stylu moderní české prózy. Výstavba textu*. Praha: Nakladatelství československé akademie věd, 1960.
- 6) Drozda, Miroslav. *Narativní masky ruské prózy. Od Puškina k Bělému (Kapitoly z historické poetiky)*. Praha: Univerzita Karlova, 1990 (v textu: Drozda).
- 7) Drozda, Miroslav-Hrala Milan. *Dvacátá léta sovětské literární kritiky*. Praha: Univerzita Karlova, 1968.
- 8) Гадзінський, Володимир. *Фрагменти стихії. Статті та рецензії*. Державне видавництво України, 1927.
- 9) Hodrová, Daniela. *Místa s tajemstvím. Kapitoly z literární topologie*. Praha: KLP, 1994.
- 10) Hodrová, Daniela a kolektiv. *...na okraji chaosu... Poetika literárního díla 20. století*. Torst, 2001 (v textu: Hodrová).
- 11) Грабович, Григорій. *До історії української літератури*. Київ: Основи, 1997.
- 12) Григор'єв, Григорій. *Що було, те й бачив..* Київ: Радянський письменник, 1966.
- 13) *Гроно нездоланих співців*. Ed. Кузьменко, В. І. Київ: Український письменник, 1997 (v textu: Гроно).
- 14) Гундорова, Тамара. „Ранній український модернізм: до проблеми естетичної свідомості“. *Радянське літературознавство*, 1989, č. 12.
- 15) Хвильовий, М. *Камо грядеши. Памфлети*. Харків: Книгоспілка, 1925.
- 16) Ільницький, Микола. „Лицарський турнір за ... літературу (сучасний коментар до полеміки між С. Єфремовим і М. Євшаном“). *Дивослово*, 2003, č. 9.
- 17) Ільницький, О. *Український футуризм 1914-1930*. Львів 2003 (v textu: Ільницький).
- 18) Ільницький, О. „Шевченко і футуристи“. In *Світи Тараса Шевченка*, Ed. Лариса М. Л. Залеська Онишкевич - Леонід Рудницький - Богдан Певний - Тарас Гунчак. Нью Йорк 1991.

- 19) *Історія української літератури ХХ століття*. Ed. В. Г. Дончик. Київ: Либідь, 1994 (v textu: *Історія української літератури ХХ століття*).
- 20) Калениченко, Н. Л. *Українська проза початку ХХ століття*. Київ: Видавництво „Наукова думка“, 1964 (v textu: Калениченко).
- 21) Кошелівець, Іван. *Сучасна література в УРСР*. Видавництво Пролог 1964 (v textu: Кошелівець).
- 22) Лавріненко, Юрій. *Розстріляне відродження*. Київ: Смолоскип, 2004.
- 23) Лейтес, А. - Яшек, М. *Десять років української літератури (1917-1927)*. ДВУ 1928 (v textu: Лейтес-Яшек)..
- 24) Мовчан, Раїса, *Українська проза ХХ століття в іменах*. Київ 1997 (v textu: Мовчан).
- 25) Павличко, Соломія. *Дискурс модернізму в українській літературі*. Київ: Либідь, 1997 (v textu: Павличко).
- 26) Поліщук, Ярослав. *Міфологічний горизонт українського модернізму*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002 (v textu: Поліщук).
- 27) Поліщук, В. *Літературний авангард*. Харків 1926.
- 28) *Сталінізм на Україні: 20-30ті роки*. Ed. В. М. Даниленко – Г. В. Касьянов – С. В. Кильчицький. Київ: Либідь, 1991.
- 29) Субтельний, Орест. *Україна. Історія*. Київ: Либідь.
- 30) Шевельов, Юрій. „Критика поетичним словом. Молодий Шевченко визначає своє місце в історії літератури та децю про ‘білі плями’“. In *Світи Тараса Шевченка*. Ed. Лариса М. Л. Залеська Онишкевич - Леонід Рудницький - Богдан Певний - Тарас Гунчак. Нью Йорк 1991.
- 31) Шерех, Юрій. *Не для дітей. Літературно-критичні статті і есеї*. Пролог, 1964.
- 32) Skhandrij, Miroslav. *Modernists, Marxists and the Nation. The Ukrainian Literary Discussion*. Edmonton: University of Alberta, Canadian Institute of ukrainian Studies, 1992.
- 33) Šklovskij, Viktor. *Teorie prózy*. Akropolis, 2003 (v textu: Šklovskij).
- 34) *Шляхи розвитку української пролетарської літератури. Літературна дискусія (1925-28)*. Збірник матеріалів. Харків: Український робітник, 1928 (v textu: Шляхи).
- 35) Шумило, Н. М. „Гнат Хоткевич проти Сергія Єфремова (До історії відомої полеміки)“. *Радянське літературознавство*, 1988, ч. 10 (v textu: Шумило).
- 36) *Українська державність у ХХ столітті*. Ed. О. Дергачов. Київ 1996.
- 37) *Українська періодика. Історія і сучасність*. Ed. Ромаюк М. М. Львів 2000 (v textu: *Українська періодика*). .
- 38) *Українське слово*. Ed. Яременко, Василь- Федоренко, Євген. Київ 1994 (v textu: *Українське слово*).
- 39) Войнаренко, Остап. *З гетьманських часів. Спогади самовидця з року 1918*. Накладом Жіночого відділу Української Гетьманської Організації в Детройті, 1950 (v textu: Войнаренко).
- 40) Všetička, František. *Podoby prózy*. Votobia, 1997 (v textu: Všetička).
- 41) *20-і роки: літературні дискусії, полеміки*. Ed. В. Г. Дончик. Київ: Видавництво художньої літератури Дніпро, 1991 (v textu: 20-ті роки).